

**DIREKTYVOS (ES) 2023/1791 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIŲ TEISĖS AKTŲ
ATITIKTIES LENTELĖ**

<p>2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija)</p>	<p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.FC7AB69BE291/asr) (toliau – AIE įstatymas), Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.F57794B7899F/asr) (toliau – Elektros energetikos įstatymas), Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.44235B485568/asr) (toliau – Energetikos įstatymas), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.0C5C33AA865C/asr) (toliau – Gamtinių dujų įstatymas), Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.F62AD965997D/asr) (toliau – Šilumos ūkio įstatymas), Lietuvos respublikos vietos savivaldos įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D0CD0966D67F/asr) (toliau – Vietos savivaldos įstatymas), Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.B8B6AFC2BFF1/asr) (toliau – Konkurencijos įstatymas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimas Nr. 332 „Dėl energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6cd1ea60fa6711e5a52397090a2fa158/asr) (toliau – Nutarimas Nr. 332), Nacionalinė darbotvarkė „Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija“, patvirtinta 2024 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XI-2133 (https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9c0abcf0352b11efbdae558de59136c) (toliau – NENS), Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas 2021–2030 m., patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. spalio 2 d. pasitarimo protokoliniu sprendimu (2 kl.) Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas 2021–2030 m. (https://enmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-3/neksvp-atnaujinimas/; toliau – NEKSVP), Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.C54AFFAA7622/asr) (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9116a35030a011e78397ae072f58c508/asr) (toliau – Pirkimų įstatymas), Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.640D50DB8877/asr) (toliau - Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymas), Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.3EEE59417F13/asr), Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.8A39C83848CB/asr) (toliau – Civilinis kodeksas), Lietuvos</p>	<p>Direktyvos perkėlimo (įgyvendinimo) lygis (visiškas, dalinis)</p>
---	--	--

Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymas (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D790096B17EE/asr>) (toliau – Vartotojų teisių apsaugos įstatymas), Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymas (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.9D04F98F7C14/asr>), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimas Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/151b04b0793411e49adea948c356b2ec/asr>), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. Nr. 1213 nutarimas „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.AE67B6739526/asr>), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimas Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirta kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.C423B178D7F4/asr>), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 25 d. nutarimas Nr. 974 „Dėl Valstybės pagalbos, tenkančios ūkinę veiklą vykdančiam buto ar kitos patalpos savininkui, įgyvendinančiam daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/268e1690e0fb11e99681cd81dcdca52c/asr>), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. lapkričio 18 d. nutarimas Nr. 886 „Dėl 2022–2025 m. Klimato kaitos programos investicijų plano patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/940ae550c1711ec8d9390588bf2de65/asr>), 2021–2027 m. ES fondų investicijų programa Lietuvai, Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 7 d. įsakymas Nr. 1-220 „Dėl energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.9711F6DBC8C9/asr>) (toliau – Įsakymas N. 1-220), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. 1-320 „Dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c3eb4b20bbb911e688d0ed775a2e782a/asr>) (toliau – Įsakymas Nr. 1-320), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 5 d. įsakymas Nr. 1-216 „Dėl Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/151b04b0793411e49adea948c356b2ec/asr>)

[tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.2B417BB9D201/asr](https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.2B417BB9D201/asr)) (toliau – Įsakymas Nr. 1-216), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 1-187 „Dėl energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/cd89c430688011e7827cd63159af616c/asr>) (toliau – Įsakymas Nr. 1-187), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. liepos 17 d. įsakymas Nr. 1-204 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumas ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/a09f0cd089c911e8af589337bf1eb893/asr>), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2022 m. rugpjūčio 12 d. įsakymas Nr. 1-250 „2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6d0011101e1911edb4cae1b158f98ea5/asr>), Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. D1-174/A1-116 „Dėl Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.55C97AE16200/asr>) (toliau – Įsakymas Nr. D1-174/A1-116), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugpjūčio 2 d. įsakymas Nr. 1-148 „Dėl energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.0B8D09CABCF1/asr>) (toliau – Įsakymas Nr. 1-148), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. vasario 22 d. įsakymas Nr. 1-46 „Dėl Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo ir ataskaitų teikimo priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/21ef84c0f8f511e68034be159a964f47/asr>) (toliau – Įsakymas Nr. 1-46), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. 1-245 „Dėl Gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9e2cf100723711e3b29084acd991add8/asr>) (toliau

– Įsakymas Nr. 1-46), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 10 d. įsakymas Nr. 1-248 „Dėl Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6db0d2a0529f11e4a698d921e3e46801/asr>) (toliau – Įsakymas Nr. 1-248), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. 1-2 „Dėl Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.92E5805D8852/asr>) (toliau – Įsakymas Nr. 1-2), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymas Nr. 1-297 „Dėl Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.40D64F4085CB/asr>) (toliau – Įsakymas Nr. 1-297), Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. rugsėjo 23 d. įsakymą Nr. 1-221 „Dėl Energijos taupymo paslaugų teikėjo (ETPT) modelio įgyvendinimo tipinių dokumentų patvirtinimo“ (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c03c071061c111e589fcd6fa118e11c>) (toliau – Įsakymas Nr. 1-221), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. D1-405 „Dėl Klimato kaitos programos priemonės „Juridinių asmenų negyvenamosios paskirties pastatų atnaujinimas (modernizavimas)“ tvarkos aprašo patvirtinimo“ (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/91af0a007bb811ed964ce058db666078>), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. balandžio 7 d. įsakymas Nr. D1-201 „Dėl Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų teikimo fiziniams asmenims vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimui (modernizavimui) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c97206b078ad11eab005936df725feed/asr>), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 18 d. įsakymas Nr. D1-680 „Dėl Klimato kaitos programos priemonės „Daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimas („Mažoji renovacija“)“ tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5e7028500a0e11ea9d279ea27696ab7b/asr>), Lietuvos Respublikos energetikos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. rugsėjo 25 d. įsakymas Nr. 1-226/D1-683 (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f65814006cc611e5906bc3a96c765ff4/asr>) (toliau – Įsakymas Nr. 1-226/D1-683), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. liepos 9 d. įsakymas Nr. D1-417 „Dėl Klimato kaitos programos priemonės „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas“ tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/304593a0c1bc11ea9815f635b9c0dcef/asr>), Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2020 m. gruodžio 18 d. nutarimas Nr. O3E-1458 „Dėl

	<p>Bendrosios energetikos darbuotojų atestavimo schemos patvirtinimo“ (suvestinė redakcija, https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/306cb980414611eb8d9fe110e148c770/asr) (toliau – VERT nutarimas Nr. O3E-1458), Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 33, 39, 39¹, 48, 67, 70³, 74¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Energetikos įstatymo pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 7, 9, 31, 37¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 8, 10², 29 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 8³ straipsniu įstatymo projektas (toliau – Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 14, 31 straipsnių ir 7 priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Koncesijų įstatymo pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 8 priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Pirkimų įstatymo pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 7 priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – VPI projektas)</p>	
<i>1 straipsnis</i>		
Dalykas ir taikymo sritis		
<p>1. Šia direktyva nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslai, ir sudaromos sąlygos toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą. Tos bendros sistemos tikslas – prisidėti prie Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119 įgyvendinimo ir Sąjungos energijos tiekimo saugumo sumažinant jos priklausomybę nuo energijos, įskaitant iškastinį kurą, importo.</p>	<p>Įstatymo projektas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas 1. Šis įstatymas nustato energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus. 2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti taupesnę energijos suvartojimą visose Lietuvos ūkio srityse, atitinkančią Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, sudaryti prielaidas efektyviai gaminti, tiekti bei vartoti energiją ir užtikrinti, kad 2030 metais metinis Lietuvos pirminės energijos suvartojimas būtų ne didesnis kaip 63,3 TWh, metinis galutinės energijos suvartojimas – ne didesnis kaip 51,0 TWh ir suminis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyto galutinės energijos kiekis – ne mažesnis kaip 39,3 TWh. Šio tikslo siekiama vadovaujantis šiame įstatyme įtvirtintais energijos vartojimo efektyvumo didinimo principais.</p> <p>NEKSVP</p>	Visiškas

	<p>1.1 Santrauka <...> NEKSVP numatyti pagrindiniai tikslai NEKSVP numatyti Lietuvos nacionaliniai ir ES lygmens tikslai, kurių siekdama Lietuva prisidės prie bendrųjų 2030 m. ES energetikos ir klimato kaitos tikslų įgyvendinimo.</p> <p>1.2 Esamos politikos padėties apžvalga Energetikos politikos sritis Atsižvelgdama į politikos kryptis ir priemones, Lietuva siekia šių ES energetikos politikos uždavinių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ES klimato kaitos ir energetikos politikos tikslų įgyvendinimas. Skatinama ES AEI ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo subalansuota plėtra.																													
Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama energijos vartojimo efektyvumui teikti pirmenybę visuose sektoriuose, šalinti kliūtis energijos rinkoje ir rinkos trūkumus, trukdančius efektyviai tiekti, perduoti, kaupti ir naudoti energiją. Joje taip pat numatoma nustatyti 2030 m. nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus.	<p>Įstatymo projektas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas 1. Šis įstatymas nustato energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus. 2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti taupesnę energijos suvartojimą visose Lietuvos ūkio srityse, atitinkantį Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, sudaryti prielaidas efektyviai gaminti, tiekti bei vartoti energiją ir užtikrinti, kad 2030 metais metinis Lietuvos pirminės energijos suvartojimas būtų ne didesnis kaip 63,3 TWh, metinis galutinės energijos suvartojimas – ne didesnis kaip 51,0 TWh ir suminis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta galutinės energijos kiekis – ne mažesnis kaip 39,3 TWh. Šio tikslo siekiama vadovaujantis šiame įstatyme įtvirtintais energijos vartojimo efektyvumo didinimo principais.</p> <p>NEKSVP <i>1.1.1. lentelė. Nacionaliniai ir ES tikslai 2030 m.</i> <...></p> <table><tr><th rowspan="2">Tikslas</th><th colspan="2">ES</th><th colspan="2">Lietuva</th><th rowspan="2">Įgyvendinimas 2021</th></tr><tr><th>2020</th><th>2030</th><th>2020</th><th>2030</th></tr><tr><td>Energijos vartojimo efektyvumo tikslai</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>- Pirminės energijos suvartojimas 2030 m.</td><td>1124 Mtne</td><td>992,5 Mtne</td><td>PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne</td><td>PEC – 5,4 Mtne FEC – 4,4 Mtne</td><td>PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne</td></tr><tr><td>- Galutinės energijos suvartojimas 2030 m.</td><td>864 Mtne</td><td>763 Mtne</td><td></td><td>39,3 TWh**</td><td></td></tr></table>	Tikslas	ES		Lietuva		Įgyvendinimas 2021	2020	2030	2020	2030	Energijos vartojimo efektyvumo tikslai						- Pirminės energijos suvartojimas 2030 m.	1124 Mtne	992,5 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne	PEC – 5,4 Mtne FEC – 4,4 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne	- Galutinės energijos suvartojimas 2030 m.	864 Mtne	763 Mtne		39,3 TWh**		Visiškas
Tikslas	ES		Lietuva		Įgyvendinimas 2021																									
	2020	2030	2020	2030																										
Energijos vartojimo efektyvumo tikslai																														
- Pirminės energijos suvartojimas 2030 m.	1124 Mtne	992,5 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne	PEC – 5,4 Mtne FEC – 4,4 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne																									
- Galutinės energijos suvartojimas 2030 m.	864 Mtne	763 Mtne		39,3 TWh**																										

2.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

2.2.1. lentelė. Pirminės ir galutinės energijos suvartojimas ir tikslas 2030 m. ktne:

	2022 m.	2030 m.
Pirminės energijos suvartojimas	6 574,6	5 440
Galutinės energijos suvartojimas	5 478,7	4 384

3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

<...>

Siekdama įgyvendinti naujos Energijos efektyvumo direktyvos 8 straipsnio tikslą, kuris, skaičiuojant suminiu būdu lygus 39,3 TWh, Lietuva planuoja diegti šiuo metu jau veikiančias energijos efektyvumo didinimo priemones bei planuoja naujas energijos efektyvumo priemones, siekiant užtikrinti energijos efektyvumo tikslo pasiekimą iki 2030 m.

NENS

VII SKYRIUS ENERGETIKOS POKYČIŲ ĮGALINIMAS PIRMASIS SKIRSNIS

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

242. Lietuvos energijos vartojimo efektyvumo siekiami rodikliai, išskyrus žaliojo vandenilio gamybą ir aplinkos energiją:

242.1. 2030 m. galutinės energijos suvartojimas neviršys 51 TWh;

Šia direktyva prisidedama prie principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ įgyvendinimo, taigi, taip pat padedama Sąjungoje kurti įtraukią, teisingą ir klestinčią visuomenę ir šiuolaikinę, efektyviai išteklius naudojančią ir konkurencingą ekonomiką.

Įstatymo projektas

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus.
2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti taupesnę energijos suvartojimą visose Lietuvos ūkio srityse, atitinkančių Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, sudaryti prielaidas efektyviai gaminti, tiekti bei vartoti energiją ir užtikrinti, kad 2030 metais metinis Lietuvos pirminės energijos suvartojimas būtų ne didesnis kaip 63,3 TWh, metinis galutinės energijos suvartojimas – ne didesnis kaip 51,0 TWh ir suminis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos galutinės energijos kiekis – ne mažesnis kaip 39,3 TWh. Šio tikslo siekiama vadovaujantis šiame įstatyme įtvirtintais energijos vartojimo efektyvumo didinimo principais.

<...>

3 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo principai

Visiškas

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo pagrindiniai principai yra šie:
 4) energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo – kaip tai apibrėžta 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 2 straipsnio 18 punkte.

NEKSVP

3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

<...> Energijos vartojimo efektyvumo didinimas Lietuvoje iki 2030 m. bus įgyvendinamas vadovaujantis šiais principais:

<...>

- energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo <...>.

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

3 straipsnis. 39¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas

1. Skirstomųjų tinklų plėtra ir jai skirtos investicijos grindžiamos tinklo plėtros planu. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, kas 2 metus rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, grindžiamą jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa (planuojamais naujai prijungti gamybos pajėgumais ir vartotojų skaičiumi, įskaitant elektromobilių įkrovimo prieigas) bei perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstomis prielaidomis apie elektros energijos gamybos, tiekimo, vartojimo ir tarpsisteminių elektros energijos srautų tendencijas, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi, taip pat Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytais energetikos politikos strateginiais tikslais ir (ar) pažangos uždaviniais ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytais įgyvendinimo priemonėmis, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendraisiais principais, taip pat tinklo optimizavimo galimybėmis, grindžiamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimu, siekiant įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą, reikiamomis vidutinės trukmės ir (ar) ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis. Taip pat

skirstomųjų tinklų operatorius 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų plane stebėjimo duomenų pagrindu kiekybiškai įvertina bendrą skirstomųjų tinklų operatoriaus skirstomųjų tinklų elektros energijos nuostolių dydį, nurodo skirstomųjų tinklų optimizavimo ir efektyvumo didinimo priemones, kurias įmanoma techniškai ir finansiškai įgyvendinti, ir mažinant skirstomųjų tinklų elektros energijos nuostolius numatomą sutaupyti energijos kiekį. Skirstomųjų tinklų operatoriaus licencijoje nurodyta teritorija planavimo tikslais skirstoma į atskiras planavimo teritorijas pagal skirstomųjų tinklų operatoriaus analitiškai įvertinamą skirstomojo tinklo savybių vienašališkumą, taip pat atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje numatytas erdvinio vystymo kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinius prioritetus.

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas

3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Pagrindinis šilumos ūkio specialiojo plano tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai. Rengiant šilumos ūkio specialiuosius planus, vadovaujamosi Aplinkos oro apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis dėl oro užterštumo ir urbanistiniais kriterijais (užstatymo tankis, pastatų aukštingumas, užstatymo specifiška), taip pat kitais kriterijais ir Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytu energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu, įvertinamas techninio sprendinio ekonominis efektyvumas, energijos vartojimo efektyvumas ir poveikis aplinkai, įskaitant sąnaudas, patiriamas dėl techninio sprendinio keliamos taršos sveikatai ir ekosistemoms.“

Elektros energetikos įstatymas

33 straipsnis. Perdavimo tinklų plėtra ir įgaliojimai priimti sprendimus dėl investavimo

<...>

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane visų pirma nurodoma:

<...>

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

1 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 33 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones perdavimo tinkluose, alternatyvos, siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Lietuvos

	<p>Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka;“.</p> <p>Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas 3 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „31 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus vykdoma tinklo plėtra ir įgaliojimai priimti sprendimus dėl investavimo <...> 2. Dešimties metų tinklo plėtros plane: <...> 4) nurodomos investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės gamtinių dujų perdavimo sistemoje, alternatyvos siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka;</p> <p>4 straipsnis. 37¹ straipsnio pakeitimas Pakeisti 37¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip: „37¹ straipsnis. Skirstymo sistemos operatoriaus vykdoma tinklo plėtra <...> 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame investicijų plane, grindžiamame sistemos patikimumu, esama ir numatoma gamtinių dujų pasiūla ir paklausa gamtinių dujų sektoriuje, šio įstatymo reikalavimais, gamtinių dujų patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros gairėmis ir reikalavimais, nurodoma: <...> 4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės gamtinių dujų skirstymo sistemoje, alternatyvos siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka;</p>	
<p>2. Šioje direktyvoje nustatyti reikalavimai yra minimalieji reikalavimai, ir jie nekliudo nė vienai valstybei narei palikti galioti arba nustatyti griežtesnių priemonių. Tokios priemonės turi atitikti Sąjungos teisę. Jei nacionalinės teisės aktuose numatomos</p>	<p>Įstatymo projektas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas 1. Šis įstatymas nustato energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus. 2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti taupesnę energijos suvartojimą visose Lietuvos ūkio srityse, atitinkančių Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, sudaryti prielaidas efektyviai gaminti, tiekti</p>	<p>Visiškias</p>

griežtesnės priemonės, valstybė narė apie tokius teisės aktus praneša Komisijai.	bei vartoti energiją ir užtikrinti, kad 2030 metais metinis Lietuvos pirminės energijos suvartojimas būtų ne didesnis kaip 63,3 TWh, metinis galutinės energijos suvartojimas – ne didesnis kaip 51,0 TWh ir suminis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos galutinės energijos kiekis – ne mažesnis kaip 39,3 TWh. Šio tikslo siekiama vadovaujantis šiame įstatyme įtvirtintais energijos vartojimo efektyvumo didinimo principais.	
<i>2 straipsnis</i>		
Terminų apibrėžtis		
Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtis:		
1) energija – energetikos produktai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2008 ⁽³⁶⁾ 2 straipsnio d punkte;	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 10. Galutinė energija – energija, patiekta pramonės, statybos, žemės ūkio, kitų ekonominės veiklos rūšių įmonių galutiniams vartotojams ir namų ūkiams. Šio įstatymo tikslais organinis kuras taip pat laikomas energija. 12. Pirminė energija – gamtinių išteklių energija: organiniame kure (naftoje, durpėse, biomasėje ir pan.) sukaupta energija, branduolinė (atominė) energija, vandens potencinė energija, vėjo, saulės, geoterminė, cheminių procesų energija.</p> <p>Energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 14. Energija – elektros energija, šilumos energija ir (ar) vėsumos energija. Energija yra laikoma preke. Šio įstatymo tikslais energijai priskiriamos gamtinės dujos ir centralizuotai tiekiamos suskystintos naftos dujos.</p>	Visiškas
2) principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ – energijos vartojimo efektyvumo pirmenybės principas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1999 2 straipsnio 18 punkte;	<p>Įstatymo projektas 3 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo principai Energijos vartojimo efektyvumo didinimo pagrindiniai principai yra šie: <...> 4) energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo – kaip tai apibrėžta 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 su visais pakeitimais, 2 straipsnio 18 punkte.</p>	Visiškas
3) energetikos sistema – sistema, visų pirma skirta energetikos paslaugoms teikti, siekiant	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p>	Visiškas

patenkinti galutinio naudojimo sektorių energijos – šilumos, kuro ir elektros – poreikį;	<...> 2. Energetikos sistema – energetikos įrenginių ir objektų visuma, skirta visų rūšių energijai ir kurui tiekti, siekiant patenkinti galutinės energijos suvartojimo poreikį.	
5) pirminės energijos suvartojimas – bendrasis turimos energijos vartojimas, išskyrus tarptautinį jūrinį bunkerio avimą, galutinį suvartojimą neenergetinėms reikmėms ir aplinkos energiją;	Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 12. Pirminė energija – gamtinių išteklių energija: organiniame kure (naftoje, durpėse, biomasėje ir pan.) sukaupta energija, branduolinė (atominė) energija, vandens potencinė energija, vėjo, saulės, geoterminei, cheminių procesų energija. 13. Pirminės energijos suvartojimas – šalies bendrosios energijos vidaus sąnaudos, išskyrus vykdančią tarptautinį jūrinį bunkerio avimą patiriamas energijos sąnaudas, galutinį energijos suvartojimą ne energetikos reikmėms ir suvartojamą aplinkos energiją.	Visiškas
6) galutinės energijos suvartojimas – visa energija, tiekama pramonės, transporto, įskaitant tarptautinėje aviacijoje suvartojamą energiją, namų ūkių, viešųjų ir privačių paslaugų, žemės ūkio, miškininkystės, žuvininkystės ir kitiems galutinio energijos suvartojimo sektoriams, išskyrus vykdančią tarptautinį jūrinį bunkerio avimą suvartojamą energiją, aplinkos energiją ir energiją, tiekiamą transformavimo ir energetikos sektoriui, taip pat perdavimo ir skirstymo nuostolius, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1099/2008 A priede;	Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 10. Galutinė energija – energija, patiekta pramonės, statybos, žemės ūkio, kitų ekonominės veiklos rūšių įmonių galutiniams vartotojams ir namų ūkiams. Šio įstatymo tikslais organinis kuras taip pat laikomas energija. 11. Galutinės energijos suvartojimas – visas suvartotas galutinės energijos kiekis, išskyrus vykdančią tarptautinį jūrinį bunkerio avimą suvartojamą energiją, energetikos veiklai skirtą energiją ir aplinkos energiją. <i>Komentaras: sąvokose vartojamos formuliuotės „kitų ekonominės veiklos rūšių įmonių galutiniams vartotojams“ ir „visas suvartotas galutinės energijos kiekis“ apima galutinės energijos suvartojimą visuose sektoriuose, įskaitant nurodytuose direktyvos formuliuojamame apibrėžime.</i>	Visiškas
7) aplinkos energija – aplinkos energija, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 2 punkte;	AIE įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 1. Aplinkos energija – natūraliai susidaranti šiluminė energija ir apribotoje aplinkoje – aplinkos ore, išskyrus šalinamą orą, paviršiniame vandenyje arba nuotekose – susikaupianti energija.	Visiškas
8) energijos vartojimo efektyvumas – sukurto darbo, paslaugų, prekių ar gautos energijos ir energijos sąnaudų santykis;	Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 6. Energijos vartojimo efektyvumas – darbo, paslaugų, prekių, energijos ir pirminės arba galutinės energijos sąnaudų santykis.	Visiškas

<p>9) sutaupyta energija – sutaupytos energijos kiekis, kuris nustatomas matuojant arba įvertinant suvartojimą, arba abiem atvejais, prieš tai ir po to, kai buvo įgyvendinta energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė, kartu užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui;</p>	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 14. Sutaupyta energija – energijos kiekis, nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant energijos suvartojimą prieš įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę ir ją įgyvendinus ir prireikus perskaičiuojamas įvertinant aplinkos sąlygų pokytį, darantį poveikį energijos suvartojimui.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>10) energijos vartojimo efektyvumo didinimas – energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas dėl bet kokių technologinių, elgsenos arba ekonominių pokyčių;</p>	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 8. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė – priemonė, kuri sumažina energijos suvartojimą dėl technologinių, elgsenos ir (arba) fiskalinės politikos priemonių taikymo.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>11) energetinė paslauga – fizinė nauda, naudingumas ar gėrybė, sukuriama derinant energiją su energetiškai efektyvia technologija ar veiksmu, kurie gali apimti eksploatavimą, techninę priežiūrą ir kontrolę, būtinus teikti paslaugą, kuri teikiama pagal sutartį ir kurios teikimo įprastinėmis sąlygomis atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas ar sutaupyta pirminės energijos;</p>	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 3. Energijos taupymo paslauga – atlygintina veikla, kuria sukuriamą energijos taupymo paslaugos teikimo sutartyje, sudarytoje tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo, nustatyta ekonominė vertė diegiant energijos suvartojimą mažinančias technologijas ar kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p> <p><i>Komentaras: direktyvos sąvoka visiškai identiška direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau perkelta į nacionalinę teisę, 2 straipsnio 7 punkto sąvokai. Įstatymo projekte pateikiama energijos taupymo paslaugos sąvoka nekeista, lyginant su galiojančio Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme pateikta sąvoka.</i></p>	<p>Visiškas</p>
<p>12) viešosios įstaigos – nacionalinės, regionų ar vietos institucijos ir tiesiogiai tų institucijų finansuojami ir administruojami subjektai, kurie nepasižymi pramoniniu ar komerciniu pobūdžiu;</p>	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 15. Viešasis subjektas: 1) valstybės ar savivaldybės institucija; 2) viešasis ar privatusis juridinis asmuo, jeigu visa ar tam tikra jo veiklos dalis yra skirta specialiai nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio viešiesiems interesams (kai subjektas vykdo veiklą įprastinėmis rinkos sąlygomis, siekia pelno ir pats prisiima savo veiklos nuostolius, laikoma, kad viešieji interesai, kuriems tenkinti jis įsteigtas arba kuriuos tenkinti jam nustatytas tikslas, yra pramoninio arba komercinio pobūdžio) tenkinti ir jei jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų:</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>a) jo veikla yra daugiau kaip 50 procentų finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžetų arba kitų valstybės ar savivaldybių fondų lėšų, arba kitų šioje dalyje nustatytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų lėšų;</p> <p>b) yra kontroliuojamas (valdomas) valstybės ar savivaldybių institucijų arba kitų šioje dalyje nustatytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų;</p> <p>c) turi administraciją, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusė narių yra skiriami valstybės ar savivaldybių institucijų arba kitų šioje dalyje nurodytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų;</p>	
13) bendras naudingasis patalpų plotas – pastato arba pastato dalies plotas, kuriame patalpų mikroklimatui palaikyti vartojama energija;	<p>Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės</p> <p><...></p> <p>8. Taisyklėse vartojamos sąvokos:</p> <p>Buto ar kitų patalpų naudingasis (šildomas) plotas – buto ar kitų patalpų visų kambarių, verslo patalpų ir šiltų pagalbinių patalpų (pagalbinio naudingojo ploto) plotų suma.</p>	Visiškas
14) perkančiosios organizacijos – perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 6 straipsnio 1 dalyje, Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 3 straipsnio 1 dalyje;	<p>Viešųjų pirkimų įstatymas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p><...></p> <p>3. Centrinė perkančioji organizacija – perkančioji organizacija, kuri vykdo centralizuotų viešųjų pirkimų veiklą ir gali vykdyti pagalbinę viešųjų pirkimų veiklą.</p> <p><...></p> <p>25. Perkančioji organizacija:</p> <p>1) valstybės ar savivaldybės institucija;</p> <p>2) viešasis ar privatusis juridinis asmuo, jeigu visa ar tam tikra jo veiklos dalis yra skirta specialiai nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio viešiesiems interesams (kai subjektas vykdo veiklą įprastinėmis rinkos sąlygomis, siekia pelno ir pats prisiima savo veiklos nuostolius, laikoma, kad viešieji interesai, kuriems tenkinti jis įsteigtas arba kuriuos tenkinti jam nustatytas tikslas, yra pramoninio arba komercinio pobūdžio) tenkinti ir jei jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų:</p> <p>a) jo veikla yra daugiau kaip 50 procentų finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžetų arba kitų valstybės ar savivaldybių fondų lėšų, arba kitų šioje dalyje nustatytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų lėšų;</p> <p>b) yra kontroliuojamas (valdomas) valstybės ar savivaldybių institucijų arba kitų šioje dalyje nustatytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų;</p> <p>c) turi administraciją, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusė narių yra skiriami valstybės ar savivaldybių institucijų arba kitų šioje dalyje nurodytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų;</p> <p>3) šios dalies 1 ir (arba) 2 punktuose nurodytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų asociacija.</p>	Visiškas

<p>15) perkantieji subjektai – perkantieji subjektai, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 7 straipsnio 1 dalyje ir Direktyvos 2014/25/ES 4 straipsnio 1 dalyje;</p>	<p>Viešųjų pirkimų įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 3. Centrinė perkančioji organizacija – perkančioji organizacija, kuri vykdo centralizuotų viešųjų pirkimų veiklą ir gali vykdyti pagalbinę viešųjų pirkimų veiklą. <...> 25. Perkančioji organizacija: 1) valstybės ar savivaldybės institucija; 2) viešasis ar privatusis juridinis asmuo, jeigu visa ar tam tikra jo veiklos dalis yra skirta specialiai nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio viešiesiems interesams (kai subjektas vykdo veiklą įprastinėmis rinkos sąlygomis, siekia pelno ir pats prisiima savo veiklos nuostolius, laikoma, kad viešieji interesai, kuriems tenkinti jis įsteigtas arba kuriuos tenkinti jam nustatytas tikslas, yra pramoninio arba komercinio pobūdžio) tenkinti ir jei jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų: a) jo veikla yra daugiau kaip 50 procentų finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžetų arba kitų valstybės ar savivaldybių fondų lėšų, arba kitų šioje dalyje nustatytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų lėšų; b) yra kontroliuojamas (valdomas) valstybės ar savivaldybių institucijų arba kitų šioje dalyje nustatytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų; c) turi administraciją, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusė narių yra skiriami valstybės ar savivaldybių institucijų arba kitų šioje dalyje nurodytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų; 3) šios dalies 1 ir (arba) 2 punktuose nurodytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų asociacija.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>16) energijos naudojimo vadybos sistema – tarpusavyje susijusių arba sąveikaujančių strategijos, kurioje nustatomas energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir to tikslo pasiekimo planas, dalių visuma, įskaitant faktinio energijos suvartojimo stebėseną, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir pažangos matavimo veiksmus;</p>	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 9. Energijos naudojimo vadybos sistema – atitikties vertinimo įstaigos sertifikuota tarptautiniais ir Europos Sąjungos institucijų standartais apibrėžta energijos vartojimo efektyvumo tikslų nustatymo ir jų įgyvendinimo sistema, apimanti faktinio energijos suvartojimo stebėseną, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir pažangos matavimo veiksmus.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>17) Europos standartas – Europos standartizacijos komiteto, Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto arba Europos telekomunikacijų standartų instituto priimtas ir viešai prieinamas standartas;</p>	<p>Viešųjų pirkimų įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 9. Europos standartas – Europos standartizacijos organizacijos priimtas visuomenei skirtas standartas.</p>	<p>Visiškas</p>

18) tarptautinis standartas – Tarptautinės standartizacijos organizacijos priimtas ir viešai prieinamas standartas;	Viešųjų pirkimų įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 33. Tarptautinis standartas – tarptautinės standartizacijos organizacijos priimtas visuomenei skirtas standartas.	Visiškas
19) įpareigotoji šalis – energijos skirstytojas, mažmeninės prekybos energija įmonė ar perdavimo sistemos operatorius, kuriems privalomos 9 straipsnyje nurodytos nacionalinės energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemos;	<i>Nuostata nebus perkeliama, nes, kaip ir iki šiol, nebus kuriama įpareigojimų sistema pagal direktyvos 9 straipsnį, bet bus įgyvendinamos direktyvos 10 straipsnyje nurodytos alternatyvios priemonės.</i>	
20) įgaliotoji šalis – juridinis asmuo, kuriam vyriausybė ar kita viešoji įstaiga delegavo įgaliojimus tos vyriausybės ar kitos viešosios įstaigos vardu kurti, valdyti arba taikyti finansavimo sistemą;	Įsakymu Nr. 1-320 patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas 4. Sutaupytos energijos apskaičiavimo ir tikrinimo procese dalyvauja: <...> 4.2. Valstybės institucijos ar jų įgalioti juridiniai asmenys, koordinuojantys, kontroliuojantys ar administruojantys efektyvumo politikos priemonės (toliau – įgaliotosios institucijos), kurios pagal Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 332 „Dėl Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Stebėsenos tvarkos aprašas), nuostatas teikia informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių (toliau – efektyvumo priemonės) sutaupytą energiją;	Visiškas
21) dalyvaujančioji šalis – įmonė arba viešoji įstaiga, kuri yra įsipareigojusi pagal savanorišką susitarimą pasiekti tam tikrus tikslus arba kuriai taikoma nacionalinė reguliavimo politikos priemonė;	Įsakymu Nr. 1-320 patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas 10. Vertinant efektyvumo politikos priemonių sutaupytą energiją atsižvelgiama į kiekvienos energetikos įmonės, kuri turi sudariusi susitarimą su Energetikos ministerija dėl energijos sutaupymo ar dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo (toliau – dalyvaujančioji šalis), įgaliotosios institucijos ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos prisiimtą atsakomybę sutaupyti tam tikrą energijos kiekį.	Visiškas
22) įgyvendinančioji valdžios institucija – viešosios teisės reglamentuojamas subjektas, atsakingas už įgyvendinimą arba stebėseną energijos arba anglies dioksido apmokestinimo, finansinių sistemų ir priemonių, fiskalinių paskatų, standartų ir normų, energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistemų, mokymo arba švietimo srityse;	Įsakymu Nr. 1-320 patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas 4. Sutaupytos energijos apskaičiavimo ir tikrinimo procese dalyvauja: <...> 4.3. Valstybės institucijos, atsakingos už efektyvumo politikos priemonės įgyvendinimą ir (arba) stebėseną šiose srityse: energijos apmokestinimo, anglies dioksido apmokestinimo, finansinių sistemų ir priemonių, fiskalinių paskatų, standartų ir normų, energijos vartojimo	Visiškas

	efektyvumo ženklavimo sistemų, mokymo arba švietimo (toliau – įgyvendinančiosios valdžios institucijos);	
23) politikos priemonė – reguliavimo, finansinė, mokesčių, savanoriška arba informacijos teikimo priemonė, oficialiai nustatyta ir įgyvendinama valstybėje narėje siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus ar paskatas, kurie būtų palankūs tam, kad rinkos dalyviai teiktų ir įsigytų energetines paslaugas ir imtųsi kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių;	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 7. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonė – savanoriška, teisinio reguliavimo, finansinė, mokesčių arba informacijos teikimo priemonė, nustatoma ir įgyvendinama siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus ir paskatas rinkos dalyviams (energijos taupymo paslaugų teikėjams, energijos tiekėjams, energijos vartojimo auditą atliekantiems specialistams, vartotojams ir kt.) teikti ir gauti energijos taupymo paslaugas ir (ar) imtis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių.</p>	Visiškas
24) atskiras veiksmas – veiksmas, kurio rezultatas yra patikrinamas ir išmatuojamas ar įvertinamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas, ir kurio imamasi įgyvendinant politikos priemonę;	<p>Įsakymu Nr. 1-320 patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas 7. Sutaupyta energija gali būti skaičiuojama įgyvendintoms efektyvumo politikos priemonėms, jei jų poveikis galutinės energijos vartojimo efektyvumo padidėjimui gali būti apskaičiuotas ir (ar) patikrintas.</p>	Visiškas
25) energijos skirstytojas – fizinis ar juridinis asmuo, įskaitant skirstymo sistemos operatorių, atsakingas už energijos transportavimą siekiant ją pateikti galutiniams vartotojams arba paskirstymo centrums, parduodantiems energiją galutiniams vartotojams;	<p>Elektros energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 50. Elektros energijos skirstymas (toliau – skirstymas) – elektros energijos persiuntimas skirstomaisiais tinklais, išskyrus elektros energijos tiekimą. 51. Elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius (toliau – skirstomųjų tinklų operatorius) – reikiamą veiklos licenciją turintis asmuo, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantis elektros energijos skirstomuosius tinklus, esančius jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, užtikrinantis skirstomųjų tinklų eksploatavimą, plėtrą ir techninę priežiūrą, atsakingas už tai, kad būtų užtikrintas ilgalaikis šių tinklų sistemos pajėgumas pagrįstiems elektros energijos skirstymo poreikiams tenkinti, ir atsakantis už šios sistemos sujungimą su kitomis sistemomis.</p> <p>Gamtinių dujų įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 28. Gamtinių dujų skirstymas (toliau – skirstymas) – gamtinių dujų transportavimas skirstomuoju dujotiekiu siekiant pristatyti jas gamtinių dujų vartotojams, išskyrus tiekimą. 29. Gamtinių dujų skirstymo sistema (toliau – skirstymo sistema) – vamzdynai gamtinėms dujoms iš magistralinio dujotiekio gamtinių dujų skirstymo stočių arba iš mažos apimties SGD pakartotinio dujinimo įrenginių pristatyti iki gamtinių dujų vartotojo sistemų, taip pat statiniai, įrenginiai, mažos apimties SGD pakartotinio dujinimo įrenginiai ir priemonės šiems</p>	Visiškas

	<p>vamzdynamics veikti. Gamtinių dujų skirstymo sistema taip pat vadinama skirstomuoju dujotiekiu.</p> <p>30. Gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius (toliau – skirstymo sistemos operatorius) – asmuo, kuris licencijoje nurodytoje teritorijoje verčiasi gamtinių dujų skirstymo veikla ir yra atsakingas už gamtinių dujų skirstymo sistemos eksploatavimą, techninės priežiūros užtikrinimą, prireikus – už jos plėtrą konkrečioje teritorijoje, sujungimą su kitomis sistemomis, taip pat už ilgalaikio sistemos pajėgumo užtikrinimą, pagrįstą gamtinių dujų skirstymo paklausa.</p>	
<p>26) skirstymo sistemos operatorius – skirstymo sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 29 punkte elektros atveju arba Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 6 punkte dujų atveju;</p>	<p>Elektros energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 51. Elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius (toliau – skirstomųjų tinklų operatorius) – reikiamą veiklos licenciją turintis asmuo, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantis elektros energijos skirstomuosius tinklus, esančius jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, užtikrinantis skirstomųjų tinklų eksploatavimą, plėtrą ir techninę priežiūrą, atsakingas už tai, kad būtų užtikrintas ilgalaikis šių tinklų sistemos pajėgumas pagrįstiems elektros energijos skirstymo poreikiams tenkinti, ir atsakantis už šios sistemos sujungimą su kitomis sistemomis.</p> <p>Gamtinių dujų įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 30. Gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius (toliau – skirstymo sistemos operatorius) – asmuo, kuris licencijoje nurodytoje teritorijoje verčiasi gamtinių dujų skirstymo veikla ir yra atsakingas už gamtinių dujų skirstymo sistemos eksploatavimą, techninės priežiūros užtikrinimą, prireikus – už jos plėtrą konkrečioje teritorijoje, sujungimą su kitomis sistemomis, taip pat už ilgalaikio sistemos pajėgumo užtikrinimą, pagrįstą gamtinių dujų skirstymo paklausa.</p>	Visiškas
<p>27) mažmeninės prekybos energija įmonė – fizinis arba juridinis asmuo, kuris parduoda energiją galutiniams vartotojams;</p>	<p>Elektros energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 10. Elektros energetikos įmonė – asmuo, kuris vykdo bent vieną iš šių veiklų: elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, tiekimo, energijos kaupimo, elektros energijos paklausos telkimo, elektros energijos pirkimo siekiant ją perparduoti, ir yra atsakingas už susijusius su šiomis veiklomis komercinius, techninius ir (ar) eksploatavimo įpareigojimus. <...> 52. Elektros energijos tiekėjas (toliau – tiekėjas) – visuomeninis ar nepriklausomas elektros energijos tiekėjas, turintys atitinkamai veiklos licenciją ar leidimą vykdyti šią veiklą arba teisę vykdyti šią veiklą be leidimo.</p>	Visiškas

	<p>53. Elektros energijos tiekimas (toliau – tiekimas) – elektros energijos pardavimas ir (ar) perpardavimas šios energijos vartotojui.</p> <p>54. Elektros energijos vartotojas (toliau – vartotojas) – asmuo, kuris elektros energiją įsigyja ir vartoja savo tiesioginiam elektros energijos poreikiui patenkinti ar tai planuoja siekdamas prisijungti prie elektros tinklų.</p> <p>Gamtinių dujų įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>7. Gamtinių dujų įmonė – asmuo, kuris verčiasi bent viena iš šių rūšių veikla: gamtinių dujų gavyba, perdavimu, skirstymu, skystinimu, tiekimu, laikymu, SGD pakartotiniu dujinimu ir SGD perkrova, ir yra atsakingas už susijusius su šių rūšių veikla komercinius, techninius ir (arba) eksploataavimo įpareigojimus.</p> <p><...></p> <p>32. Gamtinių dujų tiekimas (toliau – tiekimas) – gamtinių dujų pardavimas ir (ar) perpardavimas gamtinių dujų vartotojams.</p> <p>33. Gamtinių dujų tiekimo įmonė (toliau – tiekimo įmonė) – asmuo, kuris verčiasi gamtinių dujų tiekimo veikla.</p> <p><...></p> <p>38. Gamtinių dujų vartotojas (toliau – vartotojas) – asmuo, perkantis gamtines dujas.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>46. Šilumos tiekėjas – asmuo, turintis šilumos tiekimo licenciją ir tiekiantis šilumą vartotojams pagal pirkimo–pardavimo sutartis.</p> <p>47. Šilumos tiekimas – centralizuotai pagamintos šilumos pristatymas ir pardavimas šilumos vartotojams.</p> <p><...></p> <p>52. Šilumos vartotojas (vartotojas) – juridinis ar fizinis asmuo, kurio naudojami šildymo prietaisai nustatyta tvarka prijungti prie šilumos perdavimo tinklų ar pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų.</p> <p>Energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>21. Energijos vartotojas (toliau – vartotojas) – asmuo, kurio įrenginiai yra prijungti prie energetikos įmonių valdomų energetikos objektų ir kuris perka energiją vartojimo tikslams.</p>	
--	--	--

<p>28) galutinis vartotojas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris įsigyja energiją savo galutiniam vartojimui;</p>	<p>Energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 2. Buitinis energijos vartotojas (toliau – buitinis vartotojas) – fizinis asmuo, perkantis energiją asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams, nesusijusiems su ūkine komercine ar profesine veikla. 21. Energijos vartotojas (toliau – vartotojas) – asmuo, kurio įrenginiai yra prijungti prie energetikos įmonių valdomų energetikos objektų ir kuris perka energiją vartojimo tikslams.</p> <p>Elektros energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 5. Buitinis elektros energijos vartotojas (toliau – buitinis vartotojas) – elektros energijos vartotojas, kuris yra fizinis asmuo, perkantis elektros energiją asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams, nesusijusiems su ūkine veikla. <...> 54. Elektros energijos vartotojas (toliau – vartotojas) – asmuo, kuris elektros energiją įsigyja ir vartoja savo tiesioginiam elektros energijos poreikiui patenkinti ar tai planuoja siekdamas prisijungti prie elektros tinklų.</p> <p>Gamtinių dujų įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 1. Buitinis gamtinių dujų vartotojas (toliau – buitinis vartotojas) – fizinis asmuo, perkantis gamtines dujas asmeninėms, šeimos ar namų ūkio reikmėms, nesusijusioms su ūkine komercine ar profesine veikla. <...> 38. Gamtinių dujų vartotojas (toliau – vartotojas) – asmuo, perkantis gamtines dujas.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 9. Buitinis šilumos vartotojas – fizinis asmuo, perkantis šilumą ir (ar) karštą vandenį savo buities reikmėms. <...> 52. Šilumos vartotojas (vartotojas) – juridinis ar fizinis asmuo, kurio naudojami šildymo prietaisai nustatyta tvarka prijungti prie šilumos perdavimo tinklų ar pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>29) energetinių paslaugų teikėjas – fizinis ar juridinis asmuo, teikiantis energetines paslaugas arba energijos vartojimo efektyvumo</p>	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...></p>	<p>Visiškas</p>

didinimo priemonės galutinio vartotojo įrenginiams ar galutinio vartotojo patalpose;	<p>4. Energijos taupymo paslaugų teikėjas – asmuo, teikiantis energijos taupymo paslaugas.</p> <p><i>Komentaras: direktyvos sąvoka visiškai identiška direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau perkelta į nacionalinę teisę, 2 straipsnio 24 punkto sąvokai. Įstatymo projekte pateikiama energijos taupymo paslaugų teikėjo sąvoka nekeista, lyginant su galiojančio Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme pateikta sąvoka.</i></p>	
30) mažosios ir vidutinės įmonės arba MVI – įmonės, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnio 1 dalyje;	<p>Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymas 2 straipsnis. Įstatymo sąvokos 15. Smulkiojo ar vidutinio verslo subjektas – labai maža, maža ar vidutinė įmonė, atitinkanti šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytas sąlygas, arba verslininkas, atitinkantis šio įstatymo 4 straipsnyje nustatytas sąlygas.</p> <p>3 straipsnis. Vidutinės, mažos ir labai mažos įmonės 1. Vidutinė įmonė – įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 50 mln. eurų; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 43 mln. eurų. 2. Maža įmonė – įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 50 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 10 mln. eurų; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 10 mln. eurų. 3. Labai maža įmonė – įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 2 mln. eurų; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 2 mln. eurų.</p>	Visiškas
31) labai maža įmonė – įmonė, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnio 3 dalyje;	<p>Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymas 3 straipsnis. Vidutinės, mažos ir labai mažos įmonės 3. Labai maža įmonė – įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 2 mln. eurų; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 2 mln. eurų.</p>	Visiškas
32) energijos vartojimo auditas – sisteminė procedūra, kurios tikslas yra gauti pakankamai informacijos apie pastato ar pastatų grupės, pramoninių ar komercinių procesų arba įrenginių, paslaugų privačiame arba viešajame sektoriuose energijos vartojimo	<p>Energetikos įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas <...> 3. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip: „20. Energijos vartojimo auditas – procedūra, kurios metu nustatomos ir įvertinamos energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos pastatuose, transporto priemonėse, įrenginiuose ir</p>	Visiškas

<p>charakteristikas, nustatyti ir apskaičiuoti ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo galimybes ir ekonomiškai efektyvaus atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo arba gamybos potencialą bei pranešti rezultatus;</p>	<p>technologiniams procesams arba bendros energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos, reikalingos teikiant viešąsias ar privačias paslaugas, parenkamos ir ekonomiškai pagrindžiamos energijos išteklių ir (ar) energijos taupymo priemonės, įvertinamas ekonomiškai efektyvaus atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo arba gamybos potencialas ir pateikiama ataskaita energijos vartojimo audito užsakovui.“</p>	
<p>33) sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – naudos gavėjo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės teikėjo sutartis, tikrinama ir stebima visą susitarimo laikotarpį, kai už darbus, prekių tiekimą ar paslaugų teikimą pagal tą priemonę mokama atsižvelgiant į suderintą energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygį ar kitą sutartą energinio naudingumo kriterijų, pvz., sutaupyta lėšas;</p>	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 3. Energijos taupymo paslauga – atlygintina veikla, kuria sukurama energijos taupymo paslaugos teikimo sutartyje, sudarytoje tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo, nustatyta ekonominė vertė diegiant energijos suvartojimą mažinančias technologijas ar kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos 1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų, transporto priemonių, technologinių (nuoseklių produkcijos gaminimo) procesų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą. Teikiant šią paslaugą, atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kiekį. 2. Energijos taupymo paslaugų teikėjui ir vartotojui sutarus dėl energijos taupymo paslaugos teikimo, energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>34) pažangioji matavimo sistema – pažangioji matavimo sistema, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 23 punkte, arba pažangi matavimo sistema, nurodyta Direktyvoje 2009/73/EB;</p>	<p>Elektros energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 70. Išmanioji elektros energijos apskaitos sistema (toliau – išmanioji apskaitos sistema) – į elektros tinklą perduotos elektros energijos kiekį ir (ar) iš šio tinklo suvartotos elektros energijos kiekį matuojanti išmanioji energijos apskaitos sistema. Išmanusis elektros energijos apskaitos prietaisas yra sudedamoji išmaniosios elektros energijos apskaitos sistemos dalis. 71. Išmanusis elektros energijos apskaitos prietaisas (toliau – išmanusis apskaitos prietaisas) – elektros energijos apskaitos prietaisas, kurio veikimas grindžiamas elektroninėmis technologijomis ir kuris elektroniniu ryšiu gali sąveikauti su vartotojo sistemomis beveik tikruoju laiku. <i>Komentaras: gamtinių dujų sektoriuje išmanieji skaitikliai kol kas nediegiami (https://ismaniejiskaitikliai.lt/ismanieji-duju-skaitikliai-lietuvoje-kol-kas-diegiami-nebus-ismanieji-duju-skaitikliai-abejotina-ekonomine-nauda-lietuvai/25).</i></p>	<p>Visiškas</p>
<p>35) perdavimo sistemos operatorius – perdavimo sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 35</p>	<p>Elektros energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p>	<p>Visiškas</p>

<p>punkte elektros atveju ir Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 4 punkte dujų atveju;</p>	<p>41. Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius (toliau – perdavimo sistemos operatorius) – asmuo, nuosavybės teise, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje, ar kitais teisėtais pagrindais valdantis elektros energijos perdavimo tinklus, užtikrinantis šių tinklų eksploatavimą, plėtrą, techninę priežiūrą ir jų ilgalaikį pralaidumą pagrįstiems elektros energijos perdavimo poreikiams tenkinti, taip pat atsakantis už Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimą su kitų valstybių elektros energetikos sistemomis, atliekantis balansavimą ir elektros energetikos sistemos dispečerinį valdymą ir turintis atitinkamą veiklos licenciją.</p> <p>Gamtinių dujų įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 15. Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius (toliau – perdavimo sistemos operatorius) – asmuo, kuris licencijoje nurodytoje teritorijoje verčiasi gamtinių dujų perdavimo veikla ir yra atsakingas už šių dujų perdavimo sistemos eksploatavimą, techninės priežiūros užtikrinimą, prireikus – už jos plėtrą konkrečioje teritorijoje ir sujungimą su kitomis sistemomis, taip pat už tai, kad būtų užtikrintas ilgalaikis sistemos pajėgumas patenkinti pagrįstus gamtinių dujų transportavimo poreikius.</p>	
<p>36) kogeneracija – vienu metu vykstanti šilumos ir elektros energijos ar mechaninės energijos gamyba;</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys: Kogeneracija – vienalaikė energijos gamyba, kai to paties technologinio proceso metu gaminama elektros energija ir naudingoji šilumos energija.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>37) ekonomiškai pagrįsta paklausa – šildymo ar vėsinimo poreikių neviršijanti paklausa, kuri kitu atveju rinkos sąlygomis būtų patenkinama ne kogeneracijos būdu, o vykdant kitus energijos gamybos procesus;</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys: Ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, neviršijanti šildymo ir vėsinimo poreikių, kurią kitu atveju rinkos sąlygomis patenkinėtų ne kogeneracija, o kiti energijos gamybos procesai.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>38) naudingoji šiluma – kogeneracijos metu pagaminta šiluma, skirta ekonomiškai pagrįstai šildymo ar vėsinimo paklausai tenkinti;</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys: Naudingoji šilumos energija – tai kogeneracijos proceso metu pagaminta šilumos energija, skirta ekonomiškai pagrįstai paklausai tenkinti.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>39) kogeneracijos būdu pagaminta elektros energija – vykdant procesą, susijusį su naudingosios šilumos gamyba, pagaminta energija, apskaičiuojama pagal II priede nustatytus bendruosius principus;</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:</p>	<p>Visiškas</p>

	Kogeneracijos proceso metu pagaminta elektros energija – elektros energijos kiekis, pagamintas kartu su naudingąja šilumos energija, kuris apskaičiuojamas pagal Taisyklių 2 priedą.	
40) didelio naudingumo kogeneracija – III priede nustatytus kriterijus atitinkanti kogeneracija;	Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys: Didelio efektyvumo kogeneracija – tai kogeneracijos procesas, kai pasiekiamas ne mažesnis kaip 10 % kuro (pirminės energijos) sutaupymas, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba pasiekiamas ne mažesnis kaip 0 % kuro sutaupymas mažesnės nei 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui.	Visiškas
41) bendras naudingumas – elektros energijos ir mechaninės energijos gamybos ir pagamintos naudingosios šilumos kiekio metinė suma, padalyta iš kuro kiekio, kuris sunaudotas šilumos gamybai kogeneracijos metu ir elektros energijos ir mechaninės energijos bendrai gamybai;	Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys: Kogeneracijos bloko bendrasis efektyvumo koeficientas – kogeneracijos bloke pagamintos elektros energijos ir naudingosios šilumos energijos ir jų gamybai sunaudoto kuro santykis.	Visiškas
42) elektros energijos ir šilumos santykis – kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir naudingosios šilumos santykis, kai gamyba visu pajėgumu vykdoma kogeneracijos režimu remiantis konkretaus įrenginio darbiniais duomenimis;	Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys: Elektros ir šilumos energijų santykis – kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos ir naudingosios šilumos energijos santykis.	Visiškas
43) kogeneracijos įrenginys – įrenginys, galintis veikti kogeneracijos režimu;	Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys: Kogeneracijos blokas (toliau – KB) – technologiškai susietų įrenginių grupė, skirta elektros energijai ir šilumos energijai to paties technologinio proceso metu gaminti. Kai vienas technologinės sistemos šilumos energijos gamybos šaltinis (katilas) tiekia garą kelioms garo turbinoms arba keli šilumos gamybos šaltiniai tiekia garą vienai garo turbinei, t. y. egzistuoja ryšiai tarp atskirų šilumos energijos ir elektros energijos gamybos įrenginių, kogeneracijos blokas suprantamas kaip ryšiais susietų įrenginių visuma.	Visiškas
44) mažos galios kogeneracijos įrenginys – mažesnės kaip 1 MWe įrengtosios galios kogeneracijos įrenginys;	Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys: Mažos galios kogeneracijos įrenginiai – mažesnės kaip 1 MW elektrinės galios kogeneracijos įrenginiai.	Visiškas

45) labai mažos galios kogeneracijos įrenginys – mažesnės kaip 50 kWe galios kogeneracijos įrenginys;	<p>Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės</p> <p>4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:</p> <p>Mikrokogeneracijos įrenginiai – mažesnės kaip 50 kW elektrinės galios kogeneracijos įrenginiai.</p>	Visiškas
46) efektyvus centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas – centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistema, atitinkanti 26 straipsnyje nustatytus kriterijus;	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas</p> <p>2. Papildyti 2 straipsnį 10¹ dalimi:</p> <p>„10¹. Efektyvus centralizuotas šilumos tiekimas – šilumos tiekimas per efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemą.“</p> <p>3 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu</p> <p>Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu:</p> <p>„8³ straipsnis. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema</p> <p>1. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra laikoma efektyvia, jeigu atitinka šiuos reikalavimus:</p> <p>1) iki 2027 m. gruodžio 31 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 50 procentų suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančių išteklių arba ne mažiau kaip 50 procentų – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 procentai – kogeneracijos būdu pagaminta šiluma, arba ne mažiau kaip 50 procentų – tokios energijos ir šilumos derinys;</p> <p>2) nuo 2028 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 50 procentų suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip 50 procentų – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 50 procentų – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 80 procentų – didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba į tinklą tiekiamas toks šiluminės energijos derinys, kuriame atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudaro ne mažiau kaip 5 procentus, o bendra atsinaujinančių išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos šilumos dalis yra ne mažesnė kaip 50 procentų;</p> <p>3) nuo 2035 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 50 procentų suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip 50 procentų – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 50 procentų – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba centralizuoto šilumos tiekimo sistema, kurioje bendra atsinaujinančių išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos dalis yra ne mažesnė kaip 80 procentų ir, be to, bendra atsinaujinančių išteklių energijos arba atliekinės šilumos dalis yra ne mažesnė kaip 35 procentai;</p> <p>4) nuo 2040 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 75 procentai suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip</p>	<p>Visiškas</p> <p>(Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>

75 procentai – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 procentai – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba centralizuoto šilumos tiekimo sistema, kurioje ne mažiau kaip 95 procentai suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija, atliekinė šiluma ir didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma ir, be to, bendra atsinaujinančių išteklių energijos arba atliekinės šilumos dalis yra ne mažesnė kaip 35 procentai;

5) nuo 2045 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 75 procentai suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip 75 procentai – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 procentai – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma;

6) nuo 2050 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje naudojama tik atsinaujinančių išteklių energija, tik atliekinė šiluma arba tik atsinaujinančių išteklių energijos ir atliekinės šilumos derinys.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų, efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos arba atnaujintų jos įrenginių, kai jų atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujiems tos pačios galios įrenginiams įrengti:

1) esamuose šilumos šaltiniuose negali didėti iškastinio kuro, išskyrus gamtines dujas, naudojimas, palyginti su vidutiniu metiniu iškastinio kuro suvartojimu per paskutinius trejus kalendorinius sistemos naudojimo visu pajėgumu metus prieš atnaujinant, ir

2) centralizuoto šilumos tiekimo sistemos visuose naujuose šilumos šaltiniuose negali būti naudojamas iškastinis kuras, išskyrus gamtines dujas, jeigu ta sistema pastatyta arba atnaujinta iki 2030 m.

6 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 29 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šilumos vartotojai turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartis ir atjungti viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos įrenginius nuo šilumos tiekimo sistemos, jeigu ji neatitinka efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos reikalavimų, ir šilumos vartotojams neužtikrinamas efektyvus centralizuotas šilumos tiekimas, kaip tai numatyta 8³ straipsnio 1 dalyje ir (ar) 2 dalyje, ir šilumos ūkio specialiajame plane nustatytais terminais nėra numatyta jų pasiekti, ir šilumos vartotojai pastato energinio naudingumo sertifikatu gali pagrįsti, kad numatytas pastato apsirūpinimo šiluma ir (ar) karštu vandeniu iš atsinaujinančių išteklių energijos būdas užtikrins ne mažiau kaip 20 procentų didesnę šilumos tiekimo sistemos energinį naudingumą. Kai šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutarties nutraukimas yra susijęs su šilumos vartotojų įrenginių atjungimu nuo šilumos tiekimo sistemos, šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį nutraukti galima tik tuo atveju, jeigu šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjui kompensuojamos išlaidos, tiesiogiai patirtos dėl fizinio atjungimo, ir neamortizuota turto dalis (likutinė vertė),

	reikalinga šilumai ir (ar) karštam vandeniui vartotojui tiekti. Daugiabučio namo šildymo ir (ar) apsirūpinimo karštu vandeniu būdas keičiamas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka remontuojant pastatą.“	
47) efektyvus šildymas ir vėsinimas – šildymo ir vėsinimo galimybė, kuri, palyginti su įprastinės veiklos padėti atspindinčiu bazinio lygio scenarijumi, išmatuojamai sumažina pirminės energijos kiekį, kurio reikia vieno gautos energijos vieneto tiekimui, atsižvelgiant į atitinkamas sistemos ribas, ekonomiškai efektyviu būdu, kuris įvertinamas atliekant šioje direktyvoje nurodytą kaštų ir naudos analizę, atsižvelgiant į energiją, kurios reikia išgavimui, transformavimui, transportavimui ir paskirstymui;	Nutarimu Nr. 332 patvirtintas Bendrųjų kaštų ir naudos analizės reikalavimų aprašas 2.4. Alternatyvių scenarijų nustatymą. Svarstomos visos tinkamos bazinio lygio alternatyvos. Scenarijai, neįmanomi dėl techninių, finansinių priežasčių, valstybinio reguliavimo ar laiko apribojimų, gali būti atmesti per ankstyvąjį kaštų ir naudos analizės etapą, jeigu tai pagrįsta atsižvelgiant į išnagrinėtus, akivaizdžius ir dokumentais pagrįstus motyvus. Kaip bazinio lygio alternatyvos, atliekant kaštų ir naudos analizę, turėtų būti vertinamos tik didelio naudingumo kogeneracijos, efektyvaus šildymo ir vėsinimo – tai yra tokio šildymo ar vėsinimo, kuriam reikia mažiau nei įprastiniam šildymui ar vėsinimui pirminės energijos vienam šilumos ar vėsumos vienetui patiekti atitinkamoje sistemoje ekonomiškai efektyviu būdu, įvertinamu atliekant kaštų ir naudos analizę ir atsižvelgiant į energiją, kurios reikia energijai išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti, arba efektyvaus individualaus šildymo ir vėsinimo – tai yra tokio individualaus šilumos ir vėsumos tiekimu, kuris, palyginti su efektyviu centralizuotu šilumos ir vėsumos tiekimu, išmatuojamai sumažina neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekį, kurio reikia vienam gautos energijos vienetui patiekti atitinkamoje sistemoje, arba kuriam reikia tokio pat neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekio, bet už mažesnę kainą, atsižvelgiant į energiją, kurią reikia išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti, – galimybės.	Visiškas
48) efektyvus individualus šildymas ir vėsinimas – individualaus šilumos ir vėsumos tiekimu galimybė, kuri, palyginti su efektyviu centralizuotu šilumos ir vėsumos tiekimu, išmatuojamai sumažina neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekį, kurio reikia vieno gautos energijos vieneto tiekimui, atsižvelgiant į atitinkamą sistemos ribą, arba kuriai reikia tokio pat neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekio, bet už mažesnę kainą, atsižvelgiant į energiją, kurios reikia išgavimui, transformavimui, transportavimui ir paskirstymui;	Nutarimu Nr. 332 patvirtintas Bendrųjų kaštų ir naudos analizės reikalavimų aprašas 2.4. Alternatyvių scenarijų nustatymą. Svarstomos visos tinkamos bazinio lygio alternatyvos. Scenarijai, neįmanomi dėl techninių, finansinių priežasčių, valstybinio reguliavimo ar laiko apribojimų, gali būti atmesti per ankstyvąjį kaštų ir naudos analizės etapą, jeigu tai pagrįsta atsižvelgiant į išnagrinėtus, akivaizdžius ir dokumentais pagrįstus motyvus. Kaip bazinio lygio alternatyvos, atliekant kaštų ir naudos analizę, turėtų būti vertinamos tik didelio naudingumo kogeneracijos, efektyvaus šildymo ir vėsinimo – tai yra tokio šildymo ar vėsinimo, kuriam reikia mažiau nei įprastiniam šildymui ar vėsinimui pirminės energijos vienam šilumos ar vėsumos vienetui patiekti atitinkamoje sistemoje ekonomiškai efektyviu būdu, įvertinamu atliekant kaštų ir naudos analizę ir atsižvelgiant į energiją, kurios reikia energijai išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti, arba efektyvaus individualaus šildymo ir vėsinimo – tai yra tokio individualaus šilumos ir vėsumos tiekimu, kuris, palyginti su efektyviu centralizuotu šilumos ir vėsumos tiekimu, išmatuojamai sumažina neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekį, kurio reikia vienam gautos energijos vienetui patiekti atitinkamoje sistemoje, arba kuriam reikia tokio pat neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekio, bet už mažesnę kainą, atsižvelgiant į energiją, kurią reikia išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti, – galimybės.	Visiškas

49) duomenų centras – duomenų centras, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1099/2008 A priedo 2.6.3.1.16 punkte;	Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 16. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos <...> reglamente (EB) Nr. 1099/2008 su visais pakeitimais <...>.	Visiškas
50) esminis atnaujinimas – atnaujinimas, kurio kaštai viršija 50 proc. investicinių kaštų į naują panašų objektą;	Įstatymo projektas 15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė 1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso arba priklausys šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos (išskyrus didelio naudingumo kogeneracijos), pramoninės gamybos technologiniuose procesuose, paslaugoms teikti naudojamas įrenginys, duomenų centras (toliau kartu – objektas) arba šių objektų statytojas privalo atlikti kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką šiam planuojamam įrengti naujam objektui ar planuojamam atnaujinti objektui, kurio atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios objektui įrengti: Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 3 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8 ³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema <...> 2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų, efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos arba atnaujintų jos įrenginių, kai jų atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujiems tos pačios galios įrenginiams įrengti: 1) esamuose šilumos šaltiniuose negali didėti iškastinio kuro, išskyrus gamtines dujas, naudojimas, palyginti su vidutiniu metiniu iškastinio kuro suvartojimu per paskutinius trejus kalendorinius sistemos naudojimo visu pajėgumu metus prieš atnaujinant, ir 2) centralizuoto šilumos tiekimo sistemos visuose naujuose šilumos šaltiniuose negali būti naudojamas iškastinis kuras, išskyrus gamtines dujas, jeigu ta sistema pastatyta arba atnaujinta iki 2030 m.	Visiškas
51) telkėjas – nepriklausomas telkėjas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 19 punkte;	Elektros energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 38. Elektros energijos paklausos telkėjas (toliau – paklausos telkėjas) – nepriklausomas elektros energijos paklausos telkėjas arba nepriklausomas elektros energijos tiekėjas, vykdomas elektros energijos paklausos telkimą ir teikiantis savo vartotojams su elektros energijos paklausos telkimu susijusias paslaugas.	Visiškas
52) energijos nepriteklis – padėtis, kai aktualiomis nacionalinėmis aplinkybėmis pagal	Energetikos įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas	Visiškas

<p>esamą nacionalinę socialinę politiką ir kitą aktualią nacionalinę politiką namų ūkis stokoja galimybių pasinaudoti pagrindinėmis energetikos paslaugomis, kuriomis užtikrinamas bazinis patogumo lygis ir deramas gyvenimo ir sveikatos lygis, įskaitant tinkamą šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimą, apšvietimą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją, kai tokia padėtis atsirado dėl veiksnių derinio, įskaitant bent šių paslaugų neįperkumą, nepakankamas disponuojamąsias pajamas, dideles išlaidas energijai ir mažą būstų energijos vartojimo efektyvumą;</p>	<p>1. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi: „15¹. Energijos nepriteklus – namų ūkio padėtis, kai stokojama galimybių pasinaudoti pagrindinėmis energetikos paslaugomis, kuriomis užtikrinamas įprastas patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygis, įskaitant tinkamą šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimą, apšvietimą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją, ir kai tokia padėtis susidaro dėl to, kad pastatas, kuriame yra namų ūkis, neatitinka nustatytų minimalių pastato statybos metų, energinio naudingumo, higienos reikalavimų ir (ar) namų ūkio pajamos neatitinka nustatytų namų ūkio pajamų reikalavimų.“ 2. Papildyti 2 straipsnį 15² dalimi: „15². Energijos nepriteklių patiriantis asmuo – asmuo, kurio namų ūkyje susiduriama su energijos nepriteklumi.</p>	
<p>53) galutinis naudotojas – fizinis ar juridinis asmuo, perkantis šilumą, vėsumą ar buitinį karštą vandenį savo reikmėms, arba fizinis ar juridinis asmuo, kuris įsikūręs atskirame pastate arba daugiabučio ar daugiafunkcio pastato vienetė, kuriam tiekama šiluma, vėsoma arba buitinis karštas vanduo iš centrinio šaltinio, kai toks asmuo su energijos tiekėju nėra sudaręs tiesioginės ar individualios sutarties;</p>	<p><i>Komentaras: reglamento (EB) Nr. 1099/2008 2 dalies d punkte pateiktas energijos apibrėžimas taip pat apima šilumą ir kitas energijos rūšis, kaip ir galutinio naudotojo sąvokoje. Analizuojant direktyvos (ES) 2023/1791 tekstą pagrindinis skirtumas galutinio vartotojo ir galutinio naudotojo yra tas, kad galutinis naudotojas nėra sudaręs energijos tiekimo sutarties su energijos tiekėju. Kadangi galutinio naudotojo sąvokoje minima tik šiluma, vėsoma ar buitinis karštas vanduo, šilumos vartotojų santykiai su šilumos tiekėjais jau yra sureglamentuoti (aprašyti) galiojančio Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 2 straipsnio 52 dalyje ir 19 straipsnyje (19 straipsnio 5 dalyje reglamentuota, kaip sprendžiami tiekėjų ir vartotojų tarpusavio santykiai, kai nėra sudarytos tiekimo sutartys dėl individualių sąlygų). Atsižvelgiant į tai, nėra tikslinga atskirai apibrėžti galutinio naudotojo sąvoką.</i></p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 52. Šilumos vartotojas (vartotojas) – juridinis ar fizinis asmuo, kurio naudojami šildymo prietaisai nustatyta tvarka prijungti prie šilumos perdavimo tinklų ar pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų.</p> <p>19 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių standartinės sąlygos 1. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos ar keičiamos laikantis standartinių sąlygų. 2. Standartinės sąlygos galioja šilumos pirkimo–pardavimo sutartims tiek, kiek jos neprieštarauja šalių individualiai aptartoms sąlygoms ir imperatyvioms įstatymų nuostatoms. Individualiai aptartos sąlygos negali pažeisti vartotojų teisių ir interesų.</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>3. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse turi būti šios privalomosios sąlygos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tiekiamos šilumos kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai; 2) šilumos tiekimo režimas ir sąlygos; 3) šilumos kaina arba kainos formulė, arba kainos nustatymo tvarka; 4) vartotojo atsiskaitymo už suvartotą šilumą tvarka; 5) šalių teisės, pareigos ir atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą; 6) pretenzijų pateikimo, nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka; 7) sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka. <p>4. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių standartines sąlygas tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija ir paskelbia Teisės aktų registre. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais šilumos vartotojais standartines sąlygas tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, suderinusi su Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba), ir paskelbia Teisės aktų registre.</p> <p>5. Jeigu daugiabučio namo butų savininkai nenusprendžia dėl šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymo pagal individualiai aptartas sąlygas, laikinai, kol bus sudarytos tokios sutartys, tiekėjų ir vartotojų tarpusavio santykiai grindžiami pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais šilumos vartotojais standartines sąlygas.</p>	
<p>54) skirtingos paskatos – sąžiningo ir pagrįsto su investicijomis į energijos vartojimo efektyvumą susijusių finansinių įsipareigojimų ir naudos paskirstymo susijusiems dalyviams, pavyzdžiui, savininkams ir nuomininkams arba skirtingiems pastato vienetų savininkams, arba daugiabučių arba daugiafunkčių pastatų savininkams ir nuomininkams arba skirtingiems savininkams, stoka;</p>	<p><i>Komentaras: formuluoatė vartojama tik direktyvos 22 straipsnio 9 ir 10 dalyse. Direktyvos 22 straipsnio 10 dalis skirta Europos Komisijai ir šios nuostatos nereikia perkelti. Kaip nurodyta prie direktyvos 22 straipsnio 9 dalies perkėlimo, skirtingos paskatos yra pašalinamos (skirtingų paskatų problema išspręsta) nurodytų nacionalinių teisės aktų visuma. Atsižvelgiant į tai, kad nėra skirtingų paskatų problemos, manytina, kad netikslingas šios sąvokos atskiras apibrėžimas.</i></p>	
<p>55) bendradarbiavimo strategija – strategija, kurioje nustatomi tikslai, plėtojami metodai ir nustatomas procesas, kaip į politikos formavimo procesą įtraukti visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus nacionaliniu ar vietos lygmeniu, įskaitant pilietinės visuomenės atstovus, pavyzdžiui, vartotojų organizacijas, siekiant didinti informuotumą, gauti grįžtamosios informacijos apie tokią politiką ir didinti visuomenės pritarimą jai;</p>	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 1. Bendradarbiavimo dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo gairės (toliau – bendradarbiavimo gairės) – visuma tikslų, metodų ir procesų, kaip į energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos formavimą įtraukti visus suinteresuotus asmenis valstybės ar savivaldybių lygmeniu, įskaitant pilietinės visuomenės atstovus, vartotojų organizacijas, siekiant didinti jų informuotumą, gauti grįžtamąjį ryšį apie tokią politiką ir didinti visuomenės pritarimą jai.</p>	<p>Visiškas</p>

<p>56) energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių statistiškai reikšminga dalis ir reprezentatyvusis ėminys – tokia dalis ir ėminys, kuriais reikalaujama atitinkamų energijos taupymo priemonių statistinės populiacijos poaibį nustatyti taip, kad būtų atspindėta visų energijos taupymo priemonių visa statistinė populiacija, taigi, būtų galima daryti pagrįstai patikimas išvadas dėl pasikliojimo priemonių visuma.</p>	<p><i>Komentaras: nagrinėjamu atveju energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių statistiškai reikšminga dalis ir reprezentatyvusis ėminys įtvirtintas Įstatymo projekto 6 straipsnio 5 dalyje, tokią dalį (statistiškai reikšmingą dalį/reprezentatyvųjį ėminį) išreiškiant procentine išraiška.</i></p> <p>Įstatymo projektas 6 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės 5. Už energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, išskyrus nurodytąsias šio straipsnio 1 dalies 1 punkte, atsakingos institucijos įdiegia matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų patikrinta ne mažiau kaip 10 procentų įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių. Matavimo, kontrolės ir tikrinimo išvados ir rezultatai turi būti dokumentuoti ir matavimas, kontrolė ir tikrinimas atliekami nepriklausomai nuo energijos vartojimo efektyvumo priemones įsdiegusių asmenų.</p>	<p>Visiškias</p>
<p>3 straipsnis</p>		
<p>Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“</p>		
<p>1. Laikydamosi principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, valstybės narės užtikrina, kad efektyvaus energijos vartojimo sprendimai, įskaitant paklausos išteklis ir sistemų lankstumą, būtų vertinami priimanč planavimo, politikos ir pagrindinių investicijų sprendimus, kurių kiekvieno vertė viršytų 100 000 000EUR arba 175 000 000EUR transporto infrastruktūros projektams, susijusiems su šiais sektoriais:</p> <p>a) energetikos sistemomis, ir</p> <p>b) ne energetikos sektoriais, jei nuo tų sektorių priklauso energijos suvartojimas ir energijos vartojimo efektyvumas, pavyzdžiui, pastatų, transporto, vandens, informacinių ir ryšių technologijų (IRT), žemės ūkio ir finansų sektoriais.</p>	<p>Įstatymo projektas 4 straipsnis. Energijos efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymas ir stebėseną 1. Viešiesiems subjektams ar ūkio subjektams priimanč planavimo, politikos ir investicijų sprendimus, kai investicijų sprendimų atveju atskiro (individualaus) projekto vertė yra daugiau kaip 100 milijonų eurų arba daugiau kaip 175 milijonai eurų transporto infrastruktūros atskiriems (individualiems) projektams, jeigu nuo to priklauso energijos suvartojimas ir energijos vartojimo efektyvumas, privalo būti atliekama kaštų ir naudos analizė ir pateikiamos sprendimų alternatyvos. Kaštų ir naudos analizėje kartu su kitais kaštų ir naudos aspektais privalo būti vertinamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo alternatyvos, kuriose taip pat turi būti įvertintas energijos nepritekliaus mažinimo aspektas, jeigu planuojami sprendimai paveiks energijos nepriteklių patiriančių asmenų padėtį. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo alternatyvose nurodyti energijos vartojimo efektyvumą didinantys sprendimai turi būti įgyvendinami, kai jų nauda yra didesnė už su energijos pasiūla susijusių sprendimų naudą.</p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti planavimo, politikos ir investicijų sprendimai energetikos sektoriuje apima sprendimus dėl energetikos sistemų plėtros ar pakeitimų, įskaitant elektros energijos tinklų arba gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemos operatorių tinklų arba sistemų planavimo, plėtros ir investicijų sprendimus. Planavimo, politikos ir investicijų sprendimai apima sprendimus, priimanč pastatų, transporto, informacinių ir ryšių technologijų, žemės ūkio, finansų, šio straipsnio 4 dalyje nurodytuose ir kituose sektoriuose ar srityse.</p>	<p>Visiškias</p>

2. Komisija ne vėliau kaip 2027 m. spalio 11 d. atlieka 1 dalyje nustatytų ribų vertinimą, siekdama jas sumažinti, atsižvelgdama į galimus pokyčius ekonomikoje ir energijos rinkoje. Komisija ne vėliau kaip 2028 m. spalio 11 d. pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kartu su pasiūlymais, kai tikslinga, dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.	<i>Komentaras: nuostatos perkelti nereikia, nes ji skirta Europos Komisijai.</i>	
3. Taikant šį straipsnį, valstybės narės raginamos atsižvelgti į Komisijos rekomendaciją (ES) 2021/1749(38).	<i>Komentaras: pagal Lietuvos teisėkūros reikalavimus, įstatymuose negali būti teikiamos nuorodos į rekomendacijas ar kitus neprivalomus dokumentus. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte paaiškinama, kad rekomenduojama atsižvelgti į šią rekomendaciją.</i>	Visiškas
4. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos stebėtų principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymą, kai tikslinga, įskaitant sektorių integravimo ir tarpsektorinį poveikį, kai politikos, planavimo ir investicijų sprendimams taikomi tvirtinimo ir stebėsenos reikalavimai.	Įstatymo projektas 4 straipsnis. Energijos efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymas ir stebėseną <...> 4. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) vykdo ūkio subjektų, vykdančių reguliuojamąją energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo, atliekų tvarkymo, alternatyviųjų degalų naudojimo transporte srityse ir vykdant keleivių ir transporto priemonių perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš jos veiklą, kurioms taikomos valstybės reguliuojamos kainos, energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymo ir įgyvendinimo stebėseną. 5. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga vykdo energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymo ir įgyvendinimo stebėseną, įskaitant šio principo taikymo poveikio skirtingiems sektoriams ir sektorių integravimui stebėseną, sektoriuose ar srityse, kuriuose šio principo ir jo taikymo stebėsenos nevykdo Taryba pagal šio straipsnio 4 dalį. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymo ir įgyvendinimo tikslu viešieji subjektai ar ūkio subjektai, šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka priimančys planavimo, politikos ir investicijų sprendimus, pagal energetikos ministro įgaliotos institucijos ar įstaigos nustatytą formą privalo energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai kasmet ne vėliau kaip iki kovo 1 d. pateikti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo įgyvendinimą ir taikymą praėjusiais kalendoriniais metais sektoriuose ar srityse, kuriuose šio principo ir jo taikymo stebėsenos nevykdo Taryba pagal šio straipsnio 4 dalį.	Visiškas
5. Taikydamos principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, valstybės narės:		Visiškas
a) skatina ir, kai reikia atlikti kaštų ir naudos analizes, užtikrina, kad būtų taikomos ir viešai	Įstatymo projektas 4 straipsnis. Energijos efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymas ir stebėseną	Visiškas

<p>skelbiamos kaštų ir naudos apskaičiavimo metodikos, pagal kurias būtų galima tinkamai įvertinti platesnę efektyvaus energijos vartojimo sprendimų naudą, kai tikslinga, atsižvelgiant į visą gyvavimo ciklą ir ilgalaikę perspektyvą, sistemų ir išlaidų efektyvumą, tiekimo saugumą ir kiekybinį įvertinimą visuomenės, sveikatos, ekonomikos ir poveikio klimatui neutralumo požiūriu, taip pat atsižvelgiant į tvarumo ir žiedinės ekonomikos principus, kai vykdomas perėjimas prie poveikio klimatui neutralumo;</p>	<p><...></p> <p>6. Taryba tvirtina sektorių ar sričių, kurių energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo ir jo taikymo stebėseną Taryba vykdo pagal šio straipsnio 4 dalį, kaštų ir naudos apskaičiavimo aprašą (-us), pagal kurį (-uos) priimant investicijų sprendimus atliekama šio straipsnio 1 dalyje nurodyta kaštų ir naudos analizė. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga tvirtina sektorių ar sričių, kurių energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo ir jo taikymo stebėsenos Taryba nevykdo pagal šio straipsnio 4 dalį, kaštų ir naudos apskaičiavimo metodiką, pagal kurią atliekama šio straipsnio 1 dalyje nurodyta kaštų ir naudos analizė. Kaštų ir naudos apskaičiavimo apraše (-uose) ir kaštų ir naudos apskaičiavimo metodikoje įvertinama platesnė efektyvaus energijos vartojimo sprendimų nauda, atsižvelgiant į projekto gyvavimo ciklą, sistemų ir išlaidų efektyvumą, tiekimo saugumą ir kiekybinį įvertinimą visuomenės, sveikatos, ekonomikos ir poveikio klimatui neutralumo požiūriu, taip pat atsižvelgiant į tvarumą ir žiedinę ekonomiką.</p>	
<p>b) sprendžia poveikio energijos nepritekliui klausimą;</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>4 straipsnis. Energijos efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymas ir stebėseną</p> <p>1. <...> Kaštų ir naudos analizėje kartu su kitais kaštų ir naudos aspektais privalo būti vertinamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo alternatyvos, kuriose taip pat turi būti įvertintas energijos nepritekliaus mažinimo aspektas, jeigu planuojami sprendimai paveiks energijos nepriteklių patiriančių asmenų padėtį. <....></p>	<p>Visiškas</p>
<p>c) nustato subjektą arba subjektus, atsakingus už principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymo ir reguliavimo sistemų, įskaitant finansinius reglamentus, 1 dalyje nurodytų planavimo, politikos ir pagrindinių investicijų sprendimų poveikio energijos vartojimui, energijos vartojimo efektyvumui ir energetikos sistemoms stebėseną;</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>4 straipsnis. Energijos efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymas ir stebėseną</p> <p><...></p> <p>4. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) vykdo ūkio subjektų, vykdančių reguliuojamąją energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo, atliekų tvarkymo, alternatyviųjų degalų naudojimo transporte srityse ir vykdant keleivių ir transporto priemonių perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš jos veiklą, kurioms taikomos valstybės reguliuojamos kainos, energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymo ir įgyvendinimo stebėseną.</p> <p>5. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga vykdo energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymo ir įgyvendinimo stebėseną, įskaitant šio principo taikymo poveikio skirtingiems sektoriams ir sektorių integravimui stebėseną, sektoriuose ar srityse, kuriuose šio principo ir jo taikymo stebėsenos nevykdo Taryba pagal šio straipsnio 4 dalį. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymo ir įgyvendinimo tikslu viešieji subjektai ar ūkio subjektai, šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka priimantys planavimo, politikos ir investicijų sprendimus, pagal energetikos ministro įgaliotos institucijos ar įstaigos nustatytą formą privalo energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai kasmet ne vėliau kaip iki kovo 1 d. pateikti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo</p>	<p>Visiškas</p>

	pirmumo principo įgyvendinimą ir taikymą praėjusiais kalendoriniais metais sektoriuose ar srityse, kuriuose šio principo ir jo taikymo stebėsenos nevykdo Taryba pagal šio straipsnio 4 dalį.	
d) savo integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, teikiamose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, praneša Komisijai, kaip į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ buvo atsižvelgta priimant nacionalinius ir, kai taikytina, regioninius ir vietos planavimo, politikos ir pagrindinių investicijų sprendimus, susijusius su nacionalinėmis ir regioninėmis energetikos sistemomis, įskaitant bent šiuos aspektus:	<p><i>Komentaras: kaip buvo minėta, 2024 m. spalio 2 d. Vyriausybės protokoliniu sprendimu buvo patvirtintas NEKSVP. Jo pažangos ataskaita dar tik bus teikiama 2025 m. ir vėliau kas 2 metus, tokiose ataskaitose ir bus nurodoma apie principo taikymą.</i></p> <p><i>NEKSVP taip pat įtvirtintos nuostatos, susijusios su šio principo įgyvendinimu ir taikymu:</i></p> <p>NEKSVP</p> <p>3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas</p> <p>Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje kaip vienas iš svarbiausių energijos vartojimo efektyvumo didinimo principų nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principas – priimant sprendimus dėl energijos perdavimo ar skirstymo tinklų ar sistemų planavimo ir finansavimo, pirmenybė teikiama energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms, mažinančioms energijos paklausą, jeigu jos yra ekonomiškai efektyvesnės negu atitinkami su energijos pasiūla susiję sprendimai. Principas yra detalizuotas atskiruose energetikos sektoriaus įstatymuose. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 33 straipsnyje įtvirtinta perdavimo sistemos operatoriaus pareiga parengti ir ne rečiau kaip kas 2 metus iki liepos 1 dienos Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikti 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, kuriame pateikiamas esamos ir numatomos elektros energijos pasiūlos ir paklausos vertinimas, atlikto tikimybinių elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados. Pagal šio įstatymo 33 straipsnio 2 dalies 4 punktą, šiame plane privalo būti nurodyta investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės perdavimo tinkluose, alternatyvos, siekiant įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą. Elektros energetikos įstatymo 39¹ straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, kas 2 metus rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, be kita ko grindžiamą tinklo optimizavimo galimybėmis, grindžiamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimu, siekiant įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą. Iš esmės analogiškos nuostatos dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo, kaip ir Elektros energetikos įstatyme, įtvirtintos ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme – gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus pareiga atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą rengiant dešimties metų tinklo plėtros planą įtvirtinta Gamtinių dujų įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje ir 31 straipsnio 2 dalies 4 punkte. Gamtinių dujų įstatymo 37¹ straipsnio 1</p>	
i) principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymo ir naudos energetikos sistemoms vertinimą, visų pirma, kiek tai susiję su energijos suvartojimu;		
ii) sąrašą veiksmų, kurių imtasi siekiant pašalinti bereikalingas reguliavimo ar su reguliavimu nesusijusias principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir paklausos sprendimų įgyvendinimo kliūtis, be kita ko, identifikuojant nacionalinės teisės aktus ir priemones, kurie prieštarauja principui „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.		

	<p>dalyje ir 37¹ straipsnio 2 dalies 4 punkte numatyta, kad skirstymo sistemos operatorius, rengdamas dešimties metų tinklo plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą (investicijų planą), privalo atsižvelgti į minėtą principą. Principo taikymas taip pat yra reglamentuotas Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo nuostatose. Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad savivaldybės tvarko šilumos ūkį pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus. Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad rengiant šilumos ūkio specialiuosius planus, be kita ko vadovaujamosi Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytu energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu.</p> <p>Įgyvendinant naują Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, numatoma pakeisti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymą ir kitus reikalingus teisės aktus, siekiant išplėsti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymą 1) į kitus sektorius, nei energetikos sektorius, kurie įtakoja energijos suvartojimą ir energijos efektyvumą, 2) sudaryti sąlygas veiksmingiems sprendimams, užtikrinantiems poveikio klimatui neutralumą, diegti, 3) taip pat teisės aktuose įtvirtinti, kaip bus užtikrinta šio principo taikymo stebėseną.</p>	
<p>6. Komisija ne vėliau kaip 2024 m. balandžio 11 d. priima gaires, kuriomis nustatoma bendra visuotinė sistema, įskaitant priežiūros, stebėsenos ir ataskaitų teikimo procedūrą, kurią valstybės narės gali naudoti 5 dalies a punkte nurodytoms kaštų ir naudos apskaičiavimo metodikoms parengti, palyginamumo tikslu, kartu paliekant valstybėms narėms galimybę prisitaikyti prie nacionalinių ir vietos aplinkybių.</p>	<p><i>Komentaras: nuostatos perkelti nereikia, nes ji skirta Europos Komisijai. Kartu pažymėtina, kad Įstatymų projektuose reglamentuota, kokie subjektai tvirtina kaštų ir naudos analizes, susijusias su šio principo taikymu.</i></p>	
4 straipsnis		
Energijos vartojimo efektyvumo tikslai		
<p>1. Valstybės narės kartu užtikrina energijos suvartojimo sumažinimą bent 11,7 proc. 2030 m., palyginti su 2020 m. ES atskaitos scenarijaus projekcijomis, kad Sąjungoje galutinės energijos būtų suvartojama ne daugiau kaip 763 Mtne. Valstybės narės deda pastangas, kad kartu prisidėtų prie orientacinio Sąjungos pirminės energijos suvartojimo tikslo – 2030 m. suvartoti ne daugiau kaip 992,5 Mtne.</p>	<p>Įstatymo projektas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas <...> 2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti taupesnę energijos suvartojimą visose Lietuvos ūkio srityse, atitinkančią Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, sudaryti prielaidas efektyviai gaminti, tiekti bei vartoti energiją ir užtikrinti, kad 2030 metais metinis Lietuvos pirminės energijos suvartojimas būtų ne didesnis kaip 63,3 TWh, metinis galutinės energijos suvartojimas – ne didesnis kaip 51,0 TWh ir suminis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių</p>	Visiškas

2. Kiekviena valstybė narė nustato nacionalinį orientacinį energijos vartojimo efektyvumo įnašą, grindžiamą galutinės energijos suvartojimu, kad kartu būtų pasiektas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas Sąjungos privalomas galutinės energijos suvartojimo tikslas, ir deda pastangas, kad kartu prisidėtų prie toje dalyje nurodyto orientacinio Sąjungos pirminės energijos suvartojimo tikslo. Valstybės narės tuos įnašus ir orientacinę jų pasiekimo trajektoriją Komisijai praneša savo atnaujintuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį, ir integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal to reglamento 3 ir 7–12 straipsnius. Tai darydamos valstybės narės taip pat išreiškia savo įnašus absoliučiu pirminės energijos suvartojimo 2030 m. lygiu. Nustatydamos savo nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus, valstybės narės atsižvelgia į šio straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus ir paaiškina, koku būdu ir kokiais duomenimis remiantis buvo apskaičiuoti įnašai. Tuo tikslu jos gali naudotis šios direktyvos I priede pateikta formule.

Valstybės narės, pateikdamos savo nacionalinius įnašus į energijos vartojimo efektyvumo tikslą, nurodo pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo dalis, tenkančias galutinės energijos suvartojimo sektoriams, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1099/2008, įskaitant pramonę, gyvenamuosius namus, paslaugas ir transportą. Valstybės narės taip pat nurodo

sutaupytos galutinės energijos kiekis – ne mažesnis kaip 39,3 TWh. Šio tikslo siekiama vadovaujantis šiame įstatyme įtvirtintais energijos vartojimo efektyvumo didinimo principais.

NEKSVP

1.1.1. lentelė. Nacionaliniai ir ES tikslai 2030 m.

<...>

Tikslas	ES		Lietuva		Igyvendinimas
	2020	2030	2020	2030	2021
Energijos vartojimo efektyvumo tikslai					
- Pirminės energijos suvartojimas 2030 m.	1124 Mtne	992,5 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne	PEC – 5,4 Mtne FEC – 4,4 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne
- Galutinės energijos suvartojimas 2030 m.	864 Mtne	763 Mtne		39,3 TWh**	

2.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

2.2.1. lentelė. Pirminės ir galutinės energijos suvartojimas ir tikslas 2030 m. ktne:

	2022 m.	2030 m.
Pirminės energijos suvartojimas	6 574,6	5 440
Galutinės energijos suvartojimas	5 478,7	4 384

<...>

Nustatant 2.2.1 lentelėje nurodytus tikslus, kaip reikalauja nauja EE direktyva Nr. 2023/1791, buvo atsižvelgta į: 1) Europos Sąjungos galutinės energijos suvartojimo tikslą (ne daugiau kaip 763 Mtne), ir pirminės energijos suvartojimo tikslą (ne daugiau kaip 992,5 Mtne) 2030 m.; 2) energijos vartojimo efektyvumo skatinimo valstybės lygmeniu ir ES lygmeniu priemonės; 3) kitus svarbius veiksnius, nuo kurių priklauso efektyvumo didinimo pastangos (į iš anksto dedamas pastangas ir vykdomus veiksmus energijos vartojimo efektyvumo srityje, teisingą pastangų paskirstymą visoje ES, ekonomikos energijos vartojimo intensyvumą ir likusį ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo potencialą); 4) kitas nacionalines aplinkybes, turinčias įtakos energijos suvartojimui (BVP ir demografinius pokyčius ir prognozes, energijos importo ir eksporto pokyčius, energijos rūšių derinio pokyčius ir naujų tvarių degalų diegimą, visų atsinaujinančiųjų energijos šaltinių plėtoją, branduolinę energiją, anglies dioksido surinkimą ir saugojimą, energijai imlių pramonės šakų dekarbonizavimą, nacionalinių

energijos suvartojimo IRT sektoriuje projekcijas.	dekarbonizavimo arba poveikio klimatui neutralumo planų užmojo lygi, ekonominį energijos taupymo potencialą ir esamas klimato sąlygas ir klimato kaitos prognozes).	
3. Nustatydamos 2 dalyje nurodytus nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus, valstybės narės atsižvelgia į:	3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas <...> Siekdama įgyvendinti naujos Energijos efektyvumo direktyvos 8 straipsnio tikslą, kuris, skaičiuojant suminiu būdu lygus 39,3 TWh, Lietuva planuoja diegti šiuo metu jau veikiančias energijos efektyvumo didinimo priemones bei planuoja naujas energijos efektyvumo priemones, siekiant užtikrinti energijos efektyvumo tikslo pasiekimą iki 2030 m.	
a) Sąjungos galutinės energijos suvartojimo tikslą – ne daugiau kaip 763 Mtne, ir pirminės energijos suvartojimo tikslą – ne daugiau kaip 992,5 Mtne, 2030 m., kaip numatyta 1 dalyje;		
b) šioje direktyvoje numatytas priemones;	NENS	
c) kitas energijos vartojimo efektyvumo skatinimo valstybėse narėse ir Sąjungos lygmeniu priemones;	VII SKYRIUS ENERGETIKOS POKYČIŲ ĮGALINIMAS PIRMASIS SKIRSNIS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMAS	
d) visus svarbius veiksnius, nuo kurių priklauso efektyvumo didinimo pastangos:	242. Lietuvos energijos vartojimo efektyvumo siekiami rodikliai, išskyrus žaliojo vandenilio gamybą ir aplinkos energiją:	
i) iš anksto dedamas pastangas ir vykdomus veiksmus energijos vartojimo efektyvumo srityje;	242.1. 2030 m. galutinės energijos suvartojimas neviršys 51 TWh;	
ii) teisingą pastangų paskirstymą visoje Sąjungoje;	<i>Komentaras: Europos Komisija Lietuvos Respublikai ir kiekvienai kitai ES narei pagal direktyvos I priedą ir įvertinusi direktyvos 4 straipsnio 5 dalies 3 pastraipoje minimą atnaujintą 2020 m. ES atskaitos scenarijų, apskaičiavo maksimalų metinį pirminės energijos suvartojimą ir galutinės energijos suvartojimą kilotonos naftos ekvivalentu (ktne) 2030 m. Šie skaičiavimai įtvirtinti 2024 m. birželio 17 d. Komisijos rekomendacijoje (ES) 2024/1722, kuria dėl energijos vartojimo efektyvumo tikslų ir nacionalinių įnašų nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1791 4 straipsnio aiškinimo gairės. Lietuvai 2030 m. nustatytas pirminės energijos suvartojimas – 5 4442 ktne, o galutinės energijos suvartojimas – 4 384 ktne. Šias ktne vertes konvertavus į TWh, gautos aukščiau Įstatymo projekte nurodytos Lietuvos pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo vertės 2030 m. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal šiuos Europos Komisijos skaičiavimus sudėjus kiekvienai ES valstybei narei atskirai nustatytus pirminės ir galutinės energijos suvartojimus, turės būti pasiektas (matematiškai) bendras direktyvos 4 str. 1 d. nurodytas ES energijos suvartojimo sumažinimo tikslas.</i>	
iii) ekonomikos energijos vartojimo intensyvumą;		
iv) likusį ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo potencialą;		
e) kitas nacionalines aplinkybes, turinčias įtakos energijos suvartojimui, visų pirma:		
i) BVP ir demografinius pokyčius ir prognozes;	<i>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, apie įnašus ir orientacinę jų pasiekimo trajektoriją (pirminės energijos suvartojimas Lietuvai 2030 m. – 5 4442 ktne, o galutinės energijos suvartojimas</i>	
ii) energijos importo ir eksporto pokyčius, energijos rūšių derinio pokyčius ir naujų tvarių degalų diegimą;		
iii) visų atsinaujinančiųjų energijos šaltinių plėtoją, branduolinę energiją, anglies dioksido surinkimą ir saugojimą;		

iv) energijai imlių pramonės šakų dekarbonizavimą;	<p><i>Lietuvai 2030 m. – 4 384 ktne.) Europos Komisijai pranešta Europos Komisijai pateikus atnaujintą NEKSVP.</i></p> <p><i>Taip pat tokios vertės bus taikomos be nuokrypių (neviršijama direktyvos 4 str. 4 d. ir 4 str. 5 d. 3 pastraipoje nurodytas 2,5 proc.).</i></p> <p><i>Tuo tarpu direktyvos 4 straipsnio 5 dalies 1, 2 ir 6 pastraipų nereikia perkelti, nes jos skirtos Europos Komisijai.</i></p> <p><i>Europos Komisija valstybėms narėms kol kas nepateikė ištaisyto nacionalinio orientacinio energijos vartojimo efektyvumo įnašo dydžio.</i></p>	
v) nacionalinių dekarbonizavimo arba poveikio klimatui neutralumo planų užmojo lygį;		
vi) ekonominę energijos taupymo potencialą;		
vii) esamas klimato sąlygas ir klimato kaitos prognozes.		
4. Taikydama 3 dalyje nustatytus reikalavimus, valstybė narė užtikrina, kad jos įnašas Mtne daugiau nei 2,5 proc. neviršytų įnašo, kuris būtų buvęs apskaičiuotas pagal I priede pateiktą formulę.		
5. Komisija įvertina, ar bendras valstybių narių įnašas yra bent lygus šio straipsnio 1 dalyje nustatytam Sąjungos privalomam galutinės energijos suvartojimo tikslui. Jei Komisija padaro išvadą, kad jis yra nepakankamas, vertindama atnaujintų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 9 straipsnio 2 dalį ir ne vėliau kaip 2024 m. kovo 1 d., atsižvelgdama į atnaujintą 2020 m. ES atskaitos scenarijų pagal šią dalį, Komisija kiekvienai valstybei narei pateikia ištaisyta nacionalinio orientacinio energijos vartojimo efektyvumo įnašo dydį galutinės energijos suvartojimo atžvilgiu, remdamasi:		
a) likusiu bendru galutinės energijos suvartojimo sumažinimu, būtinu 1 dalyje nustatytam Sąjungos privalomam tikslui pasiekti;		
b) atitinkamų valstybių narių 2019 m. BVP vienetai tekusiu sąlyginiu taršos šiltnamio efektą sukeliančių dujų intensyvumu;		
c) tų valstybių narių BVP 2019 m.		

<p>Prieš I priede pateiktą formulę pradedant taikyti šioje dalyje nustatytam mechanizmui ir ne vėliau kaip 2023 m. lapkričio 30 d. Komisija atnaujina 2020 m. ES atskaitos scenarijų, remdamasi naujausiais Eurostato duomenimis, kuriuos valstybės narės pateikė pagal Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio 2 dalies b punktą ir 14 straipsnį.</p>		
<p>Nepaisant šios direktyvos 37 straipsnio, valstybės narės, norinčios atnaujinti savo nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus pagal šio straipsnio 2 dalį, naudojantis atnaujintu 2020 m. ES atskaitos scenarijumi, apie savo atnaujintą nacionalinį orientacinį energijos vartojimo efektyvumo įnašą praneša ne vėliau kaip 2024 m. vasario 1 d. Jei valstybė narė pageidauja atnaujinti savo nacionalinį orientacinį energijos vartojimo efektyvumo įnašą, ji užtikrina, kad jos įnašas M_{ne} daugiau nei 2,5 proc. neviršytų įnašo, kuris būtų buvęs apskaičiuotas pagal I priede pateiktą formulę naudojantis atnaujintu 2020 m. ES atskaitos scenarijumi.</p>		
<p>Valstybės narės, kurioms Komisija pateikė ištaisytą nacionalinio orientacinio energijos vartojimo efektyvumo įnašo dydį, savo nacionalinio orientacinio energijos vartojimo efektyvumo įnašo dydžius pagal šio straipsnio 2 dalį atnaujina pagal ištaisytą nacionalinio orientacinio energijos vartojimo efektyvumo įnašo galutinės energijos suvartojimo atžvilgiu dydį ir atnaujintą tų įnašų orientacinę trajektoriją ir, kai taikytina, nurodo papildomas priemones pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį teikiamuose atnaujintuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities</p>		

<p>veiksmų planuose. Komisija pagal tą reglamentą reikalauja, kad valstybės narės nedelsdamos pateiktų ištaisyta orientacinę energijos vartojimo efektyvumo įnašo dydį ir, kai taikytina, papildomas priemonės, kad būtų užtikrintas šioje dalyje nustatyto mechanizmo taikymas.</p>		
<p>Kai valstybė narė praneša apie nacionalinį orientacinį energijos vartojimo efektyvumo įnašą galutinės energijos suvartojimo atžvilgiu Mtn, kuris yra lygus įnašui, kuris būtų buvęs apskaičiuotas taikant I priede pateiktą formulę, arba už jį mažesnis, Komisija to įnašo nekeičia.</p>		
<p>Taikydama šioje dalyje nustatytą mechanizmą, Komisija užtikrina, kad nebūtų skirtumo tarp visų valstybių narių nacionalinių įnašų sumos ir 1 dalyje nustatyto Sąjungos privalomo tikslo.</p>		
<p>6. Jei Komisija, remdamasi pagal Reglamento (ES) 2018/1999 29 straipsnio 1 ir 3 dalis atliktu vertinimu, padaro išvadą, kad prisidedant prie energijos vartojimo efektyvumo didinimo daroma nepakankama pažanga, valstybės narės, kurios viršija šio straipsnio 2 dalyje nurodytas orientacines trajektorijas galutinės energijos suvartojimo atžvilgiu, turi užtikrinti, kad per vienus metus nuo Komisijos vertinimo gavimo dienos būtų įgyvendintos papildomos priemonės jų įnašams į energijos vartojimo efektyvumą užtikrinti. Tos papildomos priemonės, be kitų, apima bent vieną iš šių priemonių:</p> <p>a) nacionalines priemones, kuriomis užtikrinamas papildomas energijos taupymas, įskaitant didesnę pagalbą rengiant investicijų į energijos vartojimo efektyvumą priemonių įgyvendinimo projektus;</p>	<p><i>Komentaras: dalies nuostatos perkelti nereikia, nes ji skirta Europos Komisijai. Komisija Lietuvos atžvilgiu kol kas nėra padariusi tokios išvados. Jeigu Europos Komisija padarytų tokią išvadą, tada būtų svarstoma apie papildomas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones direktyvoje nustatytais terminais.</i></p>	

b) šios direktyvos 8 straipsnyje nustatytos pareigos taupyti energiją sustiprinimą;		
c) pareigos viešajam sektoriui koregavimą;		
d) savanorišką finansinį įnašą į šios direktyvos 30 straipsnyje nurodytą nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą arba į kitą energijos vartojimo efektyvumo finansavimo priemonę, kai metiniai finansiniai įnašai yra lygūs investicijoms, kurių reikia orientacinei trajektorijai pasiekti.		
Jei valstybės narės galutinės energijos suvartojimas viršija jos orientacinę trajektoriją galutinės energijos suvartojimo atžvilgiu, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, ji į savo integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą, teikiamą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, įtraukia priemonių, kurių ji imsis atotrūkiui panaikinti, paaiškinimą, kad užtikrintų, jog būtų pasiektas jos nacionalinis įnašas į energijos vartojimo efektyvumą ir numatomas sutaupyti energijos kiekis.	<i>Komentaras: nuostata gali būti taikoma pažangos ataskaitoms, kurios bus teikiamos ateityje.</i>	
Komisija įvertina, ar šioje dalyje nurodytų nacionalinių priemonių pakanka Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslams pasiekti. Jei manoma, kad nacionalinių priemonių nepakanka, Komisija prireikus siūlo priemones ir naudojasi savo įgaliojimais Sąjungos lygmeniu, visų pirma siekdama užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai.	<i>Komentaras: nuostatos perkelti nereikia, nes ji skirta Europos Komisijai.</i>	
7. Komisija ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. įvertina visus duomenų, teikiamų pagal Reglamentą (EB) Nr. 1099/2008, skaičiavimo metodikos, energijos balanso apskaičiavimo metodikos ir Europos energijos suvartojimo modelių	<i>Komentaras: nuostatos perkelti nereikia, nes ji skirta Europos Komisijai.</i>	

pakeitimus, ir pasiūlo, jei reikia, techninius Sąjungos 2030 m. tikslų skaičiavimo patikslinimus, kad būtų išlaikytas šio straipsnio 1 dalyje nustatytas užmojo lygis.		
<i>5 straipsnis</i>		
Viešojo sektoriaus rodomas energijos vartojimo efektyvumo didinimo pavyzdys		
1. Valstybės narės užtikrina, kad bendras visų viešųjų įstaigų galutinės energijos suvartojimas kasmet sumažėtų bent 1,9 proc., palyginti su 2021 m.	Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą 1. Bendras visų viešųjų subjektų galutinės energijos suvartojimas kasmet turi mažėti ne mažiau kaip 1,9 procento, palyginti su viešųjų subjektų 2021 m. bendru galutiniu energijos suvartojimu, kuris yra lygus 5,5 TWh.	Visiškas
Valstybės narės gali nuspręsti pirmoje pastraipoje nustatytos pareigos netaikyti viešajam transportui ar ginkluotosioms pajėgoms.	Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...> 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas reikalavimas netaikomas krašto apsaugą užtikrinantiems viešiesiems subjektams. <i>Komentaras: viešojo transporto veikla Lietuvoje suprantama kaip ūkinė (komercinė) veikla pagal Konkurencijos įstatymą, todėl Įstatymo projekto išimtyje nėra nurodytas viešasis transportas.</i>	Visiškas
Pirmos ir antros pastraipų tikslais valstybės narės nustato bazinį scenarijų, kuris apima visų viešųjų įstaigų, išskyrus viešąjį transportą ar ginkluotąsias pajėgas, galutinės energijos suvartojimą 2021 m. Viešojo transporto ir ginkluotųjų pajėgų energijos suvartojimo mažinimas yra orientacinis, bet vis dėlto gali būti įskaičiuotas vykdant pirmoje pastraipoje nustatytą pareigą, net jei jis neįtrauktas į bazinį scenarijų pagal šį straipsnį.	Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą 1. Bendras visų viešųjų subjektų galutinės energijos suvartojimas kasmet turi mažėti ne mažiau kaip 1,9 procento, palyginti su viešųjų subjektų 2021 m. bendru galutiniu energijos suvartojimu, kuris yra lygus 5,5 TWh. <...>	Visiškas
2. Pereinamuoju laikotarpiu, kuris baigiasi 2027 m. spalio 11 d., 1 dalyje nustatytas tikslas yra orientacinis. Tuo pereinamuoju laikotarpiu valstybės narės gali naudoti numatomo suvartoti kiekio duomenis ir ne vėliau kaip tą pačią dieną valstybės narės bazinį scenarijų	<i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, leidžianti valstybei narei nurodytu laikotarpiu tikslinti bazinį scenarijų. Kol kas nenumatoma naudoti kitokių duomenų. Esant poreikiui, tas bus ir padaryta.</i>	

patikslina ir visų viešųjų įstaigų numatomą suvartoti galutinės energijos kiekį suderina su faktiniu visų viešųjų įstaigų galutinės energijos suvartojimu.		
3. 1 dalyje nustatyta pareiga iki 2026 m. gruodžio 31 d. neapima energijos suvartojimo viešųjų įstaigų vietos administraciniuose vienetuose, kuriuose gyvena mažiau nei 50 000 gyventojų, o iki 2029 m. gruodžio 31 d. neapima energijos suvartojimo viešųjų įstaigų vietos administraciniuose vienetuose, kuriuose gyvena mažiau nei 5 000 gyventojų.	Įstatymo projektas 3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas <...> 5. Šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstyto Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodytas reikalavimas iki 2026 m. gruodžio 31 d. netaikomas viešųjų subjektų galutinės energijos suvartojimui savivaldybėse, kuriose gyventojų skaičius yra mažesnis kaip 50 000, o iki 2029 m. gruodžio 31 d. viešųjų subjektų energijos suvartojimui savivaldybėse, kuriose gyventojų skaičius yra mažesnis kaip 5 000.	Visiškas
4. Apskaičiuodama savo viešųjų įstaigų galutinės energijos suvartojimą, valstybė narė gali atsižvelgti į klimato pokyčius savo teritorijoje.	<i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, kurios neprivaloma įgyvendinti. Apskaičiuojant viešųjų subjektų energijos sutaupymą, atsižvelgta į visas tokiam apskaičiavimui reikšmingas nacionalines aplinkybes.</i>	
5. Valstybės narės, pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį atnaujinamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, teikiamus pagal to reglamento 3 ir 7–12 straipsnius, į juos įtraukia energijos suvartojimo kiekį, kurį visos pagal sektorius suskirstytos viešosios įstaigos turi sumažinti, ir priemones, kurias jos planuoja patvirtinti tokio sumažinimo tikslais. Savo integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, teikiamose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, valstybės narės praneša Komisijai kiekvienais metais pasiektą galutinės energijos suvartojimo sumažinimą.	NEKSVP 3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas <...> Naujos energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 5 straipsnyje įtvirtinta, kad viešieji subjektai privalo įgyvendinti priemones ir kasmet sutaupyti 1,9 proc. energijos. <i>Komentaras: energijos suvartojimo sumažinimas bus pateikiamas pažangos ataskaitose, kurios dėl direktyvos įgyvendinimo bus teikiamos ateityje.</i>	
6. Valstybės narės užtikrina, kad regionų ir vietos institucijos, pasikonsultavusios su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant, kai tikslinga, energetikos agentūras, ir su visuomene, įskaitant visų pirma pažeidžiamas grupes, kurioms gresia energijos	Įstatymo projektas 8 straipsnis. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planai 1. Jeigu pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 57 straipsnį savivaldybių rengiamuose savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planuose ir (ar) pagal Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnį savivaldybių rengiamuose savivaldybių šilumos ūkio specialiuosiuose planuose nėra aptartos konkrečios	Visiškas

<p>nepriteklius arba kurios yra pažeidžiamesnės dėl jo poveikio, savo ilgalaikio planavimo priemonėse, pvz., dekarbonizavimo arba tvarios energetikos planuose, nustatytų konkrečias energijos vartojimo efektyvumo priemones.</p>	<p>energijos vartojimo efektyvumo priemonės šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, 7 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 3 dalyje nustatytiems rodikliams pasiekti, atitinkamos savivaldybės taryba patvirtina ir viešai paskelbia savo energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planą iki 2030 m., o po 2030 m. ir visais kitais vėlesniais laikotarpiais – atitinkamos savivaldybės ateinančių 10 kalendorinių metų energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planą.</p> <p>2. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų tikslas – įvertinti esamą situaciją ir nustatyti savivaldybių, savivaldybių administravimo subjektų ir savivaldybių valdomų įmonių energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslus ir įgyvendinamas konkrečias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, prisidedant prie šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, 7 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 3 dalyje nustatytų rodiklių pasiekimo.</p> <p>3. Rengiant savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų projektus, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo nustatyta tvarka yra konsultuojamasi su visuomene, įskaitant energetikos ministro įgaliotą instituciją ar įstaigą ir asmenis, kuriems gresia energijos nepriteklius arba kuriuos paveiks toks planas. Savivaldybės energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų projektus, vadovaudamosi Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, taip pat suderina su Vyriausybės įgaliota institucija.</p> <p>4. Savivaldybės administracija kas 2 kalendorinius metus ne vėliau kaip iki rugpjūčio 31 dienos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savo interneto svetainėje viešai skelbia energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimo rezultatus.</p> <p>5. Savivaldybės taryba, jeigu savivaldybės energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų įgyvendinimo rezultatai per paskutinius 4 kalendorinius metus (toliau – skaičiuojamasis laikotarpis) neatitinka savivaldybės energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų plane nustatytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo pagrindų planinių rodiklių, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planą ir jame nustato priemones, skirtas užtikrinti, kad per atnaujintame energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų plane nurodytą laikotarpį energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų įgyvendinimo rezultatai atitiktų savivaldybės energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų plane nustatytus pagrindus planinius rodiklius.</p> <p>6. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų įgyvendinimas finansuojamas iš savivaldybių biudžetuose patvirtintų asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių bei lėšų, ir (arba) iš valstybės biudžete patvirtintų asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių bei lėšų.</p> <p>7. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planuose turi būti siekiama, kad savivaldybių teritorijose nebūtų kuriamos sąlygos, ribojančios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimą.</p>	
--	--	--

	8. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka renka, kaupia ir sistemina šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytą informaciją ir ją viešai skelbia savo interneto svetainėje bei kasmet ją atnaušina.	
Valstybės narės taip pat užtikrina, kad rengdamos ir įgyvendindamos energijos vartojimo efektyvumo priemonės kompetentingos institucijos imtųsi veiksmų, kad sušvelnintų didelį neigiamą tiesioginį ar netiesioginį energijos vartojimo efektyvumo priemonių poveikį energijos nepriteklių patiriantiems, mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams ar pažeidžiamoms grupėms.	<p>Įstatymo projektas 6 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės <...> 4. Viešieji subjektai užtikrina, kad, įgyvendinant esamas arba naujas energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, pirmenybė teikiama nepasiturintiems gyventojams, kaip tai apibrėžta Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, kaip tai apibrėžta Energetikos įstatyme, asmenims su negalia, kaip tai apibrėžta Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, asmenims, sulaukusiems Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus (toliau kartu vadinama – pažeidžiami vartotojai) ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms, nedarant neigiamo poveikio šių asmenų finansinei padėčiai, įprastam patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygiui. Viešieji subjektai užtikrina, kad pažeidžiami vartotojai ir socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys ir šeimos energijos sutaupymais prisidėtų prie šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto suminio energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos galutinės energijos kiekio.</p> <p>Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 9. Nepasiturintys gyventojai – bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie, įvertinus jų turimą turtą ir pajamas, šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę gauti piniginę socialinę paramą.</p> <p>Energetikos įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi: „15¹. Energijos nepriteklis – namų ūkio padėtis, kai stokojama galimybių pasinaudoti pagrindinėmis energetikos paslaugomis, kuriomis užtikrinamas įprastas patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygis, įskaitant tinkamą šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimą, apšvietimą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją, ir kai tokia padėtis susidaro dėl to, kad pastatas, kuriame yra namų ūkis, neatitinka nustatytų minimalių pastato statybos metų, energinio naudingumo, higienos reikalavimų ir (ar) namų ūkio pajamos neatitinka nustatytų namų ūkio pajamų reikalavimų.“</p>	Visiškas

	<p>2. Papildyti 2 straipsnį 15² dalimi: „15². Energijos nepriteklių patiriantis asmuo – asmuo, kurio namų ūkyje susiduriama su energijos nepriteklumi.“</p> <p>Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...></p> <p>5. Asmuo su negalia – asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis.</p> <p>Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymas 57 straipsnis. Pereinamojo laikotarpio senatvės pensijos amžiaus ir būtinąjo stažo senatvės pensijai reguliavimas 1. Nuo 2018 m. sausio 1 d. senatvės pensijos amžius nustatomas: moterims – 62 metai ir 4 mėnesiai, vyrams – 63 metai ir 8 mėnesiai. Nuo 2019 m. sausio 1 d. ir kiekvienų vėlesnių metų sausio 1 d. senatvės pensijos amžius kasmet didinamas: moterims – keturiais mėnesiais per metus, vyrams – dviem mėnesiais per metus, kol pasieks šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytą senatvės pensijos amžių – 65 metus (šio įstatymo 7 priedas).</p> <p>15 straipsnis. Senatvės pensijos amžius Senatvės pensijos amžius nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatomas 65 metai.</p>	
<p>7. Valstybės narės padeda viešosioms įstaigoms. Tokia pagalba, nedarant poveikio valstybės pagalbos taisyklėms, gali apimti finansinę ir techninę paramą, teikiamą energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimo tikslu, ir viešųjų įstaigų skatinimą atsižvelgti ne tik į energijos taupymą, bet ir į platesnę naudą, pvz., patalpų mikroklimato kokybę, be kita ko, regioniniu ir vietos lygmenimis, teikiant gaires, propaguojant gebėjimų stiprinimą, įgūdžių ugdymą bei mokymo galimybes ir skatinant viešųjų įstaigų bendradarbiavimą.</p>	<p>Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...></p> <p>7. Vyriausybė tvirtina viešųjų subjektų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo tvarką, kurioje nurodoma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) viešųjų subjektų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslai; 2) pastatų atnaujinimo projektų finansavimo būdai; 3) kaip nustatoma ne mažiau kaip 3 procentų viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančių ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų subjektų naudojamų pastatų atnaujinimo norma; 4) kokia informacija turi būti nurodoma energetikos ministro tvirtinamame šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų, kurie nuosavybės teise priklauso valstybės lygmens viešiesiems subjektams arba kurie yra jų naudojami ir kurių naudingasis plotas yra didesnis kaip 250 m², sąraše ir aplinkos ministro tvirtinamame šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų, kurie nuosavybės teise priklauso savivaldybių lygmens viešiesiems subjektams arba kurie yra jų naudojami ir kurių naudingasis plotas yra didesnis kaip 250 m², sąraše; 	<p>Visiškas</p>

	<p>5) reikalavimai pastatų atnaujinimo projektams;</p> <p>6) Vyriausybės tvirtinamame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nurodytu energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių įgyvendinimo laikotarpiu ministerijoms, įskaitant valstybės lygmens viešuosius subjektus, kuriuose ministerijos įgyvendina dalininko, savininko teises ir pareigas ar atstovavimą valstybei, centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui, kitiems valstybės lygmens viešiesiems subjektams ir savivaldybėms, įskaitant savivaldybių lygmens viešuosius subjektus, kuriuose savivaldybės įgyvendina dalininko, savininko teises ir pareigas ar atstovavimą savivaldybei, privaloma atnaujinti jiems nuosavybės teise priklausančių ar patikėjimo teise valdomų pastatų ploto dalis.</p>	
8. Valstybės narės skatina viešąsias įstaigas atsižvelgti į su jų investavimo ir politikos veikla susijusį per visą gyvavimo ciklą išmetamo anglies dioksido kiekį, taip pat į šios veiklos ekonominę ir socialinę naudą.	<i>Komentaras: ši nuostata susijusi su praktiniu direktyvos nuostatų įgyvendinimu, į šį aspektą yra atsižvelgiama ir bus atsižvelgiama numatant konkrečias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, įskaitant NEKSVP nurodytas priemones. Kaip jau minėta aukščiau, vienas iš NEKSVP tikslų – prisidėti prie klimato neutralumo.</i>	
9. Valstybės narės skatina viešąsias įstaigas didinti viešosioms įstaigoms priklausančių arba jų užimamų pastatų energinį naudingumą, be kita ko, pakeičiant senus ir neefektyvius šildytuvus.	<p>Įstatymo projektas</p> <p>7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą</p> <p><...></p> <p>4. Šio straipsnio 3 dalies reikalavimas netaikomas, jeigu atnaujinti pastatą yra ekonomiškai neefektyvu (pastato atnaujinimo kaštai viršija atnaujinant pastatą sukuriama naudą, atsižvelgiant į pastato eksploataavimo trukmę) arba techniškai neįmanoma (nėra prieinamų techninių sprendimų atnaujinti pastatą ir (arba) pastatas negali būti atnaujintas dėl jo techninių savybių). Tokiais atvejais viešieji subjektai turi kitais būdais siekti didinti viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančių ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomų pastatų energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant viešųjų subjektų dalyvavimą valstybės remiamose viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančių ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomų pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo (atnaujinimo) programose.</p>	Visiškas
6 straipsnis		
Pavyzdinis viešųjų įstaigų pastatų vaidmuo		
1. Nedarant poveikio Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kasmet bent 3 proc. bendro viešosioms įstaigoms priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto būtų renovuojama taip, kad jie taptų beveik nulinės	<p>Įstatymo projektas</p> <p>7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą</p> <p><...></p> <p>3. Kiekvienais metais turi būti atnaujinama ne mažiau kaip 3 procentai viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančių ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų subjektų naudojamų pastatų, nurodytų energetikos ministro ir aplinkos</p>	Visiškas

energijos pastatais arba visai netaršiais pastatais pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnį.	ministro tvirtinamuose sąrašuose, ploto, siekiant, kad šie pastatai taptų beveik energijos nevirtinamais pastatais pagal aplinkos ministro tvirtinamus statybos techninius reglamentus.	
Valstybės narės gali pasirinkti, kuriuos pastatus įtraukti į 3 proc. renovacijos reikalavimą, tinkamai atsižvelgdamos į ekonominę efektyvumą ir technines galimybes pasirenkant renovotinus pastatus. <...>	Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...> 4. Šio straipsnio 3 dalies reikalavimas netaikomas, jeigu atnaujinti pastatą yra ekonomiškai neefektyvu (pastato atnaujinimo kaštai viršija atnaujinant pastatą sukuriama naudą, atsižvelgiant į pastato eksploatavimo trukmę) arba techniškai neįmanoma (nėra prieinamų techninių sprendimų atnaujinti pastatą ir (arba) pastatas negali būti atnaujintas dėl jo techninių savybių). <...>	Visiškas
Valstybės narės gali pirmoje pastraipoje nurodytos renovacijos pareigos netaikyti socialiniam būstui, jei tokie renovacijos darbai išlaidų požiūriu nebūtų neutralūs arba dėl to socialiniame būste gyvenantiems asmenims padidėtų nuomos kaina, išskyrus atvejus, kai toks nuomos padidėjimas nebūtų didesnis nei būtų sutaupyta lėšų už energiją.	<i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata ir tokia nuostata nėra perkelta Įstatymų projektuose.</i>	
Jeigu viešosios įstaigos įsikūrusios pastate, kuris joms nepriklauso, jos derasi su pastato savininku, visų pirma, siekiant veiksmų, pvz., nuomos sutarties atnaujinimo, naudojimo paskirties pakeitimo, didelio remonto arba techninės priežiūros darbų atveju, siekdamas nustatyti sutarties sąlygas, kad pastatas taptų bent jau beveik nulinės energijos pastatu arba visai netaršiu pastatu.	Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...> 6. Jeigu viešieji subjektai savo veiklą vykdo išsinuotame pastate ar jo dalyje, jie kreipiasi į pastato savininką ir (ar) derasi su juo, kad pastatas taptų beveik energijos nevirtinamais pastatu. Naujose pastatų ar jų dalių nuomos sutartyse Vyriausybės nustatyta tvarka privalo būti įtrauktos nuostatos dėl beveik energijos nevirtinamų pastatų ar jų dalių nuomos, arba jeigu nėra nuomomų beveik energijos nevirtinamų pastatų ar jų dalių, pastatų ar jų dalių nuomos sutartyse privalo būti nuostatos dėl tuo metu siūlomo aukščiausio energinio naudingumo klasės pastato nuomos.	Visiškas
Minimali bent 3 proc. norma apskaičiuojama pagal viešosioms įstaigoms priklausančių pastatų, kurių naudingasis patalpų plotas viršija 250 m ² ir kurie 2024 m. sausio 1 d. nėra beveik nulinės energijos pastatai, bendrą patalpų plotą.	Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...> 7. Vyriausybė tvirtina viešųjų subjektų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo tvarką, kurioje nurodoma: <...> 3) kaip nustatoma ne mažiau kaip 3 procentų viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančių ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų subjektų naudojamų pastatų atnaujinimo norma;	Dalinis (visiškas nuostatos perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos perkėlimo plane prie šios

		nuostatos perkėlimo nurodytus poįstatyminius teisės aktus).
2. Valstybės narės gali taikyti mažiau griežtus reikalavimus nei nustatyti 1 dalyje šių kategorijų pastatams:	Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...> 5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas reikalavimas atnaujinti pastatus, kad jie taptų beveik energijos nevariojančiais pastatais, netaikomas, o taikomas reikalavimas pastatą atnaujinti iki jo energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytos energinio naudingumo klasės, užtikrinančios didžiausią skirtumą tarp atnaujinant pastatą sukuriamos naudos ir pastato atnaujinimo kaštų, šiems viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančioms ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomiems pastatams:	Visiškas
a) pastatams, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis arba dėl jų ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, tokiu mastu, koku dėl tam tikrų minimaliųjų energinio naudingumo reikalavimų laikymosi nepriimtinau pakistų charakteringos jų savybės arba išvaizda;	Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...> 5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas reikalavimas atnaujinti pastatus, kad jie taptų beveik energijos nevariojančiais pastatais, netaikomas, o taikomas reikalavimas pastatą atnaujinti iki jo energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytos energinio naudingumo klasės, užtikrinančios didžiausią skirtumą tarp atnaujinant pastatą sukuriamos naudos ir pastato atnaujinimo kaštų, šiems viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančioms ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomiems pastatams: 1) pastatams, įrašytiems į Kultūros vertybių registrą, taip pat pastatams, esantiems į Kultūros vertybių registrą įrašytose nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijose ar apsaugos zonose, jeigu dėl energinio naudingumo reikalavimų laikymosi pakistų tokių pastatų vertingosios savybės arba išvaizda; <...>	Visiškas
b) pastatams, priklausančioms ginkluotosioms pajėgoms arba centrinės valdžios subjektams ir naudojamiems nacionalinės gynybos tikslams, išskyrus ginkluotųjų pajėgų ir kito nacionalinės gynybos institucijų įdarbinto personalo naudojamas atskiras gyvenamąsias patalpas arba biurų pastatus;	Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...> 5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas reikalavimas atnaujinti pastatus, kad jie taptų beveik energijos nevariojančiais pastatais, netaikomas, o taikomas reikalavimas pastatą atnaujinti iki jo energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytos energinio naudingumo klasės, užtikrinančios didžiausią skirtumą tarp atnaujinant pastatą sukuriamos naudos ir pastato atnaujinimo kaštų, šiems viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančioms ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomiems pastatams:	Visiškas

	<p><...></p> <p>2) pastatams, kurie nuosavybės teise priklauso krašto apsaugos sistemos valstybės institucijoms ar jų valdomi patikėjimo teise ir kurie naudojami krašto apsaugos tikslams;</p>	
c) pastatams, naudojamiems kaip religinių apeigų vieta ir religinei veiklai vykdyti.	<p>Įstatymo projektas</p> <p>7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą</p> <p><...></p> <p>5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas reikalavimas atnaujinti pastatus, kad jie taptų beveik energijos nevaržančiais pastatais, netaikomas, o taikomas reikalavimas pastatą atnaujinti iki jo energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytos energinio naudingumo klasės, užtikrinančios didžiausią skirtumą tarp atnaujinant pastatą sukuriamos naudos ir pastato atnaujinimo kaštų, šiems viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausantiems ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomiems pastatams:</p> <p><...></p> <p>3) religinės paskirties pastatams.</p>	Visiškas
Valstybės narės gali nuspręsti nerenovuoti šios dalies pirmoje pastraipoje nenurodytų pastatų iki 1 dalyje nurodyto lygio, jei jos mano, kad techniniu, ekonominiu ar funkciniu požiūriu to pastato neįmanoma renovuoti taip, kad jis taptų beveik nulinės energijos pastatu. Taip nusprendusios, valstybės narės to pastato renovacijos neįskaičiuoja į 1 dalyje nustatyto reikalavimo įvykdymą.	<p>Įstatymo projektas</p> <p>7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą</p> <p><...></p> <p>10. Šio straipsnio 5 dalyje nurodyti pastatai įtraukiami į šio straipsnio 8 dalyje nurodytus sąrašus, tačiau šie pastatai neįtraukiami į šio straipsnio 3 dalyje nurodytą metinę 3 procentų atnaujinimo normą.</p>	Visiškas
3. Siekiant paspartinti energijos taupymą ir suteikti paskatą ankstyviems veiksams, valstybė narė, kuri renovuoja daugiau kaip 3 proc. bendro savo pastatų patalpų ploto pagal 1 dalį bet kuriais metais iki 2026 m. gruodžio 31 d., gali perviršį įskaičiuoti į bet kurių kitų trejų metų metinę renovacijos normą. Jei valstybė narė nuo 2027 m. sausio 1 d. renovuoja daugiau nei 3 proc. bendro savo pastatų patalpų ploto, ji gali perviršį įskaičiuoti į kitų dvejų metų metinę renovacijos normą.	<p><i>Komentaras: nuostata taikoma teikiant ataskaitas Europos Komisijai apie atnaujintus pastatų plotus, todėl jos nereikia atskirai perkelti.</i></p>	
4. Valstybės narės gali į pastatų metinę renovacijos normą įskaičiuoti naujus pastatus, įsigytus vietoj konkrečių viešųjų įstaigų	<p>Įstatymo projektas</p> <p>7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą</p> <p><...></p>	Dalinis (visiškas nuostatos)

<p>pastatų, kurie buvo nugriauti kuriais nors iš dvejų ankstesnių metų. Tai taikoma tik tuo atveju, jei tai būtų ekonomiškai efektyviau ir tvariau atsižvelgiant į energijos suvartojimą ir per gyvavimo ciklą išmetamo CO₂ kiekį, palyginti su tokių pastatų renovacija. Kiekviena valstybė narė aiškiai nustato ir paskelbia bendruosius tokių išimtinių atvejų nustatymo kriterijus, metodiką ir procedūras.</p>	<p>7. Vyriausybė tvirtina viešųjų subjektų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo tvarką, kurioje nurodoma: <...> 3) kaip nustatoma ne mažiau kaip 3 procentų viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančių ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų subjektų naudojamų pastatų atnaujinimo norma;</p>	<p>perkėlimas bus užtikrintas pakeitus ir priėmus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos perkėlimo nurodytus poįstatyminius teisės aktus).</p>
<p>5. Valstybės narės šio straipsnio tikslais ne vėliau kaip 2025 m. spalio 11 d. sudaro, viešai paskelbia ir užtikrina, kad būtų prieinamas šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų, kurie priklauso viešosioms įstaigoms arba kurie yra jų naudojami ir kurių bendras naudingasis plotas yra didesnis kaip 250 m², inventorių. Valstybės narės tą inventorių atnaujinama bent kas dvejus metus. Inventorių susiejamas su pastatų ūkio apžvalga, atliekama įgyvendinant nacionalinius pastatų renovacijos planus pagal Direktyvą 2010/31/ES, ir atitinkamomis duomenų bazėmis.</p>	<p>Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...> 8. Siekiant užtikrinti tinkamą šio straipsnio 3 dalyje nurodytos pareigos įgyvendinimą, taip pat siekiant užtikrinti, kad suinteresuotiems subjektams dėl jų galimybių pasiūlyti pastatų atnaujinimo paslaugas būtų viešai prieinama informacija apie pastatus, kuriuose savo veiklą vykdo viešieji subjektai, energetikos ministras patvirtina ir viešai skelbia Energetikos ministerijos interneto svetainėje šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų, kurie nuosavybės teise priklauso valstybės lygmens viešiesiems subjektams arba kurie yra jų naudojami ir kurių naudingasis plotas yra didesnis kaip 250 m², sąrašą, o aplinkos ministras patvirtina ir viešai skelbia Aplinkos ministerijos interneto svetainėje šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų, kurie nuosavybės teise priklauso savivaldybių lygmens viešiesiems subjektams arba kurie yra jų naudojami ir kurių naudingasis plotas yra didesnis kaip 250 m², sąrašą. 9. Šio straipsnio 8 dalyje nurodyti sąrašai yra atnaujinami kas 2 metai arba dažniau, jeigu atsiranda naujų pastatų ar nebelieka tam tikrų pastatų.</p> <p><i>Komentaras: taip pat pažymėtina, kad aukščiau nurodytuose sąrašuose ir bus nurodoma konkretaus pastato unikalūs numeris, adresas, energinė klasė ir energijos suvartojimas. Ši informacija gaunama iš valstybinių duomenų bazių (registru), vadinasi, yra susieta su jomis. Panašiai yra jau yra dabar energetikos ministro sudarytame viešųjų įstaigų pastatų sąrašė (Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 23 d. įsakymas Nr. 1-7 „Dėl Valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų, kurių bendras plotas yra 250 kv. metrų ar didesnis, sąrašo patvirtinimo“.</i></p>	<p>Visiškas</p>

<p>Viešai skelbiamus ir prieinamus duomenis apie pastatų ūkio charakteristikas, pastatų renovaciją ir energinį naudingumą gali apibendrinti ES pastatų ūkio stebėsenos centras, kad palyginamais duomenimis būtų užtikrintos geresnės žinios apie pastatų sektoriaus energinį naudingumą.</p>	<p><i>Komentaras: nuostata netaikoma ES valstybei narei – taikoma ES pastatų ūkio stebėsenos centrui.</i></p>	
<p>Inventoriuje pateikiami bent šie duomenys:</p> <p>a) patalpų plotas (m²);</p> <p>b) apskaičiuotas metinis energijos suvartojimas šilumai, vėsumai, elektrai ir karštam vandeniui, kai tokių duomenų turima;</p> <p>c) pagal Direktyvą 2010/31/ES išduotas kiekvieno pastato energinio naudingumo sertifikatas.</p>	<p>Išstatymo projektas</p> <p>7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą</p> <p><...></p> <p>7. Vyriausybė tvirtina viešųjų subjektų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo tvarką, kurioje nurodoma:</p> <p><...></p> <p>3) kaip nustatoma ne mažiau kaip 3 procentų viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančių ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų subjektų naudojamų pastatų atnaujinimo norma;</p>	<p>Dalinis</p> <p>(visiškas nuostatos perkėlimas bus užtikrintas pakeitus ir priėmus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos perkėlimo nurodytus poįstatyminius teisės aktus).</p>
<p>6. Valstybės narės gali nuspręsti taikyti 1–4 dalyse išdėstytam požiūriui alternatyvų požiūrį, pagal kurį kiekvienais metais viešųjų įstaigų pastatuose sutaupyta energijos kiekis turi būti bent lygiavertis pagal 1 dalį reikalaujamam dydžiui.</p> <p>To alternatyvaus požiūrio taikymo tikslais valstybės narės:</p> <p>a) užtikrina, kad kiekvienais metais pastatams būtų nustatytas, kai taikytina, renovacijos pasas, apimantis bent 3 proc. bendro viešosioms įstaigoms priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto. Tų pastatų atveju turi būti renovuojama taip, kad jie</p>	<p><i>Komentaras: panašios nuostatos buvo galiojančioje direktyvoje ir buvo laikomasi požiūrio, kad šios direktyvos nuostatos nebus taikomos. Tokios nuostatos nebus taikomos ir perkeltant šią direktyvą, todėl direktyvos 6 str. 6 d. nereikalingas perkėlimas.</i></p>	

taptų beveik nulinės energijos pastatais ne vėliau kaip 2040 m.;		
b) įvertina, kiek energijos būtų sutaupyta pagal 1–4 dalis, naudodamos atitinkamas referencinių viešųjų įstaigų pastatų, kurie turi tapti beveik nulinės energijos pastatais, energijos suvartojimo prieš renovaciją ir po jos standartines vertes, kaip nurodyta Direktyvoje 2010/31/ES.		
Valstybės narės, nusprendusios taikyti alternatyvų požiūrį, ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai apie savo planuojamą sutaupyti energijos kiekį, kad ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. būtų pasiektas bent lygiavertis sutaupyta energijos kiekis pastatuose, kuriems taikoma 1 dalis.		
7 straipsnis		
Viešieji pirkimai	<p>Koncesijų įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas Papildyti 14 straipsnį 5¹ dalimi: „5¹. Suteikiančioji institucija turi siekti, kad vykdant koncesijos sutartis būtų daromas kuo mažesnis neigiamas poveikis aplinkai. Siekdama šio tikslo, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato suteikiančiosioms institucijoms keliamus rodiklius ir (ar) jų koncesijose taikytinus reikalavimus, taip pat jų taikymo tvarką.“</p> <p>2 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 31 straipsnio 2 dalį nauju 26 punktu: „26) energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos reikalavimai, jeigu taikytina;“.</p> <p>Viešųjų pirkimų įstatymas 17 straipsnis. Pagrindiniai pirkimų principai 2. Perkančioji organizacija turi siekti, kad: <...> 4) įsigyjant prekes, paslaugas ar darbus būtų daroma kuo mažesnė neigiama įtaka klimato kaitai, aplinkos taršai, atliekų susidarymui, gamtos išteklių naudojimui, ekosistemų ir jų paslaugų būklei ir (ar) kitam neigiamam poveikiui aplinkai;</p>	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos atitikties lentelėje nurodytus poįstatyminius teisės aktus)</p>
<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, sudarydami viešąsias sutartis ir koncesijas, kurių vertė yra lygi arba didesnė nei nustatytoji Direktyvos 2014/23/ES 8 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnyje arba Direktyvos 2014/25/ES 15 straipsnyje, pirktų tik aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas, pastatus ir darbus, laikydamiesi šios direktyvos IV priede nurodytų reikalavimų, nebent tai būtų techniškai neįmanoma.</p>		

	<p><...></p> <p>6. Siekdama šio straipsnio 2 dalies 3, 4 ir 5 punktuose nurodytų tikslų, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali nustatyti perkančiosioms organizacijoms keliamus rodiklius ir (ar) jų pirkimuose taikytinus kriterijus, taip pat jų taikymo tvarką.</p> <p>35 straipsnis. Pirkimo dokumentų turinys</p> <p>2. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta:</p> <p><...></p> <p>12) prekių, paslaugų ar darbų energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos, socialiniai kriterijai, jeigu taikytina;</p> <p>Pirkimų įstatymas</p> <p>29 straipsnis. Pagrindiniai pirkimų principai ir tikslai</p> <p><...></p> <p>2. Perkantysis subjektas turi siekti, kad:</p> <p>4) įsigyjant prekes, paslaugas ar darbus būtų daroma kuo mažesnė neigiama įtaka klimato kaitai, aplinkos taršai, atliekų susidarymui, gamtos išteklių naudojimui, ekosistemų ir jų paslaugų būklei ir (ar) kitam neigiamam poveikiui aplinkai;</p> <p><...></p> <p>6. Siekdama šio straipsnio 2 dalies 3, 4 ir 5 punktuose nurodytų tikslų, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali nustatyti perkantiesiems subjektams keliamus rodiklius ir (ar) jų pirkimuose taikytinus kriterijus, taip pat jų taikymo tvarką.</p> <p>48 straipsnis. Pirkimo dokumentų turinys</p> <p><...></p> <p>2. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta:</p> <p>11) prekių, paslaugų ar darbų energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos, socialiniai kriterijai, jeigu taikytina;</p>	
<p>Valstybės narės taip pat užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, sudarydami viešąsias sutartis ir koncesijas, kurių vertė yra lygi arba didesnė nei nustatytoji pirmoje pastraipoje, taikytų principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ pagal 3 straipsnį, taip pat ir sudarydami tas viešąsias sutartis ir koncesijas,</p>	<p><i>Komentaras: direktyvos perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos perkėlimo nurodytus poįstatyminius teisės aktus.</i></p>	

kurioms jokių konkrečių reikalavimų IV priede nenustatyta.		
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos pareigos netaikomos, jei jos kenkia viešajam saugumui arba trukdo reaguoti į ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos pareigos taikomos ginkluotųjų pajėgų sutartims, tačiau tik tokia apimtimi, kad jų taikymas neprieštarėtų ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiui ir svarbiausiam tikslui. Pareigos netaikomos karinės įrangos tiekimo sutartims, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/81/EB.	<i>Komentaras: direktyvos perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos perkėlimo nurodytus poįstatyminius teisės aktus.</i>	
3. Nepaisant 29 straipsnio 4 dalies, valstybės narės užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, organizuodami dėl energiniu požiūriu reikšmingų paslaugų teikimo sutarčių viešuosius pirkimus, įvertintų, ar įmanoma sudaryti ilgalaikes sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kurios padėtų ilguoju laikotarpiu sutaupyti energijos.	<i>Komentaras: direktyvos perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos perkėlimo nurodytus poįstatyminius teisės aktus.</i>	
4. Nedarant poveikio šio straipsnio 1 daliai, perkant gaminių rinkinį, kuriam visam taikomas pagal Reglamentą (ES) 2017/1369 priimtas deleguotasis aktas, valstybės narės gali reikalauti, kad pirmenybė būtų teikiama bendram energijos vartojimo efektyvumui, o ne atskirų tą rinkinį sudarančių gaminių energijos vartojimo efektyvumui – būtų perkamas gaminių rinkinys, kuris atitinka priskyrimo aukščiausiai galimai energijos vartojimo efektyvumo klasei kriterijų.	<i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, kurios perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos perkėlimo nurodytus poįstatyminius teisės aktus.</i>	
5. Valstybės narės gali reikalauti, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, sudarydami sutartis, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, pirkimo praktikoje, kai	<i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, kurios perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos perkėlimo nurodytus poįstatyminius teisės aktus.</i>	

<p>tinkama, atsižvelgtų į platesnius tvarumo, socialinius, aplinkos ir žiedinės ekonomikos aspektus, kad būtų pasiekti Sąjungos dekarbonizavimo ir nulinės taršos tikslai. Kai tinkama ir laikantis IV priedo, valstybės narės reikalauja, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai atsižvelgtų į Sąjungos žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijus arba esamus lygiaverčius nacionalinius kriterijus.</p>		
<p>Siekiant užtikrinti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų taikymo viešųjų pirkimų procese skaidrumą, valstybės narės užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai viešai skelbtų informaciją apie sutarčių, kurių vertė yra lygi arba didesnė nei nustatytoji 1 dalyje, poveikį energijos vartojimo efektyvumui, tą informaciją skelbiant atitinkamuose pranešimuose interneto svetainėje „Tenders Electronic Daily“ (TED), pagal direktyvas 2014/23/ES, 2014/24/ES ir 2014/25/ES ir Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2019/1780. Perkančiosios organizacijos gali nuspręsti reikalauti, kad konkurso dalyviai atskleistų informaciją apie naujo pastato ir renovuotino pastato visuotinio atšilimo potencialą per gyvavimo ciklą, mažo anglies dioksido pėdsako medžiagų naudojimą ir naudojamų medžiagų žiediškumą. Perkančiosios organizacijos gali viešai paskelbti informaciją apie sutartis, visų pirma sudaromas dėl naujų pastatų, kurių patalpų plotas didesnis nei 2 000 m².</p>	<p><i>Komentaras: toks informacijos teikimas į Tenders Electronic Daily užtikrintas ES lygmeniu, nuostatos pabaiga yra dispozityvi nuostata, kurios nėra privaloma įgyvendinti. Dėl to galės nuspręsti pačios perkančiosios organizacijos – bus patikslinti direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos perkėlimo nurodyti poįstatyminiai teisės aktai.</i></p>	
<p>Valstybės narės padeda perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams plačiau taikyti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus, be kita ko, regioniniu ir vietos lygmenimis, pateikdamos aiškias taisykles ir</p>	<p><i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, kurios perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos perkėlimo nurodytus poįstatyminius teisės aktus.</i></p>	

<p>gaires, įskaitant gyvavimo ciklo sąnaudų ir poveikio aplinkai bei sąnaudų vertinimo metodikas, steigdamos kompetencijos palaikymo centrus, skatindamos perkančiąsias organizacijas bendradarbiauti tarpusavyje, be kita ko, tarpvalstybiniu mastu, ir, kai įmanoma, vykdyti bendrus viešuosius pirkimus ir skaitmeninius viešuosius pirkimus.</p>		
<p>6. Kai tikslinga, Komisija nacionalinėms institucijoms ir viešuosius pirkimus vykdančioms pareigūnams gali pateikti papildomų gairių dėl energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų, taikomų viešųjų pirkimų procese. Tokia pagalba gali sustiprinti esamą valstybių narių pagalbą pvz., suderintais veiksmais, ir gali padėti joms atsižvelgti į žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijus.</p>	<p><i>Komentaras: nuostata taikoma Europos Komisijai, todėl jos nereikia perkelti.</i></p>	
<p>7. Valstybės narės nustato teises ir reguliavimo nuostatas bei administravimo praktiką, susijusias su viešaisiais pirkimais, metinio biudžeto sudarymu ir apskaita, kurių reikia, kad atskiros perkančiosios organizacijos nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir nuo naudojimosi sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais trečiųjų šalių finansavimo mechanizmais pagal ilgalaikes sutartis.</p>	<p><i>Komentaras: manytina, kad aukščiau nustatytu su viešaisiais pirkimais susijusiu teisiniu reguliavimu ir direktyvos plane nurodytais poįstatyminiais teisės aktais, kurie bus keičiami, perkančiosios organizacijos nėra atgrasomos nuo investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir nuo naudojimosi sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais trečiųjų šalių finansavimo mechanizmais pagal ilgalaikes sutartis.</i></p>	
<p>8. Valstybės narės pašalina visas reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis didinti energijos vartojimo efektyvumą, visų pirma kliūtis dėl teisinių ir reguliavimo nuostatų bei administracinės praktikos, susijusios su viešaisiais pirkimais, metinio biudžeto sudarymu ir apskaita, siekdamos užtikrinti, kad atskiros viešosios organizacijos nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos efektyvumo didinimą ir nuo naudojimosi</p>	<p><i>Komentaras: tokių kliūčių nėra identifikuota, kad jas reiktų pašalinti.</i></p>	

sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir trečiųjų šalių finansavimo mechanizmais ilgalaikių sutarčių pagrindu.		
Valstybės narės savo integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, teikiamose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, praneša Komisijai apie priemones, kurių imtasi siekiant pašalinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo kliūtis.	<i>Komentaras: tokių kliūčių nėra identifikuota, kad jas reiktų pašalinti.</i>	
8 straipsnis		
Pareiga taupyti energiją		
1. Valstybės narės sutaupo bent tokį suminį galutinės energijos kiekį, kuris atitinka:	<p>Įstatymo projektas</p> <p>5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas</p> <p>1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus:</p> <p><...></p> <p>4. Siekiant užtikrinti, kad būtų privalomai sutaupyta energijos kiekis, nurodytas šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, nustatomas įpareigojimas ministrams, atsakingiems už politikos formavimą pavestose valdymo srityse (pramonės, žemės ūkio, paslaugų, transporto sektoriuose ir namų ūkiuose), proporcingai pagal to sektoriaus ar srities dalį, palyginti su visu galutinės energijos suvartojimu, atsižvelgiant į 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkį:</p> <p>1) ekonomikos ir inovacijų ministrui, atsakingam už energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimą pramonės sektoriuje, apimančiame kasybos ir karjerų eksploatavimo, apdirbamosios gamybos ekonomines veiklas, išskyrus žalios naftos ir gamtinių dujų gavybą, durpių gavybą, naftos ir gamtinių dujų gavybai būdingų paslaugų veiklą, kokso ir rafinuotų naftos produktų gamybą, kaip šios ekonominės veiklos apibrėžtos Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus tvirtinamame ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, užtikrinti ne mažesnę kaip 7,9 TWh privalomą sutaupyti energijos kiekį;</p> <p>2) aplinkos ministrui ir energetikos ministrui, atsakingiems už energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimą paslaugų sektoriuje ir namų ūkiuose, užtikrinti ne mažesnę kaip 14,9 TWh privalomą sutaupyti energijos kiekį;</p> <p>3) susisiekimo ministrui, atsakingam už energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimą transporto sektoriuje, užtikrinti ne mažesnę kaip 15,7 TWh privalomą sutaupyti energijos kiekį;</p>	Visiškas

	4) žemės ūkio ministrui, atsakingam už energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimą žemės ūkio sektoriuje, užtikrinti ne mažesnę kaip 0,8 TWh privalomą sutaupyti energijos kiekį.	
a) nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 1,5 proc. metinio galutiniams vartotojams parduodamo energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2013 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Į tą apskaičiavimą gali būti visiškai arba iš dalies neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas energijos kiekis;	Įstatymo projektas 5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas 1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus: 1) nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,5 procento nuo 2010–2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai; <...> 2. Atliekant šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą skaičiavimą, neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas galutinės energijos kiekis.	Visiškas
b) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų:	Įstatymo projektas 5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas 1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus: <...>	Visiškas
i) 0,8 proc. 2021 m. sausio 1 d.–2023 m. gruodžio 31 d. metinio galutinės suvartojamos energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis;	Įstatymo projektas 5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas 1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus: <...> 2) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 0,8 procento nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai	Visiškas
ii) 1,3 proc. 2024 m. sausio 1 d.–2025 m. gruodžio 31 d. metinio galutinės suvartojamos energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis;	5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas 1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus:	Visiškas

	<p><...></p> <p>3) iki 2025 m. gruodžio 31 d. 1,3 procento pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio;</p>	
<p>iii) 1,5 proc. 2026 m. sausio 1 d.–2027 m. gruodžio 31 d. metinio galutinės suvartojamos energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis;</p>	<p>5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas</p> <p>1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus:</p> <p><...></p> <p>4) nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,5 procento nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai;</p>	Visiškas
<p>iv) 1,9 proc. 2028 m. sausio 1 d.–2030 m. gruodžio 31 d. metinio galutinės suvartojamos energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis.</p>	<p>5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas</p> <p>1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus:</p> <p><...></p> <p>5) nuo 2028 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,9 procento nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai. Tokius energijos kiekius privaloma sutaupyti kiekvienais metais ir nuo 2031 m. sausio 1 d. iki 2050 m. gruodžio 31 d.</p>	Visiškas
<p>Nukrypstant nuo pirmos pastraipos b punkto i papunkčio, Kipras ir Malta nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. kasmet naujai sutaupo kiekį, lygų 0,24 proc. metinio galutinės suvartojamos energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis.</p>	<p><i>Komentaras: nuostatų perkelti nereikia, nes jų adresatai – kitos ES valstybės narės, bet ne Lietuva.</i></p>	
<p>Nukrypstant nuo pirmos pastraipos b punkto ii, iii ir iv papunkčių, Kipras ir Malta nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kasmet naujai sutaupo kiekį, lygų 0,45 proc. metinio galutinio suvartojamos energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų,</p>		

ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis.		
<p>Valstybės narės nusprendžia, koku būdu paskirstyti apskaičiuotą naujos sutaupytos energijos kiekį pagal kiekvieną pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytą laikotarpį su sąlyga, kad kiekvienos pareigos taikymo laikotarpio pabaigoje būtų pasiektas bendras suminis galutinės sutaupytos energijos kiekis.</p>	<p>Įstatymo projektas 5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas 1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus: 1) nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,5 procento nuo 2010–2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai; 2) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 0,8 procento nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai; 3) iki 2025 m. gruodžio 31 d. 1,3 procento pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio; 4) nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,5 procento nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai; 5) nuo 2028 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,9 procento nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai. Tokius energijos kiekius privaloma sutaupyti kiekvienais metais ir nuo 2031 m. sausio 1 d. iki 2050 m. gruodžio 31 d.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>Po 2030 m. dešimties metų laikotarpiais valstybės narės toliau pagal pirmos pastraipos b punkto iv papunktyje nustatytą taupymo normą mažina metinį suvartojamos energijos kiekį.</p>	<p>Įstatymo projektas 5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas 1. Lietuvos Respublikai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus: <...> 5) nuo 2028 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Valstybės duomenų agentūros pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,9 procento nuo 2016–2018 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai. Tokius energijos kiekius privaloma sutaupyti kiekvienais metais ir nuo 2031 m. sausio 1 d. iki 2050 m. gruodžio 31 d.</p>	<p>Visiškas</p>

<p>3. Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemas, alternatyvias politikos priemonės arba jų derinį, programas ar priemones, finansuojamas iš nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo fondo, įgyvendina pirmenybę teikdamos energijos nepriteklių patiriančiams asmenims, pažeidžiamiems vartotojams, asmenims iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims, tačiau vien jais neapsiribojant. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį įgyvendinamos politikos priemonės neturėtų neigiamo poveikio tiems asmenims. Kai taikytina, valstybės narės kuo geriau naudoja finansavimą, įskaitant viešąjį finansavimą, Sąjungos lygmeniu nustatytas finansavimo priemones ir pajamas iš apyvartinių taršos leidimų pagal 24 straipsnio 3 dalies b punktą, siekdamas pašalinti neigiamą poveikį ir užtikrinti teisingą ir įtraukią energetikos pertvarką.</p>	<p>Įstatymo projektas 6 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės <...> 4. Viešieji subjektai užtikrina, kad, įgyvendinant esamas arba naujas energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, pirmenybė teikiama nepasiturintiems gyventojams, kaip tai apibrėžta Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, energijos nepriteklių patiriančiams asmenims, kaip tai apibrėžta Energetikos įstatyme, asmenims su negalia, kaip tai apibrėžta Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, asmenims, sulaukusiems Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus (toliau kartu vadinama – pažeidžiami vartotojai) ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms, nedarant neigiamo poveikio šių asmenų finansinei padėčiai, įprastam patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygiui. Viešieji subjektai užtikrina, kad pažeidžiami vartotojai ir socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys ir šeimos energijos sutaupymais prisidėtų prie šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto suminio energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos galutinės energijos kiekio.</p> <p>Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas 1. Šio įstatymo paskirtis – nustatyti piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugę asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas. 2. Šis įstatymas taikomas Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims: 1) Lietuvos Respublikos piliečiams; 2) užsieniečiams, turintiems Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojo leidimą gyventi Europos Sąjungoje; 3) Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka išduoti dokumentai, patvirtinantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, ir kurie ne mažiau kaip 3 mėnesius gyvena Lietuvos Respublikoje. Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams darbuotojams (taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims) ir jų šeimos nariams reikalavimas ne mažiau kaip 3 mėnesius gyventi Lietuvos Respublikoje netaikomas; <...></p>	<p>Dalinis</p>
--	--	-----------------------

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

<...>

9. Nepasiturintys gyventojai – bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie, įvertinus jų turimą turtą ir pajamas, šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę gauti piniginę socialinę paramą.

3 straipsnis. Piniginės socialinės paramos teikimo principai

Piniginė socialinė parama teikiama vadovaujantis šiais principais:

3) socialinio teisingumo ir veiksmingumo. Piniginė socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius;

<...>

5) įgalinimo. Teikiant piniginę socialinę paramą, siekiama sudaryti palankias nepasiturinčių gyventojų užimtumo galimybių didinimo sąlygas, taip pat sąlygas, skatinančias juos išitraukti į visuomenės gyvenimą ir mažinančias ilgalaikę priklausomybę nuo socialinės paramos sistemos;

6) lygių galimybių. Piniginė socialinė parama teikiama užtikrinant nepasiturinčių gyventojų lygybę, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos.

Energetikos įstatymo pakeitimo projektas**1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas**

1. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi:

„**15¹. Energijos nepriteklis** – namų ūkio padėtis, kai stokojama galimybių pasinaudoti pagrindinėmis energetikos paslaugomis, kuriomis užtikrinamas įprastas patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygis, įskaitant tinkamą šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimą, apšvietimą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją, ir kai tokia padėtis susidaro dėl to, kad pastatas, kuriame yra namų ūkis, neatitinka nustatytų minimalių pastato statybos metų, energinio naudingumo, higienos reikalavimų ir (ar) namų ūkio pajamos neatitinka nustatytų namų ūkio pajamų reikalavimų.“

2. Papildyti 2 straipsnį 15² dalimi:

„**15². Energijos nepriteklių patiriantis asmuo** – asmuo, kurio namų ūkyje susiduriama su energijos nepriteklumi.“

Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas**2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

<...>

5. **Asmuo su negalia** – asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis.

Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymas

57 straipsnis. Pereinamojo laikotarpio senatvės pensijos amžiaus ir būtinojo stažo senatvės pensijai reguliavimas

1. Nuo 2018 m. sausio 1 d. senatvės pensijos amžius nustatomas: moterims – 62 metai ir 4 mėnesiai, vyrams – 63 metai ir 8 mėnesiai. Nuo 2019 m. sausio 1 d. ir kiekvienų vėlesnių metų sausio 1 d. senatvės pensijos amžius kasmet didinamas: moterims – keturiais mėnesiais per metus, vyrams – dviem mėnesiais per metus, kol pasieks šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytą senatvės pensijos amžių – 65 metus (šio įstatymo 7 priedas).

15 straipsnis. Senatvės pensijos amžius

Senatvės pensijos amžius nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatomas 65 metai.

Įsakymu Nr. D1-174/A1-116 patvirtintas Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašas

1. Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato daugiabučio namo buto savininko ir jo bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio daugiabučio namo buto savininko (toliau – buto savininkas) teisės į kiekvieno mėnesio daugiabučio namo buto savininko vardu arba bendrojo naudojimo objektų valdytojo ar savivaldybės programos įgyvendinimo administratoriaus, veikiančių daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų naudai, vardu paimto kredito daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti) ir palūkanų įmokų (toliau kartu – kreditas ir palūkanos) apmokėjimą nustatymo, taip pat kredito ir palūkanų apmokėjimo tvarką.

2. Kredito ir palūkanų apmokėjimas finansuojamas iš savivaldybių biudžetų lėšų.

<...>

4. Teisę į kredito ir palūkanų apmokėjimą turi buto savininkas, kuris atitinka visus šiuos reikalavimus:

4.1. turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją pagal energijos ar kuro sąnaudų normatyvą būsto naudingajam plotui, bet ne didesniai už Įstatyme nustatytą būsto naudingojo ploto normatyvą, šildyti;

	<p>4.2. su kitais daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkais įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą.</p> <p><i>Komentaras: paskutinis sakinys pagal poreikį bus įgyvendinamas poįstatyminiais teisės aktais – planavimo dokumentais.</i></p>	
<p>Pagal 1 dalį reikalaujamo energijos kiekio sutaupymo tikslais ir nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2019/943 bei Direktyvai (ES) 2019/944, tokių politikos priemonių rengimo tikslais valstybės narės apsvarto, kaip prie tų politikos priemonių įgyvendinimo gali prisidėti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ir piliečių energetikos bendruomenės, ir skatina jų vaidmenį.</p>	<p><i>Komentaras: toks apsvarstymas atliktas ir toliau bus atliekamas, bendrijų AEI plėtrai skatinti numatytos konkrečios įgyvendinimo priemonės.</i></p>	
<p>Valstybės narės nustato ir užtikrina, kad dalį reikalaujamo sutaupyti suminio galutinės energijos kiekio sutaupyta energijos nepriteklių patiriantys asmenys, pažeidžiami vartotojai, asmenys iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys. Ši dalis turi būti bent lygi energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių daliai, įvertintai jų nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, parengtuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnio 3 dalies d punktą. Valstybės narės, vertindamos energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių dalį savo nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, atsižvelgia į šiuos rodiklius:</p>	<p>NEKSVP 3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas <...> Pažymėtina, kad pagal naują EE direktyvą Nr. 2023/1791 prioritetą įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones bus skiriamas pažeidžiamiems vartotojams, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius asmenis, nepasiturinčius asmenis ir kitas pažeidžiamų asmenų grupes. Įgyvendinant tokias priemones, kaip kad reikalauja naujos EE direktyvos Nr. 2023/1791 8 str. 3 d., 2. 8 str. 3 d., žemiau nustatant, kiek proc. energijos turės sutaupyti pažeidžiami vartotojai (nepasiturintys asmenys), atsižvelgiama į neišgalėjimą tinkamai šildyti būsto, įsiskolinimus už komunalines paslaugas, bendrą gyventojų, gyvenančių būste su nesandariu stogu, drėgnomis sienomis, grindimis ar pamatais, arba su puviniu langų rėmuose ar grindyse, skaičių ir skurdo rizikos lygį. Taip pat pažymėtina, kad 2024 m. gegužės 28 d. Komisijos rekomendacijos (ES) 2024/1590 dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo 8, 9 ir 10 straipsnių nuostatų dėl energijos taupymo pareigos perkėlimo į nacionalinę teisę 4.4.1.2 papunktyje Lietuvai nurodyta minimali prioritetinėse grupėse reikalaujamo suminio galutinės sutaupytos energijos kiekio dalis proc.:</p>	Visiškas
a) neišgalėjimą tinkamai šildyti būsto (Eurostatas, SPGS [ilc_md01]);	3.2.1. Lentele. Minimali prioritetinėse grupėse reikalaujamo suminio galutinės sutaupytos energijos kiekio dalis, remiantis naujos EE direktyvos Nr. 2023/1791 8 straipsnio 3 dalyje išvardytais rodikliais, Lietuvai, proc.	
b) įsiskolinimus už komunalines paslaugas (Eurostatas, SPGS, [ilc_md07]);		
c) bendrą gyventojų, gyvenančių būste su nesandariu stogu, drėgnomis sienomis,		

grindimis ar pamatais, arba su puviniu langų rėmuose ar grindyse, skaičių (Eurostatas, SPGS [ilc_mdho01]));	<table><tr><th>ES valstybė narė</th><th>Rodiklis a, proc.</th><th>Rodiklis b, proc.</th><th>Rodiklis c, proc.</th><th>Rodiklis d, proc.</th><th>Vidurkis, proc.</th></tr><tr><td>Lietuva</td><td>26,70</td><td>7,50</td><td>14,00</td><td>20,60</td><td>17,20</td></tr></table>						ES valstybė narė	Rodiklis a, proc.	Rodiklis b, proc.	Rodiklis c, proc.	Rodiklis d, proc.	Vidurkis, proc.	Lietuva	26,70	7,50	14,00	20,60	17,20	
ES valstybė narė	Rodiklis a, proc.	Rodiklis b, proc.	Rodiklis c, proc.	Rodiklis d, proc.	Vidurkis, proc.														
Lietuva	26,70	7,50	14,00	20,60	17,20														
d) skurdo rizikos lygį (Eurostato, SPGS ir ECHP tyrimai [ilc_li02]) (ribinis taškas: 60 proc. ekvivalentinių pajamų po socialinių išmokų pervedimų mediana).	Taip pat Komisijos rekomendacijos (ES) 2024/1590 4.4.2 papunktyje nurodyta, kad reikalaujamas energijos kiekis turi būti sutaupyta visose tikslinėse pažeidžiamų asmenų grupėse bendrai, o ne kiekvienoje grupėje atskirai. Pažymėtina, kad jau šiuo metu įgyvendinant žemiau nurodytą EE2-E priemonę (daugiabučių pastatų atnaujinimas (modernizavimas)) nepasiturintiems asmenims (asmenims, turintiems teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją) valstybė 100 proc. kompensuoja renovacijos kreditą ir palūkanas. Taip pat planuojama įgyvendinant žemiau nurodytą EE8-E priemonę nepasiturintiems asmenims taikyti 100 proc. subsidiją kompensuoti šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo išlaidas. Numatoma, kad kiekvienos šios priemonės atveju pažeidžiami vartotojai (nepasiturintys asmenys) sutaupys bent 20 proc. nuo kiekvienoje šioje priemonėje nurodyto bendro sutaupyto energijos kiekio, o tai yra daugiau, nei minimaliai reikalaujama Komisijos rekomendacijoje (ES) 2024/1590 pagal aukščiau pateiktą lentelę.																		
Jei valstybė narė savo nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nėra pranešusi apie vertinamą energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių dalį, energijos nepriteklių patiriančių asmenų, pažeidžiamų vartotojų, asmenų iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančių asmenų bendro sutaupytos galutinės energijos kiekio dalis turi būti bent jau lygi trečioje pastraipoje nurodytų rodiklių 2019 m. aritmetiniam vidurkiui arba, jei tokių 2019 m. duomenų nėra, tiesiškai ekstrapoliuotoms turimoms jų pastarųjų trejų metų vertėms.	<i>Komentaras: aukščiau nurodytomis NEKSVP nuostatomis yra pranešta apie tokią dalį, todėl atskirai nuostatos perkelti nereikia (ji netaikoma).</i>																		
4. Valstybės narės įtraukia informaciją apie taikomus rodiklius, aritmetinį vidurkį ir politikos priemonių, nustatytų pagal šio straipsnio 3 dalį, rezultatus į savo atnaujintus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, teikiamus pagal	NEKSVP 3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas <...> Pažymėtina, kad pagal naują EE direktyvą Nr. 2023/1791 prioritetą įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones bus skiriamas pažeidžiamiems vartotojams, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius asmenis, nepasiturinčius asmenis ir kitas						Visiškas												

<p>Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį, savo vėlesnius integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, teikiamus pagal to reglamento 3 ir 7–12 straipsnius bei susijusias nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas, teikiamas pagal to reglamento 17 straipsnį.</p>	<p>pažeidžiamų asmenų grupes. Įgyvendinant tokias priemones, kaip kad reikalauja naujos EE direktyvos Nr. 2023/1791 8 str. 3 d., 2. 8 str. 3 d., žemiau nustatant, kiek proc. energijos turės sutaupyti pažeidžiami vartotojai (nepasiturintys asmenys), atsižvelgiama į neišgalėjimą tinkamai šildyti būsto, išsiskolinimus už komunalines paslaugas, bendrą gyventojų, gyvenančių būste su nesandariu stogu, drėgnomis sienomis, grindimis ar pamatais, arba su puviniais langų rėmuose ar grindyse, skaičių ir skurdo rizikos lygį. Taip pat pažymėtina, kad 2024 m. gegužės 28 d. Komisijos rekomendacijos (ES) 2024/1590 dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo 8, 9 ir 10 straipsnių nuostatų dėl energijos taupymo pareigos perkėlimo į nacionalinę teisę 4.4.1.2 papunktyje Lietuvai nurodyta minimali prioritetinėse grupėse reikalaujamo suminio galutinės sutaupytos energijos kiekio dalis proc.: 3.2.1. <i>Lentelė. Minimali prioritetinėse grupėse reikalaujamo suminio galutinės sutaupytos energijos kiekio dalis, remiantis naujos EE direktyvos Nr. 2023/1791 8 straipsnio 3 dalyje išvardytais rodikliais, Lietuvai, proc.</i></p> <table><tr><th>ES valstybė narė</th><th>Rodiklis a, proc.</th><th>Rodiklis b, proc.</th><th>Rodiklis c, proc.</th><th>Rodiklis d, proc.</th><th>Vidurkis, proc.</th></tr><tr><td>Lietuva</td><td>26,70</td><td>7,50</td><td>14,00</td><td>20,60</td><td>17,20</td></tr></table> <p>Taip pat Komisijos rekomendacijos (ES) 2024/1590 4.4.2 papunktyje nurodyta, kad reikalaujamas energijos kiekis turi būti sutaupytas visose tikslinėse pažeidžiamų asmenų grupėse bendrai, o ne kiekvienoje grupėje atskirai.</p> <p>Pažymėtina, kad jau šiuo metu įgyvendinant žemiau nurodytą EE2-E priemonę (daugiabučių pastatų atnaujinimas (modernizavimas)) nepasiturintiems asmenims (asmenims, turintiems teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją) valstybė 100 proc. kompensuoja renovacijos kreditą ir palūkanas. Taip pat planuojama įgyvendinant žemiau nurodytą EE8-E priemonę nepasiturintiems asmenims taikyti 100 proc. subsidiją kompensuoti šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo išlaidas. Numatoma, kad kiekvienos šios priemonės atveju pažeidžiami vartotojai (nepasiturintys asmenys) sutaupys bent 20 proc. nuo kiekvienoje šioje priemonėje nurodyto bendro sutaupyto energijos kiekio, o tai yra daugiau, nei minimaliai reikalaujama Komisijos rekomendacijoje (ES) 2024/1590 pagal aukščiau pateiktą lentelę.</p> <p><i>Komentaras: vėlesni NEKSVP ir jų pažangos ataskaitos bus rengiama tik ateityje, juos rengiant taip pat bus atsižvelgta į šią direktyvos nuostatą.</i></p>	ES valstybė narė	Rodiklis a, proc.	Rodiklis b, proc.	Rodiklis c, proc.	Rodiklis d, proc.	Vidurkis, proc.	Lietuva	26,70	7,50	14,00	20,60	17,20	
ES valstybė narė	Rodiklis a, proc.	Rodiklis b, proc.	Rodiklis c, proc.	Rodiklis d, proc.	Vidurkis, proc.									
Lietuva	26,70	7,50	14,00	20,60	17,20									
<p>5. Valstybės narės gali įskaičiuoti sutaupyta energijos kiekį, kurį lemia politikos priemonės, nustatytos ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. arba po tos datos, jei dėl tų</p>	<p>Įstatymo projektas 5 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas ir jo įgyvendinimas <...></p>	<p>Visiškas</p>												

<p>priemonių imamasi naujų atskirų veiksmų po 2020 m. gruodžio 31 d. Bet kuriuo pareigos taikymo laikotarpiu sutaupyta energijos kiekis neįskaičiuojamas į 1 dalyje nustatytą energijos kiekį, kurį reikalaujama sutaupyti ankstesniais pareigos taikymo laikotarpiais.</p>	<p>5. Į šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą sutaupyta energijos kiekį yra įskaičiuojami po 2020 m. gruodžio 31 d. esamų ar patvirtintų naujų energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių sutaupyti galutinės energijos kiekiai.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-320 patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas</p> <p>9. Efektyvumo politikos priemonių sutaupyta energija skaičiuojama kasmet. Galima įskaičiuoti tik tokį sutaupyta galutinės energijos kiekį, kurį lemia įgyvendintos efektyvumo politikos priemonės, jei dėl tų priemonių imamasi naujų atskirų veiksmų po 2020 m. gruodžio 31 d. Sutaupyta energijos kiekis, pasiektas po 2020 m. gruodžio 31 d., neturi būti įskaičiuotas į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. Tas energijos kiekis, kuris būtų sutaupytas, nepriklausomai nuo įgyvendintos efektyvumo politikos priemonės, neturi būti įskaičiuojamas vykdant nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus.</p>	
<p>6. Su sąlyga, kad valstybės narės įvykdo pareigą bent dėl 1 dalies pirmos pastraipos b punkto i papunktyje nurodyto suminio sutaupyta galutinės energijos kiekio, jos gali tame papunktyje nurodytą reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį apskaičiuoti naudodamos vieną ar daugiau iš toliau išvardytų būdų:</p> <p>a) taikydamos metinę sutaupymo normą galutiniams vartotojams parduodamos energijos arba galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis;</p> <p>b) į apskaičiavimo bazinio lygio scenarijų visiškai arba iš dalies neįtraukdamos transporto sektoriuje sunaudojamos energijos;</p> <p>c) pasinaudodamos bet kuria iš 8 dalyje nustatytų pasirinkimo galimybių.</p> <p>7. Jei valstybės narės pasinaudoja bet kuria iš 6 dalyje numatytų galimybių, susijusių su 1 dalies pirmos pastraipos b punkto i papunktyje</p>	<p><i>Komentaras: Lietuva planuoja taikyti direktyvos 8 str. 1 d. b punkto reikalavimus be papildomų galimų taisyklių, numatytų šiose direktyvos dalyse, todėl šių nuostatų perkelti nereikia.</i></p>	

<p>nurodytu reikalaujama sutaupyti energijos kiekiu, jos nustato:</p>		
<p>a) savo pačių metinę taupymo normą, kuri bus taikoma apskaičiuojant savo suminį galutinės energijos suvartojimą ir kuria užtikrinama, kad galutinis grynasis jų sutaupytos energijos kiekis nebūtų mažesnis, nei tas, kurio reikalaujama pagal tą papunktį;</p>		
<p>b) savo pačių apskaičiavimo bazinį scenarijų, į kurį gali būti visiškai arba iš dalies neįtraukta transporto sektoriuje sunaudojama energija.</p>		
<p>8. Atsižvelgiant į 9 dalį, kiekviena valstybė narė gali:</p>		
<p>a) atlikti apskaičiavimą, kurio reikalaujama pagal 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, 2014 m. ir 2015 m. naudodama 1 proc., 2016 m. ir 2017 m. naudodama 1,25 % ir 2018 m., o 2019 m. ir 2020 m. naudodama 1,5 % vertes;</p>		
<p>b) į apskaičiavimą neįtraukti visos ar dalies parduotos ir sunaudotos energijos (pagal kiekį) 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto pareigos taikymo laikotarpio atžvilgiu arba galutinės suvartotos energijos tos pastraipos b punkto i papunktyje nurodyto pareigos taikymo laikotarpio atžvilgiu Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytoms pramonės veiklos rūšims;</p>		
<p>c) į 1 dalies pirmos pastraipos a punkte ir b punkto i papunktyje nurodytą reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį įskaičiuoti sutaupytos energijos kiekį, pasiektą įgyvendinant 25 straipsnio 4 dalyje, 26 straipsnio 7 dalies a punkte bei 27 straipsnio 1, 5–9 ir 11 dalyse nustatytus reikalavimus energijos transformacijos, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, įskaitant efektyvią centralizuoto</p>		

<p>šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą. Valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal 3 ir 7–12 straipsnius, informuoja Komisiją apie pagal šį punktą jų numatomas politikos priemones laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. Tų priemonių poveikis apskaičiuojamas pagal V priedą ir įtraukiamas į tuos planus;</p>		
<p>d) į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį įskaičiuoti sutaupytos energijos kiekį, pasiektą dėl atskirų veiksmų, kurie naujai įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir toliau daro poveikį 2020 m. – 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto pareigos taikymo laikotarpio atžvilgiu, o po 2020 m. – tos pastraipos b punkto i papunktyje nurodyto laikotarpio atžvilgiu, ir kurie gali būti išmatuoti bei patikrinti;</p>		
<p>e) į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį įskaičiuoti sutaupytos energijos kiekį, pasiektą dėl politikos priemonių, su sąlyga, kad galima įrodyti, jog dėl tų priemonių imtasi atskirų veiksmų laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., ir dėl kurių taikymo sutaupoma energija po 2020 m. gruodžio 31 d.;</p>		
<p>f) į pagal 1 dalies pirmos pastraipos a punktą ir b punkto i papunktį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį neįtraukti 30 proc. patikrinamo energijos, kuri savoms reikmėms pasigaminama ant pastatų arba juose sumontuotais įrenginiais, įdiegtais dėl politikos priemonių, skatinančių naujai diegti energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijas, kiekio;</p>		

<p>g) į pagal 1 dalies pirmos pastraipos a punktą ir b punkto i papunktį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį įskaičiuoti tuos sutaupytos energijos kiekius, kurie viršija pareigos taikymo laikotarpį nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį, su sąlyga, kad tie sutaupyti kiekiai atsirado dėl atskirų veiksmų, atliktų vykdant 9 ir 10 straipsniuose nurodytas politikos priemones, apie kurias valstybės narės pranešė savo nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose ir nurodė savo pažangos ataskaitose pagal 26 straipsnį.</p>		
<p>9. Valstybės narės pagal 8 dalį pasirinktas galimybes taiko ir jų taikymo poveikį apskaičiuoja 1 dalies pirmos pastraipos a punkte ir b punkto i papunktyje nurodytu laikotarpiu atskirai:</p>		
<p>a) reikalaujamam sutaupyti energijos kiekiui per 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytą pareigos taikymo laikotarpį apskaičiuoti valstybės narės gali pasinaudoti 8 dalies a–d punktuose išvardytomis galimybėmis. Dėl visų pagal 8 dalį pasirinktų galimybių taikymo sutaupytas kiekis turi būti ne didesnis kaip 25 proc. 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto reikalaujamo sutaupyti kiekio;</p>		
<p>b) reikalaujamam sutaupyti energijos kiekiui per 1 dalies pirmos pastraipos b punkto i papunktyje nurodytą pareigos taikymo laikotarpį apskaičiuoti valstybės narės gali pasinaudoti 8 dalies b–g punktuose išvardytomis galimybėmis su sąlyga, kad 8 dalies d punkte nurodyti atskiri veiksmai ir po 2020 m. gruodžio 31 d. turėtų patikrinamą ir</p>		

išmatuojamą poveikį. Dėl visų pagal 8 dalį pasirinktų galimybių taikymo pagal 6 ir 7 dalis apskaičiuotas sutaupytos energijos kiekis neturi sumažėti daugiau kaip 35 proc.		
Nepaisant to, ar valstybės narės visiškai arba iš dalies neįtraukia transporto sektoriuje sunaudotos energijos į savo apskaičiavimo bazinį scenarijų, ar pasinaudoja kuria nors iš 8 dalyje išvardytų galimybių, jos užtikrina, kad apskaičiuotas 1 dalies pirmos pastraipos b punkto i papunktyje nurodytas naujas grynasis sutaupytos energijos kiekis, kuris turi būti pasiektas vartojant galutinę energiją pareigos taikymo laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., būtų ne mažesnis nei kiekis, gaunamas taikant tame punkte nurodytą metinę sutaupymo normą.		
10. Valstybės narės savo atnaujintuose integruotuosiuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį, savo vėlesniuose integruotuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsnius ir pagal Reglamento (ES) 2018/1999 III priedą, ir atitinkamose pažangos ataskaitose apibūdina sutaupytos energijos kiekio, kuris turi būti pasiektas per laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., apskaičiavimą ir prireikus paaiškina, kaip buvo nustatyta metinė sutaupymo norma ir apskaičiavimo bazinis scenarijus ir kaip bei koku mastu buvo taikomos šio straipsnio 8 dalyje nurodytos galimybės.	<p>NEKSVP</p> <p><i>Komentaras: nuostatą perkelia NEKSVP Priedo Nr. 3 „Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių ir energijos sutaupymų apskaičiavimo metodikų aprašymas, kuriomis įgyvendinamas Energijos efektyvumo direktyvos (ES) 2023/1791 8 straipsnis“ ir Priedo Nr. 4 „NEKSVP esamos ir planuojamos politikos priemonės“ nuostatos. Vėlesni NEKSVP ir jų pažangos ataskaitos dar tik bus rengiama ir teikiama ateityje, juos rengiant taip pat bus nurodyta šioje direktyvos nuostatoje pateikiama informacija.</i></p>	Visiškas

<p>11. Valstybės narės savo atnaujintuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį, ir integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsnius praneša Komisijai apie reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį, nurodytą šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte ir 3 dalyje, apibūdina politikos priemones, kurios turi būti įgyvendintos, kad būtų pasiektas reikalaujamas bendras suminis galutinės sutaupytos energijos kiekis, ir kiekio apskaičiavimo metodikas pagal šios direktyvos V priedą. Valstybės narės naudoja Komisijos joms pateiktą ataskaitų šabloną.</p>	<p>NEKSVP</p> <p><i>Komentaras: nuostatą perkelia NEKSVP Priedo Nr. 3 „Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių ir energijos sutaupymų apskaičiavimo metodikų aprašymas, kuriomis įgyvendinamas Energijos efektyvumo direktyvos (ES) 2023/1791 8 straipsnis“ ir Priedo Nr. 4 „NEKSVP esamos ir planuojamos politikos priemonės“ nuostatos. Vėlesni NEKSVP ir jų pažangos ataskaitos dar tik bus rengiama ir teikiama ateityje, juos rengiant taip pat bus nurodyta šioje direktyvos nuostatoje pateikiama informacija. Taip pat nuostata taikoma informacijos teikimui Europos Komisijai, todėl jos nereikia perkelti.</i></p>	<p>Visiškas</p>
<p>12. Jei, remdamasi integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų vertinimu pagal Reglamento (ES) 2018/1999 29 straipsnį arba pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį pateikto naujausio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto ar galutinės atnaujintos versijos vertinimu arba pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsnius teikiamų vėlesnių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų ar galutinių versijų vertinimu, Komisija padaro išvadą, kad politikos priemonėmis neužtikrinama, kad iki pareigos taikymo laikotarpio pabaigos bus pasiektas reikalaujamas suminis sutaupytos galutinės energijos kiekis, ji pagal Reglamento</p>	<p><i>Komentaras: nuostatos perkelti nereikia, nes ji skirta Europos Komisijai.</i></p>	

<p>(ES) 2018/1999 34 straipsnį gali pateikti rekomendacijas valstybėms narėms, kurių politikos priemonės ji laiko nepakankamomis jų energijos taupymo pareigoms įvykdyti.</p>		
<p>13. Jei valstybė narė iki kiekvieno 1 dalyje nustatyto pareigos taikymo laikotarpio pabaigos nepasiekia reikalaujamo suminio galutinės sutaupytos energijos kiekio, ji, be suminio galutinės energijos kiekio, kurį reikalaujama sutaupyti iki kito pareigos taikymo laikotarpio pabaigos, turi sutaupyti ir trūkstamą energijos kiekį.</p>	<p><i>Komentaras: nuostatos perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos perkėlimo plane nurodyto poįstatyminio teisės akto pakeitimu. Be to, šiomis nuostatomis bus vadovaujamasi Europos Komisijai teikiant NEKSVP pažangos ataskaitas pagal Europos Komisijos nurodytus pažangos ataskaitų teikimo šablonus.</i></p>	
<p>Alternatyviai, jei valstybė narė iki kiekvieno 1 dalyje nustatyto pareigos taikymo laikotarpio pabaigos pasiekia didesnę nei reikalaujamą suminį galutinės sutaupytos energijos kiekį, ji turi teisę reikalavimus atitinkantį ne didesnę nei 10 proc. tokio pertekliaus kiekį perkelti į kitą pareigos taikymo laikotarpį, nepadidinant tikslinio įsipareigojimo.</p>		
<p>14. Atnaujintuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį, atitinkamose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, teikiamose pagal to reglamento 17 straipsnį ir vėlesniuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal to reglamento 3 ir 7–12 straipsnius, valstybės narės įrodo, kai tinkama, taip pat pateikdamos patvirtinamuosius duomenis ir skaičiavimus:</p>		
<p>a) kad, kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis sutampa, sutaupytos energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus;</p>		

b) kaip pagal šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą sutaupyta energija padeda užtikrinti jų nacionalinį įnašą pagal 4 straipsnį;		
c) kad yra nustatytos politikos priemonės, skirtos jų energijos taupymo pareigai įvykdyti, parengtos laikantis šio straipsnio, ir kad tos politikos priemonės atitinka reikalavimus ir yra tinkamos siekiant užtikrinti, kad iki kiekvieno pareigos taikymo laikotarpio pabaigos būtų sutaupytas reikalaujamas suminis galutinės energijos kiekis.		
9 straipsnis		
Energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemos	<p><i>Komentaras: šio direktyvos straipsnio nuostatų perkelti ir įgyvendinti nereikia, nes Lietuva ir toliau taikys direktyvos 10 straipsnyje nurodytas alternatyvias priemones.</i></p>	
1. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo pareigas sutaupyti pagal 8 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemas, jos užtikrina, kad kiekvienos valstybės narės teritorijoje veiklą vykdančios įpareigosios šalys, nurodytos šio straipsnio 3 dalyje, nedarant poveikio 8 straipsnio 8 ir 9 dalims, įgyvendintų 8 straipsnio 1 dalyje nustatytą jų suminio galutinio energijos suvartojimo taupymo reikalavimą.		
Kai taikytina, valstybės narės gali nuspręsti, kad įpareigosios šalys tą taupymo pareigą visiškai arba iš dalies įvykdytų įnašo į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą forma laikantis 30 straipsnio 14 dalies.		
2. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo pareigas sutaupyti pagal 8 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemą, jos gali paskirti įgyvendinančiąją valdžios instituciją tai sistemai administruoti.		

<p>3. Remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais valstybės narės paskiria įpareigotąsias šalis iš perdavimo sistemos operatorių, skirstymo sistemų operatorių, energijos skirstytojų, mažmeninės prekybos energija įmonių ir transporto degalų skirstytojų arba mažmeninės prekybos transporto degalais įmonių, veikiančių jų teritorijoje. Įpareigotosios šalys, kurias valstybė narė paskiria iš galutinių vartotojų, energijos kiekį, reikiamą pareigai įvykdyti, sutaupo nepriklausomai nuo skaičiavimo, atlikto pagal 8 straipsnio 1 dalį, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, pasitelkdamos sertifikuotą kitų šalių sutaupytos energijos kiekį, kaip nustatyta šio straipsnio 11 dalies a punkte.</p>		
<p>4. Jei mažmeninės prekybos energija įmonės yra paskirtos įpareigotosiomis šalimis pagal 3 dalį, valstybės narės užtikrina, kad vykdydamos savo pareigas mažmeninės prekybos energija įmonės nesudarytų jokių kliūčių vartotojų galimybei pakeisti vieną tiekėją kitu.</p>		
<p>5. Valstybės narės gali reikalauti, kad įpareigotosios šalys užtikrintų, kad dalį reikalaujamo sutaupyti energijos kiekio sutaupytų energijos nepriteklių patiriantys asmenys, pažeidžiami vartotojai, asmenys iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys. Valstybės narės taip pat gali reikalauti, kad įpareigotosios šalys pasiektų išlaidų energijai mažinimo tikslus, su sąlyga, kad juos pasiekus būtų sutaupyta galutinės energijos ir kad jie būtų apskaičiuojami pagal V priedą, ir sutaupytų energijos, propaguodamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo</p>		

<p>priemonės, įskaitant finansinės paramos priemones, kuriomis mažinamas anglies dioksido apmokestinimo poveikis MVĮ ir labai mažoms įmonėms.</p>		
<p>6. Valstybės narės gali reikalauti, kad įpareigotosios šalys bendradarbiautų su socialinėmis tarnybomis, regionų ir vietos institucijomis ar savivaldybėmis, skatindamos energijos nepriteklių patiriančius asmenis, pažeidžiamus vartotojus, asmenis iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis taikyti energijos vartojimo efektyvumo priemones. Tai apima konkrečių grupių, kurioms gresia energijos nepriteklis arba kurios yra pažeidžiamesnės dėl jo poveikio, specialių poreikių nustatymą ir tenkinimą. Siekdamas apsaugoti energijos nepriteklių patiriančius asmenis, pažeidžiamus vartotojus ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis, valstybės narės skatina įpareigotąsias šalis vykdyti tokius veiksmus kaip pastatų, įskaitant socialinius būstus, renovacija, prietaisų pakeitimas, finansinė parama ir paskatos įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, laikantis nacionalinių finansavimo ir paramos sistemų arba energijos vartojimo audito reikalavimų. Valstybės narės užtikrina priemonių, skirtų atskiriems vienetams, esantiems daugiabučiuose pastatuose, tinkamumą.</p>		
<p>7. Taikydamos 5 ir 6 dalis, valstybės narės reikalauja, kad įpareigotosios šalys kasmet teiktų ataskaitas dėl įpareigotųjų šalių sutaupytos energijos vykdant veiksmus, kuriais remiami energijos nepriteklių patiriantys</p>		

<p>asmenys, pažeidžiami vartotojai, asmenys iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys, ir reikalauja apibendrintos statistinės informacijos apie jų galutinius vartotojus (nurodant sutaupyto energijos pokyčius, palyginti su anksčiau pateikta informacija) ir apie suteiktą techninę ir finansinę paramą.</p>		
<p>8. Energijos kiekį, kurį privalo sutaupyti kiekviena įpareigotoji šalis, valstybės narės išreiškia pirminės energijos suvartojimu arba galutinės energijos suvartojimu. Metodas, kuris pasirinktas reikalaujamos sutaupyti energijos kiekiui išreikšti, naudojamas taip pat energijos kiekiui, kurį įpareigosios šalys nurodo sutaupiusios, apskaičiuoti. Konvertuojant sutaupyto energijos kiekį taikomos Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 VI priede nustatytos apatinio šilumingumo vertės ir pirminės energijos koeficientas pagal 31 straipsnį, nebent kitų perskaičiavimo koeficientų naudojimas būtų pagrįstas.</p>		
<p>9. Valstybės narės nustato matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias atliekamas dokumentuotas įpareigotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių bent statistiškai reikšmingos dalies ir reprezentatyviojo ėminio patikrinimas. Matavimas, kontrolė ir tikrinimas turi būti atliekami nepriklausomai nuo įpareigotųjų šalių. Kai subjektas yra įpareigotoji šalis pagal nacionalinę energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemą pagal 9 straipsnį ir pagal pastatams ir kelių transportui taikomą ES ATLPS, nustatytą Direktyvoje 2003/87/EB, stebėsenos ir patikros sistema turi užtikrinti, kad skaičiuojant ir pranešant energijos,</p>		

<p>sutaupyto dėl subjekto taikomų energijos taupymo priemonių, kiekį būtų atsižvelgiama į anglies dioksido kainą, perkeliama išleidžiant degalus vartoti, kaip nustatyta Direktyvoje 2003/87/EB.</p>		
<p>10. Valstybės narės savo integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, teikiamose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, informuoja Komisiją apie įdiegtas matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, įskaitant taikomus metodus, nustatytas problemas ir tai, kaip tos problemos buvo sprendžiamos.</p>		
<p>11. Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemoje gali įpareigotosioms šalims leisti atlikti šiuos veiksmus:</p>		
<p>a) į joms tenkančią pareigą įskaičiuoti sertifikuotą sutaupyto energijos kiekį, kurį sutaupė energetinių paslaugų teikėjai ar kitos trečiosios šalys, įskaitant atvejus, kai įpareigotosios šalys skatina priemones pasitelkdamos kitas valstybės patvirtintas įstaigas arba valdžios institucijas; šios priemonės gali būti susijusios su oficialiomis partnerystėmis ir gali būti derinamos su kitais finansavimo šaltiniais;</p>		
<p>b) atitinkamais metais sutaupyto energijos kiekį laikyti bet kuriais iš ketverių ankstesnių metų arba trejų paskesnių metų, jei tai neįvyko pasibaigus 8 straipsnio 1 dalyje nustatytiems pareigos taikymo laikotarpiams, sutaupytu kiekiu.</p>		
<p>Tuo atveju, kai valstybės narės tai leidžia, jos užtikrina, kad pirmos pastraipos a punkte nurodytas sutaupyto energijos kiekio sertifikavimas būtų vykdomas laikantis</p>		

valstybėse narėse įdiegto aiškaus, skaidraus ir visiems rinkos dalyviams atviro patvirtinimo proceso, kuriuo būtų siekiama kuo labiau sumažinti sertifikavimo išlaidas.		
Valstybės narės įvertina vartojimo efektyvumo pareigų sistemų tiesioginių ir netiesioginių išlaidų poveikį tarptautinę konkurenciją patiriančių energijai imlių sektorių konkurencingumui ir, jei tikslinga, imasi priemonių kuo labiau jį sumažinti.		
12. Valstybės narės kasmet skelbia kiekvienos įpareigosios šalies arba kiekvienos įpareigotųjų šalių pakategorės sutaupytos energijos kiekį ir bendrą įgyvendinant sistemą sutaupytos energijos kiekį.		
<i>10 straipsnis</i>		
Alternatyvios politikos priemonės		
1. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo pareigas sutaupyti pagal 8 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos alternatyvias politikos priemones, jos užtikrina, nedarant poveikio 8 straipsnio 8 ir 9 dalims, kad pagal 8 straipsnio 1 dalį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytų galutiniai vartotojai.	Įstatymo projektas 6 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės 1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės apima šias priemones ir (arba) jų derinius: 1) energijai ir energijos ištekliams taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizų teisinio reguliavimo keitimas, siekiant sumažinti galutinės energijos suvartojimą; 2) finansinės priemonės, kurios skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinės energijos suvartojimo mažinimas; 3) statybos ar gaminių ženklavimo techniniai reglamentai, kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinės energijos suvartojimo mažinimas; 4) susitarimai su įmonėmis (įskaitant energetikos įmones), kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinės energijos suvartojimo mažinimas; 5) Lietuvos Respublikos standartai ir higienos normos, kuriais siekiama didinti produktų, įskaitant pastatus ir transporto priemones, ir paslaugų energijos vartojimo efektyvumą, išskyrus atvejus, kai jie yra privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę; 6) energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentai, išskyrus reglamentus, kurie privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę;	Visiškas

7) švietimas ir konsultavimas, kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinės energijos suvartojimo mažinimas.

2. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga Vyriausybės nustatyta tvarka teikia Europos Komisijai informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones.

3. Energetikos ministerija savo interneto svetainėje skatina viešuosius subjektus rengti energijos vartojimo efektyvumo didinimo planus, kuriuose būtų nustatyti sutaupytos energijos kiekiai ir jų įgyvendinimo priemonės.

4. Viešieji subjektai užtikrina, kad, įgyvendinant esamas arba naujas energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, pirmenybė teikiama nepasiturintiems gyventojams, kaip tai apibrėžta Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, kaip tai apibrėžta Energetikos įstatyme, asmenims su negalia, kaip tai apibrėžta Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, asmenims, sulaukusiems Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus (toliau kartu vadinama – pažeidžiami vartotojai) ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms, nedarant neigiamo poveikio šių asmenų finansinei padėčiai, įprastam patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygiui. Viešieji subjektai užtikrina, kad pažeidžiami vartotojai ir socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys ir šeimos energijos sutaupymais prisidėtų prie šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto suminio energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos galutinės energijos kiekio.

5. Už energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, išskyrus nurodytąsias šio straipsnio 1 dalies 1 punkte, atsakingos institucijos įdiegia matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų patikrinta ne mažiau kaip 10 procentų įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių. Matavimo, kontrolės ir tikrinimo išvados ir rezultatai turi būti dokumentuoti ir matavimas, kontrolė ir tikrinimas atliekami nepriklausomai nuo energijos vartojimo efektyvumo priemonės įsidiegusių asmenų.

8 straipsnis. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planai

1. Jeigu pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 57 straipsnį savivaldybių rengiamuose savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planuose ir (ar) pagal Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnį savivaldybių rengiamuose savivaldybių šilumos ūkio specialiuosiuose planuose nėra aptartos konkrečios energijos vartojimo efektyvumo priemonės šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, 7 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 3 dalyje nustatytiems rodikliams pasiekti, atitinkamos savivaldybės taryba patvirtina ir viešai paskelbia savo energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planą iki 2030 m., o po 2030 m. ir visais kitais vėlesniais laikotarpiais – atitinkamos

savivaldybės ateinančių 10 kalendorinių metų energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planą.

2. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų tikslas – įvertinti esamą situaciją ir nustatyti savivaldybių, savivaldybių administravimo subjektų ir savivaldybių valdomų įmonių energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslus ir įgyvendinamas konkrečias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, prisidedant prie šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, 7 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 3 dalyje nustatytų rodiklių pasiekimo.

3. Rengiant savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų projektus, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo nustatyta tvarka yra konsultuojamasi su visuomene, įskaitant energetikos ministro įgaliotą instituciją ar įstaigą ir asmenis, kuriems gresia energijos nepriteklus arba kuriuos paveiks toks planas. Savivaldybės energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų projektus, vadovaudamosi Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, taip pat suderina su Vyriausybės įgaliota institucija.

4. Savivaldybės administracija kas 2 kalendorinius metus ne vėliau kaip iki rugpjūčio 31 dienos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savo interneto svetainėje viešai skelbia energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimo rezultatus.

5. Savivaldybės taryba, jeigu savivaldybės energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų įgyvendinimo rezultatai per paskutinius 4 kalendorinius metus (toliau – skaičiuojamasis laikotarpis) neatitinka savivaldybės energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų plane nustatytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo pagrįstų planinių rodiklių, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planą ir jame nustato priemones, skirtas užtikrinti, kad per atnaujintame energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų plane nurodytą laikotarpį energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų įgyvendinimo rezultatai atitiktų savivaldybės energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų plane nustatytus pagrįstus planinius rodiklius.

6. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų įgyvendinimas finansuojamas iš savivaldybių biudžetuose patvirtintų asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių bei lėšų, ir (arba) iš valstybės biudžete patvirtintų asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių bei lėšų.

7. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planuose turi būti siekiama, kad savivaldybių teritorijose nebūtų kuriamos sąlygos, ribojančios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimą.

8. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka renka, kaupia ir sistemina šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytą informaciją ir ją viešai skelbia savo interneto svetainėje bei kasmet ją atnaujina.

9 straipsnis. Susitarimai dėl energijos sutaupymo

1. Elektros ir dujų perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai, kuriuose valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos tiesiogiai ar netiesiogiai suteikia daugiau kaip 1/2 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime (toliau – valstybės valdomi operatoriai), valstybės ir savivaldybių valdomos įmonės sudaro su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl energijos sutaupymo.

2. Kitos, šio straipsnio 1 dalyje nenurodytos, energetikos įmonės, taip pat ne mažiau kaip 1 GWh galutinės energijos per kalendorinius metus suvartojantys ūkio subjektai turi teisę savanoriškai sudaryti su Energetikos ministerija susitarimus dėl energijos sutaupymo.

3. Susitarimų dėl energijos sutaupymo sudarymo, rezultatų metodinio apskaičiavimo, stebėsenos ir patikros tvarką nustato energetikos ministras.

4. Susitarimuose dėl energijos sutaupymo nurodoma:

1) susitarimo šalys, privalomas arba siekiamas sutaupyti galutinės energijos kiekis ir šio kiekio sutaupymo grafikas;

2) ataskaitų apie sutaupytos energijos kiekius pateikimo tvarka;

3) informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, užtikrinančias privalomus arba siekiamus sutaupyti energijos kiekius;

4) susitarimo galiojimo laikotarpis ir jo pratęsimo tvarka.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti valstybės valdomi operatoriai, valstybės ir savivaldybių valdomos įmonės privalo sutaupyti susitarimuose dėl energijos sutaupymo nustatytus galutinės energijos kiekius nuolatos ir nuosekliai gerindamos energijos vartojimo efektyvumą, diegdamos ekonomiškai pagrįstas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinės energijos vartotojų objektuose (patalpose, įrenginiuose, transporto objektuose ir pan.).

6. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytos energetikos įmonės, taip pat ne mažiau kaip 1 GWh galutinės energijos per kalendorinius metus suvartojantys ūkio subjektai, su Energetikos ministerija sudarę susitarimus dėl energijos sutaupymo, siekia užtikrinti, kad būtų sutaupyta susitarimuose dėl energijos sutaupymo nustatyti galutinės energijos kiekiai, diegdami ekonomiškai pagrįstas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinės energijos vartotojų objektuose (patalpose, įrenginiuose, transporto objektuose ir pan.).

7. Energetikos įmonių investicijos, susijusios su susitarimuose dėl energijos sutaupymo nustatytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu galutinės energijos vartotojų objektuose, kaip nurodyta šio straipsnio 6 dalyje, nėra pripažįstamos pagrįstomis valstybės reguliuojamoms kainoms peržiūrėti. Apskaitą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu, energetikos įmonės privalo tvarkyti atskirai nuo reguliuojamos veiklos apskaitos.

	<p>10 straipsnis. Susitarimai dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo</p> <p>1. Energijos tiekėjai sudaro su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo.</p> <p>2. Elektros energijos paklausos telkėjai turi teisę sudaryti su Energetikos ministerija susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo.</p> <p>3. Susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo sudarymo, rezultatų metodinio apskaičiavimo, stebėsenos ir patikros tvarką nustato energetikos ministras.</p> <p>4. Susitarimuose dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo nurodoma:</p> <p>1) susitarimo šalys, vartotojų, įskaitant pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas, mažas ir vidutines įmones, labai mažas įmones, preliminarini švietimo ir konsultavimo energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais apimtis ir konsultavimo grafikas;</p> <p>2) ataskaitų apie vartotojų švietimo ir konsultavimo apimtį teikimo tvarką;</p> <p>3) informacija apie vartotojų švietimo ir konsultavimo priemones;</p> <p>4) susitarimo galiojimo laikotarpis ir jo pratęsimo tvarka.</p> <p>5. Energijos tiekėjai užtikrina susitarimuose nustatytą vartotojų švietimo ir konsultavimo apimčių ir priemonių įgyvendinimą patys ar per kitus asmenis.</p> <p>6. Naujai įsteigti energijos tiekėjai privalo per 6 mėnesius nuo jų įsteigimo dienos sudaryti su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo.</p> <p>7. Šio straipsnio nuostatos taip pat taikomos elektros ir dujų skirstomųjų tinklų operatoriams, teikiantiems garantinio tiekimo paslaugą.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-320 patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas</p> <p>9. Efektyvumo politikos priemonių sutaupyta energija skaičiuojama kasmet. Galima įskaičiuoti tik tokį sutaupyto galutinės energijos kiekį, kurį lemia įgyvendintos efektyvumo politikos priemonės, jei dėl tų priemonių imamasi naujų atskirų veiksmų po 2020 m. gruodžio 31 d. Sutaupyto energijos kiekis, pasiektas po 2020 m. gruodžio 31 d., neturi būti įskaičiuotas į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. Tas energijos kiekis, kuris būtų sutaupytas, nepriklausomai nuo įgyvendintos efektyvumo politikos priemonės, neturi būti įskaičiuojamas vykdam nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus.</p> <p><i>Komentaras: taip pat konkrečios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės numatytos NEKSVP 3.2 dalyje.</i></p>	
2. Visoms priemonėms, išskyrus susijusias su apmokestinimu, valstybės narės sukuria	<p>Įstatymo projektas</p> <p>6 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės</p>	Visiškas

<p>matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų atliekamas dokumentuotas dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių bent statistiškai reikšmingos dalies ir reprezentatyviojo ėminio patikrinimas. Matavimas, kontrolė ir tikrinimas turi būti atliekami nepriklausomai nuo dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių.</p>	<p><...></p> <p>5. Už energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, išskyrus nurodytąsias šio straipsnio 1 dalies 1 punkte, atsakingos institucijos įdiegia matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų patikrinta ne mažiau kaip 10 procentų įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių. Matavimo, kontrolės ir tikrinimo išvados ir rezultatai turi būti dokumentuoti ir matavimas, kontrolė ir tikrinimas atliekami nepriklausomai nuo energijos vartojimo efektyvumo priemones įsidedusių asmenų.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-187 patvirtintas Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašas</p> <p>2. Viešojo įstaiga Lietuvos energetikos agentūra vykdo įgaliotosios įstaigos (toliau – įgaliota įstaiga) funkcijas ir atlieka pagal Aprašą teikiamų ataskaitų analizę, duomenų sisteminimą, apibendrinimą ir patikrina ne mažiau kaip 20 procentų ataskaitose nurodytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų.</p>	
<p>3. Valstybės narės savo integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, teikiamose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, informuoja Komisiją apie įdiegtas matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, įskaitant taikomus metodus, nustatytas problemas ir tai, kaip jos buvo sprendžiamos.</p>	<p><i>Komentaras: NEKSVP Priede Nr. 3, Priede Nr. 4 ir 3.2 dalyje išsamiai aprašytos energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės ir paaiškinta, kaip pagal jas skaičiuojami galutinės energijos sutaupymai. Taip pat taikomi metodai aprašyti Įsakymu Nr. 1-320 patvirtinto Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyto energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo 13 punkte.</i></p> <p>Įsakymu Nr. 1-320 patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyto energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas</p> <p>13. Vertinant sutaupyta energiją, pasiektą taikant efektyvumo politikos priemones, kurių poveikis yra galutinės energijos suvartojimo mažinimas, taikomi šie metodai:</p> <p>13.1. energijai taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizo įtaka energijos suvartojimo sumažėjimui, kuri yra nustatoma:</p> <p>13.1.1. remiantis naujausiais ir oficialiais duomenimis apie pasiūlos elastingumą, kita turima informacija arba remiantis kitų Europos Sąjungos valstybių narių atliktų tyrimų ir (ar) studijų duomenimis;</p> <p>13.1.2. atsižvelgiant į energijos kiekį, kuris yra sutaupyta taikant energijai pridėtinės vertės mokestį ar akcizą, viršijantį Europos Sąjungoje taikomus minimalius apmokestinimo lygius. Papildomoms efektyvumo politikos priemonėms, įskaitant fiskalines politikos priemones, sutaupyta energija skaičiuojama atskirai.</p> <p>13.2. įgyvendinant pastatų atnaujinimo (modernizavimo) programas sutaupyta energija vertinama:</p>	<p>Visiškas</p>

13.2.1. apskaičiuojant energinio naudingumo sertifikatų duomenis prieš ir po priemonių įgyvendinimo bei užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui;

13.2.2. teoriškai apskaičiuojant sutaupytą energiją, kai atliekamas įrenginių techninių parametrų teorinis vertinimas. Toks metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus konkretaus įrenginio matavimo duomenis, arba, kai vadovaudamiesi nustatytais metodikomis ir kriterijais, tai atlieka kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo efektyvumo priemonės įgyvendinančių šalių;

13.3. įgyvendinus energijos vartojimo auditų rekomendacijas pramonės įmonėse sutaupyta energija vertinama:

13.3.1. matuojant, kai įdiegus efektyvumo priemones ar efektyvumo priemonių rinkinį sutaupyta energija nustatoma užfiksavus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip papildomumo principas, pasikeitęs ploto naudojimas ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos energijos suvartojimui;

13.3.2. teoriškai apskaičiuojamą sutaupytą energiją, kai atliekamas įrenginių techninių parametrų teorinis vertinimas. Toks metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus konkretaus įrenginio matavimo duomenis, arba kai vadovaudamiesi nustatytais metodikomis ir kriterijais tai atlieka kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo efektyvumo priemonės įgyvendinančių šalių;

13.3.3. teoriškai apskaičiuojant sutaupytą energiją, atsižvelgiant į nepriklausomai stebėto ankstesnio energijos vartojimo efektyvumo padidinimo panašiuose įrenginiuose rezultatus;

13.4. susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo poveikis energijos vartojimo sumažėjimui vertinamas:

13.4.1. atsižvelgiant į apklausų rezultatus, kai nustatoma vartotojų reakcija į patarimus, informavimo kampanijas, energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo etiketes, sertifikavimo sistemas ar pažangiųjų apskaitos prietaisų naudojimą. Šis metodas gali būti taikomas tik skaičiuojant dėl pasikeitusio vartotojų elgesio sutaupytą energiją. Jo negalima taikyti skaičiuojant sutaupytą energiją įdiegus fizines efektyvumo priemones;

13.4.2. atsižvelgiant į dalyvaujančiosios šalies taikytas vartotojų švietimo ir konsultavimo priemones, kurios gali apimti informacijos galutinės energijos vartotojams apie efektyvumo priemonių naudą skelbimą internete, spaudoje, kitose platinamose publikacijose, energijos taupymo projektų viešinimo renginių organizavimą, konsultacijas telefonu ar vietoje, mokymus kaip eksploatuoti šildymo ar vėdinimo sistemas ir kitas priemones, bet neapsiriboti jomis, ir, kai priemonių poveikis energijos vartojimo sumažėjimui apskaičiuotas pagal Aprašo priede pateiktas švietimo ir konsultavimo priemonių energijos sutaupymo koeficientų reikšmes:

	<p>13.4.2.1. įgyvendintos švietimo ir konsultavimo priemonės sutaupyta energija skaičiuojama švietimo ir konsultavimo priemonės energijos sutaupymo koeficiento reikšmę dauginant iš vartotojų, kuriems per vienerius kalendorinius metus buvo taikoma ši priemonė, suvartojamo vidutinio metinio energijos kiekio. Švietimo ir konsultavimo priemonių skaičius tam pačiam vartotojui nėra ribojamas;</p> <p>13.4.2.2. Aprašo priede pateiktas švietimo ir konsultavimo priemonių tipų sąrašas nėra baigtinis ir gali būti keičiamas gavus pagrįstus dalyvaujančiųjų šalių pasiūlymus;</p> <p>13.5. susitarimų dėl energijos sutaupymo poveikis energijos vartojimo sumažėjimui vertinamas:</p> <p>13.5.1. teoriškai apskaičiuojant sutaupyta energiją, kai atliekamas įrenginių techninių parametrų teorinis vertinimas. Toks metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus konkretaus įrenginio matavimo duomenis, arba kai vadovaudamiesi nustatytomis metodikomis ir kriterijais tai atlieka kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo efektyvumo priemonės įgyvendinančių šalių;</p> <p>13.5.2. matuojant, kai įdiegus efektyvumo priemones ar efektyvumo priemonių rinkinį sutaupyta energija nustatoma užfiksavus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip papildomumo principas, pasikeitęs ploto naudojimas ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos energijos suvartojimui;</p> <p>13.5.3. atsižvelgiant į kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse atliktų tyrimų ir (ar) studijų bei kitų reprezentatyvių oficialių šaltinių ir (ar) metodikų duomenis.</p>	
<p>4. Pranešdamos apie apmokestinimo priemonę, valstybės narės parodo, kaip rengiant apmokestinimo priemonę užtikrintas kainos signalo veiksmingumas, pvz., mokesčio tarifas ir matomumas laikui bėgant. Jei mokesčio tarifas sumažėja, valstybės narės pagrindžia, kodėl dėl apmokestinimo priemonių vis dar naujai sutaupoma energijos.</p>	<p><i>Komentaras: NEKSVP Priede Nr. 3, Priede Nr. 4 ir 3.2 dalyje išsamiai aprašytos energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės ir paaiškinta, kaip pagal jas skaičiuojami galutinės energijos sutaupymai. Taip pat apmokestinimo priemonių įtaka aprašyta Įsakymu Nr. 1-320 patvirtinto Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo 13.1 papunktyje.</i></p> <p>Įsakymu Nr. 1-320 patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas</p> <p>13. Vertinant sutaupyta energiją, pasiektą taikant efektyvumo politikos priemones, kurių poveikis yra galutinės energijos suvartojimo mažinimas, taikomi šie metodai:</p> <p>13.1. energijai taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizo įtaka energijos suvartojimo sumažėjimui, kuri yra nustatoma:</p> <p>13.1.1. remiantis naujausiais ir oficialiais duomenimis apie pasiūlos elastingumą, kita turima informacija arba remiantis kitų Europos Sąjungos valstybių narių atliktų tyrimų ir (ar) studijų duomenimis;</p> <p>13.1.2. atsižvelgiant į energijos kiekį, kuris yra sutaupytas taikant energijai pridėtinės vertės mokestį ar akcizą, viršijantį Europos Sąjungoje taikomus minimalius apmokestinimo lygius.</p>	<p>Visiškas</p>

	Papildomoms efektyvumo politikos priemonėms, įskaitant fiskalines politikos priemones, sutaupyta energija skaičiuojama atskirai.	
<i>11 straipsnis</i>		
Energijos naudojimo vadybos sistemos ir energijos vartojimo auditas		
<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad įmonės, kurių vidutinis metinis energijos suvartojimas per ankstesnius trejus metus, kartu sudėjus visus energijos nešiklius, viršijo 85 TJ, įgyvendintų energijos naudojimo vadybos sistemą. Energijos naudojimo vadybos sistemą sertifikuoja nepriklausoma įstaiga pagal atitinkamus Europos arba tarptautinius standartus.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nurodytos įmonės įdiegtų energijos valdymo sistemą ne vėliau kaip 2027 m. spalio 11 d.</p>	<p>Įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...> 9. Energijos naudojimo vadybos sistema – atitikties vertinimo įstaigos sertifikuota tarptautiniais ir Europos Sąjungos institucijų standartais apibrėžta energijos vartojimo efektyvumo tikslų nustatymo ir jų įgyvendinimo sistema, apimanti faktinio energijos suvartojimo stebėseną, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir pažangos matavimo veiksmus.</p> <p>13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas 1. Įmonės, kurių vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas per paskutinius 3 kalendorinius metus (toliau – vertinamas laikotarpis) buvo didesnis kaip 23,6 GWh, ne vėliau kaip per 2 kalendorinius metus nuo vertinamo laikotarpio pabaigos privalo įgyvendinti energijos naudojimo vadybos sistemą. <...></p> <p>3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas 9. Šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstyto Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytą energijos naudojimo vadybos sistemą įmonės privalo būti įgyvendinusios ne vėliau kaip 2027 m. spalio 11 d., jeigu įmonės vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas 2022–2024 m. buvo didesnis kaip 23,6 GWh.</p>	Visiškas
<p>2. Valstybės narės užtikrina, kad įmonėms, kurių vidutinis metinis energijos suvartojimas per ankstesnius trejus metus, kartu sudėjus visus energijos nešiklius, viršija 10 TJ ir kurios neįgyvendina energijos naudojimo vadybos sistemos, būtų taikomas reikalavimas atlikti energijos vartojimo auditą.</p>	<p>Įstatymo projektas 13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas <...> 2. Įmonės, kurių vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas per vertinamą laikotarpį buvo didesnis kaip 2,8 GWh, tačiau neviršijo 23,6 GWh, ne vėliau kaip per vienus kalendorinius metus nuo vertinamo laikotarpio pabaigos energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą. Vėliau įmonės tokias ataskaitas energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai teikia kas 4 metus, nebent tokios įmonės įgyvendino energijos naudojimo vadybos sistemą ar jų vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas per paskutinius 3 kalendorinius metus ne didesnis kaip 2,8 GWh.</p>	Visiškas

	Energijos vartojimo audito ataskaita gali būti pateikiama kaip atlikto platesnės apimties aplinkosauginio audito dalis.	
Toks energijos vartojimo auditas:		
a) nepriklausomai ir ekonomiškai efektyviai atliekamas kvalifikuotų arba akredituotų ekspertų pagal 28 straipsnį, arba	<p>Įstatymo projektas 13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas <...> 4. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai turi atitikti Energetikos įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus.</p> <p>Energetikos įstatymas 28 straipsnis. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacija ir atestavimas 1. Energetikos darbuotojai ir energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai turi būti reikiamos kvalifikacijos, tinkamai pasirengę atlikti jiems pavestas užduotis, atestuoti šio įstatymo nustatyta tvarka ir turintys tai patvirtinantį galiojantį dokumentą. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus ir atestavimo tvarką nustato energetikos ministras, vadovaudamasis šiame straipsnyje nustatytais darbuotojų bendraisiais kvalifikaciniais (išsilavinimo ir darbo patirties) reikalavimais. 2. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai privalo turėti inžinerijos mokslų studijų krypties grupės aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą, ne mažesnę kaip trejų metų praktinio darbo patirtį energijos vartojimo efektyvumo srityje, taip pat turi periodiškai tobulinti kvalifikaciją, išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių energetikos objektų, įrenginių įrengimą, eksploatavimą, technologinių procesų vyksmą, reikalavimus. Specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus, taikomus energijos vartojimo auditą atliekantiems specialistams, nustato energetikos ministras.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas 10. Auditorius savo profesinėje veikloje vadovaujasi šiomis specifinėmis elgesio normomis: 10.1. nepriklausomybe nuo audito užsakovo, energijos tiekėjų, energetines paslaugas teikiančių įmonių, energiją taupančių priemonių gamintojų ir pardavėjų bei kitų asmenų, galinčių turėti įtakos jo priimamiems sprendimams;</p>	Visiškas

	<p>10.2. sąžiningumu ir objektyvumu, vengiant tyčinio faktų iškraipymo bei kitų asmenų nuomonės poveikio priimant sprendimus ir atsisakant suteikti audito paslaugas užsakovams dėl nepakankamo profesinio pasirengimo;</p> <p>10.3. profesine kompetencija, kruopščiai atliekant savo pareigas, pastoviai tobulinantis ir gilinant savo kvalifikaciją audito atlikimo srityje;</p> <p>10.4. konfidencialumu, laikant paslapyje užsakovo patikėtą informaciją ir neteikiant jos kitiems asmenims, išskyrus teisės aktuose numatytais atvejais.</p> <p>10.5. atliekant auditą, įmonės vidaus ekspertas negali būti tiesiogiai susietas su veikla, kurios auditas atliekamas, tuo užtikrinamas nepriklausomumo principą.</p>	
<p>b) pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendinamas ir prižiūrimas nepriklausomų institucijų.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas</p> <p>3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir apibrėžtys:</p> <p><...></p> <p>Audito atlikimo kokybės priežiūra – tikrinimas, ar auditorių atliktas darbas atitinka audito atlikimo metodikų nuostatas.</p> <p><...></p> <p>Paskirtoji institucija – Lietuvos Respublikos energetikos ministro paskirta valstybės institucija, atliekanti audito proceso priežiūrą Lietuvos Respublikoje.</p> <p><...></p> <p>13. Paskirtoji institucija atlieka audito atlikimo proceso priežiūrą Lietuvos Respublikoje:</p> <p>13.1. organizuoja auditorių atestavimą;</p> <p>13.2. renka informaciją apie auditorių rengimą, jų atestavimą ir audito atlikimą Lietuvos Respublikoje;</p> <p>13.3. organizuoja audito atlikimo priemonių parengimą arba jas rengia;</p> <p>13.4. organizuoja ir atlieka audito ataskaitų atitikties patikrą;</p> <p>13.5. organizuoja ir atlieka audito atlikimo kokybės priežiūrą (toliau – kokybės priežiūra);</p> <p>13.6. rengia ir tvirtina suderinus su Energetikos ministerija:</p> <p>13.6.1. audito ataskaitų kokybės vertinimo reglamentus;</p> <p>13.6.2. mokymo įstaigų, pageidaujančių rengti auditą atliekančių specialistų mokymo kursų, paraiškų vertinimo procedūras;</p> <p>13.7. tvirtina atestato privalomąją formą;</p> <p>13.8. išduoda atestatus;</p> <p>13.9. tvarko išduotų atestatų registrą;</p> <p>13.10. teikia suinteresuotiems asmenims informaciją apie atestuotus auditorius šalyje;</p>	<p>Visiškas</p>

13.11. teikia auditorių atestavimo komisijai pasiūlymus dėl atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir (ar) galiojimo panaikinimo;

13.12. atlieka auditorių parengimo mokymo įstaigų atranką;

13.13. teikia pasiūlymus Energetikos ministerijai dėl:

13.13.1. audito atlikimą reglamentuojančių teisės aktų rengimo ir (arba) jų keitimo;

13.13.2. teisės suteikimo atrinktomis auditorių mokymo įstaigoms vykdyti auditorių mokymus pagal patvirtintas auditorių mokymo programas (Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedai).

<...>

81. Auditoriai du kartus per metus pateikia paskirtajai institucijai informaciją apie atliktus auditus bei tų auditų ataskaitų kopijas (Tvarkos aprašo 6 priedas):

81.1. ne vėliau kaip iki liepos 31 d. pateikiama informacija už pirmąjį kalendorinių metų pusmetį;

81.2. ne vėliau kaip iki sausio 31 d. pateikiama informacija už antrąjį kalendorinių metų pusmetį.

81¹. Paskirtoji institucija atlieka audito ataskaitų atitikties patikrą. Patikra atliekama vadovaujantis Paskirtosios institucijos audito ataskaitų atitikties patikros ir kokybės vertinimo vidaus reglamente nustatyta tvarka.

81². Paskirtoji institucija informuoja auditorių ir audito užsakovą apie audito ataskaitos atitikties patikros rezultatus. Jei pateikta audito ataskaita neatitinka pagrindinių audito metodikoje nustatytų reikalavimų, pataisytą audito ataskaitą auditorius Paskirtajai institucijai turi pateikti per 30 kalendorinių dienų nuo jos prašymo gavimo dienos.

82. Jei nurodytais ataskaitiniais laikotarpiais auditorius neatliko energijos vartojimo audito, jis apie tai raštu praneša paskirtajai institucijai iki atitinkamų Tvarkos aprašo 81 punkte nurodytų datų.

83. Paskirtoji institucija, negavusi iš auditoriaus informacijos apie atliktus auditus ir jam nepateikus atliktų auditų ataskaitų kopijų nustatytu laiku, raštu įspėja auditorių, o jam ir toliau nevykdant šių reikalavimų, inicijuoja atestavimo komisijos posėdį dėl auditoriaus atestato galiojimo sustabdymo Tvarkos aprašo VIII skyriuje nustatyta tvarka.

84. Paskirtoji institucija, įvertinusi iš audito užsakovų, efektyvumo programų valdytojų ir įgyvendinančiųjų institucijų gautus atsiliepimus apie atlikto audito kokybę ir auditorių pateiktą informaciją apie atliktus auditus, atrenka po vieną skirtingų auditorių atliktus pagal tą pačią audito metodiką auditus ir atlieka jų kokybės patikrinimą.

85. Paskirtosios institucijos reikalavimu auditoriai privalo ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų pateikti kokybei patikrinti atrinktų auditų ataskaitų kopijas.

<...>

87. Paskirtajai institucijai nustačius, kad auditoriaus pateikta audito ataskaita neatitinka audito metodikos nuostatų:

	87.1. pirmą kartą auditorius yra įspėjamas; 87.2. nustačius tuos pačius pažeidimus, praėjus 12 mėnesių po įspėjimo, kokybės priežiūros metu gautos išvados perduodamos auditorių atestavimo komisijai svarstyti dėl atestato galiojimo panaikinimo.	
Valstybės narės užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nurodytos įmonės atliktų pirmą energijos vartojimo auditą ne vėliau kaip 2026 m. spalio 11 d. ir kad vėliau energijos vartojimo auditai būtų atliekami bent kas ketverius metus. Tais atvejais, kai tokios įmonės jau atlieka energijos vartojimo auditus pagal pirmą pastraipą, jos ir toliau tai daro bent kas ketverius metus pagal šią direktyvą.	Įstatymo projektas 3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas <...> 10. Šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstyto Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą energijos vartojimo audito ataskaitą įmonės energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai pirmą kartą privalo pateikti ne vėliau kaip 2026 m. spalio 11 d., jeigu įmonės vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas 2022–2024 m. buvo didesnis kaip 2,8 GWh, tačiau neviršijo 23,6 GWh. Tais atvejais, kai įmonės jau yra pateikusios energijos vartojimo audito ataskaitą (-as) energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai, jos tokias ataskaitas energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai teikia kas 4 metus, nebent tokios įmonės įgyvendino energijos naudojimo vadybos sistemą ar jų vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas per paskutinius 3 kalendorinius metus yra ne didesnis kaip 2,8 GWh.	Visiškas
Remdamosi tų energijos vartojimo auditų rekomendacijomis atitinkamos įmonės parengia konkretų ir įgyvendinamą veiksmų planą. Veiksmų plane nustatomos priemonės kiekvienai audito rekomendacijai įgyvendinti, jei tai įgyvendinama techniniu ar ekonominiu požiūriu. Veiksmų planas pateikiamas įmonės vadovybei.	Įstatymo projektas 13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas <...> 5. Įmonė, atsižvelgdama į energijos vartojimo audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, ne vėliau kaip per vienus metus nuo energijos vartojimo audito ataskaitos gavimo parengia įmonei privalomą įgyvendinti rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų planą, kuriame nustatomos konkrečios priemonės kiekvienai energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytai rekomendacijai visa apimtimi įgyvendinti. Įmonė turi teisę neįgyvendinti rekomendacijų dėl objektyviai egzistuojančių techninių kliūčių arba kai rekomendacijų įgyvendinimo sąnaudos yra didesnės nei įgyvendinant rekomendacijas sukuriama nauda ir rekomendacijose nurodytų priemonių numatomas atsipirkimo laikotarpis viršija 5 metus. Informacija apie neįgyvendinamas rekomendacijas ir tai lėmusias priežastis nurodoma rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų plane. Rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų planą tvirtina įmonės valdymo organai.	Visiškas
Valstybės narės užtikrina, kad veiksmų planų ir rekomendacijų įgyvendinimo rodiklis būtų skelbiamas įmonės metinėje ataskaitoje ir kad jie būtų viešai prieinami, laikantis Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų, kuriais saugomos	Įstatymo projektas 13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas <...> 6. Įmonės privalo vadovybės ataskaitoje skelbti rekomendacijų veiksmų įgyvendinimo plano įgyvendinimo rodiklį, kiek tai nelaikoma įmonės komercine paslaptimi. Jeigu tam tikra informacija sudaro įmonės komercinę paslaptį, vadovybės ataskaitoje skelbiama apibendrinta	Visiškas

komercinės ir verslo paslaptys ir užtikrinamas konfidencialumas.	rekomendacijų veiksmų įgyvendinimo plano įgyvendinimo rodiklio informacija be įmonės komercinių paslapčių (rodiklio pavadinimas ar jo aprašymas, jeigu rodiklio pavadinimas sudaro įmonės komercinės paslaptis, ir rodiklio faktinė reikšmė skaičių reikšmių intervale, jeigu konkreti rodiklio faktinė reikšmė sudaro įmonės komercinę paslaptį).	
3. Jei bet kuriais konkrečiais metais 1 dalyje nurodytos įmonės metinis suvartojimas viršija 85 TJ ir jei 2 dalyje nurodytos įmonės metinis suvartojimas viršija 10 TJ, valstybės narės užtikrina, kad ta informacija būtų pateikta už šio straipsnio įgyvendinimą atsakingoms nacionalinėms institucijoms. Tuo tikslu valstybės narės gali skatinti naudoti naują arba esamą platformą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos rinkti reikiamus duomenis nacionaliniu lygmeniu.	Įstatymo projektas 13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas <...> 3. Įmonės, kurių metinis galutinės energijos suvartojimas atitinkamais kalendoriniais metais buvo didesnis kaip 2,8 GWh, pasibaigus šiems kalendoriniams metams, bet ne vėliau kaip iki kitų metų, einančių po šių kalendorinių metų, kovo 1 dienos, apie tai informuoja energetikos ministro įgaliotą instituciją ar įstaigą, nurodydamos jai savo metinį galutinės energijos suvartojimą praėjusiais kalendoriniais metais. Energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai paprašius, energijos tiekėjai neatlygintinai teikia informaciją energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai apie įmonėms patiektos energijos kiekį.	Visiškas
4. Valstybės narės gali skatinti 1 ir 2 dalyse nurodytas įmones savo metinėse ataskaitose pateikti informaciją apie jų metinį suvartojamos energijos kiekį (kWh), metinį suvartojamo vandens kiekį kubiniais metrais ir energijos bei vandens suvartojimo palyginimą su ankstesniais metais.	<i>Komentaras: nuostata yra dispozityvi, pasirinkta jos netaikyti, todėl nuostata neperkeliamą.</i>	
5. Valstybės narės siekia, kad visiems galutiniams vartotojams būtų prieinamas kokybiškas energijos vartojimo auditas, kuris būtų ekonomiškai efektyvus ir:	Energetikos įstatymas 6 straipsnis. Energetikos ministerijos kompetencija Energetikos ministerija: 18) nustato energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarką ir sąlygas, tvirtina šio audito metodikas, taip pat energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo taisykles; 28 straipsnis. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacija ir atestavimas 1. Energetikos darbuotojai ir energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai turi būti reikiamos kvalifikacijos, tinkamai pasirengę atlikti jiems pavestas užduotis, atestuoti šio įstatymo nustatyta tvarka ir turintys tai patvirtinantį galiojantį dokumentą. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus ir atestavimo tvarką nustato energetikos ministras, vadovaudamasis šiame	Visiškas

	<p>straipsnyje nustatytais darbuotojų bendraisiais kvalifikaciniais (išsilavinimo ir darbo patirties) reikalavimais.</p> <p>2. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai privalo turėti inžinerijos mokslų studijų krypties grupės aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą, ne mažesnę kaip trejų metų praktinio darbo patirtį energijos vartojimo efektyvumo srityje, taip pat turi periodiškai tobulinti kvalifikaciją, išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių energetikos objektų, įrenginių įrengimą, eksploatavimą, technologinių procesų vyksmą, reikalavimus. Specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus, taikomus energijos vartojimo auditą atliekantiems specialistams, nustato energetikos ministras.</p> <p><i>Komentaras: taip pat audito prieinamumo tikslu reikalavimai auditoriams nustatyti Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos apraše.</i></p>	
<p>a) nepriklausomai atliekamas pagal kvalifikacijos kriterijus kvalifikuotų arba akredituotų ekspertų, arba</p>	<p>Įstatymo projektas 13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas <...> 4. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai turi atitikti Energetikos įstatymo 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus.</p> <p>Energetikos įstatymas 28 straipsnis. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacija ir atestavimas 1. Energetikos darbuotojai ir energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai turi būti reikiamos kvalifikacijos, tinkamai pasirengę atlikti jiems pavestas užduotis, atestuoti šio įstatymo nustatyta tvarka ir turintys tai patvirtinantį galiojantį dokumentą. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus ir atestavimo tvarką nustato energetikos ministras, vadovaudamasis šiame straipsnyje nustatytais darbuotojų bendraisiais kvalifikaciniais (išsilavinimo ir darbo patirties) reikalavimais. 2. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai privalo turėti inžinerijos mokslų studijų krypties grupės aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą, ne mažesnę kaip trejų metų praktinio darbo patirtį energijos vartojimo efektyvumo srityje, taip pat turi periodiškai tobulinti kvalifikaciją, išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių energetikos objektų, įrenginių įrengimą, eksploatavimą, technologinių procesų vyksmą, reikalavimus. Specialiuosius</p>	Visiškas

	<p>kvalifikacinius reikalavimus, taikomus energijos vartojimo auditą atliekantiems specialistams, nustato energetikos ministras.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas</p> <p>10. Auditorius savo profesinėje veikloje vadovaujasi šiomis specifinėmis elgesio normomis:</p> <p>10.1. nepriklausomybe nuo audito užsakovo, energijos tiekėjų, energetines paslaugas teikiančių įmonių, energiją taupančių priemonių gamintojų ir pardavėjų bei kitų asmenų, galinčių turėti įtakos jo priimamiems sprendimams;</p> <p>10.2. sąžiningumu ir objektyvumu, vengiant tyčinio faktų iškraipymo bei kitų asmenų nuomonės poveikio priimant sprendimus ir atsisakant suteikti audito paslaugas užsakovams dėl nepakankamo profesinio pasirengimo;</p> <p>10.3. profesine kompetencija, kruopščiai atliekant savo pareigas, pastoviai tobulinantis ir gilinant savo kvalifikaciją audito atlikimo srityje;</p> <p>10.4. konfidencialumu, laikant paslapyje užsakovo patikėtą informaciją ir neteikiant jos kitiems asmenims, išskyrus teisės aktuose numatytais atvejais.</p> <p>10.5. atliekant auditą, įmonės vidaus ekspertas negali būti tiesiogiai susietas su veikla, kurios auditas atliekamas, tuo užtikrinamas nepriklausomumo principą.</p>	
<p>b) pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendinamas ir prižiūrimas nepriklausomų institucijų.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas</p> <p>3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir apibrėžtys:</p> <p><...></p> <p>Audito atlikimo kokybės priežiūra – tikrinimas, ar auditorių atliktas darbas atitinka audito atlikimo metodikų nuostatas.</p> <p><...></p> <p>Paskirtoji institucija – Lietuvos Respublikos energetikos ministro paskirta valstybės institucija, atliekanti audito proceso priežiūrą Lietuvos Respublikoje.</p> <p><...></p> <p>13. Paskirtoji institucija atlieka audito atlikimo proceso priežiūrą Lietuvos Respublikoje:</p> <p>13.1. organizuoja auditorių atestavimą;</p> <p>13.2. renka informaciją apie auditorių rengimą, jų atestavimą ir audito atlikimą Lietuvos Respublikoje;</p> <p>13.3. organizuoja audito atlikimo priemonių parengimą arba jas rengia;</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>13.4. organizuoja ir atlieka audito ataskaitų atitikties patikrą;</p> <p>13.5. organizuoja ir atlieka audito atlikimo kokybės priežiūrą (toliau – kokybės priežiūra);</p> <p>13.6. rengia ir tvirtina suderinus su Energetikos ministerija:</p> <p>13.6.1. audito ataskaitų kokybės vertinimo reglamentus;</p> <p>13.6.2. mokymo įstaigų, pageidaujančių rengti auditą atliekančių specialistų mokymo kursus, paraiškų vertinimo procedūras;</p> <p>13.7. tvirtina atestato privalomąją formą;</p> <p>13.8. išduoda atestatus;</p> <p>13.9. tvarko išduotų atestatų registrą;</p> <p>13.10. teikia suinteresuotiems asmenims informaciją apie atestuotus auditorius šalyje;</p> <p>13.11. teikia auditorių atestavimo komisijai pasiūlymus dėl atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir (ar) galiojimo panaikinimo;</p> <p>13.12. atlieka auditorių parengimo mokymo įstaigų atranką;</p> <p>13.13. teikia pasiūlymus Energetikos ministerijai dėl:</p> <p>13.13.1. audito atlikimą reglamentuojančių teisės aktų rengimo ir (arba) jų keitimo;</p> <p>13.13.2. teisės suteikimo atrinktomis auditorių mokymo įstaigoms vykdyti auditorių mokymus pagal patvirtintas auditorių mokymo programas (Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedai).</p> <p><...></p> <p>81. Auditoriai du kartus per metus pateikia paskirtajai institucijai informaciją apie atliktus auditus bei tų auditų ataskaitų kopijas (Tvarkos aprašo 6 priedas):</p> <p>81.1. ne vėliau kaip iki liepos 31 d. pateikiama informacija už pirmąjį kalendorinių metų pusmetį;</p> <p>81.2. ne vėliau kaip iki sausio 31 d. pateikiama informacija už antrąjį kalendorinių metų pusmetį.</p> <p>81¹. Paskirtoji institucija atlieka audito ataskaitų atitikties patikrą. Patikra atliekama vadovaujantis Paskirtosios institucijos audito ataskaitų atitikties patikros ir kokybės vertinimo vidaus reglamente nustatyta tvarka.</p> <p>81². Paskirtoji institucija informuoja auditorių ir audito užsakovą apie audito ataskaitos atitikties patikros rezultatus. Jei pateikta audito ataskaita neatitinka pagrindinių audito metodikoje nustatytų reikalavimų, pataisytą audito ataskaitą auditorius Paskirtajai institucijai turi pateikti per 30 kalendorinių dienų nuo jos prašymo gavimo dienos.</p> <p>82. Jei nurodytais ataskaitiniais laikotarpiais auditorius neatliko energijos vartojimo audito, jis apie tai raštu praneša paskirtajai institucijai iki atitinkamų Tvarkos aprašo 81 punkte nurodytų datų.</p> <p>83. Paskirtoji institucija, negavusi iš auditoriaus informacijos apie atliktus auditus ir jam nepateikus atliktų auditų ataskaitų kopijų nustatytu laiku, raštu įspėja auditorių, o jam ir toliau</p>	
--	---	--

	<p>nevykdant šių reikalavimų, inicijuoja atestavimo komisijos posėdį dėl auditoriaus atestato galiojimo sustabdymo Tvarkos aprašo VIII skyriuje nustatyta tvarka.</p> <p>84. Paskirtoji institucija, įvertinusi iš audito užsakovų, efektyvumo programų valdytojų ir įgyvendinančiųjų institucijų gautus atsiliepimus apie atlikto audito kokybę ir auditorių pateiktą informaciją apie atliktus auditus, atrenka po vieną skirtingų auditorių atliktus pagal tą pačią audito metodiką auditus ir atlieka jų kokybės patikrinimą.</p> <p>85. Paskirtosios institucijos reikalavimu auditoriai privalo ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų pateikti kokybei patikrinti atrinktų auditų ataskaitų kopijas.</p> <p><...></p> <p>87. Paskirtajai institucijai nustačius, kad auditoriaus pateikta audito ataskaita neatitinka audito metodikos nuostatų:</p> <p>87.1. pirmą kartą auditorius yra įspėjamas;</p> <p>87.2. nustačius tuos pačius pažeidimus, praėjus 12 mėnesių po įspėjimo, kokybės priežiūros metu gautos išvados perduodamos auditorių atestavimo komisijai svarstyti dėl atestato galiojimo panaikinimo.</p>	
<p>Pirmoje pastraipoje nurodytas energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas įmonių vidaus ekspertų arba energijos vartojimo auditorių, jei atitinkama valstybė narė yra įdiegusi jo kokybės užtikrinimo sistemą, įskaitant, jei tinkama, metinę atsitiktinę tokių įmonių vidaus ekspertų ir energijos vartojimo auditorių atliktų visų energijos vartojimo auditų bent statistiškai reikšmingos procentinės dalies atranką.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas</p> <p>19. Bendrieji kvalifikaciniai reikalavimai auditoriams:</p> <p><...></p> <p>19.6. įmonės vidaus ekspertams ne trumpesnė kaip 1 metų asmeninė praktinio darbo patirtis bet kurioje energijos vartojimo efektyvumo veikloje, nurodytoje Tvarkos aprašo 19.4.1, 19.4.2, 19.4.4, 19.4.5, 19.4.8 papunkčiuose arba vykdant kitas paskirtas pareigas, susietas su energijos vartojimo efektyvumo klausimais įmonėje</p> <p>19.7. įmonės vidaus ekspertui Tvarkos aprašo 19.6 punkte nurodyta veikla patvirtinama įmonės vadovo išduota pažyma apie specialisto užimamas pareigas ir atliekamų darbų pobūdį per praėjusį kalendorinių metų laikotarpį.</p> <p><...></p> <p>13. Paskirtoji institucija atlieka audito atlikimo proceso priežiūrą Lietuvos Respublikoje:</p> <p>13.1. organizuoja auditorių atestavimą;</p> <p>13.2. renka informaciją apie auditorių rengimą, jų atestavimą ir audito atlikimą Lietuvos Respublikoje;</p> <p>13.3. organizuoja audito atlikimo priemonių parengimą arba jas rengia;</p> <p>13.4. organizuoja ir atlieka audito ataskaitų atitikties patikrą;</p> <p>13.5. organizuoja ir atlieka audito atlikimo kokybės priežiūrą (toliau – kokybės priežiūra);</p> <p>13.6. rengia ir tvirtina suderinus su Energetikos ministerija:</p>	Visiškas

	<p>13.6.1. audito ataskaitų kokybės vertinimo reglamentus;</p> <p>13.6.2. mokymo įstaigų, pageidaujančių rengti auditą atliekančių specialistų mokymo kursų, paraiškų vertinimo procedūras;</p> <p>13.7. tvirtina atestato privalomąją formą;</p> <p>13.8. išduoda atestatus;</p> <p>13.9. tvarko išduotų atestatų registrą;</p> <p>13.10. teikia suinteresuotiems asmenims informaciją apie atestuotus auditorius šalyje;</p> <p>13.11. teikia auditorių atestavimo komisijai pasiūlymus dėl atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir (ar) galiojimo panaikinimo;</p> <p>13.12. atlieka auditorių parengimo mokymo įstaigų atranką;</p> <p>13.13. teikia pasiūlymus Energetikos ministerijai dėl:</p> <p>13.13.1. audito atlikimą reglamentuojančių teisės aktų rengimo ir (arba) jų keitimo;</p> <p>13.13.2. teisės suteikimo atrinktoms auditorių mokymo įstaigoms vykdyti auditorių mokymus pagal patvirtintas auditorių mokymo programas (Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedai).</p> <p><...></p> <p>81. Auditoriai du kartus per metus pateikia paskirtajai institucijai informaciją apie atliktus auditus bei tų auditų ataskaitų kopijas (Tvarkos aprašo 6 priedas):</p> <p>81.1. ne vėliau kaip iki liepos 31 d. pateikiama informacija už pirmąjį kalendorinių metų pusmetį;</p> <p>81.2. ne vėliau kaip iki sausio 31 d. pateikiama informacija už antrąjį kalendorinių metų pusmetį.</p> <p>81¹. Paskirtoji institucija atlieka audito ataskaitų atitikties patikrą. Patikra atliekama vadovaujantis Paskirtosios institucijos audito ataskaitų atitikties patikros ir kokybės vertinimo vidaus reglamente nustatyta tvarka.</p> <p>81². Paskirtoji institucija informuoja auditorių ir audito užsakovą apie audito ataskaitos atitikties patikros rezultatus. Jei pateikta audito ataskaita neatitinka pagrindinių audito metodikoje nustatytų reikalavimų, pataisytą audito ataskaitą auditorius Paskirtajai institucijai turi pateikti per 30 kalendorinių dienų nuo jos prašymo gavimo dienos.</p> <p>82. Jei nurodytais ataskaitiniais laikotarpiais auditorius neatliko energijos vartojimo audito, jis apie tai raštu praneša paskirtajai institucijai iki atitinkamų Tvarkos aprašo 81 punkte nurodytų datų.</p> <p>83. Paskirtoji institucija, negavusi iš auditoriaus informacijos apie atliktus auditus ir jam nepateikus atliktų auditų ataskaitų kopijų nustatytu laiku, raštu įspėja auditorių, o jam ir toliau nevykdant šių reikalavimų, inicijuoja atestavimo komisijos posėdį dėl auditoriaus atestato galiojimo sustabdymo Tvarkos aprašo VIII skyriuje nustatyta tvarka.</p> <p>84. Paskirtoji institucija, įvertinusi iš audito užsakovų, efektyvumo programų valdytojų ir įgyvendinančiųjų institucijų gautus atsiliepimus apie atlikto audito kokybę ir auditorių pateiktą</p>	
--	--	--

	<p>informaciją apie atliktus auditus, atrenka po vieną skirtingų auditorių atliktus pagal tą pačią audito metodiką auditus ir atlieka jų kokybės patikrinimą.</p> <p>85. Paskirtosios institucijos reikalavimu auditoriai privalo ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų pateikti kokybei patikrinti atrinktų auditų ataskaitų kopijas.</p> <p><...></p> <p>87. Paskirtajai institucijai nustačius, kad auditoriaus pateikta audito ataskaita neatitinka audito metodikos nuostatų:</p> <p>87.1. pirmą kartą auditorius yra įspėjamas;</p> <p>87.2. nustačius tuos pačius pažeidimus, praėjus 12 mėnesių po įspėjimo, kokybės priežiūros metu gautos išvados perduodamos auditorių atestavimo komisijai svarstyti dėl atestato galiojimo panaikinimo.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-46 patvirtintas Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo ir ataskaitų teikimo priežiūros tvarkos aprašas</p> <p>26. Agentūra atlieka šias funkcijas:</p> <p><...></p> <p>26.3. kasmet atlieka nuo 5 iki 20 procentų visų pateiktų Auditų ataskaitų kokybės vertinimą;</p>	
<p>Siekdamos užtikrinti aukštą energijos vartojimo audito ir energijos naudojimo vadybos sistemų kokybę, valstybės narės nustato skaidrius ir nediskriminacinius minimaliuosius energijos vartojimo audito kriterijus pagal VI priedą ir atsižvelgdamos į atitinkamus Europos ar tarptautinius standartus. Valstybės narės paskiria kompetentingą instituciją ar įstaigą siekdamas užtikrinti, kad būtų laikomasi šio straipsnio 2 dalyje nustatytų energijos vartojimo audito atlikimo terminų ir būtų teisingai taikomi VI priede išdėstyti minimalieji kriterijai.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas</p> <p>90. Audito atlikimas turi būti grindžiamas:</p> <p>90.1. naujausiais, išmatuotais ir galimais patikrinti duomenimis apie energijos sąnaudas ir elektros apkrovų charakteristikas;</p> <p>90.2. pateikiama išsamia informacija apie pastatų ar pastatų grupių, technologinių įrenginių ir technologinių procesų, įskaitant pervežimus, energijos sąnaudų charakteristikas;</p> <p>90.3. siūlomų įgyvendinti energijos taupymo priemonių gyvavimo ciklo analize, o ne paprastuoju investicijų atsipirkimo laiku, atsižvelgiant į per ilgą laikotarpį galimus sutaupyti energijos kiekius, ilgalaikių investicijų likutines vertes ir diskonto normas;</p> <p>90.4. proporcingumo ir reprezentatyvumo principais, siekiant gauti patikimos informacijos apie bendrą energijos vartojimo efektyvumo būklę audituojamame objekte ir patikimai nustatyti svarbiausias energijos sąnaudų mažinimo galimybes.</p> <p>91. Auditu sudaromos galimybės atlikti išsamius ir pagrįstus apskaičiavimus, siūlomoms energijos taupymo priemonėms įgyvendinti, siekiant pateikti aiškią informaciją apie energijos taupymo potencialą audituojamame objekte.</p> <p>92. Atliktų auditų ataskaitos turi būti saugojamos, siekiant atlikti ankstesnių duomenų analizę, vykdyti stebėseną bei vertinti įgyvendintų energijos taupymo priemonių rezultatus.</p>	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas patikslinus Įsakymą Nr. 1-148 pagal direktyvos VI priedo reikalavimus)</p>

<p>Energijos vartojimo auditas neapima nuostatų, kuriomis neleidžiama audito išvadų perduoti bet kuriam kvalifikuotam arba akredituotam energetinių paslaugų teikėjui, jei tam neprieštarauja vartotojas.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas</p> <p>6. Audito užsakovo funkcijos:</p> <p>6.1. sudaro sutartį su auditoriumi dėl audito atlikimo pagal atitinkamą audito atlikimo metodiką. Sutartyje negali būti nuostatų, draudžiančių audito rezultatų perdavimą bet kuriam kvalifikuotam energijos taupymo paslaugų teikėjui, jei tam neprieštarauja užsakovas;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>6. Valstybės narės parengia programas, pagal kurias MVĮ, kurioms netaikoma 1 arba 2 dalis, būtų skatinamos atlikti energijos vartojimo auditą ir vėliau įgyvendinti tų auditų rekomendacijas ir joms būtų teikiama techninė parama.</p> <p>Remiantis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos teisei, valstybės narės gali nustatyti mechanizmus, tokius kaip energijos vartojimo audito centrai MVĮ ir labai mažoms įmonėms, jei tokie mechanizmai nekonkuruoja su privačiais auditoriais, kad būtų atliekami energijos vartojimo auditai. Jos taip pat gali nustatyti kitas paramos schemas MVĮ, be kita ko, tais atvejais, kai tokios MVĮ yra sudariusios savanoriškus susitarimus, kad būtų padengtos energijos vartojimo auditų ir energijos vartojimo audituose pateiktų itin ekonomiškai efektyvių rekomendacijų įgyvendinimo sąnaudos, jei tose rekomendacijose siūlomos priemonės yra įgyvendinamos.</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas</p> <p><...></p> <p>9. Ekonomikos ir inovacijų ministerija planavimo dokumentuose numato priemones, kuriomis skatina smulkiojo ar vidutinio verslo subjektus atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p> <p><i>Komentaras: pagal aukščiau nurodytą Įstatymo formulotę, planuojama, kad parama MVĮ bus kaip „kitos paramos schemos MVĮ“ šios direktyvos nuostatos prasme.</i></p>	<p>Visiškas</p>
<p>7. Valstybės narės užtikrina, kad į 6 dalyje nurodytas programas būtų įtraukta parama MVĮ, kiekybiškai įvertinant daugialypę energijos vartojimo efektyvumo priemonių naudą joms vykdant veiklą, rengiant efektyvaus energijos vartojimo veiksmų gaires ir plėtojant MVĮ skirtus energijos vartojimo efektyvumo</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas</p> <p><...></p> <p>8. Energetikos ministerija savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir energijos vartojimo auditą, jų teikiamą naudą ir finansavimo galimybes. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga savo interneto svetainėje skelbia aktualią praktinę informaciją apie energijos vartojimo efektyvumą ir</p>	<p>Visiškas</p>

tinklus, padedant nepriklausomiems ekspertams.	energijos vartojimo auditą, administruojamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės ir vykdomą stebėseną ir priežiūrą.							
Valstybės narės pateikia MVĮ konkrečius pavyzdžius, be kita ko, per jų atitinkamas atstovaujančias tarpininkavimo organizacijas, kaip energijos naudojimo vadybos sistemos galėtų pasitarnauti jų verslui. Komisija padeda valstybėms narėms remdama keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais šioje srityje.	9. Ekonomikos ir inovacijų ministerija planavimo dokumentuose numato priemonės, kuriomis skatina smulkiojo ar vidutinio verslo subjektus atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.							
8. Valstybės narės parengia programas, pagal kurias įmonės, kurios nėra MVĮ ir kurioms netaikoma 1 arba 2 dalis, būtų skatinamos atlikti energijos vartojimo auditus ir vėliau įgyvendinti tų auditų rekomendacijas.	<p>NEKSVP</p> <p>3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas</p> <p><i>3.2.2. lentelė. Esamos ir planuojamos politikos priemonės energijos vartojimo efektyvumo sektoriuje iki 2030 m.</i></p> <p><...></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>NR.</th><th>PRIEMONĖ</th><th>Energijos sutaupymas TWh. 2021–2030 m.</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>EE9-E</td><td>Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas</td><td>0,18 TWh</td></tr> </tbody> </table> <p><...></p> <p>EE9-E. Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas. Siekiant didinti verslo įmonių energijos vartojimo efektyvumą, Lietuva suplanavo finansinę priemonę, kuri skatins įmones diegti energijos efektyvumo didinimo priemones, nurodytas energijos vartojimo audite. Ši esama priemonė įgyvendinama 2021-2030 m. Planuojama skirti subsidija už pasiektus energijos sutaupymus 44 projektams ir tai iki 2030 m. leis sutaupyti beveik 0,18 TWh energijos. (2021–2030 m.</p>	NR.	PRIEMONĖ	Energijos sutaupymas TWh. 2021–2030 m.	EE9-E	Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas	0,18 TWh	Visiškas
NR.	PRIEMONĖ	Energijos sutaupymas TWh. 2021–2030 m.						
EE9-E	Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas	0,18 TWh						
9. Laikoma, kad energijos vartojimo auditas atitinka 2 dalies reikalavimus, kai jis:								
a) atliekamas nepriklausomai, remiantis VI priede išdėstytais minimaliaisiais kriterijais;	<p>Įstatymo projektas</p> <p>13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas</p> <p><...></p> <p>4. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai turi atitikti Energetikos įstatymo 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus.</p>	Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus						

	<p>Energetikos įstatymas 28 straipsnis. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacija ir atestavimas</p> <p>1. Energetikos darbuotojai ir energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai turi būti reikiamos kvalifikacijos, tinkamai pasirengę atlikti jiems pavestas užduotis, atestuoti šio įstatymo nustatyta tvarka ir turintys tai patvirtinantį galiojantį dokumentą. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus ir atestavimo tvarką nustato energetikos ministras, vadovaudamasis šiame straipsnyje nustatytais darbuotojų bendraisiais kvalifikaciniais (išsilavinimo ir darbo patirties) reikalavimais.</p> <p>2. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai privalo turėti inžinerijos mokslų studijų krypties grupės aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą, ne mažesnę kaip trejų metų praktinio darbo patirtį energijos vartojimo efektyvumo srityje, taip pat turi periodiškai tobulinti kvalifikaciją, išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių energetikos objektų, įrenginių įrengimą, eksploatavimą, technologinių procesų vyksmą, reikalavimus. Specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus, taikomus energijos vartojimo auditą atliekantiems specialistams, nustato energetikos ministras.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas</p> <p>10. Auditorius savo profesinėje veikloje vadovaujasi šiomis specifinėmis elgesio normomis:</p> <p>10.1. nepriklausomybe nuo audito užsakovo, energijos tiekėjų, energetines paslaugas teikiančių įmonių, energiją taupančių priemonių gamintojų ir pardavėjų bei kitų asmenų, galinčių turėti įtakos jo priimamiems sprendimams;</p> <p>10.2. sąžiningumu ir objektyvumu, vengiant tyčinio faktų iškraipymo bei kitų asmenų nuomonės poveikio priimant sprendimus ir atsisakant suteikti audito paslaugas užsakovams dėl nepakankamo profesinio pasirengimo;</p> <p>10.3. profesine kompetencija, kruopščiai atliekant savo pareigas, pastoviai tobulinantis ir gilinant savo kvalifikaciją audito atlikimo srityje;</p> <p>10.4. konfidencialumu, laikant paslapyje užsakovo patikėtą informaciją ir neteikiant jos kitiems asmenims, išskyrus teisės aktuose numatytais atvejais.</p> <p>10.5. atliekant auditą, įmonės vidaus ekspertas negali būti tiesiogiai susietas su veikla, kurios auditas atliekamas, tuo užtikrindamas nepriklausomumo principą.</p>	Įsakymą Nr. 1-148)
b) įgyvendinamas pagal suinteresuotųjų subjektų organizacijų ir atitinkamos valstybės	Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintame Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo	Visiškas

<p>narės paskirtos ir prižiūrimos įstaigos, kitos įstaigos, kuriai kompetentingos institucijos delegavo vykdyti atitinkamą pareigą, arba Komisijos sudarytus savanoriškus susitarimus.</p>	<p>pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas</p> <p>3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir apibrėžtys:</p> <p><...></p> <p>Audito atlikimo kokybės priežiūra – tikrinimas, ar auditorių atliktas darbas atitinka audito atlikimo metodikų nuostatas.</p> <p><...></p> <p>Paskirtoji institucija – Lietuvos Respublikos energetikos ministro paskirta valstybės institucija, atliekanti audito proceso priežiūrą Lietuvos Respublikoje.</p> <p><...></p> <p>13. Paskirtoji institucija atlieka audito atlikimo proceso priežiūrą Lietuvos Respublikoje:</p> <p>13.1. organizuoja auditorių atestavimą;</p> <p>13.2. renka informaciją apie auditorių rengimą, jų atestavimą ir audito atlikimą Lietuvos Respublikoje;</p> <p>13.3. organizuoja audito atlikimo priemonių parengimą arba jas rengia;</p> <p>13.4. organizuoja ir atlieka audito ataskaitų atitikties patikrą;</p> <p>13.5. organizuoja ir atlieka audito atlikimo kokybės priežiūrą (toliau – kokybės priežiūra);</p> <p>13.6. rengia ir tvirtina suderinus su Energetikos ministerija:</p> <p>13.6.1. audito ataskaitų kokybės vertinimo reglamentus;</p> <p>13.6.2. mokymo įstaigų, pageidaujančių rengti auditą atliekančių specialistų mokymo kursus, paraiškų vertinimo procedūras;</p> <p>13.7. tvirtina atestato privalomąją formą;</p> <p>13.8. išduoda atestatus;</p> <p>13.9. tvarko išduotų atestatų registrą;</p> <p>13.10. teikia suinteresuotiems asmenims informaciją apie atestuotus auditorius šalyje;</p> <p>13.11. teikia auditorių atestavimo komisijai pasiūlymus dėl atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir (ar) galiojimo panaikinimo;</p> <p>13.12. atlieka auditorių parengimo mokymo įstaigų atranką;</p> <p>13.13. teikia pasiūlymus Energetikos ministerijai dėl:</p> <p>13.13.1. audito atlikimą reglamentuojančių teisės aktų rengimo ir (arba) jų keitimo;</p> <p>13.13.2. teisės suteikimo atrinktomis auditorių mokymo įstaigoms vykdyti auditorių mokymus pagal patvirtintas auditorių mokymo programas (Tvarkos aprašo 1 ir 2 priedai).</p> <p><...></p> <p>81. Auditoriai du kartus per metus pateikia paskirtajai institucijai informaciją apie atliktus auditus bei tų auditų ataskaitų kopijas (Tvarkos aprašo 6 priedas):</p> <p>81.1. ne vėliau kaip iki liepos 31 d. pateikiama informacija už pirmąjį kalendorinių metų pusmetį;</p>	
--	--	--

	<p>81.2. ne vėliau kaip iki sausio 31 d. pateikiama informacija už antrąjį kalendorinių metų pusmetį.</p> <p>81¹. Paskirtoji institucija atlieka audito ataskaitų atitikties patikrą. Patikra atliekama vadovaujantis Paskirtosios institucijos audito ataskaitų atitikties patikros ir kokybės vertinimo vidaus reglamente nustatyta tvarka.</p> <p>81². Paskirtoji institucija informuoja auditorių ir audito užsakovą apie audito ataskaitos atitikties patikros rezultatus. Jei pateikta audito ataskaita neatitinka pagrindinių audito metodikoje nustatytų reikalavimų, pataisytą audito ataskaitą auditorius Paskirtajai institucijai turi pateikti per 30 kalendorinių dienų nuo jos prašymo gavimo dienos.</p> <p>82. Jei nurodytais ataskaitiniais laikotarpiais auditorius neatliko energijos vartojimo audito, jis apie tai raštu praneša paskirtajai institucijai iki atitinkamų Tvarkos aprašo 81 punkte nurodytų datų.</p> <p>83. Paskirtoji institucija, negavusi iš auditoriaus informacijos apie atliktus auditus ir jam nepateikus atliktų auditų ataskaitų kopijų nustatytu laiku, raštu įspėja auditorių, o jam ir toliau nevykdant šių reikalavimų, inicijuoja atestavimo komisijos posėdį dėl auditoriaus atestato galiojimo sustabdymo Tvarkos aprašo VIII skyriuje nustatyta tvarka.</p> <p>84. Paskirtoji institucija, įvertinusi iš audito užsakovų, efektyvumo programų valdytojų ir įgyvendinančiųjų institucijų gautus atsiliepimus apie atlikto audito kokybę ir auditorių pateiktą informaciją apie atliktus auditus, atrenka po vieną skirtingų auditorių atliktus pagal tą pačią audito metodiką auditus ir atlieka jų kokybės patikrinimą.</p> <p>85. Paskirtosios institucijos reikalavimu auditoriai privalo ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų pateikti kokybei patikrinti atrinktų auditų ataskaitų kopijas.</p> <p><...></p> <p>87. Paskirtajai institucijai nustačius, kad auditoriaus pateikta audito ataskaita neatitinka audito metodikos nuostatų:</p> <p>87.1. pirmą kartą auditorius yra įspėjamas;</p> <p>87.2. nustačius tuos pačius pažeidimus, praėjus 12 mėnesių po įspėjimo, kokybės priežiūros metu gautos išvados perduodamos auditorių atestavimo komisijai svarstyti dėl atestato galiojimo panaikinimo.</p>	
<p>Rinkos dalyvių, teikiančių energetines paslaugas, patekimas į rinką grindžiamas skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais.</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>3. Energijos taupymo paslauga – atlygintina veikla, kuria sukuriamą energijos taupymo paslaugos teikimo sutartyje, sudarytoje tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo, nustatyta ekonominė vertė diegiant energijos suvartojimą mažinančias technologijas ar kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p> <p>4. Energijos taupymo paslaugų teikėjas – asmuo, teikiantis energijos taupymo paslaugas.</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos</p> <p>1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų, transporto priemonių, technologinių (nuoseklių produkcijos gaminimo) procesų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą. Teikiant šią paslaugą, atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kiekį.</p> <p>2. Energijos taupymo paslaugų teikėjui ir vartotojui sutarus dėl energijos taupymo paslaugos teikimo, energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį.</p> <p>3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtotis energijos taupymo paslaugų rinkai ir palengvinti patekimą į ją mažoms ir vidutinėms įmonėms, Energetikos ministerija:</p> <p>1) savo interneto svetainėje skelbia rekomendacijas, užtikrinančias energijos taupymą ir galutinės energijos vartotojų interesus pagal energijos taupymo paslaugų sutartis, taip pat informaciją apie skatinimo priemones, skirtas projektams, kuriuos įgyvendinant teikiamos energijos taupymo paslaugos, remti;</p> <p>2) savo interneto svetainėje skatina kokybės ženklų, susijusių su energijos taupymo paslaugų teikimu pagal Europos Sąjungos arba tarptautinius standartus, kūrimą;</p> <p>3) tvirtina pavyzdines energijos taupymo paslaugų sutarčių sąlygas, savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie geriausią praktiką sudarant ir vykdant energijos taupymo sutartis, įskaitant kaštų ir naudos analizės rezultatus, atsižvelgiant į gyvavimo ciklo metodo taikymą, ir konsultuoja perkančiąsias organizacijas energijos taupymo paslaugų klausimais;</p> <p>4) savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką, įskaitant informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikėjų priežiūros ir kokybės užtikrinimo tvarką, kvalifikuotus energijos taupymo paslaugų teikėjus ir kitą informaciją, susijusią su energijos taupymo paslaugų teikimu;</p> <p>5) viešai skelbia informaciją apie pagal viešųjų subjektų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų sudarytas energijos taupymo paslaugų sutartis įgyvendintus ir vykdomus viešųjų subjektų projektus, nurodo numatomą sutaupyti ir sutaupytą energijos kiekį, taip pat kasmet atnaujina tokią informaciją.</p>	
<p>10. Įmonėms, įgyvendinančioms sutartį dėl energijos vartojimo efektyvumo, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti reikalavimai netaikomi, jei sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo apima būtinus energijos naudojimo vadybos sistemos elementus ir jei sutartis atitinka XV priede nustatytus reikalavimus.</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas</p> <p><...></p> <p>7. Įmonėms, kurios įgyvendino nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos Sąjungos ir tarptautinius standartus sertifikuotą aplinkos vadybos sistemą, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti reikalavimai nėra taikomi, jeigu jų turima aplinkos vadybos sistema apima energijos vartojimo auditą. <...></p>	<p>Dalinis</p> <p>(visiškas perkėlimas bus užtikrintas Įsakymo Nr. 1-221 pakeitimais)</p>

11. Įmonėms, kurios įgyvendina nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos arba tarptautinius standartus sertifikuotą aplinkos vadybos sistemą, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti reikalavimai netaikomi su sąlyga, kad atitinkama aplinkos vadybos sistema apima energijos vartojimo auditą, kuris atliekamas remiantis minimaliaisiais kriterijais, išdėstytais VI priede.	Įstatymo projektas 13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas <...> 7. <...> Įmonėms, kurios įgyvendina sudarytą energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti reikalavimai nėra taikomi, jeigu įmonės sudaryta energijos taupymo paslaugos teikimo sutartis apima energijos naudojimo vadybos sistemą.	Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas Įsakymo Nr. 1-148 pakeitimais)
12. Energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas atskirai arba kartu su platesnės apimties aplinkosaugos auditu. Valstybės narės gali reikalauti, kad į energijos vartojimo auditą būtų įtrauktas prijungimo prie esamo arba planuojamo centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo tinklo techninio ir ekonominio pagrįstumo įvertinimas.	Įstatymo projektas 13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas <...> 2. <...> Energijos vartojimo audito ataskaita gali būti pateikiama kaip atlikto platesnės apimties aplinkosauginio audito dalis.	Visiškas
Nedarant poveikio Sąjungos teisei dėl valstybės pagalbos, valstybės narės gali įgyvendinti paskatas ir paramos schemas, skirtas energijos vartojimo audito ir panašių priemonių rekomendacijoms įgyvendinti.	<i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, bet tokios priemonės jau yra numatytos NEKSVP, pavyzdžiui, aukščiau aptarta priemonė EE9-E.</i>	Visiškas
<i>12 straipsnis</i>		
Duomenų centrai		
1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2024 m. gegužės 15 d., o vėliau – kasmet, reikalauja, kad jų teritorijoje esančių duomenų centrų, kurių informacinių technologijų (IT) įrengtosios galios poreikis yra bent 500 kW, savininkai ir operatoriai viešai skelbtų VII priede išdėstytą informaciją, išskyrus informaciją, kuriai taikomos Sąjungos ir nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis saugomos komercinės ir verslo paslaptys ir užtikrinamas konfidencialumas.	Įstatymo projektas 16 straipsnis. Duomenų centrų savininkų ar valdytojų pareigos 1. Kasmet ne vėliau kaip iki gegužės 15 d. 500 kW ir didesnės informacinių technologijų įrengtosios galios poreikio duomenų centrų valdytojai turi savo interneto svetainėje viešai skelbti ir į Europos Komisijos sukurto Europos Sąjungos duomenų centrų bazę tiesiogiai teikti šią informaciją: 1) duomenų centro pavadinimą; 2) duomenų centro savininko (-ų) ir valdytojo (-ų) pavadinimus; 3) datą, nuo kurios duomenų centras pradėjo savo veiklą; 4) savivaldybę, kurioje yra duomenų centras; 5) duomenų centro patalpų plotą; 6) įrengtąją informacinių technologijų galia;	Visiškas

	<p>7) metinį gaunamų ir išsiunčiamų duomenų srautą; 8) duomenų centre saugomų ir apdorojamų duomenų kiekį; 9) galutinės energijos suvartojimą per paskutinius kalendorinius metus; 10) elektros energijos panaudojimą per paskutinius kalendorinius metus; 11) temperatūros nustatymus per paskutinius kalendorinius metus; 12) atliekinės šilumos panaudojimą per paskutinius kalendorinius metus; 13) vandens suvartojimą per paskutinius kalendorinius metus; 14) atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą per paskutinius kalendorinius metus; 15) deleguotajame reglamente (ES) 2024/1364 nustatyta tvarka nurodytą informaciją.</p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas reikalavimas duomenų centrų savininkams ir (ar) valdytojams savo interneto svetainėje viešai skelbti informaciją netaikomas, jeigu jiems priklausančiuose ar jų valdomuose 500 kW ir didesnės informacinių technologijų įrengtosios galios duomenų centruose saugoma: <...></p> <p>3) informacija, pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą sudaranti valstybės ar tarnybos paslaptį ir pažymėta bet kuria iš minėtame įstatyme nurodytų slaptumo žymų.</p> <p>3. Jeigu tam tikra šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija sudaro duomenų centro savininko ir (ar) valdytojo komercinę paslaptį, duomenų centro savininkas ir (ar) valdytojas apie tai pažymi savo interneto svetainėje ir tokios komercinės paslaptį sudarančios informacijos savo interneto svetainėje neskelbia. <...></p>	
<p>2. 1 dalis netaikoma duomenų centrams, naudojamiems gynybos ir civilinės saugos reikmėms arba teikiantiems paslaugas išimtinai gynybos ir civilinės saugos galutiniu tikslu.</p>	<p>Įstatymo projektas 16 straipsnis. Duomenų centrų savininkų ar valdytojų pareigos <...></p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas reikalavimas duomenų centrų savininkams ir (ar) valdytojams savo interneto svetainėje viešai skelbti informaciją netaikomas, jeigu jiems priklausančiuose ar jų valdomuose 500 kW ir didesnės informacinių technologijų įrengtosios galios duomenų centruose saugoma: 1) su krašto apsaugos sistema tiesiogiai susijusi informacija; 2) su civiline sauga susijusi informacija; <...></p>	Visiškas
<p>3. Komisija sukuria duomenų centrų Europos duomenų bazę, į kurią įtraukiama informacija, kurią įpareigotieji duomenų centrai praneša pagal 1 dalį. Europos duomenų bazė turi būti viešai prieinama pateikiant agreguotuosius duomenis.</p>	<p><i>Komentaras: dalis nuostatos skirta Europos Komisijai, todėl jos perkelti nereikia. Tokia duomenų centrų pareiga taip pat tiesiogiai įtvirtinta deleguotajame reglamente (ES) 2024/1364.</i></p> <p>Įstatymo projektas 16 straipsnis. Duomenų centrų savininkų ar valdytojų pareigos</p>	Visiškas

	<p>1. Kasmet ne vėliau kaip iki gegužės 15 d. 500 kW ir didesnės informacinių technologijų įrengtosios galios poreikio duomenų centrų valdytojai turi savo interneto svetainėje viešai skelbti ir į Europos Komisijos sukurta Europos Sąjungos duomenų centrų bazę tiesiogiai teikti šią informaciją:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) duomenų centro pavadinimą; 2) duomenų centro savininko (-ų) ir valdytojo (-ų) pavadinimus; 3) datą, nuo kurios duomenų centras pradėjo savo veiklą; 4) savivaldybę, kurioje yra duomenų centras; 5) duomenų centro patalpų plotą; 6) įrengtą informacinių technologijų galią; 7) metinį gaunamų ir išsiunčiamų duomenų srautą; 8) duomenų centre saugomų ir apdorojamų duomenų kiekį; 9) galutinės energijos suvartojimą per paskutinius kalendorinius metus; 10) elektros energijos panaudojimą per paskutinius kalendorinius metus; 11) temperatūros nustatymus per paskutinius kalendorinius metus; 12) atliekinės šilumos panaudojimą per paskutinius kalendorinius metus; 13) vandens suvartojimą per paskutinius kalendorinius metus; 14) atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą per paskutinius kalendorinius metus; 15) deleguotajame reglamente (ES) 2024/1364 nustatyta tvarka nurodytą informaciją. 	
<p>4. Valstybės narės skatina savo teritorijoje esančių duomenų centrų, kurių IT įrengtosios galios poreikis yra lygus arba didesnis nei 1 MW, savininkus ir operatorius atsižvelgti į geriausią praktiką, nurodytą naujausioje Europos duomenų centrų energijos vartojimo efektyvumo kodekso redakcijoje.</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>16 straipsnis. Duomenų centrų savininkų ar valdytojų pareigos</p> <p><...></p> <p>4. 1 MW ir didesnės informacinių technologijų įrengtosios galios poreikio duomenų centrų savininkams ir valdytojams vykdant duomenų centro veiklą rekomenduojama atsižvelgti į Europos duomenų centrų energijos vartojimo efektyvumo kodekso naujausią redakciją.</p>	Visiškas
<p>5. Komisija ne vėliau kaip 2025 m. gegužės 15 d. įvertina turimus duomenis apie duomenų centrų energijos vartojimo efektyvumą, kurie jai buvo pateikti pagal 1 ir 3 dalis, ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kartu su pasiūlymais, kai tikslinga, dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriuose pateikiamos tolesnės energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, be kita ko, kuriomis nustatomi minimalieji energinio naudingumo standartai, ir</p>	<p><i>Komentaras: nuostata skirta Europos Komisijai, todėl jos perkelti nereikia.</i></p>	

<p>perėjimo prie nulinės taršos duomenų centrų sektoriaus galimybių vertinimas, glaudžiai konsultuodamasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Tokiuose pasiūlymuose gali būti nustatytas laikotarpis, per kurį esami duomenų centrai turi užtikrinti minimalųjį energinį naudingumą.</p>		
<p><i>13 straipsnis</i></p>	<p><i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, 9 straipsnio nuostatoms. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i></p>	
<p>Gamtinių dujų suvartojimo matavimas</p>		
<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei tai yra techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga atsižvelgiant į potencialų energijos suvartojimo sumažinimą, galutiniams gamtinių dujų vartotojams konkurencingomis kainomis būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai atspindi faktinį energijos vartojimą ir pateikia informaciją apie tikslų laiką, kada ji buvo suvartota.</p>	<p>Energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 14. Energija – elektros energija, šilumos energija ir (ar) vėsumos energija. Energija yra laikoma preke. Šio įstatymo tikslais energijai priskiriamos gamtinės dujos ir centralizuotai tiekiamos suskystintos naftos dujos.</p> <p>30 straipsnis. Energijos apskaita 1. Pagaminta, perduodama, skirstoma, parduodama, eksportuojama, importuojama ar tranzitu perduodama energija turi būti įtraukiama į apskaitą. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos energijos apskaita turi būti tvarkoma energijos matavimo priemonėmis ar išmaniosiomis energijos apskaitos sistemomis, išskyrus atskirų energetikos sektorių veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytus atvejus. Matavimo priemonių, įskaitant matavimo priemones, kurios yra išmaniosios energijos apskaitos sistemos sudedamoji dalis, teisinis metrologinis patvirtinimas turi būti atliktas Metrologijos įstatymo nustatyta tvarka. 3. Energijos matavimo priemonės ar išmaniąsias energijos apskaitos sistemas savo lėšomis įrengia ir eksploatuoja perdavimo, skirstymo ar laikymo energetikos objektus nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančios energetikos įmonės, išskyrus atskirų energetikos sektorių veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytus atvejus. Atskirų energetikos sektorių veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka šioje dalyje nurodytos energetikos įmonės energijos vartojimo ir (ar) gamybos apskaitai diegia išmaniąsias energijos apskaitos sistemas.</p>	<p>Visiškas</p>

4. Energijos matavimo priemonės ar išmaniąsias energijos apskaitos sistemas tarp energetikos objektų įrengia ir eksploatuoja energiją perduodančius energetikos objektus nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais juos valdančios energetikos įmonės savo lėšomis.

Gamtinių dujų įstatymas

57 straipsnis. Vartotojų apsaugos priemonės

2. Nepažeisdami vartotojų teisių pagal kitus teisės aktus, vartotojai turi teisę:

<...>

8) gauti savo suvartojimo duomenis, o sudarius aiškų susitarimą nemokamai leisti bet kokiai registruotai tiekimo įmonei naudotis savo skaitiklių rodmenimis. Už duomenų tvarkymą atsakinga šalis privalo įmonei pateikti tuos duomenis. Taryba nustato duomenų formą ir tvarką, pagal kurią tiekėjams ir vartotojams suteikiama galimybė naudotis duomenimis. Už šią paslaugą papildomas mokestis vartotojui nenustatomas;

9) be papildomo mokesčio ir ne rečiau kaip du kartus per kalendorinius metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį, gauti sąskaitas ir tinkamą informaciją apie faktinį gamtinių dujų suvartojimą ir gamtinių dujų kainas, kuri sudaro vartotojui galimybę reguliuoti savo gamtinių dujų suvartojimą. Šis reikalavimas gali būti netaikomas vartotojams, kurie dujas naudoja tik maistui ruošti;

58 straipsnis. Vartotojų teisių apsauga

1. Siekdama užtikrinti tinkamą vartotojų teisių apsaugą, Taryba:

<...>

5) užtikrina, kad vartotojai turėtų teisę gauti savo suvartojimo duomenis ir laikydamiesi sutarties sąlygų galėtų pakeisti gamtinių dujų tiekėją trijų savaičių laikotarpiu;

Įsakymu Nr. 1-46 patvirtintas gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašas

7. Konkrečiam vartotojui ar objektui patiektų dujų kiekis nustatomas pagal teisės aktų reikalavimus atitinkančių matavimo priemonių rodmenis, jeigu teisės aktuose ar sutartyse su vartotojais nenumatyta kitaip.

<...>

52. Gamtinių dujų skirstymo sistemose dujų kiekis turi būti apskaitomas tūrio vienetais (m^3) ir (ar) energijos vienetais (kWh), naudojant dujų viršutinį šilumingumą.

53. Atsiskaitymui už dujas ir suteiktas paslaugas su buitiniiais vartotojais dujų kiekis apskaitomas tūrio vienetais (m^3).

54. Atsiskaitymui už dujas ir dujų skirstymo paslaugas su nebuitiniais vartotojais ir sistemos naudotojais dujų kiekis apskaitomas energijos vienetais (kWh).

55. Skirstymo sistemos operatorius vykdo skirstomų dujų apskaitą, reikalingą apskaičiuoti skirstomų dujų kiekius.

56. Skirstymo sistemos operatorius įrengia nuotolinio duomenų surinkimo sistemas visose apskaitos vietose kur dujų sunaudojimas yra didesnis nei 100 tūkst. m³/m. Siekdamas kuo tiksliau suprognozuoti atskirų vartotojų per balansavimo laikotarpį paimtą dujų kiekį, skirstymo sistemos operatorius gali įrengti nuotolinio duomenų surinkimo sistemas ir kitiems sistemos naudotojams (vartotojams). Nuotolinio duomenų surinkimo sistemos gali būti įrengiamos vartotojo ar sistemos naudotojo iniciatyva, jei vartotojas ar sistemos naudotojas apmoka skirstymo sistemos operatoriui šių sistemų įrengimo sąnaudas.

<...>

72. Dujų kiekis išmatuojamas matavimo priemonėmis.

73. Dujų kiekio matavimo vienetas yra kubinis metras (m³), esant norminėms sąlygoms.

<...>

77. Skirstymo sistemos operatorius naudojimosi skirstymo sistema taisyklių tvarka ir sąlygomis (Aprašo 3 priedo 2 punktas) turi teisę gauti iš kitų skirstymo sistemų operatorių, sistemos naudotojų ir vartotojų, kurių dujų sistemos prijungtos prie skirstymo sistemos, matavimo priemonių rodmenis. Skirstymo sistemos operatorius, gavęs vartotojų, sistemos naudotojų sutikimą, turi teisę patekti į sistemų naudotojams, vartotojams priklausančias teritorijas ir (ar) patalpas, kad įrengtų, perkeltų, prižiūrėtų ar keistų matavimo priemones ar fiksuotų jų rodmenis.

78. Dujų sistemų operatoriai ir biodujų gamybos įmonės keičiasi matavimo priemonių rodmenimis, kontroliuoja matavimo priemonių veikimo teisingumą vadovaujantis teisės aktų nuostatomis bei bendradarbiavimo tarp operatorių sutartimis.

<...>

81. Dujų priėmimo ir pristatymo vietose dujų apskaitai įrengtos matavimo priemonės turi atitikti teisės aktų (Aprašo 3 priedo 1, 3, 6, 10 ir 11 punktai), galiojančių standartų ir gamintojo nustatytus reikalavimus.

82. Matavimo priemonės operatorių valdomuose gamtinių dujų sistemų išleidimo taškuose, biodujų sistemų prijungimo taškuose ar prie vartotojų objektų įrengia gamtinių dujų sistemų operatoriai ar biodujų gamybos įmonės, atsižvelgdami į Energetikos įstatymo nuostatas, jeigu prijungimo sutartyje nenumatyta kitaip.

83. Biodujų gamybos įrenginių sujungimo su skirstymo ar perdavimo sistema taškuose dujų apskaitai bei kokybės parametrų nustatymui turi būti įrengtas dujų analizatorius.

84. Matavimo priemonės įrengiamos vartotojo žemės sklype ar nekilnojamajame daikte arba prie jo žemės sklypo ar nekilnojamojo daikto ribų.

85. Vartotojams, kurie dujų apskaitos vietoje per metus suvartoja daugiau kaip 100 tūkst. m³ dujų imtinai, įrengiamos matavimo priemonės, fiksuojančios kas valandą suvartotą dujų kiekį ne trumpesniu kaip 40 dienų laikotarpiu ir suteikiančios galimybę vartotojui peržiūrėti

	<p>sukauptus duomenis matavimo priemonės indikatoriuje ir (arba) nuskaityti juos nuotoliniu būdu ar kitomis priemonėmis.</p> <p><...></p> <p>86. Šalies teritorijoje atsiskaitymams naudojamos matavimo priemonės turi atitikti teisinės metrologijos reikalavimus, joms turi būti atliktas teisinis metrologinis patvirtinimas, jos teisės aktų nustatytais atvejais turi būti įrašytos į Lietuvos matavimo priemonių valstybės registrą, turėti teisės aktais nustatytus žymenis ir (arba) ženklus, ir (arba) reikiamus liudijimus (sertifikatus).</p> <p>Įsakymas Nr. 1-248 patvirtintos Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklės</p> <p>110¹. Dujų kiekis laikomas patiektas (pristatytas) ir apskaitytas pagal dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis, jeigu:</p> <p>110¹.1. vartotojas sutartyje nustatytu laiku deklaruoja dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis;</p> <p>110¹.2. dujų kiekio matavimo priemonių su nuotolinio rodmenų nuskaitymo funkcija rodmenis nuotoliniu būdu nuskaityto skirstymo sistemos operatorius. Skirstymo sistemos operatorius dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis nuotoliniu būdu nuskaityto sutartyje nustatytu ataskaitinių laikotarpių dažnumu ir dalinasi šia informacija su tiekimo įmone ir vartotoju;</p> <p>110¹.3. dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis fiksuoja skirstymo sistemos operatorius arba tiekimo įmonė;</p>	
Toks individualus skaitiklis konkurencingomis kainomis pateikiamas visuomet, kai:	<p>Įsakymu Nr. 1-2 patvirtintos Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklės</p> <p>14. Taisyklėse vartojamos sąvokos:</p> <p><...></p> <p>Dujų skaitiklis – matavimo priemonė, skirta pratekėjusių dujų tūriui matuoti.</p> <p><...></p> <p>27. Dujų skaitikliai turi būti įrengti visoms vartotojų dujų sistemoms. <...></p>	Visiškas
<p>a) keičiamas esamas skaitiklis, išskyrus atvejus, kai tai techniškai neįmanoma ar finansiškai neefektyvu atsižvelgiant į numatomą galimą sutaupyti energijos kiekį ilguoju laikotarpiu;</p> <p>b) vykdomas naujas pajungimas naujame pastate ar pastate atliekama kapitalinė renovacija, kaip tai suprantama Direktyvoje 2010/31/ES.</p>		
<p>2. Jei valstybės narės įgyvendina pažangiųjų matavimo sistemų ir pažangiųjų skaitiklių gamtinėms dujoms diegimo tvarką pagal Direktyvą 2009/73/EB ir tokiu mastu, koku jos tai daro:</p> <p>a) jos užtikrina, kad matavimo sistemos teiktų galutiniam vartotojams informaciją apie</p>	<p><i>Komentaras: atlikus sąstū- naudos analizę Lietuvoje nuspręsta kol kas nediegti gamtinių dujų išmaniųjų skaitiklių (https://ismaniejiskaitikliai.lt/ismanieji-duju-skaitikliai-lietuvoje-kol-kas-diegiami-nebus-ismanieji-duju-skaitikliai-abejotina-ekonomine-nauda-lietuvai/25), todėl nuostata nebus perkeliama.</i></p>	

faktinį vartojimo laiką ir kad nustatant minimaliąsias skaitiklių funkcijas ir rinkos dalyviams nustatytas pareigas būtų visapusiškai atsižvelgiama į energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir naudą galutiniams vartotojams;		
b) jos užtikrina pažangiųjų skaitiklių bei duomenų perdavimo saugumą ir galutinių vartotojų privatumą, laikantis atitinkamų Sąjungos teisės nuostatų dėl duomenų apsaugos ir privatumo;		
c) jos reikalauja, kad pažangiųjų skaitiklių įrengimo metu vartotojams būtų teikiamos atitinkamos konsultacijos ir informacija, visų pirma apie visas pažangiųjų skaitiklių galimybes, susijusias su skaitiklio rodmenų valdymu ir energijos vartojimo stebėseną.		
<i>14 straipsnis</i>	<i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, 9a straipsnio nuostatomis. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i>	
Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens matavimas		
1. Valstybės narės užtikrina, kad centralizuotai tiekiamos šilumos, centralizuotai tiekiamos vėsumos ir buitinio karšto vandens galutiniai vartotojai konkurencingomis kainomis būtų aprūpinami skaitikliais, kurie tiksliai rodo jų faktinį energijos suvartojimą.	Energetikos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 14. Energija – elektros energija, šilumos energija ir (ar) vėsumos energija. Energija yra laikoma preke. Šio įstatymo tikslais energijai priskiriamos gamtinės dujos ir centralizuotai tiekiamos suskystintos naftos dujos. 30 straipsnis. Energijos apskaita 1. Pagaminta, perduodama, skirstoma, parduodama, eksportuojama, importuojama ar tranzitu perduodama energija turi būti įtraukiama į apskaitą. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos energijos apskaita turi būti tvarkoma energijos matavimo priemonėmis ar išmaniosiomis energijos apskaitos sistemomis, išskyrus atskirų energetikos sektorių veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytus atvejus. Matavimo priemonių,	Visiškas

įskaitant matavimo priemones, kurios yra išmaniosios energijos apskaitos sistemos sudedamoji dalis, teisinis metrologinis patvirtinimas turi būti atliktas Metrologijos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Energijos matavimo priemonės ar išmaniąsias energijos apskaitos sistemas savo lėšomis įrengia ir eksploatuoja perdavimo, skirstymo ar laikymo energetikos objektus nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančios energetikos įmonės, išskyrus atskirų energetikos sektorių veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytus atvejus. Atskirų energetikos sektorių veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka šioje dalyje nurodytos energetikos įmonės energijos vartojimo ir (ar) gamybos apskaitai diegia išmaniąsias energijos apskaitos sistemas.

4. Energijos matavimo priemonės ar išmaniąsias energijos apskaitos sistemas tarp energetikos objektų įrengia ir eksploatuoja energiją perduodančius energetikos objektus nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais juos valdančios energetikos įmonės savo lėšomis.

Šilumos ūkio įstatymas

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

5. **Atsiskaitomieji karšto vandens apskaitos prietaisai** – vartotojų sunaudoto karšto vandens kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su tiekėju už sunaudotą karštą vandenį.

6. **Atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai** – vartotojams patiektos šilumos kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su šilumos tiekėju už suvartotą šilumą.

11 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba tarp šilumos tiekėjo ir šilumos vartotojo

<...>

2. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba nustatomos šilumnešio vamzdynų vietoje, kurioje tiekėjo įrenginiai sujungti su vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais. Atsiskaitomieji apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas. Sutartimis tiekimo–vartojimo riba gali būti nustatyta kitoje vietoje negu šilumos pirkimo–pardavimo vieta. Tokiu atveju vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais šilumos pristatymo iki tiekimo–vartojimo ribos papildomas sąnaudas apmoka šie vartotojai. Pirmenybė pasirinkti tiekimo–vartojimo ribą suteikiama buitiniam šilumos vartotojui.

15 straipsnis. Karšto vandens tiekimo daugiabučiuose namuose organizavimas

1. Vartotojai daugiabučiuose namuose gali Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka pasirinkti apsirūpinimo karštu vandeniu būdą arba karšto vandens tiekėją ir sudaryti su juo karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį. Pasirinktas karšto vandens tiekėjas įrengia vartotojo suvartojamo karšto vandens atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus, sudaro sutartis ir perka karštam vandeniui ruošti reikalingą geriamąjį vandenį bei šilumą ar kitą energiją iš atitinkamų tiekėjų. Nupirkto geriamojo vandens kiekis nustatomas pagal atsiskaitomojo apskaitos prietaiso, vandens tiekėjo įrengto pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius, rodmenis. Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekis nustatomas pagal šilumos ar kitos energijos tiekėjo įrengto prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso rodmenis, o jeigu jo nėra arba jis sugedęs, – pagal Tarybos patvirtintas normas. Vartotojams parduodamo karšto vandens kiekis nustatomas pagal vartotojų patalpose esančių atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis. Karšto vandens kaina, pranešimų apie suvartotą karštą vandenį pateikimo ir mokesčio už karštą vandenį apmokėjimo tvarka nustatoma karšto vandens tiekėjo ir vartotojo sutartyje. Nustatant mokesčius už karštą vandenį, su nepaskirstytu karštu vandeniu suvartotas šilumos kiekis gali būti priskirtas ir išdalijamas apmokėti vartotojams tik tuo atveju, jeigu tiekėjai įvykdė visas savo prievoles sutvarkyti karšto vandens apskaitą tame name. Tuo atveju, kai daugiabučio namo vartotojai karšto vandens tiekėju pasirenka šilumos tiekėją, šilumos tiekėjas privalo su šio namo vartotojais sudaryti karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį.

1¹. Geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu.

2. Kol vartotojai pasirenka karšto vandens tiekėją arba apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, karšto vandens tiekėjas yra šilumos tiekėjas. Karšto vandens apskaitos prietaisus daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose įrengia, prižiūri ir jų patikrą atlieka karšto vandens tiekėjas, jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo sudarytose karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose sutartyse nenumatyta kitaip.

16 straipsnis. Atsakomybė už atsiskaitomuosius šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisus

<...>

4. Karšto vandens tiekėjas arba šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju esamas tiekėjas įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose karšto vandens apskaitos prietaisus tiekimo–vartojimo ribos vietoje. Šių apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros sąnaudos įtraukiamos į karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesť. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaityti su karšto vandens tiekėjais už karštam vandeniui paruošti suvartotą geriamojo vandens kiekį, taip pat šilumos kiekiui, suvartotam su karštu vandeniu, paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams.

Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės

22. Karšto vandens vartotojas moka:

22.1. už faktiškai suvartotą karšto vandens kiekį pagal karšto vandens skaitiklio rodmenis ir atsiskaitymo dokumentuose deklaruoją paskutinę atsiskaitymo laikotarpio dieną užfiksuotus rodmenis, bei už cirkuliacijai sunaudotą šilumos kiekį, kurių reikšmės pateikiamos karšto vandens tiekėjo mokėjimo pranešime ar sąskaitoje;

<...>

46. Šilumos vartotojui patiektas šilumos kiekis per atsiskaitymo laikotarpį šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba nustatomas pagal įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų, įrengiamų vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 2, 3, 12 punktai), rodmenų ataskaitas ir (arba) skaičiavimo būdu, vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 14, 15, 76–85 punktai) ir šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje bei šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse nurodytais būdais.

47. Šilumos vartotojams:

47.1. šilumos apskaitai naudojamos tokios matavimo priemonės arba matavimo priemonių komplektai:

47.1.1. atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – įvadinis šilumos skaitiklis taikomas, kada šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo, vėdinimo sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą šilumos kiekį;

47.1.2. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio ir taikomas kada šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui, vėdinimui ir karštam vandeniui ruošti ir tai yra nurodyta šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo, vėdinimo sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą pastatui šildyti, vėdinti šilumos kiekį. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, įrengia šilumos tiekėjas. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklis naudojamas šilumos kiekiui, suvartotam pastato karšto vandens sistemoje, išmatuoti. Pagal karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenis pastato

savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už karštam vandeniui ruošti ir karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartotą šilumos kiekį. Jeigu pastato savininkas – šilumos vartotojas, vadovaudamasis teisės aktuose ir Taisyklėmis nustatyta tvarka, yra sudaręs karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį su valdytoju ar kitu asmeniu, užsiimančiu karšto vandens tiekimo veikla, pagal karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenis, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, jis atsiskaito su šilumos tiekėju už karštam vandeniui ruošti suvartotą šilumos kiekį. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenys, vadovaujantis teisės aktais nustatyta tvarka, naudojami su karštu vandeniu ir karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartotiems šilumos kiekiams nustatyti (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai);

47.2. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir atsiskaitomojo šilumos kiekio apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas;

47.3. kai pastatas bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso daugiau kaip vienam juridiniam asmeniui, patalpų savininkams – šilumos vartotojams ir kai jiems nuosavybės teise priklausančių patalpų šilumos įrenginiai nėra tiesiogiai sujungti su šilumos tiekėjo šilumos perdavimo tinklų įrenginiais ir jie yra patalpų savininkai – šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas įrengiamas pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių patalpų savininkų – šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais, prie kurių prijungti patalpų šilumos įrenginiai. Šioje vietoje nustatoma šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su visais pastato šilumos vartotojais gali būti nustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos. Visas šilumos kiekis, nustatytas šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir ties tiekimo–vartojimo riba, pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitas šilumos tiekėjo yra paskirstomas (išdalijamas) vartotojams, o kiekvienas šilumos vartotojas moka už jam priskirtą šilumos kiekį, šilumos tiekėjui išmatavus, įvertinus ar kitaip pagal Komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustatčius, kokia visų vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam šilumos vartotojui. Šilumai paskirstyti patalpų savininkams – šilumos vartotojams gali būti naudojami ir statinio projekte (ar jo dalyje) nurodytoje vietoje įrengti šilumos, šilumnešio, vandens kiekio matavimo prietaisai, kurie nėra atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai, bet jų rodmenų ataskaitos naudojamos šilumos išdalijimo proporcijoms nustatyti, jeigu šalių sutarimu šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse nenurodyta kitaip. Šilumai paskirstyti gali būti naudojami tokie apskaitos prietaisai:

47.3.1. šildymo prietaisų dalikliai-indikatoriai;

47.3.2. buitiniai šilumos skaitikliai;
 47.3.3. karšto vandens skaitikliai;
 47.4. kai pastate yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie turi įrengtus atskirus įvadus ir patalpų šilumos įrenginius, sujungtus su šilumos tiekėjo įrenginiais, savininkų pasirinkimu jie gali būti šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, tiekimo–vartojimo riba nustatoma ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami:
 47.4.1. pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais;
 47.4.2. pastato kitų patalpų įvadų šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių šilumos vartotojų autonominiams patalpų šilumos įrenginiais;
 47.4.3. šiose vietose nustatomos tiekimo–vartojimo ribos, jeigu šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su pastato visais šilumos vartotojais nenustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos;
 47.4.4. visas šilumos kiekis, suvartotas pastato bendro naudojimo šilumos įrenginiuose, nustatytas šilumos pirkimo-pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo-vartojimo riba pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso, įrengto pastato įvade, rodmenų ataskaitas, paskirstomas šilumos vartotojams pagal vieną iš Komisijos rekomenduojamų taikyti ar su ja suderintų metodų, kurį pasirenka šilumos vartotojai ar, nesant priimto sprendimo, parenka šilumos tiekėjas, atsižvelgiant į pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus;
 47.4.5. šilumai paskirstyti gali būti naudojami ir kiti Taisyklių 47.3 punkte nurodyti prietaisai.
 48. Buitiniams šilumos vartotojams:
 48.1. šilumos apskaitai naudojamos tokios matavimo priemonės arba matavimo priemonių komplektai:
 48.2. atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – įvadinis šilumos skaitiklis, taikomas, kada buitiniai šilumos vartotojai Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo ir karšto vandens sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis buitiniai šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą šilumos kiekį. Jeigu buitiniai šilumos vartotojai pageidauja ir (ar) vadovaujantis teisės aktuose ir Taisyklių nustatyta tvarka yra sudarę karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį su karšto vandens tiekėju, įvadinio šilumos skaitiklio rodmenys, vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka, gali būti naudojami šilumai, skirtai šildymui bei karštam vandeniui ruošti arba su karštam vandeniui ir karšto vandens temperatūrai palaikyti patiektiems ir suvartotiems

šilumos kiekiams nustatyti ir jiems paskirstyti skaičiavimais (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.3. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio, taikomas, kada buitiniai šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui ir karštam vandeniui ruošti ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklius įrengia šilumos tiekėjas. Jų rodmenys naudojami šilumos, karšto vandens tiekėjų ir vartotojų tarpusavio atsiskaitymams pagal Komisijos rekomenduojamus ar su ja suderintus šilumos paskirstymo metodus (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos tiekėjas ar karšto vandens tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.4. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio, skirto visam šilumos, pateiktos į pastatą, kiekiui išmatuoti, ir šildymo šilumos skaitiklio, taikomas, kada buitiniai šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui ir karštam vandeniui ruošti ir kai negalima įrengti karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio prieš pašildytuvą (dvilaisniai karšto vandens ruošimo įrenginiai ir kt.) ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinio šilumos ir šildymo šilumos skaitiklius įrengia šilumos tiekėjas. Jų rodmenys naudojami šilumos, karšto vandens tiekėjų ir vartotojų tarpusavio atsiskaitymams pagal Komisijos rekomenduojamus arba su ja suderintus šilumos paskirstymo metodus (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos ar karšto vandens tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.5. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas, jeigu teisės aktuose ir šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje nenumatyta kitaip;

48.6. kai daugiabučiame name yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie neturi butų ar kitų patalpų šilumos įrenginių, tiesiogiai sujungtų su šilumos tiekėjo šilumos perdavimo tinklų įrenginiais, ir jie yra buitiniai šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis, atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas ar jų komplektai įrengiami daugiabučio namo įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų

vietose, kuriose jie yra sujungti su buitinių šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais, prie kurių prijungti butų ir kitų patalpų šilumos įrenginiai. Šioje vietoje nustatoma šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir (ar) tiekimo–vartojimo riba. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su buitinių šilumos vartotojais gali būti nustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos. Šilumos kiekis, nustatytas šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitas paskirstomas buitiniams šilumos vartotojams, įvertinus ar kitaip pagal Komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustačius, kokia visų buitinių šilumos vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam buitiniam šilumos vartotojui. Šių dalių matavimo, nustatymo ar įvertinimo metodą buitiniai šilumos vartotojai pasirenka teisės akto (Taisyklių 1 priedo 1, 3 punktai) nustatyta sprendimų priėmimo tvarka iš Komisijos rekomenduotų taikyti metodų. Kiti metodai gali būti taikomi tik suderinti su Komisija. Kol buitiniai šilumos vartotojai pasirenka metodą, taikomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus atitinkantis metodas. Šilumai paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams gali būti naudojami tokie butuose ir kitose patalpose įrengti šilumos, šilumnešio kiekio matavimo prietaisai, kurie nėra atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai ir jų rodmenų ataskaitos naudojamos tik šilumos išdalijimo proporcijoms nustatyti:

48.6.1. šildymo prietaisų dalikliai-indikatoriai;

48.6.2. buitiniai šilumos skaitikliai;

48.7. Taisyklių 48.6 punkte nurodytu atveju konkretaus daugiabučio gyvenamojo namo vartotojams pasirinkus šilumos išdalinio metodo, kuris suderintas su Komisija, taikyti kitame name, konkretaus namo valdytojas kreipiasi į Komisiją su prašymu leisti taikyti šį metodą. Esant galimybei taikyti šį metodą be pakeitimų šiame konkrečiame name, Komisija raštu pateikia teigiamą išvadą.

49. Kai daugiabučiame name yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie turi įrengtus atskirus įvadus ir butų ar kitų patalpų šilumos įrenginius, sujungtus su šilumos tiekėjo įrenginiais, butų ar kitų patalpų savininkų pasirinkimu jie gali būti vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis. Šiuo atveju šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir (ar) tiekimo–vartojimo riba nustatoma ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai bei neatsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami Taisyklių 48.1, 48.5 ir 48.6 punktuose nurodyta tvarka.

50. Šilumos vartotojams, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir (ar) tiekimo–vartojimo ribos nustatomos ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami:

50.1. pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdinių vietose, kuriose jie yra sujungti su vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais. Pagal šių prietaisų rodmenis šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už bendro naudojimo patalpose suvartotą šilumos kiekį;

	<p>50.2. namo, daugiabučio namo arba buto ar kitų patalpų įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su buitinių šilumos vartotojų autonominiais butų ir kitų patalpų šilumos įrenginiais. Pagal šių prietaisų rodmenis vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už pastatą, butą ar kitose patalpose suvartotą šilumos kiekį;</p> <p>50.3. Taisyklių 47, 47.2 ir 47.4 punktuose nurodytus atsiskaitomuosius šilumos ir (ar) šilumnešio kiekio apskaitos prietaisus šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba savo lėšomis įsigyja, įrengia ir prižiūri šilumos tiekėjas.</p> <p>51. Taisyklių 47.3 ir 48.6 papunkčiuose nurodytus neatsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus (buitinius šilumos skaitiklius, šildymo prietaisų daliklius - indikatorius) savo lėšomis gali įsigyti, įrengti ir prižiūrėti šilumos vartotojas, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktais nenustatyta kitaip.</p> <p>51.1. Sunaudotos šilumos matavimas kiekviename pastato (daugiabučio namo) vienetė (bute, kitoje patalpoje) ir Taisyklių 51 punkte nurodyti šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu duomenų nuskaitymu turi būti įrengiami, jeigu pastatas atitinka šiuos techninius reikalavimus:</p> <p>51.1.1. pastato šilumos punktas yra modernizuotas (automatizuotas);</p> <p>51.1.2. pastato šildymo sistema atitinka techninį projektą ir privalomuosius reikalavimus (Taisyklių 1 priedo 24 punktas);</p> <p>51.1.3. pastato šildymo sistemoje (ant stovų ir (ar) kolektorių) įrengti balansiniai ventiliai;</p> <p>51.1.4. atliktas šildymo sistemos subalansavimas;</p> <p>51.1.5. pastato šildymo sistemoje prie šildymo prietaisų įrengti termostatiniai ventiliai ir kitos reikalingos techninės priemonės jiems įrengti, tinkamai eksploatuoti ir užtikrinti tolygų šildymo sistemos darbą.</p> <p>51.2. Sunaudotos šilumos matavimas kiekviename pastato vienetė (bute, kitoje patalpoje) ir Taisyklių 51 punkte nurodyti šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu duomenų nuskaitymu turi būti įrengiami, jei atitinka 51.1. reikalavimus ir tai ekonomiškai naudinga, kaip apibrėžta Taisyklių 51.2.1. papunktyje.</p> <p>51.2.1. Laikoma, kad Taisyklių 51 punkte numatytus šilumos apskaitos prietaisus įrengti ekonomiškai naudinga, jeigu investicijos šilumos apskaitos prietaisų įrengimui ir eksploatacijai (prižiūrai), įskaitant nuotolinio duomenų nuskaitymo įrengimą ir priežiūrą per 7 metus yra mažesnės už galimus sutaupymus šiam laikotarpiui. Atliekant skaičiavimus vertinama, kad įrengus šilumos apskaitos prietaisus bus galima sutaupyti 5 procentus nuo pastato bendro metinio energijos šildymui suvartojimo (vertinimui priimant 3 paskutinių metų faktinio šilumos suvartojimo šildymui vidurkį). Ekonominio naudingumo vertinimą vartotojų lėšomis organizuoja ir (ar) atlieka pastato valdytojas.</p> <p>51.2.2. Pastato valdytojas atliktą ekonominio naudingumo vertinimą pateikia pastato gyventojams (pastato butų ar kitų patalpų savininkams).</p>	
--	---	--

	<p>51.2.3. Pastato valdytojas atsako už ekonominio naudingumo vertinimo išvadų pagrįstumą Taisyklėse (143.2 punktas) ir teisės aktuose (Taisyklių 1 priedas 48 punktas) nustatyta tvarka.</p> <p>52. Vartotojų prašymu, jeigu tai yra techniškai įmanoma, neatsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įsigyja, įrengia, prižiūri ir (ar) jų rodmenis nuotoliniu būdu nuskaityti šilumos tiekėjas. Šiuo atveju neatsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, priežiūros ir (ar) nuotolinio rodmenų nuskaitymo sąnaudas apmoka šilumos vartotojas.</p> <p>53. Pastato savininkui, pastato buto (patalpos) savininkui priklausantys atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai teisės aktų nustatyta tvarka perduodami (parduodami) šilumos tiekėjo nuosavybei, jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip.</p>	
<p>2. Tais atvejais, kai šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo pastatui tiekiami iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio arba centralizuotos šilumos ar centralizuotos vėsumos tiekimo sistemos, skaitiklis įrengiamas prie šilumokaičio arba tiekimo vietoje.</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymas</p> <p>11 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba tarp šilumos tiekėjo ir šilumos vartotojo</p> <p><...></p> <p>2. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba nustatomos šilumnešio vamzdynų vietoje, kurioje tiekėjo įrenginiai sujungti su vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais. Atsiskaitomieji apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas. Sutartimis tiekimo–vartojimo riba gali būti nustatyta kitoje vietoje negu šilumos pirkimo–pardavimo vieta. Tokiu atveju vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais šilumos pristatymo iki tiekimo–vartojimo ribos papildomas sąnaudas apmoka šie vartotojai. Pirmenybė pasirinkti tiekimo–vartojimo ribą suteikiama buitiniam šilumos vartotojui.</p> <p>16 straipsnis. Atsakomybė už atsiskaitomuosius šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisus</p> <p><...></p> <p>4. Karšto vandens tiekėjas arba šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju esamas tiekėjas įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose karšto vandens apskaitos prietaisus tiekimo–vartojimo ribos vietoje. Šių apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros sąnaudos įtraukiamos į karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaityti su karšto vandens tiekėjais už karštam vandeniui paruošti suvartotą geriamojo vandens kiekį, taip pat šilumos kiekiui, suvartotam su karštu vandeniu, paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės</p>	Visiškas

22. Karšto vandens vartotojas moka:

22.1. už faktiškai suvartotą karšto vandens kiekį pagal karšto vandens skaitiklio rodmenis ir atsiskaitymo dokumentuose deklaruoja paskutinę atsiskaitymo laikotarpio dieną užfiksuotus rodmenis, bei už cirkuliacijai sunaudotą šilumos kiekį, kurių reikšmės pateikiamos karšto vandens tiekėjo mokėjimo pranešime ar sąskaitoje;

<...>

46. Šilumos vartotojui patiektas šilumos kiekis per atsiskaitymo laikotarpį šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba nustatomas pagal įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų, įrengiamų vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 2, 3, 12 punktai), rodmenų ataskaitas ir (arba) skaičiavimo būdu, vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 14, 15, 76–85 punktai) ir šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje bei šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse nurodytais būdais.

47. Šilumos vartotojams:

47.1. šilumos apskaitai naudojamos tokios matavimo priemonės arba matavimo priemonių komplektai:

47.1.1. atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – įvadinis šilumos skaitiklis taikomas, kada šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo, vėdinimo sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą šilumos kiekį;

47.1.2. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio ir taikomas kada šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui, vėdinimui ir karštam vandeniui ruošti ir tai yra nurodyta šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo, vėdinimo sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą pastatui šildyti, vėdinti šilumos kiekį. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, įrengia šilumos tiekėjas. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklis naudojamas šilumos kiekiui, suvartotam pastato karšto vandens sistemoje, išmatuoti. Pagal karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už karštam vandeniui ruošti ir

karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartotą šilumos kiekį. Jeigu pastato savininkas – šilumos vartotojas, vadovaudamasis teisės aktuose ir Taisyklėmis nustatyta tvarka, yra sudaręs karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį su valdytoju ar kitu asmeniu, užsiimančiu karšto vandens tiekimo veikla, pagal karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenis, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, jis atsiskaito su šilumos tiekėju už karštam vandeniui ruošti suvartotą šilumos kiekį. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenys, vadovaujantis teisės aktais nustatyta tvarka, naudojami su karštu vandeniu ir karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartotiems šilumos kiekiams nustatyti (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai);

47.2. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir atsiskaitomojo šilumos kiekio apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas;

47.3. kai pastatas bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso daugiau kaip vienam juridiniam asmeniui, patalpų savininkams – šilumos vartotojams ir kai jiems nuosavybės teise priklausančių patalpų šilumos įrenginiai nėra tiesiogiai sujungti su šilumos tiekėjo šilumos perdavimo tinklų įrenginiais ir jie yra patalpų savininkai – šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas įrengiamas pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių patalpų savininkų – šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais, prie kurių prijungti patalpų šilumos įrenginiai. Šioje vietoje nustatoma šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su visais pastato šilumos vartotojais gali būti nustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos. Visas šilumos kiekis, nustatytas šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir ties tiekimo–vartojimo riba, pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitas šilumos tiekėjo yra paskirstomas (išdalijamas) vartotojams, o kiekvienas šilumos vartotojas moka už jam priskirtą šilumos kiekį, šilumos tiekėjui išmatavus, įvertinus ar kitaip pagal Komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustatčius, kokia visų vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam šilumos vartotojui. Šilumai paskirstyti patalpų savininkams – šilumos vartotojams gali būti naudojami ir statinio projekte (ar jo dalyje) nurodytoje vietoje įrengti šilumos, šilumnešio, vandens kiekio matavimo prietaisai, kurie nėra atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai, bet jų rodmenų ataskaitos naudojamos šilumos išdalijimo proporcijoms nustatyti, jeigu šalių sutarimu šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse nenurodyta kitaip. Šilumai paskirstyti gali būti naudojami tokie apskaitos prietaisai:

47.3.1. šildymo prietaisų dalikliai-indikatoriai;

47.3.2. buitiniai šilumos skaitikliai;

47.3.3. karšto vandens skaitikliai;

47.4. kai pastate yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie turi įrengtus atskirus įvadus ir patalpų šilumos įrenginius, sujungtus su šilumos tiekėjo įrenginiais, savininkų pasirinkimu jie gali būti šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, tiekimo–vartojimo riba nustatoma ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami:

47.4.1. pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais;

47.4.2. pastato kitų patalpų įvadų šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių šilumos vartotojų autonominiams patalpų šilumos įrenginiais;

47.4.3. šiose vietose nustatomos tiekimo–vartojimo ribos, jeigu šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su pastato visais šilumos vartotojais nenustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos;

47.4.4. visas šilumos kiekis, suvartotas pastato bendro naudojimo šilumos įrenginiuose, nustatytas šilumos pirkimo-pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo-vartojimo riba pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso, įrengto pastato įvade, rodmenų ataskaitas, paskirstomas šilumos vartotojams pagal vieną iš Komisijos rekomenduojamų taikyti ar su ja suderintų metodų, kurį pasirenka šilumos vartotojai ar, nesant priimto sprendimo, parenka šilumos tiekėjas, atsižvelgiant į pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus;

47.4.5. šilumai paskirstyti gali būti naudojami ir kiti Taisyklių 47.3 punkte nurodyti prietaisai.

48. Buitiniams šilumos vartotojams:

48.1. šilumos apskaitai naudojamos tokios matavimo priemonės arba matavimo priemonių komplektai:

48.2. atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – įvadinis šilumos skaitiklis, taikomas, kada butiniai šilumos vartotojai Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo ir karšto vandens sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis butiniai šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą šilumos kiekį. Jeigu butiniai šilumos vartotojai pageidauja ir (ar) vadovaujantis teisės aktuose ir Taisyklių nustatyta tvarka yra sudarę karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį su karšto vandens tiekėju, įvadinio šilumos skaitiklio rodmenys, vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka, gali būti naudojami šilumai, skirtai šildymui bei karštam vandeniui ruošti arba su karštam vandeniui ir karšto vandens temperatūrai palaikyti patiektiems ir suvartotiems šilumos kiekiams nustatyti ir jiems paskirstyti skaičiavimais (Taisyklių 1 priedo 76–

85 punktai). Šilumos tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.3. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio, taikomas, kada buitiniai šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui ir karštam vandeniui ruošti ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklius įrengia šilumos tiekėjas. Jų rodmenys naudojami šilumos, karšto vandens tiekėjų ir vartotojų tarpusavio atsiskaitymams pagal Komisijos rekomenduojamus ar su ja suderintus šilumos paskirstymo metodus (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos tiekėjas ar karšto vandens tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.4. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio, skirto visam šilumos, pateiktos į pastatą, kiekiui išmatuoti, ir šildymo šilumos skaitiklio, taikomas, kada buitiniai šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui ir karštam vandeniui ruošti ir kai negalima įrengti karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio prieš pašildytuvą (dvilaisniai karšto vandens ruošimo įrenginiai ir kt.) ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinio šilumos ir šildymo šilumos skaitiklius įrengia šilumos tiekėjas. Jų rodmenys naudojami šilumos, karšto vandens tiekėjų ir vartotojų tarpusavio atsiskaitymams pagal Komisijos rekomenduojamus arba su ja suderintus šilumos paskirstymo metodus (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos ar karšto vandens tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.5. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas, jeigu teisės aktuose ir šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje nenumatyta kitaip;

48.6. kai daugiabučiame name yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie neturi butų ar kitų patalpų šilumos įrenginių, tiesiogiai sujungtų su šilumos tiekėjo šilumos perdavimo tinklų įrenginiais, ir jie yra buitiniai šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis, atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas ar jų komplektai įrengiami daugiabučio namo įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su buitinių šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos

įrenginiais, prie kurių prijungti butų ir kitų patalpų šilumos įrenginiai. Šioje vietoje nustatoma šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir (ar) tiekimo–vartojimo riba. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su buitiniams šilumos vartotojais gali būti nustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos. Šilumos kiekis, nustatytas šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitas paskirstomas buitiniams šilumos vartotojams, įvertinus ar kitaip pagal Komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustačius, kokia visų buitinių šilumos vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam buitiniam šilumos vartotojui. Šių dalių matavimo, nustatymo ar įvertinimo metodą buitiniai šilumos vartotojai pasirenka teisės akto (Taisyklių 1 priedo 1, 3 punktai) nustatyta sprendimų priėmimo tvarka iš Komisijos rekomenduotų taikyti metodų. Kiti metodai gali būti taikomi tik suderinti su Komisija. Kol buitiniai šilumos vartotojai pasirenka metodą, taikomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus atitinkantis metodas. Šilumai paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams gali būti naudojami tokie butuose ir kitose patalpose įrengti šilumos, šilumnešio kiekio matavimo prietaisai, kurie nėra atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai ir jų rodmenų ataskaitos naudojamos tik šilumos išdalijimo proporcijoms nustatyti:

48.6.1. šildymo prietaisų dalikliai-indikatoriai;

48.6.2. buitiniai šilumos skaitikliai;

48.7. Taisyklių 48.6 punkte nurodytu atveju konkretaus daugiabučio gyvenamojo namo vartotojams pasirinkus šilumos išdalinio metodo, kuris suderintas su Komisija, taikyti kitame name, konkretaus namo valdytojas kreipiasi į Komisiją su prašymu leisti taikyti šį metodą. Esant galimybei taikyti šį metodą be pakeitimų šiame konkrečiame name, Komisija raštu pateikia teigiamą išvadą.

49. Kai daugiabučiame name yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie turi įrengtus atskirus įvadus ir butų ar kitų patalpų šilumos įrenginius, sujungtus su šilumos tiekėjo įrenginiais, butų ar kitų patalpų savininkų pasirinkimu jie gali būti vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis. Šiuo atveju šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir (ar) tiekimo–vartojimo riba nustatoma ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai bei neatsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami Taisyklių 48.1, 48.5 ir 48.6 punktuose nurodyta tvarka.

50. Šilumos vartotojams, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir (ar) tiekimo–vartojimo ribos nustatomos ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami:

50.1. pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdinių vietose, kuriose jie yra sujungti su vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais. Pagal šių prietaisų rodmenis šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už bendro naudojimo patalpose suvartotą šilumos kiekį;

	<p>50.2. namo, daugiabučio namo arba buto ar kitų patalpų įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su buitinių šilumos vartotojų autonominiais butų ir kitų patalpų šilumos įrenginiais. Pagal šių prietaisų rodmenis vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už pastatą, butą ar kitose patalpose suvartotą šilumos kiekį;</p> <p>50.3. Taisyklių 47, 47.2 ir 47.4 punktuose nurodytus atsiskaitomuosius šilumos ir (ar) šilumnešio kiekio apskaitos prietaisus šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba savo lėšomis įsigyja, įrengia ir prižiūri šilumos tiekėjas.</p> <p>51. Taisyklių 47.3 ir 48.6 papunkčiuose nurodytus neatsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus (buitinius šilumos skaitiklius, šildymo prietaisų daliklius - indikatorius) savo lėšomis gali įsigyti, įrengti ir prižiūrėti šilumos vartotojas, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktais nenustatyta kitaip.</p> <p>51.1. Sunaudotos šilumos matavimas kiekviename pastato (daugiabučio namo) vienetė (bute, kitoje patalpoje) ir Taisyklių 51 punkte nurodyti šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu duomenų nuskaitymu turi būti įrengiami, jeigu pastatas atitinka šiuos techninius reikalavimus:</p> <p>51.1.1. pastato šilumos punktas yra modernizuotas (automatizuotas);</p> <p>51.1.2. pastato šildymo sistema atitinka techninį projektą ir privalomuosius reikalavimus (Taisyklių 1 priedo 24 punktas);</p> <p>51.1.3. pastato šildymo sistemoje (ant stovų ir (ar) kolektorių) įrengti balansiniai ventiliai;</p> <p>51.1.4. atliktas šildymo sistemos subalansavimas;</p> <p>51.1.5. pastato šildymo sistemoje prie šildymo prietaisų įrengti termostatiniai ventiliai ir kitos reikalingos techninės priemonės jiems įrengti, tinkamai eksploatuoti ir užtikrinti tolygų šildymo sistemos darbą.</p> <p>51.2. Sunaudotos šilumos matavimas kiekviename pastato vienetė (bute, kitoje patalpoje) ir Taisyklių 51 punkte nurodyti šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu duomenų nuskaitymu turi būti įrengiami, jei atitinka 51.1. reikalavimus ir tai ekonomiškai naudinga, kaip apibrėžta Taisyklių 51.2.1. papunktyje.</p> <p>51.2.1. Laikoma, kad Taisyklių 51 punkte numatytus šilumos apskaitos prietaisus įrengti ekonomiškai naudinga, jeigu investicijos šilumos apskaitos prietaisų įrengimui ir eksploatacijai (prižiūrai), įskaitant nuotolinio duomenų nuskaitymo įrengimą ir priežiūrą per 7 metus yra mažesnės už galimus sutaupymus šiam laikotarpiui. Atliekant skaičiavimus vertinama, kad įrengus šilumos apskaitos prietaisus bus galima sutaupyti 5 procentus nuo pastato bendro metinio energijos šildymui suvartojimo (vertinimui priimant 3 paskutinių metų faktinio šilumos suvartojimo šildymui vidurkį). Ekonominio naudingumo vertinimą vartotojų lėšomis organizuoja ir (ar) atlieka pastato valdytojas.</p> <p>51.2.2. Pastato valdytojas atliktą ekonominio naudingumo vertinimą pateikia pastato gyventojams (pastato butų ar kitų patalpų savininkams).</p>	
--	---	--

	<p>51.2.3. Pastato valdytojas atsako už ekonominio naudingumo vertinimo išvadų pagrįstumą Taisyklėse (143.2 punktas) ir teisės aktuose (Taisyklių 1 priedas 48 punktas) nustatyta tvarka.</p> <p>52. Vartotojų prašymu, jeigu tai yra techniškai įmanoma, neatsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įsigyja, įrengia, prižiūri ir (ar) jų rodmenis nuotoliniu būdu nuskaityti šilumos tiekėjas. Šiuo atveju neatsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, priežiūros ir (ar) nuotolinio rodmenų nuskaitymo sąnaudas apmoka šilumos vartotojas.</p> <p>53. Pastato savininkui, pastato buto (patalpos) savininkui priklausantys atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai teisės aktų nustatyta tvarka perduodami (parduodami) šilumos tiekėjo nuosavybei, jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip.</p>	
15 straipsnis	<p><i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, 9b straipsnio nuostatomis. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i></p>	
Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens atskiras matavimas ir sąnaudų paskirstymas už juos		
<p>1. Daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose, kuriuose yra centrinis šildymo arba centrinis vėsinimo šaltinis, arba į kuriuos šiluma ir vėsuma tiekama iš centralizuotos šilumos ar centralizuotos vėsumos tiekimo sistemos, įrengiami individualūs skaitikliai, matuojantys kiekviename pastato vienetuose suvartojamos šilumos, vėsumos arba buitinio karšto vandens kiekį, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai efektyvu, nes yra proporcinga, palyginti su galimos sutaupyti energijos kiekiu.</p> <p>Jei šilumai matuoti kiekviename pastato vienetuose individualių skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių arba tai nėra ekonomiškai efektyvu, kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos dalikliai, nebent atitinkama valstybė narė įrodytų, kad tokių šilumos daliklių</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>5. Atsiskaitomieji karšto vandens apskaitos prietaisai – vartotojų sunaudoto karšto vandens kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su tiekėju už sunaudotą karštą vandenį.</p> <p>6. Atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – vartotojams patiekto šilumos kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su šilumos tiekėju už suvartotą šilumą.</p> <p>11 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba tarp šilumos tiekėjo ir šilumos vartotojo</p> <p><...></p> <p>2. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba nustatomos šilumnešio vamzdynų vietoje, kurioje tiekėjo įrenginiai sujungti su vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais. Atsiskaitomieji apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas. Sutartimis tiekimo–vartojimo riba gali būti nustatyta kitoje vietoje negu šilumos pirkimo–pardavimo vieta. Tokiu atveju vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios</p>	<p>Visiškas</p> <p>(Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo</p>

<p>įrengimas nebūtų ekonomiškai efektyvus. Tokiais atvejais gali būti svarstoma galimybė naudoti alternatyvius ekonomiškai veiksmingus suvartotos šilumos matavimo metodus. Kiekviena valstybė narė aiškiai nustato ir paskelbia bendruosius kriterijus, metodiką ir procedūras, kuriuos taikant nustatoma, kas yra techniškai neįmanoma ir ekonomiškai neefektyvu.</p>	<p>dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais šilumos pristatymo iki tiekimo–vartojimo ribos papildomas sąnaudas apmoka šie vartotojai. Pirmenybė pasirinkti tiekimo–vartojimo ribą suteikiama buitiniam šilumos vartotojui.</p> <p>15 straipsnis. Karšto vandens tiekimo daugiabučiuose namuose organizavimas</p> <p>1. Vartotojai daugiabučiuose namuose gali Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka pasirinkti apsirūpinimo karštu vandeniu būdą arba karšto vandens tiekėją ir sudaryti su juo karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį. Pasirinktas karšto vandens tiekėjas įrengia vartotojo suvartojamo karšto vandens atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus, sudaro sutartis ir perka karštam vandeniui ruošti reikalingą geriamąjį vandenį bei šilumą ar kitą energiją iš atitinkamų tiekėjų. Nupirkto geriamojo vandens kiekis nustatomas pagal atsiskaitomojo apskaitos prietaiso, vandens tiekėjo įrengto pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius, rodmenis. Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekis nustatomas pagal šilumos ar kitos energijos tiekėjo įrengto prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso rodmenis, o jeigu jo nėra arba jis sugedęs, – pagal Tarybos patvirtintas normas. Vartotojams parduodamo karšto vandens kiekis nustatomas pagal vartotojų patalpose esančių atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis. Karšto vandens kaina, pranešimų apie suvartotą karštą vandenį pateikimo ir mokesčio už karštą vandenį apmokėjimo tvarka nustatoma karšto vandens tiekėjo ir vartotojo sutartyje. Nustatant mokesčius už karštą vandenį, su nepaskirstytu karštu vandeniu suvartotas šilumos kiekis gali būti priskirtas ir išdalijamas apmokėti vartotojams tik tuo atveju, jeigu tiekėjai įvykdė visas savo prievolės sutvarkyti karšto vandens apskaitą tame name. Tuo atveju, kai daugiabučio namo vartotojai karšto vandens tiekėju pasirenka šilumos tiekėją, šilumos tiekėjas privalo su šio namo vartotojais sudaryti karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį.</p> <p>1¹. Geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu.</p> <p>2. Kol vartotojai pasirenka karšto vandens tiekėją arba apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, karšto vandens tiekėjas yra šilumos tiekėjas. Karšto vandens apskaitos prietaisus daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose įrengia, prižiūri ir jų patikrą atlieka karšto vandens tiekėjas, jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo sudarytose karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose sutartyse nenumatyta kitaip.</p> <p>16 straipsnis. Atsakomybė už atsiskaitomuosius šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisus</p> <p><...></p> <p>4. Karšto vandens tiekėjas arba šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatyto atveju esamas tiekėjas įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose karšto vandens apskaitos prietaisus tiekimo–vartojimo ribos vietoje. Šių apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros sąnaudos įtraukiamos į karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesť. Šių apskaitos prietaisų</p>	<p>vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglementuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>2. Naujuose daugiabučiuose pastatuose ir naujų daugeliui paskirčių naudojamų pastatų gyvenamosiose dalyse, kuriose yra centrinis šildymo šaltinis buitiniam karštam vandeniui ruošti arba į juos šiluma tiekama iš centralizuotų šilumos tiekimo sistemų, nepaisant 1 dalies pirmos pastraipos, įrengiami individualūs buitinio karšto vandens skaitikliai.</p>		
<p>3. Jei daugiabučius ar daugeliui paskirčių naudojamus pastatus aptarnauja centralizuoto šilumos ar centralizuoto vėsumos tiekimo tinklas arba jei vyrauja nuosavos tokių pastatų bendros šildymo ar vėsinimo sistemos, valstybės narės užtikrina, kad būtų priimtos skaidrios, viešai prieinamos nacionalinės šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo tokiuose pastatuose sąnaudų paskirstymo taisyklės, jog būtų užtikrintas individualaus suvartojimo apskaitos skaidrumas ir tikslumas. Kai tikslinga, tokiose taisyklėse pateikiamos gairės, kaip paskirstyti sąnaudas energijai, kuri naudojama:</p>		
<p>a) kaip buitinis karštas vanduo;</p>		
<p>b) kaip šiluma, kurią išskiria pastato įrenginiai siekiant apšildyti bendro naudojimo patalpas, jei laiptinėse ir koridoriuose įrengti radiatoriai;</p>		
<p>c) butų šildymui arba vėsinimui.</p>		

rodmenys naudojami atsiskaityti su karšto vandens tiekėjais už karštam vandeniui paruošti suvartotą geriamojo vandens kiekį, taip pat šilumos kiekiui, suvartotam su karštu vandeniu, paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams.

Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės

22. Karšto vandens vartotojas moka:

22.1. už faktiškai suvartotą karšto vandens kiekį pagal karšto vandens skaitiklio rodmenis ir atsiskaitymo dokumentuose deklaruoja paskutinę atsiskaitymo laikotarpio dieną užfiksuotus rodmenis, bei už cirkuliacijai sunaudotą šilumos kiekį, kurių reikšmės pateikiamos karšto vandens tiekėjo mokėjimo pranešime ar sąskaitoje;

<...>

46. Šilumos vartotojui patiektas šilumos kiekis per atsiskaitymo laikotarpį šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba nustatomas pagal įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų, įrengiamų vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 2, 3, 12 punktai), rodmenų ataskaitas ir (arba) skaičiavimo būdu, vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 14, 15, 76–85 punktai) ir šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje bei šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse nurodytais būdais.

47. Šilumos vartotojams:

47.1. šilumos apskaitai naudojamos tokios matavimo priemonės arba matavimo priemonių komplektai:

47.1.1. atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – įvadinis šilumos skaitiklis taikomas, kada šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo, vėdinimo sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą šilumos kiekį;

47.1.2. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio ir taikomas kada šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui, vėdinimui ir karštam vandeniui ruošti ir tai yra nurodyta šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo, vėdinimo sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą

pastatui šildyti, vėdinti šilumos kiekį. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, įrengia šilumos tiekėjas. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklis naudojamas šilumos kiekiui, suvartotam pastato karšto vandens sistemoje, išmatuoti. Pagal karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už karštam vandeniui ruošti ir karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartotą šilumos kiekį. Jeigu pastato savininkas – šilumos vartotojas, vadovaudamasis teisės aktuose ir Taisyklėmis nustatyta tvarka, yra sudaręs karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį su valdytoju ar kitu asmeniu, užsiimančiu karšto vandens tiekimo veikla, pagal karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenis, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, jis atsiskaito su šilumos tiekėju už karštam vandeniui ruošti suvartotą šilumos kiekį. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenys, vadovaujantis teisės aktais nustatyta tvarka, naudojami su karštu vandeniu ir karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartotiems šilumos kiekiams nustatyti (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai);

47.2. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir atsiskaitomojo šilumos kiekio apskaitos prietaiso apmoka vamzdinių savininkas;

47.3. kai pastatas bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso daugiau kaip vienam juridiniam asmeniui, patalpų savininkams – šilumos vartotojams ir kai jiems nuosavybės teise priklausančių patalpų šilumos įrenginiai nėra tiesiogiai sujungti su šilumos tiekėjo šilumos perdavimo tinklų įrenginiais ir jie yra patalpų savininkai – šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas įrengiamas pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdinių vietose, kuriose jie yra sujungti su šių patalpų savininkų – šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais, prie kurių prijungti patalpų šilumos įrenginiai. Šioje vietoje nustatoma šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su visais pastato šilumos vartotojais gali būti nustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos. Visas šilumos kiekis, nustatytas šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir ties tiekimo–vartojimo riba, pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitas šilumos tiekėjo yra paskirstomas (išdalijamas) vartotojams, o kiekvienas šilumos vartotojas moka už jam priskirtą šilumos kiekį, šilumos tiekėjui išmatavus, įvertinus ar kitaip pagal Komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustatčius, kokia visų vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam šilumos vartotojui. Šilumai paskirstyti patalpų savininkams – šilumos vartotojams gali būti naudojami ir statinio projekte (ar jo dalyje) nurodytoje vietoje įrengti šilumos, šilumnešio, vandens kiekio matavimo prietaisai,

kurie nėra atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai, bet jų rodmenų ataskaitos naudojamos šilumos išdalijimo proporcijoms nustatyti, jeigu šalių sutarimu šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse nenurodyta kitaip. Šilumai paskirstyti gali būti naudojami tokie apskaitos prietaisai:

47.3.1. šildymo prietaisų dalikliai-indikatoriai;

47.3.2. buitiniai šilumos skaitikliai;

47.3.3. karšto vandens skaitikliai;

47.4. kai pastate yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie turi įrengtus atskirus įvadus ir patalpų šilumos įrenginius, sujungtus su šilumos tiekėjo įrenginiais, savininkų pasirinkimu jie gali būti šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, tiekimo–vartojimo riba nustatoma ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami:

47.4.1. pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais;

47.4.2. pastato kitų patalpų įvadų šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių šilumos vartotojų autonominiams patalpų šilumos įrenginiais;

47.4.3. šiose vietose nustatomos tiekimo–vartojimo ribos, jeigu šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su pastato visais šilumos vartotojais nenustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos;

47.4.4. visas šilumos kiekis, suvartotas pastato bendro naudojimo šilumos įrenginiuose, nustatytas šilumos pirkimo-pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo-vartojimo riba pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso, įrengto pastato įvade, rodmenų ataskaitas, paskirstomas šilumos vartotojams pagal vieną iš Komisijos rekomenduojamų taikyti ar su ja suderintų metodų, kurį pasirenka šilumos vartotojai ar, nesant priimto sprendimo, parenka šilumos tiekėjas, atsižvelgiant į pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus;

47.4.5. šilumai paskirstyti gali būti naudojami ir kiti Taisyklių 47.3 punkte nurodyti prietaisai.

48. Buitiniams šilumos vartotojams:

48.1. šilumos apskaitai naudojamos tokios matavimo priemonės arba matavimo priemonių komplektai:

48.2. atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – įvadinis šilumos skaitiklis, taikomas, kada buitiniai šilumos vartotojai Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo ir karšto vandens sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis buitiniai šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą šilumos kiekį. Jeigu buitiniai šilumos vartotojai pageidauja ir (ar) vadovaujantis teisės aktuose

ir Taisyklių nustatyta tvarka yra sudarę karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį su karšto vandens tiekėju, įvadinio šilumos skaitiklio rodmenys, vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka, gali būti naudojami šilumai, skirtai šildymui bei karštam vandeniui ruošti arba su karštam vandeniui ir karšto vandens temperatūrai palaikyti patiektiems ir suvartotiems šilumos kiekiam nustatyti ir jiems paskirstyti skaičiavimais (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.3. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio, taikomas, kada buitiniai šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui ir karštam vandeniui ruošti ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklius įrengia šilumos tiekėjas. Jų rodmenys naudojami šilumos, karšto vandens tiekėjų ir vartotojų tarpusavio atsiskaitymams pagal Komisijos rekomenduojamus ar su ja suderintus šilumos paskirstymo metodus (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos tiekėjas ar karšto vandens tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.4. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio, skirto visam šilumos, pateiktos į pastatą, kiekiui išmatuoti, ir šildymo šilumos skaitiklio, taikomas, kada buitiniai šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui ir karštam vandeniui ruošti ir kai negalima įrengti karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio prieš pašildytuvą (dvilaipsniai karšto vandens ruošimo įrenginiai ir kt.) ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinio šilumos ir šildymo šilumos skaitiklius įrengia šilumos tiekėjas. Jų rodmenys naudojami šilumos, karšto vandens tiekėjų ir vartotojų tarpusavio atsiskaitymams pagal Komisijos rekomenduojamus arba su ja suderintus šilumos paskirstymo metodus (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos ar karšto vandens tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.5. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas, jeigu teisės aktuose ir šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje nenumatyta kitaip;

48.6. kai daugiabučiame name yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie neturi butų ar kitų patalpų šilumos įrenginių, tiesiogiai sujungtų su šilumos tiekėjo šilumos perdavimo tinklų įrenginiais, ir jie yra buitiniai šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis, atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas ar jų komplektai įrengiami daugiabučio namo įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su buitinių šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais, prie kurių prijungti butų ir kitų patalpų šilumos įrenginiai. Šioje vietoje nustatoma šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir (ar) tiekimo–vartojimo riba. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su buitinais šilumos vartotojais gali būti nustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos. Šilumos kiekis, nustatytas šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitas paskirstomas buitiniams šilumos vartotojams, įvertinus ar kitaip pagal Komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustačius, kokia visų buitinių šilumos vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam buitiniam šilumos vartotojui. Šių dalių matavimo, nustatymo ar įvertinimo metodą buitiniai šilumos vartotojai pasirenka teisės akto (Taisyklių 1 priedo 1, 3 punktai) nustatyta sprendimų priėmimo tvarka iš Komisijos rekomenduotų taikyti metodų. Kiti metodai gali būti taikomi tik suderinti su Komisija. Kol buitiniai šilumos vartotojai pasirenka metodą, taikomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus atitinkantis metodas. Šilumai paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams gali būti naudojami tokie butuose ir kitose patalpose įrengti šilumos, šilumnešio kiekio matavimo prietaisai, kurie nėra atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai ir jų rodmenų ataskaitos naudojamos tik šilumos išdalijimo proporcijoms nustatyti:

48.6.1. šildymo prietaisų dalikliai-indikatoriai;

48.6.2. buitiniai šilumos skaitikliai;

48.7. Taisyklių 48.6 punkte nurodytu atveju konkretaus daugiabučio gyvenamojo namo vartotojams pasirinkus šilumos išdalinio metodo, kuris suderintas su Komisija, taikyti kitame name, konkretaus namo valdytojas kreipiasi į Komisiją su prašymu leisti taikyti šį metodą. Esant galimybei taikyti šį metodą be pakeitimų šiame konkrečiame name, Komisija raštu pateikia teigiamą išvadą.

49. Kai daugiabučiame name yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie turi įrengtus atskirus įvadus ir butų ar kitų patalpų šilumos įrenginius, sujungtus su šilumos tiekėjo įrenginiais, butų ar kitų patalpų savininkų pasirinkimu jie gali būti vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis. Šiuo atveju šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir (ar) tiekimo–vartojimo riba nustatoma ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai bei neatsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami Taisyklių 48.1, 48.5 ir 48.6 punktuose nurodyta tvarka.

	<p>50. Šilumos vartotojams, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir (ar) tiekimo–vartojimo ribos nustatomos ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami:</p> <p>50.1. pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais. Pagal šių prietaisų rodmenis šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už bendro naudojimo patalpose suvartotą šilumos kiekį;</p> <p>50.2. namo, daugiabučio namo arba buto ar kitų patalpų įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su buitinių šilumos vartotojų autonominiiais butų ir kitų patalpų šilumos įrenginiais. Pagal šių prietaisų rodmenis vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už pastatą, butą ar kitose patalpose suvartotą šilumos kiekį;</p> <p>50.3. Taisyklių 47, 47.2 ir 47.4 punktuose nurodytus atsiskaitomuosius šilumos ir (ar) šilumnešio kiekio apskaitos prietaisus šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba savo lėšomis įsigyja, įrengia ir prižiūri šilumos tiekėjas.</p> <p>51. Taisyklių 47.3 ir 48.6 papunkčiuose nurodytus neatsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus (buitinius šilumos skaitiklius, šildymo prietaisų daliklius - indikatorius) savo lėšomis gali įsigyti, įrengti ir prižiūrėti šilumos vartotojas, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktais nenustatyta kitaip.</p> <p>51.1. Sunaudotos šilumos matavimas kiekviename pastato (daugiabučio namo) vienetė (bute, kitoje patalpoje) ir Taisyklių 51 punkte nurodyti šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu duomenų nuskaitymu turi būti įrengiami, jeigu pastatas atitinka šiuos techninius reikalavimus:</p> <p>51.1.1. pastato šilumos punktas yra modernizuotas (automatizuotas);</p> <p>51.1.2. pastato šildymo sistema atitinka techninį projektą ir privalomuosius reikalavimus (Taisyklių 1 priedo 24 punktas);</p> <p>51.1.3. pastato šildymo sistemoje (ant stovų ir (ar) kolektorių) įrengti balansiniai ventiliai;</p> <p>51.1.4. atliktas šildymo sistemos subalansavimas;</p> <p>51.1.5. pastato šildymo sistemoje prie šildymo prietaisų įrengti termostatiniai ventiliai ir kitos reikalingos techninės priemonės jiems įrengti, tinkamai eksploatuoti ir užtikrinti tolygų šildymo sistemos darbą.</p> <p>51.2. Sunaudotos šilumos matavimas kiekviename pastato vienetė (bute, kitoje patalpoje) ir Taisyklių 51 punkte nurodyti šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu duomenų nuskaitymu turi būti įrengiami, jei atitinka 51.1. reikalavimus ir tai ekonomiškai naudinga, kaip apibrėžta Taisyklių 51.2.1. papunktyje.</p> <p>51.2.1. Laikoma, kad Taisyklių 51 punkte numatytus šilumos apskaitos prietaisus įrengti ekonomiškai naudinga, jeigu investicijos šilumos apskaitos prietaisų įrengimui ir eksploatacijai (prižiūrai), įskaitant nuotolinio duomenų nuskaitymo įrengimą ir priežiūrą per 7 metus yra mažesnės už galimus sutaupymus šiam laikotarpiui. Atliekant skaičiavimus vertinama, kad įrengus šilumos apskaitos prietaisus bus galima sutaupyti 5 procentus nuo pastato bendro</p>	
--	---	--

	<p>metinio energijos šildymui suvartojimo (vertinimui priimant 3 paskutinių metų faktinio šilumos suvartojimo šildymui vidurkį). Ekonominio naudingumo vertinimą vartotojų lėšomis organizuoja ir (ar) atlieka pastato valdytojas.</p> <p>51.2.2. Pastato valdytojas atliktą ekonominio naudingumo vertinimą pateikia pastato gyventojams (pastato butų ar kitų patalpų savininkams).</p> <p>51.2.3. Pastato valdytojas atsako už ekonominio naudingumo vertinimo išvadų pagrįstumą Taisyklėse (143.2 punktas) ir teisės aktuose (Taisyklių 1 priedas 48 punktas) nustatyta tvarka.</p> <p>52. Vartotojų prašymu, jeigu tai yra techniškai įmanoma, neatsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įsigyja, įrengia, prižiūri ir (ar) jų rodmenis nuotoliniu būdu nuskaito šilumos tiekėjas. Šiuo atveju neatsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, priežiūros ir (ar) nuotolinio rodmenų nuskaitymo sąnaudas apmoka šilumos vartotojas.</p> <p>53. Pastato savininkui, pastato buto (patalpos) savininkui priklausantys atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai teisės aktų nustatyta tvarka perduodami (parduodami) šilumos tiekėjo nuosavybei, jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip.</p>	
16 straipsnis	<p><i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, 9c straipsnio nuostatomis. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i></p>	
Nuotolinio nuskaitymo reikalavimas		
<p>1. 14 ir 15 straipsnių taikymo tikslais įrengiami nauji skaitikliai ir šilumos dalikliai turi būti nuotoliniu būdu nuskaitomi prietaisais. Taikomos 15 straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos dėl techninių galimybių ir ekonominio efektyvumo.</p> <p>2. Jau įrengti skaitikliai ir šilumos dalikliai, kurie nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, ne vėliau kaip 2027 m. sausio 1 d. pertvarkomi į nuotoliniu būdu nuskaitomus prietaisus arba tokiais pakeičiami, nebent atitinkama valstybė narė įrodytų, kad tai nėra ekonomiškai efektyvu.</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>5. Atsiskaitomieji karšto vandens apskaitos prietaisai – vartotojų sunaudoto karšto vandens kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su tiekėju už sunaudotą karštą vandenį.</p> <p>6. Atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – vartotojams patiekto šilumos kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su šilumos tiekėju už suvartotą šilumą.</p> <p>11 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba tarp šilumos tiekėjo ir šilumos vartotojo</p> <p><...></p> <p>2. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba nustatomos šilumnešio vamzdynų vietoje, kurioje tiekėjo įrenginiai sujungti su vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais. Atsiskaitomieji apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos</p>	Visiškas

nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamdrynų savininkas. Sutartimis tiekimo–vartojimo riba gali būti nustatyta kitoje vietoje negu šilumos pirkimo–pardavimo vieta. Tokiu atveju vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais šilumos pristatymo iki tiekimo–vartojimo ribos papildomas sąnaudas apmoka šie vartotojai. Pirmenybė pasirinkti tiekimo–vartojimo ribą suteikiama buitiniam šilumos vartotojui.

<...>

4. Šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose:

1) šilumos skaitiklius, jeigu prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas statomas pastatas;

2) šilumos skaitiklius, jeigu atkuriant ar pagerinant pastato atitvarų ir (ar) inžinerinių sistemų fizines ir energines savybes yra rekonstruojamas, atnaujinamas (modernizuojamas) ar remontuojamas pastatas (jo dalis), kurio rekonstravimo, atnaujinimo (modernizavimo) ar remonto kaina sudaro daugiau kaip 25 procentus pastato atkuriamosios vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, ir gautas daugumos rekonstruojamo, atnaujinamo (modernizuojamo) ar remontuojamo pastato savininkų sutikimas įrengti šilumos skaitiklius;

3) šilumos skaitiklius arba daliklius, jeigu yra techninės galimybės ir vartotojai pageidauja.

<...>

6. Įvadinių atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų ir šio straipsnio 4 dalyje nurodytų apskaitos prietaisų rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu. Karšto vandens skaitikliai, šilumos skaitikliai ir dalikliai, kurių rodmenis galima nuskaityti nuotoliniu būdu, įrengiami visame pastate, jeigu tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai naudinga.

15 straipsnis. Karšto vandens tiekimo daugiabučiuose namuose organizavimas

1. Vartotojai daugiabučiuose namuose gali Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka pasirinkti apsirūpinimo karštu vandeniu būdą arba karšto vandens tiekėją ir sudaryti su juo karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį. Pasirinktas karšto vandens tiekėjas įrengia vartotojo suvartojamo karšto vandens atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus, sudaro sutartis ir perka karštam vandeniui ruošti reikalingą geriamąjį vandenį bei šilumą ar kitą energiją iš atitinkamų tiekėjų. Nupirkto geriamojo vandens kiekis nustatomas pagal atsiskaitomojo apskaitos prietaiso, vandens tiekėjo įrengto pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius, rodmenis. Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekis nustatomas pagal šilumos ar kitos energijos tiekėjo įrengto prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso rodmenis, o jeigu jo nėra arba jis sugedęs, – pagal Tarybos patvirtintas normas. Vartotojams parduodamo karšto vandens kiekis nustatomas pagal vartotojų patalpose esančių atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis. Karšto vandens kaina, pranešimų apie suvartotą karštą vandenį pateikimo ir mokesčio už karštą vandenį apmokėjimo tvarka nustatoma karšto vandens tiekėjo

ir vartotojo sutartyje. Nustatant mokesčius už karštą vandenį, su nepaskirstytu karštu vandeniu suvartotas šilumos kiekis gali būti priskirtas ir išdalijamas apmokėti vartotojams tik tuo atveju, jeigu tiekėjai įvykdė visas savo prievolės sutvarkyti karšto vandens apskaitą tame name. Tuo atveju, kai daugiabučio namo vartotojai karšto vandens tiekėju pasirenka šilumos tiekėją, šilumos tiekėjas privalo su šio namo vartotojais sudaryti karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį.

1¹. Geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu.

2. Kol vartotojai pasirenka karšto vandens tiekėją arba apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, karšto vandens tiekėjas yra šilumos tiekėjas. Karšto vandens apskaitos prietaisus daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose įrengia, prižiūri ir jų patikrą atlieka karšto vandens tiekėjas, jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo sudarytose karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose sutartyse nenumatyta kitaip.

16 straipsnis. Atsakomybė už atsiskaitomuosius šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisus

<...>

4. Karšto vandens tiekėjas arba šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju esamas tiekėjas įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose karšto vandens apskaitos prietaisus tiekimo–vartojimo ribos vietoje. Šių apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros sąnaudos įtraukiamos į karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesť. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaityti su karšto vandens tiekėjais už karštam vandeniui paruošti suvartotą geriamojo vandens kiekį, taip pat šilumos kiekiui, suvartotam su karštu vandeniu, paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams.

28 straipsnis. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo teisės, pareigos ir atsakomybė buitiniam šilumos vartotojui

<...>

5. Šilumos ir karšto vandens tiekėjas gali nuskaityti šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis teisės aktų reikalavimus atitinkančiu nuotoliniu būdu.

Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės

22. Karšto vandens vartotojas moka:

22.1. už faktiškai suvartotą karšto vandens kiekį pagal karšto vandens skaitiklio rodmenis ir atsiskaitymo dokumentuose deklaruoja paskutinę atsiskaitymo laikotarpio dieną užfiksuotus rodmenis, bei už cirkuliacijai sunaudotą šilumos kiekį, kurių reikšmės pateikiamos karšto vandens tiekėjo mokėjimo pranešime ar sąskaitoje;

<...>

46. Šilumos vartotojui patiekta šilumos kiekis per atsiskaitymo laikotarpį šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba nustatomas pagal įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų, įrengiamų vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 2, 3, 12 punktai), rodmenų ataskaitas ir (arba) skaičiavimo būdu, vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 14, 15, 76–85 punktai) ir šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje bei šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse nurodytais būdais.

47. Šilumos vartotojams:

47.1. šilumos apskaitai naudojamos tokios matavimo priemonės arba matavimo priemonių komplektai:

47.1.1. atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – įvadinis šilumos skaitiklis taikomas, kada šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo, vėdinimo sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą šilumos kiekį;

47.1.2. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio ir taikomas kada šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui, vėdinimui ir karštam vandeniui ruošti ir tai yra nurodyta šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiektam ir suvartotam pastato šildymo, vėdinimo sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą pastatui šildyti, vėdinti šilumos kiekį. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, įrengia šilumos tiekėjas. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklis naudojamas šilumos kiekiui, suvartotam pastato karšto vandens sistemoje, išmatuoti. Pagal karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenis pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už karštam vandeniui ruošti ir karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartotą šilumos kiekį. Jeigu pastato savininkas – šilumos vartotojas, vadovaudamasis teisės aktuose ir Taisyklėmis nustatyta tvarka, yra sudaręs karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį su valdytoju ar kitu asmeniu, užsiimančiu karšto vandens tiekimo veikla, pagal karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenis, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, jis atsiskaito su šilumos tiekėju už karštam vandeniui ruošti suvartotą šilumos kiekį. Karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio rodmenys,

	<p>vadovaujantis teisės aktais nustatyta tvarka, naudojami su karštu vandeniu ir karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartotiems šilumos kiekiam nustatyti (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai);</p> <p>47.2. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir atsiskaitomojo šilumos kiekio apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas;</p> <p>47.3. kai pastatas bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso daugiau kaip vienam juridiniam asmeniui, patalpų savininkams – šilumos vartotojams ir kai jiems nuosavybės teise priklausančių patalpų šilumos įrenginiai nėra tiesiogiai sujungti su šilumos tiekėjo šilumos perdavimo tinklų įrenginiais ir jie yra patalpų savininkai – šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartį, atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas įrengiamas pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių patalpų savininkų – šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais, prie kurių prijungti patalpų šilumos įrenginiai. Šioje vietoje nustatoma šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su visais pastato šilumos vartotojais gali būti nustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos. Visas šilumos kiekis, nustatytas šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir ties tiekimo–vartojimo riba, pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitas šilumos tiekėjo yra paskirstomas (išdalijamas) vartotojams, o kiekvienas šilumos vartotojas moka už jam priskirtą šilumos kiekį, šilumos tiekėjui išmatavus, įvertinus ar kitaip pagal Komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustačius, kokia visų vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam šilumos vartotojui. Šilumai paskirstyti patalpų savininkams – šilumos vartotojams gali būti naudojami ir statinio projekte (ar jo dalyje) nurodytoje vietoje įrengti šilumos, šilumnešio, vandens kiekio matavimo prietaisai, kurie nėra atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai, bet jų rodmenų ataskaitos naudojamos šilumos išdalijimo proporcijoms nustatyti, jeigu šalių sutarimu šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse nenurodyta kitaip. Šilumai paskirstyti gali būti naudojami tokie apskaitos prietaisai:</p> <p>47.3.1. šildymo prietaisų dalikliai-indikatoriai;</p> <p>47.3.2. buitiniai šilumos skaitikliai;</p> <p>47.3.3. karšto vandens skaitikliai;</p> <p>47.4. kai pastate yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie turi įrengtus atskirus įvadus ir patalpų šilumos įrenginius, sujungtus su šilumos tiekėjo įrenginiais, savininkų pasirinkimu jie gali būti šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartį, tiekimo–vartojimo riba nustatoma ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami:</p>	
--	--	--

47.4.1. pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais;

47.4.2. pastato kitų patalpų įvadų šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su šių šilumos vartotojų autonominiams patalpų šilumos įrenginiais;

47.4.3. šiose vietose nustatomos tiekimo–vartojimo ribos, jeigu šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse su pastato visais šilumos vartotojais nenustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos;

47.4.4. visas šilumos kiekis, suvartotas pastato bendro naudojimo šilumos įrenginiuose, nustatytas šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso, įrengto pastato įvade, rodmenų ataskaitas, paskirstomas šilumos vartotojams pagal vieną iš Komisijos rekomenduojamų taikyti ar su ja suderintų metodų, kurį pasirenka šilumos vartotojai ar, nesant priimto sprendimo, parenka šilumos tiekėjas, atsižvelgiant į pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus;

47.4.5. šilumai paskirstyti gali būti naudojami ir kiti Taisyklių 47.3 punkte nurodyti prietaisai.

48. Buitiniams šilumos vartotojams:

48.1. šilumos apskaitai naudojamos tokios matavimo priemonės arba matavimo priemonių komplektai:

48.2. atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – įvadinis šilumos skaitiklis, taikomas, kada būtiniai šilumos vartotojai Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos skaitiklį, vadovaudamasis teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengia šilumos tiekėjas. Įvadinis šilumos skaitiklis naudojamas patiekiamam ir suvartotam pastato šildymo ir karšto vandens sistemose šilumos kiekiui išmatuoti. Pagal įvadinio šilumos skaitiklio rodmenis būtiniai šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už suvartotą šilumos kiekį. Jeigu būtiniai šilumos vartotojai pageidauja ir (ar) vadovaujantis teisės aktuose ir Taisyklių nustatyta tvarka yra sudarę karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį su karšto vandens tiekėju, įvadinio šilumos skaitiklio rodmenys, vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka, gali būti naudojami šilumai, skirtai šildymui bei karštam vandeniui ruošti arba su karštam vandeniui ir karšto vandens temperatūrai palaikyti patiekiamiems ir suvartotiems šilumos kiekiams nustatyti ir jiems paskirstyti skaičiavimais (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę šį procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.3. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio, taikomas, kada būtiniai šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui ir karštam vandeniui ruošti ir tai

yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinį šilumos ir karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklius įrengia šilumos tiekėjas. Jų rodmenys naudojami šilumos, karšto vandens tiekėjų ir vartotojų tarpusavio atsiskaitymams pagal Komisijos rekomenduojamus ar su ja suderintus šilumos paskirstymo metodus (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos tiekėjas ar karšto vandens tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę ši procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.4. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai – matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš įvadinio šilumos skaitiklio, skirto visam šilumos, pateiktos į pastatą, kiekiui išmatuoti, ir šildymo šilumos skaitiklio, taikomas, kada buitiniai šilumos vartotojai teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade atskirai šildymui ir karštam vandeniui ruošti ir kai negalima įrengti karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio prieš pašildytuvą (dvilaisniai karšto vandens ruošimo įrenginiai ir kt.) ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Įvadinio šilumos ir šildymo šilumos skaitiklius įrengia šilumos tiekėjas. Jų rodmenys naudojami šilumos, karšto vandens tiekėjų ir vartotojų tarpusavio atsiskaitymams pagal Komisijos rekomenduojamus arba su ja suderintus šilumos paskirstymo metodus (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai). Šilumos ar karšto vandens tiekėjas, fiksuodamas šilumos skaitiklio rodmenis, turi sudaryti galimybę ši procesą stebėti teisėtam buitinių šilumos vartotojų atstovui;

48.5. atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas, jeigu teisės aktuose ir šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje nenumatyta kitaip;

48.6. kai daugiabučiame name yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie neturi butų ar kitų patalpų šilumos įrenginių, tiesiogiai sujungtų su šilumos tiekėjo šilumos perdavimo tinklų įrenginiais, ir jie yra buitiniai šilumos vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis, atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas ar jų komplektai įrengiami daugiabučio namo įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose jie yra sujungti su buitinių šilumos vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais, prie kurių prijungti butų ir kitų patalpų šilumos įrenginiai. Šioje vietoje nustatoma šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir (ar) tiekimo–vartojimo riba. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su buitinais šilumos vartotojais gali būti nustatytos kitos tiekimo–vartojimo ribos. Šilumos kiekis, nustatytas šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, pagal atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitas paskirstomas buitiniams šilumos vartotojams, įvertinus ar kitaip pagal Komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus

metodus nustačius, kokia visų buitinių šilumos vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam buitiniam šilumos vartotojui. Šių dalių matavimo, nustatymo ar įvertinimo metodą buitiniai šilumos vartotojai pasirenka teisės akto (Taisyklių 1 priedo 1, 3 punktai) nustatyta sprendimų priėmimo tvarka iš Komisijos rekomenduotų taikyti metodų. Kiti metodai gali būti taikomi tik suderinti su Komisija. Kol buitiniai šilumos vartotojai pasirenka metodą, taikomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus atitinkantis metodas. Šilumai paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams gali būti naudojami tokie butuose ir kitose patalpose įrengti šilumos, šilumnešio kiekio matavimo prietaisai, kurie nėra atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai ir jų rodmenų ataskaitos naudojamos tik šilumos išdalijimo proporcijoms nustatyti:

48.6.1. šildymo prietaisų dalikliai-indikatoriai;

48.6.2. buitiniai šilumos skaitikliai;

48.7. Taisyklių 48.6 punkte nurodytu atveju konkretaus daugiabučio gyvenamojo namo vartotojams pasirinkus šilumos išdalavimo metodą, kuris suderintas su Komisija, taikyti kitame name, konkretaus namo valdytojas kreipiasi į Komisiją su prašymu leisti taikyti šį metodą. Esant galimybei taikyti šį metodą be pakeitimų šiame konkrečiame name, Komisija raštu pateikia teigiamą išvadą.

49. Kai daugiabučiame name yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas ir kai jie turi įrengtus atskirus įvadus ir butų ar kitų patalpų šilumos įrenginius, sujungtus su šilumos tiekėjo įrenginiais, butų ar kitų patalpų savininkų pasirinkimu jie gali būti vartotojai, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis. Šiuo atveju šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir (ar) tiekimo–vartojimo riba nustatoma ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai bei neatsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami Taisyklių 48.1, 48.5 ir 48.6 punktuose nurodyta tvarka.

50. Šilumos vartotojams, su kuriais šilumos tiekėjas sudaro šilumos pirkimo–pardavimo sutartis, šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir (ar) tiekimo–vartojimo ribos nustatomos ir atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami:

50.1. pastato įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdinių vietose, kuriose jie yra sujungti su vartotojų bendro naudojimo šilumos įrenginiais. Pagal šių prietaisų rodmenis šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už bendro naudojimo patalpose suvartotą šilumos kiekį;

50.2. namo, daugiabučio namo arba buto ar kitų patalpų įvado šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdinių vietose, kuriose jie yra sujungti su buitinių šilumos vartotojų autonominiiais butų ir kitų patalpų šilumos įrenginiais. Pagal šių prietaisų rodmenis vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už pastatą, butą ar kitose patalpose suvartotą šilumos kiekį;

50.3. Taisyklių 47, 47.2 ir 47.4 punktuose nurodytus atsiskaitomuosius šilumos ir (ar) šilumnešio kiekio apskaitos prietaisus šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba savo lėšomis įsigyja, įrengia ir prižiūri šilumos tiekėjas.

	<p>51. Taisyklių 47.3 ir 48.6 papunkčiuose nurodytus neatsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus (buitinius šilumos skaitiklius, šildymo prietaisų daliklius - indikatorius) savo lėšomis gali įsigyti, įrengti ir prižiūrėti šilumos vartotojas, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktais nenustatyta kitaip.</p> <p>51.1. Sunaudotos šilumos matavimas kiekviename pastato (daugiabučio namo) vienetė (bute, kitoje patalpoje) ir Taisyklių 51 punkte nurodyti šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu duomenų nuskaitymu turi būti įrengiami, jeigu pastatas atitinka šiuos techninius reikalavimus:</p> <p>51.1.1. pastato šilumos punktas yra modernizuotas (automatizuotas);</p> <p>51.1.2. pastato šildymo sistema atitinka techninį projektą ir privalomuosius reikalavimus (Taisyklių 1 priedo 24 punktas);</p> <p>51.1.3. pastato šildymo sistemoje (ant stovų ir (ar) kolektorių) įrengti balansiniai ventiliai;</p> <p>51.1.4. atliktas šildymo sistemos subalansavimas;</p> <p>51.1.5. pastato šildymo sistemoje prie šildymo prietaisų įrengti termostatiniai ventiliai ir kitos reikalingos techninės priemonės jiems įrengti, tinkamai eksploatuoti ir užtikrinti tolygų šildymo sistemos darbą.</p> <p>51.2. Sunaudotos šilumos matavimas kiekviename pastato vienetė (bute, kitoje patalpoje) ir Taisyklių 51 punkte nurodyti šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu duomenų nuskaitymu turi būti įrengiami, jei atitinka 51.1. reikalavimus ir tai ekonomiškai naudinga, kaip apibrėžta Taisyklių 51.2.1. papunktyje.</p> <p>51.2.1. Laikoma, kad Taisyklių 51 punkte numatytus šilumos apskaitos prietaisus įrengti ekonomiškai naudinga, jeigu investicijos šilumos apskaitos prietaisų įrengimui ir eksploatacijai (prižiūrai), įskaitant nuotolinio duomenų nuskaitymo įrengimą ir priežiūrą per 7 metus yra mažesnės už galimus sutaupymus šiam laikotarpiui. Atliekant skaičiavimus vertinama, kad įrengus šilumos apskaitos prietaisus bus galima sutaupyti 5 procentus nuo pastato bendro metinio energijos šildymui suvartojimo (vertinimui priimant 3 paskutinių metų faktinio šilumos suvartojimo šildymui vidurkį). Ekonominio naudingumo vertinimą vartotojų lėšomis organizuoja ir (ar) atlieka pastato valdytojas.</p> <p>51.2.2. Pastato valdytojas atliktą ekonominio naudingumo vertinimą pateikia pastato gyventojams (pastato butų ar kitų patalpų savininkams).</p> <p>51.2.3. Pastato valdytojas atsako už ekonominio naudingumo vertinimo išvadų pagrįstumą Taisyklėse (143.2 punktas) ir teisės aktuose (Taisyklių 1 priedas 48 punktas) nustatyta tvarka.</p> <p>52. Vartotojų prašymu, jeigu tai yra techniškai įmanoma, neatsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus įsigyja, įrengia, prižiūri ir (ar) jų rodmenis nuotoliniu būdu nuskaito šilumos tiekėjas. Šiuo atveju neatsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, priežiūros ir (ar) nuotolinio rodmenų nuskaitymo sąnaudas apmoka šilumos vartotojas.</p>	
--	---	--

	<p>53. Pastato savininkui, pastato buto (patalpos) savininkui priklausantys atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai teisės aktų nustatyta tvarka perduodami (parduodami) šilumos tiekėjo nuosavybei, jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip.</p> <p><...></p> <p>171. Karšto vandens tiekėjas savo lėšomis įrengia, prižiūri karšto vandens skaitiklius ir atlieka jų metrologinę patikrą. Karšto vandens tiekėjas gali įrengti ir naudoti karšto vandens skaitiklius su nuotolinio duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistema, jei tokių skaitiklių įrengimas yra ekonomiškai pagrįstas ir nedidina karšto vandens kainos vartotojams. Karšto vandens skaitiklių aptarnavimo mokestis nustatomas teisės akto (Taisyklių 1 priedo 3 punktas) nustatyta tvarka.</p> <p><i>Komentaras: pagal nustatytą reglamentavimą visi naujai įrengiami arba keičiami skaitikliai ir dalikliai įrengiami su nuotolinio nuskaitymo funkcija.</i></p>	
17 straipsnis		
Sąskaitų už gamtines dujas informacija		
<p>1. Jei galutiniai vartotojai neturi Direktyvoje 2009/73/EB nurodytų gamtinėms dujoms skirtų pažangiųjų skaitiklių, valstybės narės užtikrina, kad sąskaitų už gamtines dujas informacija būtų patikima, tiksli ir pagrįsta faktiniu suvartojimu, kaip numatyta VIII priedo 1.1 punkte, jei tai yra techniškai įmanoma ir ekonomiškai pagrįsta.</p> <p>Ta pareiga gali būti įgyvendinta reguliaraus savarankiško duomenų registravimo sistema, pagal kurią galutiniai vartotojai savo skaitiklių rodmenis perduotų energijos tiekėjui. Tik tuo atveju, jei galutinis vartotojas nepateikia skaitiklių rodmenų už atitinkamą sąskaitų išrašymo laikotarpį, sąskaitų išrašymas grindžiamas numatomu suvartotu kiekiu arba fiksuoto dydžio norma.</p> <p>2. Pagal Direktyvą 2009/73/EB įrengti skaitikliai turi užtikrinti, kad sąskaitų informacija būtų tiksli ir grindžiama faktiniu suvartojimu. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniams vartotojams būtų suteikta galimybė nesunkiai gauti papildomą informaciją, kuri</p>	<p><i>Komentaras: šį direktyvos straipsnį panaikino direktyva (ES) 2024/1788. Taigi, atitinkamos nacionalinių teisės aktų nuostatų nuostatos bus notifikuotos į nacionalinę teisę perkeliant/perkelus direktyvą (ES) 2024/1788.</i></p>	

leistų pačiam galutiniam vartotojui pasitikrinti ankstesnį suvartojimą.		
Papildoma informacija apie ankstesnį suvartojimą apima:		
a) mažiausiai trejų paskutinių metų laikotarpio arba laikotarpio nuo tiekimo sutarties sudarymo datos (jei šis laikotarpis trumpesnis) suvestinius duomenis;		
b) išsamius duomenis pagal bet kurios dienos, savaitės, mėnesio ar metų naudojimo laiką.		
Antros pastraipos a punkte nurodyti duomenys turi atitikti įprastai sąskaitose pateikiamos informacijos laikotarpius.		
Antros pastraipos b punkte nurodyti duomenys turi būti prieinami galutiniam vartotojui internetu arba naudojant skaitiklio sąsają ir turi apimti mažiausiai 24 ankstesnių mėnesių laikotarpį arba laikotarpį nuo tiekimo sutarties sudarymo datos (jei šis laikotarpis trumpesnis).		
3. Nepriklausomai nuo to, ar yra įrengti pažangieji skaitikliai, valstybės narės:		
a) reikalauja, kad, jei pateikiama informacija apie galutinių vartotojų suvartotos energijos sąskaitas ir ankstesnį vartojimą, galutinio vartotojo prašymu informacija būtų pateikta galutinio vartotojo nurodytam energetinių paslaugų teikėjui;		
b) užtikrina, kad galutiniai vartotojai turėtų galimybę susipažinti su sąskaitose pateikiama informacija elektroniniu būdu ir gauti elektronines sąskaitas ir kad, ypač tais atvejais, kai sąskaitos nėra grindžiamos faktiniu suvartojimu, vartotojams paprašius jie gautų aiškų ir suprantamą paaiškinimą, kaip parengiamos jų sąskaitos;		

c) užtikrina, kad laikantis VIII priedo kartu su sąskaita būtų pateikiama visa atitinkama informacija, kad galutiniams vartotojams būtų išsamiai aprašytos esamos energijos sąnaudos;		
d) gali nustatyti, kad galutinio vartotojo prašymu tose sąskaitose esanti informacija nebūtų laikoma mokėjimo prašymu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad energijos išteklių teikėjai siūlytų lanksčią faktinių mokėjimų tvarką;		
e) reikalauja, kad informacija ir energijos sąnaudų prognozės vartotojams paprašius būtų pateikiamos laiku ir lengvai suprantama forma, kad vartotojai galėtų lyginti sutarčių sąlygas naudodami vienodus kriterijus.		
<i>18 straipsnis</i>	<i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, 10a straipsnio nuostatoms. Ta patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i>	
Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą		
1. Kai yra įrengti skaitikliai arba šilumos dalikliai, valstybės narės užtikrina, kad visiems galutiniams naudotojams sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą būtų patikima, tiksli ir pagrįsta faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis, laikantis IX priedo 1 ir 2 punktų.	Šilumos ūkio įstatymas 12 straipsnis. Atsiskaitymas su šilumos tiekėju 1. Šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už sunaudotą šilumą pagal šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenis. Atsiskaitant už sunaudotą šilumą taikoma šilumos vartotojo pasirinkta šilumos vienanarė arba šilumos dvinarė kaina. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka šilumos tiekėjas privalo suteikti slaptažodį šilumos vartotojams, kad jie galėtų elektroninių ryšių priemonėmis susipažinti su šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenimis. 2. Jeigu pastate yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas, visas pastate suvartotas šilumos kiekis paskirstomas (išdalijamas) vartotojams, o kiekvienas vartotojas moka už jam priskirtą šilumos kiekį, išmatavus, įvertinus ar kitaip pagal Tarybos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustačius, kokia visų vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka	Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal

	<p>tam šilumos vartotojui. Šių dalių matavimo, nustatymo ar įvertinimo metodą šilumos vartotojai pasirenka Civilinio kodekso nustatyta sprendimų priėmimo tvarka iš Tarybos rekomenduotų taikyti metodų. Kiti metodai gali būti taikomi tik suderinti su Taryba. Kol vartotojai pasirenka metodą, taikomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus atitinkantis metodas.</p> <p>3. Atsiskaitymo dokumentas yra sąskaita už šilumą arba, savivaldybės institucijoms nustačius, mokesčio už šilumą pranešimas, kuris išrašomas buitiniams šilumos vartotojams (toliau kartu – sąskaita (mokėjimo pranešimas)). Buitiniam šilumos vartotojui išrašytoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiuavo vartotojo mokesčio dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti ir šilumos kiekį karštam vandeniui ruošti bei karšto vandens temperatūrai palaikyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės</p> <p>132. Vartotojai turi teisę:</p> <p>132.2. Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 11, 14, 15 punktai) gauti iš šilumos tiekėjo mokėjimų už šilumą ir (ar) karštą vandenį atsiskaitymo dokumentus: mokėjimo už šilumą pranešimą (Taisyklių 6 priedas), kuriame turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiuavo buitinio šilumos vartotojo mokėtinos sumos dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai;</p>	<p>direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>Ta pareiga, kai taip nustato valstybė narė, išskyrus tą atvejį, jei suvartojimas matuojamas atskirais šilumos dalikliais pagal 15 straipsnį, gali būti įgyvendinta reguliaraus galutinio vartotojo arba galutinio naudotojo savarankiško duomenų registravimo sistema, pagal kurią jie perduoda savo skaitiklių rodmenis. Tik jei galutinis vartotojas ar galutinis naudotojas nepateikia skaitiklių rodmenų už atitinkamą sąskaitų išrašymo laikotarpį, sąskaitų išrašymas grindžiamas numatomu suvartoti kiekiu arba fiksuoto dydžio norma.</p>	<p><i>Komentaras: šilumos tiekimo atveju sąskaitos visada grindžiamos suvartojimu.</i></p> <p>Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės</p> <p>187. Skaičiuojant sunaudojimą pagal normas (kai yra vartotojo kaltė), žmonių skaičius nustatomas pagal faktiškai gyvenančiųjų skaičių. Nepavykus jo nustatyti, skaičiuojama pagal deklaravusių gyvenamąją vietą gyventojų skaičių.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>2. Valstybės narės:</p>		

<p>a) reikalauja, kad jei yra informacijos apie galutinių naudotojų suvartotos energijos sąskaitas ir ankstesnį suvartojimą arba šilumos daliklių rodmenis, ji galutinio naudotojo prašymu būtų pateikta galutinio naudotojo nurodytam energetinių paslaugų teikėjui;</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės</p> <p>129. Šilumos tiekėjas privalo:</p> <p>129.21. savininko arba vartotojo prašymu, vartotojo nurodytam energijos taupymo paslaugų teikėjui teikti informaciją apie vartotojo suvartotos energijos už šilumą atsiskaitymo dokumentus (sąskaitas) ir palyginamąjį praėjusių metų to paties laikotarpio suvartojimą;</p> <p>132. Vartotojai turi teisę:</p> <p><...></p> <p>132.13. reikalauti, kad šilumos tiekėjas vartotojo nurodytam energijos taupymo paslaugų teikėjui teiktų informaciją apie vartotojo suvartotos energijos už šilumą atsiskaitymo dokumentus (sąskaitas) ir palyginamąjį praėjusių metų to paties laikotarpio suvartojimą;</p> <p><...></p> <p>231. Karšto vandens tiekėjas privalo:</p> <p><...></p> <p>231.13. savininko arba vartotojo prašymu, vartotojo nurodytam energijos taupymo paslaugų teikėjui teikti informaciją apie vartotojo suvartotos šilumos energijos karštam vandeniui ruošti atsiskaitymo dokumentus (sąskaitas) ir palyginamąjį praėjusių metų to paties laikotarpio suvartojimą;</p> <p>234. Vartotojas turi teisę:</p> <p><...></p> <p>234.10. reikalauti, kad karšto vandens tiekėjas vartotojo nurodytam energijos taupymo paslaugų teikėjui teiktų informaciją apie vartotojo suvartotos šilumos energijos karštam vandeniui ruošti atsiskaitymo dokumentus (sąskaitas) ir palyginamąjį praėjusių metų to paties laikotarpio suvartojimą;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>b) užtikrina, kad galutiniams vartotojams būtų sudaryta galimybė elektroniniu būdu gauti sąskaitose pateikiamą informaciją ir sąskaitas;</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymas</p> <p>12 straipsnis. Atsiskaitymas su šilumos tiekėju</p> <p>4. Šilumos vartotojams pateikiamos popierinės sąskaitos (mokėjimo pranešimai), išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti sąskaitas (mokėjimo pranešimus) elektroniniu būdu. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai teikia vartotojams sąskaitas (mokėjimo pranešimus) netaikydami papildomų mokesčių.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės</p> <p>129. Šilumos tiekėjas privalo:</p> <p><...></p> <p>129.22. vartotojo prašymu raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis teikti aiškias ir suprantamas prognozes dėl ateinančių metų šilumos kainų, išreikštų euro centais už kilovatvalandę;</p> <p><...></p>	<p>Visiškas</p>

129.24. šiose Taisyklėse nustatyta tvarka ir be papildomo mokesčio suteikti šilumos vartotojams slaptažodžius, kad šie galėtų elektroninių ryšių priemonėmis bet kuriuo metu susipažinti su šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenimis;

132. Vartotojai turi teisę:

<...>

132.12. Taisyklėse nustatyta tvarka gauti iš šilumos tiekėjo slaptažodį, kuriuo naudodamasis elektroninėmis ryšių priemonėmis galėtų bet kuriuo metu susipažinti su šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenimis;

<...>

149. Vartotojo vardas ir slaptažodis (toliau – prisijungimo duomenys), kuriais naudodamasis šilumos vartotojas elektroninių ryšių priemonėmis gali bet kuriuo metu susipažinti su šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengto atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenimis, yra suteikiamas pagal šilumos tiekėjui pateiktą vartotojo prašymą. Prašyme privalo būti nurodyta vartotojo vardas, pavardė, gyvenamoji vieta, prašymo padavimo data.

<...>

231. Karšto vandens tiekėjas privalo:

<...>

231.15. vartotojo prašymu raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis teikti aiškias ir suprantamas prognozes dėl ateinančių metų karšto vandens kainų, išreikštų eurai ir euro centais už kubinį metrą;

Komentaras: taip pat Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 6 ir 8 prieduose nurodyta informacija:

Šilumos tiekimo ir
vartojimo
taisyklių
6 priedas

(Pranešimo formos pavyzdys)

**MOKĖJIMO UŽ ŠILUMĄ IR (AR) KARŠTĄ VANDENĮ PRANEŠIMAS
I. ŠILUMOS IR KARŠTO VANDENS VARTOTOJUI PATEIKIAMA PRIVALOMOJI
INFORMACIJA**

1. Vartotojo rekvizitai

Atsiskaitymo laikotarpis nuo 20 ____ m. ____ d. iki 20 ____ m. ____ d.
<ul style="list-style-type: none"> • Šilumos ir (ar) karšto vandens vartotojo (mokėtojo) kodas • Mokėtojo vardas, pavardė • Mokėtojo adresas: gatvė, namas, butas, pašto kodas, miestas • Mokėtojo buto (patalpų) naudingasis (šildomas) plotas – ____ m² • Mokėtojo buto (kitų patalpų) sąlyginis šildomas plotas – ____ m²
Sumokėti iki 200 ____ m. ____ d.
• Daugiabučio namo įvadinio šilumos apskaitos prietaiso rodmenys: nuo ____ MWh iki ____ MWh, skirtumas ____ MWh*
• Butų ir kitų patalpų savininkų deklaruotas karšto vandens kiekis ____ m ³ *
• Butų ir kitų patalpų savininkams priskirtas pagal normatyvus suvartoto su karštu vandeniu geriamojo vandens kiekis ____ m ³ *
• Daugiabučio namo geriamojo vandens apskaitos karštam vandeniui ruošti prietaiso rodmenys: nuo ____ m ³ iki ____ m ³ , skirtumas ____ m ³ *
• Dienolaipsniai per atsiskaitymo mėnesį – ____ parų skaičius x °C*
• Vidutinis šilumos kiekis, tenkantis namo 1 m ² naudingojo ploto per atsiskaitymo laikotarpį ____ kWh/ m ² /dienolaipsniui *
• Vidutinis šilumos kiekis, kuris praėjusiais metais tuo pačiu atsiskaitymo laikotarpiu, teko namo 1 m ² naudingojo ploto ____ kWh/ m ² /dienolaipsniui *
• Šilumos kiekis, priskirtas butams ir kitoms patalpoms šildyti ____ kWh*
• Šilumos kiekis, priskirtas pastato bendrosioms reikmėms ____ kWh*
• Šilumos kiekis, priskirtas geriamajam vandeniui šildyti ____ kWh*
• Šilumos kiekis karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai) ____ kWh*
• Su nepaskirstytu karštu vandeniu suvartotas šilumos kiekis pastate ____ kWh*
• Šilumos kiekis, kuris praėjusiais metais tuo pačiu atsiskaitymo laikotarpiu buvo priskirtas geriamajam vandeniui šildyti ____ kWh*
• Šilumos kiekis, kuris praėjusiais metais tuo pačiu atsiskaitymo laikotarpiu buvo priskirtas karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai) ____ kWh*

*Informacija, gavus vartotojo tinkamą patvirtinimą, gali būti teikiama tik elektroniniu būdu.

2. Informacija apie mokėjimą už atsiskaitymo laikotarpį

Pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis	Vieneto kaina be PVM	Taikomas PVM ir jo dalis, Eur	Suma su PVM, Eur
Butui (patalpoms) šildyti suvartotas šilumos kiekis	kWh		ct/kWh		
Butui priskirtas šilumos kiekis pastato bendrosioms reikmėms	kWh		ct/kWh		
Butui priskirtas šilumos kiekis karštam vandeniui paruošti	kWh		ct/kWh		
Butui priskirtas šilumos kiekis karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai)	kWh		ct/kWh		
Butui priskirtas su nepaskirstytu karštu vandeniu suvartotas šilumos kiekis	kWh		ct/kWh		
Suvartotas karštas vanduo	m ³		Eur/m ³		
Apskaitos prietaisų aptarnavimas	vnt.		Eur/vnt		
Iš viso					

3. Mokėjimo už atsiskaitymo laikotarpį ataskaita

Atsiskaitymo laikotarpio ataskaita	
Pradžios likutis, Eur	
Sumokėta, Eur	
Delspinigiai, Eur	
Perskaičiuota iš ankstesnio mokėjimo suma, Eur	
Apskaičiuota, Eur	
Kompensacija už šildymą, Eur	
Kompensacija už karštą vandenį, Eur	
Pabaigos likutis, Eur	
Mokėti iš viso, Eur	

4. Šilumos vartotojo ir karšto vandens vartotojo deklaruota atsiskaitymo laikotarpio informacija

Mokėdamas už šilumą, šilumos vartotojas turi deklaruoti			
Registruotų (deklaruotų) gyventojų skaičius (jeigu pasikeitė)			
Pavadinimas	nuo	iki	skirtumas
Karšto vandens skaitiklio Nr. 1 rodmenys, m ³			
Karšto vandens skaitiklio Nr. 2 rodmenys, m ³			
Karšto vandens skaitiklio Nr. 3 rodmenys, m ³			
Buto šilumos skaitiklio rodmenys, MWh			

Pastabos:

1. Jeigu šilumos tiekėjas kartu su mokėjimo už šilumą pranešimu pateikia šilumos vartotojui banko tipines įmokų priėmimo dokumentų formas su skaitiklių rodmenų deklaravimo langeliais, mokėjimo už šilumą pranešimo 4 punkto atskirai nurodyti nereikia.

2. Mokėtojo buto (kitų patalpų) sąlyginis šildomas plotas rašomas, jeigu jis naudojamas pastate suvartotai šilumai išdalyti.

5. Duomenys apie bendrą visame pastate šilumos suvartojimą ir šilumos paskirstymą.

5¹. Informacija apie praėjusiais kalendoriniais metais šilumos tiekėjo pagamintos ir nupirkto šilumos energijos faktinę kuro struktūrą ir išmestą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

5². Vartotojo suvartojamos energijos kiekio palyginimas su Taisyklių 129.25 papunktyje nurodytos atitinkamos kategorijos šilumos tiekėjo vartotojų suvartojamos šilumos vidurkiu.

53. Nuorodos į vartotojų ir šilumos tiekėjų ginčus nagrinėjančių valstybės institucijų interneto svetaines ir ginčių nagrinėjimo procedūras.

Gyvenamojo namo butų ir kitų šildomų patalpų naudingasis (sąlyginis) plotas __ m² arba tūris m³

Butų (patalpų) savininkų pasirinktas (taikomas pagal standartines sąlygas) šilumos paskirstymo buitiniams šilumos vartotojams metodas –

Nurodomos priežastys, sąlygojusios mokėjimo pranešime esančių duomenų už atsiskaitymo laikotarpį perskaičiavimą.

II. PAPILDOMA INFORMACIJA, PATEIKIAMA ŠILUMOS VARTOTOJUI IR (AR) KARŠTO VANDENS VARTOTOJUI, IR (AR) VALDYTOJUI TEISĖS AKTE (TAISYKLIŲ 1 PRIEDO 49 PUNKTAS), TAISYKLĖSE IR ŠILUMOS VARTOJIMO PIRKIMO–PARDAVIMO SUTARTYSE NUSTATYTA TVARKA

6. Informācija (6.1 arba 6.2 papunktis) apie šilumos ir (ar) karšto vandens vartotojo mokėjimą už atsiskaitymo laikotarpį:

6.1. šilumos vartotojui pasirinkus vienanarę kainą

[illegible]

6.2. šilumos vartotojui pasirinkus dvinarę kainą

Pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis	Vieneto kaina be PVM, ct/kWh	Suma be PVM, Eur	PVM mokesčio dydis, Eur	Suma su PVM, Eur	Kompensuoto PVM dydis, Eur	Perskačiuota suma Eur	Suma su mokėtinu PVM, Eur
Butui (patalpoms) šildyti suvartotas šilumos kiekis	kWh								
Butui priskirtas šilumos kiekis pastato bendrosioms reikmėms	kWh								
Butui priskirtas šilumos kiekis karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai)	kWh								
Butui priskirtas šilumos kiekis geriamajam vandeniui šildyti	kWh								
Dvinarės kainos pastovioji dalis	kW								
Šilumos pardavimas bute	kWh								
Iš viso									

7. Šilumos vartotojo ir (ar) karšto vandens vartotojo mokėjimo už atsiskaitymo laikotarpį ataskaita

Atsiskaitymo laikotarpio ataskaita	
Pradžios likutis, Eur	
Sumokėta, Eur	
Delspinigiai, Eur	
Detalizuoti skaičiavimai, už ką mokama	
Perskačiuota suma, Eur	

Detalizuoti skaičiavimai, už ką ir kiek mokama	
Apskaičiuota, Eur	
Kompensacija už šildymą, Eur	
Kompensacija už karštą vandenį, Eur	
Pabaigos likutis, Eur	
Mokėti iš viso, Eur	

8. Informacija šilumos vartotojui ir (ar) karšto vandens vartotojui apie mokėjimą už atsiskaitymo laikotarpį (pateikiama, jeigu taip nustatyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje)

[illegible]

9. Informacija buitiniam šilumos vartotojui apie šildymo daliklių rodmenis ir koeficientų skaičiavimus (pateikiama, jeigu taip nustatyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje arba jeigu pastate šilumos paskirstymui taikomos Taisyklių 1 priedo 81 punkte nurodyto teisės akto nuostatos)

Bute (patalpoje) įrengtų daliklių rodmenų nuskaitymo ir skaičiavimo duomenys (pateikiami, esant bute įrengtai šilumos daliklių rodmenų registravimo sistemai)									
Butui (patalpai) nustatyti koeficientai: $K_Q=$ __, $K_T=$ __, $K_C=$ __, $K_{LAF}=$ __ Šilumos daliklio rezultatinis vertinimo veiksnys $K=K_Q \cdot K_T \cdot K_C \cdot K_{LAF}$									
Patalpa	Daliklio markė	Daliklio Nr.	Nuskaitymo data	Rodmenys			Šilumos daliklio rezultatinis vertinimo veiksnys, K_i	Redaguotas šilumos daliklių rodmuo (7*8)	Koreguotas šilumos daliklių rodmuo (suminis butui ar kitai patalpai), $D_{B\text{škor}}$
				nuo	iki	skirtumas			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
									—
Iš viso									
Butams ir (ar) kitoms patalpoms priskiriamų koreguotų šilumos daliklių rodmenų suma, $\sum D_{B\text{škor}}$									

Butui (patalpai) tenkančio šilumos kiekio skaičiavimas (pateikiamas, esant bute įrengtai šilumos daliklių rodmenų registravimo sistemai)					
Šildymo sąnaudų dalių nustatymas			Butui priskirtini koeficientai		Butui tenkantis šilumos kiekis, kWh
	%	kWh	Koeficientas	Koeficiento vertė	
Pastato bendrosioms reikmėms priskirtas šilumos kiekis			k_{BBr}		
Nuo butuose ir (ar) kitose patalpose įrengtų šildymo sistemos vamzdinių išsiskiriantis šilumos kiekis			$k_{B\text{šL}}$		
Pagal šilumos daliklius paskirstomas šilumos kiekis	—		$\frac{D_{B\text{škor}}}{\sum D_{B\text{škor}}}$		
Iš viso namui			Iš viso butui		

(pareigų pavadinimas) (parašas) (vardas ir pavardė)

10. Pildant sąskaitas pateikiama šilumos kaina (ct/kWh) susideda iš dviejų skaičių po kablelio.

11. Sąskaita apskaičiuojama nurodyta seka – kiekis dauginamas iš kainos, o gauta suma dauginama iš galiojančios PVM dalies (procentais).
 12. Informacija apie sunaudotą karštą vandenį vartotojui pateikiama kubinio metro šimtosiomis dalimis.
 13. Visi reikšmių apvalinimai atliekami vadovaujantis aritmetinėmis apvalinimo taisyklėmis.

Šilumos tiekimo ir vartojimo
 taisyklių
 8 priedas

KARŠTO VANDENS VARTOJIMO PIRKIMO–PARDAVIMO SUTARČIŲ BENDROSIOS SĄLYGOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutarčių bendrosios sąlygos (toliau – Bendrosios sąlygos) reglamentuoja karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutarties (toliau – Sutartis) sąlygas, šalių teises, pareigas ir atsakomybę.

<...>

IV. KARŠTO VANDENS TIEKĖJO IR VARTOTOJO REKVIZITAI

9. Sutartyje nurodoma karšto vandens tiekėjo pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, interneto svetainės adresas, įmonės kodas, PVM mokėtojo kodas, telefono numeris, fakso numeris ar elektroninio pašto adresas.

<...>

IX. INFORMACIJOS PATEIKIMO TVARKA

35. Karšto vandens tiekėjas turi nurodyti Sutartyje asmens pavadinimą, adresą, telefono numerį, kitus informavimo šaltinius, kur buitinis karšto vandens vartotojas teisės aktuose ir Sutartyje nustatyta tvarka ir apimtimi sužinotų karšto vandens kainas ir gautų informaciją.

36. Karšto vandens tiekėjas ne vėliau kaip iki mėnesio 25 dienos viešai (raštu ar kitais būdais) informuoja buitinius karšto vandens vartotojus apie apskaičiuotas karšto vandens kainas, kurios įsigalioja nuo kito mėnesio pirmos dienos. Karšto vandens kainos turi būti skelbiamas iš anksto visuomenės informavimo priemonėse. Karšto vandens tiekėjo pranešimai apie nepriemokas, įsiskolinimus, delspinigius, permokas turi būti rašytiniai ir siunčiami buitiniam karšto vandens vartotojui jo pasirinkimu: paštu, faksu ar elektroniniu paštu. Informacijos iš karšto vandens

	<p>tiekėjo gavimo būdas nurodomas Sutartyje. <...></p> <p>X. KARŠTO VANDENS TIEKĖJO TEISĖS IR PAREIGOS</p> <p>39. Karšto vandens tiekėjas privalo: <...></p> <p>39.9. pateikiamose buitiniams karšto vandens vartotojams sąskaitose, mokėjimo pranešimuose, kituose dokumentuose, jų elektroniniuose atitikmenyse ar kitais būdais teikti informaciją buitiniams karšto vandens vartotojams apie atsiskaitymo už suvartotą karštą vandenį būdus; <...></p> <p>39.14. vartotojo prašymu raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis teikti aiškias ir suprantamas prognozes dėl ateinančių metų karšto vandens kainų, išreikštų eurai ir euro centais už kubinį metrą.</p> <p>XI. BUITINIO KARŠTO VANDENS VARTOTOJO TEISĖS IR PAREIGOS</p> <p>40. Buitinis karšto vandens vartotojas turi teisę: 40.8. reikalauti, kad karšto vandens tiekėjas raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis teiktų aiškias ir suprantamas prognozes dėl ateinančių metų karšto vandens kainų, išreikštų eurai ir euro centais už kubinį metrą.</p>	
c) užtikrina, kad visiems galutiniams naudotojams pagal IX priedo 3 punktą kartu su sąskaita būtų pateikiama aiški ir suprantama informacija;	<p>Šilumos ūkio įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 18. Mokėjimo už šilumą pranešimas – pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą formą šilumos tiekėjo parengta ir privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus turinti išsami, tiksli, aiški ir visus mokesčiams apskaičiuoti reikalingus išeities duomenis turinti informacija buitiniam šilumos vartotojui apie jam už atsiskaitymo laikotarpį apskaičiuotas mokėtinas už patiektą šilumą šildymui ir (ar) karštam vandeniui ruošti sumas.</p> <p>12 straipsnis. Atsiskaitymas su šilumos tiekėju <...></p> <p>3. Atsiskaitymo dokumentas yra sąskaita už šilumą arba, savivaldybės institucijoms nustačius, mokesčio už šilumą pranešimas, kuris išrašomas buitiniams šilumos vartotojams (toliau kartu – sąskaita (mokėjimo pranešimas). Buitiniam šilumos vartotojui išrašytoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiavo vartotojo mokesčio dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti ir šilumos kiekį karštam vandeniui ruošti bei karšto vandens temperatūrai palaikyti.</p>	<p>Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir</p>

	<p>Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės 132. Vartotojai turi teisę: 132.2. Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 11, 14, 15 punktai) gauti iš šilumos tiekėjo mokėjimų už šilumą ir (ar) karštą vandenį atsiskaitymo dokumentus: mokėjimo už šilumą pranešimą (Taisyklių 6 priedas), kuriame turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiavo buitinio šilumos vartotojo mokėtinos sumos dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai; 234. Vartotojas turi teisę: 234.2. Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 11 punktai) gauti iš karšto vandens tiekėjo mokėjimų už karštą vandenį atsiskaitymo dokumentus: mokėjimo už karštą vandenį pranešimą (Taisyklių 5 priedas), kuriame turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis karšto vandens tiekėjas apskaičiavo mokėtiną sumą. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad jis galėtų patikrinti, ar jam teisingai apskaičiuoti mokesčiai;</p>	<p>vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>d) skatina kibernetinį saugumą ir užtikrina galutinių naudotojų privatumo ir duomenų apsaugą pagal taikytiną Sąjungos teisę.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės 129. Šilumos tiekėjas privalo: <...> 129.26. užtikrinti vartotojų duomenų apsaugą ir kibernetinį saugumą vadovaujantis Taisyklių 1 priedo 87 ir 88 punkte nurodytais teisės aktais.</p> <p style="text-align: right;">Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 1 priedas</p> <p style="text-align: center;">NUORODOS</p> <p>87. Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymas; 88. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>Valstybės narės gali nustatyti, kad sąskaitose esanti informacija galutinio vartotojo prašymu nebūtų laikoma mokėjimo prašymu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad būtų siūloma lanksti faktinio mokėjimo tvarka.</p>	<p><i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, vartotojai turi galimybę atsiskaityti tiek elektroniniu būdu, tiek ir fizinėje įmokų surinkimo vietoje.</i></p> <p>Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 8 priedas</p>	<p>Visiškas</p>

	<p><...></p> <p>21. Atsiskaitymo ir mokėjimo būdą (mokėjimą grynaisiais ar negrynaisiais pinigais pagal atsiskaitymo dokumentus) pasirenka buitinis karšto vandens vartotojas iš ne mažiau kaip trijų karšto vandens tiekėjo pasiūlytų atsiskaitymo būdų nustatytų Bendrųjų sąlygų 22 punkte.</p> <p><...></p> <p>40. Buitinis karšto vandens vartotojas turi teisę:</p> <p><...></p> <p>40.4. pasirinkti mokėjimo už suvartotą karštą vandenį būdą, taip pat gauti iš karšto vandens tiekėjo informaciją apie galimus atsiskaitymo būdus;</p>	
3. Valstybės narės nusprendžia, kas turi būti atsakingas už 1 ir 2 dalyse nurodytos informacijos teikimą tiems galutiniams naudotojams, kurie nėra sudarę tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju.	<p>Šilumos ūkio įstatymas</p> <p>19 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių standartinės sąlygos</p> <p><...></p> <p>5. Jeigu daugiabučio namo butų savininkai nenusprendžia dėl šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymo pagal individualiai aptartas sąlygas, laikinai, kol bus sudarytos tokios sutartys, tiekėjų ir vartotojų tarpusavio santykiai grindžiami pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais šilumos vartotojais standartines sąlygas.</p> <p><i>Komentaras: pagal aukščiau nurodytą Šilumos ūkio įstatymo nuostatą, tokią informaciją nesudarius sutarčių vis tiek teikia tiekėjas standartinių sutarčių sąlygų nustatyta tvarka.</i></p>	Visiškas
<i>19 straipsnis</i>		
Prieigos prie gamtinių dujų suvartojimo matavimo informacijos ir sąskaitose pateikiamos informacijos kaštai		
Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams vartotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su suvartojimo duomenimis.	<i>Komentaras: šį direktyvos straipsnį panaikino direktyva (ES) 2024/1788. Taigi, atitinkamos nacionalinių teisės aktų nuostatų nuostatos bus notifikuotos į nacionalinę teisę perkelti/perkėlus direktyvą (ES) 2024/1788.</i>	
<i>20 straipsnis</i>	<i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, 11a straipsnio nuostatoms. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i>	

<p>Prieigos prie šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo matavimo informacijos, sąskaitose pateikiamos informacijos ir informacijos apie suvartojimą kaštai</p>		
<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai naudotojai visas savo sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams naudotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su suvartojimo duomenimis.</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymas 12 straipsnis. Atsiskaitymas su šilumos tiekėju 1. Šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už sunaudotą šilumą pagal šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenis. Atsiskaitant už sunaudotą šilumą taikoma šilumos vartotojo pasirinkta šilumos vienanarė arba šilumos dvinarė kaina. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka šilumos tiekėjas privalo suteikti slaptažodį šilumos vartotojams, kad šie galėtų elektroninių ryšių priemonėmis susipažinti su šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenimis. <...> 3. Atsiskaitymo dokumentas yra sąskaita už šilumą arba, savivaldybės institucijoms nustačius, mokesčio už šilumą pranešimas, kuris išrašomas buitiniams šilumos vartotojams (toliau kartu – sąskaita (mokėjimo pranešimas). Buitiniam šilumos vartotojui išrašytoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiuojo vartotojo mokesčio dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti ir šilumos kiekį karštam vandeniui ruošti bei karšto vandens temperatūrai palaikyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai.</p> <p>32 straipsnis. Šilumos kainodara <...> 2. Šilumos ir (ar) karšto vandens kainos grindžiamos šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo pagrįstomis būtinosiomis valstybės reguliuojamomis šilumos ar karšto vandens ruošimo (pirkimo), perdavimo, įvadinųjų atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros, sąskaitų (mokėjimo pranešimų) už šilumą ir (ar) karštą vandenį parengimo ir pateikimo vartotojams bei apskaitos sąnaudomis. Šioms sąnaudoms taikomos šilumos ir (ar) karšto vandens tiekimo veiklos reguliavimo laikotarpio pagrįstos veiklos bendrojo efektyvumo užduotys nustatomos vadovaujantis Tarybos tvirtinamu Lyginamosios analizės aprašu. Su šilumos ir (ar) karšto vandens tiekimo veikla nesusijusios turto nuomos ir kitos sąnaudos negali būti įtraukiamos į šilumos ir (ar) karšto vandens kainas. Į šilumos ir (ar) karšto vandens kainas negali būti įtraukiamos sąnaudos, susijusios su pastatų vidaus šildymo (įskaitant ir šilumos punktus) ir karšto vandens sistemomis. Apyvartinių taršos</p>	<p>Visiškas</p>

leidimų prekybos pajamos ar sąnaudos įvertinamos skaičiuojant šilumos kainas. Šilumos kainų nustatymo metodikoje nustatyta tvarka. Šilumos tiekėjui ir šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nustatytiems nepriklausomiems šilumos gamintojams, vykdančioms bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą, taikomos Tarybos tvirtinamos kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos nuostatos.

Įsakymu 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės

X. ŠILUMOS VARTOTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

132. Vartotojai turi teisę:

<...>

132.4. Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 11, 14, 15 punktai) neatlygintinai gauti informaciją iš šilumos tiekėjo, prižiūrėtojo, valdytojo apie šilumos kainas, mokėjimų skaičiavimo ir atsiskaitymų tvarką, mokėjimams skaičiuoti panaudotus duomenis, šilumos išdalijimo butams ir kitoms patalpoms metodus, atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenų ataskaitas;

XIII. SLAPTAŽODŽIO SUTEIKIMO TVARKA

149. Vartotojo vardas ir slaptažodis (toliau – prisijungimo duomenys), kuriais naudodamasis šilumos vartotojas elektroninių ryšių priemonėmis gali bet kuriuo metu susipažinti su šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengto atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenimis, yra suteikiamas pagal šilumos tiekėjui pateiktą vartotojo prašymą. Prašyme privalo būti nurodyta vartotojo vardas, pavardė, gyvenamoji vieta, prašymo padavimo data.

<...>

156. Vartotojui suteikiami prisijungimo duomenys susipažinti tik su šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengto atsiskaitomojo šilumos prietaiso rodmenimis, kurie tiesiogiai formuoja prašymą padavusiam vartotojui šilumos tiekėjo pateikiamas sąskaitas už suvartotą šilumą. Slaptažodžio suteikimo ir naudojimosi juo paslauga negali būti papildomai apmokestinama.

X. KARŠTO VANDENS VARTOTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

234. Vartotojas turi teisę:

234.4. Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 11 punktai) gauti informaciją iš karšto vandens tiekėjo, pastato šildymo ir karšto vandens prižiūrėtojo, valdytojo apie karšto vandens kainas, mokėjimų skaičiavimo ir atsiskaitymų tvarką, mokėjimams skaičiuoti panaudotus duomenis, karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenų ataskaitas;

<p>2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, informacijos apie individualų šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimą daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose pateikimo sąskaitose kaštai pagal 15 straipsnį paskirstomi nesiekiant pelno. Su tos užduoties paskyrimu trečiajai šaliai, pavyzdžiui, paslaugų teikėjui arba vietos energijos tiekėjui, susiję kaštai, apimantys faktinio individualaus suvartojimo matavimą, paskirstymą ir apskaitą tokiuose pastatuose, gali būti perkelti galutiniams naudotojams, jei tokie kaštai yra pagrįsti.</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymas 32 straipsnis. Šilumos kainodara <...> 2. Šilumos ir (ar) karšto vandens kainos grindžiamos šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo pagrįstomis būtinosiomis valstybės reguliuojamomis šilumos ar karšto vandens ruošimo (pirkimo), perdavimo, įvadinį atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros, sąskaitų (mokėjimo pranešimų) už šilumą ir (ar) karštą vandenį parengimo ir pateikimo vartotojams bei apskaitos sąnaudomis. Šioms sąnaudoms taikomos šilumos ir (ar) karšto vandens tiekimo veiklos reguliavimo laikotarpio pagrįstos veiklos bendrojo efektyvumo užduotys nustatomos vadovaujantis Tarybos tvirtinamu Lyginamosios analizės aprašu. Su šilumos ir (ar) karšto vandens tiekimo veikla nesusijusios turto nuomos ir kitos sąnaudos negali būti įtraukiamos į šilumos ir (ar) karšto vandens kainas. Į šilumos ir (ar) karšto vandens kainas negali būti įtraukiamos sąnaudos, susijusios su pastatų vidaus šildymo (įskaitant ir šilumos punktus) ir karšto vandens sistemomis. Apyvartinių taršos leidimų prekybos pajamos ar sąnaudos įvertinamos skaičiuojant šilumos kainas Šilumos kainų nustatymo metodikoje nustatyta tvarka. Šilumos tiekėjui ir šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nustatytiems nepriklausomiems šilumos gamintojams, vykdančioms bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą, taikomos Tarybos tvirtinamos kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos nuostatos.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>3. Siekdamas užtikrinti, kad atskiros matavimo paslaugų kaštai būtų pagrįsti, kaip nurodyta 2 dalyje, valstybės narės gali skatinti konkurenciją tame paslaugų sektoriuje imdamosi atitinkamų priemonių, pavyzdžiui, rekomenduoti ar kitaip skatinti skelbti konkursus arba naudoti sąveikius prietaisus ir sistemas, kurie palengvintų galimybę keisti paslaugos teikėjus.</p>	<p><i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, kurios neprivaloma perkelti direktyvoje nurodytu būdu. Nepaisant to, Šilumos ūkio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad vienas iš įstatymo tikslų yra šilumos ūkyje įteisinti pagrįstą konkurenciją. Konkurencija pagal įstatymą įgyvendinama įvairiais kitais būdais: šilumos tiekimo konkurencinėje zonoje yra konkurenciniai šilumos vartotojai, taip pat vartotojai gali pasirinkti karšto vandens tiekėją, šilumos gamyba grindžiama šilumos gamintojų konkurencija.</i></p>	
<p>IV SKYRIUS</p>		
<p>VARTOTOJŲ INFORMAVIMAS IR ĮGALINIMAS</p>		
<p><i>21 straipsnis</i></p>		
<p>Pagrindinės sutartinės teisės dėl šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens</p>		
<p>1. Nedarant poveikio Sąjungos vartotojų apsaugos taisyklėms, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2011/83/ES ir</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p>	<p>Visiškas (Lietuvos</p>

Tarybos direktyvai 93/13/EEB, valstybės narės užtikrina, kad galutiniams vartotojams ir, kai tai aiškiai nurodyta, galutiniams naudotojams būtų suteiktos šio straipsnio 2–9 dalyse numatytos teisės.	19. Šilumos ūkio priemonės – Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytus valstybės energetikos politikos pažangos uždavinius įgyvendinančios nacionalinių plėtros programų priemonės, apimančios ilgalaikės ir kompleksinės šilumos gamybos, bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) bei šilumos perdavimo plėtros ir modernizavimo krypčių įgyvendinimo priemones valstybės teritorijoje.	vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)
2. Galutiniai vartotojai turi teisę sudaryti sutartį su savo tiekėju, kurioje nurodoma:	<...>	
a) tiekėjo tapatybė, adresas ir kontaktiniai duomenys;	38. Šilumos ir (ar) karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis – šilumos tiekėjo ir buitinio šilumos vartotojo ar šilumos vartotojo, vartojančio šilumą ir (ar) karštą vandenį patalpose, kuriose neįrengti atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai, sudaroma sutartis.	
b) teikiamos paslaugos ir numatomi paslaugų kokybės lygiai;	<...>	
c) į sutartį be papildomų mokesčių įtrauktų techninės priežiūros paslaugų rūšys;	46. Šilumos tiekėjas – asmuo, turintis šilumos tiekimo licenciją ir tiekiantis šilumą vartotojams pagal pirkimo–pardavimo sutartis.	
d) būdai, kaip galima gauti naujausią informaciją apie visus taikomus tarifus, mokesčius už techninę priežiūrą ir susietus produktus arba paslaugas;	11 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba tarp šilumos tiekėjo ir šilumos vartotojo	
e) sutarties galiojimo laikotarpis, paslaugų, įskaitant su jomis susietus produktus ar paslaugas, teikimo atnaujinimo ir sutarties nutraukimo sąlygos ir informacija, ir, ar leidžiama nutraukti sutartį nemokamai;	1. Šilumos ir karšto vandens tiekėjas atsako už sutartyse nustatytos kokybės šilumnešio pristatymą šilumos vartotojams iki tiekimo–vartojimo ribos. Sutartys su vartotoju turi atitikti Civilinio kodekso ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių vartojimo sutarčių sudarymą, nuostatas.	
f) kompensavimo ir pinigų grąžinimo tvarka, taikoma jeigu paslaugų kokybė neatitinka sutartyje nurodyto lygio, įskaitant netikslas ar vėluojančias sąskaitas;	2. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba nustatomos šilumnešio vamzdynų vietoje, kurioje tiekėjo įrenginiai sujungti su vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais. Atsiskaitomieji apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas. Sutartimis tiekimo–vartojimo riba gali būti nustatyta kitoje vietoje negu šilumos pirkimo–pardavimo vieta. Tokiu atveju vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais šilumos pristatymo iki tiekimo–vartojimo ribos papildomas sąnaudas apmoka šie vartotojai. Pirmenybė pasirinkti tiekimo–vartojimo ribą suteikiama buitiniam šilumos vartotojui.	
g) neteisminio ginčų sprendimo procedūros inicijavimo būdas pagal 22 straipsnį;	3. Jeigu į pastatą pristatomas šilumnešis patenka ir į pastato patalpose įrengtus šildymo, vėdinimo ir (ar) karšto vandens prietaisus, šilumos tiekėjas turi teisę, pateikęs raštišką prašymą patalpų savininkams, patikrinti, ar nėra šilumnešio nutekėjimų bet kurioje pastato šildymo ir karšto vandens sistemos vietoje.	
h) su vartotojų teisėmis susijusi informacija, įskaitant informaciją apie skundų nagrinėjimą ir visą šioje dalyje nurodytą informaciją, aiškiai pateikiama sąskaitoje arba įmonės interneto svetainėje ir apimanti 22 straipsnio 3 dalies e punkte nurodytų bendrų informacinių centrų kontaktinius duomenis arba nuorodą į jų interneto svetainę;	4. Šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose:	

i) kontaktiniai duomenys, kad vartotojas galėtų nustatyti atitinkamus vieno langelio principu veikiančius centrus, nurodytus 22 straipsnio 3 dalies a punkte.	1) šilumos skaitiklius, jeigu prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas statomas pastatas;
Tiekėjo sąlygos turi būti sąžiningos ir galutiniams vartotojams pateikiamos iš anksto. Šioje dalyje nurodyta informacija turi būti pateikiama prieš sudarant ar patvirtinant sutartį. Kai sutartys sudaromos per tarpininkus, ta informacija taip pat turi būti pateikiama prieš sudarant sutartį.	2) šilumos skaitiklius, jeigu atkuriant ar pagerinant pastato atitvarų ir (ar) inžinerinių sistemų fizines ir energines savybes yra rekonstruojamas, atnaujinamas (modernizuojamas) ar remontuojamas pastatas (jo dalis), kurio rekonstravimo, atnaujinimo (modernizavimo) ar remonto kaina sudaro daugiau kaip 25 procentus pastato atkuriamosios vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, ir gautas daugumos rekonstruojamo, atnaujinamo (modernizuojamo) ar remontuojamo pastato savininkų sutikimas įrengti šilumos skaitiklius;
Galutiniams vartotojams ir galutiniams naudotojams suprantama ir paprasta kalba pateikiama pagrindinių sutarties sąlygų, įskaitant kainas ir tarifus, santrauka.	3) šilumos skaitiklius arba daliklius, jeigu yra techninės galimybės ir vartotojai pageidauja.
Galutiniams vartotojams pateikiama sutarties kopija ir aiški informacija, užtikrinant skaidrumą, apie taikomas kainas ir tarifus bei apie standartines sąlygas, susijusias su šildymo, vėsinimo ir buitinio karšto vandens paslaugų prieiga ir naudojimu.	5. Už šio straipsnio 4 dalyje numatytų šilumos skaitiklių arba daliklių įrengimą ir eksploatavimą vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai arba dalikliai, yra nustatomas atskiras mokestis. Šilumos skaitiklių arba daliklių aptarnavimo mokestį nustato savivaldybės taryba pagal Tarybos patvirtintą metodiką. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaitomaisiais šilumos apskaitos prietaisais nustatytam šilumos kiekiui paskirstyti vartotojams.
Valstybės narės nusprendžia, kas turi būti atsakingas už šioje dalyje nurodytos informacijos teikimą tinkamu būdu ir nemokamai galutiniams naudotojams, kurie nėra sudarę tiesioginės ar individualios sutarties su tiekėju, jų prašymu.	6. Įvadinių atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų ir šio straipsnio 4 dalyje nurodytų apskaitos prietaisų rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu. Karšto vandens skaitikliai, šilumos skaitikliai ir dalikliai, kurių rodmenis galima nuskaityti nuotoliniu būdu, įrengiami visame pastate, jeigu tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai naudinga.
3. Galutiniams vartotojams tinkamai pranešama apie ketinimą keisti sutarties sąlygas. Tiekėjai savo galutiniams vartotojams apie tiekimo kainos pakeitimą ir apie to pakeitimo priežastis ir sąlygas bei apimtį skaidriai bei suprantamu būdu praneša tiesiogiai ir tinkamu laiku, ne vėliau kaip likus dviem savaitėms, o namų ūkio vartotojams – ne vėliau nei likus vienam mėnesiui iki pakeitimo įsigaliojimo. Galutiniai	14 straipsnis. Šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymo sustabdymas įsiskolinusiems šilumos vartotojams 1. Šilumos vartotojui, neapmokėjusiam sąskaitos (mokėjimo pranešimo) daugiau kaip 30 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo vėliausios leistinos sąskaitos (mokėjimo pranešimo) apmokėjimo dienos, (įsiskolinusiam vartotojui) šilumos tiekėjas turi teisę sutartyse nustatyta tvarka sustabdyti šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo šildymo ir (ar) karšto vandens prietaisus. Daugiabučiame name leidžiama sustabdyti tik karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo karšto vandens prietaisus. 2. Sutartyse nustatoma šilumos tiekėjo prievolė ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki numatomos šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymo sustabdymo datos raštu įspėti įsiskolinusį vartotoją. 3. Šilumos tiekėjo išlaidas, susijusias su šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymo atnaujinimu, apmoka vartotojas.
	15 straipsnis. Karšto vandens tiekimo daugiabučiuose namuose organizavimas

<p>vartotojai apie naujas sąlygas nedelsdami informuoja galutinius naudotojus.</p>	<p>1. Vartotojai daugiabučiuose namuose gali Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka pasirinkti apsirūpinimo karštu vandeniu būdą arba karšto vandens tiekėją ir sudaryti su juo karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį. Pasirinktas karšto vandens tiekėjas įrengia vartotojo suvartojamo karšto vandens atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus, sudaro sutartis ir perka karštam vandeniui ruošti reikalingą geriamąjį vandenį bei šilumą ar kitą energiją iš atitinkamų tiekėjų. Nupirkto geriamojo vandens kiekis nustatomas pagal atsiskaitomojo apskaitos prietaiso, vandens tiekėjo įrengto pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius, rodmenis. Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekis nustatomas pagal šilumos ar kitos energijos tiekėjo įrengto prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso rodmenis, o jeigu jo nėra arba jis sugedęs, – pagal Tarybos patvirtintas normas. Vartotojams parduodamo karšto vandens kiekis nustatomas pagal vartotojų patalpose esančių atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis. Karšto vandens kaina, pranešimų apie suvartotą karštą vandenį pateikimo ir mokesčio už karštą vandenį apmokėjimo tvarka nustatoma karšto vandens tiekėjo ir vartotojo sutartyje. Nustatant mokesčius už karštą vandenį, su nepaskirstytu karštu vandeniu suvartotas šilumos kiekis gali būti priskirtas ir išdalijamas apmokėti vartotojams tik tuo atveju, jeigu tiekėjai įvykdė visas savo prievolės sutvarkyti karšto vandens apskaitą tame name. Tuo atveju, kai daugiabučio namo vartotojai karšto vandens tiekėju pasirenka šilumos tiekėją, šilumos tiekėjas privalo su šio namo vartotojais sudaryti karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį.</p> <p>1¹. Geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu.</p> <p>2. Kol vartotojai pasirenka karšto vandens tiekėją arba apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, karšto vandens tiekėjas yra šilumos tiekėjas. Karšto vandens apskaitos prietaisus daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose įrengia, prižiūri ir jų patikrą atlieka karšto vandens tiekėjas, jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo sudarytose karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose sutartyse nenumatyta kitaip.</p> <p>3. Savivaldybės taryba pagal Tarybos patvirtintą metodiką nustato atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesť.</p> <p>4. Karšto vandens temperatūra, slėgis ir higienos rodikliai turi atitikti teisės aktų nustatytus reikalavimus. Šilumos, karšto vandens tiekėjų ir pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo tarpusavio santykiai, kompetencija, teisės ir pareigos karšto vandens tiekimo srityje nustatomos energetikos ministro tvirtinamose Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėse.</p> <p>5. Karšto vandens, naudojamo buities reikmėms, visuomenės sveikatos saugos reikalavimus nustato sveikatos apsaugos ministras.</p> <p>18 straipsnis. Šilumos tiekimo nutraukimas</p>	
<p>4. Tiekėjai galutiniams vartotojams siūlo rinktis iš įvairių mokėjimo būdų. Tokiais mokėjimo būdais vartotojai neturi būti nepagrįstai diskriminuojami. Bet koks su mokėjimo būdais ar išankstinio mokėjimo sistemomis susijusių mokesčių skirtumas turi būti objektyvus, nediskriminacinis bei proporcingas ir neturi viršyti mokėtojo patiriamų tiesioginių išlaidų, kurios susidaro dėl konkretaus mokėjimo būdo ar išankstinio mokėjimo sistemos naudojimo, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366 62 straipsnio.</p>		
<p>5. Taikant 4 dalį, namų ūkio vartotojai, kurie gali naudotis išankstinio mokėjimo sistemomis, dėl išankstinio mokėjimo sistemų neturi atsidurti nepalankioje padėtyje.</p>		
<p>6. Galutiniams vartotojams ir, kai taikytina, galutiniams naudotojams siūlomos sąžiningos ir skaidrios bendrosios sąlygos, kurios pateikiamos aiškia ir nedviprasmiška kalba ir jose neturi būti nesutartinių kliūčių, trukdančių vartotojams naudotis savo teisėmis, pavyzdžiui, perteklinės sutarties dokumentacijos. Galutiniai naudotojai susipažinti su tomis bendrosiomis sąlygomis gali pateikę prašymą. Galutiniai vartotojai ir galutiniai naudotojai turi būti apsaugoti nuo nesąžiningų ar klaidinančių pardavimo metodų. Neįgaliams galutiniams vartotojams visa svarbi informacija apie jų sutartį su tiekėju suteikiama jiems prieinama forma.</p>		
<p>7. Galutiniai vartotojai ir galutiniai naudotojai turi teisę reikalauti, kad jų tiekėjai teiktų kokybiškas paslaugas ir tinkamai nagrinėtų</p>		

<p>skundus. Tiekėjai skundus turi nagrinėti paprastai, sąžiningai ir operatyviai.</p>	<p>1. Šilumos tiekėjas gali nutraukti šilumos tiekimą tik suderinęs su šilumos vartotojais bei savivaldybe, išskyrus atvejus, kai Taryba nustato tokius vartotojo įrenginių trūkumus, dėl kurių gresia avarija ar kyla pavojus žmonių gyvybei ar saugumui. Šilumos tiekėjas apie suderintą su vartotojais bei savivaldybe numatomą nutraukti šilumos tiekimą praneša suinteresuotiems šilumos vartotojams ir savivaldybei ne vėliau kaip prieš 18 mėnesių iki šilumos tiekimo numatomo nutraukimo datos.</p> <p>2. Šilumos tiekėjas su savivaldybe organizuoja naują, su suinteresuotais šilumos vartotojais suderintą jų pastatų šildymo būdą.</p>	
<p>8. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad būtų vykdomos šioje direktyvoje nustatytos vartotojų apsaugos priemonės. Kompetentingos institucijos veikia nepriklausomai nuo rinkos interesų.</p>	<p>19 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių standartinės sąlygos</p> <p>1. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos ar keičiamos laikantis standartinių sąlygų.</p> <p>2. Standartinės sąlygos galioja šilumos pirkimo–pardavimo sutartims tiek, kiek jos neprieštarauja šalių individualiai aptartoms sąlygoms ir imperatyvioms įstatymų nuostatom. Individualiai aptartos sąlygos negali pažeisti vartotojų teisių ir interesų.</p> <p>3. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse turi būti šios privalomosios sąlygos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tiekiamos šilumos kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai; 2) šilumos tiekimo režimas ir sąlygos; 3) šilumos kaina arba kainos formulė, arba kainos nustatymo tvarka; 4) vartotojo atsiskaitymo už suvartotą šilumą tvarka; 5) šalių teisės, pareigos ir atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą; 6) pretenzijų pateikimo, nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka; 7) sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka. <p>4. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių standartines sąlygas tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija ir paskelbia Teisės aktų registre. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais šilumos vartotojais standartines sąlygas tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, suderinusi su Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba), ir paskelbia Teisės aktų registre.</p> <p>5. Jeigu daugiabučio namo butų savininkai nenusprendžia dėl šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymo pagal individualiai aptartas sąlygas, laikinai, kol bus sudarytos tokios sutartys, tiekėjų ir vartotojų tarpusavio santykiai grindžiami pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais šilumos vartotojais standartines sąlygas.</p> <p>21 straipsnis. Ginčų sprendimas ne teismo tvarka. Skundų nagrinėjimas</p> <p>1. Vartotojų ir šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjų, pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojų (ekspluatuotojų) ginčai nagrinėjami Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme nustatyta tvarka.</p>	
<p>9. Planuojamo atjungimo atveju atitinkamiems galutiniams vartotojams pakankamai iš anksto, ne vėliau kaip likus vienam mėnesiui iki planuojamo atjungimo ir be papildomų išlaidų pateikiama atitinkama informacija apie alternatyvias priemones.</p>		

2. Asmenų skundus dėl šilumos ir karšto vandens tiekimo organizavimo, dėl daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros tarifų nustatymo, dėl bendrojo naudojimo objektų administratorių įgaliojimų, administruojant pastato bendrojo naudojimo objektus ir įgyvendinant kitas teises, susijusias su bendrojo naudojimo objektų valdymu ir naudojimu, nagrinėja savivaldybės vykdomoji institucija. Kitus asmenų skundus nagrinėja Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba ir Taryba Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme nustatyta tvarka.

22 straipsnis. Vartotojų informavimas

1. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai informuoja vartotojus apie teikiamas paslaugas, paslaugų teikimo sąlygas, paslaugų kainas, prijungimo prie sistemų kainas bei sąlygas ir numatomus sutarčių sąlygų pakeitimus.

2. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai ir šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatyti nepriklausomi šilumos gamintojai kiekvienais metais viešai informuoja vartotojus apie nustatytą šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų bazinį lygį (toliau – šilumos pajamų bazinis lygis), šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų bazinio lygio pastoviąją dalį (toliau – šilumos pajamų lygio pastovioji dalis) ir šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų bazinio lygio kintamąją dalį (toliau – šilumos pajamų lygio kintamoji dalis) bei karšto vandens kainos dedamąsias. Šilumos pajamų bazinis lygis, šilumos pajamų lygio pastovioji dalis, šilumos pajamų lygio kintamoji dalis ir karšto vandens kainos dedamosios įsigalioja nuo kito mėnesio pirmosios dienos.

3. Keičiantis šilumos ir (ar) karšto vandens kainoms, šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai iki einamojo mėnesio 25 dienos viešai informuoja vartotojus, savivaldybės institucijas ir Tarybą apie apskaičiuotas šilumos ir karšto vandens kainas. Šilumos ir karšto vandens kainos įsigalioja nuo kito mėnesio pirmosios dienos.

4. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjų ir nepriklausomų šilumos gamintojų informacija apie metinius finansinius ir veiklos rodiklius, veiklos sąnaudas, sistemų eksploatavimą, modernizavimą, plėtrą, investicijas yra vieša. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjų ir šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nustatytų nepriklausomų šilumos gamintojų informacija apie šilumos pajamų bazinį lygį, šilumos pajamų lygio pastoviąją dalį ir šilumos pajamų lygio kintamąją dalį, kainų ir tarifų struktūrą, paslaugų teikimo sąlygas yra vieša.

5. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo (eksploatuotojo) informacija apie jo veiklos pajamas, sąnaudas, sistemų eksploatavimą, kainas ir tarifus, jų struktūrą, paslaugų teikimo sąlygas, taip pat pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo (eksploatuotojo) ketvirtiniai ir metiniai finansiniai-balansiniai rodikliai, investicijų dydžiai, duomenys apie investuotojus, darbuotojų skaičių yra vieši ir turi būti skelbiami energetikos ministro nustatyta tvarka.

6. Informacija apie šilumos tiekimo sistemos energinį naudingumą ir atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį šilumos tiekimo sistemose turi būti vieną kartą per metus (už praėjusius kalendorinius metus) iki gegužės 1 dienos viešai skelbiama šilumos tiekėjų interneto svetainėje, taip pat, jeigu šilumos vartotojai pageidauja, papildomai nurodoma vartotojams teikiamose sąskaitose (mokėjimo pranešimuose).

24 straipsnis. Daugiabučio namo šilumos punkto įrenginiai

1. Daugiabučio namo butų ir patalpų savininkai šilumos punkto įrenginius valdo, naudoja ir jais disponuoja bendrosios nuosavybės teise.

2. Jeigu daugiabučio namo butų ir patalpų savininkai šilumos punkto įrenginių bendrosios nuosavybės teise nevaldo, bendroji nuosavybės teisė gali būti įgyjama:

- 1) Civilinio kodekso nustatyta daiktų pirkimo-pardavimo išsimokėtinai tvarka išsiperkant renovuotų šilumos punktų įrenginius iš trečiųjų asmenų pagal įrenginių likutinę vertę;
- 2) įsigyjant (įsirengiant) šilumos punkto įrenginius finansinės nuomos (lizingo) sutarties pagrindu;
- 3) kitais įstatymų nustatytais pagrindais.

3. Jeigu daugiabučio namo butų ir patalpų savininkai šilumos punkto įrenginių bendrosios nuosavybės teise nevaldo, vykdant daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą ir (ar) atnaujinant (modernizuojant) ar keičiant šilumos punkto įrenginius, ir (ar) pastato šildymo ir karšto vandens sistemą, išmontuoti šilumos punkto įrenginiai priėmimo–perdavimo aktu grąžinami šilumos punkto savininkui, netaikant šio straipsnio 2 dalies nuostatų, jeigu šilumos punkto įrenginių keitimas yra numatytas daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) investicijų plane arba įgyvendinant daugiabučio namo vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo projektą, vietoj šių įrenginių sumontuojant daugiabučio namo butų ir patalpų savininkų nuosavybės teise valdomus šilumos punkto įrenginius, pasinaudojant valstybės parama.

28 straipsnis. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo teisės, pareigos ir atsakomybė buitiniam šilumos vartotojui

1. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas privalo parduoti buitiniam šilumos vartotojui sutartyje numatytą šilumos ir (ar) karšto vandens kiekį laikydamasis šalių suderinto šilumos ir (ar) karšto vandens tiekimo režimo. Pateiktos ir suvartotos šilumos ir (ar) karšto vandens kiekis nustatomas pagal apskaitos prietaisų rodmenis arba kitu sutartyje nurodytu būdu.

2. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas privalo užtikrinti:

- 1) šilumos ir (ar) karšto vandens perdavimo tinklų techninę būklę, atitinkančią teisės aktų reikalavimus;

- 2) atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų techninę būklę, atitinkančią teisės aktų reikalavimus;
- 3) šilumos ir (ar) karšto vandens kokybę, nustatytą sutartimis ir atitinkančią teisės aktų reikalavimus, iki tiekimo–vartojimo ribos;
- 4) saugų, patikimą ir ekonomišką daugiabučio namo šilumos punkto įrenginių, nuosavybės teise priklausančių šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjui, darbą.
3. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas statinio projekte (ar jo dalyje) nurodytoje vietoje įrengia atsiskaitomuosius šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisus.
4. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas įstatymų nustatyta tvarka privalo atlyginti dėl nekokybiškos šilumos ir (ar) karšto vandens buitiniam šilumos vartotojui atsiradusią žalą.
5. Šilumos ir karšto vandens tiekėjas gali nuskaityti šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis teisės aktų reikalavimus atitinkančiu nuotoliniu būdu.

29 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių nutraukimas vartotojo iniciatyva

1. Šilumos vartotojas, pakeitęs buto (butų), kitų patalpų šildymo ir (ar) apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį. Buto (butų) ir kitų patalpų šildymo ir (ar) apsirūpinimo karštu vandeniu būdas keičiamas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka remontuojant pastatą.
2. Kai pakeičiamas viso pastato šildymo ar apsirūpinimo karštu vandeniu būdas, to pastato butų ir kitų patalpų savininkų ir šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo sutartys laikomos nutrauktomis nuo statybos užbaigimo akto surašymo momento.
3. Kai pakeičiamas ne viso pastato šildymo ar apsirūpinimo karštu vandeniu būdas, nuo statybos užbaigimo akto surašymo momento laikomos nutrauktomis to pastato butų ir kitų patalpų, kurių šildymo būdas pakeistas, savininkų ir šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo sutartys. Šių butų ir kitų patalpų savininkai:
  - 1) vadovaudamiesi Tarybos nustatytais metodais, šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjams kiekvieną mėnesį apmoka už jiems tenkančią pastato bendrosioms reikmėms sunaudotos šilumos dalį;
  - 2) atlygina dėl šildymo būdo keitimo atsiradusias pastato remonto ir (ar) pastato šilumos įrenginių rekonstravimo, techninių sprendimų, pastato šildymo ir karšto vandens sistemos balansavimo, pastato šildymo ir karšto vandens sistemos dokumentų pakeitimo išlaidas.
4. Šilumos vartotojai turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartis ir atjungti viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos įrenginius nuo šilumos tiekimo sistemos, jeigu ji neatitinka efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos kriterijų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje, ir šilumos ūkio specialiajame plane nėra numatyta iki 2025 m. gruodžio 31 d. jų pasiekti, ir šilumos vartotojai pastato energinio naudingumo sertifikatu gali pagrįsti, kad numatytas pastato apsirūpinimo šiluma ir (ar) karštu

vandeniu iš atsinaujinančių išteklių energijos būdas užtikrins ne mažiau kaip 20 procentų didesnę šilumos tiekimo sistemos energinį naudingumą. Kai šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutarties nutraukimas yra susijęs su šilumos vartotojų įrenginių atjungimu nuo šilumos tiekimo sistemos, šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį nutraukti galima tik tuo atveju, jeigu šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjui kompensuojamos išlaidos, tiesiogiai patirtos dėl fizinio atjungimo, ir neamortizuota turto dalis (likutinė vertė), reikalinga šilumai ir (ar) karštam vandeniui vartotojui tiekti. Daugiabučio namo šildymo ir (ar) apsirūpinimo karštu vandeniu būdas keičiamas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka remontuojant pastatą

5. Šio straipsnio 4 dalyje nustatyta teisė gali pasinaudoti pastato savininkai, daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai, visų savininkų balsų dauguma priėmę sprendimą nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartis ir atjungti viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos įrenginius nuo šilumos tiekimo sistemos.

34 straipsnis. Sąnaudų apskaita ir kontrolė

1. Jeigu šilumos tiekėjas valdo daugiau kaip vieną šilumos tiekimo sistemą, kurioje realizuojama ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, kiekvienos sistemos sąnaudos įtraukiamos į apskaitą atskirai.
2. Jeigu šilumos tiekimo sistemoje, kurioje realizuojama ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, šilumos tiekėjas dar ir gamina šilumą, jis privalo atskirai tvarkyti šilumos gamybos ir šilumos perdavimo sąnaudų apskaitą. Jeigu šilumos tiekėjas prižiūri šilumos vartotojų šildymo ir karšto vandens sistemas, šios veiklos sąnaudos įtraukiamos į apskaitą atskirai.
- 2¹. Jeigu šilumos tiekėjas ir (ar) šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nurodytas nepriklausomas šilumos gamintojas vykdo bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą ir tuo metu vykdomos ir kitos ekonominės veiklos, jis privalo atskirai tvarkyti sąnaudų apskaitą pagal kiekvieną vykdomą ekonominę veiklą.
3. Šilumos tiekėjų informacija, susijusi su jų licencijuojama veikla ar veikla, kurios kainos reguliuojamos, yra vieša. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstatymų nustatyta tvarka atlikdamos joms pavestas funkcijas, turi teisę gauti iš šilumos ar karšto vandens tiekėjų ir pastato šildymo bei karšto vandens sistemos prižiūrėtojų finansines ataskaitas ir kitus dokumentus, susijusius su jų reguliuojamąja veikla. Šilumos tiekėjų duomenys apie šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo sąnaudas skelbiami Tarybos nustatyta tvarka.
4. Nepriklausomi šilumos gamintojai, kuriems taikoma privaloma šilumos gamybos kainodara, privalo tvarkyti atskirą nuo kitų rūšių veiklos šilumos gamybos veiklos apskaitą, rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas ir užtikrinti, kad būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 16¹ straipsnio nuostatomis.

5. Karšto vandens tiekėjai privalo tvarkyti atskirą nuo kitų rūšių veiklos karšto vandens tiekimo veiklos apskaitą, rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas ir užtikrinti, kad būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 16^l straipsnio nuostatomis.

6. Valstybės institucijos, įstatymų nustatyta tvarka atlikdamos joms pavestas funkcijas, turi teisę gauti iš nepriklausomų šilumos gamintojų, kuriems taikoma privaloma šilumos gamybos kainodara, dokumentus, susijusius su jų reguliuojamąja veikla. Nepriklausomų šilumos gamintojų, kuriems taikoma privaloma šilumos gamybos kainodara, duomenys apie reguliuojamosios veiklos sąnaudas skelbiami Tarybos nustatyta tvarka.

Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės

18. Šilumos tiekėjo, valdytojo, pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (toliau – prižiūrėtojas) ir vartotojų tarpusavio teisės, pareigos, atsakomybė nustatomos:

18.1. šilumos pirkimo–pardavimo sutartimi;

18.2. pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros sutartimi;

18.3. šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartimi.

19. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartis tarp šilumos tiekėjo ir pastato savininko – šilumos vartotojo sudaroma taip:

19.1. šilumos tiekėjo su pastato savininku – šilumos vartotoju sudaroma neterminuota šilumos pirkimo–pardavimo sutartis;

19.2. šilumos pirkimo–pardavimo sutartis šilumos tiekėjas, esant pastato savininko raštiškam sutikimui, gali sudaryti ne tik su pastato savininkais, bet ir su pastato nuomininkais. Prieš sudarant šilumos pirkimo–pardavimo sutartis su pastato nuomininku, šilumos tiekėjui turi būti pateikti pastato savininko nuosavybės teisę patvirtinantys dokumentai ir teisėtą pagrindą naudotis pastato savininko turtu patvirtinantys dokumentai. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartys su pastato nuomininkais sudaromos pastato savininko nurodytam terminui, kuriam suėjus, sutartis pasibaigia, išskyrus atvejus, kai šilumos tiekėjas ir pastato nuomininkas susitaria, esant raštiškam pastato savininko sutikimui, pratęsti šilumos pirkimo–pardavimo sutarties galiojimo terminą ar sudaryti naują terminuotą šilumos pirkimo–pardavimo sutartį. Pasibaigus šilumos pirkimo–pardavimo sutarties galiojimo terminui ir nesudarius naujos šilumos pirkimo–pardavimo sutarties su pastato nuomininku, šilumos tiekėjo ir pastato savininko tarpusavio santykiai grindžiami teisės akte (Taisyklių 1 priedo 14 punktas) nustatyta tvarka;

19.3. šilumos tiekėjas turi teisę atsisakyti sudaryti šilumos pirkimo–pardavimo sutartį su šilumos vartotoju, jeigu šilumos vartotojas yra skolingas už suvartotą šilumą, šilumos vartotojui pradėtos bankroto, restruktūrizavimo ar likvidavimo procedūros arba jeigu šilumos pirkimo–

pardavimo sutarties negalima sudaryti dėl nuo šilumos tiekėjo nepriklausančių aplinkybių ar kitais teisės aktuose nustatytais atvejais.

20. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų pagal individualiai aptartas sąlygas tarp šilumos tiekėjo ir daugiabučio namo butų bei kitų patalpų savininkų – buitinių šilumos vartotojų, ypatybės:

20.1. su pastato butų ir kitų patalpų savininku – buitiniu šilumos vartotoju sudaroma neterminuota šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis;

20.2. šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis šilumos tiekėjai, esant buto ar kitų patalpų savininko raštiškam sutikimui, gali sudaryti ne tik su butų ir kitų patalpų savininkais, bet ir su butų ir kitų patalpų nuomininkais – buitinais šilumos vartotojais. Prieš sudarant šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis su buto ar kitų patalpų nuomininku, šilumos tiekėjui turi būti pateikti buto ar kitų patalpų savininko nuosavybės teisę patvirtinantys dokumentai ir teisėtą pagrindą naudotis savininko butu ar kitomis patalpomis patvirtinantys dokumentai. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis su buto ar kitų patalpų nuomininku sudaroma buto ar kitų patalpų savininko nurodytam terminui, kuriam suėjus, sutartis pasibaigia, išskyrus atvejus, kai šilumos tiekėjas ir buto ar kitų patalpų nuomininkas susitaria, esant raštiškam buto ar kitų patalpų savininko sutikimui, pratęsti šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutarties galiojimo terminą ar sudaryti naują terminuotą šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį.

21. Vartotojams teisės aktuose (Taisyklių 1 priedo 1, 3 punktai) nustatyta tvarka priėmus sprendimą ir įgaliojus valdytoją sudaryti jų vardu šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį pagal šalių individualiai aptartas sąlygas tarp šilumos tiekėjo ir butų bei kitų patalpų savininkų – buitinių šilumos vartotojų, šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį pasirašo valdytojo atstovas.

22. Jeigu prie pastato savininkui nuosavybės teise priklausančių šilumos įrenginių yra prijungti kito pastato (ar kitų pastatų) šilumos įrenginiai, Taisyklių 19 punkte nustatyta tvarka sudaroma daugiašalė šilumos pirkimo–pardavimo sutartis tarp šilumos tiekėjo bei šilumos įrenginių savininko ir visų kitų pastatų savininkų – šilumos vartotojų. Šiuo atveju, jeigu kitas pastatas (ar kiti pastatai) yra daugiabutis namas, su jo butų ir kitų patalpų savininkais – buitinais šilumos vartotojais sudaromos šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartys Taisyklių 20–40 punktuose nustatyta tvarka.

23. Neatskiriama šilumos pirkimo–pardavimo ir šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutarčių dalis yra šalių Šilumos perdavimo tinklų, šildymo ir karšto vandens sistemos nuosavybės, šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros ribų, šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo vietos ir tiekimo–vartojimo ribos nustatymo aktas (Taisyklių 3 priedas).

24. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba nustatomos šilumnešio vamzdinių vietoje, kurioje šilumos tiekėjo įrenginiai sujungti su šilumos vartotojo nuosavybės arba buitinių šilumos vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais

prieš šilumos punkto įrenginius arba už šilumos punkto įrenginių priklausomai nuo jų nuosavybės. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartimis tiekimo–vartojimo riba gali būti nustatyta kitoje vietoje negu šilumos pirkimo–pardavimo vieta arba bute ar kitose patalpose. Neatsižvelgiant į tai, kur nustatyta šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba, atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami statinio projekte (ar jo dalyje) nurodytoje vietoje. Tokiu atveju šilumos vartotojo nuosavybės arba buitinių šilumos vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais šilumos pristatymo iki tiekimo–vartojimo ribos papildomas sąnaudas apmoka šie šilumos vartotojai. Pirmenybė pasirinkti tiekimo–vartojimo ribą suteikiama buitiniam šilumos vartotojui.

25. Jeigu pastato (daugiabučio namo) buto ar kitų patalpų šilumos įrenginiai turi šilumos įvadą, sujungtą su šilumos perdavimo tinklais, šilumos vartotojų prašymu tiekimo–vartojimo riba nustatoma šilumnešio tiekimo ir grąžinimo vamzdynų vietose, kuriose šilumos vartotojo buto ar kitos patalpos šilumos įvade įrengtas atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas yra sujungtas su buto ar kitos patalpos šilumos įrenginiais. Šiuo atveju Taisyklių 24 punkte nustatyta šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba taikoma pastato bendro naudojimo patalpoms.

26. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartys laikomos sudarytomis ar pakeistomis pagal teisės akte (Taisyklių 1 priedo 15 punktas) nurodytas standartines sąlygas, išskyrus šalių individualiai aptartas sąlygas.

27. Standartinės sąlygos šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartims galioja iki šalių individualiai susitaria dėl šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygų.

28. Standartinės sąlygos galioja šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartims tiek, kiek jos neprieštarauja šalių individualiai aptartoms sąlygoms ir imperatyvioms įstatymų nuostatoms. Šalių individualiai aptartos sąlygos negali pažeisti buitinių šilumos vartotojų teisių ir teisėtų interesų.

29. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse, sudarytose pagal šalių individualiai aptartas sąlygas, privalo būti nurodyta:

29.1. šalių suderintas šilumos ir šilumnešio tiekimo–vartojimo režimas;

29.2. šilumos vartotojų sprendimu pasirinktas ar, nesant priimto sprendimo, šilumos tiekėjo parinktas iš Komisijos rekomenduojamų taikyti (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai) arba kitas su Komisija suderintas šilumos kiekio, nustatyto šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba, paskirstymo butų ir kitų patalpų savininkams metodas, atitinkantis pastato šildymo ir karšto vandens sistemos ir jos prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų tipą bei įrengtus šilumai paskirstyti naudojamus apskaitos prietaisus. Komisijos rekomenduojami ar su ja suderinti šilumos paskirstymo metodai rengiami ir taikomi vadovaujantis teisės akte (Taisyklių 1 priedo 86 punktas) nustatyta tvarka. Komisijos rekomenduojamų šilumos

	<p>paskirstymo metodų taikymo sąlygos yra nustatytos teisės aktuose (Taisyklių 1 priedo 76–85 punktai);</p> <p>29.3. mokėjimų už suvartotą šilumą buto ar kitų patalpų šilumos įrenginiuose apskaičiavimo būdas teisės aktuose (Taisyklių 1 priedo 3 punktas, 6 priedas) nustatyta mokėjimo dokumento forma, jo įteikimo būdas ir terminai, atsiskaitymo terminai;</p> <p>29.4. pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros organizavimas;</p> <p>29.5. šilumos ir šilumnešio kiekių, suvartotų pastato bendro naudojimo patalpose ir (ar) pastato bendrosioms reikmėms, kai šilumos tiekimas daugumos savininkų sutikimu bendrojo naudojimo patalpose yra nutrauktas, nustatymo bei mokėjimų už juos butų ir kitų patalpų savininkams, nesvarbu, kokių būdu šildomos jam priklausančios patalpos, apskaičiavimo būdas (Taisyklių 1 priedo 67 punktas), mokėjimo dokumento forma, jo įteikimo būdas ir terminai, atsiskaitymo terminai;</p> <p>29.6. šalių suderinti arba nurodyti pastato ar jo dalies projekte pastato ir buto ar kitų patalpų šilumos įrenginių bei jų darbo režimų parametrai ir rodikliai;</p> <p>29.7. mokėjimams apskaičiuoti naudojamos pastato, buto ar kitų patalpų ir (arba) prijungto kito pastato techninės charakteristikos;</p> <p>29.8. šalių įsipareigojimai tinkamai prižiūrėti šilumos įrenginius, palaikyti Taisyklėmis nustatytus arba šalių suderintus jų darbo režimus;</p> <p>29.9. suvartoto šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba šilumos kiekio nustatymo būdas, kada negalima naudotis atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitomis jam sugedus, atliekant patikrą arba jį sugadinus;</p> <p>29.10. kitos šalių teisės ir pareigos bei atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą;</p> <p>29.11. pretenzijų pateikimo, nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka;</p> <p>29.12. sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka.</p> <p>29.13. vartotojui siunčiamose šilumos ir karšto vandens tiekėjų atsiskaitymo dokumentuose (sąskaitose), teikiamose sutartyse ar jų pakeitimuose – nuoroda į valstybės institucijų skelbiamų vartotojų organizacijų, energetikos agentūrų ar panašių organizacijų kontaktinę informaciją, įskaitant interneto svetainių adresus, kuriose galima gauti informacijos apie esamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamąsias galutinių energijos vartotojų charakteristikas ir energiją naudojančios įrangos technines specifikacijas;</p> <p>29.14. vartotojo prašymu tiekėjai raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis pateikia aiškias ir suprantamas prognozes dėl ateinančių metų šilumos kainų, išreikštų euro centais už kilovatvalandę, ir (ar) karšto vandens kainų, išreikštų eurai ir euro centais už kubinį metrą;</p> <p>29.15. vartotojui siunčiamose šilumos ir karšto vandens tiekėjų atsiskaitymo dokumentuose (sąskaitose) – informacija apie praėjusiais kalendoriniais metais šilumos tiekėjo pagamintos ir nupirkto šilumos energijos faktinę kuro struktūrą ir išmestą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kieki, vartotojo suvartojamos energijos kiekio palyginimą su Taisyklių 129.25 papunktyje</p>	
--	---	--

nurodytu atitinkamos kategorijos šilumos tiekėjo vartotojų suvartojamos šilumos vidurkiu bei nuorodas į vartotojų ir šilumos tiekėjų ginčus nagrinėjančių valstybės institucijų interneto svetaines ir ginčų nagrinėjimo procedūras.

30. Jeigu šilumos tiekėjas arba buitinis šilumos vartotojas Taisyklėmis apibrėžtas visas arba kai kurias teises, pareigas ir atsakomybę perduoda teisėtai įgaliotam juridiniam ar fiziniam asmeniui, šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje nurodomos tokio perdavimo sąlygos.

31. Šilumos tiekėjas pagal šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartį tiekia (pristato ir parduoda) pastato buto ar kitų patalpų savininkui – buitiniam šilumos vartotojui šilumą butams ar kitoms patalpoms, įskaitant bendro naudojimo patalpas, šildyti, vėdinti, geriamam vandeniui pašildyti iki teisės aktuose (Taisyklių 1 priedo 28, 45 punktai) nustatytos karšto vandens temperatūros ir karšto vandens temperatūrai palaikyti. Kai šilumos tiekėjas yra karšto vandens tiekėjas, tada su pastato savininku sudaroma atskira šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis pastatui šildyti ir Taisyklėse nustatyta tvarka karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis.

32. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutartis sudaroma tarp daugiabučio namo valdytojo ir pastato šilumos ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo. Šiuo atveju teisės akte (Taisyklių 1 priedo 1 ir 3 punktai) nustatyta sprendimų priėmimo tvarka, prižiūrėtoją pasirenka daugiabučio namo valdytojas ir su juo sudaro daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutartį. Daugiabučio namo valdytojas gali būti prižiūrėtojas, jeigu jis atitinka nustatytus kvalifikacinius reikalavimus (Taisyklių 1 priedo 20, 66 punktai) eksploatuoti pastatų šildymo ir karšto vandens sistemas.

33. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutartys Taisyklių 32 punkte nurodytu atveju sudaromos (keičiamos) pagal Taisyklių nuostatas ir pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutarčių bendrąsias sąlygas (Taisyklių 7 priedas), išskyrus šalių individualiai aptartas sąlygas. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutarčių bendrųjų sąlygų (Taisyklių 7 priedas) nuostatos taikomos pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutarties šalims, iki daugiabučio namo valdytojas susitaria su prižiūrėtoju dėl pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutarčių šalių individualiai aptartų sąlygų. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutarčių bendrųjų sąlygų (Taisyklių 7 priedas) nuostatos taikomos valdytojui, jeigu teisės aktuose nustatyta tvarka prižiūrėtojas ir valdytojas yra tas pats juridinis asmuo. Šiuo atveju valdytojas turi atitikti nustatytus kvalifikacinius reikalavimus (Taisyklių 1 priedo 20, 66 punktai) eksploatuoti pastatų šildymo ir karšto vandens sistemas. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutarčių bendrųjų sąlygų (Taisyklių 7 priedas) nuostatos taikomos pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutarties šalims tiek, kiek jos neprieštarauja šalių individualiai

aptartoms sąlygoms, jeigu jos nepažeidžia buitinių šilumos vartotojų teisių ir teisėtų interesų ir neprieštarauja imperatyvioms įstatymų nuostatoms.

34. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutartys pagal šalių individualiai aptartas sąlygas sudaromos vadovaujantis pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutarčių bendrosiomis sąlygomis (Taisyklių 7 priedas).

35. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutartyse šalių individualiai aptartos sąlygos negali prieštarauti imperatyvioms įstatymų ir Taisyklių nuostatoms bei pažeisti buitinių šilumos vartotojų teisių ir teisėtų interesų.

36. Šilumos pirkimo–pardavimo ir šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartys laikomos sudarytomis ar pakeistomis pagal teisės akte (Taisyklių 1 priedo 14, 15 punktai) nurodytas standartines sąlygas, išskyrus šalių individualiai aptartas sąlygas.

37. Standartinės sąlygos sudarytomis šilumos pirkimo–pardavimo sutartims galioja tol, kol šalys individualiai susitaria dėl šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygų.

38. Standartinės sąlygos galioja šilumos pirkimo–pardavimo sutartims tiek, kiek jos neprieštarauja šalių individualiai aptartoms sąlygoms ir imperatyvioms įstatymų nuostatoms. Šalių individualiai aptartos sąlygos negali pažeisti šilumos vartotojų teisių ir teisėtų interesų.

39. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse, sudarytose pagal šalių individualiai aptartas sąlygas, privalo būti nurodyta:

39.1. šalių sutartas šilumos tiekimo ir vartojimo režimas;

39.2. šilumos perdavimo tinklų bei pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros organizavimas;

39.3. mokėjimų už suvartotą šilumą ir šilumnešį apskaičiavimo būdas, teisės aktuose (Taisyklių 1 priedo 3 punktas; 6 priedas) nustatyta mokėjimo dokumento forma, jo pristatymo būdas ir terminai, atsiskaitymo būdas ir terminai;

39.4. šalių suderinti arba nurodyti pastato (ar jo dalies) projekte pastato šilumos įrenginių bei jų darbo režimų parametrai ir rodikliai;

39.5. suvartoto šilumos pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba šilumos kiekio nustatymo būdas, kada negalima naudotis atsiskaitomojo šilumos apskaitos prietaiso rodmenų ataskaitomis jam sugedus, atliekant patikrą arba jį sugadinus;

39.6. kitos šalių teisės, pareigos ir atsakomybė;

39.7. pretenzijų pateikimo, nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka;

39.8. sutarties keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka.

40. Šilumos tiekėjas pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutartį tiekia (pristato ir parduoda) pastato savininkui – šilumos vartotojui šilumą pastatui šildyti, vėdinti. Kai šilumos tiekėjas yra karšto vandens tiekėjas, tada su pastato savininku sudaroma atskira šilumos pirkimo–pardavimo sutartis pastatui šildyti ir Taisyklėse nustatyta tvarka karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartis.

	<p>41. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros sutartis, vadovaujantis Taisyklių 7 priedo nuostatomis, sudaroma tarp šių šalių:</p> <p>41.1. individualaus gyvenamojo namo savininko ir prižiūrėtojo;</p> <p>41.2. negyvenamojo pastato savininko ir prižiūrėtojo.</p> <p>42. Jeigu pastato savininkas nesudaro pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros sutarties su prižiūrėtoju, tai neatleidžia jo nuo prievolės vykdyti teisės aktuose nustatytas prižiūrėtojo funkcijas. Šiuo atveju pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūra vykdoma taip:</p> <p>42.1. negyvenamojo pastato savininkai, išskyrus nurodytus Taisyklių 42.2 punkte, turi teisę, vadovaudamiesi Taisyklėmis ir teisės aktų (Taisyklių 1 priedo 3, 21, 57 punktai) reikalavimais, patys prižiūrėti pastato šilumos įrenginius tik gavę Inspekcijos atestatą šilumos įrenginių eksploatavimo (priežiūros) veiklai;</p> <p>42.2. individualių gyvenamųjų namų savininkai ir vieno juridinio ar fizinio asmens negyvenamųjų pastatų, kurių plotas neviršija 200 kvadratinio metrų, savininkai, pasirašę šilumos pirkimo–pardavimo sutartį ir išklausę šilumos tiekėjo instruktažą, turi teisę, vadovaudamiesi Taisyklėmis ir teisės aktų (Taisyklių 1 priedo 3, 21, 57 punktai) reikalavimais, patys prižiūrėti pastato šilumos įrenginius.</p> <p>44. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros sutartys sudaromos vadovaujantis Pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros sutarčių bendrosiomis sąlygomis (Taisyklių 7 priedas).</p> <p>45. Kai šilumos punktas nuosavybės teise priklauso šilumos tiekėjui ir yra įrengtas elektros energijos apskaitos prietaisas šilumos punkto įrenginiuose sunaudotai elektros energijai apskaityti, valdytojas, pagal sudarytą sutartį su elektros energijos tiekėju, šilumos punkte suvartotą elektros energiją paskirsto daugiabučio namo butų ir (ar) patalpų savininkams proporcingai jų turimai nuosavybės daliai bendrojoje dalinėje nuosavybėje.</p> <p>45.2. Šilumos tiekėjai su elektros tiekėjais 45 punkte nurodytas sutartis turi sudaryti per 5 metų laikotarpį.</p> <p>45¹. Jeigu šilumos punktas nuosavybės teise priklauso šilumos tiekėjui, o elektros energijos apskaitos prietaisas šilumos punkto įrenginiuose sunaudotai elektros energijai apskaityti nėra įrengtas, elektros energijos sąnaudos už šilumos punkte suvartotą elektros energiją paskirstomos jas priskiriant bendrosioms namo elektros energijos sąnaudoms ir apmokamos gyventojų bei pastate esančių juridinių asmenų pagal proporcingą jų nuosavybės dalį.</p> <p><i>Komentaras: taip pat sutartinius klausimus reglamentuoja Civilinio kodekso šeštosios knygos sutarčių teisės bendrosios ir sudarymo nuostatos, įskaitant nuostatas dėl viešųjų sutarčių ir jų sudarymo ypatumų (konkrečiai 6.161-6.184 straipsniai).</i></p>	
22 straipsnis		

Informavimas ir informuotumo didinimas		
<p>1. Valstybės narės, kai taikytina, bendradarbiaudamos su regionų ir vietos institucijomis, užtikrina, kad informacija apie prieinamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, atskirus veiksmus ir finansinę bei teisinę bazę būtų skaidri, prieinama ir plačiai skleidžiama visiems atitinkamiems rinkos dalyviams, pavyzdžiui, galutiniams vartotojams, galutiniams naudotojams, vartotojų organizacijoms, pilietinės visuomenės atstovams, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms, piliečių energetikos bendruomenėms, vietos ir regionų institucijoms, energetikos agentūroms, socialinių paslaugų teikėjams, statytojams, architektams, inžinieriams, aplinkosaugos ir energijos vartojimo auditoriams ir pastato dalių, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 9 punkte, montuotojams.</p>	<p>Įstatymo projektas 8 straipsnis. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planai <...> 4. Savivaldybės administracija kas 2 kalendorinius metus ne vėliau kaip iki rugpjūčio 31 dienos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savo interneto svetainėje viešai skelbia energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimo rezultatus.</p> <p>13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas <...> 8. Energetikos ministerija savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir energijos vartojimo auditą, jų teikiamą naudą ir finansavimo galimybes. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga savo interneto svetainėje skelbia aktualią praktinę informaciją apie energijos vartojimo efektyvumą ir energijos vartojimo auditą, administruojamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir vykdomą stebėseną ir priežiūrą.</p> <p><i>Komentaras: aktuali su vartotojų informavimu susijusi informacija viešai prieinama šioje Energetikos ministerijos interneto svetainės nuorodoje: https://enmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-3/energijos-vartojimo-efektyvumas.</i></p>	Visiškas
<p>2. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kuriomis galutiniai vartotojai ir galutiniai naudotojai skatinami efektyviai vartoti energiją ir tam sudaromos palankesnės sąlygos. Tos priemonės įtraukiamos į nacionalinę strategiją, kaip antai Reglamente (ES) 2018/1999 numatytus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus arba ilgalaikę renovacijos strategiją, nustatytą pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį. Šio straipsnio tikslais tos priemonės apima įvairias priemones ir politiką, kuriomis skatinama keisti elgesį, kaip antai:</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas 1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos energijos vartotojų elgesio keitimo priemonės, skatinančios energijos vartotojus efektyviai vartoti energiją:</p>	Visiškas
a) fiskalines paskatas;	Įstatymo projektas	Visiškas
b) galimybę gauti finansavimą, kuponus, dotacijas ir subsidijas;	12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas	Visiškas

	1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos energijos vartotojų elgesio keitimo priemonės, skatinančios energijos vartotojus efektyviai vartoti energiją: 1) finansinės priemonės, galimybės gauti finansavimą, kuponus (čekius), dotacijas ir subsidijas;	
c) viešai remiamus energijos vartojimo vertinimus ir tikslines konsultavimo paslaugas ir paramą buitiniams vartotojams, visų pirma energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, pažeidžiamiems vartotojams ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims;	Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas 1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos energijos vartotojų elgesio keitimo priemonės, skatinančios energijos vartotojus efektyviai vartoti energiją: <...> 2) valstybės skatinami energijos suvartojimo vertinimai ir tikslinės konsultavimo paslaugos ir parama buitiniams vartotojams, įskaitant pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas;	Visiškas
d) tikslines konsultavimo paslaugas MVĮ ir labai mažoms įmonėms;	Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas 1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos energijos vartotojų elgesio keitimo priemonės, skatinančios energijos vartotojus efektyviai vartoti energiją: <...> 3) tikslinės konsultavimo paslaugos smulkiojo ar vidutinio verslo subjektams;	Visiškas
e) informacijos teikimą neįgaliesiems prieinama forma;	Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas 1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos energijos vartotojų elgesio keitimo priemonės, skatinančios energijos vartotojus efektyviai vartoti energiją: <...> 4) informacijos teikimas asmenims su negalia prieinamais bendravimo būdais;	Visiškas
f) pavyzdinius projektus;	Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas 1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos energijos vartotojų elgesio keitimo priemonės, skatinančios energijos vartotojus efektyviai vartoti energiją: <...> 5) pavyzdiniai projektai, renginiai darbo vietose, švietėjiška veikla, skaitmeninės priemonės, bendradarbiavimo gairės.	Visiškas
g) renginius darbo vietose;		
h) mokymo veiklą;		
i) skaitmenines priemones;		
j) bendradarbiavimo strategijas.		

<p>3. Šio straipsnio tikslais, 2 dalyje nurodytos priemonės apima palankių sąlygų rinkos dalyviams, kurie, pavyzdžiui, nurodyti 1 dalyje, sukūrimą, visų pirma siekiant:</p> <p>a) kurti vieno langelio principu veikiančius centrus ar panašius mechanizmus siekiant teikti technines, administracines ir finansines konsultacijas ir pagalbą energijos vartojimo efektyvumo klausimais, pavyzdžiui, namų ūkių energijos sistemos patikras, pastatų energinį renovavimą, informaciją apie senų ir neefektyvių šildymo sistemų pakeitimą moderniais ir efektyvesniais įrenginiais ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą bei energijos kaupimą pastatuose, galutiniams vartotojams ir galutiniams naudotojams, ypač namų ūkiams ir smulkiems ne namų ūkio vartotojams, įskaitant MVĮ ir labai mažas įmones;</p> <p>b) bendradarbiauti su privačiais subjektais, teikiančiais tokias paslaugas kaip energijos vartojimo auditas ir energijos vartojimo vertinimas, finansavimo sprendimai ir energinės renovacijos vykdymas;</p> <p>c) informuoti apie ekonomiškai efektyvius ir lengvai įgyvendinamus energijos vartojimo įpročių pokyčius;</p> <p>d) skleisti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir finansavimo priemones;</p> <p>e) steigti bendrus informacinius centrus, siekiant galutiniams vartotojams ir galutiniams naudotojams suteikti visą būtiną informaciją apie jų teises, taikytinas teisės normas ir ginčų sprendimo mechanizmus, kuriais jie gali naudotis kilus ginčui. Tokie bendri</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...></p> <p>2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu:</p> <p>1) konsultuoja asmenis apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo sprendimus namų ūkiams, pažeidžiamiesiems vartotojams ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms, labai mažoms įmonėms, viešiesiems subjektams ir tokiems sprendimams įgyvendinti galimus finansavimo šaltinius;</p> <p>2) įvairiais modernizavimo projekto etapais konsultuoja namų ūkius, ypač energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius ir mažiausio energinio naudingumo pastatuose esančius namų ūkius, rinkos dalyvius, teikiančius pastatų ar šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo paslaugas, pritaikytas prie skirtingų būsto tipų ir geografinės aprėpties;</p> <p>3) konsultuoja energijos vartotojus energijos vartojimo elgsenos, energijos taupymo paslaugų klausimais, taip pat energijos vartotojams teikia su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis susijusią teisinę informaciją;</p> <p>4) sistemina informaciją apie kvalifikuotus energijos vartojimo efektyvumo specialistus ir ją teikia interesantams;</p> <p>5) renka apibendrintus energijos vartojimo efektyvumo projektų duomenis ir juos viešai skelbia savo interneto svetainėje, dalijasi gerąja tokių projektų įgyvendinimo praktika;</p> <p>6) informuoja rinkos dalyvius apie potencialius energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, ypač apie savivaldos lygmens projektus.</p> <p>11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...></p> <p>3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai ir palengvinti patekimą į ją mažoms ir vidutinėms įmonėms, Energetikos ministerija:</p> <p>1) savo interneto svetainėje skelbia rekomendacijas, užtikrinančias energijos taupymą ir galutinės energijos vartotojų interesus pagal energijos taupymo paslaugų sutartis, taip pat informaciją apie skatinimo priemones, skirtas projektams, kuriuos įgyvendinant teikiamos energijos taupymo paslaugos, remti;</p> <p>2) savo interneto svetainėje skatina kokybės ženklų, susijusių su energijos taupymo paslaugų teikimu pagal Europos Sąjungos arba tarptautinius standartus, kūrimą;</p> <p>3) tvirtina pavyzdines energijos taupymo paslaugų sutarčių sąlygas, savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie geriausią praktiką sudarant ir vykdant energijos taupymo sutartis,</p>	<p>Visiškasis</p>
--	---	--------------------------

<p>informaciniai centrai gali būti bendrų vartotojų informavimo centrų dalis.</p>	<p>įskaitant kaštų ir naudos analizės rezultatus, atsižvelgiant į gyvavimo ciklo metodo taikymą, ir konsultuoja perkančiąsias organizacijas energijos taupymo paslaugų klausimais;</p> <p>4) savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką, įskaitant informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikėjų priežiūros ir kokybės užtikrinimo tvarką, kvalifikuotus energijos taupymo paslaugų teikėjus ir kitą informaciją, susijusią su energijos taupymo paslaugų teikimu;</p> <p>5) viešai skelbia informaciją apie pagal viešųjų subjektų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų sudarytas energijos taupymo paslaugų sutartis įgyvendintus ir vykdomus viešųjų subjektų projektus, nurodo numatomą sutaupyti ir sutaupytą energijos kiekį, taip pat kasmet atnaušina tokią informaciją.</p> <p>13 straipsnis. Energijos naudojimo vadybos sistema ir energijos vartojimo auditas</p> <p><...></p> <p>8. Energetikos ministerija savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir energijos vartojimo auditą, jų teikiamą naudą ir finansavimo galimybes. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga savo interneto svetainėje skelbia aktualią praktinę informaciją apie energijos vartojimo efektyvumą ir energijos vartojimo auditą, administruojamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir vykdomą stebėseną ir priežiūrą.</p>	
---	---	--

<p>4. Šio straipsnio tikslais valstybės narės, bendradarbiaudamos su kompetentingomis institucijomis ir, kai tinkama, su privačiais suinteresuotaisiais subjektais, sukuria specialius vieno langelio principu veikiančius centrus arba panašius mechanizmus techninėms, administracinėms ir finansinėms konsultacijoms energijos vartojimo efektyvumo klausimais teikti. Tos struktūros:</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu:</p>	<p>Visiškas</p>
<p>a) konsultuoja suteikdamos supaprastintą informaciją apie technines ir finansines galimybes ir sprendimus namų ūkiams, MVI, labai mažoms įmonėms, viešosioms įstaigoms;</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu: 1) konsultuoja asmenis apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo sprendimus namų ūkiams, pažeidžiamiesiems vartotojams ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms, labai mažoms įmonėms, viešiesiems subjektams ir tokiems sprendimams įgyvendinti galimus finansavimo šaltinius;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>b) teikia holistinę paramą visiems namų ūkiams, ypatingą dėmesį skiriant energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams ir mažiausio energinio naudingumo pastatams, taip pat teikia holistinę paramą akredituotoms įmonėms ir montuotojams, teikiantiems modernizavimo paslaugas, pritaikytas prie skirtingų būsto tipų ir geografinės aprėpties, ir teikia paramą, apimančią įvairius modernizavimo projekto etapus, be kita ko, siekdamas padėti įgyvendinti minimalųjį energinio naudingumo standartą, jei toks standartas numatytas Sąjungos teisės akte;</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu: <...> 2) įvairiais modernizavimo projekto etapais konsultuoja namų ūkius, ypač energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius ir mažiausio energinio naudingumo pastatuose esančius namų ūkius, rinkos dalyvius, teikiančius pastatų ar šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo paslaugas, pritaikytas prie skirtingų būsto tipų ir geografinės aprėpties;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>c) konsultuoja energijos vartojimo elgsenos klausimais.</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...></p>	<p>Visiškas</p>

	<p>2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemonės, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu:</p> <p><...></p> <p>3) konsultuoja energijos vartotojus energijos vartojimo elgsenos, energijos taupymo paslaugų klausimais, taip pat energijos vartotojams teikia su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis susijusią teisinę informaciją;</p>	
5.4 dalyje nurodyti specialūs vieno langelio principu veikiantys centrai, kai tinkama:	<p>Įstatymo projektas</p> <p>12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas</p> <p><...></p> <p>2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemonės, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu:</p> <p><...></p>	Visiškas
a) teikia informaciją apie kvalifikuotus energijos vartojimo efektyvumo specialistus;	<p>Įstatymo projektas</p> <p>12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas</p> <p><...></p> <p>2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemonės, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu:</p> <p><...></p> <p>4) sistemina informaciją apie kvalifikuotus energijos vartojimo efektyvumo specialistus ir ją teikia interesantams;</p>	Visiškas
b) renka tipologinius agreguotuosius energijos vartojimo efektyvumo projektų duomenis, dalijasi patirtimi ir juos viešai skelbia;	<p>Įstatymo projektas</p> <p>12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas</p> <p><...></p> <p>2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemonės, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu:</p> <p><...></p> <p>5) renka apibendrintus energijos vartojimo efektyvumo projektų duomenis ir juos viešai skelbia savo interneto svetainėje, dalijasi gerąja tokių projektų įgyvendinimo praktika;</p>	Visiškas
c) susieja potencialius projektus, ypač mažesnės apimtys vietinius projektus, ir rinkos dalyvius.	<p>Įstatymo projektas</p> <p>12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas</p> <p><...></p> <p>2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemonės, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu:</p>	Visiškas

	<p><...></p> <p>6) informuoja rinkos dalyvius apie potencialius energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, ypač apie savivaldos lygmens projektus.</p>	
Pirmos pastraipos b punkto tikslais Komisija padeda valstybėms narėms, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais ir stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą geriausios praktikos srityje.	<i>Komentaras: nuostata skirta Europos Komisijai, todėl jos nereikia perkelti.</i>	
6.4 dalyje nurodyti vieno langelio principu veikiantys centrai teikia specialias paslaugas energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, pažeidžiamiems vartotojams ir asmenims iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių.	<p>Įstatymo projektas</p> <p>12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas</p> <p><...></p> <p>2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu:</p> <p>1) konsultuoja asmenis apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo sprendimus namų ūkiams, pažeidžiamiems vartotojams ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms, labai mažoms įmonėms, viešiesiems subjektams ir tokiems sprendimams įgyvendinti galimus finansavimo šaltinius;</p>	Visiškas
Komisija teikia valstybėms narėms gaires dėl vieno langelio principu veikiančių centrų kūrimo, siekdama visoje Sąjungoje sukurti suderintą požiūrį. Gairėmis skatinamas viešųjų įstaigų, energetikos agentūrų ir bendruomenių vadovaujamų iniciatyvų bendradarbiavimas.	<i>Komentaras: nuostata skirta Europos Komisijai, todėl jos nereikia perkelti.</i>	
7. Valstybės narės sudaro tinkamas sąlygas rinkos dalyviams teikti galutiniams vartotojams, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius asmenis, pažeidžiamus vartotojus ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis, MVĮ ir labai mažas įmones, tinkamą bei tikslią informaciją ir juos konsultuoti energijos vartojimo efektyvumo klausimais.	<p>Įstatymo projektas</p> <p>10 straipsnis. Susitarimai dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo</p> <p><...></p> <p>4. Susitarimuose dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo nurodoma:</p> <p>1) susitarimo šalys, vartotojų, įskaitant pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas, mažas ir vidutines įmones, labai mažas įmones, preliminarį švietimo ir konsultavimo energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais apimtis ir konsultavimo grafikas;</p> <p>Energetikos įstatymo projektas</p> <p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi:</p>	Visiškas

	<p>„15¹. Energijos nepriteklis – namų ūkio padėtis, kai stokojama galimybių pasinaudoti pagrindinėmis energetikos paslaugomis, kuriomis užtikrinamas įprastas patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygis, įskaitant tinkamą šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimą, apšvietimą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją, ir kai tokia padėtis susidaro dėl to, kad pastatas, kuriame yra namų ūkis, neatitinka nustatytų minimalių pastato statybos metų, energinio naudingumo, higienos reikalavimų ir (ar) namų ūkio pajamos neatitinka nustatytų namų ūkio pajamų reikalavimų.“</p> <p>2. Papildyti 2 straipsnį 15² dalimi:</p> <p>„15². Energijos nepriteklių patiriantis asmuo – asmuo, kurio namų ūkyje susiduriama su energijos nepriteklumi.“</p>	
<p>8. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai, galutiniai naudotojai, energijos nepriteklių patiriantys asmenys, pažeidžiami vartotojai ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys galėtų naudotis paprastais, sąžiningais, skaidriais, nepriklausomais, veiksmingais ir efektyviais neteisminiais mechanizmais spręsti ginčus dėl šioje direktyvoje numatytų teisių ir pareigų, per nepriklausomą mechanizmą, pavyzdžiui, energetikos reikalų ombudsmeną ar vartotojų instituciją, arba per reguliavimo instituciją. Jei galutinis vartotojas yra vartotojas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/11/ES 4 straipsnio 1 dalies a punkte, tokie neteisminio ginčų sprendimo mechanizmai turi atitikti toje direktyvoje nustatytus reikalavimus. Tuo tikslu galima naudotis valstybėse narėse jau veikiančiais neteisminio ginčų sprendimo mechanizmais, jei jie yra tokie pat veiksmingi.</p>	<p>Vartotojų teisių apsaugos įstatymas</p> <p>22 straipsnis. Vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos</p> <p>1. Vartojimo ginčus ne teismo tvarka nagrinėja šios institucijos (toliau – vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos):</p> <p><...></p> <p>3) Valstybinė energetikos reguliavimo taryba – vartotojų ir energetikos įmonių, geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo įmonių ginčus dėl apmokėjimo už suvartotą energiją ar paslaugas, dėl valstybės reguliuojamų kainų ir (ar) tarifų taikymo, dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant, skirstant, perduodant, laikant energiją, dėl prisijungimo, energijos ir energijos išteklių tiekimo srautų balansavimo, vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, taip pat vartotojų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų ginčus dėl energijos taupymo paslaugų teikimo ir kitus vartotojų ir energetikos įmonių ginčus energetikos srityje;</p> <p><...></p> <p>6) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba – ginčus kitose, šio straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nenurodytose, vartotojų teisių apsaugos srityse.</p> <p>8 straipsnis. Vartotojų teisių apsaugos sritys</p> <p>Vartotojų teisių apsaugos sritys yra prekių pirkimas–pardavimas ir su jomis susijusios paslaugos, visos atlygintinos paslaugos, kai prekės įsigyjamos ar paslaugos teikiamos vartotojams.</p> <p>22² straipsnis. Kiti vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektai</p> <p>1. Remiantis vartotojų ir pardavėjų ar paslaugų teikėjų rašytiniu susitarimu, vartojimo ginčus ne teismo tvarka gali nagrinėti kiti vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektai:</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>1) nuolatinė arbitražo institucija, veikianti pagal Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymą, įrašyta į vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektų sąrašą pagal šio įstatymo 29² straipsnį;</p> <p>2) viešasis juridinis asmuo, įrašytas į vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektų sąrašą pagal šio įstatymo 29² straipsnį.</p> <p>2. Remiantis vartotojų ir pardavėjų ar paslaugų teikėjų rašytiniu susitarimu, vartojimo ginčus ne teismo tvarka taip pat gali nagrinėti mediatoriai Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo nustatyta tvarka.</p> <p>3. Vartotojas ir pardavėjas ar paslaugų teikėjas turi teisę susitarti dėl vartojimo ginčo perdavimo spręsti kitam vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektui tik kilus ginčui. Negalioja vartotojo ir pardavėjo ar paslaugų teikėjo susitarimas perduoti vartojimo ginčą spręsti kitam vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektui, jeigu jis sudarytas iki ginčo kilimo ir juo vartotojui atimama teisė kreiptis į teismą.</p> <p>4. Kito vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjekto sprendimas, priimtas išnagrinėjus ginčą iš esmės, vartotojui privalomas tik tuo atveju, jeigu prieš pradedant vartojimo ginčo neteisminio sprendimo procedūrą jam buvo išaiškintos sprendimo teisinės pasekmės ir buvo gautas aiškus vartotojo sutikimas.</p> <p>5. Kiti vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektai, spręsdami vartojimo ginčus, turi užtikrinti vartotojų apsaugos teisės imperatyviųjų normų taikymą.</p>	
<p>Kai būtina, valstybės narės užtikrina, kad alternatyvaus ginčų sprendimo subjektai bendradarbiautų siekdami suteikti paprastus, sąžiningus, skaidrius, nepriklausomus, efektyvius ir veiksmingus neteisminius ginčų sprendimų mechanizmus nagrinėti visiems ginčams, kurie kyla dėl produktų ar paslaugų, susijusių arba susietų su bet kuriuo produktu ar paslauga, kuriems taikoma ši direktyva.</p>	<p>Vartotojų teisių apsaugos įstatymas 29⁴ straipsnis. Administracinis bendradarbiavimas Vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektai ir institucijos, įgyvendinančios Reglamentą (ES) 2017/2394, keičiasi informacija ir bendradarbiauja teisingumo ministro nustatyta tvarka.</p>	Visiškas
<p>Įmonės privalo dalyvauti neteisminio namų ūkio vartotojų ginčų sprendimo mechanizmuose, nebent valstybė narė įrodytų Komisijai, kad kiti mechanizmai yra vienodai veiksmingi.</p>	<p>Vartotojų teisių apsaugos įstatymas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 17. Vartojimo ginčas – iš vartojimo sutarties kilęs vartotojo ir pardavėjo ar paslaugų teikėjo nesutarimas dėl fakto ir (ar) teisės klausimų.</p> <p>24 straipsnis. Pasirengimas nagrinėti ginčą 1. Vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija, priėmusi nagrinėti vartojimo ginčą, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas išsiunčia pardavėjui, paslaugų teikėjui, dėl kurio veiksmų (neveikimo) yra</p>	Visiškas

	pateiktas vartotojo reikalavimas, pranešimą apie gautą vartotojo prašymą nagrinėti vartojimo ginčą, šio prašymo ir jo priedų kopijas, reikalaujama ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pranešimo gavimo dienos raštu pateikti išsamius paaiškinimus ir juos pagrindžiančius dokumentus.	
9. Nedarant poveikio jų teisės aktuose dėl nuosavybės ir nuomos išdėstytiems pagrindiniams principams, valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad pašalintų reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias energijos vartojimo efektyvumo kliūtis dėl savininkams ir nuomininkams arba skirtingiems pastato arba pastato vieneto savininkams skirtų skirtingų paskatų, siekiant užtikrinti, kad tos šalys nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą, kurias jos būtų vykdžiusios, jei jų nebūtų atgrasę tai, kad joms atskirai teks ne visa nauda arba kad nėra kaštų ir naudos pasidalijimo taisyklių.	<p><i>Komentaras: Lietuva laikosi pozicijos, kad skirtingos paskatos yra pašalinamos šių galiojančių teisės aktų nuostatomis:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymas; 2) Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“; 3) Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. Nr. 1213 nutarimu „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“; 4) Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“; 5) Valstybės pagalbos, tenkančios ūkinę veiklą vykdančiam buto ar kitos patalpos savininkui, įgyvendinančiam daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, apskaičiavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 974 „Dėl Valstybės pagalbos, tenkančios ūkinę veiklą vykdančiam buto ar kitos patalpos savininkui, įgyvendinančiam daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; 6) 2022–2025 m. Klimato kaitos programos investicijų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. lapkričio 18 d. nutarimu Nr. 886 „Dėl 2022–2025 m. Klimato kaitos programos investicijų plano patvirtinimo“; 7) 2021–2027 m. ES fondų investicijų programa Lietuvai, 2.1 uždavinys „Skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį“; 8) 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. 1-204 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių 	
Tokių kliūčių šalinimo priemonės gali apimti paskatų numatymą, teisinių ar reguliavimo nuostatų panaikinimą ar pakeitimą, gairių ir aiškinamųjų rekomendacijų priėmimą, administracinių procedūrų, įskaitant nacionalines taisykles ir priemones, kuriomis reglamentuojamos sprendimų priėmimo procedūros bendrosios nuosavybės atveju, supaprastinimą ir galimybę pasitelkti trečiųjų šalių finansavimo sprendimus. Priemonės galima jungti su švietimo, mokymo ir specialios informacijos bei techninės pagalbos 1 dalyje nurodytiems rinkos dalyviams teikimu energijos vartojimo efektyvumo srityje.		
Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad paremtų daugiašalį atitinkamų partnerių, pavyzdžiui, vietos ir regionų institucijų, socialinių partnerių, savininkų ir nuomininkų organizacijų, vartotojų organizacijų, energijos		

<p>skirstytojų arba mažmeninės energijos prekybos įmonių, ESCO, atsinaujinančių išteklių energijos bendrių, piliečių energetikos bendruomenių, viešosios valdžios institucijų ir agentūrų, tarpusavio dialogą, siekdamas pateikti pasiūlymus dėl bendrai priimamų priemonių, paskatų ir gairių, susijusių su skirtingomis pastato arba pastato vieneto savininkų ir nuomininkų arba skirtingų savininkų paskatomis.</p>	<p>išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“;</p> <p>9) Priemonės „Centrinės valdžios viešųjų pastatų atnaujinimas didinant energinį efektyvumą“ projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2022 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. 1-250 „2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašo patvirtinimo“;</p> <p>10) 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ veiklų, susijusių su katilų keitimu į efektyvesnes, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias šilumos gamybos technologijas, individualiuose namuose, neprijungtuose prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos, projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2022 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. 1-250 „2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašo patvirtinimo“;</p> <p>11) Klimato kaitos programos priemonės „Juridinių asmenų negyvenamosios paskirties pastatų atnaujinimas (modernizavimas)“ tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-405 „Dėl Klimato kaitos programos priemonės „Juridinių asmenų negyvenamosios paskirties pastatų atnaujinimas (modernizavimas)“ tvarkos aprašo patvirtinimo“;</p> <p>12) Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų teikimo fiziniams asmenims vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimui (modernizavimui) tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. D1-201 „Dėl Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų teikimo fiziniams asmenims vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimui (modernizavimui) tvarkos aprašo patvirtinimo“;</p> <p>13) Klimato kaitos programos priemonės „Daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimas („mažoji renovacija“)“ tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. D1-680 „Dėl Klimato kaitos programos priemonės „Daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimas („Mažoji renovacija“)“ tvarkos aprašo patvirtinimo“.</p>
<p>Kiekviena valstybė narė praneša apie tokias kliūtis ir priemones, kurių imtasi jos ilgalaikėje renovacijos strategijoje, nustatytoje pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį ir Reglamentą (ES) 2018/1999.</p>	

<p>10. Komisija skatina, kad būtų keičiamasi informacija apie gerosios praktikos pavyzdžius ir metodikas energijos vartojimo efektyvumo srityje ir kad ji būtų plačiai išplatinta, ir teikia techninę pagalbą skirtingų paskatų valstybėse narėse klausimo sprendimo srityje.</p>	<p><i>Nuostatos perkelti nereikia, nes ji skirta Europos Komisijai.</i></p>	
<p>24 straipsnis</p>		
<p>Pažeidžiamų vartotojų įgalinimas, apsauga ir energijos nepritekliaus mažinimas</p>		
<p>1. Nedarant poveikio jų nacionalinei ekonominei ir socialinei politikai ir pareigoms pagal Sąjungos teisę, valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad suteiktų galių energijos nepriteklių patiriančioms asmenims, pažeidžiamiems vartotojams, asmenims iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims, ir juos apsaugotų.</p>	<p>Energetikos įstatymo projektas 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi: „15¹. Energijos nepriteklis – namų ūkio padėtis, kai stokojama galimybių pasinaudoti pagrindinėmis energetikos paslaugomis, kuriomis užtikrinamas įprastas patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygis, įskaitant tinkamą šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimą, apšvietimą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją, ir kai tokia padėtis susidaro dėl to, kad pastatas, kuriame yra namų ūkis, neatitinka nustatytų minimalių pastato statybos metų, energinio naudingumo, higienos reikalavimų ir (ar) namų ūkio pajamos neatitinka nustatytų namų ūkio pajamų reikalavimų.“ 2. Papildyti 2 straipsnį 15² dalimi: „15². Energijos nepriteklių patiriantis asmuo – asmuo, kurio namų ūkyje susiduriama su energijos nepritekliais.“ Įstatymo projektas 6 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės 4. Viešieji subjektai užtikrina, kad, įgyvendinant esamas arba naujas energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, pirmenybė teikiama nepasiturintiems gyventojams, kaip tai apibrėžta Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, energijos nepriteklių patiriančioms asmenims, kaip tai apibrėžta Energetikos įstatyme, asmenims su negalia, kaip tai apibrėžta Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, asmenims, sulaukusiems Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus (toliau kartu vadinama – pažeidžiami vartotojai) ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms, nedarant neigiamo poveikio šių asmenų finansinei padėčiai, įprastam patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygiui. Viešieji subjektai užtikrina, kad pažeidžiami vartotojai ir socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys ir šeimos energijos sutaupymais prisidėtų prie šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto suminio energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos galutinės energijos kiekio.</p>	<p>Visiškas</p>

8 straipsnis. Savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planai

<...>

3. Rengiant savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų projektus, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo nustatyta tvarka yra konsultuojamasi su visuomene, įskaitant energetikos ministro įgaliotą instituciją ar įstaigą ir asmenis, kuriems gresia energijos nepriteklius arba kuriuos paveiks toks planas. Savivaldybės energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planų projektus, vadovaudamasi Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, taip pat suderina su Vyriausybės įgaliota institucija.

10 straipsnis. Susitarimai dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo

4. Susitarimuose dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo nurodoma:

1) susitarimo šalys, vartotojų, įskaitant pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas, mažas ir vidutines įmones, labai mažas įmones, preliminarį švietimo ir konsultavimo energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais apimtis ir konsultavimo grafikas;

12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas

1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos energijos vartotojų elgesio keitimo priemonės, skatinančios energijos vartotojus efektyviai vartoti energiją:

<...>

2) valstybės skatinami energijos suvartojimo vertinimai ir tikslinės konsultavimo paslaugos ir parama buitiniams vartotojams, įskaitant pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas;

2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu:

<...>

2) įvairiais modernizavimo projekto etapais konsultuoja namų ūkius, ypač energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius ir mažiausio energinio naudingumo pastatuose esančius namų ūkius, rinkos dalyvius, teikiančius pastatų ar šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo paslaugas, pritaikytas prie skirtingų būsto tipų ir geografinės aprėpties;

<...>

3. Siekiant nustatyti kryptis, padedančias viešiesiems subjektams įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir techninės pagalbos bei finansines priemones, skirtas energijos nepritekliui mažinti, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija įsteigia įvairių sektorių, įskaitant sveikatos, statybos ir socialinių reikalų sektorius, visuomeniniais pagrindais

veikiančią ekspertų grupę. Ekspertų grupės sudėtis užtikrina skirtingų visuomenės grupių lyčių pusiausvyrą ir atspindi skirtingų visuomenės grupių interesus. Ekspertų grupė viešiesiems subjektams pataria dėl:

1) energijos nepritekliaus, pažeidžiamų vartotojų apibrėžčių, rodiklių ir kriterijų;
2) taikomų rodiklių ir duomenų rinkinių, susijusių su energijos nepriteklumi, rengimo arba tobulinimo;

3) metodų ir priemonių, kuriais būtų užtikrinamas gyventojams reikalingų paslaugų teikimas, neutralus poveikis būsto išlaidoms arba būdai užtikrinti, kad valstybės biudžeto lėšomis atliktos investicijos į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones būtų naudingos ir pastatų savininkams, ir nuomininkams, visų pirma pažeidžiamiems vartotojams ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms;

4) priemonių, padedančių mažinti tam tikrų asmenų grupių dėl jų pajamų, lyties, sveikatos būklės, demografinės padėties, priklausymo mažumoms ar kitų bruožų patiriamą arba galimą patirti energijos nepriteklį.

4. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos priemonės remti pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas:

1) energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimas, siekiant sumažinti fiskalinių priemonių arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo pastatų ir transporto sektoriuose poveikį pajamų pasiskirstymui;

2) prioriteto teikimas investicijoms į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, Socialinio klimato fondo ar kitų prieinamų finansavimo šaltinių;

3) investicijos į naujausias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kol nepasireiškė fiskalinių priemonių poveikis pajamų pasiskirstymui;

4) techninė pagalba ir finansavimo bei finansinių priemonių plėtra, kuriomis sudaromos sąlygos tolygiau paskirstyti pažeidžiamų vartotojų turimas pajamas;

5) techninė pagalba socialinės apsaugos srityje veikiančioms nevyriausybiniams organizacijoms, siekiant skatinti pažeidžiamus vartotojus aktyviai dalyvauti energijos rinkoje ir keisti savo energijos vartojimo įpročius;

6) galimybės gauti finansavimą, dotacijas ar subsidijas, susietas su sutaupytinu minimaliu energijos kiekiu, siekiant sudaryti sąlygas gauti palankesnę kredito įstaigų finansavimą.

Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

<...>

9. Nepasiturintys gyventojai – bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie, įvertinus jų turimą turtą ir pajamas, šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę gauti piniginę socialinę paramą.

Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

<...>

5. Asmuo su negalia – asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis.

Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymas

57 straipsnis. Pereinamojo laikotarpio senatvės pensijos amžiaus ir būtinąjo stažo senatvės pensijai reguliavimas

1. Nuo 2018 m. sausio 1 d. senatvės pensijos amžius nustatomas: moterims – 62 metai ir 4 mėnesiai, vyrams – 63 metai ir 8 mėnesiai. Nuo 2019 m. sausio 1 d. ir kiekvienų vėlesnių metų sausio 1 d. senatvės pensijos amžius kasmet didinamas: moterims – keturiais mėnesiais per metus, vyrams – dviem mėnesiais per metus, kol pasieks šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytą senatvės pensijos amžių – 65 metus (šio įstatymo 7 priedas).

15 straipsnis. Senatvės pensijos amžius

Senatvės pensijos amžius nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatomas 65 metai.

NEKSVP

3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

<...>

Pažymėtina, kad pagal naują EE direktyvą Nr. 2023/1791 prioritetą įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones bus skiriamas pažeidžiamiems vartotojams, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius asmenis, nepasiturinčius asmenis ir kitas pažeidžiamų asmenų grupes. Įgyvendinant tokias priemones, kaip kad reikalauja naujos EE direktyvos Nr. 2023/1791 8 str. 3 d., 2. 8 str. 3 d., žemiau nustatant, kiek proc. energijos turės sutaupyti pažeidžiami vartotojai (nepasiturintys asmenys), atsižvelgiama į neišgalėjamą tinkamai šildyti būsto, įsiskolinimus už komunalines paslaugas, bendrą gyventojų, gyvenančių būste su nesandariu stogu, drėgnomis sienomis, grindimis ar pamatais, arba su puviniais langų rėmuose ar grindyse, skaičių ir skurdo rizikos lygį. Taip pat pažymėtina, kad 2024 m. gegužės 28 d. Komisijos rekomendacijos (ES) 2024/1590 dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo 8, 9 ir 10 straipsnių nuostatų dėl energijos

taupymo pareigos perkėlimo į nacionalinę teisę 4.4.1.2 papunktyje Lietuvai nurodyta minimali prioritetingose grupėse reikalaujamo suminio galutinės sutaupyto energijos kiekio dalis proc.:
3.2.1. Lentelė. Minimali prioritetingose grupėse reikalaujamo suminio galutinės sutaupyto energijos kiekio dalis, remiantis naujos EE direktyvos Nr. 2023/1791 8 straipsnio 3 dalyje išvardytais rodikliais, Lietuvai, proc.

3.2.1. Lentelė. Minimali prioritetingose grupėse reikalaujamo suminio galutinės sutaupyto energijos kiekio dalis, remiantis naujos EE direktyvos Nr. 2023/1791 8 straipsnio 3 dalyje išvardytais rodikliais, Lietuvai, proc.

ES valstybė narė	Rodiklis a, proc.	Rodiklis b, proc.	Rodiklis c, proc.	Rodiklis d, proc.	Vidurkis, proc.
Lietuva	26,70	7,50	14,00	20,60	17,20

Taip pat Komisijos rekomendacijos (ES) 2024/1590 4.4.2 papunktyje nurodyta, kad reikalaujamas energijos kiekis turi būti sutaupyta visose tikslinėse pažeidžiamų asmenų grupėse bendrai, o ne kiekvienoje grupėje atskirai.

Pažymėtina, kad jau šiuo metu įgyvendinant žemiau nurodytą EE2-E priemonę (daugiabučių pastatų atnaujinimas (modernizavimas)) nepasiturintiems asmenims (asmenims, turintiems teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją) valstybė 100 proc. kompensuoja renovacijos kreditą ir palūkanas. Taip pat planuojama įgyvendinant žemiau nurodytą EE8-E priemonę nepasiturintiems asmenims taikyti 100 proc. subsidiją kompensuoti šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo išlaidas. Numatoma, kad kiekvienos šios priemonės atveju pažeidžiami vartotojai (nepasiturintys asmenys) sutaupys bent 20 proc. nuo kiekvienoje šioje priemonėje nurodyto bendro sutaupyto energijos kiekio, o tai yra daugiau, nei minimaliai reikalaujama Komisijos rekomendacijoje (ES) 2024/1590 pagal aukščiau pateiktą lentelę.

Įgyvendinant Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo nuostatas, 2015 m. vasario 18 d. Energijos efektyvumo fondo steigimo ir finansavimo sutartimi Nr. 1S-12 /2015/19-10/8-5 buvo įsteigtas Energijos efektyvumo fondas (toliau – ENEF). Iš ENEF anksčiau buvo finansuojamos 2 priemonės: 1) lengvatinių paskolų finansinė priemonė, kuri apima valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų atnaujinimą didinant energijos vartojimo efektyvumą; 2) garantijų finansinė priemonė, kuri apima miestų gatvių apšvietimo modernizavimą didinant energijos vartojimo efektyvumą. Pagal paskutinius įsigaliojusius aukščiau nurodytos sutarties ir jos priedų pakeitimus, ENEF išplėstas (papildytas) ir kitomis papildomomis priemonėmis: a) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų ir piliečių energetikos bendrijų finansine priemone, kurios lėšomis (lengvatinių paskolų ir dotacijų forma) bus finansuojamos bendrijos pagal pagrindinį veikimo modelio principą – tam tikra bendrijos įrengtos ar įsigytos elektrinės pajėgumų dalis bus perduodama

	energetinį nepriteklių patiriantiems asmenims, tokiu būdu sumažinant šių asmenų elektros sąskaitas; energijos efektyvumo priemonių diegimas centralizuoto šilumos tiekimo įmonėse; atsinaujinančių išteklių priemonių diegimas centralizuoto šilumos tiekimo įmonėse ir nepriklausomų šilumos gamintojų įmonėse. Taip pat planuojama, kaip kad reikalauja naujos EE direktyvos Nr. 2023/1791 30 straipsnis, ENEF naudoti įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo priemones, siekiant užtikrinti direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus ir orientacines trajektorijas. Taip pat planuojama, kad pirmiausiai ENEF bus dar platesne apimti naudojamas įgyvendinti energijos efektyvumo didinimo priemones pažeidžiamiesiems asmenims ir kitoms pažeidžiamų asmenų grupėms, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius asmenis. Kaip numatyta naujoje EE direktyvoje Nr. 2023/1791, iš ENEF taip pat planuojama finansuoti MVĮ skirtas energijos vartojimo efektyvumo priemones.	
Apibrėždamos pažeidžiamų vartotojų sąvoką pagal Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 3 dalį ir Direktyvos (ES) 2019/944 28 straipsnio 1 dalį, valstybės narės atsižvelgia į galutinius naudotojus.	<i>Komentaras: aukščiau nurodyta sąvoka yra universali ir maksimaliai plati, apimanti visas įmanomas asmenų grupes.</i>	
2. Nedarant poveikio jų nacionalinei ekonominei ir socialinei politikai ir pareigoms pagal Sąjungos teisę ir siekiant sumažinti energijos nepriteklių, valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir susijusias vartotojų apsaugos ar informavimo priemones, visų pirma nustatytas šios direktyvos 8 straipsnio 3 dalyje ir 22 straipsnyje, įgyvendina pirmenybę teikdamos energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, pažeidžiamiesiems vartotojams, asmenims iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims. Tų priemonių stebėseną ir ataskaitų apie jas teikimas vykdomi laikantis galiojančių ataskaitų teikimo reikalavimų, nustatytų Reglamento (ES) 2018/1999 24 straipsnyje.	<p>Įstatymo projektas</p> <p>6 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės</p> <p><...></p> <p>6 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės</p> <p>4. Viešieji subjektai užtikrina, kad, įgyvendinant esamas arba naujas energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, pirmenybė teikiama nepasiturintiems gyventojams, kaip tai apibrėžta Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, kaip tai apibrėžta Energetikos įstatyme, asmenims su negalia, kaip tai apibrėžta Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, asmenims, sulaukusiems Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus (toliau kartu vadinama – pažeidžiami vartotojai) ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms, nedarant neigiamo poveikio šių asmenų finansinei padėčiai, įprastam patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygiui. Viešieji subjektai užtikrina, kad pažeidžiami vartotojai ir socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys ir šeimos energijos sutaupymais prisidėtų prie šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto suminio energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos galutinės energijos kiekio.</p> <p>Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p>	Dalinis (paskutinis sakiny bus vykdomas Europos Komisijai teikiant NEKSVP pažangos ataskaitas pagal reglamento (ES) 2018/1999 nuostatas)

<...>

9. Nepasiturintys gyventojai – bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie, įvertinus jų turimą turtą ir pajamas, šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę gauti piniginę socialinę paramą.

Energetikos įstatymo pakeitimo projektas

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi:

„**15¹. Energijos nepriteklis** – namų ūkio padėtis, kai stokojama galimybių pasinaudoti pagrindinėmis energetikos paslaugomis, kuriomis užtikrinamas įprastas patogumo, gyvenimo ir sveikatos lygis, įskaitant tinkamą šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimą, apšvietimą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją, ir kai tokia padėtis susidaro dėl to, kad pastatas, kuriame yra namų ūkis, neatitinka nustatytų minimalių pastato statybos metų, energinio naudingumo, higienos reikalavimų ir (ar) namų ūkio pajamos neatitinka nustatytų namų ūkio pajamų reikalavimų.“

2. Papildyti 2 straipsnį 15² dalimi:

„**15². Energijos nepriteklių patiriantis asmuo** – asmuo, kurio namų ūkyje susiduriama su energijos nepritekliais.“

Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

<...>

5. Asmuo su negalia – asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis.

Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymas

57 straipsnis. Pereinamojo laikotarpio senatvės pensijos amžiaus ir būtinąjo stažo senatvės pensijai reguliavimas

1. Nuo 2018 m. sausio 1 d. senatvės pensijos amžius nustatomas: moterims – 62 metai ir 4 mėnesiai, vyrams – 63 metai ir 8 mėnesiai. Nuo 2019 m. sausio 1 d. ir kiekvienų vėlesnių metų sausio 1 d. senatvės pensijos amžius kasmet didinamas: moterims – keturiais mėnesiais per metus, vyrams – dviem mėnesiais per metus, kol pasieks šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytą senatvės pensijos amžių – 65 metus (šio įstatymo 7 priedas).

15 straipsnis. Senatvės pensijos amžius

Senatvės pensijos amžius nuo 2026 m. sausio 1 d. nustatomas 65 metai.

<p>3. Siekiant remti energijos nepriteklių patiriančius asmenis, pažeidžiamus vartotojus, asmenis iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis, valstybės narės, kai taikytina:</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 4. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos priemonės remti pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas:</p>	<p>Visiškas</p>
<p>a) įgyvendina energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones siekdamas sumažinti kitų politikos krypčių ir priemonių, kaip antai pagal šios direktyvos 10 straipsnį įgyvendinamų apmokestinimo priemonių, arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo pastatų ir transporto sektoriuose pagal Direktyvą 2003/87/EB, poveikį pajamų pasiskirstymui;</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 4. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos priemonės remti pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas: 1) energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimas, siekiant sumažinti fiskalinių priemonių arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo pastatų ir transporto sektoriuose poveikį pajamų pasiskirstymui;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>b) investicijoms į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones kaip prioritetiniams veiksams kuo geriau panaudoja Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis prieinamą viešąjį finansavimą, įskaitant, kai taikytina, finansinį įnašą, kurį valstybės narės gauna iš Socialinio klimato fondo pagal Reglamento (ES) 2023/955 9 ir 14 straipsnius, ir pajamas iš apyvartinių taršos leidimų aukcionų pagal ES ATLPS, kaip nustatyta Direktyvoje 2003/87/EB;</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 4. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos priemonės remti pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas: <...> 2) prioriteto teikimas investicijoms į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, Socialinio klimato fondo ar kitų prieinamų finansavimo šaltinių;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>c) iš anksto investuoja į perspektyvias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kol nepasireiškė kitų politikos krypčių ir priemonių poveikis pajamų pasiskirstymui;</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 4. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos priemonės remti pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas: <...> 3) investicijos į naujausias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kol nepasireiškė fiskalinių priemonių poveikis pajamų pasiskirstymui;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>d) skatina teikti techninę pagalbą ir plėtoti finansavimo ir finansines priemones, kuriomis</p>	<p>Įstatymo projektas</p>	<p>Visiškas</p>

<p>sudaromos sąlygos, pvz., išsimokėjimo apmokant sąskaitas už komunalines paslaugas schemas, vietos atidėjinių blogoms paskoloms rezervą, garantijų fondus, esminės renovacijos ir renovacijos, kurią įvykdžius sutaupomas minimalus energijos kiekis, fondus;</p>	<p>12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 4. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos priemonės remti pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas: <...> 4) techninė pagalba ir finansavimo bei finansinių priemonių plėtra, kuriomis sudaromos sąlygos tolygiau paskirstyti pažeidžiamų vartotojų turimas pajamas;</p>	
<p>e) skatina teikti techninę pagalbą socialiniams subjektams, siekiant skatinti pažeidžiamus vartotojus aktyviai dalyvauti energijos rinkoje ir teigiama linkme keisti savo energijos vartojimo įpročius;</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 4. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos priemonės remti pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas: <...> 5) techninė pagalba socialinės apsaugos srityje veikiančioms nevyriausybiniams organizacijoms, siekiant skatinti pažeidžiamus vartotojus aktyviai dalyvauti energijos rinkoje ir keisti savo energijos vartojimo įpročius;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>f) užtikrina galimybę gauti finansavimą, dotacijas ar subsidijas, susietas su sutaupytinu minimaliu energijos kiekiu, ir tokiu būdu sudaro palankesnes sąlygas gauti prieinamas banko paskolas arba specialias kredito linijas.</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 4. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatytos priemonės remti pažeidžiamus vartotojus ir socialiniuose būstuose gyvenančius asmenis ir šeimas: <...> 6) galimybės gauti finansavimą, dotacijas ar subsidijas, susietas su sutaupytinu minimaliu energijos kiekiu, siekiant sudaryti sąlygas gauti palankesnę kredito įstaigų finansavimą.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>4. Valstybės narės sukuria įvairių sektorių, pvz., sveikatos, statybos ir socialinių sektorių, ekspertų tinklą, kad būtų parengtos strategijos, kurios padėtų vietos ir nacionalinius sprendimus priimančioms subjektams įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir techninės pagalbos bei finansines priemones, skirtas mažinti energijos nepriteklių, arba paveda tai esamam tokių ekspertų tinklui. Valstybės narės siekia, kad</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 3. Siekiant nustatyti kryptis, padedančias viešiesiems subjektams įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir techninės pagalbos bei finansines priemones, skirtas energijos nepritekliui mažinti, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija įsteigia įvairių sektorių, įskaitant sveikatos, statybos ir socialinių reikalų sektorius, visuomeniniais pagrindais veikiančią ekspertų grupę. Ekspertų grupės sudėtis užtikrina skirtingų visuomenės grupių lyčių pusiausvyrą ir atspindi skirtingų visuomenės grupių interesus. <...></p>	<p>Visiškas</p>

ekspertų tinklo sudėtis užtikrintų lyčių pusiausvyrą ir atspindėtų visų žmonių požiūrius.		
Valstybės narės ekspertų tinklui gali patikėti teikti konsultacijas dėl:	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 3. Siekiant nustatyti kryptis, padedančias viešiesiems subjektams įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės ir techninės pagalbos bei finansinės priemonės, skirtas energijos nepritekliui mažinti, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija įsteigia įvairių sektorių, įskaitant sveikatos, statybos ir socialinių reikalų sektorius, visuomeniniais pagrindais veikiančią ekspertų grupę. Ekspertų grupės sudėtis užtikrina skirtingų visuomenės grupių lyčių pusiausvyrą ir atspindi skirtingų visuomenės grupių interesus. Ekspertų grupė viešiesiems subjektams pataria dėl: <...></p>	Visiškas
a) energijos nepritekliaus, energijos nepriteklių patiriančių ir pažeidžiamų vartotojų, įskaitant galutinius naudotojus, nacionalinių terminų apibrėžčių, rodiklių ir kriterijų;	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 3. Siekiant nustatyti kryptis, padedančias viešiesiems subjektams įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės ir techninės pagalbos bei finansinės priemonės, skirtas energijos nepritekliui mažinti, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija įsteigia įvairių sektorių, įskaitant sveikatos, statybos ir socialinių reikalų sektorius, visuomeniniais pagrindais veikiančią ekspertų grupę. Ekspertų grupės sudėtis užtikrina skirtingų visuomenės grupių lyčių pusiausvyrą ir atspindi skirtingų visuomenės grupių interesus. Ekspertų grupė viešiesiems subjektams pataria dėl: 1) energijos nepritekliaus, pažeidžiamų vartotojų apibrėžčių, rodiklių ir kriterijų;</p>	Visiškas
b) atitinkamų taikytinų ir praneštinų rodiklių ir duomenų rinkinių, susijusių su energijos nepritekliaus problema, rengimo arba patobulinimo;	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 3. Siekiant nustatyti kryptis, padedančias viešiesiems subjektams įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės ir techninės pagalbos bei finansinės priemonės, skirtas energijos nepritekliui mažinti, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija įsteigia įvairių sektorių, įskaitant sveikatos, statybos ir socialinių reikalų sektorius, visuomeniniais pagrindais veikiančią ekspertų grupę. Ekspertų grupės sudėtis užtikrina skirtingų visuomenės grupių lyčių</p>	Visiškas

	<p>pusiausvyrą ir atspindi skirtingų visuomenės grupių interesus. Ekspertų grupė viešiesiems subjektams pataria dėl:</p> <p><...></p> <p>2) taikomų rodiklių ir duomenų rinkinių, susijusių su energijos nepriteklumi, rengimo arba tobulinimo;</p>	
<p>c) metodų ir priemonių, kuriais būtų užtikrinamas pragyvenimo išlaidų įperkamumas, neutralus poveikis būsto išlaidoms arba būdai užtikrinti, kad į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės investuotas viešasis finansavimas būtų naudingas ir pastatų savininkams, ir nuomininkams, visų pirma energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, pažeidžiamiems vartotojams, asmenims iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims;</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas</p> <p><...></p> <p>3. Siekiant nustatyti kryptis, padedančias viešiesiems subjektams įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir techninės pagalbos bei finansines priemones, skirtas energijos nepritekliui mažinti, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija įsteigia įvairių sektorių, įskaitant sveikatos, statybos ir socialinių reikalų sektorius, visuomeniniais pagrindais veikiančią ekspertų grupę. Ekspertų grupės sudėtis užtikrina skirtingų visuomenės grupių lyčių pusiausvyrą ir atspindi skirtingų visuomenės grupių interesus. Ekspertų grupė viešiesiems subjektams pataria dėl:</p> <p><...></p> <p>3) metodų ir priemonių, kuriais būtų užtikrinamas gyventojams reikalingų paslaugų teikimas, neutralus poveikis būsto išlaidoms arba būdai užtikrinti, kad valstybės biudžeto lėšomis atliktos investicijos į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones būtų naudingos ir pastatų savininkams, ir nuomininkams, visų pirma pažeidžiamiems vartotojams ir socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims ir šeimoms;</p>	Visiškas
<p>d) priemonių, kad nesusiklostytų arba būtų ištaisyta padėtis, kai tam tikros grupės patiria didesnę energijos nepriteklių ar joms kyla didesnė rizika jį patirti arba jos yra pažeidžiamesnės dėl neigiamo energijos nepritekliaus poveikio, pavyzdžiui, dėl jų pajamų, lyties, sveikatos būklės ar priklausymo mažumos grupei ir demografinių duomenų.</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas</p> <p><...></p> <p>3. Siekiant nustatyti kryptis, padedančias viešiesiems subjektams įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir techninės pagalbos bei finansines priemones, skirtas energijos nepritekliui mažinti, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija įsteigia įvairių sektorių, įskaitant sveikatos, statybos ir socialinių reikalų sektorius, visuomeniniais pagrindais veikiančią ekspertų grupę. Ekspertų grupės sudėtis užtikrina skirtingų visuomenės grupių lyčių pusiausvyrą ir atspindi skirtingų visuomenės grupių interesus. Ekspertų grupė viešiesiems subjektams pataria dėl:</p> <p><...></p>	Visiškas

	4) priemonių, padedančių mažinti tam tikrų asmenų grupių dėl jų pajamų, lyties, sveikatos būklės, demografinės padėties, priklausymo mažumoms ar kitų bruožų patiriamą arba galimą patirti energijos nepriteklių.	
<i>25 straipsnis</i>		
Šildymo ir vėsinimo vertinimas ir planavimas		
1. Kiekviena valstybė narė, įgyvendindama savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ir jo atnaujintas redakcijas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, pateikia Komisijai išsamų šildymo ir vėsinimo vertinimą. Tame išsamiaame vertinime pateikiama šios direktyvos X priede išdėstyta informacija ir kartu pateikiamas vertinimas, atliktas pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 15 straipsnio 7 dalį.	<p>Istatymo projektas 14 straipsnis. Šildymo ir vėsinimo vertinimas ir planavimas</p> <p>1. Pagal reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 14 straipsnius teikiant Europos Komisijai nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ar jo atnaujinimus, Energetikos ministerija rengia ir Europos Komisijai pateikia išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą, kurio tikslas yra identifikuoti ir vėliau panaudoti šildymo ir vėsinimo potencialą planavimo tikslams ir jų įgyvendinimui.</p> <p><i>Komentaras: Europos Komisijai pagal direktyvą 2012/27/ES su visais pakeitimais jau buvo teikti išsamūs didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo taikymo galimybių vertinimai (2 kartus – 2015 m. ir 2022 m.). 2022 m. vertinimas bus aktualus ir direktyvos 2023/1791 kontekste.</i></p>	Dalinis (visiškas nuostatos perkėlimas bus užtikrinamas pakeitus Nutarimą Nr. 332 ir Europos Komisijai pateikus nurodytą išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą pagal šią direktyvą)
2. Valstybės narės užtikrina, kad suinteresuotiesiems subjektams, kuriems 1 dalyje nurodytu išsamiu vertinimu daromas poveikis, būtų suteikta galimybė dalyvauti rengiant šildymo ir vėsinimo planus, atliekant išsamų vertinimą ir formuojant politiką bei priemones, kartu užtikrinant, kad kompetentingos institucijos neatskleistų ir neskelbtų nustatytų komercinių paslapčių ar verslo paslapčių.	<p>Istatymo projektas 14 straipsnis. Šildymo ir vėsinimo vertinimas ir planavimas.</p> <p><...></p> <p>3. Rengiant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą, yra viešai konsultuojamasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kuriuos galėtų paveikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas vertinimas.</p>	Visiškas
3. 1 dalyje nurodyto išsamaus vertinimo tikslais valstybės narės atlieka jų teritoriją apimančią kaštų ir naudos analizę, kuri grindžiama klimato sąlygomis, ekonominiu pagrįstumu ir techniniu tinkamumu. Pagal kaštų ir naudos analizę turi	<p>Istatymo projektas 14 straipsnis. Šildymo ir vėsinimo vertinimas ir planavimas.</p> <p><...></p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto išsamaus šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimo sudėtinė dalis yra Vyriausybės nustatyta tvarka parengta kaštų ir naudos analizė, kuri grindžiama</p>	Dalinis (taip pat atitinkamai bus patikslinta Nutarimu Nr.

<p>būti galima sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti tausiaiiausiai išteklius naudojančius ir ekonomiškai veiksmingiausius sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti, atsižvelgiant į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“. Ta kaštų ir naudos analizė gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB.</p> <p>Valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, atsakingas už kaštų ir naudos analizių atlikimą, pateikia išsamias metodikas ir prielaidas pagal XI priedą ir nustato bei viešai paskelbia ekonominės analizės procedūras.</p>	<p>Lietuvos Respublikos teritorijos klimato sąlygomis, ekonominio pagrįstumo principu ir techniniu tinkamumu (vertinami technologiškai įgyvendinami, atitinkamai sistemai techniškai pritaikyti sprendimai). Kaštų ir naudos analizė turi nustatyti tausiaiiausiai išteklius naudojančius ir ekonomiškai pagrįstus sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti, atsižvelgiant į šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą principą. Kaštų ir naudos analizė taip pat gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas Pakeisti 7 straipsnio nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip: „Energetikos ministerija, atlikusi Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytą vertinimą ir atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama:“.</p>	<p>332 patvirtinta kaštų ir naudos analizė. Taip pat pažymėtina, kad dėl to, kad Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
	<p>Šilumos ūkio įstatymas: 7 straipsnis. Šilumos ūkio planavimas nacionalinėse plėtros programose Energetikos ministerija, <...> atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės</p>	

energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama:

- 1) šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo priemonės, įskaitant reikalavimus dėl alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo bei jų proporcijų, šilumos įrenginių galių ir jų įrengimo terminų bei nuostolių lygio šilumos perdavimo tinkluose;
- 2) optimalus energijos ar kuro rūšių panaudojimo šilumos ar elektros energijos gamybai bei bendrai šilumos ir elektros energijos gamybai (kogeneracijai) plėtros modelis, šilumos gamybos įrenginių diegimo poreikis ir potencialas atskirose savivaldybėse;
- 3) teritorijos, kuriose šilumos poreikis turi būti užtikrintas iš atliekinės šilumos, šilumos, pagamintos iš komunalinių atliekų ir (ar) didelio naudingumo kogeneracijos būdu;
- 4) investicijų apimtys, finansavimo poreikis ir finansavimo šaltiniai į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą;
- 5) šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo priemonių įgyvendinimo būdai, formos (savivaldybės ar jos valdomos įmonės vykdomi projektai, investicijos viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės ir (ar) koncesijų pagrindais, konkursai, investicijos, atliekamos privačia iniciatyva, ar kiti būdai), planas, grafikas ir terminai;
- 6) savivaldybėms ar jų įmonėms nuosavybės arba patikėjimo teise priklausanti infrastruktūra ir turtas, kuris savivaldybės tarybos sprendimu, o tokio sprendimo nepriėmus per nustatytą terminą, – atskiru įstatymu turi būti perduotas valstybės nuosavybėn, siekiant užtikrinti numatytų šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo priemonių tinkamą įgyvendinimą;
- 7) kitos sąlygos, būtinos nustatytų ilgalaikės ir kompleksinės šilumos gamybos, bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) bei šilumos perdavimo plėtros ir modernizavimo krypčių bei šilumos ūkio priemonių atitinkamoje valstybės teritorijoje užtikrinimui ir įgyvendinimui.

8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai

1. Savivaldybės institucijos tvarko šilumos ūkį pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus. Specialiaisiais šilumos ūkio planais kiekvienoje savivaldybės teritorijoje yra įgyvendinami Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, Nacionaliniame pažangos plane nustatyti valstybės energetikos politikos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai ir nacionalinėse plėtros programose suplanuotos šilumos ūkio plėtros priemonės.
2. Šilumos ūkio specialieji planai rengiami pagal Teritorijų planavimo įstatymo, šio įstatymo ir aplinkos ministro bei energetikos ministro tvirtinamas šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės (toliau – Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės).

<...>

4. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatoma:

1) savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai dešimties metų ar ilgesniam laikotarpiui;

2) priemonės, kuriomis savivaldybės institucija užtikrins, kad 2030 metais savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarys ne mažiau kaip 90 procentų, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 80 procentų, taip pat kad 2040 metais savivaldybės teritorijoje namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 100 procentų;

3) centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos įrenginių modernizavimo ar naujų šilumos gamybos įrenginių diegimo poreikis ir šių įrenginių diegimo teritorijos, įgyvendinimo terminai, lėšų poreikis ir lėšų šaltinis;

4) esamos ir planuojamos naujos šilumos tiekimo vartotojams teritorijos ir teikiami techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų tenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai;

5) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos tiekimo patikimumo didinimo, paslaugų kokybės gerinimo ir šilumos tiekimo sistemos optimizavimo priemonės;

6) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos suvartojimo paklausos mažinimo priemonės, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.

5. Rengiant savivaldybės šilumos ūkio specialųjį planą, dalyvauja jos teritorijoje esančios šilumos, elektros, dujų tiekimo įmonės ir kiti su šilumos ūkiu susiję subjektai bei šilumos vartotojų teises ginančios organizacijos. Rengiant ir tvirtinant šilumos ūkio specialiuosius planus, būtina užtikrinti galimybę vartotojui pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį. Elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai svarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.

6. Šilumos ūkio specialieji planai atnaujinami ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į šilumos ūkio plėtros priemones šiame ir šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius. Šilumos ūkio specialieji planai privalo būti atnaujinti ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo šilumos ūkio plėtros priemonių patvirtinimo ar jų pakeitimų įsigaliojimo ir atitikti šiame ir šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius.

7. Jeigu savivaldybės institucija nesilaiko šiame įstatyme nustatytų įpareigojimų atnaujinti šilumos ūkio specialųjį planą arba jeigu tuo metu galiojantis šilumos ūkio specialusis planas ar

teritorijų planavimo dokumentai neatitinka šilumos ūkio plėtros priemonių, specialieji planai ar teritorijų planavimo dokumentai taikomi tiek, kiek neprieštarauja šioms priemonėms.

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas

3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Pagrindinis šilumos ūkio specialiojo plano tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai. Rengiant šilumos ūkio specialiuosius planus, vadovaujama Aplinkos oro apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis dėl oro užterštumo ir urbanistiniais kriterijais (užstatymo tankis, pastatų aukštingumas, užstatymo specifika), taip pat kitais kriterijais ir Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytu energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu, įvertinamas techninio sprendinio ekonominis efektyvumas, energijos vartojimo efektyvumas ir poveikis aplinkai, įskaitant sąnaudas, patiriamas dėl techninio sprendinio keliamos taršos sveikatai ir ekosistemoms.“

Įsakymu Nr. 1-226/D1-683 patvirtintos Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės

1. Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato savivaldybių šilumos ūkio specialiųjų planų (toliau – planas) organizavimo, rengimo, keitimo, koregavimo, derinimo, tikrinimo, tvirtinimo, registravimo ir galiojimo tvarką, teritorijų planavimo objektą ir tikslus, plano sudėties ir turinio reikalavimus, planavimo proceso dalyvių santykius.

2. Taisyklės privalomos specialiojo teritorijų planavimo organizatoriams, plano rengėjams, planavimo sąlygas rengiančioms ir išduodančioms institucijoms, planą derinančioms, tvirtinančioms ir teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą vykdančioms institucijoms, kitiems asmenims, dalyvaujantiems šilumos ūkio specialiojo teritorijų planavimo procese.

<...>

6. Planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu, Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu, Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, 2021–2030 metų nacionaliniu pažangos planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio

	<p>pažangos plano patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinis pažangos planas) ir šių Taisyklių nuostatomis.</p> <p>8. Planu įgyvendinama Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija ir Nacionalinis pažangos planas. Nacionaliniame pažangos plane nustatyti sprendiniai ir priemonės yra privalomi savivaldybei ir šilumos ūkio planavimą vykdančioms ir jį įgyvendinantiems asmenims.</p> <p>9. Planavimo objektas yra savivaldybės teritorijoje esančių šilumos vartotojų ir planuojamų naujų šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma inžinerinės infrastruktūros sistemos ir šių sistemų dalys, principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo, siekiant pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai patenkinti šios teritorijos vartotojų šilumos poreikius.</p> <p>10. Šilumos ūkio planavimo tikslai yra šie:</p> <p>10.1. įgyvendinant Nacionaliniame pažangos plane nustatytus sprendinius ir priemones, suformuoti ilgalaikes savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis, siekiant užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai;</p> <p><i>Punkto pakeitimai:</i></p> <p>10.2. suderinti valstybės, savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos išteklių šilumos gamybai;</p> <p>10.3. reglamentuoti aprūpinimo šiluma būdus ir (arba) naudotinas kuro bei energijos rūšis šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose;</p> <p>10.4. numatyti preliminaras investicijų apimtis, finansavimo poreikį ir finansavimo šaltinius į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą.</p> <p><...></p> <p>16. Planas rengiamas savivaldybės biudžeto lėšomis, jeigu kiti Lietuvos Respublikos įstatymai nenustato kitaip arba jeigu dėl vietovės lygmens plano rengimo finansavimo susitariama kitaip pagal planavimo iniciatoriaus ir savivaldybės tarpusavio sutartį. Plano rengimas gali būti finansuojamas ir iš Europos Sąjungos lėšų.</p> <p><i>Komentaras: Tokia kaštų naudos analizė patvirtinta Nutarimu Nr. 332:</i></p> <p>Nutarimu Nr. 332 patvirtintas Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašas</p> <p style="text-align: right;">Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo 1 priedas</p>	
--	---	--

	BENDRŲJŲ KAŠTŲ IR NAUDOS ANALIZĖS REIKALAVIMŲ APRAŠAS	
4. Tais atvejais, kai, atlikus šio straipsnio 1 dalyje nurodytą išsamų vertinimą ir šio straipsnio 3 dalyje nurodytą analizę nustatomos galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneraciją ir (arba) efektyvų centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą iš atliekinės šilumos, kurio nauda viršija kaštus, valstybės narės, vadovaudamosi šio straipsnio 1 dalimi ir 26 straipsnio 7 ir 9 dalimis, imasi tinkamų priemonių, kad būtų sukurta efektyvi centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūra, skatinamas įrenginių, skirtų atliekinei šilumai naudoti, be kita ko, pramonės sektoriuje, plėtojimas ir (arba) būtų pasirengta plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat naudoti šildymo ir vėsinimo energiją iš atliekinės šilumos ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių.	<p>Įstatymo projektas 14 straipsnis. Šildymo ir vėsinimo vertinimas ir planavimas 1. Pagal reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 14 straipsnius teikiant Europos Komisijai nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ar jo atnaujinimus, Energetikos ministerija rengia ir Europos Komisijai pateikia išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą, kurio tikslas yra identifikuoti ir vėliau panaudoti šildymo ir vėsinimo potencialą planavimo tikslams ir jų įgyvendinimui.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas Pakeisti 7 straipsnio nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip: „Energetikos ministerija, atlikusi Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytą vertinimą ir atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama:“.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymas 7 straipsnis. Šilumos ūkio planavimas nacionalinėse plėtros programose Energetikos ministerija, <...> atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama: 1) šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo priemonės, įskaitant reikalavimus dėl alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo bei jų proporcijų, šilumos įrenginių galių ir jų įrengimo terminų bei nuostolių lygio šilumos perdavimo tinkluose; 2) optimalus energijos ar kuro rūšių panaudojimo šilumos ar elektros energijos gamybai bei bendrai šilumos ir elektros energijos gamybai (kogeneracijai) plėtros modelis, šilumos gamybos įrenginių diegimo poreikis ir potencialas atskirose savivaldybėse; 3) teritorijos, kuriose šilumos poreikis turi būti užtikrintas iš atliekinės šilumos, šilumos, pagamintos iš komunalinių atliekų ir (ar) didelio naudingumo kogeneracijos būdu;</p>	<p>Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>

	<p>4) investicijų apimtys, finansavimo poreikis ir finansavimo šaltiniai į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą;</p> <p>5) šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo priemonių įgyvendinimo būdai, formos (savivaldybės ar jos valdomos įmonės vykdomi projektai, investicijos viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės ir (ar) koncesijų pagrindais, konkursai, investicijos, atliekamos privačia iniciatyva, ar kiti būdai), planas, grafikas ir terminai;</p> <p>6) savivaldybėms ar jų įmonėms nuosavybės arba patikėjimo teise priklausanti infrastruktūra ir turtas, kuris savivaldybės tarybos sprendimu, o tokio sprendimo nepriėmus per nustatytą terminą, – atskiru įstatymu turi būti perduotas valstybės nuosavybėn, siekiant užtikrinti numatytą šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo priemonių tinkamą įgyvendinimą;</p> <p>7) kitos sąlygos, būtinos nustatytų ilgalaikės ir kompleksinės šilumos gamybos, bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) bei šilumos perdavimo plėtros ir modernizavimo kryptių bei šilumos ūkio priemonių atitinkamoje valstybės teritorijoje užtikrinimui ir įgyvendinimui.</p> <p><i>Komentaras: tai direktyvos praktinio taikymo nuostata – nurodoma, kas daroma, jei atlikus išsamų vertinimą nustatomas potencialas. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra sukurta, Įstatymo projekte pagal direktyvą yra nustatyti tokios efektyvios sistemos kriterijai, todėl sistema turės juos atitikti. Taip pat aukščiau nurodyta įstatymo projektų ir įstatymų formuluotės nurodo, kad jei bus nustatytas tam tikras potencialas, įskaitant atliekinės šilumos panaudojimo potencialas, jis turės būti panaudotas planavimo tikslams ir jų įgyvendinimui, t. y. turės būti įgyvendintas.</i></p>	
<p>Tais atvejais, kai, atlikus šio straipsnio 1 dalyje nurodytą išsamų vertinimą ir šio straipsnio 3 dalyje nurodytą analizę, nenustatomos galimybės, kurių nauda viršija kaštus, įskaitant 26 straipsnio 7 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės atlikimo administracines sąnaudas, atitinkama valstybė narė, kai taikytina, kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis gali įrenginiams netaikyti šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų reikalavimų.</p>	<p><i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, bet, kaip nurodyta aukščiau, direktyvos 25 straipsnio 1 ir 3 dalies nuostatos į nacionalinę teisę perkeliamos bet kuriuo atveju ir bus taikomos.</i></p>	
<p>5. Valstybės narės priima politiką ir priemones, kuriomis užtikrinama, kad pagal šio straipsnio 1 dalį atlikus išsamius vertinimus nustatytas potencialas būtų išnaudotas. Į tą politiką ir priemones įtraukiami bent X priede nustatyti</p>	<p>Įstatymo projektas 14 straipsnis. Šildymo ir vėsinimo vertinimas ir planavimas 1. Pagal reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 14 straipsnius teikiant Europos Komisijai nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ar jo atnaujinimus, Energetikos ministerija rengia ir Europos Komisijai pateikia išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą, kurio tikslas</p>	<p>Dalinis (visiškas nuostatos perkėlimas bus užtikrinamas)</p>

<p>elementai. Kiekviena valstybė narė praneša apie tą politiką ir priemones atnaujinama savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, pateikiamą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį, teikdama savo paskesnę integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, apie kurį pranešama pagal to reglamento 3 ir 7–12 straipsnius, ir atitinkamas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas, teikiamas pagal tą reglamentą.</p>	<p>yra identifikuoti ir vėliau panaudoti šildymo ir vėsinimo potencialą planavimo tikslams ir jų įgyvendinimui.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas Pakeisti 7 straipsnio nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip: „Energetikos ministerija, atlikusi Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytą vertinimą ir atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama:“.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymas 7 straipsnis. Šilumos ūkio planavimas nacionalinėse plėtros programose Energetikos ministerija, <...> atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo priemonės, įskaitant reikalavimus dėl alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo bei jų proporcijų, šilumos įrenginių galių ir jų įrengimo terminų bei nuostolių lygio šilumos perdavimo tinkluose; 2) optimalus energijos ar kuro rūšių panaudojimo šilumos ar elektros energijos gamybai bei bendrai šilumos ir elektros energijos gamybai (kogeneracijai) plėtros modelis, šilumos gamybos įrenginių diegimo poreikis ir potencialas atskirose savivaldybėse; 3) teritorijos, kuriose šilumos poreikis turi būti užtikrintas iš atliekinės šilumos, šilumos, pagamintos iš komunalinių atliekų ir (ar) didelio naudingumo kogeneracijos būdu; 4) investicijų apimtys, finansavimo poreikis ir finansavimo šaltiniai į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą; 5) šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo priemonių įgyvendinimo būdai, formos (savivaldybės ar jos valdomos įmonės vykdomi projektai, investicijos viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės ir (ar) koncesijų pagrindais, konkursai, investicijos, atliekamos privačia iniciatyva, ar kiti būdai), planas, grafikas ir terminai; 	<p>pakeitus Nutarimą Nr. 332. Taip pat pažymėtina, kad Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
--	---	---

	<p>6) savivaldybėms ar jų įmonėms nuosavybės arba patikėjimo teise priklausanti infrastruktūra ir turtas, kuris savivaldybės tarybos sprendimu, o tokio sprendimo nepriėmus per nustatytą terminą, – atskiru įstatymu turi būti perduotas valstybės nuosavybėn, siekiant užtikrinti numatytą šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo priemonių tinkamą įgyvendinimą;</p> <p>7) kitos sąlygos, būtinos nustatytų ilgalaikės ir kompleksinės šilumos gamybos, bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) bei šilumos perdavimo plėtros ir modernizavimo krypčių bei šilumos ūkio priemonių atitinkamoje valstybės teritorijoje užtikrinimui ir įgyvendinimui.</p> <p><i>Atnaujintas NEKSVP, kuris, be kita ko, buvo parengtas įvertinus atliktą išsamų šildymo ir vėsinimo potencialą, 2024 m. spalio 2 d. buvo pateiktas Europos Komisijai.</i></p>	
<p>6. Valstybės narės užtikrina, kad regionų ir vietos institucijos parengtų vietos šildymo ir vėsinimo planus bent tose savivaldybėse, kurių bendras gyventojų skaičius viršija 45 000. Tie planai turėtų bent:</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymas</p> <p>8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai</p> <p>1. Savivaldybės institucijos tvarko šilumos ūkį pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus. Specialiaisiais šilumos ūkio planais kiekvienoje savivaldybės teritorijoje yra įgyvendinami Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, Nacionaliniame pažangos plane nustatyti valstybės energetikos politikos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai ir nacionalinėse plėtros programose suplanuotos šilumos ūkio plėtros priemonės.</p> <p><i>Komentaras: tokie planai rengiami visose 60 Lietuvos savivaldybių, nepriklausomai nuo gyventojų skaičiaus jose.</i></p>	<p>Visiškas</p> <p>(Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymas</p>

		nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)
a) būti grindžiami informacija ir duomenimis, pateiktais išsamiuose vertinimuose, atliktuose pagal 1 dalį, ir juose turėtų būti pateikti galimo energijos vartojimo efektyvumo didinimo, pasiekiamo, be kita ko, žemos temperatūros centrinio šildymo sistemų parengtumu, didelio naudingumo kogeneracija, atliekinės šilumos panaudojimu, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo šildymo ir vėsinimo reikmėms toje konkrečioje vietovėje įverčiai ir žemėlapis;	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas Pakeisti 7 straipsnio nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip: „Energetikos ministerija, atlikusi Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytą vertinimą ir atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama:“.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymas 7 straipsnis. Šilumos ūkio planavimas nacionalinėse plėtros programose Energetikos ministerija, <...> atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama:</p> <p>8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai 1. Savivaldybės institucijos tvarko šilumos ūkį pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus. Specialiaisiais šilumos ūkio planais kiekvienoje savivaldybės teritorijoje yra įgyvendinami Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, Nacionaliniame pažangos plane nustatyti valstybės energetikos politikos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai ir nacionalinėse plėtros programose suplanuotos šilumos ūkio plėtros priemonės. 2. Šilumos ūkio specialieji planai rengiami pagal Teritorijų planavimo įstatymo, šio įstatymo ir aplinkos ministro bei energetikos ministro tvirtinamas šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės (toliau – Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės). <...> 4. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatoma:</p>	<p>Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>

	<p>1) savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai dešimties metų ar ilgesniam laikotarpiui;</p> <p>2) priemonės, kuriomis savivaldybės institucija užtikrins, kad 2030 metais savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarys ne mažiau kaip 90 procentų, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 80 procentų, taip pat kad 2040 metais savivaldybės teritorijoje namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 100 procentų;</p> <p>3) centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos įrenginių modernizavimo ar naujų šilumos gamybos įrenginių diegimo poreikis ir šių įrenginių diegimo teritorijos, įgyvendinimo terminai, lėšų poreikis ir lėšų šaltinis;</p> <p>4) esamos ir planuojamos naujos šilumos tiekimo vartotojams teritorijos ir teikiami techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų tenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai;</p> <p>5) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos tiekimo patikimumo didinimo, paslaugų kokybės gerinimo ir šilumos tiekimo sistemos optimizavimo priemonės;</p> <p>6) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos suvartojimo paklausos mažinimo priemonės, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.</p> <p>5. Rengiant savivaldybės šilumos ūkio specialųjį planą, dalyvauja jos teritorijoje esančios šilumos, elektros, dujų tiekimo įmonės ir kiti su šilumos ūkiu susiję subjektai bei šilumos vartotojų teises ginančios organizacijos. Rengiant ir tvirtinant šilumos ūkio specialiuosius planus, būtina užtikrinti galimybę vartotojui pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį. Elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.</p> <p>6. Šilumos ūkio specialieji planai atnaujinami ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į šilumos ūkio plėtros priemones šiame ir šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius. Šilumos ūkio specialieji planai privalo būti atnaujinti ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo šilumos ūkio plėtros priemonių patvirtinimo ar jų pakeitimų įsigaliojimo ir atitikti šiame ir šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius.</p> <p>7. Jeigu savivaldybės institucija nesilaiko šiame įstatyme nustatytų įpareigojimų atnaujinti šilumos ūkio specialųjį planą arba jeigu tuo metu galiojantis šilumos ūkio specialusis planas ar teritorijų planavimo dokumentai neatitinka šilumos ūkio plėtros priemonių, specialieji planai ar teritorijų planavimo dokumentai taikomi tiek, kiek neprieštarauja šioms priemonėms.</p>	
--	--	--

	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Pagrindinis šilumos ūkio specialiojo plano tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai. Rengiant šilumos ūkio specialiuosius planus, vadovaujamosi Aplinkos oro apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis dėl oro užterštumo ir urbanistiniais kriterijais (užstatymo tankis, pastatų aukštingumas, užstatymo specifi­ka), taip pat kitais kriterijais ir Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytu energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu, įvertinamas techninio sprendinio ekonominis efektyvumas, energijos vartojimo efektyvumas ir poveikis aplinkai, įskaitant sąnaudas, patiriamas dėl techninio sprendinio keliamos taršos sveikatai ir ekosistemoms.“</p>	
b) atitikti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Pagrindinis šilumos ūkio specialiojo plano tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai. Rengiant šilumos ūkio specialiuosius planus, vadovaujamosi Aplinkos oro apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis dėl oro užterštumo ir urbanistiniais kriterijais (užstatymo tankis, pastatų aukštingumas, užstatymo specifi­ka), taip pat kitais kriterijais ir Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytu energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu, įvertinamas techninio sprendinio ekonominis efektyvumas, energijos vartojimo efektyvumas ir poveikis aplinkai, įskaitant sąnaudas, patiriamas dėl techninio sprendinio keliamos taršos sveikatai ir ekosistemoms.“</p> <p>Šilumos ūkio įstatymas 8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai 4. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatoma: 6) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos suvartojimo paklausos mažinimo priemonės, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.</p>	Visiškas
c) apimti pagal a punktą nustatyto potencialo išnaudojimo strategiją;	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas Pakeisti 7 straipsnio nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:</p>	Visiškas

„Energetikos ministerija, atlikusi Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytą vertinimą ir atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama:“.

Šilumos ūkio įstatymas

7 straipsnis. Šilumos ūkio planavimas nacionalinėse plėtros programose

Energetikos ministerija, <...> atsižvelgdama į Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (toliau – Nacionalinis pažangos planas) nustatytus valstybės energetikos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius, rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos šilumos ūkio priemonės, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą. Šiose nacionalinėse plėtros programose suplanuojama:

8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai

1. Savivaldybės institucijos tvarko šilumos ūkį pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus. Specialiaisiais šilumos ūkio planais kiekvienoje savivaldybės teritorijoje yra įgyvendinami Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, Nacionaliniame pažangos plane nustatyti valstybės energetikos politikos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai ir nacionalinėse plėtros programose suplanuotos šilumos ūkio plėtros priemonės.

2. Šilumos ūkio specialieji planai rengiami pagal Teritorijų planavimo įstatymo, šio įstatymo ir aplinkos ministro bei energetikos ministro tvirtinamas šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės (toliau – Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės).

<...>

4. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatoma:

- 1) savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai dešimties metų ar ilgesniam laikotarpiui;
- 2) priemonės, kuriomis savivaldybės institucija užtikrins, kad 2030 metais savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarys ne mažiau kaip 90 procentų, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 80 procentų, taip pat kad 2040 metais savivaldybės teritorijoje

	<p>namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 100 procentų;</p> <p>3) centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos įrenginių modernizavimo ar naujų šilumos gamybos įrenginių diegimo poreikis ir šių įrenginių diegimo teritorijos, įgyvendinimo terminai, lėšų poreikis ir lėšų šaltinis;</p> <p>4) esamos ir planuojamos naujos šilumos tiekimo vartotojams teritorijos ir teikiami techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų tenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai;</p> <p>5) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos tiekimo patikimumo didinimo, paslaugų kokybės gerinimo ir šilumos tiekimo sistemos optimizavimo priemonės;</p> <p>6) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos suvartojimo paklausos mažinimo priemonės, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.</p> <p>5. Rengiant savivaldybės šilumos ūkio specialųjį planą, dalyvauja jos teritorijoje esančios šilumos, elektros, dujų tiekimo įmonės ir kiti su šilumos ūkiu susiję subjektai bei šilumos vartotojų teises ginančios organizacijos. Rengiant ir tvirtinant šilumos ūkio specialiuosius planus, būtina užtikrinti galimybę vartotojui pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį. Elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.</p> <p>6. Šilumos ūkio specialieji planai atnaujinami ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į šilumos ūkio plėtros priemones šiame ir šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius. Šilumos ūkio specialieji planai privalo būti atnaujinti ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo šilumos ūkio plėtros priemonių patvirtinimo ar jų pakeitimų įsigaliojimo ir atitikti šiame ir šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius.</p> <p>7. Jeigu savivaldybės institucija nesilaiko šiame įstatyme nustatytų įpareigojimų atnaujinti šilumos ūkio specialųjį planą arba jeigu tuo metu galiojantis šilumos ūkio specialusis planas ar teritorijų planavimo dokumentai neatitinka šilumos ūkio plėtros priemonių, specialieji planai ar teritorijų planavimo dokumentai taikomi tiek, kiek neprieštarauja šioms priemonėms.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Pagrindinis šilumos ūkio specialiojo plano tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai. Rengiant šilumos ūkio specialiuosius planus, vadovaujamasi Aplinkos oro apsaugos</p>	
--	---	--

	įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis dėl oro užterštumo ir urbanistiniais kriterijais (užstatymo tankis, pastatų aukštingumas, užstatymo specifi­ka), taip pat kitais kriterijais ir Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytu energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu, įvertinamas techninio sprendinio ekonominis efektyvumas, energijos vartojimo efektyvumas ir poveikis aplinkai, įskaitant sąnaudas, patiriamas dėl techninio sprendinio keliamos taršos sveikatai ir ekosistemoms.“	
d) būti parengti dalyvaujant visiems atitinkamiems regiono ar vietos suinteresuotiesiems subjektams ir užtikrinti plačiosios visuomenės dalyvavimą, įskaitant vietos energetikos infrastruktūros operatorius;	<p>Šilumos ūkio įstatymas</p> <p>8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai</p> <p><...></p> <p>5. Rengiant savivaldybės šilumos ūkio specialųjį planą, dalyvauja jos teritorijoje esančios šilumos, elektros, dujų tiekimo įmonės ir kiti su šilumos ūkiu susiję subjektai bei šilumos vartotojų teisės ginančios organizacijos. Rengiant ir tvirtinant šilumos ūkio specialiuosius planus, būtina užtikrinti galimybę vartotojui pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį. Elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-226/D1-683 patvirtintos Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės</p> <p>11. Planavimo organizatorius yra savivaldybės administracijos direktorius (toliau – planavimo organizatorius).</p> <p>12. Fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai, turintys planavimo iniciatyvos teisę (toliau – planavimo iniciatoriai), kurie, vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, gali teikti pasiūlymus planavimo organizatoriams dėl vietovės lygmens plano rengimo, keitimo, koregavimo ir (ar) finansavimo. Priėmus sprendimą rengti, koreguoti ar keisti siūlomą planą, planavimo iniciatoriai su savivaldybės administracijos direktoriumi Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis sudaro teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, o prieš tvirtinant planą Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis pasirašo plano sprendinių įgyvendinimo sutartį.</p> <p>13. Plano rengėją pasirenka planavimo organizatorius Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai, sudarydamas teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, planavimo iniciatorius pasirenka teritorijų planavimo dokumentų rengėją arba, jeigu planas koreguojamas taisant techninę klaidą tik tekstinėje dalyje, rengiamas tik savivaldybės tarybos sprendimas.</p> <p>14. Rengti planą turi teisę fiziniai asmenys, Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turintys teisę vadovauti specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimui, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos užsienio organizacijos ir jų padaliniai, jeigu šių</p>	Visiškas

	<p>organizacijų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla, kai tiems darbams vadovauja atestuoti teritorijų planavimo vadovai.</p> <p>15. Vadovauti plano rengimui turi teisę asmuo, įgijęs aukštąjį (universitetinį ar kolegini) ar lygiavertį išsilavinimą, pagal Vyriausybės nustatytas studijų sritis ir kryptis atitinkantį specialiojo teritorijų planavimo dokumento rūšį, ir gavęs Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos ministerija) šios veiklos atestatą pagal teritorijų planavimo dokumentų rūšis.</p> <p>16. Planas rengiamas savivaldybės biudžeto lėšomis, jeigu kiti Lietuvos Respublikos įstatymai nenustato kitaip arba jeigu dėl vietovės lygmens plano rengimo finansavimo susitariama kitaip pagal planavimo iniciatoriaus ir savivaldybės tarpusavio sutartį. Plano rengimas gali būti finansuojamas ir iš Europos Sąjungos lėšų.</p>	
e) atsižvelgti į atitinkamą esamą energetikos infrastruktūrą;	<p>Šilumos ūkio įstatymas</p> <p>8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai</p> <p><...></p> <p>4. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatoma:</p> <p>1) savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai dešimties metų ar ilgesniam laikotarpiui;</p> <p>2) priemonės, kuriomis savivaldybės institucija užtikrins, kad 2030 metais savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarys ne mažiau kaip 90 procentų, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 80 procentų, taip pat kad 2040 metais savivaldybės teritorijoje namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 100 procentų;</p> <p>3) centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos įrenginių modernizavimo ar naujų šilumos gamybos įrenginių diegimo poreikis ir šių įrenginių diegimo teritorijos, įgyvendinimo terminai, lėšų poreikis ir lėšų šaltinis;</p> <p>4) esamos ir planuojamos naujos šilumos tiekimo vartotojams teritorijos ir teikiami techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų tenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai;</p> <p>5) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos tiekimo patikimumo didinimo, paslaugų kokybės gerinimo ir šilumos tiekimo sistemos optimizavimo priemonės;</p> <p>6) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos suvartojimo paklausos mažinimo priemonės, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.</p>	Visiškas

<p>f) atsižvelgti į bendrus vietos bendruomenių ir daugelio vietos ar regioninių administracinių vienetų ar regionų poreikius;</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymas 8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai <...> 4. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatoma: 1) savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai dešimties metų ar ilgesniam laikotarpiui; 2) priemonės, kuriomis savivaldybės institucija užtikrins, kad 2030 metais savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarys ne mažiau kaip 90 procentų, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 80 procentų, taip pat kad 2040 metais savivaldybės teritorijoje namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 100 procentų; 3) centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos įrenginių modernizavimo ar naujų šilumos gamybos įrenginių diegimo poreikis ir šių įrenginių diegimo teritorijos, įgyvendinimo terminai, lėšų poreikis ir lėšų šaltinis; 4) esamos ir planuojamos naujos šilumos tiekimo vartotojams teritorijos ir teikiami techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų tenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai; 5) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos tiekimo patikimumo didinimo, paslaugų kokybės gerinimo ir šilumos tiekimo sistemos optimizavimo priemonės; 6) poveikio rodikliais pagrįstos šilumos suvartojimo paklausos mažinimo priemonės, diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones pagal Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą. 5. Rengiant savivaldybės šilumos ūkio specialųjį planą, dalyvauja jos teritorijoje esančios šilumos, elektros, dujų tiekimo įmonės ir kiti su šilumos ūkiu susiję subjektai bei šilumos vartotojų teisės ginančios organizacijos. Rengiant ir tvirtinant šilumos ūkio specialiuosius planus, būtina užtikrinti galimybę vartotojui pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį. Elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-226/D1-683 patvirtintos Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės 11. Planavimo organizatorius yra savivaldybės administracijos direktorius (toliau – planavimo organizatorius). 12. Fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai, turintys planavimo iniciatyvos teisę (toliau – planavimo iniciatoriai), kurie, vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, gali teikti pasiūlymus</p>	<p>Visiškias</p>
--	--	-------------------------

	<p>planavimo organizatoriams dėl vietovės lygmens plano rengimo, keitimo, koregavimo ir (ar) finansavimo. Priėmus sprendimą rengti, koreguoti ar keisti siūlomą planą, planavimo iniciatoriai su savivaldybės administracijos direktoriumi Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis sudaro teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, o prieš tvirtinant planą Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis pasirašo plano sprendinių įgyvendinimo sutartį.</p> <p>13. Plano rengėją pasirenka planavimo organizatorius Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai, sudarydamas teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, planavimo iniciatorius pasirenka teritorijų planavimo dokumentų rengėją arba, jeigu planas koreguojamas taisant techninę klaidą tik tekstinėje dalyje, rengiamas tik savivaldybės tarybos sprendimas.</p> <p>14. Rengti planą turi teisę fiziniai asmenys, Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turintys teisę vadovauti specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimui, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos užsienio organizacijos ir jų padaliniai, jeigu šių organizacijų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla, kai tiems darbams vadovauja atestuoti teritorijų planavimo vadovai.</p> <p>15. Vadovauti plano rengimui turi teisę asmuo, įgijęs aukštąjį (universitetinį ar koleginių) ar lygiavertį išsilavinimą, pagal Vyriausybės nustatytas studijų sritis ir kryptis atitinkanti specialiojo teritorijų planavimo dokumento rūšį, ir gavęs Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos ministerija) šios veiklos atestatą pagal teritorijų planavimo dokumentų rūšis.</p> <p>16. Planas rengiamas savivaldybės biudžeto lėšomis, jeigu kiti Lietuvos Respublikos įstatymai nenustato kitaip arba jeigu dėl vietovės lygmens plano rengimo finansavimo susitariama kitaip pagal planavimo iniciatoriaus ir savivaldybės tarpusavio sutartį. Plano rengimas gali būti finansuojamas ir iš Europos Sąjungos lėšų.</p>	
g) įvertinti energijos bendrijų ir kitų vartotojų vadovaujamų iniciatyvų, kurios gali aktyviai prisidėti prie vietos šildymo ir vėsinimo projektų įgyvendinimo, vaidmenį;	<p>Įsakymu Nr. 1-226/D1-683 patvirtintos Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės</p> <p>9. Planavimo objektas yra savivaldybės teritorijoje esančių šilumos vartotojų ir planuojamų naujų šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma inžinerinės infrastruktūros sistemos ir šių sistemų dalys, principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo, siekiant pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai patenkinti šios teritorijos vartotojų šilumos poreikius.</p> <p>10. Šilumos ūkio planavimo tikslai yra šie:</p> <p>10.1. įgyvendinant Nacionaliniame pažangos plane nustatytus sprendinius ir priemones, suformuoti ilgalaikes savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis, siekiant užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai;</p>	Visiškas

	<p>10.2. suderinti valstybės, savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos ištekliais šilumos gamybai;</p> <p>10.3. reglamentuoti aprūpinimo šiluma būdus ir (arba) naudotinas kuro bei energijos rūšis šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose;</p> <p>10.4. numatyti preliminaras investicijų apimtis, finansavimo poreikį ir finansavimo šaltinius į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą.</p>	
h) pateikti šildymo ir vėsinimo prietaisų ir sistemų vietos pastatų ūkiuose analizę, atsižvelgiant į konkrečios vietovės energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių potencialą ir sprendžiant mažiausio energinio naudingumo pastatų ir pažeidžiamų namų ūkių poreikių klausimus;	<p><i>Komentaras: pažymėtina, kad sprendžiant mažiausio energinio naudingumo pastatų ir pažeidžiamų namų ūkių poreikių klausimus, valstybės parama gali pasinaudoti visi gyventojai, gaunantys mažesnes pajamas ir/ar patiriantys finansinių sunkumų, jie gali kreiptis dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijos. Kompensacija teikiama nepriklausomai nuo šildymo būdo, t. y. tiek būstą šildant centralizuotai, tiek kitos rūšies kuru (elektra, malkomis, dujomis ir pan.). Gyventojai dėl būsto šildymo, taip pat karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų skyrimo gali kreiptis į savo gyvenamosios vietos savivaldybę (prašymai priimami ir seniūnijose) arba elektroniniu būdu www.spis.lt. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos tinklalapyje adresu: https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/kompensacija-uz-busto-sildyma?lang=lt pateikiama išsami informacija dėl būsto šildymo kompensacijų.</i></p>	
i) įvertinti, kaip finansuoti politikos ir priemonių įgyvendinimą, ir nurodyti finansinius mechanizmus, leidžiančius vartotojams pereiti prie šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančių energijos išteklių;	<p>Šilumos ūkio įstatymas</p> <p>8¹ straipsnis. Investicijos į šilumos ūkio priemonių ir šilumos ūkio specialiųjų planų įgyvendinimą</p> <p>1. Energetikos ministerija teikia metodinę paramą šilumos ūkio specialiesiems planams parengti.</p> <p>2. Šilumos ūkio priemonėms finansuoti ir specialiuosiuose šilumos ūkio planuose detalizuotiems šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo veiksams įgyvendinti gali būti skiriamos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Europos Sąjungos paramos lėšos; 2) valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai; 3) fizinių ir juridinių asmenų lėšos; 4) kitos lėšos, gautos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. <p>3. Savivaldybės ir (ar) šilumos tiekėjai privalo užtikrinti trūkstamą finansavimą šilumos ūkio priemonėms įgyvendinti. Jeigu savivaldybės ir (ar) šilumos tiekėjai neužtikrina šių priemonių įgyvendinimo nustatytais terminais, Vyriausybė Energetikos ministerijos siūlymu teikia pasiūlymus savivaldybėms dėl šių priemonių įgyvendinimo, įskaitant pasiūlymus dėl papildomo finansavimo užsitikrinimo būdų, arba priima sprendimą dėl reikiamų finansinių investicijų, jų paskirstymo tvarkos ir būdo.</p>	<p>Visišką</p> <p>(Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota</p>

		sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)
j) pateikti trajektoriją, kaip pasiekti planų tikslus laikantis poveikio klimatui neutralumo principo, ir apimti nustatytos politikos ir priemonių įgyvendinimo pažangos stebėseną;	<p>Šilumos ūkio įstatymas 8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai 4. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatoma: 1) savivaldybės šilumos ūkio plėtos ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai dešimties metų ar ilgesniam laikotarpiui; <...> 6. Šilumos ūkio specialieji planai atnaujinami ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į šilumos ūkio plėtos priemones šiame ir šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius. Šilumos ūkio specialieji planai privalo būti atnaujinti ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo šilumos ūkio plėtos priemonių patvirtinimo ar jų pakeitimų įsigaliojimo ir atitikti šiame ir šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius. 7. Jeigu savivaldybės institucija nesilaiko šiame įstatyme nustatytų įpareigojimų atnaujinti šilumos ūkio specialųjį planą arba jeigu tuo metu galiojantis šilumos ūkio specialusis planas ar teritorijų planavimo dokumentai neatitinka šilumos ūkio plėtos priemonių, specialieji planai ar teritorijų planavimo dokumentai taikomi tiek, kiek neprieštarauja šioms priemonėms.</p>	Visiškas
k) siekti pakeisti senus ir neefektyvius šildymo ir vėsinimo prietaisus viešosiose įstaigose labai efektyviomis alternatyvomis, siekiant palaipsniui atsisakyti iškastinio kuro;	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas <...> 2. Papildyti 2 straipsnį 10¹ dalimi: „10¹. Efektyvus centralizuotas šilumos tiekimas – šilumos tiekimas per efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemą.“ 3 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąją skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema</p>	Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y.

	<p>4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema</p> <p>1. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra laikoma efektyvia, jeigu atitinka šiuos reikalavimus:</p> <p>1) iki 2027 m. gruodžio 31 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 50 procentų suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančių išteklių arba ne mažiau kaip 50 procentų – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 procentai – kogeneracijos būdu pagaminta šiluma, arba ne mažiau kaip 50 procentų – tokios energijos ir šilumos derinys;</p> <p>2) nuo 2028 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 50 procentų suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip 50 procentų – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 50 procentų – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 80 procentų – didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba į tinklą tiekiamas toks šiluminės energijos derinys, kuriame atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudaro ne mažiau kaip 5 procentus, o bendra atsinaujinančių išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos šilumos dalis yra ne mažesnė kaip 50 procentų;</p> <p>3) nuo 2035 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 50 procentų suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip 50 procentų – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 50 procentų – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba centralizuoto šilumos tiekimo sistema, kurioje bendra atsinaujinančių išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos dalis yra ne mažesnė kaip 80 procentų ir, be to, bendra atsinaujinančių išteklių energijos arba atliekinės šilumos dalis yra ne mažesnė kaip 35 procentai;</p> <p>4) nuo 2040 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 75 procentai suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip 75 procentai – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 procentai – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba centralizuoto šilumos tiekimo sistema, kurioje ne mažiau kaip 95 procentai suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija, atliekinė šiluma ir didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma ir, be to, bendra atsinaujinančių išteklių energijos arba atliekinės šilumos dalis yra ne mažesnė kaip 35 procentai;</p> <p>5) nuo 2045 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 75 procentai suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip 75 procentai – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 procentai – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma;</p>	<p>toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
--	---	---

	<p>6) nuo 2050 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje naudojama tik atsinaujinančių išteklių energija, tik atliekinė šiluma arba tik atsinaujinančių išteklių energijos ir atliekinės šilumos derinys.</p> <p>2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų, efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos arba atnaujintų jos įrenginių, kai jų atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujiems tos pačios galios įrenginiams įrengti:</p> <p>1) esamuose šilumos šaltiniuose negali didėti iškastinio kuro, išskyrus gamtines dujas, naudojimas, palyginti su vidutiniu metiniu iškastinio kuro suvartojimu per paskutinius trejus kalendorinius sistemos naudojimo visu pajėgumu metus prieš atnaujinant, ir</p> <p>2) centralizuoto šilumos tiekimo sistemos visuose naujuose šilumos šaltiniuose negali būti naudojamas iškastinis kuras, išskyrus gamtines dujas, jeigu ta sistema pastatyta arba atnaujinta iki 2030 m.</p>	
<p>l) įvertinti galimą sinergiją su kaimyninių regionų ar vietos institucijų planais, siekiant skatinti bendras investicijas ir ekonominį efektyvumą.</p>	<p>Įstatymo projektas 14 straipsnis. Šildymo ir vėsinimo vertinimas ir planavimas</p> <p>1. Pagal reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 14 straipsnius teikiant Europos Komisijai nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ar jo atnaujinimus, Energetikos ministerija rengia ir Europos Komisijai pateikia išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą, kurio tikslas yra identifikuoti ir vėliau panaudoti šildymo ir vėsinimo potencialą planavimo tikslams ir jų įgyvendinimui.</p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto išsamaus šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimo sudėtinė dalis yra Vyriausybės nustatyta tvarka parengta kaštų ir naudos analizė, kuri grindžiama Lietuvos Respublikos teritorijos klimato sąlygomis, ekonominio pagrįstumo principu ir techniniu tinkamumu (vertinami technologškai įgyvendinami, atitinkamai sistemai techniškai pritaikyti sprendimai). Kaštų ir naudos analizė turi nustatyti tausiausius išteklius naudojančius ir ekonomiškai pagrįstus sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti, atsižvelgiant į šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą principą. Kaštų ir naudos analizė taip pat gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą.</p> <p>3. Rengiant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą, yra viešai konsultuojamasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kuriuos galėtų paveikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas vertinimas.</p> <p>Vietos savivaldos įstatymas 5 straipsnis. Savivaldybių funkcijos</p> <p>1. Savivaldybių funkcijos pagal sprendimų priėmimo laisvę skirstomos į:</p> <p>1) savarankiškasias. Šias funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus savivaldybės bendruomenei ir šios interesais. Savivaldybės, įgyvendindamos šias funkcijas, turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos,</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose;</p> <p>6 straipsnis. Savarankiškosios savivaldybių funkcijos Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos: <...> 30) šilumos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas;</p> <p>Šilumos ūkio įstatymas 8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai 1. Savivaldybės institucijos tvarko šilumos ūkį pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus. Specialiaisiais šilumos ūkio planais kiekvienoje savivaldybės teritorijoje yra įgyvendinami Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, Nacionaliniame pažangos plane nustatyti valstybės energetikos politikos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai ir nacionalinėse plėtros programose suplanuotos šilumos ūkio plėtros priemonės.</p>	
<p>Valstybės narės užtikrina, kad visoms atitinkamoms šalims, įskaitant viešuosius ir atitinkamus privačius suinteresuotuosius subjektus, būtų suteikta galimybė dalyvauti rengiant šildymo ir vėsinimo planus, atliekant 1 dalyje nurodytą išsamų vertinimą ir formuojant 5 dalyje nurodytą politiką bei priemones.</p>	<p>Įstatymo projektas Šilumos ūkio įstatymas 8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai <...> 5. Rengiant savivaldybės šilumos ūkio specialųjį planą, dalyvauja jos teritorijoje esančios šilumos, elektros, dujų tiekimo įmonės ir kiti su šilumos ūkiu susiję subjektai bei šilumos vartotojų teisės ginančios organizacijos. Rengiant ir tvirtinant šilumos ūkio specialiuosius planus, būtina užtikrinti galimybę vartotojui pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį. Elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-226/D1-683 patvirtintos Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės 11. Planavimo organizatorius yra savivaldybės administracijos direktorius (toliau – planavimo organizatorius). 12. Fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai, turintys planavimo iniciatyvos teisę (toliau – planavimo iniciatoriai), kurie, vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, gali teikti pasiūlymus planavimo organizatoriams dėl vietovės lygmens plano rengimo, keitimo, koregavimo ir (ar) finansavimo. Priėmus sprendimą rengti, koreguoti ar keisti siūlomą planą, planavimo</p>	<p>Visišką (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema</p>

	<p>iniciatoriai su savivaldybės administracijos direktoriumi Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis sudaro teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, o prieš tvirtinant planą Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis pasirašo plano sprendinių įgyvendinimo sutartį.</p> <p>13. Plano rengėją pasirenka planavimo organizatorius Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai, sudarydamas teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, planavimo iniciatorius pasirenka teritorijų planavimo dokumentų rengėją arba, jeigu planas koreguojamas taisant techninę klaidą tik tekstinėje dalyje, rengiamas tik savivaldybės tarybos sprendimas.</p> <p>14. Rengti planą turi teisę fiziniai asmenys, Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turintys teisę vadovauti specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimui, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos užsienio organizacijos ir jų padaliniai, jeigu šių organizacijų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla, kai tiems darbams vadovauja atestuoti teritorijų planavimo vadovai.</p> <p>15. Vadovauti plano rengimui turi teisę asmuo, įgijęs aukštąjį (universitetinį ar koleginių) ar lygiavertį išsilavinimą, pagal Vyriausybės nustatytas studijų sritis ir kryptis atitinkanti specialiojo teritorijų planavimo dokumento rūšį, ir gavęs Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos ministerija) šios veiklos atestatą pagal teritorijų planavimo dokumentų rūšis.</p> <p>16. Planas rengiamas savivaldybės biudžeto lėšomis, jeigu kiti Lietuvos Respublikos įstatymai nenustato kitaip arba jeigu dėl vietovės lygmens plano rengimo finansavimo susitariama kitaip pagal planavimo iniciatoriaus ir savivaldybės tarpusavio sutartį. Plano rengimas gali būti finansuojamas ir iš Europos Sąjungos lėšų.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-226/D1-683 patvirtintos Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės</p> <p>11. Planavimo organizatorius yra savivaldybės administracijos direktorius (toliau – planavimo organizatorius).</p> <p>12. Fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai, turintys planavimo iniciatyvos teisę (toliau – planavimo iniciatoriai), kurie, vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, gali teikti pasiūlymus planavimo organizatoriams dėl vietovės lygmens plano rengimo, keitimo, koregavimo ir (ar) finansavimo. Priėmus sprendimą rengti, koreguoti ar keisti siūlomą planą, planavimo iniciatoriai su savivaldybės administracijos direktoriumi Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis sudaro teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, o prieš tvirtinant planą Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis pasirašo plano sprendinių įgyvendinimo sutartį.</p>	<p>centralizuota sistema nėra įdiegta.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai neregamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
--	--	---

	<p>13. Plano rengėją pasirenka planavimo organizatorius Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai, sudarydamas teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, planavimo iniciatorius pasirenka teritorijų planavimo dokumentų rengėją arba, jeigu planas koreguojamas taisant techninę klaidą tik tekstinėje dalyje, rengiamas tik savivaldybės tarybos sprendimas.</p> <p>14. Rengti planą turi teisę fiziniai asmenys, Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turintys teisę vadovauti specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimui, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos užsienio organizacijos ir jų padaliniai, jeigu šių organizacijų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla, kai tiems darbams vadovauja atestuoti teritorijų planavimo vadovai.</p> <p>15. Vadovauti plano rengimui turi teisę asmuo, įgijęs aukštąjį (universitetinį ar koleginių) ar lygiavertį išsilavinimą, pagal Vyriausybės nustatytas studijų sritis ir kryptis atitinkantį specialiojo teritorijų planavimo dokumento rūšį, ir gavęs Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos ministerija) šios veiklos atestatą pagal teritorijų planavimo dokumentų rūšis.</p> <p>16. Planas rengiamas savivaldybės biudžeto lėšomis, jeigu kiti Lietuvos Respublikos įstatymai nenustato kitaip arba jeigu dėl vietovės lygmens plano rengimo finansavimo susitariama kitaip pagal planavimo iniciatoriaus ir savivaldybės tarpusavio sutartį. Plano rengimas gali būti finansuojamas ir iš Europos Sąjungos lėšų.</p>	
<p>Tuo tikslu valstybės narės parengia rekomendacijas, padedančias regionų ir vietos institucijoms įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo ir šildymo ir vėsinimo naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją politiką ir priemonės regiono ir vietos lygmenimis, išnaudojant nustatytą potencialą. Valstybės narės kuo labiau remia regionų ir vietos institucijas bet kokiomis priemonėmis, įskaitant finansinę paramą ir techninės paramos schemas. Valstybės narės užtikrina, kad šildymo ir vėsinimo planai būtų suderinti su kitais vietos klimato, energetikos ir aplinkos planavimo reikalavimais, kad būtų išvengta vietos ir regionų institucijoms tenkančios administracinės naštos ir būtų skatinamas veiksmingas planų įgyvendinimas.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-226/D1-683 patvirtintos Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės</p> <p>1. Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato savivaldybių šilumos ūkio specialiųjų planų (toliau – planas) organizavimo, rengimo, keitimo, koregavimo, derinimo, tikrinimo, tvirtinimo, registravimo ir galiojimo tvarką, teritorijų planavimo objektą ir tikslus, plano sudėties ir turinio reikalavimus, planavimo proceso dalyvių santykius.</p> <p>2. Taisyklės privalomos specialiojo teritorijų planavimo organizatoriams, plano rengėjams, planavimo sąlygas rengiančioms ir išduodančioms institucijoms, planą derinančioms, tvirtinančioms ir teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą vykdančioms institucijoms, kitiems asmenims, dalyvaujantiems šilumos ūkio specialiojo teritorijų planavimo procese.</p> <p>6. Planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu, Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu, Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, 2021–2030 metų nacionaliniu pažangos planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio</p>	<p>Visišką</p> <p>(Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo</p>

	<p>pažangos plano patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinis pažangos planas) ir šių Taisyklių nuostatomis.</p> <p>8. Planu įgyvendinama Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija ir Nacionalinis pažangos planas. Nacionaliniame pažangos plane nustatyti sprendiniai ir priemonės yra privalomi savivaldybei ir šilumos ūkio planavimą vykdančioms ir jį įgyvendinančioms asmenims.</p> <p>9. Planavimo objektas yra savivaldybės teritorijoje esančių šilumos vartotojų ir planuojamų naujų šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma inžinerinės infrastruktūros sistemos ir šių sistemų dalys, principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo, siekiant pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai patenkinti šios teritorijos vartotojų šilumos poreikius.</p> <p>10. Šilumos ūkio planavimo tikslai yra šie:</p> <p>10.1. įgyvendinant Nacionaliniame pažangos plane nustatytus sprendinius ir priemones, suformuoti ilgalaikės savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis, siekiant užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai;</p> <p>10.2. suderinti valstybės, savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos išteklių šilumos gamybai;</p> <p>10.3. reglamentuoti aprūpinimo šiluma būdus ir (arba) naudotinas kuro bei energijos rūšis šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose;</p> <p>10.4. numatyti preliminaras investicijų apimtis, finansavimo poreikį ir finansavimo šaltinius į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą.</p>	<p>vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglementuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
Vietos šildymo ir vėsinimo planus gali kartu rengti kelių kaimyninių vietos institucijų grupė, jei yra tinkamos geografinės ir administracinės aplinkybės bei šildymo ir vėsinimo infrastruktūra.	<i>Komentaras: tai dispozityvi direktyvos nuostata, kol kas Lietuvos teritorijoje nėra tokių aplinkybių, kad būtų bendra infrastruktūra ir pan., t. y. nėra tokio bendro kelių savivaldybių planų rengimo poreikio.</i>	
Vietos šildymo ir vėsinimo planus įvertina kompetentinga institucija ir prireikus imamas atitinkamų įgyvendinimo priemonių.	<p>Įsakymu Nr. 1-226/D1-683 patvirtintos Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklės</p> <p>VI SKYRIUS</p> <p>PLANO DERINIMAS, TIKRINIMAS IR TVIRTINIMAS</p> <p>39. Plano derinimo procedūrą atlieka Teritorijų planavimo komisija, kuriai pateikiami plano sprendiniai ir planavimo procedūrų dokumentai, nurodyti Taisyklių 38 punkte.</p>	<p>Visiškas</p> <p>(Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos</p>

	<p>40. Planavimo sąlygas išdavusi institucija (toliau – derinanti institucija) planą turi išnagrinėti ir dokumentų derinimo ar atsisakymo juos derinti išvadą pateikti per 15 darbo dienų nuo planavimo organizatoriaus prašymo derinti planą pateikimo dienos.</p> <p>41. Derinanti institucija, gavusi planą, pagal kompetenciją patikrina, ar:</p> <p>41.1. planas atitinka šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros plėtros programą, strateginių dokumentų nuostatas;</p> <p>41.2. įvykdyti derinančios institucijos išduotų planavimo sąlygų reikalavimai;</p> <p>41.3. planas suderintas su galiojančiais aukštesnio ar to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentais, įregistruotais Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre;</p> <p>41.4. plano turinys neprieštarauja įstatymams ir kitiems teisės aktams, reglamentuojantiems teritorijų planų rengimą, visuomenės (viešajam) interesui;</p> <p>41.5. atitinka Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo ir teritorijų planavimo normavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.</p> <p>42. Planas yra suderintas, jei tam pritaria visi Teritorijų planavimo komisijos nariai (dalyvavę posėdyje ar pritarimą pateikę raštu). Derinimo procedūros rezultatai įforminami protokolu. Jeigu bent vienas komisijos narys nepritaria plano derinimui, jis Teritorijų planavimo įstatymo 26 straipsnyje nustatyta tvarka nepritarimo motyvus pateikia Teritorijų planavimo komisijos pirmininkui, kuris gali kreiptis į instituciją, delegavusią šį komisijos narį, prašydamas patvirtinti arba pripažinti nepagrįstais komisijos nario motyvus. Jeigu planui nepritariama, turi būti pateikti nepritarimo motyvai, išdėstyti derinimo procedūros protokole.</p> <p>43. Suderintą planą planavimo organizatorius teikia tikrinti teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai (toliau – valstybinę priežiūrą atliekanti institucija), nurodytai Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje. Tikrinimui teikiami plano sprendiniai (grafinė ir tekstinė dalys) ir procedūrų dokumentai. Valstybinę priežiūrą atliekanti institucija, patikrinusi savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens planą, per 15 darbo dienų nuo prašymo patikrinti planą pateikimo dienos planavimo organizatoriui pateikia patikrinimo aktą.</p> <p>44. Planas tvirtinti neteikiamas, jeigu valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos išvada dėl plano tvirtinimo yra neigiama. Planas teikiamas tvirtinti tik tuo atveju, kai ištaisomi valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos patikrinimo akte nurodyti trūkumai ir ši institucija pritaria plano teikimui tvirtinti. Valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos patikrinimo aktas gali būti skundžiamas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.</p> <p>45. Kai valstybinę priežiūrą atliekanti institucija pritaria, kad planas būtų teikiamas tvirtinti, planavimo organizatorius teikia šį planą tvirtinti savivaldybės tarybai. Savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens planas patvirtinamas arba motyvuotai atsisakoma jį tvirtinti per 20 darbo dienų nuo jo pateikimo tvirtinti dienos.</p>	<p>poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
26 straipsnis		

<p>Šilumos ir vėsumos tiekimas</p> <p>1. Siekiant užtikrinti didesnę pirminės energijos vartojimo efektyvumą ir padidinti į tinklą tiekiamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje, efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema turi atitikti šiuos kriterijus:</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 2. Papildyti 2 straipsnį 10¹ dalimi: „10¹. Efektyvus centralizuotas šilumos tiekimas – šilumos tiekimas per efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemą.“</p> <p>4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema 1. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra laikoma efektyvia, jeigu atitinka šiuos reikalavimus: <...></p>	<p>Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>a) iki 2027 m. gruodžio 31 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančiųjų išteklių, 50 proc. – atliekinė šiluma, 75 proc. – kogeneracijos būdu</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema</p>	<p>Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra –</p>

<p>pagaminta šiluma arba 50 proc. – tokios energijos ir šilumos derinys;</p>	<p>1. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra laikoma efektyvia, jeigu atitinka šiuos reikalavimus: 1) iki 2027 m. gruodžio 31 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 50 procentų suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančių išteklių arba ne mažiau kaip 50 procentų – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 procentai – kogeneracijos būdu pagaminta šiluma, arba ne mažiau kaip 50 procentų – tokios energijos ir šilumos derinys;</p>	<p>apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>b) nuo 2028 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 50 proc. – atliekinė šiluma, 50 proc. – atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, 80 proc. – didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba į tinklą tiekiamas bent toks šiluminės energijos derinys, kuriame atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudaro</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema 1. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra laikoma efektyvia, jeigu atitinka šiuos reikalavimus: <...> 2) nuo 2028 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 50 procentų suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip</p>	<p>Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos</p>

<p>bent 5 proc., o bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos šilumos dalis yra bent 50 proc.;</p>	<p>50 procentų – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 50 procentų – atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 80 procentų – didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba į tinklą tiekiamas toks šiluminės energijos derinys, kuriame atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis sudaro ne mažiau kaip 5 procentus, o bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos šilumos dalis yra ne mažesnė kaip 50 procentų;</p>	<p>poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>c) nuo 2035 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 50 proc. – atliekinė šiluma arba 50 proc. – atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba sistema, kurioje bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos dalis yra bent 80 proc. ir, be to, bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba atliekinės šilumos dalis yra bent 35 proc.;</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvus centralizuoto šilumos tiekimo sistema 1. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra laikoma efektyvia, jeigu atitinka šiuos reikalavimus: <...> 3) nuo 2035 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 50 procentų suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija arba ne mažiau kaip 50 procentų – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 50 procentų – atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba centralizuoto šilumos tiekimo sistema, kurioje bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos dalis yra ne mažesnė kaip 80 procentų ir, be to, bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba atliekinės šilumos dalis yra ne mažesnė kaip 35 procentai;</p>	<p>Visiškai (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25</p>

		str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)
d) nuo 2040 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 75 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 75 proc. – atliekinė šiluma arba 75 proc. – atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba sistema, kurioje bent 95 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, atliekinė šiluma ir didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma ir, be to, bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba atliekinės šilumos dalis yra bent 35 proc.;	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu</p> <p>Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu:</p> <p>„8³ straipsnis. Efektyvus centralizuoto šilumos tiekimo sistema</p> <p>1. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra laikoma efektyvia, jeigu atitinka šiuos reikalavimus:</p> <p><...></p> <p>4) nuo 2040 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 75 procentai suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip 75 procentai – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 procentai – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma, arba centralizuoto šilumos tiekimo sistema, kurioje ne mažiau kaip 95 procentai suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančių išteklių energija, atliekinė šiluma ir didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma ir, be to, bendra atsinaujinančių išteklių energijos arba atliekinės šilumos dalis yra ne mažesnė kaip 35 procentai;</p>	<p>Visiškas</p> <p>(Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir</p>

		<p>tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>e) nuo 2045 m. sausio 1 d.– sistema, kurioje bent 75 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 75 proc. – atliekinė šiluma arba 75 proc. – atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma;</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvus centralizuoto šilumos tiekimo sistema 1. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra laikoma efektyvia, jeigu atitinka šiuos reikalavimus: <...> 5) nuo 2045 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 75 procentai suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija arba ne mažiau kaip 75 procentai – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 procentai – atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma;</p>	<p>Visiškias (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į</p>

		tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)
f) nuo 2050 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje naudojama tik atsinaujinančiųjų išteklių energija, tik atliekinė šiluma arba tik atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos derinys.	Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8 ³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvus centralizuoto šilumos tiekimo sistema 1. Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra laikoma efektyvia, jeigu atitinka šiuos reikalavimus: <...> 6) nuo 2050 m. sausio 1 d. centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje naudojama tik atsinaujinančiųjų išteklių energija, tik atliekinė šiluma arba tik atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos derinys.	Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas

		nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)
<p>2. Kaip šio straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų alternatyvą, valstybės narės taip pat gali pasirinkti tvarumo rezultatų kriterijus, grindžiamus iš centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos išmetamu ŠESD kiekiu vienam vartotojams patiektam šilumos ar vėsumos vienetui, atsižvelgdamos į priemones, įgyvendinamas siekiant įvykdyti pareigą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 24 straipsnio 4 dalį. Pasirenkant tuos kriterijus, efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemoje maksimalus išmetamas ŠESD kiekis vienam vartotojams patiektam šilumos ar vėsumos vienetui yra:</p> <p>a) iki 2025 m. gruodžio 31 d.: 200 gramų/kWh;</p> <p>b) nuo 2026 m. sausio 1 d.: 150 gramų/kWh;</p> <p>c) nuo 2035 m. sausio 1 d.: 100 gramų/kWh;</p> <p>d) nuo 2045 m. sausio 1 d.: 50 gramų/kWh;</p> <p>e) nuo 2050 m. sausio 1 d.: 0 gramų/kWh.</p>	<p><i>Komentaras: tai dispozityvi direktyvos nuostata, tačiau šia alternatyva Lietuvoje nebus naudojama, todėl nuostata nebus perkeliama.</i></p>	
<p>3. Valstybės narės gali nuspręsti taikyti išmetamo ŠESD kiekio vienam šilumos ar vėsumos vienetui kriterijų bet kuriam konkrečiam laikotarpiui, nurodytam šio straipsnio 2 dalies a-e punktuose. Jei jos nusprendžia tai daryti, šio straipsnio 2 dalies a punkte nurodyto laikotarpio atveju jos apie tai praneša Komisijai ne vėliau kaip 2024 m. sausio 11 d., o šio straipsnio 2 dalies b–e punktuose nurodytų laikotarpių atveju – likus bent šešioms mėnesiams iki atitinkamo laikotarpio pradžios. Tokiame pranešime nurodomos priemonės, įgyvendinamos siekiant įvykdyti pareigą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 24 straipsnio 4 dalį,</p>	<p><i>Komentaras: nuostata susijusi su direktyvos šio straipsnio 2 dalimi, tai dispozityvi direktyvos nuostata. Atsižvelgiant į tai, kad direktyvos šio straipsnio 2 dalyje nurodyta alternatyva Lietuvoje nebus naudojama, ši nuostata nebus perkeliama.</i></p>	

jei apie jas dar nebuvo pranešta, paskutinį kartą atnaujinant jų nacionalinio energetikos ir klimato srities planą.		
<p>4. Kad centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema būtų laikoma efektyvia, valstybės narės užtikrina, kad ją pastačius arba iš esmės atnaujinus jos tiekimo mazgus, centralizuota šilumos ar vėsumos tiekimo sistema atitiktų 1 arba 2 dalyje nustatytus kriterijus, taikytinus tuo metu, kai ji pradedama naudoti arba toliau naudojama po atnaujinimo. Be to, valstybės narės užtikrina, kad, pastačius centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemą arba iš esmės atnaujinus jos tiekimo mazgus:</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema <...> 2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų, efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos arba atnaujintų jos įrenginių, kai jų atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujiems tos pačios galios įrenginiams įrengti:</p>	<p>Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
a) esamuose šilumos šaltiniuose nedidėtų iškastinio kuro, išskyrus gamtines dujas,	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu</p>	<p>Visiškas (Lietuvos</p>

<p>naudojimas, palyginti su vidutiniu metiniu suvartojimu per paskutinius trejus kalendorinius sistemos naudojimo visu pajėgumu metus prieš atnaujinant ir</p>	<p>Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvus centralizuoto šilumos tiekimo sistema <...> 2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų, efektyvus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos arba atnaujintų jos įrenginių, kai jų atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujiems tos pačios galios įrenginiams įrengti: 1) esamuose šilumos šaltiniuose negali didėti iškastinio kuro, išskyrus gamtines dujas, naudojimas, palyginti su vidutiniu metiniu iškastinio kuro suvartojimu per paskutinius trejus kalendorinius sistemos naudojimo visu pajėgumu metus prieš atnaujinant, ir</p>	<p>vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>b) tos sistemos visuose naujuose šilumos šaltiniuose nebūtų naudojamas iškastinis kuras, išskyrus gamtines dujas, jei ta sistema pastatyta arba iš esmės atnaujinta iki 2030 m.</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvus centralizuoto šilumos tiekimo sistema <...></p>	<p>Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto</p>

	<p>2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų, efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos arba atnaujintų jos įrenginių, kai jų atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujiems tos pačios galios įrenginiams įrengti: <...></p> <p>2) centralizuoto šilumos tiekimo sistemos visuose naujuose šilumos šaltiniuose negali būti naudojamas iškastinis kuras, išskyrus gamtines dujas, jeigu ta sistema pastatyta arba atnaujinta iki 2030 m.</p>	<p>vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>5. Valstybės narės užtikrina, kad nuo 2025 m. sausio 1 d. ir vėliau – kas penkerius metus visų esamų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų, kurių bendra šilumos ir vėsumos atiduodamoji galia viršija 5 MW ir kurios neatitinka 1 dalies b–e punktuose nustatytų kriterijų, operatoriai parengtų planą, kaip užtikrinti didesnę pirminės energijos vartojimo efektyvumą, sumažinti skirstymo nuostolius ir padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį šilumos ir vėsumos tiekimo sistemoje. Į planą įtraukiamos priemonės,</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 8³ straipsniu Papildyti Įstatymo trečiąjį skirsnį 8³ straipsniu: „8³ straipsnis. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema <...> 3. Šilumos tiekėjai privalo užtikrinti, kad šio įstatymo 8² straipsnyje nurodytų dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planų nuostatos būtų skirtos šio straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimams įgyvendinti.“</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymas 8² straipsnis. Šilumos ūkio plėtros investicijų planas</p>	<p>Visiškas (Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas</p>

<p>kuriomis siekiama užtikrinti atitiktį 1 dalies b–e punktuose nustatytiems kriterijams, ir jį turi patvirtinti kompetentinga institucija.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šilumos tiekėjas, siekdamas įgyvendinti šilumos ūkio specialiojo plano tikslus ir priemones, parengia dešimties metų šilumos ūkio plėtos investicijų planą ir teikia jį tvirtinti savivaldybės institucijai. Šilumos ūkio plėtos investicijų planas atnaujinamas ne rečiau kaip kas 3 metus ir iki einamųjų metų spalio 1 dienos teikiamas savivaldybės institucijai tvirtinti. 2. Dešimties metų šilumos ūkio plėtos investicijų plane nurodoma: <ol style="list-style-type: none"> 1) šilumos tiekimo sistemos plėtos ir modernizavimo planas, šilumos tiekimo sistemos plėtos perspektyvinės zonos; 2) kaštų ir naudos analize pagrįstos šilumos tiekimo sistemos plėtos planuojamos investicijos, įgyvendinimo terminai ir finansavimo šaltiniai; 3) energijos išteklių poreikio prognozės pagal kuro rūšis; 4) naujų šilumos gamybos įrenginių poreikis (galingumas (MW), prijungimo prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos vieta ir planuojama eksploatacijos pradžia), prioritetą teikiant šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį mažinančioms technologijoms; 5) energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir šilumos suvartojimo paklausos mažinimo planas; 6) šilumos tiekėjo teikiamų paslaugų plėtra ir šių paslaugų kokybės gerinimo planas; 7) poveikio rodikliais pagrįstos energijos nepritekliaus mažinimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, šilumos tiekimo patikimumo ir konkurencijos didinimo priemonės; 8) galimi atsinaujinančių energijos išteklių, šilumos talpyklų, atliekinės šilumos panaudojimo šaltiniai ir jų integravimo būdai ir priemonės šilumos tiekimo sistemoje, jų vystymas, planuojamas ilguoju laikotarpiu. 3. Šilumos tiekėjai, bendradarbiaudami su jų veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje veiklą vykdančiu skirstomųjų tinklų operatoriumi, ne rečiau kaip kartą kas 3 metus privalo įvertinti galimybę panaudoti efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemą teikiant elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugas, kai tam panaudojamas elektros energijos paklausos valdymas, perteklinės elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kaupimas, taip pat įvertinti šių paslaugų teikimo ekonominę naudą. Šilumos tiekėjai, rengdami dešimties metų šilumos ūkio plėtos investicijų planą, atsižvelgia į elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugų teikimo galimybių vertinimo rezultatus. 4. Šilumos tiekėjas, rengdamas ir atnaujinamas dešimties metų šilumos ūkio plėtos investicijų planą, remdamasis turimais duomenimis, prognozuoja šilumos gamybos, tiekimo ir vartojimo apimtį. 5. Šilumos ūkio plėtos investicijų planas derinamas su šilumos tiekėjo valdyba, jeigu jos nėra, – su savivaldybės institucija. 6. Savivaldybės institucija išnagrinėja, ar dešimties metų šilumos ūkio plėtos investicijų plane įvertinti investavimo poreikiai atitinka šilumos ūkio specialiojo plano tikslus ir priemones. Savivaldybės institucijos prašymu šilumos tiekėjas privalo per savivaldybės institucijos 	<p>atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
---	---	--

	<p>nustatytą protingą terminą koreguoti savo dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planą, jeigu jis nesuderintas su šilumos ūkio specialiuoju planu.</p> <p>7. Šilumos tiekėjas savivaldybės institucijos patvirtintą šilumos ūkio plėtros investicijų planą viešai skelbia savo interneto svetainėje.</p> <p>8. Savivaldybės institucija atlieka dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų plano įgyvendinimo stebėseną, kas 3 metus vertina jo vykdymą ir viešai savivaldybės interneto svetainėje paskelbia gautus rezultatus.</p>	
<p>6. Valstybės narės užtikrina, kad duomenų centrai, kurių bendra vardinė vartojamoji galia viršija 1 MW, naudotų atliekinę šilumą ar kitas atliekinės šilumos naudojimo priemones, nebent galėtų įrodyti, kad, remiantis 7 dalyje nurodytu vertinimu, tai techniškai ar ekonomiškai neįmanoma.</p>	<p>Įstatymo projektas 16 straipsnis. Duomenų centrų savininkų ar valdytojų pareigos <...> 5. Daugiau kaip 1 MW bendros vardinės galios duomenų centruose privaloma naudoti atliekinę šilumą, išskyrus atvejus, kai pagal šio įstatymo 15 straipsnį atliktos kaštų ir naudos analizės rezultatai rodo, kad naudoti atliekinę šilumą yra techniškai neįmanoma (nėra prieinami techniniai sprendimai, kaip naudoti atliekinę šilumą, nepakenkiant duomenų centro paskirčiai, saugumui ir pagrindinei veiklai) ar ekonomiškai neįmanoma (atliekinės šilumos naudojimas negeneruoja pajamų, padengiančių su tokiu naudojimu susijusių investicijų ir neužtikrinamas atlygis už riziką bei investicijų grąžą).</p>	Visiškas
<p>7. Siekdamas įvertinti, ar įmanoma toliau ekonomiškai didinti šilumos ir vėsumos tiekimo efektyvumą, valstybės narės užtikrina, kad įrenginio lygmeniu kaštų ir naudos analizė pagal XI priedą būtų atlikta, kai planuojama statyti naujus arba iš esmės atnaujinti šiuos įrenginius:</p>	<p>Įstatymo projektas 15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė 1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso arba priklausys šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos (išskyrus didelio naudingumo kogeneracijos), pramoninės gamybos technologiniuose procesuose, paslaugoms teikti naudojamas įrenginys, duomenų centras (toliau kartu – objektas) arba šių objektų statytojas privalo atlikti kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką šiam planuojamam įrengti naujam objektui ar planuojamam atnaujinti objektui, kurio atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios objektui įrengti:</p>	Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus direktyvos perkėlimo plane nurodytą poįstatyminį teisės aktą – Nutarimą Nr. 332).
<p>a) šiluminį elektros energijos gamybos įrenginį, kurio bendra vidutinė metinė vartojamoji galia didesnė nei 10 MW, kad būtų įvertinti įrenginio kaštai ir nauda užtikrinant, kad jis veiktų kaip didelio naudingumo kogeneracijos įrenginys;</p>	<p>Įstatymo projektas 15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė 1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso arba priklausys šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos (išskyrus didelio naudingumo kogeneracijos), pramoninės gamybos technologiniuose procesuose, paslaugoms teikti naudojamas įrenginys, duomenų centras (toliau kartu – objektas) arba šių objektų statytojas privalo atlikti kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką šiam planuojamam įrengti naujam objektui ar planuojamam</p>	Visiškas

	<p>atnaujinti objektui, kurio atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios objektui įrengti:</p> <p><...></p> <p>1) šiluminei elektrinei, kurios vidutinė metinė vardinė šiluminė galia, kuri apskaičiuojama bendrą per kalendorinius metus pagamintą energijos kiekį padalijus iš įrenginio veikimo valandų skaičiaus, yra didesnė kaip 10 MW;</p>	
<p>b) pramonės įrenginį, kurio vidutinė metinė vartojamoji galia viršija 8 MW, siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimą vietoje ir už jos ribų;</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė</p> <p>1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso arba priklausys šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos (išskyrus didelio naudingumo kogeneracijos), pramoninės gamybos technologiniuose procesuose, paslaugoms teikti naudojamas įrenginys, duomenų centras (toliau kartu – objektas) arba šių objektų statytojas privalo atlikti kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką šiam planuojamam įrengti naujam objektui ar planuojamam atnaujinti objektui, kurio atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios objektui įrengti:</p> <p><...></p> <p>2) pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamam įrenginiui, kurio vidutinė metinė vardinė galia, kuri apskaičiuojama bendrą per kalendorinius metus pagamintą energijos kiekį padalijus iš įrenginio veikimo valandų skaičiaus, yra didesnė kaip 8 MW;</p> <p><...></p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų objektų kaštų ir naudos analizė atliekama siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimą šiuose punktuose nurodytame įrenginyje, technologiniuose procesuose arba už įrenginio ribų.</p>	<p>Visiškai</p>
<p>c) paslaugų įrenginį, kurio vidutinė metinė vartojamoji galia viršija 7 MW, pvz., nuotekų valymo įrenginius ir suskystintų gamtinių dujų įrenginius, siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimą vietoje ir už jos ribų;</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė</p> <p>1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso arba priklausys šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos (išskyrus didelio naudingumo kogeneracijos), pramoninės gamybos technologiniuose procesuose, paslaugoms teikti naudojamas įrenginys, duomenų centras (toliau kartu – objektas) arba šių objektų statytojas privalo atlikti kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką šiam planuojamam įrengti naujam objektui ar planuojamam atnaujinti objektui, kurio atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios objektui įrengti:</p> <p><...></p> <p>3) paslaugoms teikti skirtam įrenginiui (įskaitant nuotekų valymo ar suskystintų gamtinių dujų įrenginį), kurio vidutinė metinė vardinė galia, kuri apskaičiuojama bendrą per kalendorinius metus pagamintą energijos kiekį padalijus iš įrenginio veikimo valandų skaičiaus, yra didesnė kaip 7 MW;</p>	<p>Visiškai</p>

	<p><...></p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų objektų kaštų ir naudos analizė atliekama siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimą šiuose punktuose nurodytame įrenginyje, technologiniuose procesuose arba už įrenginio ribų.</p>	
<p>d) duomenų centrą, kurio bendra vardinė vartojamoji galia viršija 1 MW, siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimo ekonomiškai pagrįstai paklausai patenkinti ir to įrenginio prijungimo prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklo arba veiksmingos / atsinaujinančiųjų išteklių energijos centralizuoto vėsinimo sistemos arba kitų atliekinės šilumos panaudojimo priemonių kaštų ir naudos analizę, įskaitant, be kita ko, techninį įgyvendinamumą, ekonominį efektyvumą, poveikį energijos vartojimo efektyvumui ir vietos šilumos paklausai, įskaitant sezoninį svyravimą.</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė</p> <p>1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso arba priklausys šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos (išskyrus didelio naudingumo kogeneracijos), pramoninės gamybos technologiniuose procesuose, paslaugoms teikti naudojamas įrenginys, duomenų centras (toliau kartu – objektas) arba šių objektų statytojas privalo atlikti kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką šiam planuojamam įrengti naujam objektui ar planuojamam atnaujinti objektui, kurio atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios objektui įrengti:</p> <p><...></p> <p>4) duomenų centrui, kurio elektros energijos įvado galia yra didesnė kaip 1 MW.</p> <p><...></p> <p>3. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyto objekto kaštų ir naudos analizė atliekama siekiant įvertinti šių aspektų techninį įgyvendinamumą, ekonominį pagrįstumą, poveikį energijos vartojimo efektyvumui ir vietos šilumos paklausai, įskaitant sezoninius svyravimus:</p> <p>1) atliekinės šilumos naudojimo ekonomiškai pagrįstai šilumos paklausai patenkinti;</p> <p>2) duomenų centro atliekinę šilumą išskiriančių įrenginių prijungimo prie efektyvaus centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklo;</p> <p>3) duomenų centro atliekinę šilumą išskiriančių įrenginių prijungimo prie kitų atliekinės šilumos panaudojimo priemonių.</p>	Visiškas
<p>Atliekant pirmos pastraipos d punkte nurodytą analizę atsižvelgiama į vėsinimo sistemos sprendimus, leidžiančius atliekinę šilumą pašalinti arba surinkti esant naudingajai temperatūrai minimaliomis pagalbinėmis energijos sąnaudomis.</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė</p> <p><...></p> <p>4. Atliekant šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyto objekto kaštų ir naudos analizę, taip pat įvertinami vėsinimo sistemos sprendimai, leidžiantys atliekinę šilumą panaudoti minimaliomis energijos sąnaudomis.</p>	Visiškas
<p>Valstybės narės siekia pašalinti atliekinės šilumos naudojimo kliūtis ir teikti paramą atliekinės šilumos diegimui tais atvejais, kai atnaujinami įrenginiai arba planuojami nauji įrenginiai.</p>	<p><i>Komentaras: tai praktinė direktyvos taikymo nuostata, tokios galinčios būti kliūtys yra šalinamos visų Įstatymų projektais perkeltiant direktyvos (ES) 2023/1791 nuostatas ir aukščiau nurodytais planavimo dokumentais įgyvendinant šilumos ūkio sektoriaus planavimą.</i></p>	
<p>Įrangos, skirtos kurą deginančio įrenginio gaminamam anglies dioksidui surinkti, kad ji</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė</p>	Visiškas

būtų galima geologiškai saugoti, kaip numatyta Direktyvoje 2009/31/EB, įrengimas šios dalies b ir c punktų taikymo tikslu nelaikomas atnaujinimu.	<...> 5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms atnaujinimo išlaidoms nepriskiriamos lėšos, skirtos šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos įrenginyje pagaminto anglies dioksido surinkimo įrangai įrengti.	
Valstybės narės reikalauja, kad kaštų ir naudos analizė būtų atliekama bendradarbiaujant su įmonėmis, atsakingomis už įrenginio eksploatavimą.	Įstatymo projektas 15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė 1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso arba priklausys šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos (išskyrus didelio naudingumo kogeneracijos), pramoninės gamybos technologiniuose procesuose, paslaugoms teikti naudojamas įrenginys, duomenų centras (toliau kartu – objektas) arba šių objektų statytojas privalo atlikti kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką šiam planuojamam įrengti naujam objektui ar planuojamam atnaujinti objektui, kurio atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios objektui įrengti:	
8. Valstybės narės gali 7 dalies netaikyti:	<i>Komentaras: Lietuvoje nenumatyta naudotis šia išimtimi.</i>	
a) pikinės apkrovos ir rezerviniams elektros energijos gamybos įrenginiams, kuriuos planuojama eksploatuoti mažiau nei 1 500 eksploatavimo valandų per metus (svyruojantis penkerių metų vidurkis), remiantis valstybių narių nustatyta tikrinimo procedūra, kuria užtikrinama, kad laikomasi šio išimties kriterijaus;		
b) įrenginiams, kurie turi būti netoli geologinio saugojimo vietos, patvirtintos pagal Direktyvą 2009/31/EB;		
c) duomenų centrams, kurių atliekinė šiluma yra arba bus naudojama centralizuoto šilumos tiekimo tinkle arba tiesiogiai patalpoms šildyti, buitiniam karštam vandeniui ruošti arba kitoms reikmėms pastate ar pastatų grupėje arba patalpose, kuriose yra atitinkamas duomenų centras.		
Kad atskiriems individualiems įrenginiams nebūtų taikomi 7 dalies c ir d punktai, valstybės narės taip pat gali nustatyti ribines vertes, išreikštas esamos naudingosios atliekinės šilumos kiekiu, šilumos poreikiu arba atstumais		

tarp pramonės įrenginių ir centralizuoto šilumos tiekimo tinklų.		
Valstybės narės praneša Komisijai apie pagal šią dalį patvirtintas išimtis.		
9. Valstybės narės patvirtina Direktyvos (ES) 2019/944 8 straipsnyje nurodytus leidimų išdavimo kriterijus arba lygiaverčius leidimo kriterijus, siekiant:	Įstatymo projektas 15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė <...>	Visiškas
a) atsižvelgti į 25 straipsnio 1 dalyje nurodyto išsamaus vertinimo rezultatus;	6. Asmuo, prieš pateikdamas prašymą jam išduoti statybą leidžiantį dokumentą, atliktą objekto kaštų ir naudos analizę privalo pateikti energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatyta tvarka. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga pritaria asmens atliktai objekto kaštų ir naudos analizei, jeigu ji parengta pagal Vyriausybės nustatytoje tvarkoje nurodytus reikalavimus ir šioje analizėje sukuriamą naudą viršija objekto kaštus. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga nepritaria asmens atliktai objekto kaštų ir naudos analizei, jeigu ji parengta nesilaikant Vyriausybės nustatytoje tvarkoje nurodytų reikalavimų ir (ar) šioje analizėje objekto kaštai viršija objekto sukuriamą naudą.	
b) užtikrinti, kad būtų įvykdyti 7 dalyje nustatyti reikalavimai;		
c) atsižvelgti į 7 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės rezultatus.		
10. Valstybės narės gali, patvirtindamos 9 dalyje nurodytus leidimų išdavimo ir lygiaverčius leidimo kriterijus, atskiriems įrenginiams netaikyti reikalavimų įgyvendinti galimybes, kurių nauda viršija kaštus, jei tai būtina dėl privalomų teisinių, nuosavybės ar finansinių priežasčių. Tais atvejais atitinkama valstybė narė pateikia Komisijai motyvuotą sprendimą per tris mėnesius nuo to sprendimo priėmimo. Komisija gali pateikti nuomonę dėl sprendimo per tris mėnesius nuo jo gavimo.	<i>Komentaras: nenumatoma naudotis tokia išimtimi.</i>	
11. Šio straipsnio 7, 8, 9 ir 10 dalys taikomos įrenginiams, kuriems taikoma Direktyva 2010/75/ES, nedarant poveikio toje direktyvoje nustatytiems reikalavimams.	<i>Komentaras: Įstatymo projekto 15 straipsnyje nurodytiems įrenginiams dėl jų pobūdžio taikoma ir direktyva 2010/75/ES.</i>	
12. Valstybės narės renka informaciją apie kaštų ir naudos analizę, atliktą pagal 7 dalies a-d punktus. Ta informacija turėtų apimti bent duomenis apie galimus tiekti šilumos kiekius ir šilumos parametrus, planuojamų eksploatavimo valandų skaičių kiekvienais metais ir	Įstatymo projektas 15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė <...>	Visiškas
	6. Asmuo, prieš pateikdamas prašymą jam išduoti statybą leidžiantį dokumentą, atliktą objekto kaštų ir naudos analizę privalo pateikti energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatyta tvarka. Energetikos ministro įgaliota	

<p>geografinę objektų padėtį. Tie duomenys skelbiami tinkamai atsižvelgiant į galimą jų neskelbtinumą.</p>	<p>institucija ar įstaiga pritaria asmens atliktai objekto kaštų ir naudos analizei, jeigu ji parengta pagal Vyriausybės nustatytoje tvarkoje nurodytus reikalavimus ir šioje analizėje sukuriamą naudą viršija objekto kaštus. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga nepritaria asmens atliktai objekto kaštų ir naudos analizei, jeigu ji parengta nesilaikant Vyriausybės nustatytoje tvarkoje nurodytų reikalavimų ir (ar) šioje analizėje objekto kaštai viršija objekto sukuriamą naudą.</p> <p><i>Komentaras: aukščiau nurodyta nuostata taip pat taikoma įgyvendinant šią direktyvos nuostatą, t. y. Energetikos ministerijos įgaliotai institucijai ar įstaigai teikiant atliktas kaštų ir naudos analizes, bus renkama atitinkama informacija apie kaštų ir naudos analizes.</i></p>	
<p>13. Remdamosi III priedo d punkte nurodytomis suderintosiomis naudingumo atskaitos vertėmis, valstybės narės užtikrina, kad didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kilmę galėtų būti užtikrinama remiantis kiekvienos valstybės narės nustatytais objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Jos užtikrina, kad ta kilmės garantija atitiktų XII priede nustatytus reikalavimus ir kad joje būtų pateikta bent tame priede nurodyta informacija. Valstybės narės abipusiai pripažįsta viena kitos kilmės garantijas, išimtinai kaip šioje dalyje nurodytos informacijos įrodymą. Bet koks atsisakymas pripažinti kilmės garantiją kaip tokį įrodymą, visų pirma dėl priežasčių, susijusių su sukčiavimo prevencija, turi būti pagrįstas objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Valstybės narės praneša Komisijai apie tokį atsisakymą ir išdėsto jo motyvus. Jei atsisakoma pripažinti kilmės garantiją, Komisija gali priimti sprendimą, kuriuo atsisakiusioji šalis būtų priversta ją pripažinti, visų pirma dėl objektyvių, skaidrių ir nediskriminacinių kriterijų, kuriais toks pripažinimas yra grindžiamas.</p>	<p>Įsakymas Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės</p> <p>1. Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų (toliau – kilmės pažymėjimas) išdavimo reikalavimus ir tvarką.</p> <p><...></p> <p>3. Kilmės pažymėjimai išduodami laikantis objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo reikalavimų.</p> <p>5. Kilmės pažymėjimus išduoda arba panaikina elektros perdavimo sistemos operatorius (toliau – operatorius).</p> <p>6. Gamintojas, pageidaujantis įgyti kilmės pažymėjimą, pateikia operatoriui laisvos formos prašymą ir šiuos duomenis:</p> <p>6.1. gamintojo buveinės registracijos arba gyvenamosios vietos adresą;</p> <p>6.2. elektros energijos gamybos vietos adresą;</p> <p>6.3. gamintojo vadovo patvirtintas leidimo gaminti elektros energiją ir leidimo plėsti elektros energijos gamybos pajėgumus kopijas;</p> <p>6.4. eksploatuojamų KB skaičių ir kiekvieno KB technologijos tipą pagal Taisyklių 1 priedo 1 punkte pateiktą klasifikaciją;</p> <p>6.5. kiekvieno KB eksploatavimo pradžios datą;</p> <p>6.6. kiekvieno KB įrengtąją elektrinę galią;</p> <p>6.7. kiekvieno KB nominalųjį elektros efektyvumą;</p> <p>6.8. kiekvieno KB įrengtąją šiluminę galią;</p> <p>6.9. kiekvieno KB nominalųjį šilumos efektyvumą;</p> <p>6.10. kiekviename KB galimas naudoti kuro rūšis;</p> <p>6.11. kiekvieno KB prijungimo prie elektros tinklų įtampą;</p>	<p>Visiškas</p>

<p>6.12. KB technologinę schemą, kurioje pavaizduotos KB menamos ribos, energijos ir kuro srautų kryptys ir apskaitos prietaisų vietos;</p> <p>6.13. kiekviename KB naudoto kuro rūšis, jų kiekius (t arba m³) ir žemutines kuro degimo šilumos vertes (kJ/kg arba kJ/m³);</p> <p>6.14. kiekviename KB pagamintą naudingosios šilumos energijos kiekį (kWh);</p> <p>6.15. didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekį, apskaičiuotą pagal Taisyklių 1 priedą (kWh);</p> <p>6.16. kuro (pirminės energijos) sutaupymą, apskaičiuotą pagal Taisyklių 2 priedą (kWh);</p> <p>6.17. kiekvienam KB įrenginiui suteiktą ir (ar) teikiamą investicinę paramą;</p> <p>6.18. ar taikoma ir, jei taikoma, kokios rūšies ir dydžio Lietuvos Respublikos parama energijos vienetui.</p> <p>7. Gamintojas atsako už operatoriui pateiktų duomenų tikslumą ir patikimumą. Pastebėjęs, kad pateikė neteisingus duomenis, arba jiems pasikeitus, jis privalo apie tai nedelsdamas informuoti operatorių ir pateikti jam teisingus duomenis. Gamintojo teikiami duomenys apie energijos srautus ir suvartotą kurą turi būti išmatuoti apskaitos prietaisais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo (Žin., 1996, Nr. 74-1768; 2006, Nr. 77-2966) ir kitų teisės aktų reikalavimais.</p> <p>8. Tais atvejais, kai Metodikos 7 punkte nustatytos sąlygos netenkinamos, kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekis E_{kog} (kWh) apskaičiuojamas naudojant formulę:</p> $E_{kog} = C \cdot Q_{kog}, \quad (4)$ <p>kur:</p> <p>C – KB gaminamos elektros energijos ir naudingosios šilumos energijos santykis kogeneracijos proceso metu apskaičiuojamas naudojant Metodikos 5 arba 6 formules. Kai KB faktinis elektros ir šilumos energijos santykis nežinomas, naudojamos Reglamento I ir II priedų lentelėse patvirtintos nustatytosios suderintosios elektros ir šilumos energijų santykio vertės;</p> <p>Q_{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh.“.</p> <p>9. Informaciją apie išduotus kilmės pažymėjimus operatorius skelbia savo interneto svetainėje ir fiksuoja registracijos žurnale.</p> <p>10. Kilmės pažymėjimas išduodamas pagal operatoriaus nustatytą kilmės pažymėjimo formą, kuriame nurodomi šie duomenys:</p> <p>10.1. gamintojo pavadinimas, buveinės registracijos adresas, elektros energijos gamybos vietos adresas;</p>
--

	<p>10.2. kilmės pažymėjimo išdavimo data ir jo identifikacijos numeris;</p> <p>10.3. laikotarpis, kurio metu vyko elektros energijos gamyba didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu;</p> <p>10.4. naudoto kuro rūšys, jų kiekiai (t arba m³) ir žemutinės kuro degimo šilumos vertės (kJ/kg arba kJ/m³);</p> <p>10.5. pagamintas naudingosios šilumos energijos kiekis (kWh) ir jos panaudojimas;</p> <p>10.6. didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekis (kWh), kuriam suteikiamas kilmės pažymėjimas;</p> <p>10.7. kuro (pirminės energijos) sutaupymas (kWh) gaminant elektros energiją didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu;</p> <p>10.8. kita, 6.5, 6.7, 6.9, 6.17 ir 6.18 papunkčiuose nurodyta informacija.</p> <p>11. Gamintojų pateiktus duomenis tikrina Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos planinių patikrinimų metu arba operatoriaus prašymu.</p> <p>12. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos, patikrinimo metu nustatiusi, kad gamintojas pateikė klaidingus duomenis apie pagamintus energijos kiekius ar sunaudotą kuro kiekį, informuoja apie tai operatorių, kuris nedelsdamas priima sprendimą panaikinti kilmės pažymėjimą, tai paskelbia savo interneto svetainėje ir pažymi registracijos žurnale.</p> <p>13. Apie panaikintą kilmės pažymėjimą operatorius raštu informuoja gamintoją ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo panaikinti kilmės pažymėjimą priėmimo.</p> <p>14. Operatorius užtikrina, kad kilmės pažymėjimai būtų išduodami, perduodami ir jų galiojimui panaikinami ir elektroniniu būdu.</p> <p>15. Gamintojai, turintys kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje išduotą kilmės pažymėjimą ir norintys jį pripažinti Lietuvos Respublikoje, turi pateikti operatoriaus nustatytos formos prašymą pripažinti kilmės pažymėjimą Lietuvos Respublikoje (toliau – prašymas) ir kilmės pažymėjimą arba patvirtintą gamintojo vadovo jo kopiją.</p> <p>16. Operatorius, gavęs Taisyklių 14 punkte nurodytus dokumentus, apie kilmės pažymėjimo pripažinimą Lietuvos Respublikoje skelbia savo interneto svetainėje, pažymi šį faktą registracijos žurnale ir informuoja kilmės pažymėjimą išdavusią Europos Sąjungos valstybės narės instituciją.</p> <p>17. Draudžiama į tą patį didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos energijos vienetą atsižvelgti ir panaudoti daugiau kaip vieną kartą.</p>	
<p>14. Valstybės narės užtikrina, kad teikiant bet kokią paramą kogeneracijai būtų nustatyta sąlyga, kad elektros energija būtų pagaminta didelio naudingumo kogeneracijos būdu, o atliekinė šiluma efektyviai naudojama siekiant</p>	<p><i>Komentaras: tai praktinė direktyvos įgyvendinimo priemonė, kuri bus įgyvendinama per planavimo dokumentus, kuriais numatoma parama konkrečioms priemonėms.</i></p>	

sutaupyti pirminės energijos. Kogeneracijai ir centralizuotai šilumos gamybai, taip pat tinklams skirtai valstybės paramai, kai taikytina, taikomos valstybės pagalbos taisyklės.		
27 straipsnis		
Energijos transformavimas, perdavimas ir skirstymas		
<p>1. Nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos, vykdydamos joms direktyvose 2009/73/EB ir (ES) 2019/944 numatytas reguliavimo užduotis, susijusias su jų sprendimais dėl dujų ir elektros energijos infrastruktūros veikimo, įskaitant sprendimus dėl tinklo tarifų, taiko principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ pagal šios direktyvos 3 straipsnį. Be principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos gali atsižvelgti į išlaidų efektyvumą, sistemos efektyvumą ir tiekimo saugumą, taip pat į rinkos integraciją, kartu užtikrindamos Sąjungos klimato srities tikslus ir tvarumą, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/943 18 straipsnyje ir Reglamento (EB) Nr. 715/2009 13 straipsnyje.</p>	<p>Energetikos įstatymas 19 straipsnis. Energijos kainos <...> 2. Nustatant valstybės reguliuojamas kainas, turi būti numatytos būtinos energijos išteklių gavybos, energijos gamybos, pirkimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir šio įstatymo 8 straipsnio 18 dalyje numatytos išlaidos, įvertinta protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža ir (ar) nuosavybės grąža, taip pat gali būti atsižvelgiama į energetikos sektoriaus plėtrą ir energijos efektyvumą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą. Energetikos įmonėms, diegiant energetikos inovacijas, su šia veikla susijusios išlaidos pripažįstamos pagrįstomis, vadovaujantis Tarybos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į vartotojų interesus, kad inovacijomis būtų siekiama energetikos sektoriaus efektyvumo, lankstumo ir tvarumo.</p> <p>26 straipsnis. Konsultacijos ir bendradarbiavimas <...> 3. Taryba, veikdama pagal šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose jai suteiktus įgaliojimus, viena ar kartu su kompetentingomis Lietuvos Respublikos, kitų valstybių narių ar Europos Sąjungos institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis siekia šių bendrųjų tikslų: 6) siekiant didinti sistemos, ypač energijos vartojimo, efektyvumą ir skatinti rinkos integraciją, užtikrinti, kad tinklų (sistemos) operatoriams ir tinklų (sistemos) naudotojams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpuoju ir ilgalaikiu laikotarpiu;</p> <p>8 straipsnis. Taryba <...> 11. Taryba atlieka šias funkcijas:</p> <p>Energetikos įstatymo pakeitimo projektas: 2 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 8 straipsnį 11¹ dalimi:</p>	Visiškas

„11¹. Taryba, vykdydama šiame įstatyme, Elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir Gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 1 ir 2 dalyse įtvirtintas funkcijas, susijusias su jos sprendimais dėl gamtinių dujų ir elektros energijos infrastruktūros, įskaitant sprendimus dėl kainų ir tarifų, taiko energijos efektyvumo didinimo pirmumo principą. Be energijos efektyvumo didinimo pirmumo principo, Taryba įvertina, ar efektyviai patiriamos sąnaudos, taip pat atsižvelgia į sistemos efektyvumą, tiekimo saugumą, rinkos integraciją, kartu užtikrindama Europos Sąjungos klimato srities tikslus ir tvarumą, kaip nustatyta 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (nauja redakcija) su visais pakeitimais 18 straipsnyje ir 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1789 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 bei (ES) 2022/869 ir Sprendimas (ES) 2017/684 bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 715/2009 (nauja redakcija), 17 straipsnyje.“

Elektros energetikos įstatymas:

67 straipsnis. Kainų reguliavimas

5. Taryba, tvirtindama tinklų naudotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių apskaičiavimo metodiką, nustatydama įkainius ir juos diferencijuodama, taip pat derindama tinklų operatorių parengtą šių operatorių išduodamų prijungimo sąlygų, išankstinių prijungimo sąlygų, prijungimo paslaugos sutarčių, kai jose nurodomos prijungimo sąlygos, parengimo, energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką bei šių paslaugų įkainius, vadovaujasi šiais bendraisiais kriterijais:

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

5 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 67 straipsnio 5 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu;“.

Gamtinių dujų įstatymas:

7 straipsnis. Tarybos funkcijos ir pareigos gamtinių dujų sektoriuje

<...>

2. Taryba, įgyvendindama jai pavestas funkcijas, turi pareigą:

9 straipsnis. Kainų reguliavimas

4. Taryba, nustatydama šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas reguliuojamas kainas:

<...>

	<p>3) nustato sąnaudų padengimo mechanizmą, kuris turi skatinti efektyvumą ir, kiek įmanoma, padidinti ilgalaikę naudą vartotojams. Tuo tikslu Taryba turi atsižvelgti į kainų rodiklius, taikomus palyginamose rinkose;</p> <p>4) užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo sistemos operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti energijos vartojimo efektyvumą, skatinti rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama didinti gamtinių dujų vartojimo efektyvumą, nustatydamas viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl efektyvumo priemonių diegimo, įskaitant sutaupymą dėl gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo.</p> <p>Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas Pakeisti 7 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) vadovaudamasi skaidrumo kriterijais, energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principu, poreikiu didinti tiekimo saugumą, integruoti rinką, nustatyti ar patvirtinti perdavimo, skirstymo, laikymo ir SGD pakartotinio dujinimo paslaugų kainų ir (ar) pajamų viršutines ribas, jų skaičiavimo metodikas ir nustatyti ar patvirtinti konkrečias buitinių vartotojų prijungimo prie tinklo ir SGD perkrovos paslaugų kainas;“.</p>	
<p>2. Valstybės narės užtikrina, kad dujų ir elektros energijos perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai planuodami tinklą, plėtodami tinklą ir priimdami investavimo sprendimus taikytų principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ pagal šios direktyvos 3 straipsnį. Nacionalinės reguliavimo institucijos arba kitos paskirtosios nacionalinės institucijos tikrina, ar perdavimo sistemos operatorių ir skirstymo sistemos operatorių naudojamomis metodikomis kaštų ir naudos analizėje įvertinamos alternatyvos ir atsižvelgiama į platesnę energijos vartojimo efektyvumo sprendimų naudą, paklausos lankstumą ir investicijas į turtą, kuriomis prisidedama prie klimato kaitos švelninimo. Nacionalinės reguliavimo institucijos ir kitos paskirtosios</p>	<p>Energetikos įstatymas 19 straipsnis. Energijos kainos <...> 2. Nustatant valstybės reguliuojamas kainas, turi būti numatytos būtinos energijos išteklių gavybos, energijos gamybos, pirkimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir šio įstatymo 8 straipsnio 18 dalyje numatytos išlaidos, įvertinta protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža ir (ar) nuosavybės grąža, taip pat gali būti atsižvelgiama į energetikos sektoriaus plėtrą ir energijos efektyvumą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą. Energetikos įmonėms, diegiant energetikos inovacijas, su šia veikla susijusios išlaidos pripažįstamos pagrįstomis, vadovaujantis Tarybos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į vartotojų interesus, kad inovacijomis būtų siekiama energetikos sektoriaus efektyvumo, lankstumo ir tvarumo.</p> <p>26 straipsnis. Konsultacijos ir bendradarbiavimas <...> 3. Taryba, veikdama pagal šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose jai suteiktus įgaliojimus, viena ar kartu su kompetentingomis Lietuvos Respublikos, kitų valstybių narių ar Europos Sąjungos institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis siekia šių bendrųjų tikslų:</p>	<p>Visiškas</p>

<p>institucijos, tvirtindamos, tikrindamos arba stebėdamos perdavimo sistemos operatorių ar skirstymo sistemos operatorių pateiktus projektus ir tinklo plėtros planus pagal Direktyvos 2009/73/EB 22 straipsnį ir Direktyvos (ES) 2019/944 32 straipsnio 3 dalį bei 51 straipsnį, taip pat tikrina, kaip perdavimo sistemos operatoriai arba skirstymo sistemos operatoriai įgyvendina principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“. Nacionalinės reguliavimo institucijos, glaudžiai bendradarbiaudamos su perdavimo sistemos operatoriais ir skirstymo sistemos operatoriais, kurie gali dalytis svarbiausiomis techninėmis ekspertinėmis žiniomis, gali pateikti metodiką ir gaires, kaip įvertinti alternatyvas kaštų ir naudos analizėje.</p>	<p>6) siekiant didinti sistemos, ypač energijos vartojimo, efektyvumą ir skatinti rinkos integraciją, užtikrinti, kad tinklų (sistemos) operatoriams ir tinklų (sistemos) naudotojams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpuoju ir ilgalaikiu laikotarpiu;</p> <p>8 straipsnis. Taryba <...> 11. Taryba atlieka šias funkcijas:</p> <p>Energetikos įstatymo pakeitimo projektas: 2 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 8 straipsnį 11¹ dalimi: „11¹. Taryba, vykdydama šiame įstatyme, Elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir Gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 1 ir 2 dalyse įtvirtintas funkcijas, susijusias su jos sprendimais dėl gamtinių dujų ir elektros energijos infrastruktūros, įskaitant sprendimus dėl kainų ir tarifų, taiko energijos efektyvumo didinimo pirmumo principą. Be energijos efektyvumo didinimo pirmumo principo, Taryba įvertina, ar efektyviai patiriamos sąnaudos, taip pat atsižvelgia į sistemos efektyvumą, tiekimo saugumą, rinkos integraciją, kartu užtikrindama Europos Sąjungos klimato srities tikslus ir tvarumą, kaip nustatyta 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (nauja redakcija) su visais pakeitimais 18 straipsnyje ir 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1789 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 bei (ES) 2022/869 ir Sprendimas (ES) 2017/684 bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 715/2009 (nauja redakcija), 17 straipsnyje.“</p> <p>Įstatymo projektas 4 straipsnis. Energijos efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymas ir stebėseną <...> 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti planavimo, politikos ir investicijų sprendimai energetikos sektoriuje apima sprendimus dėl energetikos sistemų plėtros ar pakeitimų, įskaitant elektros energijos tinklų arba gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemos operatorių tinklų arba sistemų planavimo, plėtros ir investicijų sprendimus. <...></p> <p>Elektros energetikos įstatymas 18 straipsnis. Ilgalaikis planavimas ir sistemos plėtra 1. Perdavimo sistemos operatorius, atsižvelgdamas į Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius</p>
---	--

tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane, pateiktame pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (toliau – Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas), numatytas įgyvendinimo priemonės ir įvertindamas elektros energetikos sistemos adekvatumą, poreikį užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą ir patikimumą, taip pat elektros energijos tiekimo vartotojams kokybės, vartojimo efektyvumo, vadybos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, siekdamas gerinti naudojimosi elektros energetikos sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą ir veiksmingas priemones, skirtas elektros energetikos sistemos pajėgumų pakankamumui ir elektros energijos tiekimo vartotojams saugumui užtikrinti, derindamas juos su Vyriausybės įgaliota institucija, Taryba ir skirstomųjų tinklų operatoriais. Ilgalaikės elektros energetikos sistemos plėtros planavimas turi būti pagrįstas moksliniu, technologiniu ir ekonominiu įvertinimu. Tinklų operatoriai bendradarbiauja tarpusavyje Reglamento (ES) Nr. 2019/943 57 straipsnyje nustatytais tikslais, apimtimi ir tvarka.

33 straipsnis. Perdavimo tinklų plėtra ir įgaliojimai priimti sprendimus dėl investavimo

1. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis šio įstatymo 18 straipsnyje nustatytais reikalavimais, parengia ir ne rečiau kaip kas 2 metus iki liepos 1 dienos Tarybai pateikia 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, kuriame pateikiamas esamos ir numatomos elektros energijos pasiūlos ir paklausos vertinimas, atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados, ir jį paskelbia savo interneto svetainėje. Prieš teikdamas šį tinklų plėtros planą Tarybai, perdavimo sistemos operatorius su suinteresuotomis elektros energetikos sektoriaus veiklos valdymo srities institucijomis ir kitais suinteresuotais asmenimis vykdo viešąsias konsultacijas, kurių metu pristatomos ir tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados. 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane visų pirma nurodoma:

<...>

39 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus pareigos

1. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo:

<...>

2) techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti jam priklausančius skirstomuosius tinklus ir jungiamąsias linijas su kitais elektros tinklais, atsižvelgdamas į Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemones, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, užtikrindamas patikimą skirstomųjų tinklų įrenginių darbą, efektyvų ir saugų tiekimą, laikydamasis aplinkos apsaugos ir energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų;

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

1 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

<...>

1. Pakeisti 33 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones perdavimo tinkluose, alternatyvos, siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka;“.

<...>

3. Pakeisti 33 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Taryba įvertina, ar perdavimo sistemos operatoriaus pateiktame 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane atsižvelgta į visus investicijų poreikius, kurie buvo nustatyti konsultacijų metu, ar planas neprieštarauja Europos Sąjungos tinklo plėtros planui ir Nacionaliniam energetikos ir klimato srities veiksmų planui, ar pagal perdavimo sistemos operatoriaus ir (ar) asociacijų, kurių narys jis yra, nustatytą kaštų ir naudos analizės atlikimo tvarką kaštų ir naudos analizėje įvertinamos alternatyvos ir atsižvelgiama į platesnę energijos vartojimo efektyvumo sprendimų naudą, paklausos lankstumą ir prie klimato kaitos švelninimo prisidedančias investicijas į turtą. Taryba 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą derina pagal jos nustatytus šio plano vertinimo principus ir kriterijus Tarybos nustatyta tvarka. Taryba turi teisę konsultuotis su Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra dėl šio plano suderinamumo su Europos Sąjungos tinklo plėtros planu.“

<...>

6. Pakeisti 33 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Taryba vykdo 10 metų perdavimo tinklų plėtros plano įgyvendinimo stebėseną ir atlieka jo vertinimą, įskaitant kaip perdavimo sistemos operatorius taiko energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje

nustatyta tvarka. Taryba, nustačiusi 10 metų perdavimo tinklų plėtros plano neatitiktį šiame straipsnyje nustatytiems reikalavimams, teikia perdavimo sistemos operatoriui rekomendacijas dėl šio tinklų plėtros plano koregavimo ar keitimo ir nurodo protingą terminą šiems veiksams atlikti. Perdavimo sistemos operatorius, nepateikęs 10 metų perdavimo tinklų plėtros plano šio straipsnio 1 dalyje nustatytais terminais arba pateikęs jį nesilaikydamas šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir nepašalinęs nustatytų pažeidimų per Tarybos nurodytą terminą, laikomas pažeidusiu reguliuojamosios energetikos veiklos sąlygas.“

3 straipsnis. 39¹ straipsnio pakeitimas

„39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas

1. Skirstomųjų tinklų plėtra ir jai skirtos investicijos grindžiamos tinklo plėtros planu. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, kas 2 metus rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, grindžiamą jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa (planuojamais naujai prijungti gamybos pajėgumais ir vartotojų skaičiumi, įskaitant elektromobilių įkrovimo prieigas) bei perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstomis prielaidomis apie elektros energijos gamybos, tiekimo, vartojimo ir tarpsisteminių elektros energijos srautų tendencijas, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi, taip pat Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytais energetikos politikos strateginiais tikslais ir (ar) pažangos uždaviniais ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytais įgyvendinimo priemonėmis, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendraisiais principais, taip pat tinklo optimizavimo galimybėmis, grindžiamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimu, siekiant įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą, reikiamomis vidutinės trukmės ir (ar) ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus licencijoje nurodyta teritorija planavimo tikslais skirstoma į atskiras planavimo teritorijas pagal skirstomųjų tinklų operatoriaus analitiškai įvertinamą skirstomojo tinklo savybių vieningumą, taip pat atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje numatytas erdvinio vystymo kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinis prioritetus.

<...>

3. Taryba 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą derina pagal jos nustatytus plano vertinimo principus ir kriterijus Tarybos nustatyta tvarka ir gali prašyti pakeisti pateiktą planą. Taryba, derindama planą, vertina, ar rengiant planą pagal skirstomųjų tinklų operatoriaus ir (ar) asociacijų, kurių narys jis yra, nustatytą kaštų ir naudos

analizės atlikimo tvarką kaštų ir naudos analizėje įvertinamos alternatyvos ir atsižvelgiama į platesnę energijos vartojimo efektyvumo sprendimų naudą, paklausos lankstumą ir prie klimato kaitos švelninimo prisidedančias investicijas į turtą. Taryba taip pat vertina, kaip skirstomųjų tinklų operatorius taiko energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka.“

Gamtinių dujų įstatymas

34 straipsnis. Skirstymo sistemos operatorių užduotys

1. Kiekvienas skirstymo sistemos operatorius yra atsakingas už ilgalaikį sistemos pajėgumą vykdyti pagrįstus gamtinių dujų skirstymo poreikius, ekonomiškai eksploatuojant, prižiūrint ir plėtojant saugią, patikimą ir veiksmingą sistemą, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos reikalavimus ir energijos vartojimo efektyvumą.

53 straipsnis. Nauja infrastruktūra

1. Gamtinių dujų įmonei, pateikusiai Vyriausybei arba jos įgaliotai institucijai prašymą įrengti naują stambią gamtinių dujų sistemą – tai yra įrenginius, kurie reikšmingai padidina gamtinių dujų sistemos pajėgumus arba leidžia plėtoti naujus gamtinių dujų tiekimo šaltinius, SGD sistemą, saugyklas ar jungiamuosius vamzdinius, – Seimas Vyriausybės teikimu savo sprendimu gali leisti nustatytą laikotarpį, tačiau ne ilgiau negu iki dešimties metų, netaikyti šio įstatymo nuostatų, susijusių su veiklos rūšių atskyrimu, teise naudotis sistema, teise naudotis saugyklomis, teise naudotis gavybos tinklais, prijungimu ir prieiga prie nacionalinių sistemų, balansavimo paslaugų teikimu, prieiga prie tarpvalstybinių sistemų, energijos vartojimo efektyvumo didinimu, rinkos integracijos ir tiekimo saugumo skatinimu ir (arba) pareiga pakeisti netinkamas taikomas sąlygas, jeigu laikomasi šių sąlygų:

Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas

3 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„31 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus vykdoma tinklo plėtra ir įgaliojimai priimti sprendimus dėl investavimo

1. Perdavimo sistemos operatorius kas dvejus metus iki einamųjų metų liepos 1 dienos, pasikonsultavęs su suinteresuotaisiais subjektais, Tarybos nustatyta tvarka parengia ir Tarybai pateikia dešimties metų tinklo plėtros planą, kuris yra grindžiamas esama ir numatoma pasiūla bei paklausa. Tinklo plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.

2. Dešimties metų tinklo plėtros plane:

<....>

4) nurodomos investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones gamtinių dujų perdavimo sistemoje, alternatyvos siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka;

<...>

5. Taryba išnagrinėja, ar dešimties metų tinklo plėtros plane atsižvelgta į visus investavimo poreikius, kurie buvo nustatyti konsultavimosi metu, ir ar šis planas suderinamas su Europos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planu, ar pagal perdavimo sistemos operatoriaus ir (ar) asociacijų, kurių narys jis yra, nustatytą kaštų ir naudos analizės atlikimo tvarką kaštų ir naudos analizėje įvertinamos alternatyvos ir atsižvelgiama į platesnę energijos vartojimo efektyvumo sprendimų naudą, paklausos lankstumą ir prie klimato kaitos švelninimo prisidedančias investicijas į turtą. Jeigu iškyla abejonių dėl suderinamumo su Europos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planu, Taryba konsultuojasi su Agentūra. Tarybos prašymu perdavimo sistemos operatorius privalo iš dalies pakeisti savo dešimties metų tinklo plėtros planą, jeigu jame neatsižvelgta į visus investavimo poreikius, kurie buvo nustatyti konsultavimosi metu, arba jeigu dešimties metų tinklo plėtros planas nesuderintas su Europos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planu, arba jeigu plėtros planas neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytų dešimties metų tinklo plėtros plano turinio reikalavimų.

<...>

7. Taryba atlieka dešimties metų tinklo plėtros plano įgyvendinimo stebėseną, įskaitant kaip perdavimo sistemos operatorius taiko energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka, stebėsenos vertinimą ir paskelbia gautus rezultatus. Dešimties metų tinklo plėtros plano nevykdantį perdavimo sistemos operatorių Taryba įpareigoja vykdyti dešimties metų tinklo plėtros planą ir gali skirti sankcijas Energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

4 straipsnis. 37¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„37¹ straipsnis. Skirstymo sistemos operatoriaus vykdoma tinklo plėtra

1. Skirstymo sistemos operatorius, aptarnaujantis daugiau negu 100 000 vartotojų, kas dvejus metus iki einamųjų metų liepos 1 dienos Tarybos nustatyta tvarka parengia ir savo interneto svetainėje paskelbia dešimties metų tinklo plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą (toliau – investicijų planas). Prieš investicijų plano paskelbimą skirstymo sistemos operatorius viešai konsultuojasi su kompetentingomis valstybės institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis. Investicijų plane, be kita ko, nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos tiekimo saugumui, patikimumui ir teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti.

	<p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame investicijų plane, grindžiamame sistemos patikimumu, esama ir numatoma gamtinių dujų pasiūla ir paklausa gamtinių dujų sektoriuje, šio įstatymo reikalavimais, gamtinių dujų patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros gairėmis ir reikalavimais, nurodoma:</p> <p><...></p> <p>4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės gamtinių dujų skirstymo sistemoje, alternatyvos siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka.</p> <p>4. Taryba vertina, ar rengiant planą pagal skirstymo sistemos operatoriaus ir (ar) asociacijų, kurių narys jis yra, nustatytą kaštų ir naudos analizės atlikimo tvarką kaštų ir naudos analizėje įvertinamos alternatyvos ir atsižvelgiama į platesnę energijos vartojimo efektyvumo sprendimų naudą, paklausos lankstumą ir prie klimato kaitos švelninimo prisidedančias investicijas į turtą.“</p> <p><...></p> <p>„8. Taryba vertina, kaip skirstymo sistemos operatorius taiko energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka.“</p>	
<p>3. Valstybės narės užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai stebėtų ir kiekybiškai įvertintų bendrą tinklo nuostolių apimtį ir, jei tai techniškai ir finansiškai įmanoma, optimizuotų tinklus ir padidintų tinklo efektyvumą. Perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai apie tas priemones ir mažinant tinklo nuostolius numatomą sutaupyti energijos kiekį praneša nacionalinei energetikos reguliavimo institucijai. <...></p>	<p>Energetikos įstatymas 19 straipsnis. Energijos kainos <...></p> <p>2. Nustatant valstybės reguliuojamas kainas, turi būti numatytos būtinos energijos išteklių gavybos, energijos gamybos, pirkimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir šio įstatymo 8 straipsnio 18 dalyje numatytos išlaidos, įvertinta protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža ir (ar) nuosavybės grąža, taip pat gali būti atsižvelgiama į energetikos sektoriaus plėtrą ir energijos efektyvumą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą. Energetikos įmonėms, diegiant energetikos inovacijas, su šia veikla susijusios išlaidos pripažįstamos pagrįstomis, vadovaujantis Tarybos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į vartotojų interesus, kad inovacijomis būtų siekiama energetikos sektoriaus efektyvumo, lankstumo ir tvarumo.</p> <p>Elektros energetikos įstatymas 4 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendrieji principai Elektros energetikos sektoriaus veiklos valstybinis valdymas, reguliavimas, priežiūra ir kontrolė grindžiami šiais bendraisiais principais: <...></p> <p>18 straipsnis. Ilgalakis planavimas ir sistemos plėtra</p>	<p>Visiškas</p>

1. Perdavimo sistemos operatorius, atsižvelgdamas į Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane, pateiktame pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (toliau – Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas), numatytas įgyvendinimo priemonės ir įvertindamas elektros energetikos sistemos adekvatumą, poreikį užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą ir patikimumą, taip pat elektros energijos tiekimo vartotojams kokybės, vartojimo efektyvumo, vadybos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, siekdamas gerinti naudojimosi elektros energetikos sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą ir veiksmingas priemones, skirtas elektros energetikos sistemos pajėgumų pakankamumui ir elektros energijos tiekimo vartotojams saugumui užtikrinti, derindamas juos su Vyriausybės įgaliota institucija, Taryba ir skirstomųjų tinklų operatoriais. Ilgalaikės elektros energetikos sistemos plėtros planavimas turi būti pagrįstas moksliniu, technologiniu ir ekonominiu įvertinimu. Tinklų operatoriai bendradarbiauja tarpusavyje Reglamento (ES) Nr. 2019/943 57 straipsnyje nustatytais tikslais, apimtimi ir tvarka.

31 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus pareigos

1. Perdavimo sistemos operatorius privalo:

<...>

2) efektyviai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo, patikimumo ir avarijų elektros tinkluose prevencijos reikalavimus, 10 metų perdavimo tinklų plėtros ir 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planus, Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemones, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, taip pat ekonomines sąlygas ir aplinkos apsaugos reikalavimus;

33 straipsnis. Perdavimo tinklų plėtra ir įgaliojimai priimti sprendimus dėl investavimo

1. Perdavimo sistemos operatorius parengia ir ne rečiau kaip kas 2 metus iki liepos 1 dienos Tarybai pateikia 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, kuriame pateikiamas esamos ir

numatomos elektros energijos pasiūlos ir paklausos vertinimas, atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados, ir jį paskelbia savo interneto svetainėje. Prieš teikdamas šį tinklų plėtros planą Tarybai, perdavimo sistemos operatorius su suinteresuotomis elektros energetikos sektoriaus veiklos valdymo srities institucijomis ir kitais suinteresuotais asmenimis vykdo viešąsias konsultacijas, kurių metu pristatomos ir tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados. 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane visų pirma nurodoma:

<...>

39 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus pareigos

1. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo:

<...>

2) techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti jam priklausančius skirstomuosius tinklus ir jungiamąsias linijas su kitais elektros tinklais, atsižvelgdamas į Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemones, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, užtikrindamas patikimą skirstomųjų tinklų įrenginių darbą, efektyvų ir saugų tiekimą, laikydamasis aplinkos apsaugos ir energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų;

69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas

<...>

4. Nustatydama viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą, taip pat plėtoti elektros energijos paklausos valdymo priemonių, įskaitant paklausos telkimą, papildomų ir lankstumo paslaugų panaudojimą, skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydama viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo

sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos mažinimo ir paklausos valdymo priemonių diegimo perdavimo ir skirstomuosiuose tinkluose, įskaitant paklausos telkimo plėtrą, ir dėl gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymą dėl elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo.

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

1 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 33 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės perdavimo tinkluose, alternatyvos, siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka;“.

2. Papildyti 33 straipsnio 2 dalį 5 punktu:

„5) stebėjimo duomenų pagrindu kiekybiškai įvertintas bendras perdavimo sistemos operatoriaus perdavimo tinklų elektros energijos nuostolių dydis, perdavimo tinklų optimizavimo ir efektyvumo didinimo priemonės, kurias įmanoma techniškai ir finansiškai įgyvendinti, ir mažinant perdavimo tinklų elektros energijos nuostolius numatomas sutaupyti energijos kiekis.“

<...>

3. Papildyti 33 straipsnį 5¹ dalimi:

„5¹. Perdavimo sistemos operatorius privalo vykdyti 10 metų perdavimo tinklų plėtros plane numatytas priemones, įskaitant priemones optimizuoti perdavimo tinklus ir padidinti perdavimo tinklų efektyvumą.“

3 straipsnis. 39¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas

1. Skirstomųjų tinklų plėtra ir jai skirtos investicijos grindžiamos tinklo plėtros planu. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, kas 2 metus rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, grindžiamą jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa (planuojamais naujai prijungti gamybos pajėgumais ir vartotojų skaičiumi, įskaitant elektromobilių įkrovimo prieigas) bei perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstomis prielaidomis apie elektros energijos gamybos, tiekimo, vartojimo ir tarpsisteminių elektros energijos srautų tendencijas, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi,

taip pat Nacionaliniame pažangos plane ir kituose strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytais energetikos politikos strateginiais tikslais ir (ar) pažangos uždaviniais ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytomis įgyvendinimo priemonėmis, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendraisiais principais, taip pat tinklo optimizavimo galimybėmis, grindžiamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimu, siekiant įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą, reikiamomis vidutinės trukmės ir (ar) ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis. Taip pat skirstomųjų tinklų operatorius 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų plane stebėjimo duomenų pagrindu kiekybiškai įvertina bendrą skirstomųjų tinklų operatoriaus skirstomųjų tinklų elektros energijos nuostolių dydį, nurodo skirstomųjų tinklų optimizavimo ir efektyvumo didinimo priemones, kurias įmanoma techniškai ir finansiškai įgyvendinti, ir mažinant skirstomųjų tinklų elektros energijos nuostolius numatomą sutaupyti energijos kiekį. Skirstomųjų tinklų operatoriaus licencijoje nurodyta teritorija planavimo tikslais skirstoma į atskiras planavimo teritorijas pagal skirstomųjų tinklų operatoriaus analitiškai įvertinamą skirstomojo tinklo savybių vienaarūšiškumą, taip pat atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje numatytas erdvinio vystymo kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinius prioritetus.

<...>

4. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo vykdyti 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų plane numatytas priemones, įskaitant priemones optimizuoti skirstomuosius tinklus ir padidinti skirstomųjų tinklų efektyvumą.

<...>“

Gamtinių dujų įstatymas

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

<...>

7. **Gamtinių dujų įmonė** – asmuo, kuris verčiasi bent viena iš šių rūšių veikla: gamtinių dujų gavyba, perdavimu, skirstymu, skystinimu, tiekimu, laikymu, SGD pakartotiniu dujinimu ir SGD perkrova, ir yra atsakingas už susijusius su šių rūšių veikla komercinius, techninius ir (arba) eksploataavimo įpareigojimus.

15 straipsnis. Gamtinių dujų įmonių, vartotojų ir sistemos naudotojų santykiai

<...>

5. Gamtinių dujų įmonės optimizuoja gamtinių dujų vartojimą, teikdamos energijos valdymo paslaugas, kurdamos naujoviškas kainodaros formules, taikydamos pažangias matavimo

sistemas, diegdamos pažangiuosius tinklus ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlikdamos kitus gamtinių dujų vartojimo ekonomiškumą skatinančius veiksmus.

34 straipsnis. Skirstymo sistemos operatorių užduotys

1. Kiekvienas skirstymo sistemos operatorius yra atsakingas už ilgalaikį sistemos pajėgumą vykdyti pagrįstus gamtinių dujų skirstymo poreikius, ekonomiškai eksploatuojant, prižiūrint ir plėtojant saugią, patikimą ir veiksmingą sistemą, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos reikalavimus ir energijos vartojimo efektyvumą.

Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas

3 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„31 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus vykdoma tinklo plėtra ir įgaliojimai priimti sprendimus dėl investavimo

1. Perdavimo sistemos operatorius kas dvejus metus iki einamųjų metų liepos 1 dienos, pasikonsultavęs su suinteresuotaisiais subjektais, Tarybos nustatyta tvarka parengia ir Tarybai pateikia dešimties metų tinklo plėtros planą, kuris yra grindžiamas esama ir numatoma pasiūla bei paklausa. Tinklo plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.

2. Dešimties metų tinklo plėtros plane:

<...>

4) nurodomos investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones gamtinių dujų perdavimo sistemoje, alternatyvos siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka.

5) nurodomas stebėjimo duomenų pagrindu kiekybiškai įvertintas bendras perdavimo sistemos operatoriaus perdavimo sistemos gamtinių dujų nuostolių dydis, perdavimo sistemos optimizavimo ir efektyvumo didinimo priemonės, kurias įmanoma techniškai ir finansiškai įgyvendinti, ir mažinant perdavimo sistemos gamtinių dujų nuostolius numatomas sutaupyti energijos kiekis.

<...>

6. Perdavimo sistemos operatorius privalo vykdyti dešimties metų tinklo plėtros plane numatytas priemones, įskaitant priemones optimizuoti perdavimo sistemą ir padidinti perdavimo sistemos efektyvumą.

<...>“

4 straipsnis. 37¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 371 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„37¹ straipsnis. Skirstymo sistemos operatoriaus vykdoma tinklo plėtra

1. Skirstymo sistemos operatorius, aptarnaujantis daugiau negu 100 000 vartotojų, kas dvejus metus iki einamųjų metų liepos 1 dienos Tarybos nustatyta tvarka parengia ir savo interneto svetainėje paskelbia dešimties metų tinklo plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą (toliau – investicijų planas). Prieš investicijų plano paskelbimą skirstymo sistemos operatorius viešai konsultuojasi su kompetentingomis valstybės institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis. Investicijų plane, be kita ko, nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos tiekimo saugumui, patikimumui ir teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame investicijų plane, grindžiamame sistemos patikimumu, esama ir numatoma gamtinių dujų pasiūla ir paklausa gamtinių dujų sektoriuje, šio įstatymo reikalavimais, gamtinių dujų patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros gairėmis ir reikalavimais, nurodoma:

<...>

4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones gamtinių dujų skirstymo sistemoje, alternatyvos siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka.

5) stebėjimo duomenų pagrindu kiekybiškai įvertintas bendras skirstymo sistemos operatoriaus skirstymo sistemos gamtinių dujų nuostolių dydis, skirstymo sistemos optimizavimo ir efektyvumo didinimo priemonės, kurias įmanoma techniškai ir finansiškai įgyvendinti, ir mažinant skirstymo sistemos gamtinių dujų nuostolius numatomas sutaupyti energijos kiekis.

<...>

5. Skirstymo sistemos operatorius privalo vykdyti dešimties metų tinklo plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų plane numatytas priemones, įskaitant priemones optimizuoti skirstymo sistemą ir padidinti skirstymo sistemos efektyvumą.

<...>“

2 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo sistemos operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti energijos vartojimo efektyvumą, skatinti rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama didinti gamtinių dujų vartojimo efektyvumą, nustatydama viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos

	sąnaudų sumažėjimą dėl efektyvumo priemonių diegimo, įskaitant sutaupymą dėl gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo.“	
4. Nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos į metinę ataskaitą, rengiamą pagal Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnį ir Direktyvos(ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies i punktą, įtraukia konkretų skirsnį apie pažangą, padarytą didinant energijos vartojimo efektyvumą, kiek tai susiję su dujų ir elektros energijos infrastruktūros eksploatavimu. Tose ataskaitose nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos įvertina bendrą efektyvumą eksploatuojant dujų ir elektros energijos infrastruktūrą, nurodo perdavimo ir skirstymo sistemų operatorių įgyvendintas priemones ir, kai taikytina, pateikia rekomendacijas dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo, įskaitant ekonomiškai efektyvias alternatyvas, kurios sumažintų pikines apkrovas ir bendrą elektros energijos suvartojimą.	Energetikos įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 8 straipsnio 15 dalį ir ją išdėstyti taip: „15. Tarybos strateginio veiklos plano projektas skelbiamas viešai teisės aktų nustatyta tvarka. Pasibaigus kalendoriniams metams, Taryba per keturis mėnesius parengia praėjusių metų veiklos ataskaitą, kurioje pateikiami strateginio veiklos plano įgyvendinimo rezultatai, nurodomi veiksmai, kurių imtasi šiame įstatyme ir kituose įstatymuose Tarybai priskirtoms funkcijoms atlikti, pasiekti rezultatai, ir ją pateikia Respublikos Prezidentui, Seimui, Vyriausybei, o per šešis mėnesius šios ataskaitos dalis, skirtas gamtinių dujų ir elektros energetikos sektoriams, kaip nustatyta Gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 5 punkte ir Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnyje, – Europos Komisijai ir Europos Sąjungos Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrai (ACER), veikiančiai pagal Reglamentą (ES) 2019/942 (toliau – Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra). Veiklos ataskaitoje Taryba taip pat nurodo veiksmus, kurių imtasi šiame įstatyme ir kituose įstatymuose Tarybai priskirtoms funkcijoms atlikti, ir pasiektus rezultatus, atskiroje veiklos ataskaitos struktūrinėje dalyje nurodo pažangą, padarytą didinant energijos vartojimo efektyvumą, kiek tai susiję su elektros tinklų ir gamtinių dujų sistemų eksploatavimu, įvertina bendrą energijos vartojimo efektyvumą eksploatuojant elektros tinklus ir gamtinių dujų sistemas, nurodo perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių įgyvendintas priemones ir, jei turi rekomendacijų, perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams pateikia energijos vartojimo efektyvumo didinimo rekomendacijas, įskaitant ekonomiškai efektyvias alternatyvas, kaip sumažinti maksimalias elektros tinklų ir gamtinių dujų sistemų apkrovas ir bendrą elektros energijos ir gamtinių dujų suvartojimą. Taryba ataskaitą paskelbia savo interneto svetainėje. Tarybos finansinį ir veiklos auditą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.“	Visiškas
5. Valstybės narės užtikrina, kad elektros tinklo reguliavimas ir elektros tinklo tarifai atitiktų XIII priede nustatytus kriterijus, atsižvelgiant į tinklo kodeksus ir gaires, parengtus pagal Reglamentą (ES) 2019/943, ir Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 7 dalies a punkte nustatytą pareigą, kad būtinos investicijos į tinklus būtų daromos taip, kad būtų užtikrintas tinklų gyvybingumas.	Energetikos įstatymas 19 straipsnis. Energijos kainos <...> 2. Nustatant valstybės reguliuojamas kainas, turi būti numatytos būtinos energijos išteklių gavybos, energijos gamybos, pirkimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir šio įstatymo 8 straipsnio 18 dalyje numatytos išlaidos, įvertinta protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža ir (ar) nuosavybės grąža, taip pat gali būti atsižvelgiama į energetikos sektoriaus plėtrą ir energijos efektyvumą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą. Energetikos įmonėms, diegiant energetikos inovacijas, su šia veikla susijusios išlaidos pripažįstamos	Visiškas

pagrįstomis, vadovaujantis Tarybos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į vartotojų interesus, kad inovacijomis būtų siekiama energetikos sektoriaus efektyvumo, lankstumo ir tvarumo.

26 straipsnis. Konsultacijos ir bendradarbiavimas

<...>

3. Taryba, veikdama pagal šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose jai suteiktus įgaliojimus, viena ar kartu su kompetentingomis Lietuvos Respublikos, kitų valstybių narių ar Europos Sąjungos institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis siekia šių bendrųjų tikslų:

1) skatinti konkurencingos, saugios ir aplinką tausojančios lanksčios elektros energijos ir gamtinių dujų vidaus rinkos kūrimą Europos Sąjungoje, veiksmingą rinkos atvėrimą visiems Europos Sąjungos vartotojams ir tiekėjams, taip pat užtikrinti tinkamas veiksmingo ir patikimo elektros energijos tinklų veikimo sąlygas, atsižvelgiant į ilgalaikius tikslus;

2) plėtoti konkurencingas ir tinkamai veikiančias regionines tarpvalstybines elektros energijos ir gamtinių dujų rinkas Europos Sąjungoje;

3) panaikinti prekybos elektros energija ir gamtinėmis dujomis tarp valstybių narių apribojimus, įskaitant reikiamų tarpvalstybinių elektros energijos ir dujų perdavimo pajėgumų plėtos apribojimus, kad būtų patenkinta paklausa ir didinama nacionalinių rinkų integracija, kuri gali sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimui Europos Sąjungoje;

4) kuo rentabiliau plėtoti saugius, patikimus ir efektyvius tinklus (sistemą), kurie būtų naudojami nediskriminuojančiais pagrindais ir orientuojantis į vartotojus, ir skatinti tinklų (sistemos) tinkamumą ir bendruosius energetikos politikos tikslus atitinkantį energijos vartojimo efektyvumą, taip pat atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir paskirstytos gamybos integravimą dideliu ir mažu mastu tiek perdavimo, tiek skirstymo tinkluose ar sistemose bei sudaryti palankesnes sąlygas šiems tinklams (sistemoms), susijusiems (susijusioms) su kitais dujų ar šilumos perdavimo tinklais (sistema), eksploatuoti;

5) sudaryti palankesnes sąlygas naujų gamybos pajėgumų ir kitų energetikos įrenginių prieigai prie tinklų (sistemų), pirmiausia pašalinant kliūtis, trukdančias naujų rinkos dalyvių prieigą ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybą;

6) siekiant didinti sistemos, ypač energijos vartojimo, efektyvumą ir skatinti rinkos integraciją, užtikrinti, kad tinklų (sistemos) operatoriams ir tinklų (sistemos) naudotojams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpuoju ir ilgalaikiu laikotarpiu;

7) užtikrinti, kad veiksmingai veikiant nacionalinėms rinkoms vartotojai gautų naudos, skatinti veiksmingą konkurenciją ir bendradarbiaujant su kitomis vartotojų apsaugą užtikrinančiomis institucijomis padėti užtikrinti vartotojų apsaugą;

8) padėti siekti aukštų visuotinių ir viešųjų energijos ir energijos išteklių tiekimo paslaugų standartų, prisidėti prie socialiai pažeidžiamų vartotojų apsaugos ir padėti suderinti keitimosi būtinais duomenimis procedūras vartotojams keičiant tiekėjus.

Elektros energetikos įstatymas

4 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendrieji principai

Elektros energetikos sektoriaus veiklos valstybinis valdymas, reguliavimas, priežiūra ir kontrolė grindžiami šiais bendraisiais principais:

<...>

6) efektyvių išmaniųjų energijos tinklų, išmaniųjų energijos apskaitos sistemų ir atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo elektros energetikos sektoriuje plėtros skatinimo;

9 straipsnis. Tarybos funkcijos elektros energetikos sektoriuje

<...>

3. Taryba:

<...>

4) tvirtina elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų viršutinių ribų, garantinio tiekimo pažeidžiamiems vartotojams paslaugos kainos ir papildomų paslaugų įsigijimo dedamosios prie perdavimo paslaugos kainos skaičiavimo metodikas, nustato valstybės reguliuojamų paslaugų ir elektros energijos kainų viršutinės ribas, garantinio tiekimo pažeidžiamiems vartotojams paslaugos kainą ir papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos;

<...>

9) tvirtina tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainius, jų nustatymo metodiką, kurioje nustatytos ir įkainių apskaičiavimo sąlygos, vadovaudamasi šiame įstatyme nustatytais bendraisiais įkainių nustatymo reikalavimais;

67 straipsnis. Kainų reguliavimas

<...>

2. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų ir visuomeninės elektros energijos kainos reguliuojamos Tarybai nustatant viršutinės kainų ribas. Konkrečias perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų ir visuomeninės elektros energijos kainas ir tarifus nustato ir keičia paslaugos teikėjas.

3. Nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas kainų viršutinės ribas ir įvertinus kiekvienos energijos vartojimo efektyvumą didinančios priemonės sąnaudas ir naudą, turi būti numatytos būtinos ir pagrįstos tinklų operatorių reguliuojamos veiklos investicijos į energijos vartojimo

efektyvumo didinimo priemonės, įskaitant išmaniųjų elektros tinklų plėtrą ir išmaniųjų apskaitos sistemų diegimą, kurios skatintų tinklų operatorius efektyviau vykdyti reguliuojamą veiklą ir teikti tinklų naudotojams tokias paslaugas, kurios sudaro sąlygas toliau diegiant išmaniuosius elektros tinklus įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones. Tokios tinklų operatorių teikiamos paslaugos negali turėti neigiamos įtakos sistemos saugumui ir patikimumui.

69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas

<...>

5. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neturi riboti paslaugų, susijusių su elektros energijos paklausos valdymu, įskaitant paklausos telkimą, elektros energijos pajėgumų plėtrą, plėtojimo, įskaitant:

- 1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimą iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtrą;
- 2) elektros energijos sutaupymą dėl elektros energijos paklausos valdymo priemonių, įskaitant paklausos telkimą;
- 3) elektros energijos paklausos sumažinimą, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;
- 4) elektrinių prijungimą prie atitinkamos įtampos tinklų;
- 5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimą;
- 6) elektros energijos kaupimą.

<...>

7. Tarybai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Taryba.

	<p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos <...></p> <p>80. Kintamosios elektros energijos kainos sutartis (toliau – kintamosios kainos sutartis) – elektros energijos tiekėjo ir vartotojo sudaroma elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis, kurios kainodara atitinka kainos kitimą elektros energijos rinkoje, įskaitant kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkas, tokiais intervalais, kurie yra ne retesni kaip atsiskaitymai rinkoje.</p> <p>46² straipsnis. Elektros energijos tiekimas pagal kintamosios kainos sutartį</p> <p>1. Nepriklausomi tiekėjai gali siūlyti sudaryti kintamosios elektros energijos kainos sutartis vartotojams tik tuo atveju, kai vartotojų objektuose yra įrengti išmanieji apskaitos prietaisai.</p> <p>2. Nepriklausomi tiekėjai, turintys daugiau kaip 200 000 vartotojų, vartotojo, kurio objekte yra įrengtas išmanusis apskaitos prietaisas, prašymu privalo sudaryti su tokiu vartotoju kintamosios kainos sutartį. Tokiu atveju nepriklausomas tiekėjas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo vartotojo prašymo pateikimo dienos privalo parengti ir pateikti kintamosios kainos sutarties projektą. Elektros energijos tiekimui pagal kintamosios kainos sutartį taikomos šio įstatymo 46 ir 51 straipsnių nuostatos tiek, kiek jos neprieštarauja šio straipsnio nuostatoms.</p> <p>3. Tiekėjai privalo Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka informuoti vartotojus, su kuriais ketinama sudaryti kintamosios kainos sutartį, apie kintamosios kainos sutarčių teikiamas galimybes, veiksnius, kurie turi įtakos kintamosios kainos sandarai ir kainos kitimui, su tokiomis sutartimis susijusias išlaidas ir jų keliamą riziką, taip pat apie poreikį įrengti išmaniąsias apskaitos sistemas.</p> <p>4. Taryba jos nustatyta tvarka iki 2032 m. gruodžio 31 d. vykdo kintamosios kainos sutarčių pagrindinių pokyčių, įskaitant pasiūlymus rinkoje, poveikį vartotojų sąskaitoms, kainų svyravimo lygį, stebėseną ir teikia viešai informaciją apie tokios stebėsenos rezultatus.</p>	
6. Valstybės narės gali leisti nustatyti tokias tinklais perduodamos ir skirstomos energijos schemų ir tarifų struktūrų dalis, kurias taikant būtų siekiama socialinio tikslo, jei užtikrinama, kad bet kokie perdavimo ir skirstymo sistemos sutrikimai būtų kuo mažesni ir būtų proporcingi siekiamam socialiniam tikslui.	<p><i>Komentaras: tai dispozityvi direktyvos nuostata, kurios, kaip ir galiojančios direktyvos atveju, neplanuojama taikyti. Pažeidžiamų grupių socialinių tikslų gali būti ir yra siekiama per pvz. elektros energijos tiekimo dalies kainas (tarifus).</i></p>	
7. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad iš perdavimo ir skirstymo tarifų būtų pašalintos paskatos, kurios neigiamai veikia elektros energijos ir dujų gamybos,	<p>Elektros energetikos įstatymas 69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas <...></p>	Visiškas

<p>perdavimo, skirstymo ir tiekimo energijos vartojimo efektyvumą. Valstybės narės užtikrina infrastruktūros projektavimo ir esamos infrastruktūros eksploatavimo efektyvumą pagal Reglamentą (ES) 2019/943 ir tai, kad tarifai leistų reguliuoti apkrovą.</p>	<p>4. Nustatydama viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą, taip pat plėtoti elektros energijos paklausos valdymo priemonių, įskaitant paklausos telkimą, papildomų ir lankstumo paslaugų panaudojimą, skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydama viršutinės perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos mažinimo ir paklausos valdymo priemonių diegimo perdavimo ir skirstomuosiuose tinkluose, įskaitant paklausos telkimo plėtrą, ir dėl gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymą dėl elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo.</p> <p>Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas Pakeisti 9 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip: „4) užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo sistemos operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti energijos vartojimo efektyvumą, skatinti rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama didinti gamtinių dujų vartojimo efektyvumą, nustatydama viršutinės perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl efektyvumo priemonių diegimo, įskaitant sutaupymą dėl gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo.“</p>	
<p>8. Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai laikosi XIV priedo.</p>	<p>Elektros energetikos įstatymas 22 straipsnis. Gamintojų elektros energijos gamybos įrenginių prijungimas prie elektros tinklų <...> <...> 7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintai elektros energijai persiųsti:</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>1) parengia ir interneto svetainėje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;</p> <p>2) didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančio juo tapti asmens prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informaciją apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti prie tinklo nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).</p>	
<p>9. Kai tikslinga, nacionalinės reguliavimo institucijos gali reikalauti, kad perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai mažintų prijungimo ir sistemos naudojimo mokesčius ir tokiu būdu skatintų, kad didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiai būtų šalia šilumos paklausos vietų.</p>	<p><i>Komentaras: kol kas tokia galimybė Lietuvos teisinėje sistemoje nenumatoma naudotis, nes netikslinga – esant poreikiui, didelio naudingumo kogeneracija gali būti skatinama kitais būdais. Elektros energetikos įstatymo (suvestinė redakcija) 74 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyta, kad viena iš viešuosius interesus atitinkančias paslaugų elektros energetikos sektoriuje gali būti elektros energijos gamyba elektrinėse, kuriose elektros energija gaminama didelio naudingumo kogeneracijos būdu. Už šių paslaugų teikimą šio įstatymo straipsnyje numatytas specialus jų finansavimas. Be to, pagal šio įstatymo 31 str. 3 d. perdavimo sistemos operatorius pirmumo teise užtikrina kogeneracijos procese iš AEI ar nei AEI pagamintos elektros energijos priėmimą ir persiuntimą perdavimo tinklais.</i></p>	
<p>10. Didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos gamintojams, norintiems prisijungti prie tinklo, valstybės narės gali leisti skelbti konkursus prisijungimo darbams atlikti.</p>	<p><i>Komentaras: šių nuostatų taikyti neplanuojama, todėl jos neperkeliamos.</i></p>	
<p>11. Teikdamos ataskaitas pagal Direktyvą 2010/75/ES, ir nedarant poveikio tos direktyvos 9 straipsnio 2 daliai, valstybės narės apsvarsto galimybę įtraukti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo lygius įrenginiuose, kurių bendra nominali kuro deginimo šiluminė galia yra 50 MW arba didesnė, atsižvelgdamos į atitinkamus geriausius esamus gamybos būdus, parengtus pagal Direktyvą 2010/75/ES.</p>		
28 straipsnis		
Kvalifikacijos, akreditavimo ir sertifikavimo sistemų buvimas		
<p>1. Valstybės narės sukuria tinklą, kuriuo užtikrinama, kad su energijos vartojimo efektyvumu susijusių specialistų kompetencijos</p>	<p><i>Komentaras: Lietuvoje jau yra patvirtintos pakankamos specialistų kvalifikacijos sistemos. Tai padaryta Energetikos įstatymo 28 straipsnio nuostatomis, Įsakymo Nr. 1-220 ir Įsakymo Nr. 1-148 nuostatomis, taip pat VERT nutarimo Nr. O3E-1458 nuostatomis.</i></p>	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus</p>

<p>lygis atitiktų rinkos poreikius. Valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais, užtikrina, kad su energijos vartojimo efektyvumu susijusiems specialistams, įskaitant energetinių paslaugų teikėjus, energijos vartojimo audito paslaugų teikėjus, energetikos vadybininkus, nepriklausomus ekspertus, pastato dalių montuotojus, kaip nurodyta Direktyvoje 2010/31/ES, ir integruotų renovacijos darbų teikėjus, būtų taikomos sertifikavimo arba lygiavertės kvalifikacijos sistemos, įskaitant, kai reikia, tinkamas mokymo programas, ir kad jos būtų patikimos ir padėtų siekti nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ir bendrų Sąjungos dekarbonizavimo tikslų.</p>	<p>28 straipsnis. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacija ir atestavimas</p> <p>1. Energetikos darbuotojai ir energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai turi būti reikiamos kvalifikacijos, tinkamai pasirengę atlikti jiems pavestas užduotis, atestuoti šio įstatymo nustatyta tvarka ir turintys tai patvirtinantį galiojantį dokumentą. Energetikos darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus ir atestavimo tvarką nustato energetikos ministras, vadovaudamasis šiame straipsnyje nustatytais darbuotojų bendraisiais kvalifikaciniais (išsilavinimo ir darbo patirties) reikalavimais.</p> <p>2. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai privalo turėti inžinerijos mokslų studijų kryptų grupės aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą, ne mažesnę kaip trejų metų praktinio darbo patirtį energijos vartojimo efektyvumo srityje, taip pat turi periodiškai tobulinti kvalifikaciją, išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių energetikos objektų, įrenginių įrengimą, eksploatavimą, technologinių procesų vyksmą, reikalavimus. Specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus, taikomus energijos vartojimo auditą atliekantiems specialistams, nustato energetikos ministras.</p> <p>3. Inžinerinių kategorijų darbuotojai, vadovaujantys energetikos objektų, įrenginių įrengimo ir (ar) eksploatavimo darbams ir (ar) juos vykdančiais, privalo turėti ne žemesnį kaip inžinerijos, technologijų ir (ar) fizinių mokslų studijų kryptų grupės aukštąjį koleginių arba jam prilygintą išsilavinimą, išskyrus Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo nustatytą išsilavinimo reikalavimą, turėti minimalią darbo patirtį energetikos veiklos srityje, jeigu šis reikalavimas yra nustatytas pareigybės aprašyme ar nuostatuose, taip pat turi periodiškai tobulinti kvalifikaciją, išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių energetikos objektų, įrenginių įrengimą, eksploatavimą, techninę saugą ir kitą energetikos veiklą, reikalavimus.</p> <p>4. Valstybinės svarbos energetikos objektus eksploatuojančių energetikos įmonių vadovai ar jų įgalioti asmenys, kurie tiesiogiai vadovauja energetikos objektų, įrenginių eksploatavimo veiklai, privalo turėti inžinerijos, technologijų ir (ar) fizinių mokslų studijų kryptų grupės aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą, ne mažesnę kaip trejų metų darbo patirtį energetikos veiklos srityje, taip pat turi periodiškai tobulinti kvalifikaciją, išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių energetikos objektų, įrenginių įrengimą, eksploatavimą, techninę saugą ir kitą energetikos veiklą, reikalavimus.</p> <p>5. Energetikos įmonių, kurios neeksploatuoja valstybinės svarbos energetikos objektų, vadovai ar jų įgalioti asmenys, kurie tiesiogiai vadovauja energetikos įrenginių eksploatavimo veiklai, privalo turėti ne žemesnį kaip inžinerijos, technologijų ir (ar) fizinių mokslų studijų kryptų grupės aukštąjį koleginių arba jam prilygintą išsilavinimą, minimalią darbo patirtį energetikos veiklos srityje, jeigu šis reikalavimas yra nustatytas pareigybės aprašyme ar nuostatuose, taip</p>	<p>užtikrintas patikslinus šių poįstatyminių teisės aktų nuostatas)</p>
<p>Valstybės narės užtikrina, kad sertifikavimo arba lygiavertčių kvalifikacijos sistemų, įskaitant, kai reikia, tinkamas mokymo programas, teikėjai būtų akredituojami pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008 arba patvirtinami pagal suderintus nacionalinius teisės aktus ar standartus.</p>		
<p>2. Valstybės narės propaguoja dalyvavimą sertifikavimo, mokymo ir švietimo programose, kad būtų užtikrinta, jog kad energijos vartojimo efektyvumo srities specialistų kompetencijos lygis atitiktų rinkos poreikius.</p>		
<p>3. Ne vėliau kaip 2024 m. spalio 11 d. Komisija:</p>		
<p>a) bendradarbiaudama su valstybių narių paskirtų ekspertų grupe, nustato sistemą arba parengia kampaniją, kuria siekiama pritraukti daugiau žmonių būti energijos vartojimo efektyvumo srities specialistais, kartu</p>		

užtikrinant, kad būtų laikomasi nediskriminavimo principo;	pat turi periodiškai tobulinti kvalifikaciją, išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių energetikos objektų, įrenginių įrengimą, eksploatavimą, techninę saugą ir kitą energetikos veiklą, reikalavimus.	
b) įvertina, ar įmanoma sukurti bendro prieigos punkto platformą, kai įmanoma, pasinaudojant esamomis iniciatyvomis, siekdama padėti valstybėms narėms nustatyti priemones, kuriomis būtų užtikrinamas tinkamas kvalifikuotų specialistų lygis, būtinas norint neatsilikti nuo pažangos energijos vartojimo efektyvumo srityje tempo, kad būtų pasiekti Sąjungos klimato srities ir energetikos tikslai. Platformoje būtų suburiami valstybių narių ekspertai, socialiniai partneriai, švietimo įstaigos, akademinė bendruomenė ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai, kad būtų skatinama ir propaguojama su kvalifikacijos sistemomis ir mokymo programomis susijusi geriausia praktika, siekiant užtikrinti, kad būtų daugiau energijos vartojimo efektyvumo srities specialistų ir kad būtų perkvalifikuojami specialistai ir keliama esamų specialistų kvalifikacija, siekiant patenkinti rinkos poreikius.	<p>6. Specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus, taikomus energetikos darbuotojams, nustato Taryba. Šiame straipsnyje nustatytuose bendruosiuose kvalifikaciniuose reikalavimuose, taikomuose inžinerinių kategorijų darbuotojų, energetikos įmonių, kurios įrengia ir (ar) eksploatuoja energetikos objektus ir (ar) įrenginius, vadovams ar jų įgaliotiems asmenims, Taryba Bendroje energetikos darbuotojų atestavimo schemoje nurodo, kurios konkrečios aukštojo mokslo studijų krypties išsilavinimą turi turėti šie asmenys.</p> <p>7. Taryba nustatyta tvarka derina energetikos darbuotojų mokymosi programas, į kurias turi būti įtraukti ir efektyvaus energijos bei energijos išteklių vartojimo klausimai.</p> <p>8. Energetikos inžinerinių kategorijų darbuotojai, vadovaujantys energetikos objektų, įrenginių įrengimo ir (ar) eksploatavimo darbams ir (ar) juos vykdančiais, kurie neturi šio straipsnio 3 dalyje nurodyto išsilavinimo, tačiau iki 2018 m. gruodžio 31 d. buvo atestuoti šio straipsnio 3 dalyje nurodytiems darbams ir (ar) funkcijoms atlikti, gali būti periodiškai atestuojami atestavimo įstaigoje netaikant šio straipsnio 3 dalyje nustatyto reikalavimo turėti ne žemesnį kaip inžinerijos, technologijų ir (ar) fizinių mokslų studijų krypties grupės aukštąjį koleginių arba jam prilygintą išsilavinimą.</p>	
4. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėse sertifikavimo sistemose arba lygiavertėse kvalifikacijos sistemose, įskaitant, kai reikia, mokymo programas, būtų atsižvelgiama į galiojančius Europos arba tarptautinius energijos vartojimo efektyvumo standartus.	<p>Įsakymas Nr. 1-220</p> <p>2.1. energetikos darbuotojus nuo 2024 m. sausio 1 d. atestuoja:</p> <p>2.1.1. energetikos darbuotojų atestavimo įstaigos (toliau – atestavimo įstaigos), sudariusios sutartis su Valstybine energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) dėl energetikos darbuotojų atestavimo informacinės sistemos naudojimo. Atestavimo įstaigos energetikos darbuotojų atestavimą atlieka vadovaudamosi šio įsakymo 1 punkte nurodytu Energetikos darbuotojų atestavimo tvarkos aprašu ir Tarybos patvirtinta Bendrąja energetikos darbuotojų atestavimo schema, naudodamosi Tarybos sukurta energetikos darbuotojų atestavimo informacine sistema;</p> <p>2.1.2. energetikos įmonės vadovo sudaryta energetikos darbuotojų atestavimo komisija (toliau – Atestavimo komisija), kuri atestuoja tik šios energetikos įmonės darbininkų kategorijų darbuotojus, vykdančius energetikos objektų, įrenginių įrengimo ir (ar) eksploatavimo darbus. Atestavimo komisija darbininkų kategorijų energetikos darbuotojų atestavimą atlieka vadovaudamosi šio įsakymo 1 punkte nurodytu Energetikos darbuotojų atestavimo tvarkos aprašu ir energetikos įmonės vadovo patvirtinta energetikos darbuotojų atestavimo tvarka;</p>	
5. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos sertifikavimo sistemos, lygiavertės kvalifikacijos sistemos arba tinkamos mokymo programos būtų viešai prieinamos, ir bendradarbiauja tarpusavyje ir su Komisija sistemų palyginimo ir pripažinimo srityje.		

<p>Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių vartotojams informuoti apie sistemų prieinamumą pagal 29 straipsnio 1 dalį.</p>	<p>2.2. akredituotosios įstaigos pagal Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17024 „Atitikties įvertinimas. Bendrieji darbuotojų sertifikavimo įstaigoms keliami reikalavimai (ISO/IEC 17024:2012)“ nustatytus reikalavimus turi teisę pagal iki 2024 m. sausio 1 d. galiojusias Energetikos įstatymo ir Energetikos objektus, įrenginius įrengiančių ir (ar) eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 1-220 „Dėl Energetikos objektus, įrenginius įrengiančių ir (ar) eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatas energetikos darbuotojų atestavimo veiklą vykdyti iki 2024 m. rugpjūčio 1 d. Iki 2024 m. rugpjūčio 1 d. akredituotųjų įstaigų išduoti energetikos darbuotojų pažymėjimai galioja iki pažymėjime nurodytos datos.</p> <p>Įsakymu Nr. 1-220 patvirtintas Energetikos darbuotojų atestavimo tvarkos aprašas</p> <p>13.2. Bendroji energetikos darbuotojų atestavimo schema (toliau – Schema) – Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos tvirtinamas dokumentas, kuriame nustatomi visų kategorijų energetikos darbuotojų bendrieji ir specialieji kvalifikaciniai reikalavimai, šių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo reikalavimai, atestavimo procedūros ir energetikos darbuotojams suteikiamos teisės.</p> <p><...></p> <p>15. Taryba pagal Aprašą ir Schema, naudodamasi energetikos darbuotojų atestavimo informacine sistema, organizuoja energetikos darbuotojų atestavimą.</p> <p>VERT nutarimu Nr. O3E-1458 patvirtinta Bendroji energetikos darbuotojų atestavimo schema</p> <p>7. Energetikos darbuotojų atestavimo proceso dalyviai:</p> <p>7.1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba);</p> <p>7.2. atestavimo įstaigos;</p> <p>7.3. pareiškėjas ir energetikos darbuotojas.</p> <p>8. Tarybos pagrindinės funkcijos energetikos darbuotojų atestavimo srityje:</p> <p>8.1. tvirtina Schema;</p> <p>8.2. valdo, administruoja ir prižiūri energetikos darbuotojų atestavimo informacinę sistemą (toliau -EDAIS);</p> <p>8.3. pagal kompetenciją kontroliuoja atestavimo įstaigų vykdomą energetikos darbuotojų atestavimo veiklą.</p> <p>9. Atestavimo įstaigos pagrindinės funkcijos ir pareigos:</p> <p>9.1. sudaro sutartį su Taryba dėl naudojimosi EDAIS;</p> <p>9.2. atestuoja energetikos darbuotojus;</p> <p>9.3. išduoda energetikos darbuotojo pažymėjimą, sustabdo jo galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą arba panaikina galiojimą;</p>	
---	--	--

	<p>9.4. vertina paraiškas ir užtikrina, kad atestavimo procese dalyvautų atitinkamos kompetencijos paraiškos vertintojai;</p> <p>9.5. nagrinėja pareiškėjų ir energetikos darbuotojų skundus ir (ar) prašymus dėl atestavimo procedūrų ir priimtų sprendimų;</p> <p>9.6. savo interneto svetainėje skelbia:</p> <p>9.6.1. energetikos darbuotojų atestavimo tvarką;</p> <p>9.6.2. bendruosius ir specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus bei kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus energetikos darbuotojams;</p> <p>9.6.3. atestavimo paslaugų įkainius ir įmokos už suteiktą paslaugą apmokėjimo tvarką;</p> <p>9.6.4. skundų ir prašymų nagrinėjimo tvarką dėl atestavimo procedūrų ir priimtų sprendimų.</p>	
<p>6. Valstybės narės ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d., o vėliau – bent kas ketverius metus, įvertina, ar sistemos užtikrina energetinių paslaugų teikėjų, energijos vartojimo auditorių, energetikos vadybininkų, nepriklausomų ekspertų, pastato dalių montuotojų, kaip nurodyta Direktyvoje 2010/31/ES, bei integruotų renovacijos darbų teikėjų reikiamą kompetencijos lygį ir vienodas galimybes visiems asmenims laikantis nediskriminavimo principo. Valstybės narės taip pat įvertina atotrūkį tarp turimų ir reikalingų specialistų. Valstybės narės viešai paskelbia vertinimą ir jų rekomendacijas ir juos pateikia per elektroninę platformą, sukurtą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 28 straipsnį.</p>	<p><i>Komentaras: Energetikos ministerija viešojo pirkimo būdu įsigijo studijos parengimą. Studijoje bus įvertintas šios direktyvos dalies reikalaujamas įvertinti aspektas ir informuota Europos Komisija.</i></p>	
29 straipsnis		
Energetinės paslaugos		
<p>1. Siekiant skatinti energetinių paslaugų rinką ir MVĮ galimybes į ją patekti, valstybės narės platina aiškią ir lengvai prieinamą informaciją apie:</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos</p> <p><...></p> <p>3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtotis energijos taupymo paslaugų rinkai ir palengvinti patekimą į ją mažoms ir vidutinėms įmonėms, Energetikos ministerija:</p>	Visiškas

<p>a) esamas energetinių paslaugų sutartis ir sąlygas, kurias reikėtų įtraukti į tokias sutartis, kad būtų užtikrintas energijos taupymas ir galutinių vartotojų teisės;</p> <p>b) finansines priemones, skatinamąsias priemones, dotacijas, apyvartinius fondus, garantijas, draudimo sistemas ir paskolas energijos vartojimo efektyvumo paslaugų projektams remti;</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai ir palengvinti patekimą į ją mažoms ir vidutinėms įmonėms, Energetikos ministerija: 1) savo interneto svetainėje skelbia rekomendacijas, užtikrinančias energijos taupymą ir galutinės energijos vartotojų interesus pagal energijos taupymo paslaugų sutartis, taip pat informaciją apie skatinimo priemones, skirtas projektams, kuriuos įgyvendinant teikiamos energijos taupymo paslaugos, remti;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>c) esamus energetikos paslaugų teikėjus, pavyzdžiui, ESCO, kurie yra kvalifikuoti arba sertifikuoti ir kurių kvalifikacija arba sertifikatai atitinka 28 straipsnį;</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai ir palengvinti patekimą į ją mažoms ir vidutinėms įmonėms, Energetikos ministerija: <...> 4) savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką, įskaitant informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikėjų priežiūros ir kokybės užtikrinimo tvarką, kvalifikuotus energijos taupymo paslaugų teikėjus ir kitą informaciją, susijusią su energijos taupymo paslaugų teikimu;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>d) esamas stebėsenos ir tikrinimo metodikas ir kokybės kontrolės sistemas.</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai ir palengvinti patekimą į ją mažoms ir vidutinėms įmonėms, Energetikos ministerija: <...> 4) savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką, įskaitant informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikėjų priežiūros ir kokybės užtikrinimo tvarką, kvalifikuotus energijos taupymo paslaugų teikėjus ir kitą informaciją, susijusią su energijos taupymo paslaugų teikimu;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>2. Valstybės narės skatina kurti kokybės ženklus, <i>inter alia</i>, prekybos asociacijų kokybės ženklus, kai aktualu, remiantis Europos arba tarptautiniais standartais.</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai ir palengvinti patekimą į ją mažoms ir vidutinėms įmonėms, Energetikos ministerija: <...> 2) savo interneto svetainėje skatina kokybės ženklų, susijusių su energijos taupymo paslaugų teikimu pagal Europos Sąjungos arba tarptautinius standartus, kūrimą;</p>	<p>Visiškas</p>

<p>3. Valstybės narės užtikrina, kad esamų energetinių paslaugų teikėjų, kurie yra kvalifikuoti arba sertifikuoti ir kurių kvalifikacija arba sertifikatai atitinka 28 straipsnį, sąrašas būtų viešai prieinamas ir reguliariai atnaujinamas, arba suteikia galimybę naudotis sąsaja, kurioje energetinių paslaugų teikėjai galėtų pateikti tą informaciją.</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtotis energijos taupymo paslaugų rinkai ir palengvinti patekimą į ją mažoms ir vidutinėms įmonėms, Energetikos ministerija: <...> 4) savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką, įskaitant informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikėjų priežiūros ir kokybės užtikrinimo tvarką, kvalifikuotus energijos taupymo paslaugų teikėjus ir kitą informaciją, susijusią su energijos taupymo paslaugų teikimu;</p>	<p>Visiškas</p>
<p>4. Valstybės narės skatina ir užtikrina, kai tai techniniu ir ekonominiu požiūriu įmanoma, kad viešosioms įstaigoms priklausančių didelių pastatų renovacijai būtų sudaromos sutartys dėl energijos vartojimo efektyvumo. Didelių negyvenamųjų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 750 m², renovacijos atveju valstybės narės užtikrina, kad viešosios įstaigos įvertintų galimybę sudaryti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir naudotis kitomis energiniu naudingumu grindžiamomis energetinėmis paslaugomis. <...></p>	<p>Įstatymo projektas 7 straipsnis. Viešųjų subjektų pareigos didinant energijos vartojimo efektyvumą <...> 11. Prieš atnaujinant viešiesiems subjektams nuosavybės teise priklausančius ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomus pastatus, kurie įtraukti į šio straipsnio 8 dalyje nurodytus sąrašus ir kurių naudingasis plotas yra didesnis kaip 750 m², viešieji subjektai privalo įvertinti, ar įmanoma sudaryti šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nurodytas energijos taupymo paslaugų sutartis ir naudotis kitomis energijos vartojimo efektyvumą didinančiomis paslaugomis. Viešieji subjektai, prieš atnaujinami jiems nuosavybės teise priklausančius ar viešųjų subjektų patikėjimo teise valdomus pastatus, kurių naudingasis plotas yra didesnis kaip 750 m², sudaro šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nurodytas energijos taupymo paslaugų sutartis ir (ar) naudojami kitomis energijos vartojimo efektyvumą didinančiomis paslaugomis, jeigu atliktas vertinimas parodė, kad sudaryti tokias sutartis ir (ar) naudotis kitomis energijos vartojimo efektyvumą didinančiomis paslaugomis techniškai įmanoma (be apribojimų yra galimybė sudaryti tokias sutartis ir (ar) naudotis kitomis energijos vartojimo efektyvumą didinančiomis paslaugomis) ir dėl naudojimosi tokiomis paslaugomis bus didesnis skirtumas tarp dėl tokių paslaugų teikimo sukuriamos naudos ir dėl jų teikimo patiriamų sąnaudų, nei skirtumas tarp atnaujinant pastatą sukuriamos naudos ir pastato atnaujinimo sąnaudų viešiesiems subjektams atnaujinant tokius pastatus patiems.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>Valstybės narės gali skatinti viešąsias įstaigas sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo derinti su platesnėmis energetinėmis paslaugomis, įskaitant reguliavimą apkrova ir energijos kaupimą, kad būtų užtikrintas energijos taupymas ir ilgainiui išlaikomi pasiekti rezultatai, vykdant nuolatinę stebėseną, efektyvią eksploataciją ir techninę priežiūrą.</p>	<p><i>Komentaras: tai dispozityvi nuostata, kuria neplanuojama naudotis.</i></p>	

<p>5. Valstybės narės remia viešąjį sektorių jam priimant pasiūlymus dėl energetinių paslaugų, visų pirma dėl pastatų atnaujinimo; tai daroma:</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai ir palengvinti patekimą į ją mažoms ir vidutinėms įmonėms, Energetikos ministerija:</p>	<p>Visiškas</p>
<p>a) rengiant pavyzdines sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, į kurias įtraukiamos bent XV priede išvardytos nuostatos ir kuriose atsižvelgiama į esamus Europos arba tarptautinius standartus, turimas konkursų rengimo gaires ir Eurostato vadovą dėl sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo traktavimo valdžios sektoriaus sąskaitose;</p> <p>b) teikiant informaciją apie sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo geriausios praktikos pavyzdžius, įskaitant, jei ji turima, kaštų ir naudos analizę, paremtą gyvavimo ciklo metodu;</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai, Energetikos ministerija: 1) savo interneto svetainėje skelbia rekomendacijas, užtikrinančias energijos taupymą ir galutinės energijos vartotojų interesus pagal energijos taupymo paslaugų sutartis, taip pat informaciją apie skatinimo priemones, skirtas projektams, kuriuos įgyvendinant teikiamos energijos taupymo paslaugos, remti; 2) savo interneto svetainėje skatina kokybės ženklų, susijusių su energijos taupymo paslaugų teikimu pagal Europos Sąjungos arba tarptautinius standartus, kūrimą; 3) tvirtina pavyzdines energijos taupymo paslaugų sutarčių sąlygas, savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie geriausią praktiką sudarant ir vykdančią energijos taupymo sutartis, įskaitant kaštų ir naudos analizės rezultatus, atsižvelgiant į gyvavimo ciklo metodo taikymą, ir konsultuoja perkančiąsias organizacijas energijos taupymo paslaugų klausimais;</p>	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus Įsakymą Nr. 1-221)</p>
<p>c) skatinant ir sukuriant viešą pagal sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo įgyvendintų ir vykdomų projektų duomenų bazę, kurioje nurodomas numatomas sutaupyti ir sutaupyta energijos kiekis.</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai, Energetikos ministerija: <...> 5) viešai skelbia informaciją apie pagal viešųjų subjektų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų sudarytas energijos taupymo paslaugų sutartis įgyvendintus ir vykdomus viešųjų subjektų projektus, nurodo numatomą sutaupyti ir sutaupytą energijos kiekį, taip pat kasmet atnaušina tokią informaciją.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>6. Valstybės narės remia tinkamą energetinių paslaugų rinkos veikimą, imdamosi šių priemonių:</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai, Energetikos ministerija: 1) savo interneto svetainėje skelbia rekomendacijas, užtikrinančias energijos taupymą ir galutinės energijos vartotojų interesus pagal energijos taupymo paslaugų sutartis, taip pat</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>informaciją apie skatinimo priemones, skirtas projektams, kuriuos įgyvendinant teikiamos energijos taupymo paslaugos, remti;</p> <p>2) savo interneto svetainėje skatina kokybės ženklų, susijusių su energijos taupymo paslaugų teikimu pagal Europos Sąjungos arba tarptautinius standartus, kūrimą;</p> <p>3) tvirtina pavyzdines energijos taupymo paslaugų sutarčių sąlygas, savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie geriausią praktiką sudarant ir vykdant energijos taupymo sutartis, įskaitant kaštų ir naudos analizės rezultatus, atsižvelgiant į gyvavimo ciklo metodo taikymą, ir konsultuoja perkančiąsias organizacijas energijos taupymo paslaugų klausimais;</p>	
<p>a) nustatydamos vieną ar daugiau kontaktinių centrų, kuriuose galutiniai vartotojai gali gauti 1 dalyje nurodytą informaciją, ir viešindamos informaciją apie juos;</p> <p>b) šalindamos reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir (arba) kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais energijos taupymo priemonėms nustatyti ar įgyvendinti;</p> <p>c) kurdamos patariamąsias įstaigas, nepriklausomus rinkos tarpininkus, įskaitant vieno langelio principu veikiančius centrus arba panašius paramos mechanizmus, ir stiprindamos jų vaidmenį, kad būtų skatinama rinkos paklausos ir pasiūlos plėtra, taip pat pateikdamos informaciją apie tuos paramos mechanizmus viešai, kad ji būtų prieinama rinkos dalyviams.</p>	<p>Įstatymo projektas 12 straipsnis. Vartotojų skatinimas, konsultavimas ir su vartotojais susijusių sprendimų koordinavimas <...> 2. Siekiant konsultuoti apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, vadovaudamasi vieno langelio principu: <...> 3) konsultuoja energijos vartotojus energijos vartojimo elgsenos, energijos taupymo paslaugų klausimais, taip pat energijos vartotojams teikia su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis susijusią teisinę informaciją;</p> <p><i>Komentaras: direktyvos 6 dalies b punkte nurodytos kliūtys nenustatytos, todėl šiuo metu nėra ką konkrečiai šalinti.</i></p>	Visiškas
<p>7. Siekdamas remti tinkamą energetinių paslaugų rinkos veikimą, valstybės narės gali sukurti atskirą mechanizmą arba paskirti ombudsmeną, kuris užtikrintų veiksmingą skundų nagrinėjimą ir neteisminį ginčų dėl energetinių paslaugų ir sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo sprendimą.</p>	<p>Įstatymo projektas 11 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos <...> 4. Skundai ir ginčai dėl energijos taupymo paslaugų teikimo nagrinėjami Energetikos įstatymo ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.</p> <p>Energetikos įstatymas 34 straipsnis. Ginčų sprendimas ne teismo tvarka 4. Vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, energijos</p>	Visiškas

	<p>taupymo paslaugų teikimo, dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant, skirstant, perduodant, laikant energiją, dėl prisijungimo, mokėjimo už suvartotą energiją ar paslaugas, valstybės reguliuojamų kainų ir (ar) tarifų taikymo, dėl energijos ir energijos išteklių tiekimo srautų balansavimo, taip pat kitus vartotojų ir energetikos įmonių ginčus energetikos srityje ne teismo tvarka nagrinėja Taryba.</p> <p>Vartotojų teisių apsaugos įstatymas 22 straipsnis. Vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos 1. Vartojimo ginčus ne teismo tvarka nagrinėja šios institucijos (toliau – vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos): 3) Valstybinė energetikos reguliavimo taryba – vartotojų ir energetikos įmonių, geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo įmonių ginčus dėl apmokėjimo už suvartotą energiją ar paslaugas, dėl valstybės reguliuojamų kainų ir (ar) tarifų taikymo, dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant, skirstant, perduodant, laikant energiją, dėl prisijungimo, energijos ir energijos išteklių tiekimo srautų balansavimo, vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, taip pat vartotojų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų ginčus dėl energijos taupymo paslaugų teikimo ir kitus vartotojų ir energetikos įmonių ginčus energetikos srityje; <...> 6) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba – ginčus kitose, šio straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nenurodytose, vartotojų teisių apsaugos srityse.</p>	
<p>8. Valstybės narės užtikrina, kad energijos skirstytojai, skirstymo sistemos operatoriai ir mažmeninės prekybos energija įmonės nevykdytų jokios veiklos, kuri galėtų kliudyti energetinių paslaugų ar energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių paklausai ir teikimui arba trukdytų tokių paslaugų ar priemonių rinkų raidai, įskaitant konkurentų neįsileidimą į rinką ar piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi.</p>	<p>Elektros energetikos įstatymas 9 straipsnis. Tarybos funkcijos elektros energetikos sektoriuje 4. Taryba turi užtikrinti konkurenciją tarp elektros energijos rinkos dalyvių, atskirų rinkos dalyvių ir vartotojų nediskriminavimą bei nustatytos kokybės paslaugų teikimą vartotojams. Siekdama šio tikslo, Taryba kontroliuoja: <...> 8) kad būtų užtikrintas efektyvus elektros energijos rinkos veikimas ir užkertamas kelias asmenims piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi rinkoje ar kitokiais veiksmais daryti neigiamą įtaką efektyviai konkurencijai tarp elektros energijos rinkos dalyvių;</p> <p>Gamtinių dujų įstatymas 10 straipsnis. Konkurencijos priežiūra energetinių išteklių rinkoje 1. Taryba prižiūri, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingai konkurencijai energetinių išteklių rinkoje ir sąlygos, užkertančios kelią asmenims piktnaudžiauti didele įtaka gamtinių dujų rinkoje.</p>	<p>Visiškas</p>

Energetikos įstatymas**36 straipsnis. Sankcijos ir jų taikymo tvarka**

1. Energetikos įmonėms už pažeidimus vykdant reguliuojamąją veiklą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytus pažeidimus, užtikrinant atitiktį teisės aktų nustatytoms reguliuojamosios veiklos sąlygoms, Taryba skiria baudas:

<...>

2) už teisės aktų nustatytų reguliuojamosios veiklos sąlygų pažeidimą arba jų nevykdymą, už Tarybos įpareigojimų (nurodymų) nevykdymą arba vykdymą ne laiku, už Tarybos didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčiam asmeniui nustatytų įpareigojimų nevykdymą, už įsipareigojimų nesilaikymą vertikalios integracijos įmonei ir (ar) tinklų operatoriui – iki 10 procentų šios energetikos įmonės metinių pajamų, o kitą energetikos veiklą vykdančioms įmonėms – iki 10 procentų energetikos veiklą vykdančios įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas;

3) už veiklos saugumo ir patikimumo bei vartotojų nediskriminavimo principų pažeidimą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus, už reguliuojamosios veiklos sąlygų pakartotinį pažeidimą per kalendorinius metus vertikalios integracijos įmonei ir (ar) tinklų operatoriui – iki 10 procentų šios energetikos įmonės metinių pajamų, o kitą energetikos veiklą vykdančioms įmonėms – iki 10 procentų energetikos veiklą vykdančios įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas;

Konkurencijos įstatymas**7 straipsnis. Draudimas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi**

Draudžiama piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi atitinkamoje rinkoje atliekant įvairius veiksmus, kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, nepagrįstai varžo kitų ūkio subjektų galimybes veikti rinkoje arba pažeidžia vartotojų interesus, įskaitant:

- 1) tiesioginį ar netiesioginį nesąžiningų kainų arba kitų pirkimo ar pardavimo sąlygų primetimą;
- 2) prekybos, gamybos ar techninės pažangos ribojimą darant žalą vartotojams;
- 3) panašaus pobūdžio sutartyse nevienodų (diskriminacinių) sąlygų taikymą atskiriems ūkio subjektams, taip sudarant jiems skirtingas konkurencijos sąlygas;
- 4) sutarties sudarymą, kai kitai sutarties šaliai primetami papildomi įsipareigojimai, kurie pagal komercinį pobūdį ar paskirtį nėra tiesiogiai susiję su sutarties objektu.

18 straipsnis. Konkurencijos tarybos funkcijos ir įgaliojimai

1. Konkurencijos taryba:

	<...> 5) tiria ir nagrinėja šio įstatymo, Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo (toliau – Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas) ir kitų įstatymų, kurių laikymosi priežiūrą vykdo Konkurencijos taryba, pažeidimus ir taiko pažeidėjams šiuose įstatymuose numatytas sankcijas;	
30 straipsnis		
Nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas, finansavimas ir techninė parama		
1. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas sukurti finansavimo priemonės arba naudotis esamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis, kad būtų padidinta daugiašalio finansavimo ir dotacijų, finansinių priemonių ir techninės pagalbos derinio teikiama nauda.	<i>Komentaras: nuostatas perkelia šių poįstatyminių teisės aktų nuostatos:</i> 1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimas Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ 2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimas Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“.	Visiškas
2. Komisija, kai tikslinga, tiesiogiai arba pasitelkdama finansų įstaigas, padeda valstybėms narėms sukurti finansavimo priemones ir projektų rengimo pagalbos centrus nacionaliniu, regionų ar vietos lygmenimis, skirtus investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą įvairiuose sektoriuose didinti ir energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, pažeidžiamiems vartotojams, asmenims iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims apsaugoti bei įgalinti, taip pat integruojant lygybės principą, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje.	<i>Komentaras: nuostata skirta Europos Komisijai, todėl jos nereikia perkelti.</i>	
3. Valstybės narės priima priemones, kuriomis skatinami skolinimo produktai energijos vartojimo efektyvumui didinti, pavyzdžiui, žaliosios hipotekos paskolos ir užtikrintos ar neužtikrintos žaliosios paskolos, ir užtikrina, kad finansų įstaigos plačiai ir nediskriminuodamos tuos produktus siūlytų ir	<i>Komentaras: nuostatos bus perkeltos pakeitus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos nurodytus poįstatyminius teisės aktus ir dokumentus.</i>	Dalinis

<p>kad jie būtų matomi ir prieinami vartotojams. Atsižvelgdamos į pagal 10 dalį Komisijos pateiktas gaires, valstybės narės patvirtina priemonės, kuriomis sudaromos sąlygos įgyvendinti išsimokėjimo apmokant sąskaitas už komunalines paslaugas ir mokant mokesčius schemas. Valstybės narės užtikrina, kad bankai ir kitos finansų įstaigos gautų informaciją apie galimybes dalyvauti finansuojant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, kuriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes. Valstybės narės skatina kurti investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą skirtas paskolų garantijų priemones.</p>		
<p>4. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės skatina nustatyti finansinės paramos schemas, kuriomis siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, skirtų iš esmės atnaujinti individualaus ir centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas, panaudojimą.</p>		
<p>5. Valstybės narės skatina nustatyti vietos lygmens ekspertines žinias ir techninę pagalbą, kai tinkama, pasitelkiant esamus tinklus ir infrastruktūrą, kad būtų teikiamos konsultacijos dėl geriausios praktikos, susijusios su vietos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų dekarbonizavimu, pavyzdžiui, dėl galimybių gauti specialią finansinę paramą.</p>	<p><i>Komentaras: nuostata bus perkelta pakeitus direktyvos perkėlimo plane prie šios nuostatos nurodytą poįstatyminių teisės aktų – Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2022 m. liepos 1 d. įsakymą Nr. 1-211 „Dėl Viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros įstatų patvirtinimo“.</i></p>	<p>Dalinis</p>
<p>6. Komisija sudaro palankesnes sąlygas kompetentingoms nacionalinėms ar regionų institucijoms ar įstaigoms keisti geriausios praktikos pavyzdžiais, be kita ko, rengiant metinius reguliavimo subjektų susitikimus, naudojant viešai prieinamas duomenų bazines, kuriose pateikiama informacija apie tai, kaip</p>		

valstybės narės įgyvendina priemones, ir pateikiant skirtingų valstybių palyginimus.		
7. Siekiant mobilizuoti privatųjį finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms ir padėti pasiekti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslus bei užtikrinti nacionalinius įnašus pagal šios direktyvos 4 straipsnį, taip pat pasiekti Direktyvos 2010/31/ES tikslus, Komisija veda dialogą tiek su viešosiomis, tiek su privačiomis finansų įstaigomis, taip pat atitinkamais konkrečiais sektoriais, kad būtų nustatyti poreikiai ir galimi veiksmai, kurių ji galėtų imtis.	<i>Komentaras: nuostatos skirtos Europos Komisijai, todėl jų perkelti nereikia.</i>	
8.7 dalyje nurodytus veiksmus sudaro šie elementai:		
a) kapitalo investicijų į energijos vartojimo efektyvumą sutelkimas, atsižvelgiant į sutaupytos energijos platesnio pobūdžio poveikį;		
b) finansų įstaigų nustatytinų specialių energijos vartojimo efektyvumo finansinių priemonių ir plataus masto finansavimo schemų įgyvendinimo palengvinimas;		
c) geresnių energijos ir finansų sričių veiklos rezultatų duomenų užtikrinimas imantis šių veiksmų:		
i) toliau nagrinėjant, kaip investicijos į energijos vartojimo efektyvumą padidina pagrindinio turto vertę;		
ii) remiant tyrimus, kuriais siekiama įvertinti investicijų į energijos vartojimo efektyvumą su energija nesusijusios naudos monetizavimą.		
9. Siekiant sutelkti privatųjį finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės:		

a) apsversto būdus, kaip geriau pasinaudoti energijos naudojimo vadybos sistemomis ir energijos vartojimo auditais pagal 11 straipsnį siekiant paveikti sprendimų priėmimą;		
b) optimaliai naudojasi galimybėmis ir priemonėmis, prieinamomis iš Sąjungos biudžeto ir pasiūlytomis Pažangiojo išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyvoje bei 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikate „Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas“.		
10. Komisija ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. pateikia valstybėms narėms ir rinkos dalyviams gaires, kaip paskatinti privačiojo sektoriaus investicijas.		
Gairių tikslas – padėti valstybėms narėms ir rinkos dalyviams plėtoti ir įgyvendinti jų investicijas į energijos vartojimo efektyvumą, be kita ko, pagal įvairias Sąjungos programas, ir pasiūlyti tinkamus finansinius mechanizmus ir novatoriškus finansavimo sprendimus, derinamus su dotacijomis, finansinėmis priemonėmis ir projektų rengimo pagalba, siekiant išplėsti esamas iniciatyvas ir panaudoti Sąjungos programas kaip katalizatorių siekiant pritraukti ir paskatinti privatųjį finansavimą.		
11. Valstybės narės gali įsteigti nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą. Šio fondo tikslas – įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones, siekiant padėti valstybėms narėms užtikrinti 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus ir orientacines trajektorijas. Nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas gali būti įsteigtas kaip specialus fondas pagal jau esamą nacionalinę	<i>Komentaras: fondo veiklą reglamentuoja 2015 m. vasario 18 d. Energijos efektyvumo fondo (toliau – ENEF) steigimo ir finansavimo sutartis Nr. IS-12 /2015/19-10/8-5. Iš ENEF anksčiau buvo finansuojamos 2 priemonės: 1) lengvatinių paskolų finansinė priemonė, kuri apima valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų atnaujinimą didinant energijos vartojimo efektyvumą; 2) garantijų finansinė priemonė, kuri apima miestų gatvių apšvietimo modernizavimą didinant energijos vartojimo efektyvumą. Pagal paskutinius įsigaliojusius aukščiau nurodytos sutarties ir jos priedų pakeitimus, ENEF išplėstas (papildytas) ir kitomis papildomomis priemonėmis: a) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų ir piliečių energetikos bendrijų finansinė priemonė, kurios lėšomis (lengvatinių paskolų ir dotacijų forma) bus finansuojamos bendrijos pagal pagrindinį veikimo</i>	Dalinis (visiškas perkėlimas bus, kai bus pakeista fondo steigimo sutartis)

priemonę, kuria skatinamos kapitalo investicijos. Nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas gali būti finansuojamas pajamomis iš pastatų ir transporto sektoriams skirtų apyvartinių taršos leidimų aukcionų pagal ES ATLPS.

modelio principą – tam tikra bendrijos įrengtos ar įsigytos elektrinės pajėgumų dalis bus perduodama energetinį nepriteklių patiriantiems asmenims, tokiu būdu sumažinant šių asmenų elektros sąskaitas; energijos efektyvumo priemonių diegimas centralizuoto šilumos tiekimo įmonėse; atsinaujinančių išteklių priemonių diegimas centralizuoto šilumos tiekimo įmonėse ir nepriklausomų šilumos gamintojų įmonėse. Taip pat planuojama, kaip kad reikalauja naujos EE direktyvos Nr. 2023/1791 30 straipsnis, ENEF naudoti įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo priemones, siekiant užtikrinti direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus ir orientacines trajektorijas. Taip pat planuojama, kad pirmiausiai ENEF bus dar platesne apimti naudojamas įgyvendinti energijos efektyvumo didinimo priemones pažeidžiamiesiems asmenims ir kitoms pažeidžiamų asmenų grupėms, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius asmenis. Kaip numatyta šioje direktyvoje, iš ENEF taip pat planuojama finansuoti MVĮ skirtas energijos vartojimo efektyvumo priemones.

Energijos efektyvumo fondo steigimo ir finansavimo sutartis (2024 m. redakcija)

ENEf	Šalių įsteigtas Energijos efektyvumo fondas, finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, EGADP paskolos ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis
------	--

3.1. Šalys susitaria, kad ENEF įsteigtas kaip fondų fondas, remiantis Reglamento (ES) Nr.1303/2013 2 straipsnio 27 punktu (atitinka Reglamento (ES) 2021/1060 kontroliuojantįjį fondą).

<...>

3.4. ENEF tikslai:

3.4.1. didinti energijos efektyvumą, investuojant į viešąją infrastruktūrą;

3.4.2. skatinti AIEB ir PEB, kurių veikla nukreipta į energetinio nepritekliaus mažinimą;

3.4.3. investuoti į elektros energijos iš AEI gamybos įrenginius;

3.4.4. investuoti į AEI naudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones CŠVT sektoriuje;

3.5. investuoti į centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones.

Energijos efektyvumo
fondo steigimo ir
finansavimo sutarties

	<p style="text-align: right;">A PRIEDAS</p> <p><...></p> <p>1. ENEF tikslai ir uždaviniai</p> <p>3.1. ENEF tikslai</p> <p>ENEF strateginiai tikslai:</p> <p>1) prisidėti prie Lietuvos strateginių tikslų (spartinti su AEI susijusių technologijų diegimą, mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją, skatinti tvaraus energetinio nepritekliaus Lietuvoje sumažinimą, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui, skatinti aplinkos kokybės gerinimo ir gamtos išteklių naudojimo darną) energijos vartojimo efektyvumo srityje;</p> <p>2) skatinti AEI plėtrą elektros energetikos ir šilumos sektoriuose įvairioms tikslinėms grupėms (viešajam, privačiajam sektoriams, nepriteklių patiriantiems asmenims, energetikos bendrijoms, šilumos tiekėjams, nepriklausomiems šilumos gamintojams), užtikrinant jų energetinį savarankiškumą, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo.</p> <p>Su ENEF Finansinių priemonių įgyvendinimu susiję tikslai:</p> <p>1. Centrinės valdžios pastatų modernizavimo finansinės priemonės (2014–2020 m.) tikslas – atnaujinti valstybei arba viešosioms įstaigoms, kurių savininkas yra valstybė, nuosavybės teise priklausančius ar perduotus centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui šildomus ir (arba) vėsinaamus arba planuojamus šildyti ir (arba) vėsinti viešuosius pastatus (toliau – viešieji pastatai), siekiant padidinti viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą – pasiekti mažiausiai C energinio naudingumo klasę ir pagerinti pastatų bei jų inžinerinių sistemų fizines ir energetines savybes, vadovaujantis Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa..</p> <p>2. Finansinės priemonės „Viešųjų pastatų atnaujinimas“ tikslas – atnaujinti viešuosius pastatus, siekiant padidinti jų energijos vartojimo efektyvumą – pasiekti mažiausiai B energinio naudingumo klasę ir pagerinti viešųjų pastatų bei jų inžinerinių sistemų fizines ir energetines savybes, vadovaujantis Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa. Nuo Europos parlamento ir tarybos 2023 m. rugsėjo 13 d. Direktyvos (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955, perkėlimo į nacionalinę teisę datos bus finansuojami nauji viešųjų pastatų atnaujinimo projektai, kuriais siekiama A++ energinio naudingumo klasė.</p> <p>3. Finansinės priemonės „Paskolos energetikos bendrijoms“ tikslas – skatinti AIEB ir PEB, kurios siekia mažinti energetinį nepriteklį, investuoti į elektros energijos iš AEI gamybos įrenginius.</p> <p>4. Finansinės priemonės AEI juridiniams asmenims tikslas – investicijų į elektros energijos iš AEI gamybos įrenginius skatinimas, užtikrinant juridinių asmenų energetinį savarankiškumą ir jų veiklos žalinimą.</p>	
--	--	--

	<p>5. Finansinės priemonės „Paskolos šilumos tiekėjams ir gamintojams“ tikslas – didinti CŠVT sistemų energijos vartojimo efektyvumą bei AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai CŠVT sektoriuje.</p> <p>3.2. ENEF uždaviniai</p> <p>ENEF tikslų siekiama įgyvendinant šiuos uždavinius:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) finansuoti viešųjų pastatų energetinio efektyvumo didinimo priemones, siekiant didinti viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą ir energijos iš AEI juose naudojimą, iki 20 proc. dotacijos skiriant techninės dokumentacijos projektams parengti; 2) finansuoti AIEB ir PEB, kurių veikla nukreipta į energetinio nepritekliaus mažinimą Lietuvoje, investicijas į elektros energijos iš AEI gamybos įrenginius, užtikrinant konsultacinių paslaugų teikimą Galutiniams gavėjams iš techninės pagalbos lėšų; 3) finansuoti investicijas į elektros energijos iš AEI gamybos įrenginius, suteikiant finansavimą juridiniams asmenims saulės ir (ar) vėjo energiją naudojančioms elektrinėms statyti, įrengti ir (arba) įsigyti iš nutolusio elektrinių parko; 4) finansuoti šilumos tiekėjų investicijas į CŠVT sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones; 5) finansuoti šilumos tiekėjų ir nepriklausomų šilumos gamintojų investicijas į AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones; 6) siekti Investavimo strategijoje nustatytų Finansinių priemonių rodiklių. 	
<p>12. Valstybės narės, steigdamos nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo fondus, kaip nurodyta šio straipsnio 11 dalyje, nustato finansavimo priemones, įskaitant valstybės garantijas, kad padidintų privačiųjų investicijų į energijos vartojimo efektyvumą ir šio straipsnio 3 dalyje nurodytų skolinimo produktų energijos vartojimo efektyvumui didinti bei novatoriškų schemų panaudojimą. Pagal 8 straipsnio 3 dalį ir 24 straipsnį nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas pirmiausia remia priemonių įgyvendinimą energijos nepriteklių patiriančių asmenų, pažeidžiamų vartotojų, asmenų iš mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančių asmenų atžvilgiu. Ta parama apima MVI skirtų</p>	<p><i>Komentaras: nuostatas dalinai perkelia:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2014 m. lapkričio 26 d. LRV nutarimo Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ nuostatos; 2. 2022 m. rugpjūčio 12 d. energetikos ministro įsakymo Nr. 1-250 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašo patvirtinimo“ nuostatos; 3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. liepos 9 d. įsakymo Nr. D1-417 „Dėl Klimato kaitos programos priemonės „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas“ tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatos; 4. 2015 m. vasario 18 d. Energijos efektyvumo fondo steigimo ir finansavimo sutartis Nr. 1S-12 / 2015/19-10/8-5, įskaitant jos A priedą (Investavimo strategiją) (paskutinė aktuali redakcija). 	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus fondo steigimo ir finansavimo sutartį)</p>

energijos vartojimo efektyvumo priemonių finansavimą, siekiant pritraukti ir paskatinti privatųjį MVI finansavimą.		
13. Valstybės narės gali leisti viešosioms įstaigoms įvykdyti 6 straipsnio 1 dalyje nustatytas pareigas į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą kasmet įmokant sumą, lygiavertę investicijų, kurių reikia toms pareigoms įvykdyti, sumai.	<i>Komentaras: neplanuojama naudotis šių nuostatų suteikiamomis galimybėmis.</i>	
14. Valstybės narės gali nustatyti, kad įpareigosios šalys gali įvykdyti 8 straipsnio 1 ir 4 dalyje nustatytas pareigas kasmet įmokėdamos į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą sumą, lygią investicijoms, kurių reikia toms pareigoms įvykdyti.		
15. Valstybės narės savo pajamas, gautas iš metinių išmetamo dujų kiekio kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, gali naudoti novatoriškam energijos vartojimo efektyvumo didinimo finansavimui kurti.		
16. Komisija įvertina viešojo finansavimo energijos vartojimo efektyvumo srityje rėmimo veiksmingumą ir efektyvumą Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis ir valstybių narių pajėgumą didinti privačiųjų investicijų į energijos vartojimo efektyvumą panaudojimą, kartu atsižvelgdama į viešojo finansavimo poreikius, išreikštus nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose. Komisija įvertina, ar Sąjungos lygmens energijos vartojimo efektyvumo mechanizmas, kurio tikslas – suteikti Sąjungos garantiją, techninę pagalbą ir susijusias dotacijas, kad būtų galima įgyvendinti finansines priemones ir finansavimo bei paramos schemas nacionaliniu lygmeniu, galėtų ekonomiškai efektyviai padėti	<i>Komentaras: direktyvos nuostatos perkelti ir įgyvendinti nereikia, nes ji skirta Europos Komisijai.</i>	

<p>siekti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo ir klimato srities tikslų, ir, jei tikslinga, pasiūlo nustatyti tokį mechanizmą.</p>		
<p>Tuo tikslu Komisija ne vėliau kaip 2024 m. kovo 30 d. pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kartu su pasiūlymais, kai tikslinga, dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.</p>		
<p>17. Valstybės narės ne vėliau kaip 2025 m. kovo 15 d., o vėliau - kas dvejus metus, savo integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, teikiamose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, pagal jo 21 straipsnį pateikia Komisijai šiuos duomenis:</p>	<p><i>Komentaras: kaip nurodyta direktyvos perkėlimo plane, nuostata bus visiškai perkelti pakeitus Nutarimą Nr. 332.</i></p>	
<p>a) viešųjų investicijų į energijos vartojimo efektyvumą apimtį ir vidutinį svertinį koeficientą, pasiektą naudojant viešąjį finansavimą, kuriuo remiamos energijos vartojimo efektyvumo priemonės;</p>		
<p>b) skolinimo produktų energijos vartojimo efektyvumui didinti apimtį, nurodytą pagal skirtingus produktus;</p>		
<p>c) kai aktualu, taikomas nacionalines finansavimo programas, kuriomis siekiama padidinti energijos vartojimo efektyvumo ir geriausios praktikos pavyzdžių panaudojimą, ir novatoriškas energijos vartojimo efektyvumo finansavimo schemas.</p>		
<p>Kad būtų lengviau parengti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą ataskaitą, Komisija toje pastraipoje nustatytus reikalavimus įtraukia į bendrą šablono, nustatytą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnio 4 dalį priimtuose įgyvendinimo aktuose.</p>		
<p>18. 17 dalies b punkte nurodytos pareigos įvykdymo tikslu ir nedarant poveikio</p>		

papildomoms nacionalinėms priemonėms, valstybės narės atsižvelgia į esamas finansų įstaigoms taikomas informacijos atskleidimo pareigas, įskaitant:		
a) kredito įstaigoms taikomas informacijos atskleidimo taisyklės pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/2178 ;		
b) kredito įstaigoms taikomus ASV rizikos atskleidimo reikalavimus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsnį.		
Siekiant palengvinti duomenų apie skolinimo produktų energijos vartojimo efektyvumui didinti apimtį rinkimą ir agregavimą 17 dalies b punkte nurodytos pareigos įvykdymo tikslu, Komisija ne vėliau kaip 2024 m. kovo 15 d. valstybėms narėms pateikia gaires dėl prieigos prie duomenų apie skolinimo produktų energijos vartojimo efektyvumui didinti apimtį, jų rinkimo ir agregavimo nacionaliniu lygmeniu tvarkos.	<i>Komentaras: nuostata skirta Europos Komisijai, todėl jos nereikia perkelti.</i>	
<i>31 straipsnis</i>		
Perskaičiavimo koeficientai ir pirminės energijos koeficientai		
1. Siekiant palyginti sutaupytos energijos kieki ir perskaičiuoti jį palyginamais vienetais, taikomos Reglamento (ES) 2018/2066 VI priede nustatytos apatinio šilumingumo vertės ir šio straipsnio 2 dalyje nustatyti pirminės energijos koeficientai, nebent būtų pagrįsta taikyti kitas vertes ar koeficientus.	<i>Komentaras: nuostatos bus visiškai perkeltos pakeitus direktyvos perkėlimo plane nurodytą Įsakymą Nr. 1-320.</i>	Dalinis
2. Jei sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas kaip pirminė energija taikant galutinės energijos suvartojimu grindžiamą metodą „iš apačios į viršų“, taikomas pirminės energijos koeficientas.		

<p>3. Sutaupyta elektros energijos kiekiui (kWh) apskaičiuoti valstybės narės taiko koeficientą, kad galėtų tiksliai apskaičiuoti sutaupyta pirminės energijos kiekį. Valstybės narės taiko numatytąjį koeficientą 1,9, išskyrus atvejus, kai jos, remdamosi pagrįstomis nacionalinėmis aplinkybėmis, savo nuožiūra nustato kitokį koeficientą.</p>		
<p>4. Sutaupyta kitų nešiklių energijos kiekiui (kWh) apskaičiuoti valstybės narės taiko koeficientą, kad galėtų tiksliai apskaičiuoti sutaupyta pirminės energijos kiekį.</p>		
<p>5. Kai vietoje šioje direktyvoje nustatytos numatytosios vertės valstybės narės nustato savo koeficientą, jos jį nustato pagal skaidrią metodiką, remdamosi nacionalinėmis, regioninėmis arba vietos aplinkybėmis, nuo kurių priklauso pirminės energijos suvartojimas. Tos aplinkybės turi būti pagrįstos, patikrinamos ir grindžiamos objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais.</p>		
<p>6. Nustatydamas savo koeficientą valstybės narės atsižvelgia į savo energijos rūšių derinį, nurodytą jų atnaujintuose integruotuosiuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, pateiktuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį, ir jų vėlesniuose integruotuosiuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, apie kuriuos pranešta Komisijai pagal to reglamento 3 ir 7–12 straipsnius. Jei valstybės narės nukrypsta nuo numatytosios vertės, jos praneša Komisijai apie savo taikomą koeficientą kartu su apskaičiavimo metodika ir pagrindžiamaisiais duomenimis tuose atnaujintuose planuose ir vėlesniuose planuose.</p>		

<p>7. Komisija ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 25 d., o vėliau – kas ketverius metus, peržiūri numatytuosius koeficientus remdamasi stebėjimų duomenimis. Tos peržiūros atliekamos atsižvelgiant į jų poveikį Sąjungos teisei, pavyzdžiui, Direktyvai 2009/125/EB ir Reglamentui (ES) 2017/1369.</p>	<p><i>Komentaras: nuostatos perkelti ir įgyvendinti nereikia, nes ji skirta Europos Komisijai.</i></p>	
<p>VII SKYRIUS</p>		
<p>BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS</p>		
<p><i>32 straipsnis</i></p>		
<p>Sankcijos</p>		
<p>Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad tos sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės ne vėliau kaip 2025 m. spalio 11 d. praneša apie tas taisykles ir priemones Komisijai, ir nedelsdamos jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>18 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako šio įstatymo nustatyta tvarka. 2. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo tvarką nustato šis įstatymas ir Tarybos tvirtinamos sankcijų už šio įstatymo pažeidimus skyrimo taisyklės. <p>19 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimus nagrinėjanti institucija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Šio įstatymo pažeidimus nagrinėja ir sankcijas skiria Taryba. 2. Jeigu Taryba gauna duomenų apie galimą šio įstatymo pažeidimą, ji privalo motyvuotu sprendimu pradėti šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą. <p>20 straipsnis. Tarybos teisės ir pareigos</p> <p>Taryba:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) šio įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka nagrinėja šio įstatymo pažeidimus, jeigu įtaria, kad asmenys pažeidė šį įstatymą; 2) bendradarbiauja su Energetikos ministerija, energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, kitomis valstybės institucijomis ar įstaigomis ir asmenimis, kuriems taikomos šiame įstatyme nurodytos pareigos; 3) neatlygintinai gauna šio įstatymo pažeidimams nagrinėti reikalingą informaciją, duomenis, dokumentus, jų kopijas, kitą informaciją, duomenis, dokumentus ir jų kopijas iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, registrų informacinių sistemų ar valstybės informacinių sistemų, fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių; 4) taiko šiame įstatyme nustatytas poveikio priemones šį įstatymą pažeidusiems asmenims; 5) atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas. 	<p>Visiškas</p>

21 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūros dalyviai

1. Šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūros dalyviai yra:

1) asmenys, įtariami padarę šio įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje nurodytus pažeidimus (valstybės valdomi operatoriai; valstybės ir savivaldybių valdomos įmonės; energijos tiekėjai; įmonės, kurioms taikomos šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytos pareigos; šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytos energetikos įmonės, taip pat ne mažiau kaip 1 GWh energijos per kalendorinius metus suvartojantys ūkio subjektai, su Energetikos ministerija sudarę susitarimus dėl energijos sutaupymo; šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nurodyti elektros energijos paklausos telkėjai, su Energetikos ministerija sudarę susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo) (toliau – procedūros dalyviai);

2) Energetikos ministerija;

3) ekspertai, specialistai ir kiti asmenys – Tarybos sprendimu.

2. Procedūros dalyviams gali atstovauti jų atstovai.

22 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo tvarka ir terminai

1. Taryba šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą pradeda savo iniciatyva arba gavusi informaciją iš Energetikos ministerijos, energetikos ministro įgaliotos institucijos ar įstaigos, kitų valstybės institucijų ar įstaigų.

2. Energetikos ministerija ir (ar) energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga, prieš perduodama informaciją apie galimą šio straipsnio 3 dalyje nurodytą pažeidimą Tarybai, galimam pažeidėjui raštu nustato ne trumpesnę kaip 10 darbo dienų ir ne ilgesnę kaip 30 darbo dienų terminą nustatytiems trūkumams pašalinti.

3. Taryba šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą pradeda dėl šių pažeidimų:

1) nustatytais terminais nepateiktų šio įstatymo 9, 10 ir 13 straipsniuose nurodytų ataskaitų;

2) atsisakymo sudaryti šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatytą susitarimą dėl energijos sutaupymo ar šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą susitarimą dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo;

3) šio įstatymo 9 ir 10 straipsniuose nustatytų susitarimų sąlygų ar įsipareigojimų nevykdymo;

4) šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymo.

4. Taryba, pradėjusi šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, raštu kreipiasi į asmenį, dėl kurio veiksmų ši procedūra pradėta, ir paprašo per 14 darbo dienų pateikti motyvuotą paaiškinimą ir jį pagrindžiančius įrodymus apie aplinkybes, dėl kurių pradėta šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūra.

5. Procedūros dalyviams ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo Tarybos posėdyje dienos raštu pranešama apie galimus šio įstatymo pažeidimus, šių pažeidimų nagrinėjimo vietą ir laiką, taip pat pasiūloma susipažinti su gautais dokumentais ir kita informacija ir raštu pateikti paaiškinimus.

6. Jeigu procedūros dalyviai nedalyvauja šio įstatymo pažeidimo nagrinėjime, šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimas Taryboje galimas tik tuo atveju, kai yra duomenų, kad procedūros dalyviams tinkamai ir laiku buvo pranešta apie nagrinėjimo Taryboje vietą ir laiką.
7. Procedūros dalyviai turi teisę duoti žodinius ar rašytinius paaiškinimus, teikti prašymus, pateikti papildomą informaciją ir kitus dokumentus.

23 straipsnis. Pareiga teikti informaciją

Asmuo, dėl kurio pradėta šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūra, privalo Tarybai per jos nurodytą terminą pateikti informaciją ir dokumentus galimiems šio įstatymo pažeidimams nagrinėti.

24 straipsnis. Tarybos sprendimas atlikus šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą

1. Taryba, atlikusi šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą ir šio įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje nurodytus veiksmus, turi teisę priimti šiuos sprendimus:
- 1) taikyti šio įstatymo nustatytas sankcijas;
  - 2) netaikyti sankcijų, kai nenustatomas šio įstatymo pažeidimas;
  - 3) nutraukti šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, jeigu šio įstatymo pažeidimas laikomas mažareikšmiu.
2. Tarybos sprendime turi būti nurodyta:
- 1) sprendimą priėmusios institucijos pavadinimas;
  - 2) sprendimo priėmimo data ir vieta;
  - 3) procedūros dalyviai ir kiti dalyvavę suinteresuoti asmenys;
  - 4) asmens, dėl kurio veiksmų (neveikimo) buvo priimtas sprendimas, duomenys;
  - 5) nustatytos faktinės aplinkybės;
  - 6) pažeidimo faktą patvirtinantys įrodymai, kuriais grindžiamas sprendimas, ar argumentai, dėl kurių įrodymai atmetami;
  - 7) šio įstatymo straipsnis, nustatantis atsakomybę už pažeidimą;
  - 8) asmens, dėl kurio veiksmų (neveikimo) buvo priimtas sprendimas, paaiškinimai ir jų įvertinimas;
  - 9) priimtas sprendimas;
  - 10) sprendimo įvykdymo tvarka ir terminas;
  - 11) sprendimo apskundimo terminai ir tvarka.
3. Asmeniui, dėl kurio priimtas šiame straipsnyje nurodytas Tarybos sprendimas, pranešama raštu per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo.

25 straipsnis. Sankcijos

	<p>1. Taryba, nustačiusi, kad šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti asmenys padarė šio įstatymo pažeidimus, šiame straipsnyje nustatyta tvarka skiria vieną iš sankcijų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) įspėjimą; 2) baudą. <p>2. Taryba turi teisę asmenims skirti šias sankcijas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) už šio įstatymo 9 straipsnyje nustatytos ataskaitos nepateikimą susitarime dėl energijos sutaupymo nustatyta tvarka – įspėjimą; 2) už atsisakymą sudaryti su Energetikos ministerija šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje numatytą susitarimą dėl energijos sutaupymo arba už šiuo susitarimu nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą – baudą iki 5 procentų nuo bendrųjų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais; 3) už šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytos ataskaitos nepateikimą susitarime dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo nustatyta tvarka – įspėjimą; 4) už atsisakymą sudaryti su Energetikos ministerija šio įstatymo 10 straipsnyje numatytą susitarimą dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo arba už šiuo susitarimu nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą – baudą iki 3 procentų nuo bendrųjų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais; 5) už šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą – įspėjimą; 6) už šio įstatymo 23 straipsnyje numatytos pareigos nevykdymą – įspėjimą; 7) už šios dalies 1, 3, 5 ar 6 punktuose nurodyto pažeidimo nepašalinimą per 3 mėnesius nuo įspėjimo už tokį pažeidimą skyrimo – baudą iki 0,5 procento nuo bendrųjų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais. <p>3. Bauda skiriama atsižvelgiant į:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pažeidimo trukmę; 2) šio įstatymo pažeidimą padariusio asmens atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes. <p>4. Skiriama bauda nustatoma įvertinus šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytą aplinkybę. Nustatyta bauda mažinama, jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, arba didinama, jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių. Kai yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos mažinimas ar didinimas motyvuojamas Tarybos sprendime.</p> <p>5. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad pažeidėjas padėjo Tarybai šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo metu, Tarybai, Energetikos ministerijai ir (ar) energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai teikė visapusišką ir objektyvią informaciją, savo valia nutraukė pažeidimą, pripažino Tarybos šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes, tokio pobūdžio pažeidimą padarė pirmą kartą.</p>	
--	--	--

6. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad pažeidėjas Tarybai, Energetikos ministerijai ir (ar) energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai neteikė visapusiškos ir objektyvios informacijos, slėpė pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydamas energetikos ministro įgaliotos institucijos ar įstaigos nustatyto trūkumų pašalinimo termino, per ketverius metus nuo šio įstatymo pažeidimo, už kurį skiriama sankcija, padarė tokio paties pobūdžio šio įstatymo pažeidimą.
7. Sprendimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimtas per 3 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos, o kai pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – nuo paskutinių tęstinio pažeidimo veiksmų atlikimo dienos ar trunkamojo pažeidimo paaikškinimo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip 5 metai, išskyrus, kai pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, sankcijos negali būti skiriamos.
8. Už tą patį pažeidimą gali būti skiriama tik viena sankcija. Sankcijos skyrimas neatleidžia nuo pareigos, už kurios nevykdymą paskirta sankcija, vykdymo.
9. Tais atvejais, kai neįmanoma nustatyti šį įstatymą pažeidusio asmens bendrųjų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, Taryba turi teisę vietoj šio straipsnio 2 dalies 2, 4, ar 6 punktuose ar šio straipsnio 9 dalyje nurodytos baudos skirti šį įstatymą pažeidusiam asmeniui baudą iki 80 000 eurų.
10. Taryba turi teisę neskirti sankcijos, kai nustatytas pažeidimas atitinka Tarybos tvirtinamus mažareikšmių pažeidimų kriterijus.
11. Skundai dėl Tarybos sprendimų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo ir pagrįstumo nagrinėjami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Tarybos sprendimo vykdymas

1. Tarybos sprendimu paskirta bauda turi būti sumokėta per 30 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai sprendimas dėl baudos skyrimo buvo įteiktas. Apskundus Tarybos sprendimą, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.
2. Tarybos sprendimas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

27 straipsnis. Tarybos sprendimo arba veiksmų (neveikimo) apskundimas

Asmuo, nesutikdamas su Tarybos sprendimu arba veiksmais (neveikimu), turi teisę juos skųsti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Energetikos įstatymas

36 straipsnis. Sankcijos ir jų taikymo tvarka

	<p>1. Energetikos įmonėms už pažeidimus vykdant reguliuojamąją veiklą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytus pažeidimus, užtikrinant atitiktį teisės aktų nustatytoms reguliuojamosios veiklos sąlygoms, Taryba skiria baudas:</p> <p><...></p> <p>2) už teisės aktų nustatytų reguliuojamosios veiklos sąlygų pažeidimą arba jų nevykdymą, už Tarybos įpareigojimų (nurodymų) nevykdymą arba vykdymą ne laiku, už Tarybos didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčiam asmeniui nustatytų įpareigojimų nevykdymą, už įsipareigojimų nesilaikymą vertikalios integracijos įmonei ir (ar) tinklų operatoriui – iki 10 procentų šios energetikos įmonės metinių pajamų, o kitą energetikos veiklą vykdančioms įmonėms – iki 10 procentų energetikos veiklą vykdančios įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas;</p> <p>3) už veiklos saugumo ir patikimumo bei vartotojų nediskriminavimo principų pažeidimą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus, už reguliuojamosios veiklos sąlygų pakartotinį pažeidimą per kalendorinius metus vertikalios integracijos įmonei ir (ar) tinklų operatoriui – iki 10 procentų šios energetikos įmonės metinių pajamų, o kitą energetikos veiklą vykdančioms įmonėms – iki 10 procentų energetikos veiklą vykdančios įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais iš konkrečios reguliuojamosios veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas;</p>	
<i>33 straipsnis</i>		
Deleguotieji aktai		
<p>1. Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais peržiūrimos Reglamente (ES) 2015/2402 nustatytos suderintosios atskaitos naudingumo vertės.</p> <p>2. Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva iš dalies keičiama suderinant 31 straipsnyje ir II, III, V, VIII–XII bei XIV prieduose nurodytas vertes, skaičiavimo metodus, numatytuosius pirminės energijos koeficientus ir reikalavimus su technikos pažanga.</p> <p>3. Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva papildoma nuostatomis, pagal kurias, pasikonsultavus su atitinkamais</p>	<i>Komentaras: nuostatos skirtos Europos Komisijai, todėl jų nereikia perkelti.</i>	

<p>suinteresuotaisiais subjektais, nustatoma bendra Sąjungos teritorijoje esančių duomenų centrų darnumo vertinimo sistema. Pirmą tokį deleguotąjį aktą Komisija priima ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. Bendroje Sąjungos sistemoje nustatoma duomenų centrų darnumo rodiklių apibrėžtis ir pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai bei jų matavimo metodika.</p>		
<p><i>34 straipsnis</i></p>	<p><i>Komentaras: nuostatų perkelti nereikia, nes jos skirtos ne valstybėms narėms.</i></p>	
<p>Igaliojimų delegavimas</p>		
<p>1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.</p>		
<p>2. 33 straipsnyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2023 m. spalio 10 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Deleguotieji igaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.</p>		
<p>3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 33 straipsnyje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo <i>Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje</i> arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.</p>		

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.		
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.		
6. Pagal 33 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jei per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jei dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.		
<i>35 straipsnis</i>		
Peržiūra ir įgyvendinimo stebėseną		
1. Pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnį teikdama energetikos sąjungos būklės ataskaitą, Komisija praneša apie anglies dioksido rinkos veikimą pagal to reglamento 35 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies c punktą, atsižvelgdama į šios direktyvos įgyvendinimo poveikį.	<i>Komentaras: nuostatų perkelti nereikia, nes jos skirtos Europos Komisijai.</i>	
2. Komisija ne vėliau kaip 2025 m. spalio 31 d., o vėliau – kas ketverius metus, įvertina esamas priemones, kuriomis siekiama padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir dekarbonizavimą šildymo ir vėsinimo sektoriuje. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į visus šiuos elementus:		
a) energijos vartojimo efektyvumo ir ŠESD išmetimo tendencijas šildymo ir vėsinimo		

<p>sektoriuje, įskaitant centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą;</p> <p>b) taikomų priemonių tarpusavio sąsajas;</p> <p>c) energijos vartojimo efektyvumo ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokyčius šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje;</p> <p>d) esamą ir planuojamą energijos vartojimo efektyvumo politiką bei priemones ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo politiką bei priemones Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis;</p> <p>e) priemones, kurias valstybės narės nurodė savo išsamiuose vertinimuose pagal šios direktyvos 25 straipsnio 1 dalį ir apie kurias pranešė pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnio 1 dalį.</p> <p>Komisija ne vėliau kaip 2025 m. spalio 31 d., o vėliau – kas ketverius metus, pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai to vertinimo ataskaitą, ir, kai tikslinga, pasiūlo priemones siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos klimato srities ir energetikos tikslai.</p>		
<p>3. Valstybės narės anksčiau nei kiekvienų metų balandžio 30 d., vadovaudamosi II priede nustatytais bendraisiais principais, pateikia nacionalinės didelio ir mažo naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir šilumos statistinius duomenis, susijusius su bendra šilumos ir elektros gamyba. Jos taip pat teikia kogeneracijos būdu pagamintos šilumos ir elektros pajėgumų ir kogeneracijai skirtu kuro, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo energijos gamybos ir pajėgumų metinius statistinius duomenis, susijusius su bendrais šilumos ir elektros pajėgumais. Taikydamos III priede nustatytą</p>	<p><i>Komentaras: nuostata tinkamai įgyvendinama – Valstybės duomenų agentūra minėtą informaciją kasmet praneša Europos Komisijai 2022 m. sausio 28 d. Komisijos reglamento (ES) 2022/132 nustatyta tvarka..</i></p>	<p>Visiškas</p>

<p>metodiką, valstybės narės teikia statistinius duomenis apie pirminę energiją, sutaupytą taikant kogeneraciją.</p>		
<p>4. Komisija ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, grindžiamą energijos vartojimo efektyvumo potencialo energijos keitimo, transformacijos, perdavimo, transportavimo ir saugojimo srityse įvertinimu, kai tikslinga, kartu su pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.</p>	<p><i>Komentaras: Nuostatų perkelti ir įgyvendinti nereikia, nes jos skirtos Europos Komisijai.</i></p>	
<p>5. Komisija ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d., atsižvelgiant į bet kokius su mažmeninėmis rinkomis susijusių Direktyvos 2009/73/EB nuostatų pakeitimus, atlieka įvertinimą ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl nuostatų, susijusių su gamtinių dujų suvartojimo matavimo informacija, sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą, siekiant jas suderinti, kai tikslinga, su atitinkamomis Direktyvos (ES) 2019/944 nuostatomis dėl elektros energijos, kad sustiprintų vartotojų apsaugą ir sudarytų sąlygas galutiniams vartotojams dažniau gauti aiškią ir naujausią informaciją apie jų suvartotą gamtinių dujų kiekį ir reguliuotą savo energijos suvartojimą. Kai tik ta ataskaita pateikiama, Komisija, kai tikslinga, priima pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.</p>		
<p>6. Komisija ne vėliau kaip 2022 m. spalio 31 d. įvertina, ar Sąjunga pasiekė savo 2020 m. pagrindinius tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo.</p>		
<p>7. Komisija ne vėliau kaip 2027 m. vasario 28 d., o vėliau – kas penkerius metus, įvertina šios direktyvos įgyvendinimą ir</p>		

pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.		
Tas vertinimas apima:		
a) bendro šios direktyvos veiksmingumo ir būtinybės toliau koreguoti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politiką atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimo tikslus, taip pat į ekonomikos ir inovacijų raidą, vertinimą;		
b) išsamų bendro šios direktyvos makroekonominio poveikio vertinimą, daugiausia dėmesio skiriant poveikiui Sąjungos energetiniam saugumui, energijos kainoms, energijos nepritekliaus mažinimui, ekonomikos augimui, konkurencingumui, darbo vietų kūrimui, judumo sąnaudoms ir namų ūkių perkamajai galiai;		
c) 4 straipsnio 1 dalyje nustatytus pagrindinius Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslus, siekiant tuos tikslus peržiūrėti ir padidinti, jei dėl ekonominių ar technologinių pokyčių labai sumažėtų išlaidos arba jei to prireiktų 2040 arba 2050 m. Sąjungos dekarbonizavimo tikslams pasiekti arba įvykdyti Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams dėl dekarbonizavimo;		
d) vertinimą, ar valstybės narės dešimties metų laikotarpiu po 2030 m. ir toliau pagal 8 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkto iv papunktį per metus turi sutaupyti naują energijos kiekį;		
e) vertinimą, ar valstybės narės ir toliau turi užtikrinti, kad pagal 6 straipsnio 1 dalį kasmet būtų renovuojama ne mažiau kaip 3 proc. bendro viešosioms įstaigoms priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto, siekiant patikslinti tame straipsnyje nustatytą renovacijos normą;		

f) vertinimą, ar valstybės narės dešimties metų laikotarpiu po 2030 m. ir toliau pagal 8 straipsnio 3 dalį turi užtikrinti, kad dalis energijos būtų sutaupoma tarp energijos nepriteklių patiriančių asmenų, pažeidžiamų vartotojų ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančių asmenų;		
g) vertinimą, ar valstybės narės ir toliau turi mažinti galutinės energijos suvartojimą pagal 5 straipsnio 1 dalį;		
h) šios direktyvos poveikį ekonomikos augimo rėmimui, pramonės produkcijos didinimui, atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimui arba sustiprintoms pastangoms užtikrinti poveikio klimatui neutralumą.		
Vertinimas taip pat turi apimti poveikį pastangoms elektrifikuoti ekonomiką ir pradėti naudoti vandenilį, įskaitant vertinimą, ar galėtų būti pagrįstas koks nors švariesiems atsinaujinantiesiems energijos ištekliams taikomos tvarkos pakeitimas, ir, kai tikslinga, jame turi būti pasiūlyti sprendimai, kaip pašalinti bet kokią neigiamą poveikį, kuris gali būti nustatytas.		
Prie tos ataskaitos pridedamas išsamus vertinimas, ar esama poreikio iš dalies pakeisti šią direktyvą siekiant reglamentavimo supaprastinimo, ir, kai tikslinga, pasiūlymai dėl tolesnių priemonių.		
8. Komisija ne vėliau kaip 2032 m. spalio 31 d. įvertina, ar Sąjunga pasiekė savo 2030 m. pagrindinius tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo.		
<i>36 straipsnis</i>		
Perkėlimas į nacionalinę teisę		
1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 1,	Įstatymo projektas 3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas	Dalinis (visiškas perkėlimas bus

<p>2 ir 3 straipsnių, 4 straipsnio 1–4 dalių, 4 straipsnio 5 dalies pirmos, antros, ketvirtos, penktos ir šeštos pastraipų, 4 straipsnio 6 ir 7 dalių, 5–11 straipsnių, 12 straipsnio 2–5 dalių, 21–25 straipsnių, 26 straipsnio 1, 2 ir 4–14 dalių, 27 straipsnio, 28 straipsnio 1–5 dalių, 29–32 straipsnių bei I, III, IV–VII, X, XI ir XV priedų būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2025 m. spalio 11 d.</p>	<p>1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 1 straipsnį ir šio straipsnio 2–4 dalis, įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.</p> <p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 9 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas 1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.</p> <p>Energetikos įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas 1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.</p> <p>Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas 6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas 1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.</p> <p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas 8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas 1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 2 dalį, įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.</p> <p>Koncesijų įstatymo pakeitimo projektas 4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas 1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.</p> <p>Pirkimų įstatymo pakeitimo projektas 2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas Šis įstatymas įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.</p> <p>VPI projektas 2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas Šis įstatymas įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.</p>	<p>užtikrintas priėmus atitinkamų direktyvos perkėlimo plane nurodytų poįstatyminių teisės aktų pakeitimus)</p>
<p>Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 4 straipsnio 5 dalies trečios pastraipos, 12 straipsnio 1 dalies, 26 straipsnio 3 dalies ir 28 straipsnio 6 dalies būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo juose nurodytų datų. Jos</p>	<p><i>Komentaras:</i> <i>Informacija dėl 4 straipsnio 5 dalies trečiojoje pastraipoje nurodytų reikalavimų nurodytais terminais el. paštu buvo pateikta Europos Komisijai (LT remsis skaičiavimais pagal atnaujintą 2020 m. ES bazinį scenarijų). Atitinkamos pirminės ir galutinės energijos suvartojimo vertės nurodytos NEKSVP, kuris 2024 m. spalio 2 d. taip pat buvo pateiktas Europos Komisijai. 12 straipsnio 1 dalies nuostatos terminas pačios Europos Komisijos buvo iš 2024 m. gegužės 15 d. pavėlintas į 2024 m. rugsėjo 15 d., be to, tokių duomenų centrų informacijos teikimo</i></p>	

<p>nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.</p>	<p><i>pareigą tiesiogiai numato Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/1364. Planuojama, kad 12 straipsnio perkėlimo nuostatos įsigalios vieningai, kaip ir kitos įstatymo nuostatos, t. y. 2025 m. spalio 1 d.</i></p> <p><i>Kaip jau nurodyta prie direktyvos 26 straipsnio 3 dalies perkėlimo, Lietuva nesinaudos 26 straipsnio 2 dalyje nurodyta alternatyva, todėl Lietuvai nekyla notifikavimo pareiga pagal direktyvos 26 straipsnio 3 dalį.</i></p> <p><i>Kaip jau nurodyta prie 28 straipsnio 6 dalies perkėlimo, Energetikos ministerija paskelbė viešąjį pirkimą ir jam pasibaigus sudarys sutartį dėl studijos atlikimo, kurioje bus išanalizuoti direktyvos 28 straipsnio 6 dalyje nurodyti turimi įvertinti aspektai.</i></p>	
<p>Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato valstybės narės.</p>	<p>Įstatymo projektas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas <...> 3. Šio įstatymo nuostatos yra suderintos su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.</p> <p style="text-align: right;">Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo priedas</p> <p style="text-align: center;">ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI</p> <p>1. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).</p> <p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 8 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:</p> <p style="text-align: right;">„Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo priedas</p> <p style="text-align: center;">ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI</p> <p><...></p>	<p>Visiškas</p>

17. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).

<...>“.

Energetikos įstatymo pakeitimo projektas

3 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
energetikos įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

<...>

11. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“

Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas

5 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
gamtinių dujų įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

<...>

4. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).

<...>“

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas

7 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
šilumos ūkio įstatymo

	priedas	
	<p style="text-align: center;">ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI</p> <p><...></p> <p>2. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“</p> <p>Koncesijų įstatymo pakeitimo projektas 3 straipsnis. Įstatymo 7 priedo pakeitimas Papildyti Įstatymo 7 priedą 3 punktu: „3. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“</p> <p>Pirkimų įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. Įstatymo 8 priedo pakeitimas 1. Pripažinti netekusiu galios Įstatymo 8 priedo 5 punktą. 2. Papildyti Įstatymo 8 priedą 8 punktu: „8. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“</p> <p>VPI projektas 1 straipsnis. Įstatymo 7 priedo pakeitimas 1. Pripažinti netekusiu galios Įstatymo 7 priedo 5 punktą. 2. Papildyti Įstatymo 7 priedą 8 punktu: „8. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“</p>	
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.	<i>Komentaras: Įstatymų projektų atitikties lentelės nustatyta tvarka bus pateiktos Europos Komisijai.</i>	
37 straipsnis		
Reglamento (ES) 2023/955 dalinis pakeitimas		

Reglamento (ES) 2023/955 2 straipsnis pakeičiamas taip:	<i>Komentaras: direktyvos nuostata keičia tiesiogiai taikomą teisės aktą – reglamentą, todėl nuostatos perkelti nereikia.</i>	
„1) energijos nepriteklis – energijos nepriteklis, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1791 2 straipsnio 52 punkte.		
38 straipsnis		
Panaikinimas		
<p>Direktyva 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais XVI priedo A dalyje išvardytais aktais, panaikinama nuo 2025 m. spalio 12 d., nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nurodytais XVI priedo B dalyje.</p> <p>Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą, ir skaitomos pagal XVII priede pateiktą atitikties lentelę.</p>	<p>Įstatymo projektas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas <...> 3. Šio įstatymo nuostatos yra suderintos su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.</p> <p>Įstatymo projektas 1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 1 straipsnį ir šio straipsnio 2–4 dalis, įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.</p> <p style="text-align: right;">Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo priedas</p> <p style="text-align: center;">ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI</p> <p>1. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).</p> <p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas 8 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:</p> <p style="text-align: right;">„Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo priedas</p>	<p>Dalinis (nuostata bus visiškai perkelta patikslinus komentare nurodytus teisės aktus)</p>

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

<...>

17. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).

<...>“.

Energetikos įstatymo pakeitimo projektas

3 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
energetikos įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

<...>

11. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“

Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas

5 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
gamtinių dujų įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

<...>

4. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).

<...>“

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas

7 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
šilumos ūkio įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

<...>

2. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“

Koncesijų įstatymo pakeitimo projektas

3 straipsnis. Įstatymo 7 priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo 7 priedą 3 punktu:

„3. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“

Pirkimų įstatymo pakeitimo projektas

1 straipsnis. Įstatymo 8 priedo pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios Įstatymo 8 priedo 5 punktą.

2. Papildyti Įstatymo 8 priedą 8 punktu:

„8. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“

VPI projektas

1 straipsnis. Įstatymo 7 priedo pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios Įstatymo 7 priedo 5 punktą.

2. Papildyti Įstatymo 7 priedą 8 punktu:

„8. 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija).“

Komentaras:

Taip pat bus reikalinga pakeisti šiuos teisės aktus, darant nuorodą į šią direktyvą: Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. 1-320 „Dėl energijos

	<p>vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimas Nr. 332 „Dėl energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2014 m. lapkričio 26 d. LRV nutarimas Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimas Nr. 1256 „Dėl Valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų - valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų sąrašo sudarymo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimas Nr. 621 „Dėl perkančiosioms organizacijoms taikomų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų prekėms, paslaugoms ir pastatams“, Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymas Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugpjūčio 2 d. įsakymas Nr. 1-148 „Dėl energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“, Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2022 m. rugpjūčio 12 d. įsakymas Nr. 1-250 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. vasario 3 d. įsakymas Nr. 1-22 „Dėl Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“.</p>	
39 straipsnis		
Įsigaliojimas ir taikymas	Komentaras: nuostatų perkelti nereikia.	
Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo <i>Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje</i> .		
13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsniai bei II, VIII, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d.		
37 straipsnis taikomas nuo 2024 m. birželio 30 d.		
40 straipsnis		
Adresatai		
Ši direktyva skirta valstybėms narėms.		

<div>I PRIEDAS</div> <div>NACIONALINIAI ĮNAŠAI Į SĄJUNGOS 2030 M. GALUTINĖS ENERGIJOS VARTOJIMO IR (ARBA) PIRMINĖS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO TIKSLUS</div>																														
<div>1. Nacionalinių įnašų lygis skaičiuojamas pagal orientacinę formulę: $FEC_{C_{2030}} = C_{EU} (1 - Target) FEC_{B_{2030}}$$PEC_{C_{2030}} = C_{EU} (1 - Target) PEC_{B_{2030}}$Čia C_{EU} – pataisos koeficientas, <i>Target</i> – nacionalinio užmojo lygis, $FEC_{B_{2030}}$ $PEC_{B_{2030}}$ – 2020 m. ES atskaitos scenarijus, kuriuo grindžiami 2030 m. tikslai.</div> <div>2. Toliau pateiktoje orientacinėje formulėje naudojami 4 straipsnio 3 dalies d punkto i-iv papunkčiuose išvardytus veiksniai atspindintys objektyvūs kriterijai; pagal kiekvieną tų kriterijų nustatomas nacionalinio užmojo lygis (<i>Target</i>) procentais ir kiekvienam iš jų formulėje priskiriamas tas pats svoris daugiklis (0,25):</div> <div>a) nuo ankstyvų veiksmų priklausantis įnašas („$F_{early-action}$“);</div> <div>b) nuo BVP vienam gyventojui priklausantis įnašas („F_{wealth}“);</div> <div>c) nuo energijos suvartojimo intensyvumo priklausantis įnašas („$F_{intensity}$“);</div> <div>d) ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo potencialo įnašas („$F_{potential}$“).</div> <div>3. Kiekvienos valstybės narės „$F_{early-action}$“ apskaičiuojamas kaip jos sutaupytos energijos kiekio ir energijos suvartojimo intensyvumo sumažėjimo, kurį pasiekė kiekviena valstybė narė, sandauga. Kiekvienos valstybės narės sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas remiantis energijos suvartojimo sumažinimu</div>	<div>Įstatymo projektas</div> <div>1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas</div> <div>1. Šis įstatymas nustato energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus.</div> <div>2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti taupesnę energijos suvartojimą visose Lietuvos ūkio srityse, atitinkantį Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, sudaryti prielaidas efektyviai gaminti, tiekti bei vartoti energiją ir užtikrinti, kad 2030 metais metinis Lietuvos pirminės energijos suvartojimas būtų ne didesnis kaip 63,3 TWh, metinis galutinės energijos suvartojimas – ne didesnis kaip 51,0 TWh ir suminis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos galutinės energijos kiekis – ne mažesnis kaip 39,3 TWh. Šio tikslo siekiama vadovaujantis šiame įstatyme įtvirtintais energijos vartojimo efektyvumo didinimo principais.</div> <div>NEKSVP</div> <div>1.1.1. lentelė. Nacionaliniai ir ES tikslai 2030 m.</div> <div><...></div> <table><tr><th rowspan="2">Tikslas</th><th colspan="2">ES</th><th colspan="2">Lietuva</th><th rowspan="2">Įgyvendinimas</th></tr><tr><th>2020</th><th>2030</th><th>2020</th><th>2030</th></tr><tr><td>Energijos vartojimo efektyvumo tikslai</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>- Pirminės energijos suvartojimas 2030 m.</td><td>1124 Mtne</td><td>992,5 Mtne</td><td>PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne</td><td>PEC – 5,4 Mtne FEC – 4,4 Mtne</td><td>PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne</td></tr><tr><td>- Galutinės energijos suvartojimas 2030 m.</td><td>864 Mtne</td><td>763 Mtne</td><td></td><td>39,3 TWh**</td><td></td></tr></table> <div>2.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas</div> <div>2.2.1. lentelė. Pirminės ir galutinės energijos suvartojimas ir tikslas 2030 m. ktne:</div>	Tikslas	ES		Lietuva		Įgyvendinimas	2020	2030	2020	2030	Energijos vartojimo efektyvumo tikslai						- Pirminės energijos suvartojimas 2030 m.	1124 Mtne	992,5 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne	PEC – 5,4 Mtne FEC – 4,4 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne	- Galutinės energijos suvartojimas 2030 m.	864 Mtne	763 Mtne		39,3 TWh**		Visiškas
Tikslas	ES		Lietuva		Įgyvendinimas																									
	2020	2030	2020	2030																										
Energijos vartojimo efektyvumo tikslai																														
- Pirminės energijos suvartojimas 2030 m.	1124 Mtne	992,5 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne	PEC – 5,4 Mtne FEC – 4,4 Mtne	PEC – 6,6 Mtne FEC – 5,7 Mtne																									
- Galutinės energijos suvartojimas 2030 m.	864 Mtne	763 Mtne		39,3 TWh**																										

(tne), palyginti su Sąjungos energijos suvartojimo sumažinimu tarp 2007–2009 m. laikotarpio trejų metų vidurkio ir 2017–2019 m. laikotarpio trejų metų vidurkio. Kiekvienos valstybės narės energijos suvartojimo intensyvumo sumažėjimas apskaičiuojamas remiantis energijos suvartojimo intensyvumo sumažinimu (tne / EUR), palyginti su Sąjungos energijos suvartojimo intensyvumo sumažinimu tarp 2007–2009 m. laikotarpio trejų metų vidurkio ir 2017–2019 m. laikotarpio trejų metų vidurkio.

4. „ F_{wealth} “ apskaičiuojamas kiekvienai valstybei narei remiantis jos trejų metų (2017–2019 m.) Eurostato pateikto BVP vienam gyventojui indekso vidurkio santykiu su to paties laikotarpio Sąjungos vidurkiu, išreikštu perkamosios galios paritetais (PPP).

5. „ $F_{intensity}$ “ apskaičiuojamas kiekvienai valstybei narei remiantis jos trejų metų (2017–2019 m.) vidutiniu galutinės energijos suvartojimo intensyvumo (FEC arba PEC tikrajam BVP, išreikštam PPP) indeksu, palyginti su Sąjungos to paties laikotarpio vidurkiu.

6. „ $F_{potential}$ “ apskaičiuojamas kiekvienai valstybei narei remiantis galutine arba pirmine sutaupyta energija pagal 2030 m. PRIMES MIX 55 proc. scenarijų. Sutaupytas kiekis išreiškiamas 2020 m. ES atskaitos scenarijaus 2030 m. projekcijų atžvilgiu.

7. Kiekvienam 2 punkto a–d papunkčiuose nurodytam kriterijui taikomos apatinė ir viršutinė ribos. Veiksnių „ F_{wealth} “, „ $F_{intensity}$ “ ir „ $F_{potential}$ “ užmojo lygis ribojamas 50 proc. ir 150 proc. to veiksnio Sąjungos vidutinio užmojo lygio. Veiksnių „ $F_{early-action}$ “ užmojo

	2022 m.	2030 m.
Pirminės energijos suvartojimas	6 574,6	5 440
Galutinės energijos suvartojimas	5 478,7	4 384

3.2 Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

<...>

Siekdama įgyvendinti naujos Energijos efektyvumo direktyvos 8 straipsnio tikslą, kuris, skaičiuojant suminiu būdu lygus 39,3 TWh, Lietuva planuoja diegti šiuo metu jau veikiančias energijos efektyvumo didinimo priemones bei planuoja naujas energijos efektyvumo priemones, siekiant užtikrinti energijos efektyvumo tikslo pasiekimą iki 2030 m.

NENS

VII SKYRIUS ENERGETIKOS POKYČIŲ ĮGALINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

242. Lietuvos energijos vartojimo efektyvumo siekiami rodikliai, išskyrus žaliojo vandenilio gamybą ir aplinkos energiją:

242.1. 2030 m. galutinės energijos suvartojimas neviršys 51 TWh;

<p>lygis ribojamas 50 proc. ir 100 proc. Sąjungos vidutinio užmojo lygio.</p> <p>8. Veiksniai skaičiuojami pagal Eurostato duomenis, nebent nurodyta kitaip.</p> <p>9. „F_{total}“ apskaičiuojamas kaip svorinė visų keturių veiksmų („F_{early-action}“, „F_{wealth}“, „F_{intensity}“ ir „F_{potential}“) suma. Tuomet tikslas apskaičiuojamas bendrą veiksmų „F_{total}“ padauginant iš Sąjungos tikslo.</p> <p>10. Komisija apskaičiuoja pirminės ir galutinės energijos pataisos koeficientą C_{EU}, kuris taikomas siekiant visų nacionalinių įnašų formulės rezultatų sumą pritaikyti prie atitinkamų Sąjungos 2030 m. tikslų. Visoms valstybėms narėms koeficientas C_{EU} yra tas pats.</p>		
<p>II PRIEDAS</p>	<p><i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, I priedo nuostatoms. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i></p>	
<p>BENDRIEJI KOGENERACIJOS BŪDU PAGAMINTOS ELEKTROS ENERGIJOS KIEKIO APSKAIČIAVIMO PRINCIPAI</p>		
<p>I dalis</p>		
<p>Bendrieji principai</p>		
<p>Kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekiui apskaičiuoti naudojamos vertės nustatomos remiantis planuojamu arba faktiniu įrenginio veikimu įprastomis eksploataavimo sąlygomis. Labai mažos galios kogeneracijos įrenginiais pagamintos elektros kiekį galima apskaičiuoti remiantis patvirtintomis vertėmis.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės.</p> <p>1. Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų (toliau – kilmės pažymėjimas) išdavimo reikalavimus ir tvarką.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>1) Laikoma, kad kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis lygus to</p>	<p>Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo</p>	

įrenginio bendram metiniam pagamintos elektros energijos kiekiui, matuojant ties pagrindinių generatorių gnybtais, jei tenkinamos šios sąlygos:	<div>taisyklių 1 priedas</div> <div>KOGENERACIJOS PROCESO METU PAGAMINTOS ELEKTROS ENERGIJOS KIEKIO APSKAIČIAVIMO METODIKA</div> <div>1. Kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekio apskaičiavimo metodika (toliau – Metodika) taikoma apskaičiuojant kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekį, kai naudojamos šios kogeneracijos technologijos:<div>1.1. kombinuotojo ciklo dujų turbina su šilumos išgavimu;</div><div>1.2. priešslėginė garo turbina;</div><div>1.3. garų išgavimo kondensacinė turbina;</div><div>1.4. dujų turbina su šilumos išgavimu;</div><div>1.5. vidaus degimo variklis;</div><div>1.6. mikroturbinos;</div><div>1.7. Stirlingo variklis;</div><div>1.8. kuro elementai;</div><div>1.9. garo variklis;</div><div>1.10. organinis Rankine ciklas;</div><div>1.11. kitos technologijos ar jų deriniai, atitinkantys kogeneracijos sąvoką, pateiktą Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklių 4 punkte.</div><div>2. Prieš atliekant skaičiavimus, nustatomos kogeneracijos bloko (toliau – KB) ribos.</div><div>3. Mikrokogeneracijos įrenginiuose visas pagamintas elektros energijos kiekis priskiriamas kogeneracijos proceso metu pagamintam elektros energijos kiekiui.</div><div>4. Atliekant kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekio skaičiavimą, pirmiausia apskaičiuojamas KB bendrasis efektyvumo koeficientas η (%) pagal formulę:</div><div>$\eta = \frac{E + Q_{kog}}{f - f_{ne\ kog,Q}} \cdot 100\%$<div>(1)</div></div><div>kur:<div>E – pagamintas elektros energijos kiekis, kWh;</div><div>Q_{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis*, kWh;</div><div>f – sunaudoto kuro kiekis, kWh;</div><div>f_{ne kog,Q} – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh.</div></div></div>
a) II dalyje nurodytų 2, 4, 5, 6, 7 ir 8 tipų kogeneracijos įrenginių, kurių bendras metinis naudingumas, nustatytas valstybių narių, yra bent 75 proc.;	
b) II dalyje nurodytų 1 ir 3 tipų kogeneracijos įrenginių, kurių bendras metinis naudingumas, nustatytas valstybių narių, yra bent 80 proc.	
2) Kai kogeneracijos įrenginių bendras metinis naudingumas yra mažesnis už 1 punkto a papunktyje nurodytą vertę (t. y. II dalyje nurodyti 2, 4, 5, 6, 7 ir 8 tipų kogeneracijos įrenginiai) arba kai jų bendras metinis naudingumas yra mažesnis už 1 punkto b papunktyje nurodytą vertę (t. y. II dalyje nurodyti 1 ir 3 tipų kogeneracijos įrenginiai), kogeneracijos būdu pagamintai elektros energijai apskaičiuoti naudojama ši formulė: <div>E_{CHP}=H_{CHP} * C</div> <div>kur:</div> <div>E_{CHP} tai termofikacijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis;</div> <div>C – tai elektros ir šilumos santykis;</div> <div>H_{CHP} – kogeneracijos būdu pagamintos naudingosios šilumos kiekis (šiuo tikslu apskaičiuojamas iš bendro pagamintos šilumos kiekio atėmus šilumą, pagamintą atskiruose katiluose arba naudojant garų nuėmimą iš garų generatoriaus prieš jiems patenkant į turbiną).</div>	
Kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekio apskaičiavimas turi būti pagrįstas faktiniu elektros energijos ir šilumos santykiu. Kai kogeneracijos įrenginio faktinis elektros energijos ir šilumos santykis	

nežinomas, II dalyje nurodytais 1, 2, 3, 4 ir 5 tipų įrenginiais pagamintos elektros energijos kiekiui apskaičiuoti (ypač statistiniais tikslais) galima naudoti šias numatytąsias vertes, jei apskaičiuotas kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis yra mažesnis už to įrenginio bendrą pagamintą elektros energijos kiekį arba yra jai lygus:

Įrenginio tipas	Numatytasis elektros energijos ir šilumos santykis, C
Kombinuotojo ciklo dujų turbina su šilumos panaudojimu	0,95
Priešslėginė garų turbina	0,45
Kondensacinė garų išgavimo turbina	0,45
Dujų turbina su šilumos panaudojimu	0,55
Vidaus degimo variklis	0,75

Jei valstybės narės nustato II dalyje nurodytų 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 tipų įrenginių elektros ir šilumos santykio numatytąsias vertes, šios numatytosios vertės paskelbiamos ir apie jas pranešama Komisijai.

3) Kai kogeneracijos proceso metu sunaudojamo kuro energetinės vertės dalis susigražinama cheminių medžiagų pavidalu ir perdirbama, prieš apskaičiuojant 1 ir 2 punktuose nurodytą bendrą naudingumą tą dalį galima atimti iš sunaudojamo kuro kiekio.

4) Valstybės narės gali nustatyti, kad elektros energijos ir šilumos santykis – tai elektros energijos ir naudingosios šilumos santykis, kai

* Prie naudingosios šilumos energijos priskiriama šilumos energija panaudota KB patalpoms šildyti, kurui iškrauti ir jo temperatūrai palaikyti, kai šis kuras naudojamas ne tik KB, bet ir kituose energijos gamybos įrenginiuose, katilams, esantiems už KB ribų, degimo proceso metu tiekiamam orui pašildyti, kitiems šilumos energijos poreikiams, kurie pagrįstai būtų neišvengiami nesant KB. Prie naudingosios šilumos energijos nepriskiriama šilumos energija, kuri lieka KB, t. y. energija, naudojama kondensato, maitinimo ar papildymo vandeniui pašildyti, kurui džiovinti, degimui reikalingam orui pašildyti.

5. Kogeneracijos proceso metu pagamintos šilumos energijos kiekis Q_{kog} (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$Q_{\text{kog}} = Q - Q_{\text{ne kog}}, \quad (2)$$

kur:

- Q – pagamintas šilumos energijos kiekis, kWh;
- $Q_{\text{ne kog}}$ – elektros energijos gamybai nepanaudotas (nepatenkantis į turbiną) pagamintas šilumos energijos kiekis, kWh.

6. Ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis $f_{\text{ne kog}, Q}$ (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$f_{\text{ne kog}, Q} = \frac{Q_{\text{ne kog}}}{\eta_{\text{ne kog}, Q}}, \quad (3)$$

kur:

- $Q_{\text{ne kog}}$ – pagamintas šilumos energijos kiekis, nepanaudotas elektros energijos gamybai, kWh;
- $\eta_{\text{ne kog}, Q}$ – šilumos gamybos įrenginio efektyvumo koeficientas, %.

7. Jei KB bendrasis efektyvumo koeficientas yra ne mažesnis kaip 75 %, kai naudojamos Metodikos 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8 ir 1.11 punktuose nurodytos technologijos, arba ne mažesnis kaip 80 %, kai naudojamos Metodikos 1.1, 1.3, 1.9 ir 1.10 punktuose nurodytos technologijos, tuomet KB visa pagaminta elektros energija yra priskiriama kogeneracijos proceso metu pagamintai elektros energijai.

tas įrenginys veikia mažesnio pajėgumo kogeneracijos režimu, remiantis konkreto įrenginio darbiniais duomenimis.	8. Jei Metodikos 7 punkte nustatytos sąlygos netenkinamos, tuomet kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekis E_{kog} (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:	
5) Apskaičiavimams pagal 1 ir 2 punktus valstybės narės gali taikyti kitus nei vienų metų ataskaitinius laikotarpius.	$E_{kog} = C \cdot Q_{kog}, \quad (4)$ kur:	
II dalis		
Kogeneracijos technologijos, kurioms taikoma ši direktyva		
1) Kombinuotojo ciklo dujų turbina su šilumos panaudojimu	C – elektros energijos ir naudingosios šilumos energijos santykis kogeneracijos blokams veikiant kogeneracijos proceso metu, kuris apskaičiuojamas pagal Metodikos 5 arba 6 formules. Kai kogeneracijos bloko faktinis elektros ir šilumos energijos santykis nėra žinomas, reikia naudoti Metodikos lentelėje pateiktas nustatytąsias elektros ir šilumos energijų santykio vertes;	
2) Priešslėginė garų turbina	Q _{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh.	
3) Kondensacinė garų išgavimo turbina		
4) Dujų turbina su šilumos panaudojimu		
5) Vidaus degimo variklis	9. Neturint elektrinės ir mechaninės galios praradimo galimybių, elektros ir šilumos energijos santykis C apskaičiuojamas pagal formulę:	
6) Mikroturbinos	$C = \frac{\eta_{mekog,E}}{\eta_{kog} - \eta_{mekog,E}}, \quad (5)$	
7) Stirlingo varikliai	kur:	
8) Kuro elementai	$\eta_{ne kog,E}$ – elektros energijos, pagamintos atskirai nuo naudingosios šilumos energijos, gamybos efektyvumo koeficientas, %;	
9) Garo varikliai	η_{kog} – kogeneracijos proceso efektyvumo koeficientas, %, atitinkamai lygus 75 %, kai naudojamos Metodikos 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8 ir 1.11 punktuose nurodytos technologijos, arba 80 %, kai naudojamos Metodikos 1.1, 1.3, 1.9 ir 1.10 punktuose nurodytos technologijos.	
10) Organiniai Rankino ciklai		
11) Kito tipo technologijos ar jų deriniai, apimantys kogeneraciją.		
Įgyvendindamos ir taikydamos bendruosius kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekio apskaičiavimo principus, valstybės narės vadovaujasi Komisijos sprendime 2008/952/EB nustatytais išsamiomis rekomendacijomis.	10. Esant elektrinės ir mechaninės galios praradimo galimybei, elektros ir šilumos energijos santykis C apskaičiuojamas pagal formulę:	
	$C = \frac{\eta_{mekog,E} - \beta \cdot Q_{kog}}{\eta_{kog} - \eta_{mekog,E}}, \quad (6)$	

kur:

 $\eta_{\text{ne kog,E}}$

– elektros energijos, pagamintos atskirai nuo naudingosios šilumos energijos, gamybos efektyvumo koeficientas, %;

 β

– elektrinės galios praradimo koeficientas, kuris nurodo santykį tarp gaminamos šilumos energijos kiekio pokyčio, esant gaminamos elektros energijos kiekio pokyčiui;

 Q_{kog}

– naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh, apskaičiuojamas pagal (2) formulę;

 η_{kog}

– kogeneracijos proceso efektyvumo koeficientas, %, atitinkamai lygus 75 %, kai naudojamos Metodikos 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8 ir 1.11 punktuose nurodytos technologijos, arba 80 %, kai naudojamos Metodikos 1.1, 1.3, 1.9 ir 1.10 punktuose nurodytos technologijos.

11. Nesant elektrinės galios praradimo galimybės, elektros energijos gamybos efektyvumo koeficientas ne kogeneracijos proceso metu $\eta_{\text{ne kog,E}}$ (%) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\eta_{\text{ne kog,E}} = \frac{E}{f - f_{\text{ne kog,Q}}} \cdot 100\% \quad (7)$$

kur:

 E

– pagamintas elektros energijos kiekis, kWh;

 f

– sunaudoto kuro kiekis, kWh;

 $f_{\text{ne kog,Q}}$

– ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh, apskaičiuojamas pagal (3) formulę.

12. Esant elektrinės galios praradimo galimybei, elektros energijos gamybos efektyvumo koeficientas ne kogeneracijos proceso metu $\eta_{\text{ne kog,E}}$ (%) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\eta_{\text{ne kog,E}} = \frac{E + \beta \cdot Q_{\text{kog}}}{f - f_{\text{ne kog,Q}}} \cdot 100\% \quad (8)$$

kur:

- E – pagamintas elektros energijos kiekis, kWh;
 β – elektrinės galios praradimo koeficientas;
 Q_{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh;
 f – sunaudoto kuro kiekis f, kWh;
 $f_{\text{ne kog,Q}}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh.

13. Elektrinės ir mechaninės galios praradimo koeficientas β apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\beta = \frac{(e_{\text{mekog}} - e_{\text{kog}})}{q_{\text{kog}}}, \quad (9)$$

kur:

- $e_{\text{ne kog}}$ – elektrinė galia veikiant kondensaciniu režimu, kW;
 e_{kog} – elektrinė galia veikiant vien tik kogeneraciniu režimu, kW;
 q_{kog} – kogeneracinio režimo šiluminė galia, kW.

Lentelė. Nustatytieji elektros ir šilumos energijos santykiai pagal technologijos tipą

Kogeneracijos technologijos tipas	Nustatytasis elektros ir šilumos energijų santykis, C
Kombinuotojo ciklo dujų turbina su šilumos išgavimu	0,95
Priešslėginė garo turbina	0,45
Garų išgavimo kondensacinė turbina	0,45
Dujų turbina su šilumos išgavimu	0,55
Vidaus degimo variklis	0,75

KOGENERACIJOS NAUDINGUMO METODIKA	PROCESO NUSTATYMO	
<p>Kogeneracijos naudingumui ir sutaupyto pirminės energijos kiekiui apskaičiuoti naudojamos vertės nustatomos remiantis planuojamu arba faktiniu įrenginio veikimu įprastomis eksploataavimo sąlygomis.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės</p>	
<p>a) Didelio naudingumo kogeneracija</p>	<p>Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklių 2 priedas</p>	
<p>Šios direktyvos tikslais didelio naudingumo kogeneracija turi atitikti šiuos kriterijus:</p>		
<p>— kogeneracijos įrenginiuose vykdant kogeneracijos gamybą, apskaičiuojant pagal b punktą, sutaupoma bent 10 proc. pirminės energijos, palyginti su atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos atskaitos vertėmis;</p>	<p>KOGENERACIJOS PROCESO EFEKTYVUMO NUSTATYMO METODIKA</p>	
<p>— gamyba mažos galios ir labai mažos galios kogeneracijos įrenginiuose, kuriuos naudojant taupoma pirminė energija, gali būti priskiriama didelio naudingumo kogeneracijai;</p>	<p>1. Kogeneracijos proceso efektyvumo nustatymo metodika (toliau – Metodika) taikoma kogeneracijos proceso efektyvumui nustatyti ir sutaupyto kuro apskaičiuoti. 2. Kogeneracijos proceso efektyvumui ir sutaupyto kuro apskaičiuoti naudojami dydžiai, nustatyti kogeneracijos blokui (toliau – KB) veikiant įprastomis eksploatacijos sąlygomis. 3. Didelio efektyvumo kogeneracijos procesas turi atitikti šiuos reikalavimus:</p>	
<p>— kogeneracijos įrenginių, kurie yra pastatyti arba iš esmės atnaujinti po šio priedo perkėlimo į nacionalinę teisę, atveju iš kogeneracijos įrenginių, kuriuose deginamas iškastinis kuras, tiesiogiai išmetama mažiau nei 270 g CO₂ pagaminant 1 kWh bendros energijos (įskaitant šildymo ir vėsinimo, elektros ir mechaninę energiją);</p>	<p>3.1. pasiekti ne mažiau kaip 10 % sutaupyto kuro, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba; 3.2. pasiekti ne mažiau kaip 0 % sutaupyto kuro mažesnės nei 1 MW elektrinės galios KB. 4. Kogeneracijos proceso metu sutaupyto kuro dalis KS_d (%) apskaičiuojama pagal formulę:</p> $KS_d = \left(1 - \frac{1}{\frac{\eta_{kgs,Q}}{\eta_{Q_{t2}}} + \frac{\eta_{kgs,E}}{\eta_{E_{t2}}}}\right) \cdot 100\% \quad (1)$	
<p>— kogeneracijos įrenginių, veikusių anksčiau nei 2023 m. spalio 10 d., atveju galima nukrypti nuo šio reikalavimo iki 2034 m. sausio 1 d., su sąlyga, kad yra parengtas tiems įrenginiams skirtas planas laipsniškai mažinti išmetamųjų teršalų kieki, kad ne vėliau kaip 2034 m. sausio 1 d. būtų pasiekta mažesnė nei 270 g CO₂ vienai kWh riba, ir apie šį planą buvo</p>	<p>kur:</p> <ul style="list-style-type: none"> $\eta_{kgs,Q}$ – naudingosios šilumos energijos efektyvumo koeficientas, %; $\eta_{Q_{t2}}$ – šilumos energijos gamybos efektyvumo suderintoji atskaitinė vertė, %; 	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pagal šio direktyvos priedo naujas nuostatas patikslinus Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintų Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklių II priedą)</p>

pranešta atitinkamiems operatoriams ir kompetentingoms institucijoms;	$\eta_{\text{kog, E}}$ – kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos efektyvumo koeficientas, %;	
Kai kogeneracijos įrenginys pastatomas arba iš esmės atnaujinamas, valstybės narės užtikrina, kad esamuose šilumos šaltiniuose iškastinio kuro, išskyrus gamtines dujas, suvartojimas nepadidėtų, palyginti su trejų prieš rekonstrukciją metų vidutiniu metiniu veikiant visu pajėgumu suvartotu kiekiu, ir kad tos sistemos visuose naujuose šilumos šaltiniuose nebūtų naudojamas iškastinis kuras, išskyrus gamtines dujas.	η_{Eats} – elektros energijos gamybos efektyvumo suderintoji atskaitinė vertė, %.	
b) Sutaupytos pirminės energijos kiekio apskaičiavimas		
Vykdant kogeneracijos gamybą sutaupytos pirminės energijos kiekis, kaip apibrėžta II priede, apskaičiuojamas pagal šią formulę:	5. Kogeneracijos proceso metu pagamintos šilumos energijos efektyvumo koeficientas $\eta_{\text{kog, Q}}$ (%) apskaičiuojamas pagal formulę:	
$\text{PES} = \left(1 - \frac{1}{\frac{\text{CHPH}\eta}{\text{RefH}\eta} + \frac{\text{CHPE}\eta}{\text{RefE}\eta}} \right)$	$\eta_{\text{kog, Q}} = \frac{Q_{\text{kog}}}{f - f_{\text{ne kog, Q}}} \cdot 100\%$ <div style="text-align: right;">(2)</div>	
	kur: Q_{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh; f – sunaudoto kuro kiekis, kWh; $f_{\text{ne kog, Q}}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh.	
kur:		
PES – sutaupytos pirminės energijos kiekis;	6. Kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos efektyvumo koeficientas $\eta_{\text{kog, E}}$ (%) apskaičiuojamas pagal formulę:	
CHP H η – kogeneracijos gamybos šiluminis naudingumas, apibrėžtas kaip pagamintos naudingosios šilumos kiekis per metus, padalytas iš kuro kiekio, sunaudoto visai naudingajai šilumai ir elektros energijai pagaminti kogeneracijos būdu;	$\eta_{\text{kog, E}} = \frac{E_{\text{kog}}}{f - f_{\text{ne kog, E}}} \cdot 100\%$ <div style="text-align: right;">(3)</div>	
Ref H η – atskirosios šilumos gamybos naudingumo atskaitos vertė;	kur: E_{kog} – elektros energijos kiekis, pagamintas kartu su naudingąja šilumos energija, kWh; f – sunaudoto kuro kiekis, kWh; $f_{\text{ne kog, E}}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai elektros energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh.	
CHP E η – kogeneracijos gamybos elektros naudingumas, apibrėžtas kaip per metus kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis, padalytas iš kuro kiekio, sunaudoto visai naudingajai šilumai ir elektros	7. Ne kogeneracijos proceso metu pagamintai elektros energijai sunaudotas kuro kiekis $f_{\text{ne kog, E}}$ (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:	

<p>energijai pagaminti kogeneracijos būdu. Kai kogeneracijos įrenginyje gaminama mechaninė energija, per metus kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis gali būti padidinamas pridedant papildomą elementą, kuris atitinka elektros energijos kiekį, lygiavertį mechaninės energijos kiekiui. Šis papildomas elementas nesuteikia teisės išduoti kilmės garantijų pagal 26 straipsnio 13 dalį;</p>	$f_{ne kog, E} = \frac{E_{ne kog}}{\eta_{ne kog, E}}, \quad (4)$ <p>kur:</p> <p>$E_{ne kog}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekis, kWh;</p> <p>$\eta_{ne kog, E}$ – elektros energijos, pagamintos atskirai nuo naudingosios šilumos energijos, gamybos efektyvumo koeficientas, %.</p>	
<p>Ref Eη – atskirosios elektros energijos gamybos naudingumo atskaitos vertė.</p>		
<p>c) Sutaupyto energijos kiekio apskaičiavimas taikant alternatyvią apskaičiavimo metodiką</p>	<p>8. Ne kogeneracijos proceso metu pagamintas elektros energijos kiekis $E_{ne kog}$ (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:</p>	
<p>Valstybės narės gali apskaičiuoti pirminės energijos, sutaupyto gaminant šilumos, elektros ir mechaninę energiją, kiekį, kaip nurodyta toliau, netaikydamos II priedo, atimdamos to paties proceso šilumą ir elektros energiją, pagamintą ne kogeneracijos būdu. Ši gamyba gali būti laikoma didelio naudingumo kogeneracija, jei ji atitinka šio priedo a punkte nustatytus naudingumo kriterijus ir jei didesnio kaip 25 MW elektrinės galios kogeneracijos įrenginių bendras naudingumas yra didesnis kaip 70 proc. Tačiau šios gamybos metu kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis, nurodomas išduodant kilmės garantiją ir statistikos tikslais nustatomas pagal II priedą.</p>	$E_{ne kog} = E - E_{kog}, \quad (5)$ <p>kur:</p> <p>E – pagamintas elektros energijos kiekis, kWh;</p> <p>E_{kog} – elektros energijos kiekis, pagamintas kartu su naudingąja šilumos energija, kWh.</p> <p>9. Kogeneracijos proceso metu kuro sutaupymas KS (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:</p> $KS = \left(\frac{f_{kog}}{1 - KS_d} \right) - f_{kog}, \quad (6)$ <p>kur:</p> <p>KS_d – kogeneracijos proceso metu sutaupyto kuro dalis, %, apskaičiuojama pagal Metodikos (1) formulę;</p> <p>f_{kog} – kogeneracijos proceso metu sunaudoto kuro kiekis, kWh.</p>	
<p>Jei su procesu susijusios sutaupyto pirminės energijos kiekis apskaičiuojamas taikant pirmiau nurodytą alternatyvią apskaičiavimo metodiką, sutaupyto pirminės energijos kiekiui apskaičiuoti naudojama šio priedo b punkte pateikta formulė „CHP Hη“ pakeičiant „Hη“, o „CHP Eη“ pakeičiant „Eη“, kur:</p>	<p>10. Kogeneracijos proceso metu sunaudotas kuras f_{kog} (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:</p>	

<p>H_{η} – proceso šiluminis naudingumas, apibrėžtas kaip per metus pagamintos šilumos kiekis, padalytas iš kuro kiekio, sunaudoto visai pagamintai šilumai ir elektros energijai pagaminti;</p>	<p>$f_{kog} = f - f_{ne\ kog, E} - f_{ne\ kog, Q}$, (7)</p>	
<p>E_{η} – proceso elektros naudingumas, apibrėžtas kaip per metus pagamintos elektros energijos kiekis, padalytas iš kuro kiekio, sunaudoto visai pagamintai šilumai ir elektros energijai pagaminti. Kai kogeneracijos įrenginyje gaminama mechaninė energija, per metus kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis gali būti padidinamas pridėdant papildomą elementą, kuris atitinka elektros energijos kiekį, lygiavertį mechaninės energijos kiekiui. Šis papildomas elementas nesuteiks teisės išduoti kilmės garantijų pagal 26 straipsnio 13 dalį.</p>	<p>kur:</p> <p>f – sunaudotas kuro kiekis, kWh;</p> <p>$f_{ne\ kog, E}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai elektros energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh, apskaičiuojamas pagal Metodikos (4) formulę.</p> <p>$f_{ne\ kog, Q}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh, apskaičiuojamas pagal Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklių 1 priedo (3) formulę.</p>	
<p>Apskaičiavimams pagal šio priedo b ir c punktus valstybės narės gali taikyti kitus nei vienu metu ataskaitinius laikotarpius.</p>	<p>11. Skaičiuojant KB vykusio kogeneracijos proceso KS, naudojamos Reglamento I ir II priedų lentelėse pateiktos elektros ir šilumos energijų gamybos efektyvumo suderintosios atskaitinės vertės, kurios turi būti patikslintos atitinkamais pataisos koeficientais, atsižvelgiant į Reglamento 2 straipsnio nuostatas.</p>	
<p>Labai mažos galios kogeneracijos įrenginių sutaupytos pirminės energijos kiekio apskaičiavimas gali būti atliekamas remiantis patvirtintais duomenimis.</p>	<p>12. Elektros energijos gamybos efektyvumo suderintoji atskaitinė vertė (toliau – atskaitinė vertė) parenkama iš Reglamento I priedo lentelės, atsižvelgiant į KB naudotą kuro rūšį ir metus, kai minėtame KB buvo pradėta elektros energijos gamyba. Atskaitinės vertės taikomos atsižvelgiant į Reglamento 3 ir 4 straipsnių nuostatas.</p>	
<p>d) Atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos naudingumo atskaitos vertės</p>	<p>13. Jei KB buvo rekonstruotas ir rekonstravimui panaudotos išlaidos viršijo 50% naujo KB statybai reikalingų investicijų sumos, Reglamento 3 ir 4 straipsnių taikymo tikslais naudojama tų metų, kuriais, rekonstravus KB įrenginius, pradėta elektros energijos gamyba, atskaitinė vertė.</p>	
<p>Suderintąsias naudingumo atskaitos vertes sudaro pagal atitinkamus veiksmus diferencijuotų verčių sistema, įskaitant pagaminimo metus ir kuro rūšis; jos turi būti grindžiamos tinkamai dokumentais pagrįsta analize, atsižvelgiant, <i>inter alia</i>, į darbinio naudojimo duomenis realiomis sąlygomis, kuro rūšių derinį ir klimato sąlygas, taip pat taikomas kogeneracijos technologijas.</p>	<p>14. Atskaitinės vertės turi būti patikslintos atsižvelgiant į Reglamento 2 straipsnio nuostatas, įvertinus naudotų kuro rūšis, šalies vidutinę metinę oro temperatūrą ir gaminamos elektros energijos įtampą bei jos sunaudojimo vietą pagal šią veiksmų seką:</p> <p>14.1. Jei KB buvo naudota daugiau kaip viena kuro rūšis, atskaitinė vertė turi būti patikslinta naudojant svertinio vidurkio metodą proporcingai sunaudotoms kuro rūšims.</p> <p>14.2. Atsižvelgiant į vidutinę metinę oro temperatūrą pagal Reglamento III priede pateiktą metodiką, Lietuvos Respublikai atskaitinę vertę reikia padidinti 0,9 procentinio punkto.</p>	

Taikant b punkte pateiktą formulę, atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos naudingumo atskaitos vertėmis nustatomas atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos, kurią siekiama pakeisti kogeneracija, darbinis naudingumas.	14.3. Atskaitinė vertė turi būti patikslinta naudojant svertinio vidurkio metodą proporcingai elektros energijos naudojimo vietai ir elektros įtampai, taikant Reglamento IV priedo lentelėse pateiktus pataisos koeficientus, kurie sąlygiškai įvertina elektros energijos nuostolius perdavimo ir paskirstymo tinkluose. 15. Šilumos energijos gamybos efektyvumo suderintoji atskaitinė vertė turi būti patikslinta naudojant svertinio vidurkio metodą proporcingai sunaudotoms kuro rūšims, jei KB buvo naudota daugiau kaip viena kuro rūšis.	
Naudingumo atskaitos vertės apskaičiuojamos pagal šiuos principus:		
i) nustatant kogeneracijos įrenginių naudingumo atskaitos vertes, su atskirąja elektros energijos gamyba lyginama pagal tų pačių kuro rūšių palyginimo principą;		
ii) kiekvienas kogeneracijos įrenginys lyginamas su to kogeneracijos įrenginio pagaminimo metais rinkoje siūloma geriausia ir labiausiai ekonomiškai pagrįsta atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos technologija;		
iii) senesnių kaip 10 metų kogeneracijos įrenginių naudingumo atskaitos vertės nustatomos pagal 10 metų senumo įrenginių atskaitos vertes;		
iv) atskirosios elektros energijos ir šilumos gamybos naudingumo atskaitos vertės parodo valstybių narių klimato skirtumus.		
IV PRIEDAS		
ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI, TAIKOMI VYKDANT VIEŠUOSIUS PIRKIMUS		
Vykdydami viešųjų pirkimų sutarčių ir koncesijų skyrimo procedūras, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, kurie perka produktus, paslaugas, pastatus ir darbus, kiek įmanoma:	Komentaras: Visiškam direktyvos priedo nuostatų perkėlimui užtikrinti reikės pakeisti šiuos teisės aktus: 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 621 „Dėl perkančiosioms organizacijoms taikomų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų prekėms, paslaugoms ir pastatams“; 2) Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymas Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemonės, kurioms viešųjų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo“;	Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus komentare nurodytus
a) jei produktui taikomas deleguotasis aktas, priimtas pagal Reglamentą (ES) 2017/1369, Direktyva 2010/30/ES arba susijęs Komisijos		

<p>įgyvendinimo aktas, perka tik tokius produktus, kurie atitinka to reglamento 7 straipsnio 2 dalyje nustatytą kriterijų;</p>	<p>3) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. D1-508 „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“.</p>	<p>poįstatyminius teisės aktus)</p>
<p>b) kai produktui, kuriam netaikomas a punktas, taikoma Direktyvoje 2009/125/EB numatyta įgyvendinimo priemonė, perka tik produktus, kurie atitinka toje įgyvendinimo priemonėje nustatytus efektyvaus energijos vartojimo kriterijus;</p>		
<p>c) kai produktui arba paslaugai taikomi Sąjungos žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijai arba esami lygiaverčiai nacionaliniai kriterijai, aktualūs produkto arba paslaugos energijos vartojimo efektyvumui, įskaitant, be kita ko, duomenų centrus, serverių patalpas ir debesijos paslaugas, kelių apšvietimo įrangą ir šviesoforus, kompiuterius, monitorius, planšetinius kompiuterius ir išmaniuosius telefonus, deda visas pastangas pirkti tik tokius produktus ir paslaugas, kurie atitinka bent nustatytas atitinkamų Sąjungos žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijų pagrindinių kriterijų arba esamų lygiaverčių nacionalinių kriterijų lygio technines specifikacijas;</p>		
<p>d) perka tik tokias padangas, kurios atitinka aukščiausios degalų energijos vartojimo efektyvumo klasės kriterijų, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2020/740; tai neužkerta kelio viešiesiems subjektams pirkti aukščiausios sukibimo su šlapia danga klasės arba išorinio riedėjimo triukšmo klasės padangų, jei tai pagrįsta dėl saugos ar visuomenės sveikatos priežasčių;</p>		
<p>e) konkurso dėl paslaugų sutarčių dokumentuose reikalauja, kad atitinkamoms paslaugoms teikti paslaugų teikėjai naudotų tik tuos produktus, kurie atitinka a, b ir d punktus.</p>		

<p>Šis reikalavimas taikomas tik naujiems produktams, kuriuos paslaugų teikėjai perka iš dalies arba tik dėl to, kad galėtų teikti atitinkamas paslaugas;</p> <p>f) perka tuos pastatus arba sudaro naujas nuomos sutartis dėl tų pastatų, kurie atitinka bent beveik nulinės energijos pastato lygį, nedarant poveikio šios direktyvos 6 straipsniui, nebent pirkimų tikslas yra:</p> <p>i) atlikti esminę renovaciją ar nugriauti;</p> <p>ii) viešųjų subjektų atveju – pastatą perparduoti nenaudojant jo viešojo subjekto reikmės, arba</p> <p>iii) jį išsaugoti kaip pastatą, oficialiai saugomą kaip tam tikros aplinkos dalį arba dėl jo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės.</p> <p>Tai, kaip laikomasi šio priedo f punkte nustatytų reikalavimų, tikrinama pagal Direktyvos 2010/31/ES 11 straipsnyje nurodytus energinio naudingumo sertifikatus.</p>		
<p><i>V PRIEDAS</i></p>		
<p>8, 9 IR 10 STRAIPSNIUOSE IR 30 STRAIPSNIO 14 DALYJE NURODYTŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO PAREIGŲ SISTEMŲ ARBA KITŲ POLITIKOS PRIEMONIŲ POVEIKIO APSKAIČIAVIMO BENDRIEJI METODAI IR PRINCIPAI</p> <p>1. Energijos, sutaupyta taikant kitokias priemones nei apmokestinimo priemonės, kiekio apskaičiavimo taikant 8, 9 ir 10 straipsnius bei 30 straipsnio 14 dalį metodai.</p> <p>Įpareigotosios, dalyvaujančiosios ar įgaliosios šalys arba įgyvendinančiosios valdžios institucijos, apskaičiuodamos sutaupyta energijos kiekį, gali taikyti toliau nurodytus metodus:</p>	<p><i>Komentaras: priedo nuostatas dalinai perkelia Įsakymu Nr. 1-320 patvirtinto Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo IV skyrius. Visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus įsakymą Nr. 1-320.</i></p>	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus komentare nurodytą poįstatyminį teisės aktą)</p>

<p>a) numanomai sutaupyto kiekio nustatymą, atsižvelgdamos į nepriklausomai stebėto ankstesnio energijos vartojimo efektyvumo padidinimo panašiuose įrenginiuose rezultatus. Bendrai šis metodas vadinamas <i>ex ante</i>;</p>		
<p>b) sutaupyto kiekio išmatavimą, pagal kurį dėl įdiegtos priemonės ar priemonių rinkinio sutaupyto energijos kiekis nustatomas užregistravus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip papildomumas, ploto naudojimas, gamybos lygiai ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos suvartojimui. Bendrai šis metodas vadinamas <i>ex post</i>;</p>		
<p>c) sutaupyto kiekio modeliavimą, pagal kurį naudojamos inžinerinės sutaupyto energijos sąmatos. Šis metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus išmatuotus konkretaus įrenginio duomenis, pavyzdžiui, keičiant kompresorių ar elektros variklį, kuris suvartoja kitokį kWh kiekį nei tas, kurio sutaupyto kiekio duomenys buvo nepriklausomai nustatyti, arba kai, vadovaudamiesi nacionaliniu lygmeniu nustatytomis metodikomis ir kriterijais, tas sąmatas sudaro kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo atitinkamų įpareigotųjų, dalyvaujančiųjų ar įgaliotųjų šalių;</p>		
<p>d) 8 straipsnio 3 dalies tikslu apskaičiuodamos sutaupyta energiją, kuri gali būti įskaičiuota siekiant įvykdyti tame straipsnyje nurodytą įpareigojimą, valstybės narės gali įvertinti energijos nepriteklių patiriančių asmenų, pažeidžiamų vartotojų, asmenų iš mažas pajamas gaunančiuose namų ūkių ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančių</p>		

<p>asmenų sutaupomą energiją, remdamosi inžinerinėmis sąmatomis, naudodamos standartizuotas ploto naudojimo ir šiluminio komforto sąlygas ar parametrus, pavyzdžiui, nacionaliniuose pastatų teisės aktuose nustatytus parametrus. Valstybės narės turėtų pranešti Komisijai apie tai, kaip atsižvelgia į komforto elementą imdamosi veiksmų pastatų srityje, ir kartu pateikti savo skaičiavimo metodikos paaiškinimus;</p>		
<p>e) sutaupyto kiekio įvertinimą atliekant apklausą, kurios metu nustatoma vartotojų reakcija į rekomendacijas, informavimo kampanijas, ženklavimo ar sertifikavimo sistemas ar pažangiųjų skaitiklių naudojimą. Šis metodas taikomas tik apskaičiuojant energijos kiekį, sutaupytą dėl vartotojų elgesio pokyčių. Jo negalima taikyti apskaičiuojant įdiegus fizines priemones sutaupytą kiekį.</p>		
<p>2. 8, 9 ir 10 straipsnių bei 30 straipsnio 14 dalies taikymo tikslais nustatant dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonės sutaupytą energiją taikomi šie principai:</p>		
<p>a) valstybės narės turi įrodyti, kad vienas iš naujos ar esamos politikos priemonės tikslų yra pasiekti sutaupytos galutinės energijos kiekį pagal 8 straipsnio 1 dalį, ir pateikia įrodymus ir dokumentus, kurie rodo, kad energija sutaupyta taikant politikos priemonę, įskaitant savanoriškus susitarimus;</p>		
<p>b) turi būti įrodyta, kad sutaupytas energijos kiekis yra papildomas tam kiekiui, kuris būtų sutaupytas bet kokių atveju, įpareigotajai, dalyvaujančiajai ar įgaliojamajai šaliai arba įgyvendinančiajai valdžios institucijai nesiimant veiksmų. Kad galėtų nustatyti, koks sutaupytos energijos kiekis gali būti nurodomas</p>		

<p>kaip papildomas, valstybės narės atsižvelgia į tai, kokia būtų energijos vartojimo ir paklausos raida neįgyvendinus atitinkamos politikos priemonės, įvertindama bent šiuos veiksnius: energijos vartojimo tendencijas, vartotojų elgesio pokyčius, technologinę pažangą ir kitų Sąjungos bei nacionaliniu lygmenimis įgyvendintų priemonių sukeltus pokyčius;</p>		
<p>c) dėl privalomos Sąjungos teisės įgyvendinimo sutaupyta energijos kiekis laikomas kiekiu, kuris būtų sutaupyta bet kuriuo atveju, todėl jis negali būti laikomas sutaupyta energijos kiekiu 8 straipsnio 1 dalies taikymo tikslu. Taikant nukrypti nuo to reikalavimo leidžiančią nuostatą, sutaupyta energijos kiekis, susijęs su esamų pastatų renovacija, įskaitant energijos kiekį, sutaupyta įgyvendinant minimaliuosius pastatų energinio naudingumo standartus pagal Direktyvą 2010/31/ES, gali būti laikomas sutaupyta energijos kiekiu 8 straipsnio 1 dalies taikymo tikslu, su sąlyga, kad užtikrinamas šio priedo 3 punkto h papunktyje nurodytas reikšmingumo kriterijus. Priemonės, kuriomis skatinama didinti viešojo sektoriaus energijos vartojimo efektyvumą pagal 5 ir 6 straipsnius, gali būti tinkamos siekiant įvykdyti energijos sutaupymo reikalavimą pagal 8 straipsnio 1 dalį, jei jas taikant sutaupyta galutinės energijos kiekį galima patikrinti ir išmatuoti arba apskaičiuoti. Sutaupyta energijos kiekis turi būti apskaičiuojamas laikantis šio priedo;</p>		
<p>d) galutinės energijos kiekis, sutaupyta įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kurių imamasi pagal nepaprastosios padėties taisyklės pagal SESV 122 straipsnį, gali būti laikomas sutaupyta</p>		

<p>energijos kiekiu 8 straipsnio 1 dalies taikymo tikslu, su sąlyga, kad jas taikant sutaupytos galutinės energijos kiekį galima patikrinti ir išmatuoti arba apskaičiuoti, išskyrus tą energijos kiekį, kuris sutaupyta taikant normavimo arba ribojimo priemones;</p>		
<p>e) priemonės, kurių imtasi pagal Reglamentą (ES) 2018/842, gali būti laikomos svarbiomis, tačiau valstybės narės turi parodyti, kad jas taikant sutaupytą galutinės energijos kiekį galima patikrinti ir išmatuoti arba apskaičiuoti. Sutaupyta energijos kiekis turi būti apskaičiuojamas laikantis šio priedo;</p>		
<p>f) galutinės energijos kiekį, sutaupytą dėl politikos priemonių, skirtų sektoriams ar įrenginiams, kuriems taikomas Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrius, valstybės narės įskaičiuoja tik tokiu atveju, jei tas energijos kiekis sutaupyta įgyvendinant šios direktyvos 9 arba 10 straipsnį ir viršija Direktyvoje 2003/87/EB nustatytus reikalavimus arba viršija veiksmų, susijusių su nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimu pagal tą direktyvą, įgyvendinimą. Valstybės narės turi įrodyti, kad dėl politikos priemonių sutaupyta galutinės energijos kiekį galima patikrinti ir išmatuoti arba apskaičiuoti. Sutaupyta energijos kiekis turi būti apskaičiuojamas laikantis šio priedo. Jei subjektas yra įpareigotoji šalis pagal nacionalinę energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemą, taikomą pagal šios direktyvos 9 straipsnį, ir pagal pastatų ir kelių transporto sektoriams skirtą ES ATLPS pagal Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių, stebėsenos ir patikros sistema turi užtikrinti, kad skaičiuojant ir pranešant energijos, kurią jis</p>		

<p>sutaupė imdamasis energijos taupymo priemonių, kiekį, būtų atsižvelgiama į anglies dioksido kainą, perkeltą išleidžiant degalus suvartoti pagal tą skyrių;</p>		
<p>g) atsižvelgti galima tik į tokį sutaupytą kiekį, kuris viršija šiuos lygius:</p>		
<p>i) Sąjungos naujų keleivinių automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normas, įgyvendinus Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/631; Valstybės narės turi pateikti priežastis, savo prielaidas ir skaičiavimo metodiką, kad parodytų Sąjungos naujų transporto priemonių išmetamo CO₂ reikalavimų papildomumą;</p>		
<p>ii) Sąjungos reikalavimus, susijusius su tam tikrų su energija susijusių gaminių pašalinimu iš rinkos, įgyvendinus įgyvendinimo priemones pagal Direktyvą 2009/125/EB. Valstybės narės pateikia įrodymus, savo prielaidas ir skaičiavimo metodiką, kad parodytų papildomumą;</p>		
<p>h) leidžiama vykdyti politikos priemones, kuriomis skatinama, kad produktų, įrangos, transporto sistemų, transporto priemonių ir degalų, pastatų ir statybos elementų, procesų ar rinkų energijos vartojimo efektyvumas būtų aukštesnio lygio, išskyrus politikos priemones:</p>		
<p>i) dėl tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijų naudojimo, kurios naujai įgyvendinamos nuo 2026 m. sausio 1 d., ir</p>		
<p>ii) kuriomis subsidijuojamos tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijos gyvenamuosiuose pastatuose nuo 2026 m. sausio 1 d.;</p>		
<p>i) energija, sutaupyta naujai nuo 2024 m. sausio 1 d. įgyvendinant politikos priemones</p>		

<p>dėl tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijų naudojimo produktuose, įrangoje, transporto sistemose, transporto priemonėse, pastatuose ar vykdant darbus, neįskaičiuojama siekiant įvykdyti energijos taupymo pareigas pagal 8 straipsnio 1 dalies b punktą. Politikos priemonių, kuriomis propaguojami technologijų deriniai, su iškastinio kuro deginimo technologija susijusi sutaupyta energijos kiekio dalis laikoma neatitinkančia reikalavimų nuo 2024 m. sausio 1 d.;</p>		
<p>j) nukrypstant nuo i punkto dėl 2024 m. sausio 1 d.–2030 m. gruodžio 31 d. laikotarpio, dėl tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijų, kuriomis gerinamas energijos vartojimo efektyvumas daug energijos suvartojančiose įmonėse pramonės sektoriuose, sutaupyta energija iki 2030 m. gruodžio 31 d. gali būti įskaičiuojama kaip sutaupyta energija tik 8 straipsnio 1 dalies b ir c punktų tikslu, su sąlyga, kad:</p>		
<p>i) įmonė yra atlikusi energijos vartojimo auditą pagal 11 straipsnio 2 dalį ir turi įgyvendinimo planą, įskaitant:</p>		
<p>— visų ekonomiškai efektyvių energijos vartojimo efektyvumo priemonių apžvalgą už penkerių metų arba trumpesnę atsipirkimo laikotarpį, remiantis valstybės narės pateiktomis paprasto atsipirkimo laikotarpio metodikomis,</p>		
<p>— visų rekomenduotų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, kurių atsipirkimo laikotarpis yra penkeri metai arba mažiau, įgyvendinimo laikotarpį,</p>		
<p>— numatomos dėl rekomenduotų energijos vartojimo efektyvumo priemonių sutaupyta energijos apskaičiavimą ir</p>		

— numatomos dėl rekomenduotų energijos vartojimo efektyvumo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimą ir		
— numatomos dėl rekomenduotų energijos vartojimo efektyvumo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimą ir		
— energijos vartojimo efektyvumo priemonės, susijusias su tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijomis, ir aktualią informaciją, kuri reikalinga siekiant:		
— įrodyti, kad dėl nustatytos priemonės nepadidėja reikiamas energijos kiekis arba įrenginio pajėgumai,		
— pagrįsti, kad tvarių, neiškastinio kuro technologijų diegimas yra techniškai neįmanomas,		
— parodyti, kad tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologija atitinka pačius naujausius Sąjungos teisės aktus dėl išmetamų teršalų kiekio ir užkerta kelią technologinio susaistymo poveikiui užtikrinant būsimą suderinamumą su neutralaus poveikio klimatui alternatyviuoju neiškastiniu kuru ir technologijomis;		
ii) tolesnis tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijų naudojimas yra energijos vartojimo efektyvumo priemonė, kuria siekiama sumažinti energijos suvartojimą penkerių metų arba trumpesniu atsipirkimo laikotarpiu, remiantis valstybės narės pateiktomis paprasto atsipirkimo metodikomis, rekomenduojamas dėl pagal 11 straipsnio 2 dalį atlikto energijos vartojimo audito ir įtrauktas į įgyvendinimo planą;		
iii) tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijų naudojimas atitinka pačius naujausius Sąjungos teisės aktus dėl išmetamų		

teršalų kiekio, nesukuria technologinio susisaistymo poveikio ir užtikrina būsimą suderinamumą su neutralaus poveikio klimatui alternatyviu kuru ir technologijomis;		
iv) dėl tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijų naudojimo įmonėje nepadidėja energijos suvartojimas ar tos įmonės įrenginio pajėgumai;		
v) pateikiama įrodymų, kad techniškai neįmanoma įdiegti jokio alternatyvaus, tvaraus neiškastinio kuro sprendimo;		
vi) naudojant tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijas sutaupyta galutinės energijos kiekį, apskaičiuotą pagal šį priedą, galima patikrinti ir išmatuoti arba apskaičiuoti;		
vii) įrodymai paskelbiami interneto svetainėje arba yra viešai prieinami visiems suinteresuotiems piliečiams;		
k) energijos taupymo, kaip reikalaujama pagal 8 straipsnio 1 dalį, įgyvendinimo tikslu galima atsižvelgti į priemones, skatinančias ant pastatų arba juose montuoti mažos galios energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijas, su sąlyga, kad dėl jų sutaupyta galutinės energijos kiekį galima patikrinti ir išmatuoti arba apskaičiuoti. Sutaupyta energijos kiekis turi būti apskaičiuojamas laikantis šio priedo;		
l) priemonės, kuriomis skatinama įrengti saulės šilumos energijos technologijas, gali būti tinkamos siekiant įvykdyti energijos taupymo reikalavimą pagal 8 straipsnio 1 dalį, su sąlyga, kad dėl jų sutaupyta galutinės energijos kiekį galima patikrinti ir išmatuoti arba apskaičiuoti. Saulės šilumos energijos technologijomis dėl saulės spinduliuotės pagamintą šilumos kiekį		

galima išskaičiuoti iš suvartotos galutinės energijos kiekio;		
m) galima nurodyti visą politikos priemonių, kuriomis skatinama sparčiau diegti taupiau energiją vartojančius produktus ir transporto priemones, išskyrus tas, kurios naujai įgyvendinamos nuo 2024 m. sausio 1 d. ir yra susijusios su tiesioginio iškastinio kuro deginimo technologijų naudojimu, poveikį, jei įrodoma, kad toks įdiegimas įvyksta anksčiau, nei baigiasi vidutinė tikėtina produkto ar transporto priemonės gyvavimo trukmė, arba anksčiau, nei produktą arba transporto priemonę būtų įprasta pakeisti, o sutaupyta suma įskaičiuojama tik už laikotarpį iki vidutinės tikėtinai keičiamo produkto arba transporto priemonės gyvavimo trukmės pabaigos;		
n) skatindamos diegti energijos vartojimo efektyvumo priemones, valstybės narės, kai aktualu, užtikrina, kad būtų išlaikyti produktų, paslaugų ir priemonių diegimo kokybės standartai, o jei tų standartų nėra – jie būtų nustatyti;		
o) kad būtų atsižvelgta į skirtingą klimatą regionuose, valstybės narės gali nuspręsti sutaupomą kiekį pakoreguoti pagal standartinę vertę arba skirtingą sutaupomos energijos kiekį derinti su regionams būdingais oro temperatūros skirtumais;		
p) apskaičiuojant sutaupytos energijos kiekį atsižvelgiama į priemonių gyvavimo trukmę ir kokia verte taupymo poveikis laikui bėgant mažėja. Tai daroma apskaičiuojant kiekį, kuris bus sutaupomas kiekvienu atskiru veiksmu laikotarpiu nuo jo įgyvendinimo dienos iki kiekvieno pareigų taikymo laikotarpio		

<p>pabaigos. Kitu atveju valstybės narės gali taikyti kitą metodą, kuriuo, remiantis skaičiavimais, gaunamas bent toks pat bendras sutaupyto energijos kiekis. Naudodamos kitą metodą valstybės narės užtikrina, kad bendras sutaupyto energijos kiekis, apskaičiuotas taikant tą metodą, neviršytų sutaupyto energijos kiekio, kuris būtų gautas joms apskaičiavus kiekvienu atskiru veiksmu sutaupyto energijos kiekį laikotarpiu nuo to veiksmo įgyvendinimo dienos iki 2030 m. Savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, pateikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsnius, valstybės narės išsamiai apibūdina tą kitą metodą ir priimtas nuostatas, skirtas užtikrinti, kad būtų laikomasi privalomo apskaičiavimo reikalavimo.</p>		
<p>3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi toliau nurodytų politikos priemonėms, kurių imamasi pagal 10 straipsnį ir 30 straipsnio 14 dalį, taikomų reikalavimų:</p>		
<p>a) dėl politikos priemonių ir atskirų veiksmų sutaupomas patikrinamas galutinės energijos kiekis;</p>		
<p>b) aiškiai apibrėžiama kiekvienos dalyvaujančiosios šalies, įgaliotosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos (priklausomai nuo to, kas aktualu) atsakomybė;</p>		
<p>c) energijos, kuri yra arba bus sutaupyta, kiekis nustatomas skaidriu būdu;</p>		
<p>d) pagal politikos priemonę reikalaujamas sutaupyti energijos kiekis arba kiekis, kuris turi būti pasiektas, išreiškiamas suvartotos pirminės energijos kiekiu arba suvartotos galutinės energinės kiekio, naudojant 31 straipsnyje</p>		

<p>nurodytas apatinio šilumingumo vertes arba pirminės energijos koeficientus;</p>		
<p>e) parengiama ir viešai skelbiama metinė ataskaita apie energijos, kurią sutaupė įgaliotosios šalys, dalyvaujančiosios šalys ir įgyvendinančiosios valdžios institucijos, kiekį, taip pat metinių energijos taupymo tendencijų duomenys;</p>		
<p>f) rezultatai stebimi ir imamasi atitinkamų priemonių, jei daroma pažanga yra nepakankama;</p>		
<p>g) dėl atskiro veiksmo sutaupytos energijos kiekį gali nurodyti ne daugiau kaip viena šalis;</p>		
<p>h) įrodoma, kad dalyvaujančiosios šalies, įgaliotosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos veikla buvo reikšminga nurodytam energijos kiekiui sutaupyti;</p>		
<p>i) įrodoma, kad dalyvaujančiosios šalies, įgaliotosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos veikla neturėjo neigiamo poveikio energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, pažeidžiamiems vartotojams ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims.</p>		
<p>4. Nustatant energijos kiekį, sutaupytą taikant su apmokestinimu susijusias politikos priemones pagal 10 straipsnį, taikomi šie principai:</p>		
<p>a) dėl apmokestinimo priemonių taikymo sutaupytos energijos kiekis įskaitomas tik jei tos priemonės viršija minimalius kurui taikomo apmokestinimo lygius, kaip reikalaujama Tarybos direktyvoje 2003/96/EB arba 2006/112/EB;</p>		
<p>b) apskaičiuojant energijos produktų apmokestinimo priemonių poveikį, kainų elastingumas trumpuoju laikotarpiu atitinka</p>		

<p>energijos paklausos reakciją į kainų pokyčius ir nustatomas remiantis naujais ir reprezentatyviais oficialių šaltinių duomenimis, kurie taikomi valstybėje narėje ir, kai taikoma, grindžiami susijusiais nepriklausomo instituto tyrimais. Jei naudojamas kitoks nei trumpojo laikotarpio kainų elastingumas, valstybės narės paaiškina, kaip į bazinį scenarijų, kuriuo remiantis apskaičiuotas sutaupyta energijos kiekis, buvo įtrauktas energijos vartojimo efektyvumo didinimas dėl kitų Sąjungos teisės aktų įgyvendinimo arba kaip buvo išvengta dėl kitų Sąjungos teisės aktų sutaupyta energijos įskačiavimo du kartus;</p>		
<p>c) energijos, sutaupyta taikant papildomas mokesčių politikos priemonės, įskaitant fiskalines paskatas ar mokėjimą fondui, kiekis skaičiuojamas atskirai;</p>		
<p>d) siekiant išvengti sanklotos su Sąjungos teise ir kitomis politikos priemonėmis, dėl apmokestinimo priemonių sutaupyta energijos kiekiui įvertinti turėtų būti remiamasi apskaičiuotu trumpojo laikotarpio elastingumu;</p>		
<p>e) valstybės narės nustato apmokestinimo ir lygiavėrių priemonių poveikį pajamų pasiskirstymui, kurį patirs energijos nepriteklių patiriantys asmenys, pažeidžiami vartotojai ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantys asmenys, ir parodo švelninimo priemonių, įgyvendintų pagal 24 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis, poveikį;</p>		
<p>f) valstybės narės pateikia įrodymus, įskaitant skaičiavimo metodikas, kad, kai energijos arba anglies dioksido apmokestinimo priemonės arba apyvartinių taršos leidimų prekybos pagal Direktyvą 2003/87/EB priemonės iš dalies</p>		

<p>sutampa, sutaupytos energijos kiekis nėra įskaičiuojamas du kartus.</p>		
<p>5. Pranešimas apie metodiką</p>		
<p>Valstybės narės pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 praneša Komisijai apie išsamią metodiką, kurią jos norėtų naudoti įgyvendindamos energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemas ir alternatyvias priemones, kaip nurodyta šios direktyvos 9 ir 10 straipsniuose bei 30 straipsnio 14 dalyje. Išskyrus apmokestinimo atvejį, tokiam pranešime pateikiama išsami informacija apie:</p>		
<p>a) tai, kiek energijos reikalaujama sutaupyti pagal 8 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą arba tikimasi, kad bus sutaupyta per visą laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d.;</p>		
<p>b) kaip apskaičiuotas naujas sutaupysimos energijos kiekis, kurio reikalaujama pagal 8 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, arba energijos kiekis, kurį tikimasi sutaupyti, pasiskirstys per pareigos taikymo laikotarpį;</p>		
<p>c) įpareigotąsias, dalyvaujančiąsias ar įgaliojusias šalis arba įgyvendinančiąsias valdžios institucijas;</p>		
<p>d) tikslinius sektorius;</p>		
<p>e) politikos priemones ir atskirus veiksmus, įskaitant bendrą suminį taikant kiekvieną priemonę numatomos sutaupyti energijos kiekį;</p>		
<p>f) politikos priemones ar programas arba iš nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo fondo finansuojamas priemones, įgyvendinamas pirmenybę teikiant energijos nepriteklių patiriančioms asmenims, pažeidžiamiems vartotojams ir, kai taikytina,</p>		

socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims;		
g) kokią dalį sudarys energijos nepriteklių patiriančių asmenų, pažeidžiamų vartotojų ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančių asmenų sutaupyta energija ir koks bus jos kiekis;		
h) kai taikytina, taikytus rodiklius, vidutinę dalį (aritmetinį vidurkį) ir politikos priemonių, kurių imtasi pagal 8 straipsnio 3 dalį, rezultatą;		
i) kai taikytina, politikos priemonių, įgyvendintų pagal 8 straipsnio 3 dalį, poveikį ir nepageidaujamą poveikį energijos nepriteklių patiriantiems asmenims, pažeidžiamiems vartotojams ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims;		
j) energijos vartojimo efektyvumo pareigų sistemoje numatytą pareigos taikymo laikotarpio trukmę;		
k) kai taikoma, koks bus sutaupytos energijos kiekis arba kokie bus energijos nepriteklių patiriančių asmenų, pažeidžiamų vartotojų ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančių asmenų patiriamų išlaidų mažinimo tikslai, kuriuos turės pasiekti įpareigosios šalys;		
l) veiksmus, numatytus politikos priemonėje;		
m) skaičiavimo metodiką, įskaitant tai, kaip buvo nustatytas papildomumas ir reikšmingumas, ir kurios metodikos ir kriterijai naudojami numanomam ir moduluotam sutaupytos energijos kiekiui nustatyti, taip pat, kai taikytina, naudojamas apatinio šilumingumo vertės ir perskaičiavimo koeficientus;		
n) priemonių gyvavimo trukmę ir tai, kaip ji apskaičiuojama arba kuo ji pagrįsta;		

o) tai, pagal kokį metodą atsižvelgiama į klimato sąlygų skirtumus valstybėje narėje;		
p) pagal 9 ir 10 straipsnius priimtų priemonių stebėsenos ir tikrinimo sistemas ir tai, kaip užtikrinamas jų nepriklausomumas nuo įpareigotųjų, dalyvaujančiųjų ar įgaliotųjų šalių;		
q) apmokestinimo atveju:		
i) tikslinius sektorius ir mokesčių mokėtojų segmentą;		
ii) įgyvendinančiąją valdžios instituciją;		
iii) numatomą sutaupyti energijos kiekį;		
iv) apmokestinimo priemonės trukmę;		
v) skaičiavimo metodiką, įskaitant tai, kokios rūšies kainų elastingumas naudojamas ir kaip jis buvo nustatytas, ir		
vi) kaip buvo išvengta sanklotos su ES ATLPS pagal Direktyvą 2003/87/EB ir įskaičiavimo du kartus rizikos.		
<i>VI PRIEDAS</i>		
MINIMALIEJI ENERGIJOS VARTOJIMO AUDITO, ĮSKAITANT AUDITO, ATLIEKAMO KAIP ENERGIJOS NAUDOJIMO VADYBOS SISTEMŲ DALIS, KRITERIJAI		
11 straipsnyje nurodytas energijos vartojimo auditas:	Įsakymu Nr. 1-148 patvirtintas Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas	Dalinis (visiškas priedo nuostatų perkėlimas bus užtikrintas pakeitus Įsakymą Nr. 1-148)
a) pagrįstas naujausiais, išmatuotais ir galimais atkartoti duomenimis apie energijos suvartojimą ir apkrovos charakteristikomis (elektros energijos atveju);	6. Audito užsakovo funkcijos: <...>	
b) jame pateikiama išsami pastatų ar pastatų grupių, pramoninių procesų ar įrenginių, įskaitant pervežimą, energijos suvartojimo charakteristikos apžvalga;	6.6. atlieka energijos vartojimo audito ataskaitos saugojimą ne trumpiau kaip ketverius metus. <...>	

c) per jį nustatomos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės energijos suvartojimui mažinti;	81. Auditoriai du kartus per metus pateikia paskirtajai institucijai informaciją apie atliktus auditus bei tų auditų ataskaitų kopijas (Tvarkos aprašo 6 priedas): 81.1. ne vėliau kaip iki liepos 31 d. pateikiama informacija už pirmąjį kalendorinių metų pusmetį; 81.2. ne vėliau kaip iki sausio 31 d. pateikiama informacija už antrąjį kalendorinių metų pusmetį. <...>	
d) per jį nustatomas ekonomiškai efektyvus atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo arba gamybos potencialas;	83. Paskirtoji institucija, negavusi iš auditoriaus informacijos apie atliktus auditus ir jam nepateikus atliktų auditų ataskaitų kopijų nustatytu laiku, raštu įspėja auditorių, o jam ir toliau nevykdant šių reikalavimų, inicijuoja atestavimo komisijos posėdį dėl auditoriaus atestato galiojimo sustabdymo Tvarkos aprašo VIII skyriuje nustatyta tvarka. <...>	
e) kai įmanoma, jį atliekant remiamasi gyvavimo ciklo sąnaudų analize, o ne investuotų lėšų paprasto atsipirkimo laikotarpiais, kad būtų atsižvelgta į per ilgąjį laikotarpį sutaupomus energijos kiekius, ilgalaikių investicijų likutines vertes ir diskonto normas;	86. Informacija apie atliktus auditus ir jų ataskaitų kopijos (DOC ir PDF .docx, xls ir (ar) .pdf formatais) pateikiamos paskirtajai institucijai elektroniniu paštu arba pristatomos įrašytos kompiuterinėje laikmenoje. <...>	
f) jis yra proporcingas ir pakankamai reprezentatyvus, kad būtų galima gauti patikimos informacijos apie bendrą energinį naudingumą ir patikimai nustatyti svarbiausias tobulinimo galimybes.	90. Audito atlikimas turi būti grindžiamas: 90.1. naujausiais, išmatuotais ir galimais patikrinti duomenimis apie energijos sąnaudas ir elektros apkrovų charakteristikas; 90.2. pateikiama išsamia informacija apie pastatų ar pastatų grupių, technologinių įrenginių ir technologinių procesų, įskaitant pervežimus, energijos sąnaudų charakteristikas; 90.3. siūlomų įgyvendinti energijos taupymo priemonių gyvavimo ciklo analize, o ne paprastuoju investicijų atsipirkimo laiku, atsižvelgiant į per ilgąjį laikotarpį galimus sutaupyti energijos kiekius, ilgalaikių investicijų likutines vertes ir diskonto normas; 90.4. proporcingumo ir reprezentatyvumo principais, siekiant gauti patikimos informacijos apie bendrą energijos vartojimo efektyvumo būklę audituojamame objekte ir patikimai nustatyti svarbiausias energijos sąnaudų mažinimo galimybes.	
Energijos vartojimo auditu sudaroma galimybė atlikti išsamius ir pagrįstus apskaičiavimus, susijusius su siūlomomis priemonėmis, kad būtų gauta tikslios informacijos apie galimą sutaupyti energijos kiekį.	91. Auditui sudaromos galimybės atlikti išsamius ir pagrįstus apskaičiavimus, siūlomoms energijos taupymo priemonėms įgyvendinti, siekiant pateikti aiškią informaciją apie energijos taupymo potencialą audituojamame objekte.	
Energijos vartojimo auditui naudojami duomenys turi būti saugotini, kad būtų galima atlikti ankstesnių duomenų analizę ir stebėti veiklos rezultatus.	92. Atliktų auditų ataskaitos turi būti saugojamos, siekiant atlikti ankstesnių duomenų analizę, vykdyti stebėseną bei vertinti įgyvendintų energijos taupymo priemonių rezultatus.	
VII PRIEDAS		
MINIMALIEJI DUOMENŲ CENTRŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO STEBĖSENOS IR SKELBIMO REIKALAVIMAI		

<p>a) duomenų centro pavadinimas, duomenų centro savininko ir naudotojų pavadinimai, data, kurią duomenų centras pradėjo savo veiklą, ir savivaldybė, kurioje yra duomenų centras;</p> <p>b) duomenų centro patalpų plotas, įrengtoji galia, metinis gaunamų ir išsiunčiamų duomenų srautas ir duomenų centre saugomų ir apdorojamų duomenų kiekis;</p> <p>c) duomenų centro išteklių vartojimo efektyvumas per paskutinius kalendorinius metus pagal pagrindinius efektyvumo rodiklius, be kita ko, energijos suvartojimą, elektros energijos panaudojimą, temperatūros nuostačius, atliekinės šilumos panaudojimą, vandens suvartojimą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, remiantis, kai taikytina, CEN/CENELEC Europos standartu EN 50600-4 „Informacinės technologijos. Duomenų centro įranga ir infrastruktūra“, iki deleguotojo akto, priimto pagal 33 straipsnio 3 dalį, įsigaliojimo.</p>	<p>Įstatymo projektas</p> <p>16 straipsnis. Duomenų centrų savininkų ar valdytojų pareigos</p> <p>1. Kasmet ne vėliau kaip iki gegužės 15 d. 500 kW ir didesnės informacinių technologijų įrengtosios galios poreikio duomenų centrų valdytojai turi savo interneto svetainėje viešai skelbti ir į Europos Komisijos sukurta Europos Sąjungos duomenų centrų bazę tiesiogiai teikti šią informaciją:</p> <p>1) duomenų centro pavadinimą;</p> <p>2) duomenų centro savininko (-ų) ir valdytojo (-ų) pavadinimus;</p> <p>3) datą, nuo kurios duomenų centras pradėjo savo veiklą;</p> <p>4) savivaldybę, kurioje yra duomenų centras;</p> <p>5) duomenų centro patalpų plotą;</p> <p>6) įrengtąją informacinių technologijų galia;</p> <p>7) metinį gaunamų ir išsiunčiamų duomenų srautą;</p> <p>8) duomenų centre saugomų ir apdorojamų duomenų kiekį;</p> <p>9) galutinės energijos suvartojimą per paskutinius kalendorinius metus;</p> <p>10) elektros energijos panaudojimą per paskutinius kalendorinius metus;</p> <p>11) temperatūros nustatymus per paskutinius kalendorinius metus;</p> <p>12) atliekinės šilumos panaudojimą per paskutinius kalendorinius metus;</p> <p>13) vandens suvartojimą per paskutinius kalendorinius metus;</p> <p>14) atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą per paskutinius kalendorinius metus;</p> <p>15) deleguotajame reglamente (ES) 2024/1364 nustatyta tvarka nurodytą informaciją.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>VIII PRIEDAS</p> <p>FAKTINIŲ GAMTINIŲ DUJŲ SUVARTOJIMU GRINDŽIAMŲ SĄSKAITŲ IŠRAŠYMO IR INFORMACIJOS PATEIKIMO SĄSKAITOSE MINIMALIEJI REIKALAVIMAI</p> <p>1. Minimalieji sąskaitų išrašymo reikalavimai</p> <p>1.1. Faktiškai suvartotu kiekiu grindžiamas sąskaitų išrašymas</p> <p>Kad galutiniams vartotojams būtų suteikta galimybė reguliuoti savo energijos vartojimą, faktiškai suvartotu kiekiu grindžiamos sąskaitos turėtų būti išrašomos ne rečiau nei kartą per metus, o sąskaitose pateikiama informacija</p>	<p><i>Komentaras: priedo perkelti nereikia, nes jį panaikino direktyva (ES) 2024/1788.</i></p>	

<p>turėtų būti teikiama ne rečiau kaip kas ketvirtį, jei gautas prašymas arba tais atvejais, kai vartotojai pasirinko galimybę gauti elektroninę sąskaitą, kitais atvejais – dukart per metus. Šis reikalavimas gali būti netaikomas dujoms, kurios naudojamos tik maistui gaminti.</p>		
<p>1.2. Minimalioji sąskaitoje nurodoma informacija</p>		
<p>Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamais atvejais galutiniams vartotojams jiems išrašomose sąskaitose, sudaromose sutartyse, sandoriuose ir paskirstymo centruose išduodamuose kvituose arba kartu su jais būtų aiškiai ir suprantamai pateikiama toliau nurodyta informacija:</p>		
<p>a) galiojančios faktinės kainos ir faktinis suvartotas energijos kiekis;</p>		
<p>b) galutinio vartotojo per einamąjį laikotarpį suvartotos energijos kiekio ir per tą patį praėjusių metų laikotarpį suvartotos energijos kiekio palyginimas (pageidautina, kad būtų pavaizduota grafiškai);</p>		
<p>c) galutinių vartotojų organizacijų, energetikos agentūrų ar panašių organizacijų kontaktinė informacija, įskaitant interneto svetainių adresus, kuriose galima gauti informacijos apie esamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamąsias galutinių naudotojų charakteristikas ir energiją naudojančios įrangos objektyvias technines specifikacijas.</p>		
<p>Be to, kai tai įmanoma ir naudinga, valstybės narės užtikrina, kad galutiniam vartotojui išrašomose sąskaitose, sudaromose sutartyse, sandoriuose ir paskirstymo centruose išduodamuose kvituose arba kartu su jais galutiniams vartotojams būtų aiškiai ir</p>		

suprantamai pateikiamas palyginimas su vidutiniu tipiniu arba lyginamuoju tos pačios naudotojų kategorijos galutiniu vartotoju arba juose būtų daroma nuoroda į tokį palyginimą.		
1.3. Patarimai dėl energijos vartojimo efektyvumo prie sąskaitų ir kita galutiniams vartotojams teikiama grįžtamoji informacija		
Siųsdami sutartis ir sutarčių pakeitimus, taip pat vartotojų gaunamose sąskaitose arba interneto svetainėse, kuriose teikiama informacija individualiems vartotojams, energijos skirstytojai, skirstymo sistemų operatoriai ir mažmeninės prekybos energija įmonės savo klientams aiškiai ir suprantamai pateikia nepriklausomų vartotojų konsultacinių centrų, energetikos agentūrų arba panašių institucijų, kuriuose galima gauti konsultacijų dėl esamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, lyginamųjų energijos vartojimo charakteristikų ir energiją naudojančių prietaisų techninių specifikacijų, kurios gali padėti sumažinti tų prietaisų energijos sunaudojimą, kontaktinę informaciją, įskaitant jų interneto svetainių adresus.		
IX PRIEDAS	<i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, VIIa priedo nuostatoms. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i>	
ŠILUMOS, VĖSUMOS IR BUITINIO KARŠTO VANDENS SĄSKAITŲ IŠRAŠYMO IR INFORMACIJOS APIE SUVARTOJIMĄ MINIMALIEJI REIKALAVIMAI		
1. Faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis grindžiamas sąskaitų išrašymas	Šilumos ūkio įstatymas	Visiškas

<p>Tam, kad galutiniai naudotojai galėtų reguliuoti savo energijos vartojimą, sąskaitų išrašymas grindžiamas faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis ir atliekamas ne rečiau kaip kartą per metus.</p>	<p>12 straipsnis. Atsiskaitymas su šilumos tiekėju</p> <p>1. Šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už sunaudotą šilumą pagal šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenis. Atsiskaitant už sunaudotą šilumą taikoma šilumos vartotojo pasirinkta šilumos vienanarė arba šilumos dvinarė kaina. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka šilumos tiekėjas privalo suteikti slaptažodį šilumos vartotojams, kad jie galėtų elektroninių ryšių priemonėmis susipažinti su šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenimis.</p> <p>2. Jeigu pastate yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas, visas pastate suvartotas šilumos kiekis paskirstomas (išdalijamas) vartotojams, o kiekvienas vartotojas moka už jam priskirtą šilumos kiekį, išmatavus, įvertinus ar kitaip pagal Tarybos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustačius, kokia visų vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam šilumos vartotojui. Šių dalių matavimo, nustatymo ar įvertinimo metodą šilumos vartotojai pasirenka Civilinio kodekso nustatyta sprendimų priėmimo tvarka iš Tarybos rekomenduotų taikyti metodų. Kiti metodai gali būti taikomi tik suderinti su Taryba. Kol vartotojai pasirenka metodą, taikomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus atitinkantis metodas.</p> <p>3. Atsiskaitymo dokumentas yra sąskaita už šilumą arba, savivaldybės institucijoms nustačius, mokesčio už šilumą pranešimas, kuris išrašomas buitiniams šilumos vartotojams (toliau kartu – sąskaita (mokėjimo pranešimas)). Buitiniam šilumos vartotojui išrašytoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti pateikta tikslī, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiavo vartotojo mokesčio dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti ir šilumos kiekį karštam vandeniui ruošti bei karšto vandens temperatūrai palaikyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai.</p> <p>4. Šilumos vartotojams pateikiamos popierinės sąskaitos (mokėjimo pranešimai), išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti sąskaitas (mokėjimo pranešimus) elektroniniu būdu. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai teikia vartotojams sąskaitas (mokėjimo pranešimus) netaikydami papildomų mokesčių.</p> <p>5. Šilumos vartotojai daugiabučiuose namuose privalo apmokėti proporcingai daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų daliai bendrojoje dalinėje nuosavybėje šilumos tiekėjui už daugiabučio namo šilumos punkto, nuosavybės teise priklausančio šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjui, remonto darbus (įskaitant medžiagas, atsargines dalis ir įrenginius) bei su tuo susijusias administracines sąnaudas, kurios nėra įskaičiuotos į šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksplotavimo) tarifą. Šilumos vartotojui išrašomoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti atskirai nurodytos darbų, medžiagų, atsarginių dalių ir įrenginių kainos,</p>	<p>(Lietuvos vidutinė metinė temperatūra – apie 7 °C, todėl Lietuvoje nėra centralizuoto vėsumos sistemos poreikio, t. y. toks poreikis neidentifikuotas atlikus pagal direktyvos 25 str. išsamų šildymo ir vėsumos potencialo vertinimą ir tokia sistema centralizuota sistema nėra įdiegta. Atsižvelgiant į tai, šilumos ūkio sektoriaus teisės aktai nereglamentuoja centralizuoto vėsumos tiekimo)</p>
<p>2. Minimalus sąskaitų išrašymo arba informacijos apie suvartojimą pateikimo dažnumas</p>		
<p>Jei įrengti nuotoliniu būdu nuskaitomi skaitikliai arba šilumos dalikliai, iki 2021 m. gruodžio 31 d. faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis grindžiamos sąskaitos išrašomos arba informacija apie suvartojimą pateikiama galutiniams naudotojams bent kartą per ketvirtį, jei galutiniai vartotojai to prašo arba jei jie pasirinko galimybę gauti elektronines sąskaitas, kitu atveju – du kartus per metus.</p>		
<p>Jei įrengti nuotoliniu būdu nuskaitomi skaitikliai arba šilumos dalikliai, nuo 2022 m. sausio 1 d. faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis grindžiamos sąskaitos išrašomos arba informacija apie suvartojimą pateikiama galutiniams naudotojams bent kartą per mėnesį. Ji taip pat gali būti pateikiama internetu ir atnaujinama taip dažnai, kiek įmanoma atsižvelgiant į naudojamus matavimo prietaisus ir sistemas. Šilumai ir vėsumai tas reikalavimas gali būti netaikomas ne šildymo ar vėsavimo sezono metu.</p>		
<p>3. Minimalioji sąskaitoje nurodoma informacija</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad galutiniams naudotojams išrašomose sąskaitose, kai jos yra grindžiamos faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis, arba kartu su jomis būtų aiškiai ir suprantamai pateikiama toliau nurodyta informacija:</p>		

a) galiojančios faktinės kainos ir faktinis suvartotos energijos kiekis arba bendra šilumos kaina ir šilumos daliklio rodmenys;	pagrįstos administracinės sąnaudos, šilumos vartotojui privalomos mokėti sumos, taip pat pateikta informacija apie galimybę daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams įgyti bendrosios dalinės nuosavybės teisę į šilumos punktą šio įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje nustatytais pagrindais.	
b) naudojamas kuro rūšių derinys ir susijęs metinis išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, be kita ko, galutiniams naudotojams, kuriems šiluma arba vėsuma tiekama centralizuotai, ir taikomų įvairių mokesčių, rinkliavų ir tarifų aprašymas;	Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės 8. Taisyklėse vartojamos sąvokos: Atsiskaitymo laikotarpis – ne ilgesnis negu vienas mėnuo laikotarpis, nurodytas šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartyse, už kurį šilumos tiekėjo ir (ar) karšto vandens tiekėjo apskaičiuojamos šilumos vartotojo mokėtinos sumos už patiektą šilumą bei apskaičiuojamos karšto vandens vartotojo mokėtinos sumos už patiektą karštą vandenį, šilumą karšto vandens temperatūrai palaikyti, karšto vandens skaitiklio aptarnavimą bei kitas su karšto vandens tiekimu susijusias paslaugas. <...>	
c) galutinių naudotojų per einamąjį laikotarpį suvartotos energijos kiekio ir per tą patį praėjusių metų laikotarpį suvartotos energijos kiekio palyginimas, pavaizduotas grafiškai ir, šilumos bei vėsumos atveju, pakoreguotas atsižvelgiant į klimato sąlygas;	29. Šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse, sudarytose pagal šalių individualiai aptartas sąlygas, privalo būti nurodyta: <...>	
d) galutinių vartotojų organizacijų, energetikos agentūrų ar panašių organizacijų kontaktinė informacija, įskaitant interneto svetainių, kuriose galima rasti informacijos apie esamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamąsias galutinių naudotojų charakteristikas ir energiją vartojančios įrangos objektyvias technines specifikacijas, adresus;	29.13. vartotojui siunčiamose šilumos ir karšto vandens tiekėjų atsiskaitymo dokumentuose (sąskaitose), teikiamose sutartyse ar jų pakeitimuose – nuoroda į valstybės institucijų skelbiamų vartotojų organizacijų, energetikos agentūrų ar panašių organizacijų kontaktinę informaciją, įskaitant interneto svetainių adresus, kuriose galima gauti informacijos apie esamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamąsias galutinių energijos vartotojų charakteristikas ir energiją naudojančios įrangos technines specifikacijas; <...>	
e) informacija apie atitinkamas skundų nagrinėjimo procedūras, ombudsmenų tarnybas ar alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus, taikomus valstybėse narėse;	29.15. vartotojui siunčiamose šilumos ir karšto vandens tiekėjų atsiskaitymo dokumentuose (sąskaitose) – informacija apie praėjusiais kalendoriniais metais šilumos tiekėjo pagamintos ir nupirkto šilumos energijos faktinę kuro struktūrą ir išmestą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, vartotojo suvartojamos energijos kiekio palyginimą su Taisyklių 129.25 papunktyje nurodytu atitinkamos kategorijos šilumos tiekėjo vartotojų suvartojamos šilumos vidurkiu bei nuorodas į vartotojų ir šilumos tiekėjų ginčus nagrinėjančių valstybės institucijų interneto svetaines ir ginčų nagrinėjimo procedūras.	
f) palyginimai su vidutiniu tipiniu arba lyginamuoju tos pačios naudotojų kategorijos galutiniu naudotoju. Kaip alternatyva, elektroninių sąskaitų atveju tokie palyginimai gali būti pateikiami internete ir į juos daroma nuoroda sąskaitose.	129. Šilumos tiekėjas privalo: <...>	
Valstybės narės gali reikalavimą teikti informaciją apie išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį pagal pirmos pastraipos b punktą apriboti taip, kad jis būtų taikomas tik	129.3. pasibaigus atsiskaitymo laikotarpiui, teisės aktuose (Taisyklių 1 priedo 3, 8 punktai) nustatyta tvarka ne vėliau kaip iki kito mėnesio 10 dienos išrašyti ir pateikti (išsiųsti) vartotojams mokėjimų už šilumą dokumentus;	

<p>tiekimui iš centralizuotų šilumos tiekimo sistemų, kurių bendra nominalioji šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW.</p>	<p><...></p> <p>129.25. interneto svetainėje arba savitarnos svetainėje pateikti informaciją apie praėjusiais kalendoriniais metais šilumos tiekėjo pagamintos ir nupirktos šilumos energijos faktinę kuro struktūrą ir išmestą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, šilumos tiekėjo buitinių vartotojų, gyvenančių daugiabučiuose pastatytuose iki 1993 m., suvartojamos šilumos vidurkį, išreikštą kWh/m², šilumos tiekėjo buitinių vartotojų, gyvenančių atnaujintuose (modernizuotuose) arba pastatytuose po 1993 m. daugiabučiuose, suvartojamos šilumos vidurkį, išreikštą kWh/m², šilumos tiekėjo viešojo sektoriaus vartotojų suvartojamos šilumos vidurkį, išreikštą kWh/m², šilumos tiekėjo vartotojų, vykdančių ūkinę ir/ar komercinę veiklą, suvartojamos šilumos vidurkį, išreikštą kWh/m², ir nuorodas į vartotojų ir šilumos tiekėjų ginčus nagrinėjančių valstybės institucijų interneto svetaines;</p> <p>Taip pat šį direktyvos priedą perkelia Įsakymu Nr. 1-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių 6 priedas, kuriame nurodoma šilumos ir karšto vandens vartotojui pateikiama privalomoji ir papildoma informacija.</p> <p>219. Karšto vandens tiekėjas turi teisę:</p> <p>219.1. ne vėliau kaip prieš 24 valandas pateikus raštišką prašymą netrukdomai apžiūrėti vartotojams priklausančių karšto vandens įrenginių, turinčių tiesioginę įtaką karšto vandens tiekimo įrenginių darbui bei jo tiekimo kitiems karšto vandens vartotojams režimui, būklę;</p> <p>219.2. nuskaityti karšto vandens skaitiklių rodmenis;</p> <p>219.3. sustabdyti ar apriboti karšto vandens tiekimą tik Taisyklėse ir teisės aktuose (Taisyklių 1 priedo 3 priedas) nurodytais pagrindais bei nustatyta tvarka;</p> <p>219.4. reikalauti, kad šilumos tiekėjas ir geriamojo vandens tiekėjas karšto vandens pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba atitinkamai užtikrintų teisės aktuose (Taisyklių 1 priedo 13, 24, 26, 28, 29, 45 punktai) ir šilumos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytą šilumos, šilumnešio kokybę bei geriamojo vandens pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytą geriamojo vandens kokybę.</p> <p>220. Karšto vandens tiekimo nutraukimo ar apribojimo laikas bei priežastys nustatomos pagal karšto vandens tiekėjo arba geriamojo vandens tiekėjo operatyvinių duomenų techninių registravimo priemonių ir operatyvinių žurnalų įrašus.</p> <p>221. Dėl karšto vandens tiekėjo kaltės nepatiekto karšto vandens kiekis nustatomas pagal karšto vandens pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) ties tiekimo–vartojimo riba įrengtų apskaitos prietaisų rodmenų ataskaitas.</p> <p>222. Karšto vandens tiekėjo kaltę dėl karšto vandens tiekimo nutraukimo ar apribojimo bei nepatiektą karšto vandens kiekį gali nustatyti komisija, sudaryta iš pastato valdytojo, vartotojo ar jų įgalioto atstovo ir karšto vandens tiekėjo atstovų. Komisija, vadovaudamasi surinktais dokumentais ir kitais objektyviais įrodymais, nustato nepatiektą karšto vandens kiekį ir surašo</p>
--	--

	<p>aktą. Jeigu nors vienas iš komisijos narių reikalauja, į komisijos sudėtį turi būti įtrauktas Inspekcijos atstovas.</p> <p>223. Karšto vandens tiekėjas privalo:</p> <p><...></p> <p>223.4. pasibaigus atsiskaitymo laikotarpiui, teisės aktuose (Taisyklių 1 priedo 3, 8 punktai) nustatyta tvarka ne vėliau kaip iki kito mėnesio 10 kalendorinės dienos išrašyti ir pateikti (išsiųsti) buitiniams karšto vandens vartotojams mokėjimo už karštą vandenį dokumentus;</p> <p><i>Komentaras: šio direktyvos priedo nuostatos visiškai nesikeitė, lyginant su direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau yra perkelta, nuostatomis.</i></p>	
<i>X PRIEDAS</i>		
ŠILDYMO IR VĖSINIMO EFEKTYVUMO POTENCIALAS		
25 straipsnio 1 dalyje nurodytame išsamiaje nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo vertinime turi būti pateikiami toliau nurodyti elementai ir jis turi būti jais grindžiamas.	Nutarimu Nr. 332 patvirtintas Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašas	Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus komentare nurodytą teisės aktą ir rengiant išsamaus nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimo pirkimo sąlygas ir vėliau rengiant patį vertinimą.
I dalis	11. <...> Europos Komisijai teikiamas <...> vertinimas Lietuvos Respublikos mastu (toliau – kogeneracijos vertinimas), kuriame teikiama ši vertinamojo laikotarpio informacija:	
ŠILDYMO IR VĖSINIMO APŽVALGA	11.1. šildymo ir vėsinimo paklausos pagal gyvenamąjį, komercinį, pramonės, žemės ūkio, kitus sektorius ir geografinę vietą apibūdinimas;	
1. Šildymo ir vėsinimo paklausa, išreikšta įvertintos naudingos energijos kiekiu ir kiekybiškai įvertinu galutinės energijos vartojimu (GWh per metus), pagal sektorių:	11.2. prognozės, kaip šildymo ir vėsinimo paklausa skirtinguose sektoriuose keisis per ateinančius 10 metų, atsižvelgiant į šildymo ir vėsinimo paklausos kaitą pastatuose ir skirtinguose pramonės sektoriuose;	
a) būsto;	11.3. Lietuvos Respublikos teritorijos žemėlapis, kuriame, saugant konfidencialią komercinę informaciją, būtų nurodyta:	
b) paslaugų;	11.3.1. vietos, kuriose reikia šildymo ir vėsinimo, teritorijos, kurių užstatymo tankis – 0,3 ir daugiau, ir pramoninės zonos, kuriose per metus iš viso suvartojama daugiau kaip 20 GWh šilumos ir vėsumos;	
c) pramonės;	11.3.2. esamos ir planuojamos aprūpinimo šiluma ir vėsoma sistemos;	
d) bet kuris kitas sektorius, kuriame suvartojamas kiekis sudaro daugiau kaip 5 % visos nacionalinės naudingojo šildymo ir vėsinimo paklausos.	11.3.3. galimi šilumos ir vėsumos punktai, įskaitant elektros gamybos įrenginius, per metus iš viso pagaminančius daugiau kaip 20 GWh elektros; atliekų deginimo įmones; esamus ir planuojamus kogeneracijos įrenginius, kuriuose naudojamos šios technologijos: kombinuotojo ciklo dujų turbina, išgaunanti šilumą, priešslėginė garo turbina, garų išgavimo kondensacinė turbina, dujų turbina, išgaunanti šilumą, vidaus degimo variklis, mikroturbinos, Stirlingo	
2. Dabartinio tiekiamos šilumos ir vėsumos kiekio nustatymas arba, a papunkčio i dalies atveju, nustatymas ar apskaičiavimas:		
a) pagal technologiją (GWh per metus), jei įmanoma, 1 punkte nurodytuose sektoriuose,		

atskiriant energiją, gaunamą iš iškastinio kuro ir iš atsinaujinančiųjų išteklių:	variklis, kuro elementai, garo variklis, organinis Rankino ciklas, kitos technologijos ar jų deriniai, atitinkantys kogeneracijos sąvoką, ir šilumos tiekimo įrenginius;	
i) vietinis tiekimas gyvenamosiose ir paslaugų teikimo vietose:	11.4. šildymo ir vėsinimo paklausa, kuri galėtų būti patenkinta taikant didelio naudingumo kogeneraciją (įskaitant gyvenamųjų namų labai mažos galios kogeneraciją) ir tiekiant centralizuotai šilumą ir vėsumą;	
— iš tik šilumai gaminti skirtų katilų;	11.5. didelio naudingumo kogeneracijos papildomas potencialas, įskaitant potencialą, susidarantį atnaujinus esamus ir pastačius naujos kartos elektrines ir pramonės įrenginius ar kitokius įrenginius, per kurių technologinį procesą, tai yra visumą tam tikrai produkcijai gaminti reikalinguose įrenginiuose nuosekliai atliekamų gamybos procesų (toliau – technologinis procesas), išsiskiria šiluma, nenaudojama per tą procesą (toliau – liekamoji šiluma);	
— iš didelio naudingumo šilumos ir elektros energijos kogeneracijos įrenginių;	11.6. aprūpinimo šiluma ir vėsoma sistemų energijos vartojimo efektyvumo potencialas, atsižvelgiant į efektyvų šildymą ar vėsinimą ir efektyvų individualų šildymą ar vėsinimą;	
— šilumos siurblių;	11.7. priemonės, kurių gali būti imtasi iki 2020 ir 2030 metų, siekiant pasinaudoti didelio naudingumo kogeneracijos papildomu potencialu, kad būtų patenkinta šildymo ir vėsinimo paklausa; taip pat siūlomos priemonės, kurios prisidėtų prie:	
— naudojant kitas vietoje taikomas technologijas ir iš kitų vietoje naudojamų šaltinių;	11.7.1. kogeneracijos dalies didinimo šilumai, vėsmai ir elektrai gaminti;	
ii) vietinis tiekimas ne paslaugų teikimo ir ne gyvenamosiose vietose:	11.7.2. efektyvių centralizuotų aprūpinimo šiluma ir vėsoma sistemų, pritaikytų naudoti šilumą ir (ar) vėsumą ir liekamąją šilumą iš plėtojamų didelio naudingumo kogeneracijos įrenginių, kitų įrenginių ir atsinaujinančiuosius energijos išteklius naudojančių įrenginių, plėtros;	
— iš tik šilumai gaminti skirtų katilų;	11.7.3. skatinimo naujus šiluminių elektrinių įrenginius ir pramonės įrenginius, kuriuose susidaro liekamoji šiluma, įrengti tose vietose, kur bus naudojamas maksimalus kiekis turimos liekamosios šilumos tam, kad būtų patenkinta esama arba prognozuojama šildymo ir vėsinimo paklausa;	
— iš didelio naudingumo šilumos ir elektros energijos kogeneracijos įrenginių;	11.7.4. skatinimo naujus gyvenamosios zonos arba naujus pramonės objektus, kurie per gamybos procesus naudoja šilumą, įrengti tose vietovėse, kuriose esama liekamoji šiluma gali būti naudojama šildymo ir vėsinimo paklausai tenkinti; tai gali būti ir siūlymai kelis įrenginius sutelkti vienoje vietovėje, siekiant užtikrinti optimalią šildymo ir vėsinimo pasiūlos ir paklausos atitiktį;	
— šilumos siurblių;	11.7.5. skatinimo šiluminių elektrinių įrenginius, pramonės objektus, kuriuose susidaro liekamoji šiluma, atliekų deginimo įrenginius ar kitus energijos gamybos iš atliekų įrenginius jungti prie centralizuoto aprūpinimo šiluma ir vėsoma sistemos;	
— naudojant kitas vietoje taikomas technologijas ir iš kitų vietoje naudojamų šaltinių;	11.7.6. skatinimo gyvenamosios zonos ir pramonės objektus, kurie per gamybos procesus naudoja šilumą, jungti prie centralizuoto aprūpinimo šiluma ir vėsoma sistemos;	
iii) nevietinis tiekimas:	11.8. didelio naudingumo kogeneracijos dalis Lietuvos Respublikoje ir jos potencialas;	
— iš didelio naudingumo šilumos ir elektros energijos kogeneracijos įrenginių;	11.9. prognozė, kiek pirminės energijos, ktne, ketinama sutaupyti;	
— naudojant atliekinę šilumą;		
— naudojant kitas ne vietoje taikomas technologijas ir iš kitų ne vietoje naudojamų šaltinių;		
b) iš įrenginių, kuriuose susidaro atliekinė šiluma ar vėsoma, ir jų šilumos ar vėsumos tiekimo potencialo nustatymas (GWh per metus):		
i) šiluminių jėgainių, iš kurių gali būti tiekama arba kurios gali būti modifikuotos taip, kad iš jų galėtų būti tiekama atliekinė šiluma, ir kurių bendra šiluminė galia yra didesnė nei 50 MW;		

ii) šilumos ir elektros energijos kogeneracijos įrenginių, kuriuose naudojamos II priedo II dalyje nurodytos technologijos ir kurių bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW;	<p>11.10. valstybės paramos šildymui ir vėsinimui priemonių įvertinimas (jeigu tokios priemonės numatytos), pateikiant metinį biudžetą ir nurodant galimos paramos elementą.</p> <p><i>Komentaras: tai direktyvos praktinio taikymo nuostata. Visiškas jos taikymas bus užtikrintas pakeitus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimo Nr. 332 „Dėl energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija) nuostatas. Taip pat reikalavimai Energetikos ministerijos bus įtvirtinti skelbiamo viešojo pirkimo, kuriuo bus perkamas išsamus šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimas, sąlygose, taip pat į šiuos reikalavimus bus atsižvelgta užsakovui rengiant patį išsamiam nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą.</i></p>	
iii) atliekų deginimo įrenginių;		
iv) atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių, kurių bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW ir kuriuose šiluma ar vėsuma gaminama naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją, išskyrus i ir ii dalyse nurodytus įrenginius;		
v) pramonės įrenginių, kurių bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW ir iš kurių gali būti tiekiamas atliekinis šiluma;		
c) iš atsinaujinančiųjų išteklių ir iš atliekinės šilumos ar vėsumos gautos energijos dalis, apie kurią pranešta, galutinės energijos kiekyje, suvartotame per paskutinius 5 metus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje, vadovaujantis Direktyva (ES) 2018/2001.		
3. Suvestiniai duomenys apie esamų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklų kogeneracijos įrenginius penkiuose galios intervaluose, apimantys:		
a) pirminės energijos suvartojimą;		
b) bendrą naudingumą;		
c) sutaupytos pirminės energijos kiekį;		
d) išmetamo CO ₂ faktorius.		
4. Suvestiniai duomenys apie esamus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklus, kuriems tiekimas vykdomas iš kogeneracijos, penkiuose galios intervaluose, apimantys:		
a) bendrą pirminės energijos suvartojimą;		

b) kogeneracijos įrenginių pirminės energijos suvartojimą;		
c) kogeneracijos dalį centralizuotai tiekiant šilumą ir vėsumą;		
d) centralizuoto šilumos tiekimo sistemos nuostolius;		
e) centralizuoto vėsumos tiekimo sistemos nuostolius;		
f) prijungtų vartotojų tankį;		
g) sistemų dalis pagal skirtingas veikimo temperatūros grupes.		
<p>5. Visos nacionalinės teritorijos žemėlapis, kuriame, saugant neskelbtiną komercinę informaciją, nurodyta:</p> <p>a) atlikus 1 punkte nurodytą analizę nustatyti šildymo ir vėsinimo paklausos rajonai; savivaldybių ir aglomeracijų zonos, kuriuose suvartojama daug energijos, turi būti pažymėtos pagal nuoseklius kriterijus;</p> <p>b) pagal 2 punkto b papunktį nustatyti esami šilumos ir vėsumos tiekimo punktai ir centralizuoto šilumos tiekimo įrenginiai;</p> <p>c) 2 punkto b papunktyje nurodyto tipo planuojami šilumos ir vėsumos tiekimo punktai ir nustatytos naujos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo teritorijos.</p>	<p>Įstatymo projektas 17 straipsnis. Energijos geografinė informacinė sistema</p> <p>1. Energijos geografinė informacinė sistema (toliau – ENERGIS) yra valstybės informacinė sistema, skirta šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytam šildymo ir vėsinimo potencialui identifikuoti ir jį išnaudoti.</p> <p>2. Pagrindinis ENERGIS tikslas – informacinių technologijų priemonėmis centralizuotai valdyti Lietuvos energetikos rodiklių duomenis, susijusius su energijos gamybos infrastruktūra, jos ekonomiškai pagrįstu efektyviu plėtros potencialu, atsižvelgiant į energijos suvartojimo kitimą savivaldybių ar aglomeracijų zonose.</p>	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas, kai bus pakeistas direktyvos perkėlimo plane nurodytas poįstatyminis teisės aktas)</p>
<p>6. Šildymo ir vėsinimo paklausos (GWh) pokyčių prognozė ateinantiems 30 metų, visų pirma atsižvelgiant į ateinančių 10 metų prognozes, paklausos pastatų ir įvairiuose pramonės sektoriuose pokyčius ir su paklausos valdymu susijusios politikos bei strategijų, kaip antai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/844 įgyvendinamų ilgalaikių pastatų renovacijos strategijų, poveikį.</p>	<p>Nutarimu Nr. 332 patvirtintas Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašas</p> <p>11. <...> Europos Komisijai teikiamas <...> vertinimas Lietuvos Respublikos mastu (toliau – kogeneracijos vertinimas), kuriame teikiama ši vertinamojo laikotarpio informacija:</p> <p>11.1. šildymo ir vėsinimo paklausos pagal gyvenamąjį, komercinį, pramonės, žemės ūkio, kitus sektorius ir geografinę vietą apibūdinimas;</p> <p>11.2. prognozės, kaip šildymo ir vėsinimo paklausa skirtinguose sektoriuose keisis per ateinančius 10 metų, atsižvelgiant į šildymo ir vėsinimo paklausos kaitą pastatuose ir skirtinguose pramonės sektoriuose;</p>	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas pakeitus komentare nurodytą teisės aktą ir rengiant išsamaus nacionalinio</p>

II dalis	11.3. Lietuvos Respublikos teritorijos žemėlapis, kuriame, saugant konfidencialią komercinę informaciją, būtų nurodyta:	šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimo pirkimo sąlygas ir vėliau rengiant patį vertinimą)
TIKSLAI, STRATEGIJOS IR POLITIKOS PRIEMONĖS	11.3.1. vietos, kuriose reikia šildymo ir vėsinimo, teritorijos, kurių užstatymo tankis – 0,3 ir daugiau, ir pramoninės zonos, kuriose per metus iš viso suvartojama daugiau kaip 20 GWh šilumos ir vėsumos;	
7. Planuojamas valstybės narės dalyvavimas įgyvendinant su penkiais energetikos sąjungos aspektais susijusius savo nacionalinius tikslus bei uždavinius ir užtikrinant savo įnašą, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnio 2 dalies b punkte, efektyvaus šildymo ir vėsinimo srityje, visų pirma tikslus, uždavinius ir įnašą, susijusius su to reglamento 4 straipsnio b punkto 1–4 papunkčiais ir 15 straipsnio 4 dalies b punktu, nurodant, kuris iš tų elementų yra papildomas, palyginti su integruotu nacionaliniu energetikos ir klimato sričių veiksmų planu, pateikiamu pagal to reglamento 3 ir 7–12 straipsnius.	11.3.2. esamos ir planuojamos aprūpinimo šiluma ir vėsoma sistemos;	
8. Bendra esamos politikos ir priemonių, apibūdintų naujausioje ataskaitoje, pateiktoje pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 20 bei 21 straipsnius ir 27 straipsnio a punktą, apžvalga.	11.3.3. galimi šilumos ir vėsumos punktai, įskaitant elektros gamybos įrenginius, per metus iš viso pagaminančius daugiau kaip 20 GWh elektros; atliekų deginimo įmones; esamus ir planuojamus kogeneracijos įrenginius, kuriuose naudojamos šios technologijos: kombinuotojo ciklo dujų turbina, išgaunanti šilumą, priešslėginė garo turbina, garų išgavimo kondensacinė turbina, dujų turbina, išgaunanti šilumą, vidaus degimo variklis, mikroturbinos, Stirlingo variklis, kuro elementai, garo variklis, organinis Rankino ciklas, kitos technologijos ar jų deriniai, atitinkantys kogeneracijos sąvoką, ir šilumos tiekimo įrenginius;	
III dalis	11.4. šildymo ir vėsinimo paklausa, kuri galėtų būti patenkinta taikant didelio naudingumo kogeneraciją (įskaitant gyvenamųjų namų labai mažos galios kogeneraciją) ir tiekiant centralizuotai šilumą ir vėsumą;	
ŠILDYMO IR VĖSINIMO EFEKTYVUMO EKONOMINIO POTENCIALO ANALIZĖ	11.5. didelio naudingumo kogeneracijos papildomas potencialas, įskaitant potencialą, susidarantį atnaujinus esamus ir pastačius naujos kartos elektrines ir pramonės įrenginius ar kitokius įrenginius, per kurių technologinį procesą, tai yra visumą tam tikrai produkcijai gaminti reikalinguose įrenginiuose nuosekliai atliekamų gamybos procesų (toliau – technologinis procesas), išsiskiria šiluma, nenaudojama per tą procesą (toliau – liekamoji šiluma);	
9. Įvairių šildymo ir vėsinimo technologijų ekonominio potencialo analizė turi apimti visą nacionalinę teritoriją ir turi būti atliekama remiantis 25 straipsnio 3 dalyje nurodyta kaštų ir naudos analize; joje turi būti nurodyti kiti galimi efektyvesnių ir labiau atsinaujinančiaisiais ištekliais grindžiamų šildymo ir vėsinimo technologijų naudojimo scenarijai, kai taikoma, atskiriant energiją, gaunamą iš iškastinio kuro ir iš atsinaujinančiųjų išteklių.	11.6. aprūpinimo šiluma ir vėsoma sistemų energijos vartojimo efektyvumo potencialas, atsižvelgiant į efektyvų šildymą ar vėsinimą ir efektyvų individualų šildymą ar vėsinimą;	
Turėtų būti aptariamasi šios technologijos:	11.7. priemonės, kurių gali būti imtasi iki 2020 ir 2030 metų, siekiant pasinaudoti didelio naudingumo kogeneracijos papildomu potencialu, kad būtų patenkinta šildymo ir vėsinimo paklausa; taip pat siūlomos priemonės, kurios prisidėtų prie:	
	11.7.1. kogeneracijos dalies didinimo šilumai, vėsumai ir elektrai gaminti;	
	11.7.2. efektyvių centralizuotų aprūpinimo šiluma ir vėsoma sistemų, pritaikytų naudoti šilumą ir (ar) vėsumą ir liekamąją šilumą iš plėtojamų didelio naudingumo kogeneracijos įrenginių, kitų įrenginių ir atsinaujinančiuosius energijos išteklius naudojančių įrenginių, plėtros;	
	11.7.3. skatinimo naujus šiluminių elektrinių įrenginius ir pramonės įrenginius, kuriuose susidaro liekamoji šiluma, įrengti tose vietose, kur bus naudojamas maksimalus kiekis turimos liekamosios šilumos tam, kad būtų patenkinta esama arba prognozuojama šildymo ir vėsinimo paklausa;	
	11.7.4. skatinimo naujus gyvenamosios zonos arba naujus pramonės objektus, kurie per gamybos procesus naudoja šilumą, įrengti tose vietovėse, kuriose esama liekamoji šiluma gali	

a) pramonės įrenginių atliekinės šilumos ir vėsumos;	būti naudojama šildymo ir vėsinimo paklausai tenkinti; tai gali būti ir siūlymai kelis įrenginius sutelkti vienoje vietovėje, siekiant užtikrinti optimalią šildymo ir vėsinimo pasiūlos ir paklausos atitiktį;	
b) atliekų deginimo;		
c) didelio naudingumo kogeneracijos;	11.7.5. skatinimo šiluminių elektrinių įrenginius, pramonės objektus, kuriuose susidaro liekamoji šiluma, atliekų deginimo įrenginius ar kitus energijos gamybos iš atliekų įrenginius jungti prie centralizuoto aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemos;	
d) atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pvz., geoterminės, saulės šilumos ir biomasės, išskyrus didelio naudingumo kogeneracijai naudojamas technologijas;	11.7.6. skatinimo gyvenamosios zonos ir pramonės objektus, kurie per gamybos procesus naudoja šilumą, jungti prie centralizuoto aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemos;	
e) šilumos siurblių;	11.8. didelio naudingumo kogeneracijos dalis Lietuvos Respublikoje ir jos potencialas;	
f) turimų centralizuoto tiekimo sistemų šilumos ir vėsumos nuostolių mažinimo;	11.9. prognozė, kiek pirminės energijos, ktne, ketinama sutaupyti;	
g) centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo.	11.10. valstybės paramos šildymui ir vėsinimui priemonių įvertinimas (jeigu tokios priemonės numatytos), pateikiant metinį biudžetą ir nurodant galimos paramos elementą.	
10. Ekonominio potencialo analizę, be kita ko, turi sudaryti šie veiksmai ir joje turi būti atsižvelgiama į šiuos veiksniai:	<i>Komentaras: tai direktyvos praktinio taikymo nuostata. Visiškas jos taikymas bus užtikrintas pakeitus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimo Nr. 332 „Dėl energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija) nuostatas. Taip pat reikalavimai Energetikos ministerijos bus įtvirtinti skelbiamo viešojo pirkimo, kuriuo bus perkamas išsamus šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimas, sąlygose, taip pat į šiuos reikalavimus bus atsižvelgta užsakovui rengiant patį išsamiam nacionalinio šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą.</i>	
a) veiksniai:		
i) įgyvendinant 25 straipsnio 3 dalį atliekama kaštų ir naudos analizė turi apimti ekonominę analizę, kurioje atsižvelgiama į socialinius, ekonominius ir aplinkosauginius veiksniai, ir finansinę analizę, kuria siekiama įvertinti projektus iš investuotojų perspektyvos, atliekant ekonominę ir finansinę analizes kaip vertinimo kriterijus naudojant grynąją dabartinę vertę;		
ii) atskaitos tašku turėtų būti bazinis scenarijus, kuriame atsižvelgiama į rengiant šį išsamų vertinimą galiojančią politiką ir kuris turi būti susietas su duomenimis, surinktais pagal šio priedo I dalį ir II dalies 6 punktą;		
iii) kituose galimuose scenarijuose turi būti atsižvelgiama į Reglamente (ES) 2018/1999 nustatytus energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos tikslus, o aptariant kiekvieną scenarijų turi būti pateikiami ir su baziniu scenarijumi palyginami šie elementai:		

— ekonominis nagrinėjamų technologijų potencialas, taikant grynosios dabartinės vertės kriterijų;		
— išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas;		
— sutaupytos pirminės energijos kiekis (GWh per metus);		
— poveikis atsinaujinančiųjų išteklių energijos daliai nacionaliniame energijos rūšių derinyje.		
Scenarijai, kurių neįmanoma įgyvendinti dėl techninių ar finansinių priežasčių arba nacionalinio reguliavimo, gali būti atmesti ankstyvajame kaštų ir naudos analizės etape, jei tai pagrindžiama tiksliais, aiškiais ir tinkamais dokumentais pagrįstais motyvais.		
Atliekant vertinimą ir priimant sprendimus turėtų būti atsižvelgiama į kaštus ir sutaupytos energijos kiekį dėl lankstesnio energijos tiekimo ir dėl geresnio elektros tinklų veikimo pagal analizuotus scenarijus, įskaitant kaštus, kurių išvengta, ir sutaupytų lėšų kiekį dėl mažesnių investicijų į infrastruktūrą;		
b) kaštai ir nauda:		
a papunktyje nurodyti kaštai ir nauda turi apimti bent šiuos kaštus ir nauda:		
i) kaštai:		
— kapitalo kaštai, susiję su įrenginiais ir įranga;		
— kapitalo kaštai, susiję su susietais energetikos tinklais;		
— kintami ir pastovūs veiklos kaštai;		
— energijos kaštai;		
— kiek įmanoma, kaštai, susiję su aplinka, sveikata ir sauga;		
— kiek įmanoma, kaštai, susiję su darbo rinka, energetinis saugumas ir konkurencingumas;		
ii) nauda:		

— gamybos vertė vartotojui (šildymas, vėsinimas ir elektros energija);		
— kiek įmanoma, išorės nauda, pavyzdžiui, nauda aplinkai, nauda mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir nauda sveikatai bei saugai;		
— kiek įmanoma, poveikis darbo rinkai, energetinis saugumas ir konkurencingumas;		
c) svarbių scenarijų palyginimas su baziniu scenarijumi:		
visi svarbūs scenarijai turi būti išnagrinėti atsižvelgiant į bazinį scenarijų ir, be kita ko, turi būti išnagrinėtas efektyvaus individualaus šildymo ir vėsinimo vaidmuo. Kaštų ir naudos analizė gali apimti projekto įvertinimą arba projektų grupės platesnio masto vietos, regioninį arba nacionalinį įvertinimą, siekiant planavimo tikslu konkrečioje geografinėje teritorijoje nustatyti ekonomiškai efektyviausią ir naudingiausią (palyginti su baziniu scenarijumi) šildymo ar vėsinimo sprendimą;		
d) ribos ir integruotas požiūris:		
i) geografinės ribos turi žymėti tinkamą gerai apibrėžtą geografinę teritoriją;		
ii) kaštų ir naudos analizėje turi būti atsižvelgiama į visus sistemoje ir geografinėmis ribomis apibrėžtoje teritorijoje turimus atitinkamus centralizuoto ar necentralizuoto tiekimo išteklius, įskaitant pagal šio priedo III dalies 9 punktą aptartas technologijas, ir į šildymo ir vėsinimo paklausos pokyčius ir charakteristikas;		
e) prielaidos:		
i) atlikdamos kaštų ir naudos analizės valstybės narės turi pateikti prielaidas dėl pagrindinių sąnaudų ir gamybos veiksmų kainų ir diskonto normos;		

ii) diskonto norma, naudojama atliekant ekonominę analizę grynajai dabartinei vertei apskaičiuoti, turi būti pasirenkama pagal europines arba nacionalines gaires;		
iii) valstybės narės turi naudoti nacionalines, europines ar tarptautines energijos kainų kitimo prognozes, prireikus atsižvelgdamos į savo nacionalines, regionines ir (arba) vietos aplinkybes;		
iv) ekonominėje analizėje naudojamos kainos turi atitikti socialinius bei ekonominius kaštus ir naudą. Kiek įmanoma, t. y. kai egzistuoja rinkos kaina arba kai ji jau reguliuojama europiniu ar nacionaliniu lygmeniu, turėtų būti įtraukiami išorės kaštai, pvz., poveikio aplinkai ir sveikatai;		
f) jautrumo analizė: turi būti įtraukta jautrumo analizė, kurios tikslas – įvertinti projekto ar projektų grupės kaštus ir naudą ir kuri turi būti grindžiama tokiais didelę įtaką apskaičiavimo rezultatams turinčiais kintamaisiais, kaip skirtingos energijos kainos, paklausos lygiai, diskonto normos ir kt.		
IV dalis		
GALIMOS NAUJOS STRATEGIJOS IR POLITIKOS PRIEMONĖS		
11. Naujų teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimamų politikos priemonių ⁽⁹⁾ apžvalga siekiant suprasti pagal 9 ir 10 punktus nustatytą ekonominį potencialą, kartu numatant su šiomis priemonėmis susijusius elementus:		
a) išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas;		
b) sutaupytos pirminės energijos kiekis (GWh per metus);		
c) poveikis didelio naudingumo kogeneracijos daliai;		

d) poveikis atsinaujinančiųjų išteklių energijos daliai nacionaliniame energijos rūšių derinyje ir šildymo bei vėsinimo sektoriuje;		
e) ryšys su nacionalinėmis finansinėmis programomis ir sutaupytomis valstybės biudžeto ir rinkos dalyvių lėšomis;		
f) įvertintos valstybės paramos priemonės (jei tokių numatyta), joms skiriamas metinis biudžetas ir galimos pagalbos elementas.		
<i>XI PRIEDAS</i>		
KAŠTŲ IR NAUDOS ANALIZĖS		
<p>Kaštų ir naudos analizėse nurodoma informacija įgyvendinant 25 straipsnio 3 dalyje ir 26 straipsnio 7 dalyje nurodytas priemones:</p> <p>Jei planuojamas tik elektros energijai skirtas įrenginys arba įrenginys be šilumos panaudojimo galimybės, palyginami planuojami įrenginiai arba planuojamas atnaujinimas ir lygiavertis įrenginys, kuriuo pagaminamas toks pats elektros energijos arba technologinės šilumos kiekis, tačiau panaudojantis atliekinę šilumą ir tiekiantis šilumą per didelio naudingumo kogeneracijos arba (ir) centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklus.</p> <p>Atitinkamos geografinės vietovės įvertinime atsižvelgiama į planuojamą įrenginį ir bet kokias tinkamas esamas arba potencialias šilumos arba vėsumos poreikio vietas, kurioms gali būti tiekama iš jo, atsižvelgiant į racionalias galimybes, pavyzdžiui, techninį pagrįstumą ir atstumą.</p> <p>Sistemos ribos nustatomos taip, kad į jas patektų planuojamas įrenginys ir šilumos ir vėsumos apkrovos, pavyzdžiui, pastatas (-ai) ir pramoninis procesas. Šios sistemos ribose</p>	<p>Įstatymo projektas 14 straipsnis. Šildymo ir vėsinimo vertinimas ir planavimas</p> <p>1. Pagal reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 14 straipsnius teikiant Europos Komisijai nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ar jo atnaujinimus, Energetikos ministerija rengia ir Europos Komisijai pateikia išsamų šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimą, kurio tikslas yra identifikuoti ir vėliau panaudoti šildymo ir vėsinimo potencialą planavimo tikslams ir jų įgyvendinimui.</p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto išsamaus šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimo sudėtinė dalis yra Vyriausybės nustatyta tvarka parengta kaštų ir naudos analizė, kuri grindžiama Lietuvos Respublikos teritorijos klimato sąlygomis, ekonominio pagrįstumo principu ir techniniu tinkamumu (vertinami technologiškai įgyvendinami, atitinkamai sistemai techniškai pritaikyti sprendimai). Kaštų ir naudos analizė turi nustatyti tausiausius išteklius naudojančius ir ekonomiškai pagrįstus sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti, atsižvelgiant į šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą principą. Kaštų ir naudos analizė taip pat gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą.</p> <p>15 straipsnis. Įrenginių ar duomenų centro kaštų ir naudos analizė</p> <p>1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso arba priklausys šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos (išskyrus didelio naudingumo kogeneracijos), pramoninės gamybos technologiniuose procesuose, paslaugoms teikti naudojamas įrenginys, duomenų centras (toliau kartu – objektas) arba šių objektų statytojas privalo atlikti kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką šiam planuojamam įrengti naujam objektui ar planuojamam atnaujinti objektui, kurio atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios objektui įrengti:</p>	<p>Dalinis (visiškas perkėlimas bus užtikrintas, kai bus pakeistas Nutarimas Nr. 332)</p>

<p>abiem atvejais nustatoma ir palyginama bendra šilumos ir elektros energijos tiekimo kaina.</p> <p>Šilumos arba vėsumos apkrovos apima esamas šilumos arba vėsumos apkrovas, pavyzdžiui, pramoninius įrenginius ar esamą centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistemą, o urbanizuotose vietovėse – ir šilumos arba vėsumos apkrovas bei sąnaudas, kurios atsirastų, jei pastatų grupei ar miesto daliai būtų įrengta nauja centralizuota šilumos arba vėsumos tiekimo sistema arba (ir) jie būtų prie jos prijungti.</p> <p>Kaštų ir naudos analizės grindžiamos planuojamo įrenginio ir lyginamojo (-ųjų) įrenginio (-ių) aprašymu, kuriame nurodoma atitinkamai elektrinė ir šiluminė galia, kuro tipas, planuojama naudojimo paskirtis ir planuojamų veikimo valandų per metus skaičius, vieta ir elektros energijos ir šilumos energijos poreikis.</p> <p>Vertinant atliekinės šilumos panaudojimą atsižvelgiama į šiuolaikines technologijas. Vertinant atsižvelgiama į tiesioginį atliekinės šilumos panaudojimą ir (arba) jos nešiklio temperatūros didinimą. Kai atliekinė šiluma panaudojama vietoje, įvertinamas bent šilumokaičių, šilumos siurblių ir šilumos vertimo elektros energija technologijų naudojimas. Kai atliekinė šiluma panaudojama ne vietoje, kaip potencialios poreikio vietos įvertinami bent pramonės įrenginiai, žemės ūkio veiklos objektai ir centralizuoto šilumos tiekimo tinklai.</p> <p>Palyginimo tikslais atsižvelgiama į šilumos energijos paklausą ir į tai, kokių tipų šildymą ir vėsinimą naudoja netoli esančios šilumos ar vėsumos poreikio vietos. Be kita ko,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) šiluminei elektrinei, kurios vidutinė metinė vardinė šiluminė galia, kuri apskaičiuojama bendrą per kalendorinius metus pagamintą energijos kiekį padalijus iš įrenginio veikimo valandų skaičiaus, yra didesnė kaip 10 MW; 2) pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamam įrenginiui, kurio vidutinė metinė vardinė galia, kuri apskaičiuojama bendrą per kalendorinius metus pagamintą energijos kiekį padalijus iš įrenginio veikimo valandų skaičiaus, yra didesnė kaip 8 MW; 3) paslaugoms teikti skirtam įrenginiui (įskaitant nuotekų valymo ar suskystintų gamtinių dujų įrenginį), kurio vidutinė metinė vardinė galia, kuri apskaičiuojama bendrą per kalendorinius metus pagamintą energijos kiekį padalijus iš įrenginio veikimo valandų skaičiaus, yra didesnė kaip 7 MW; 4) duomenų centrui, kurio elektros energijos įvado galia yra didesnė kaip 1 MW. <p>2. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų objektų kaštų ir naudos analizė atliekama siekiant įvertinti atliekinės šilumos naudojimą šiuose punktuose nurodytame įrenginyje, technologiniuose procesuose arba už įrenginio ribų.</p> <p>3. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyto objekto kaštų ir naudos analizė atliekama siekiant įvertinti šių aspektų techninį įgyvendinamumą, ekonominį pagrįstumą, poveikį energijos vartojimo efektyvumui ir vietos šilumos paklausai, įskaitant sezoninius svyravimus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atliekinės šilumos naudojimo ekonomiškai pagrįstai šilumos paklausai patenkinti; 2) duomenų centro atliekinę šilumą išskiriančių įrenginių prijungimo prie efektyvaus centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklo; 3) duomenų centro atliekinę šilumą išskiriančių įrenginių prijungimo prie kitų atliekinės šilumos panaudojimo priemonių. <p>4. Atliekant šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyto objekto kaštų ir naudos analizę, taip pat įvertinami vėsinimo sistemos sprendimai, leidžiantys atliekinę šilumą panaudoti minimaliomis energijos sąnaudomis.</p> <p>5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms atnaujinimo išlaidoms nepriskiriamos lėšos, skirtos šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos įrenginyje pagaminto anglies dioksido surinkimo įrangai įrengti.</p> <p>6. Asmuo, prieš pateikdamas prašymą jam išduoti statybą leidžiantį dokumentą, atliktą objekto kaštų ir naudos analizę privalo pateikti energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatyta tvarka. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga pritaria asmens atliktai objekto kaštų ir naudos analizei, jeigu ji parengta pagal Vyriausybės nustatytoje tvarkoje nurodytus reikalavimus ir šioje analizėje sukuriamą naudą viršija objekto kaštus. Energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga nepritaria asmens atliktai objekto kaštų ir naudos analizei, jeigu ji parengta nesilaikant Vyriausybės nustatytoje tvarkoje nurodytų reikalavimų ir (ar) šioje analizėje objekto kaštai viršija objekto sukuriamą naudą.</p>	
---	--	--

palyginami su infrastruktūra susiję planuojamo ir lyginamojo įrenginio kaštai.

26 straipsnio 7 dalies tikslais atliekamas kaštų ir naudos analizės sudaro ekonominė analizė, apimanti finansinę analizę, kurioje atspindėtos faktinės pinigų srauto operacijos, susijusios su investavimu į atskirus įrenginius ir jų eksploatavimu.

Projektai, kurių nauda viršija kaštus, yra tie projektai, kurių diskontuotos naudos ekonominėje ir finansinėje analizėje suma viršija diskontuotų kaštų sumą (kaštus viršijanti nauda).

Valstybės narės nustato metodikos, prielaidų ir laikotarpio ekonominei analizei atlikti pagrindinius principus.

Valstybės narės gali reikalauti, kad už šiluminių elektros energijos gamybos įrenginių eksploatavimą atsakingos bendrovės, pramonės įmonės, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklai ar kitos šalys, kurioms įtakos turi apibrėžtos sistemos ribos ir geografinės ribos, pateiktų duomenis, kad jie būtų naudojami įvertinant atskiro įrenginio kaštus ir naudą.

Nutarimu Nr. 332 patvirtintas Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašas

Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo
1 priedas

BENDRŲJŲ KAŠTŲ IR NAUDOS ANALIZĖS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

1. Kaštų ir naudos analizė apima Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 12 ir 13 punktuose nurodytų veiklų (toliau – projektas) įvertinimą arba projektų grupės platesnio masto vietos, regioninį arba nacionalinį įvertinimą siekiant nustatyti, kokia ekonomiškai efektyviausia ir naudingiausia šildymo ar vėsinimo galimybė konkrečioje geografinėje teritorijoje. Atliekamą kaštų ir naudos analizę sudaro ekonominė analizė, apimanti socialinius, ekonominius ir aplinkosaugos veiksnius.

2. Atliekant kaštų ir naudos analizę, atsižvelgiama į:

2.1. Sistemos ribų ir geografinių ribų nustatymą. Nustatoma, kad atitinkamos kaštų ir naudos analizės taikymo sritis – tam tikra energetikos sistema. Geografinės ribos apima apibrėžtą geografinę teritoriją, pavyzdžiui, tam tikrą regioną arba didmiesčio zoną, kad sprendimai nebūtų pasirenkami atsižvelgiant į kiekvieną konkretų projektą.

2.2. Integruotą požiūrį į paklausą ir tiekimo galimybes. Kaštų ir naudos analizei atlikti naudojant turimus duomenis, atsižvelgiama į visus atitinkamus sistemos turimus tiekimo išteklius ir geografines ribas, įskaitant per visumą tam tikrai produkcijai gaminti reikalinguose įrenginiuose nuosekliai atliekamų gamybos procesų išsiskiriančią ir per tą procesą nepanaudojamą šilumą, kuri gaunama elektros gamybos ir pramonės įrenginiuose, ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją, taip pat į šildymo ir vėsinimo paklausos ypatybes ir tendencijas.

2.3. Bazinio lygio, kurio paskirtis – būti atskaitos tašku, pagal kurį vertinami alternatyvūs scenarijai, nustatymą.

2.4. Alternatyvių scenarijų nustatymą. Svarstomos visos tinkamos bazinio lygio alternatyvos. Scenarijai, neįmanomi dėl techninių, finansinių priežasčių, valstybinio reguliavimo ar laiko apribojimų, gali būti atmesti per ankstyvąjį kaštų ir naudos analizės etapą, jeigu tai pagrįsta atsižvelgiant į išnagrinėtus, akivaizdžius ir dokumentais pagrįstus motyvus. Kaip bazinio lygio alternatyvos, atliekant kaštų ir naudos analizę, turėtų būti vertinamos tik didelio naudingumo kogeneracijos, efektyvaus šildymo ir vėsinimo – tai yra tokio šildymo ar vėsinimo, kuriam reikia mažiau nei įprastiniam šildymui ar vėsinimui pirminės energijos vienam šilumos ar

vėsumos vienetui patiekti atitinkamoje sistemoje ekonomiškai efektyviu būdu, įvertinamu atliekant kaštų ir naudos analizę ir atsižvelgiant į energiją, kurios reikia energijai išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti, arba efektyvaus individualaus šildymo ir vėsinimo – tai yra tokio individualaus šilumos ir vėsumos tiekimo, kuris, palyginti su efektyviu centralizuotu šilumos ir vėsumos tiekimu, išmatuojamai sumažina neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekį, kurio reikia vienam gautos energijos vienetui patiekti atitinkamoje sistemoje, arba kuriam reikia tokio pat neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekio, bet už mažesnę kainą, atsižvelgiant į energiją, kurią reikia išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti, – galimybės.

2.5. Kaštus viršijančios naudos apskaičiavimo metodą:

2.5.1. įvertinami ir palyginami bendri ilgalaikiai kaštai ir nauda, susiję su šilumos ar vėsumos tiekimo galimybėmis;

2.5.2. vertinimas atliekamas taikant grynosios dabartinės vertės kriterijų;

2.5.3. pasirenkamas toks laikotarpis, kad būtų įtraukti visi atitinkami su scenarijais susiję kaštai ir nauda.

2.6. Kainų apskaičiavimą ir prognozavimą ir kitas ekonominės analizės prielaidas:

2.6.1. kaštų ir naudos analizei atlikti pateikiamos prielaidos dėl pagrindinių kaštų ir gamybos veiksnių kainų ir diskonto normos;

2.6.2. diskonto norma, naudojama grynajai dabartinei vertei apskaičiuoti atliekant ekonominę analizę, pasirenkama pagal europines arba Lietuvos Respublikos gaires; pasirinkus Lietuvos Respublikos diskonto normą ekonominei analizei atlikti, turėtų būti atsižvelgta į Europos centrinio banko pateiktus duomenis;

2.6.3. naudojamos Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ar tarptautinės energijos kainos kitimo prognozės, prireikus galima atsižvelgti į Lietuvos Respublikos ir (arba) regionines ir (ar) vietos aplinkybes;

2.6.4. ekonominei analizei atlikti naudojamos kainos turėtų atitikti tikruosius socialinius ir ekonominius kaštus ir naudą ir kuo labiau apimti tokius išorės kaštus kaip poveikį aplinkai ir sveikatai, tai yra kai egzistuoja rinkos kaina arba kai ji jau reguliuojama Europos Sąjungos ar Lietuvos Respublikos lygiu.

2.7. Atliekamoje ekonominėje analizėje atsižvelgiama į visą susijusį ekonominį poveikį. Galima atsižvelgti į kaštus ir sutaupytą energijos kiekį dėl didesnio energijos tiekimo sistemos lankstumo ir geresnio elektros tinklų veikimo pagal analizuotus scenarijus, įskaitant kaštus, kurių išvengta, ir sutaupytą dėl mažesnių investicijų į infrastruktūrą lėšų kiekį. Atsižvelgiama bent į šiuos kaštus ir naudą:

2.7.1. gamybos vertė vartotojui (šiluma ir elektra), kiek įmanoma, išorės nauda, pavyzdžiui, nauda aplinkai, sveikatai bei saugai ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio atžvilgiu;

2.7.2. kapitalo kaštai, susiję su įrenginiais ir įranga, kapitalo kaštai, susiję su susietais energetikos tinklais, kintamieji ir pastovieji veiklos kaštai, energijos kaštai, kiek įmanoma, kaštai, susiję su aplinka, sveikata ir sauga;

2.7.3. poveikis ir kaštai, susiję su darbo rinka, energetiniu saugumu ir konkurencingumu.

2.8. Atliekamą jautrumo analizę, siekiant įvertinti projekto ar projektų grupės kaštus ir naudą pagal skirtingas energijos kainas, diskonto normas ir kitus kintamuosius, nuo kurių smarkiai priklauso skaičiavimo rezultatai.

3. Kai planuojami projektai atitinka nors vieną Aprašo 13.1–13.4 papunkčiuose nustatytą sąlygą, kaštų ir naudos analizėje papildomai pateikiama informacija:

3.1. jeigu planuojamas tik elektros energijai skirtas įrenginys arba įrenginys, nenaudojantis šilumos, palyginami planuojami įrenginiai arba planuojamas atnaujinimas ir lygiavertis įrenginys, pagaminantis tiek pat elektros energijos arba technologinės šilumos, tačiau naudojantis liekamąją šilumą ir tiekiantis šilumą per didelio naudingumo kogeneracijos ir (arba) centralizuoto aprūpinimo šiluma sistemą;

3.2. vertinant tam tikrą geografinę vietovę, atsižvelgiama į planuojamą įrenginį ir į visas tinkamas esamas arba potencialias šilumos poreikio vietas, į kurias ji gali būti tiekama iš to įrenginio pagal racionalias galimybes (pavyzdžiui, techninį pagrįstumą ir atstumą);

3.3. sistemos ribos nustatomos taip, kad į jas patektų planuojamas įrenginys ir šilumos apkrovos, pavyzdžiui, pastatas (-ai) ir pramoninis procesas; šios sistemos ribose abiem atvejais nustatoma ir palyginama bendra šilumos ir elektros energijos tiekimo kaina;

3.4. į šilumos apkrovas įeina esamos šilumos apkrovos, pavyzdžiui, pramoniniai įrenginiai ar esama centralizuoto aprūpinimo šiluma sistema, o urbanizuotose vietovėse – ir šilumos apkrovos ir sąnaudos, kurios atsirastų, jeigu pastatų grupei ar miesto daliai būtų įrengta nauja centralizuoto aprūpinimo šiluma sistema ir (arba) jos būtų prie šios sistemos prijungtos;

3.5. kaštų ir naudos analizė grindžiama planuojamo įrenginio ir lyginamojo (-ųjų) įrenginio (-ių) aprašymu, kuriame nurodoma atitinkamai elektros ir šilumos galia, kuro tipas, planuojama naudojimo paskirtis ir planuojamų veikimo valandų per metus skaičius, vieta ir elektros energijos ir šilumos energijos poreikis;

3.6. palyginimo tikslais atsižvelgiama į šilumos energijos paklausą ir į tai, kokių tipų šildymą ir vėsinimą naudoja netoli esančios šilumos poreikio vietos, taip pat palyginami su infrastruktūra susiję planuojamo ir lyginamojo įrenginio kaštai;

3.7. ekonominė analizė, apimanti finansinę analizę, kurioje atspindėtos faktinės pinigų srauto operacijos, susijusios su investavimu į tam tikrus įrenginius ir jų eksploatavimu;

3.8. nurodoma, ar projekto nauda viršija kaštus, tai yra ar projekto diskontuotos naudos suma ekonominėje ir finansinėje analizėje viršija diskontuotų kaštų sumą (kaštus viršijanti nauda).

	<i>Komentaras: šio direktyvos priedo perkėlimui taip pat bus reikalingas Nutarimo Nr. 332 pakeitimas.</i>	
XII PRIEDAS	<i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, X priedo nuostatoms. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i>	
DIDELIO NAUDINGUMO KOGENERACIJOS BŪDU PAGAMINTOS ELEKTROS ENERGIJOS KILMĖS GARANTIJOS		
1) Valstybės narės imasi priemonių, siekdamas užtikrinti, kad:	Įsakymu Nr. 1-216 patvirtintos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės	Visiškas
a) didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kilmės garantija:	1. Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų (toliau – kilmės pažymėjimas) išdavimo reikalavimus ir tvarką.	
— sudarytų galimybę gamintojams įrodyti, kad jų parduodama elektros energija pagaminta didelio naudingumo kogeneracijos būdu, ir tuo tikslu išduodama gamintojo prašymu,	2. Taisyklės taikomos šiems asmenims:	
— būtų tiksli, patikima ir apsaugota nuo klastojimo,	2.1. elektros energijos gamintojams, gaminantiems elektros energiją kogeneracijos proceso metu (toliau – gamintojas) ir norintiems įgyti kilmės pažymėjimus;	
— būtų išduodama, perduodama ir jos galiojimas panaikinamas elektroniniu būdu;	2.2. elektros perdavimo sistemos operatoriui.	
b) į tą patį didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos energijos vienetą būtų atsižvelgta tik vieną kartą.	3. Kilmės pažymėjimai išduodami laikantis objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo reikalavimų.	
2) 26 straipsnio 13 dalyje nurodytoje kilmės garantijoje pateikiama bent ši informacija:	4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:	
a) įrenginio, kuriame pagaminta energija, identifikaciniai duomenys, buvimo vieta, tipas ir galia (šiluminė ir elektrinė);	Didelio efektyvumo kogeneracija – tai kogeneracijos procesas, kai pasiekiamas ne mažesnis kaip 10 % kuro (pirminės energijos) sutaupymas, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba pasiekiamas ne mažesnis kaip 0 % kuro sutaupymas mažesnės nei 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui.	
b) gamybos datos ir vietos;	Ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, neviršijanti šildymo ir vėsinimo poreikių, kurią kitu atveju rinkos sąlygomis patenkintų ne kogeneracija, o kiti energijos gamybos procesai.	
c) kuro šaltinio, kurį naudojant pagaminta elektros energija, žemutinė šilumingumo vertė;	Elektros ir šilumos energijų gamybos efektyvumo suderintosios atskaitinės efektyvumo vertės – elektros ir šilumos energijų alternatyvios atskirosios gamybos, vietoje kurios planuojama naudoti kogeneracijos procesą, efektyvumo vertės.	

d) kartu su elektros energija pagamintos šilumos kiekis ir naudojimas;	Elektros ir šilumos energijų santykis – kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos ir naudingosios šilumos energijos santykis.	
e) didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos, kuriai skirta kilmės garantija, kiekis pagal III priedą;	Kilmės pažymėjimas – dokumentas, patvirtinantis didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kilmę ir jos kiekį.	
f) sutaupytos pirminės energijos kiekis, apskaičiuotas pagal III priedą remiantis suderintosiomis naudingumo atskaitos vertėmis, nurodytomis III priedo d punkte;	Kogeneracija – vienalaikė energijos gamyba, kai to paties technologinio proceso metu gaminama elektros energija ir naudingoji šilumos energija.	
g) nominalusis įrenginio elektros ir šilumos efektyvumas;	Kogeneracijos blokas (toliau – KB) – technologiškai susietų įrenginių grupė, skirta elektros energijai ir šilumos energijai to paties technologinio proceso metu gaminti. Kai vienas technologinės sistemos šilumos energijos gamybos šaltinis (katilas) tiekia garą kelioms garo turbinoms arba keli šilumos gamybos šaltiniai tiekia garą vienai garo turbinei, t. y. egzistuoja ryšiai tarp atskirų šilumos energijos ir elektros energijos gamybos įrenginių, kogeneracijos blokas suprantamas kaip ryšiais susietų įrenginių visuma.	
h) ar įrenginiui teikiama investicinė parama; jei taip, tai koku mastu;	Kogeneracijos bloko bendrasis efektyvumo koeficientas – kogeneracijos bloke pagamintos elektros energijos ir naudingosios šilumos energijos ir jų gamybai sunaudoto kuro santykis.	
i) ar energijos vienetui taikoma kokia nors kita nacionalinė paramos sistema ir šios sistemos rūšis; jei taip, tai koku mastu;	Kogeneracijos proceso metu pagaminta elektros energija – elektros energijos kiekis, pagamintas kartu su naudingąja šilumos energija, kuris apskaičiuojamas pagal Taisyklių 2 priedą.	
j) data, kai įrenginys pradėjo veikti, ir	Kogeneracijos produkcija – kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros ir mechaninės energijų bei naudingosios šilumos energijos kiekių suma.	
k) išdavimo data bei šalis ir unikalus identifikacinis numeris.	Mažos galios kogeneracijos įrenginiai – mažesnės kaip 1 MW elektrinės galios kogeneracijos įrenginiai.	
Kilmės garantija suteikiama tipinei 1 MWh. Ji susijusi su pagaminta grynąja elektros energija, išmatuota komercinės paskirties spintoje ir patiekta į tinklą.	Mikrokogeneracijos įrenginiai – mažesnės kaip 50 kW elektrinės galios kogeneracijos įrenginiai.	
	Naudingoji šilumos energija – tai kogeneracijos proceso metu pagaminta šilumos energija, skirta ekonomiškai pagrįstai paklausai tenkinti.	
	Registracijos žurnalas – registravimo ir apskaitos dokumentas (spausdintas ar skaitmeninėje laikmenoje).	
	II. KILMĖS PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMAS IR PANAIKINIMAS	
	5. Kilmės pažymėjimus išduoda arba panaikina elektros perdavimo sistemos operatorius (toliau – operatorius).	
	6. Gamintojas, pageidaujantis įgyti kilmės pažymėjimą, pateikia operatoriui laisvos formos prašymą ir šiuos duomenis:	
	6.1. gamintojo buveinės registracijos arba gyvenamosios vietos adresą;	
	6.2. elektros energijos gamybos vietos adresą;	
	6.3. gamintojo vadovo patvirtintas leidimo gaminti elektros energiją ir leidimo plėsti elektros energijos gamybos pajėgumus kopijas;	

<p>6.4. eksploatuojamų KB skaičių ir kiekvieno KB technologijos tipą pagal Taisyklių 1 priedo 1 punkte pateiktą klasifikaciją;</p> <p>6.5. kiekvieno KB eksploatavimo pradžios datą;</p> <p>6.6. kiekvieno KB įrengtąją elektrinę galią;</p> <p>6.7. kiekvieno KB nominalųjį elektros efektyvumą;</p> <p>6.8. kiekvieno KB įrengtąją šiluminę galią;</p> <p>6.9. kiekvieno KB nominalųjį šilumos efektyvumą;</p> <p>6.10. kiekviename KB galimas naudoti kuro rūšis;</p> <p>6.11. kiekvieno KB prijungimo prie elektros tinklų įtampą;</p> <p>6.12. KB technologinę schemą, kurioje pavaizduotos KB menamos ribos, energijos ir kuro srautų kryptys ir apskaitos prietaisų vietos;</p> <p>6.13. kiekviename KB naudoto kuro rūšis, jų kiekius (t arba m³) ir žemutines kuro degimo šilumos vertes (kJ/kg arba kJ/m³);</p> <p>6.14. kiekviename KB pagamintą naudingosios šilumos energijos kiekį (kWh);</p> <p>6.15. didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekį, apskaičiuotą pagal Taisyklių 1 priedą (kWh);</p> <p>6.16. kuro (pirminės energijos) sutaupymą, apskaičiuotą pagal Taisyklių 2 priedą (kWh);</p> <p>6.17. kiekvienam KB įrenginiui suteiktą ir (ar) teikiamą investicinę paramą;</p> <p>6.18. ar taikoma ir, jei taikoma, kokios rūšies ir dydžio Lietuvos Respublikos parama energijos vienetai.</p> <p>7. Gamintojas atsako už operatoriui pateiktų duomenų tikslumą ir patikimumą. Pastebėjęs, kad pateikė neteisingus duomenis, arba jiems pasikeitus, jis privalo apie tai nedelsdamas informuoti operatorių ir pateikti jam teisingus duomenis. Gamintojo teikiami duomenys apie energijos srautus ir suvartotą kurą turi būti išmatuoti apskaitos prietaisais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo (Žin., 1996, Nr. 74-1768; 2006, Nr. 77-2966) ir kitų teisės aktų reikalavimais.</p> <p>8. Tais atvejais, kai Metodikos 7 punkte nustatytos sąlygos netenkinamos, kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekis E_{kog} (kWh) apskaičiuojamas naudojant formulę:</p> $E_{kog} = C \cdot Q_{kog}, \quad (4)$ <p>kur:</p> <p>C – KB gaminamos elektros energijos ir naudingosios šilumos energijos santykis kogeneracijos proceso metu apskaičiuojamas naudojant Metodikos 5 arba 6 formules. Kai KB faktinis elektros</p>
--

	<p>ir šilumos energijos santykis nėra žinomas, naudojamos Reglamento I ir II priedų lentelėse pateiktos nustatytosios suderintosios elektros ir šilumos energijų santykio vertės;</p> <p>Q_{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh.“.</p> <p>9. Informaciją apie išduotus kilmės pažymėjimus operatorius skelbia savo interneto svetainėje ir fiksuoja registracijos žurnale.</p> <p>10. Kilmės pažymėjimas išduodamas pagal operatoriaus nustatytą kilmės pažymėjimo formą, kuriame nurodomi šie duomenys:</p> <p>10.1. gamintojo pavadinimas, buveinės registracijos adresas, elektros energijos gamybos vietos adresas;</p> <p>10.2. kilmės pažymėjimo išdavimo data ir jo identifikacijos numeris;</p> <p>10.3. laikotarpis, kurio metu vyko elektros energijos gamyba didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu;</p> <p>10.4. naudoto kuro rūšys, jų kiekiai (t arba m^3) ir žemutinės kuro degimo šilumos vertės (kJ/kg arba kJ/m^3);</p> <p>10.5. pagamintas naudingosios šilumos energijos kiekis (kWh) ir jos panaudojimas;</p> <p>10.6. didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekis (kWh), kuriam suteikiamas kilmės pažymėjimas;</p> <p>10.7. kuro (pirminės energijos) sutaupymas (kWh) gaminant elektros energiją didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu;</p> <p>10.8. kita, 6.5, 6.7, 6.9, 6.17 ir 6.18 papunkčiuose nurodyta informacija.</p> <p>11. Gamintojų pateiktus duomenis tikrina Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos planinių patikrinimų metu arba operatoriaus prašymu.</p> <p>12. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos, patikrinimo metu nustačiusi, kad gamintojas pateikė klaidingus duomenis apie pagamintus energijos kiekius ar sunaudotą kuro kiekį, informuoja apie tai operatorių, kuris nedelsdamas priima sprendimą panaikinti kilmės pažymėjimą, tai paskelbia savo interneto svetainėje ir pažymi registracijos žurnale.</p> <p>13. Apie panaikintą kilmės pažymėjimą operatorius raštu informuoja gamintoją ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo panaikinti kilmės pažymėjimą priėmimo.</p> <p>14. Operatorius užtikrina, kad kilmės pažymėjimai būtų išduodami, perduodami ir jų galiojimai panaikinami ir elektroniniu būdu.</p> <p>III. KITOSE EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBĖSE NARĖSE IŠDUOTŲ KILMĖS PAŽYMĖJIMŲ PRIPAŽINIMAS</p>	
--	--	--

15. Gamintojai, turintys kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje išduotą kilmės pažymėjimą ir norintys jį pripažinti Lietuvos Respublikoje, turi pateikti operatoriaus nustatytos formos prašymą pripažinti kilmės pažymėjimą Lietuvos Respublikoje (toliau – prašymas) ir kilmės pažymėjimą arba patvirtintą gamintojo vadovo jo kopiją.

16. Operatorius, gavęs Taisyklių 14 punkte nurodytus dokumentus, apie kilmės pažymėjimo pripažinimą Lietuvos Respublikoje skelbia savo interneto svetainėje, pažymi šį faktą registracijos žurnale ir informuoja kilmės pažymėjimą išdavusią Europos Sąjungos valstybės narės instituciją.

17. Draudžiama į tą patį didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos energijos vienetą atsižvelgti ir panaudoti daugiau kaip vieną kartą.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Ginčus tarp operatoriaus ir gamintojo dėl pateiktų duomenų teisingumo sprendžia Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos.

Elektros energijos, pagamintos didelio
efektyvumo kogeneracijos proceso metu,
kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo
taisyklių
1 priedas

KOGENERACIJOS PROCESO METU PAGAMINTOS ELEKTROS ENERGIJOS KIEKIO APSKAIČIAVIMO METODIKA

1. Kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekio apskaičiavimo metodika (toliau – Metodika) taikoma apskaičiuojant kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekį, kai naudojamos šios kogeneracijos technologijos:

- 1.1. kombinuotojo ciklo dujų turbina su šilumos išgavimu;
- 1.2. priešslėginė garo turbina;
- 1.3. garų išgavimo kondensacinė turbina;
- 1.4. dujų turbina su šilumos išgavimu;
- 1.5. vidaus degimo variklis;
- 1.6. mikroturbinos;
- 1.7. Stirlingo variklis;
- 1.8. kuro elementai;
- 1.9. garo variklis;
- 1.10. organinis *Rankine* ciklas;

1.11. kitos technologijos ar jų deriniai, atitinkantys kogeneracijos sąvoką, pateiktą Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklių 4 punkte.

2. Prieš atliekant skaičiavimus, nustatomos kogeneracijos bloko (toliau – KB) ribos.

3. Mikrokogeneracijos įrenginiuose visas pagamintas elektros energijos kiekis priskiriamas kogeneracijos proceso metu pagamintam elektros energijos kiekiui.

4. Atliekant kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekio skaičiavimą, pirmiausia apskaičiuojamas KB bendrasis efektyvumo koeficientas η (%) pagal formulę:

$$\eta = \frac{E + Q_{kog}}{f - f_{ne\ kog,Q}} \cdot 100\% \quad (1)$$

kur:

- E – pagamintas elektros energijos kiekis, kWh;
- Q_{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis*, kWh;
- f – sunaudoto kuro kiekis, kWh;
- $f_{ne\ kog,Q}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh.

* Prie naudingosios šilumos energijos priskiriama šilumos energija panaudota KB patalpoms šildyti, kurui iškrauti ir jo temperatūrai palaikyti, kai šis kuras naudojamas ne tik KB, bet ir kituose energijos gamybos įrenginiuose, katilams, esantiems už KB ribų, degimo proceso metu tiekiamam orui pašildyti, kitiems šilumos energijos poreikiams, kurie pagrįstai būtų neišvengiami nesant KB. Prie naudingosios šilumos energijos nepriskiriama šilumos energija, kuri lieka KB, t. y. energija, naudojama kondensato, maitinimo ar papildymo vandeniui pašildyti, kurui džiovinti, degimui reikalingam orui pašildyti.

5. Kogeneracijos proceso metu pagamintos šilumos energijos kiekis Q_{kog} (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$Q_{kog} = Q - Q_{ne\ kog} \quad (2)$$

kur:

- Q – pagamintas šilumos energijos kiekis, kWh;
- $Q_{ne\ kog}$ – elektros energijos gamybai nepanaudotas (nepatenkantis į turbiną) pagamintas šilumos energijos kiekis, kWh.

6. Ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis $f_{ne\ kog,Q}$ (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$f_{ne\ kog,Q} = \frac{Q_{ne\ kog}}{\eta_{ne\ kog,Q}}, \quad (3)$$

kur:

- $Q_{ne\ kog}$ – pagamintas šilumos energijos kiekis, nepanaudotas elektros energijos gamybai, kWh;
 $\eta_{ne\ kog,Q}$ – šilumos gamybos įrenginio efektyvumo koeficientas, %.

7. Jei KB bendrasis efektyvumo koeficientas yra ne mažesnis kaip 75 %, kai naudojamos Metodikos 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8 ir 1.11 punktuose nurodytos technologijos, arba ne mažesnis kaip 80 %, kai naudojamos Metodikos 1.1, 1.3, 1.9 ir 1.10 punktuose nurodytos technologijos, tuomet KB visa pagaminta elektros energija yra priskiriama kogeneracijos proceso metu pagamintai elektros energijai.

8. Jei Metodikos 7 punkte nustatytos sąlygos netenkinamos, tuomet kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekis E_{kog} (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$E_{kog} = C * Q_{kog}, \quad (4)$$

kur:

- C – elektros energijos ir naudingosios šilumos energijos santykis kogeneracijos blokams veikiant kogeneracijos proceso metu, kuris apskaičiuojamas pagal Metodikos 5 arba 6 formules. Kai kogeneracijos bloko faktinis elektros ir šilumos energijos santykis nėra žinomas, reikia naudoti Metodikos lentelėje pateiktas nustatytąsias elektros ir šilumos energijų santykio vertes;
 Q_{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh.

9. Neturint elektrinės ir mechaninės galios praradimo galimybes, elektros ir šilumos energijos santykis C apskaičiuojamas pagal formulę:

$$C = \frac{\eta_{ne kog, E}}{\eta_{kog} - \eta_{ne kog, E}}, \quad (5)$$

kur:

- $\eta_{ne kog, E}$ – elektros energijos, pagamintos atskirai nuo naudingosios šilumos energijos, gamybos efektyvumo koeficientas, %;
- η_{kog} – kogeneracijos proceso efektyvumo koeficientas, %, atitinkamai lygus 75 %, kai naudojamos Metodikos 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8 ir 1.11 punktuose nurodytos technologijos, arba 80 %, kai naudojamos Metodikos 1.1, 1.3, 1.9 ir 1.10 punktuose nurodytos technologijos.

10. Esant elektrinės ir mechaninės galios praradimo galimybei, elektros ir šilumos energijos santykis C apskaičiuojamas pagal formulę:

$$C = \frac{\eta_{ne kog, E} - \beta \cdot Q_{kog}}{\eta_{kog} - \eta_{ne kog, E}}, \quad (6)$$

kur:

- $\eta_{ne kog, E}$ – elektros energijos, pagamintos atskirai nuo naudingosios šilumos energijos, gamybos efektyvumo koeficientas, %;
- β – elektrinės galios praradimo koeficientas, kuris nurodo santykį tarp gaminamos šilumos energijos kiekio pokyčio, esant gaminamos elektros energijos kiekio pokyčiui;
- Q_{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh, apskaičiuojamas pagal (2) formulę;
- η_{kog} – kogeneracijos proceso efektyvumo koeficientas, %, atitinkamai lygus 75 %, kai naudojamos Metodikos 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8 ir 1.11 punktuose nurodytos technologijos, arba 80 %, kai

naudojamos Metodikos 1.1, 1.3, 1.9 ir 1.10 punktuose nurodytos technologijos.

11. Nesant elektrinės galios praradimo galimybės, elektros energijos gamybos efektyvumo koeficientas ne kogeneracijos proceso metu $\eta_{\text{ne kog,E}}$ (%) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\eta_{\text{ne kog,E}} = \frac{E}{f - f_{\text{ne kog,Q}}} \cdot 100\% \quad (7)$$

kur:

- E – pagamintas elektros energijos kiekis, kWh;
- f – sunaudoto kuro kiekis, kWh;
- $f_{\text{ne kog,Q}}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh, apskaičiuojamas pagal (3) formulę.

12. Esant elektrinės galios praradimo galimybei, elektros energijos gamybos efektyvumo koeficientas ne kogeneracijos proceso metu $\eta_{\text{ne kog,E}}$ (%) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\eta_{\text{ne kog,E}} = \frac{E + \beta \cdot Q_{\text{kog}}}{f - f_{\text{ne kog,Q}}} \cdot 100\% \quad (8)$$

kur:

- E – pagamintas elektros energijos kiekis, kWh;
- β – elektrinės galios praradimo koeficientas;
- Q_{kog} – naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh;
- f – sunaudoto kuro kiekis f, kWh;
- $f_{\text{ne kog,Q}}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh.

13. Elektrinės ir mechaninės galios praradimo koeficientas β apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\beta = \frac{(e_{ne kog} - e_{kog})}{q_{kog}},$$

(9)

kur:

- $e_{ne kog}$ – elektrinė galia veikiant kondensaciniu režimu, kW;
 e_{kog} – elektrinė galia veikiant vien tik kogeneraciniu režimu, kW;
 q_{kog} – kogeneracinio režimo šiluminė galia, kW.

Lentelė. Nustatytieji elektros ir šilumos energijos santykiai pagal technologijos tipą

Kogeneracijos technologijos tipas	Nustatytasis elektros ir šilumos energijų santykis, C
Kombinuotojo ciklo dujų turbina su šilumos išgavimu	0,95
Priešslėginė garo turbina	0,45
Garų išgavimo kondensacinė turbina	0,45
Dujų turbina su šilumos išgavimu	0,55
Vidaus degimo variklis	0,75

Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklių 2 priedas

KOGENERACIJOS PROCESO EFEKTYVUMO NUSTATYMO METODIKA

1. Kogeneracijos proceso efektyvumo nustatymo metodika (toliau – Metodika) taikoma kogeneracijos proceso efektyvumui nustatyti ir sutaupyti kurui apskaičiuoti.
2. Kogeneracijos proceso efektyvumui ir sutaupyti kurui apskaičiuoti naudojami dydžiai, nustatyti kogeneracijos blokui (toliau – KB) veikiant įprastomis eksploatacijos sąlygomis.

3. Didelio efektyvumo kogeneracijos procesas turi atitikti šiuos reikalavimus:
 3.1. pasiekti ne mažiau kaip 10 % sutaupyto kuro, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba;
 3.2. pasiekti ne mažiau kaip 0 % sutaupyto kuro mažesnės nei 1 MW elektrinės galios KB.
 4. Kogeneracijos proceso metu sutaupyto kuro dalis KS_d (%) apskaičiuojama pagal formulę:

$$KS_d = \left(1 - \frac{1}{\frac{\eta_{kog,Q}}{\eta_{Qats}} + \frac{\eta_{kog,E}}{\eta_{Eats}}}\right) \cdot 100\% \quad (1)$$

kur:

$\eta_{kog,Q}$	– naudingosios šilumos energijos efektyvumo koeficientas, %;
η_{Qats}	– šilumos energijos gamybos efektyvumo suderintoji atskaitinė vertė, %;
$\eta_{kog,E}$	– kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos efektyvumo koeficientas, %;
η_{Eats}	– elektros energijos gamybos efektyvumo suderintoji atskaitinė vertė, %.

5. Kogeneracijos proceso metu pagamintos šilumos energijos efektyvumo koeficientas $\eta_{kog,Q}$ (%) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\eta_{kog,Q} = \frac{Q_{kog}}{f - f_{nekog,Q}} \cdot 100\% \quad (2)$$

kur:

Q_{kog}	– naudingosios šilumos energijos kiekis, kWh;
f	– sunaudoto kuro kiekis, kWh;

$f_{ne\ kog,Q}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh.

6. Kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos efektyvumo koeficientas $\eta_{kog,E}$ (%) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\eta_{kog,E} = \frac{E_{kog}}{f - f_{ne\ kog,E}} \cdot 100\% \quad (3)$$

kur:

E_{kog} – elektros energijos kiekis, pagamintas kartu su naudingąja šilumos energija, kWh;

f – sunaudoto kuro kiekis, kWh;

$f_{ne\ kog,E}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai elektros energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh.

7. Ne kogeneracijos proceso metu pagamintai elektros energijai sunaudotas kuro kiekis $f_{ne\ kog,E}$ (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$f_{ne\ kog,E} = \frac{E_{ne\ kog}}{\eta_{ne\ kog,E}} \quad (4)$$

kur:

$E_{ne\ kog}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintos elektros energijos kiekis, kWh;

$\eta_{ne\ kog,E}$ – elektros energijos, pagamintos atskirai nuo naudingosios šilumos energijos, gamybos efektyvumo koeficientas, %.

8. Ne kogeneracijos proceso metu pagamintas elektros energijos kiekis $E_{ne\ kog}$ (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$E_{ne\ kog} = E - E_{kog}, \quad (5)$$

kur:

- E – pagamintas elektros energijos kiekis, kWh;
- E_{kog} – elektros energijos kiekis, pagamintas kartu su naudingąja šilumos energija, kWh.

9. Kogeneracijos proceso metu kuro sutaupymas KS (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$KS = \left(\frac{f_{KSd}}{1 - KS_d} \right) - f_{kog}, \quad (6)$$

kur:

- KS_d – kogeneracijos proceso metu sutaupyto kuro dalis, %, apskaičiuojama pagal Metodikos (1) formulę;
- f_{kog} – kogeneracijos proceso metu sunaudoto kuro kiekis, kWh.

10. Kogeneracijos proceso metu sunaudotas kuras f_{kog} (kWh) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$f_{kog} = f - f_{ne\ kog, E} - f_{ne\ kog, Q}, \quad (7)$$

kur:

- f – sunaudotas kuro kiekis, kWh;
- $f_{ne\ kog, E}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai elektros energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh, apskaičiuojamas pagal Metodikos (4) formulę.
- $f_{ne\ kog, Q}$ – ne kogeneracijos proceso metu pagamintai šilumos energijai sunaudotas kuro kiekis, kWh, apskaičiuojamas pagal Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų

	<p>pažymėjimų išdavimo taisyklių 1 priedo (3) formulę.</p> <p>11. Skaičiuojant KB vykusio kogeneracijos proceso KS, naudojamos Reglamento I ir II priedų lentelėse pateiktos elektros ir šilumos energijų gamybos efektyvumo suderintosios atskaitinės vertės, kurios turi būti patikslintos atitinkamais pataisos koeficientais, atsižvelgiant į Reglamento 2 straipsnio nuostatas.</p> <p>12. Elektros energijos gamybos efektyvumo suderintoji atskaitinė vertė (toliau – atskaitinė vertė) parenkama iš Reglamento I priedo lentelės, atsižvelgiant į KB naudotą kuro rūšį ir metus, kai minėtame KB buvo pradėta elektros energijos gamyba. Atskaitinės vertės taikomos atsižvelgiant į Reglamento 3 ir 4 straipsnių nuostatas.</p> <p>13. Jei KB buvo rekonstruotas ir rekonstravimui panaudotos išlaidos viršijo 50% naujo KB statybai reikalingų investicijų sumos, Reglamento 3 ir 4 straipsnių taikymo tikslais naudojama tų metų, kuriais, rekonstravus KB įrenginius, pradėta elektros energijos gamyba, atskaitinė vertė.</p> <p>14. Atskaitinės vertės turi būti patikslintos atsižvelgiant į Reglamento 2 straipsnio nuostatas, įvertinus naudotų kuro rūšis, šalies vidutinę metinę oro temperatūrą ir gaminamos elektros energijos įtampą bei jos sunaudojimo vietą pagal šią veiksmų seką:</p> <p>14.1. Jei KB buvo naudota daugiau kaip viena kuro rūšis, atskaitinė vertė turi būti patikslinta naudojant svertinio vidurkio metodą proporcingai sunaudotoms kuro rūšims.</p> <p>14.2. Atsižvelgiant į vidutinę metinę oro temperatūrą pagal Reglamento III priede pateiktą metodiką, Lietuvos Respublikai atskaitinę vertę reikia padidinti 0,9 procentinio punkto.</p> <p>14.3. Atskaitinė vertė turi būti patikslinta naudojant svertinio vidurkio metodą proporcingai elektros energijos naudojimo vietai ir elektros įtampai, taikant Reglamento IV priedo lentelėse pateiktus pataisos koeficientus, kurie sąlygiškai įvertina elektros energijos nuostolius perdavimo ir paskirstymo tinkluose.</p> <p>15. Šilumos energijos gamybos efektyvumo suderintoji atskaitinė vertė turi būti patikslinta naudojant svertinio vidurkio metodą proporcingai sunaudotoms kuro rūšims, jei KB buvo naudota daugiau kaip viena kuro rūšis.</p>	
XIII PRIEDAS	<p><i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, XI priedo nuostatoms. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i></p>	
ENERGIJOS EFEKTYVUMO KITERIJAI, SKIRTI	VARTOJIMO	

ENERGETIKOS TINKLŲ REGULIAVIMUI IR ELEKTROS TINKLŲ TARIFAMS		
<p>1. Tinklų tarifai turi būti skaidrūs bei nediskriminaciniai ir turi atitikti Reglamento (ES) 2019/943 18 straipsnį ir juose turi būti nurodomi tinkluose sutaupyti kaštai dėl paklausos, poreikio valdymo ir paskirstytos gamybos, įskaitant sutaupytą kiekį, sumažinus tiekimo arba investavimo į tinklą kaštus ir optimaliau jį eksploatuojant.</p> <p>2. Tinklo reguliavimas ir tarifai neužkerta kelio tinklo operatoriams ar mažmeninės prekybos energija įmonėms teikti sisteminės paslaugas, susijusias su reguliavimo apkrova priemonėmis, paklausos valdymu ir paskirstyta gamyba organizuotose elektros energijos rinkose, įskaitant nebiržines rinkas ir elektros energijos biržas prekiaujant energija, pajėgumais, balansavimo ir papildomomis paslaugomis visais laikotarpiais, įskaitant išankstines, kitos dienos ir tos pačios dienos rinkas, visų pirma:</p> <p>a) galutinių vartotojų apkrovos perkėlimui iš piko valandų į ne piko valandas, atsižvelgiant į turimą atsinaujinančiųjų išteklių energiją, kogeneracijos būdu pagamintą energiją ir paskirstytą gamybą;</p> <p>b) energijos taupymu pasitelkiant nepriklausomus telkėjus, kurie valdo paskirstytųjų vartotojų poreikius;</p> <p>c) paklausos sumažinimui, energetinių paslaugų teikėjams, įskaitant ESCO, taikant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;</p> <p>d) mažesnės įtampos lygio gamybos šaltinių prijungimui ir valdymui dispečeriniu būdu;</p>	<p>Elektros energetikos įstatymas 69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas <...></p> <p>4. Nustatydamą viršutinę perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą, taip pat plėtoti elektros energijos paklausos valdymo priemonių, įskaitant paklausos telkimą, papildomų ir lankstumo paslaugų panaudojimą, skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydamą viršutinę perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos mažinimo ir paklausos valdymo priemonių diegimo perdavimo ir skirstomuosiuose tinkluose, įskaitant paklausos telkimo plėtrą, ir dėl gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymą dėl elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo.</p> <p><...></p> <p>5. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neturi riboti paslaugų, susijusių su elektros energijos paklausos valdymu, įskaitant paklausos telkimą, elektros energijos pajėgumų plėtrą, plėtojimo, įskaitant:</p> <p>1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimą iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtrą;</p> <p>2) elektros energijos sutaupymą dėl elektros energijos paklausos valdymo priemonių, įskaitant paklausos telkimą;</p> <p>3) elektros energijos paklausos sumažinimą, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;</p> <p>4) elektrinių prijungimą prie atitinkamos įtampos tinklų;</p> <p>5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimą;</p> <p>6) elektros energijos kaupimą.</p>	<p>Visiškas</p>

e) arčiau vartojimo tinklo esančių gamybos šaltinių prijungimui, ir		
f) energijos saugojimui.		
3. Tinklo arba mažmeninės prekybos tarifais gali būti palaikoma galutinių vartotojų reagavimo į paklausą priemonių dinamiška kainodara, pavyzdžiui:	Elektros energetikos įstatymas 69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas <...>	
a) tarifai pagal vartojimo laiką;	7. Tarybai nustatčius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Taryba.	
b) kritinių piko valandų kainodara;		
c) realiuoju laiku grindžiama kainodara, ir		
d) su piko valandomis susijusios nuolaidos.		
<i>XIV PRIEDAS</i>	<i>Komentaras: šio straipsnio visos nuostatos identiškos (nesikeitė) direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri jau buvo perkelta į nacionalinę teisę, XII priedo nuostatoms. Tą patvirtina šios direktyvos 39 straipsnis (su pakeitimais, atliktais direktyva (ES) 2024/1788), numatantis, kad 13-16, 17, 18 ir 20 straipsniai bei II, IX, XII, XIII ir XIV priedai taikomi nuo 2025 m. spalio 12 d. Taip pat direktyvos 36 straipsnyje nenumatyta, kad šiuos straipsnius ir priedus reiktų perkelti į nacionalinę teisę.</i>	
PERDAVIMO SISTEMŲ OPERATORIAMS IR SKIRSTYMO SISTEMŲ OPERATORIAMS TAIKOMI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI		
Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai:	Elektros energetikos įstatymas 22 straipsnis. Gamintojų elektros energijos gamybos įrenginių prijungimas prie elektros tinklų <...>	Visiškas
a) parengia ir viešai paskelbia techninio pritaikymo (pvz., tinklo jungtys, tinklo sustiprinimas ir naujų tinklų įdiegimas, geresnis		

<p>tinklo veikimas) kaštų padengimo ir pasidalijimo tipines taisykles, taip pat taisykles dėl tinklo kodeksų, kurie būtini, kad naujus didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančius gamintojus būtų galima integruoti į sujungtą tinklą, nediskriminacinio įgyvendinimo;</p>	<p>7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintai elektros energijai persiųsti:</p> <p>1) parengia ir interneto svetainėje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;</p> <p>2) didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančio juo tapti asmens prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informaciją apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti prie tinklo nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).</p>	
<p>b) bet kuriam naujam didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojui, pageidaujančiam, kad jis būtų prijungtas prie sistemos, pateikia išsamią būtiną informaciją, įskaitant:</p>		
<p>i) nuodugnią ir išsamią su prijungimu susijusių kaštų sąmatą;</p>		
<p>ii) pagrįstą ir tikslų prašymo prijungti prie tinklo gavimo ir nagrinėjimo grafiką;</p>		
<p>iii) pagrįstą orientacinį bet kokio siūlomo prijungimo prie tinklo grafiką. Bendras prisijungimo prie tinklo laikotarpis neturėtų būti ilgesnis kaip 24 mėnesiai, atsižvelgiant į tai, kas yra pagrįstai praktiška ir nediskriminacinio pobūdžio;</p>		
<p>c) nustato standartizuotas ir supaprastintas paskirstytųjų didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos energijos gamintojų prijungimo procedūras, kad jiems būtų sudarytos palankesnės sąlygos prisijungti prie tinklo.</p>		
<p>Pirmos pastraipos a punkte nurodytos tipinės taisyklės grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, visų pirma atsižvelgiant į visus kaštus ir naudą, susijusius su šių gamintojų prijungimu prie tinklo. Jose gali būti numatytos kitokios prijungimo rūšys.</p>		
<p><i>XV PRIEDAS</i></p>		

MINIMALIOSIOS NUOSTATOS, KURIAS REIKIA ĮTRAUKTI Į SUTARTIS DĖL ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO ARBA Į SUSIJUSIAS KONKURSUI TAIKOMAS SPECIFIKACIJAS		
<p>— Prieš sutarties sudarymą atliktoje analizėje ir energijos vartojimo audite pateiktos išvados ir rekomendacijos, apimančios energijos naudojimą pastate siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p>	<p><i>Komentaras: nuostata bus perkelta pakeitus Įsakymą Nr. 1-221.</i></p>	
<p>— Aiškus ir skaidrus įgyvendintinų energijos vartojimo efektyvumo priemonių ar numatomų pasiekti efektyvaus energijos vartojimo rezultatų sąrašas.</p>	<p>Įsakymas Nr. 1-221. 1. T v i r t i n u Teikėjo atrankos energijos taupymo paslaugų teikimui viešosios paskirties pastate skelbiamų derybų būdu sąlygas (pridedama).</p>	Visiškas
<p>— Kiekis, kurį galima garantuotai sutaupyti įgyvendinant sutartyje numatytas priemones.</p>	<p>Įsakymu Nr. 1-221 patvirtintos Teikėjo atrankos energijos taupymo paslaugų teikimui viešosios paskirties pastate skelbiamų derybų būdu sąlygos</p> <p style="text-align: right;">2 Sąlygų priedas</p> <p style="text-align: center;">TECHNINĖ SPECIFIKACIJA TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS PRIEDAI</p> <p>1. Energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito ataskaita, parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 4-184 patvirtinta „Išsamiojo energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito atlikimo viešojo naudojimo paskirties pastatuose metodika“;</p> <p style="text-align: right;">Techninės specifikacijos priedas Nr. 1</p> <p>Energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo auditas</p> <p style="text-align: right;">17 Sąlygų priedas</p> <p>Viešosios paskirties pastato _____ energijos vartojimo efektyvumo paslaugų teikimo sutartis Nr. _____</p> <p>Sutarties sąvokos ir jų aiškinimas</p> <p>Sutarties tikslas ir objektas</p> <p>Sutarties įsigaliojimo ir vykdymo laikotarpis</p> <p>Šalių pareiškimai ir garantijos</p> <p>Investicijos į energijos taupymo priemones ir jų perdavimas</p> <p>Energijos taupymo paslaugų teikimas ir atsiskaitymo už jas tvarka</p>	
<p>— Sutarties trukmė ir pagrindiniai etapai, sąlygos ir pranešimo laikotarpiai.</p>		
<p>— Aiškus ir skaidrus kiekvienos susitariančiosios šalies įsipareigojimų sąrašas.</p>		
<p>— Sutaupyto kiekio nustatymo atskaitinė (-s) data (-os).</p>		
<p>— Aiškus ir skaidrus veiksmų, atliktinų priemonei ar priemonių rinkiniui įgyvendinti, ir, prireikus, susijusių išlaidų sąrašas.</p>		
<p>— Pareiga visiškai įgyvendinti sutartyje numatytas priemones ir dokumentuose nurodyti visus projekto metu padarytus pakeitimus.</p>		
<p>— Taisyklės, apibrėžiančios lygiaverčių reikalavimų įtraukimą subrangos su trečiosiomis šalimis atveju.</p>		
<p>— Aiškus ir skaidrus projekto finansinio poveikio pateikimas ir abiem šalims tenkanti sutaupytų piniginių lėšų dalis, t. y. paslaugų teikėjo atlyginimas.</p>		

— Aiškios ir skaidrios nuostatos dėl garantuotai sutaupyto kiekio įvertinimo ir tikrinimo, kokybės patikrų ir garantijų.	Energijos sutaupymo nustatymas Sutarties pakeitimas ir nutraukimas Šalių atsakomybė	
— Nuostatos, kuriomis patikslinama pasikeitusių pagrindinių sąlygų, turinčių įtakos sutarties turiniui ir rezultatui, t. y. pasikeitusios energijos kainos ir įrenginio naudojimo intensyvumas, sureguliuavimo procedūra.	Kitos nuostatos Subranga Sutarties priedai Teikėjo pasiūlymas (sutarties 1 priedas) Techninė specifikacija (sutarties 2 priedas)	
— Išsami informacija apie kiekvienos susitariančiosios šalies įsipareigojimus ir sankcijos už jų nesilaikymą.	Skaičiuojamojo metinio šilumos ŠILDYMOUI kiekio apskaičiavimo parametrai (sutarties 3 priedas) Metinio elektros energijos DIRBTINIAM APŠVIETIMUI kiekio apskaičiavimo parametrai (sutarties 4 priedas) Konkurso sąlygos (sutarties 5 priedas) Energijos sutaupymo apskaičiavimas (sutarties 6 priedas) Faktinės mėnesinės mokėtinės sumos, kompensacijų ir išskaitų apskaičiavimo mechanizmas (sutarties 8 priedas) <i>Komentaras: kaip, nurodyta aukščiau, nuostatos perkeltos Įsakymu Nr. 1-221 patvirtintų Teikėjo atrankos energijos taupymo paslaugų teikimui viešosios paskirties pastate skelbiamų derybų būdu sąlygų nuostatomis. Šios direktyvos nuostatos visiškai analogiškos direktyvos 2012/27/ES su visais pakeitimais, kuri buvo perkelta, XIII priedo nuostatoms.</i>	
XVI PRIEDAS		
A dalis		
Panaikinama direktyva ir jos vėlesnių pakeitimų sąrašas (nurodyti 39 straipsnyje)		
Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2012/27/ES (OL L 315, 2012 11 14, p. 1)		<i>Komentaras: nuostatų perkelti nereikia.</i>
Tarybos direktyva 2013/12/ES (OL L 141, 2013 5 28, p. 28)		
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/844 (OL L 156, 2018 6 19, p. 75)	2 straipsnis	
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2002 (OL L 328, 2018 12 21, p. 210)		

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1)	54 straipsnis
Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2019/504 (OL L 85 I, 2019 3 27, p. 66)	1 straipsnis
Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/826 (OL L 137, 2019 5 23, p. 3)	
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 (OL L 158, 2019 6 14, p. 125)	70 straipsnis
B dalis	
Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai (nurodyti 39 straipsnyje)	
Direktyva	Perkėlimo terminas
2012/27/ES	2014 m. birželio 5 d.
(ES) 2018/844	2020 m. kovo 10 d.
(ES) 2018/2002	2020 m. birželio 25 d., išskyrus 1 straipsnio 5–10 punktus ir priedo 3 ir 4 punktus 1 straipsnio 5–10 punktų ir priedo 3 ir 4 punktų – 2020 m. spalio 25 d.
(ES) 2019/944	70 straipsnio 5 punkto a papunkčio – 2019 m. gruodžio 31 d. 70 straipsnio 4 punkto – 2020 m. spalio 25 d. 70 straipsnio 1–3 punktų, 5 punkto b papunkčio ir 6 punkto – 2020 m. gruodžio 31 d.
XVII PRIEDAS	

Atitikties lentelė			
Direktyva 2012/27/ES	Ši direktyva		
1 straipsnis	1 straipsnis		
2 straipsnio įžanginė formuluotė	2 straipsnio įžanginė formuluotė		
2 straipsnio 1 punktas	2 straipsnio 1 punktas		
–	2 straipsnio 2, 3 ir 4 punktai		
2 straipsnio 2 punktas	2 straipsnio 5 punktas		
2 straipsnio 3 punktas	2 straipsnio 6 punktas		
–	2 straipsnio 7 punktas		
2 straipsnio 4 punktas	2 straipsnio 8 punktas		
2 straipsnio 5 punktas	2 straipsnio 9 punktas		
2 straipsnio 6 punktas	2 straipsnio 10 punktas		
2 straipsnio 7 punktas	2 straipsnio 11 punktas		
2 straipsnio 8 punktas	2 straipsnio 12 punktas		
2 straipsnio 9 punktas	–		
2 straipsnio 10 punktas	2 straipsnio 13 punktas		
–	2 straipsnio 14 ir 15 punktai		
2 straipsnio 11 punktas	2 straipsnio 16 punktas		
2 straipsnio 12 punktas	2 straipsnio 17 punktas		
2 straipsnio 13 punktas	2 straipsnio 18 punktas		
2 straipsnio 14 punktas	2 straipsnio 19 punktas		
2 straipsnio 15 punktas	2 straipsnio 20 punktas		
2 straipsnio 16 punktas	2 straipsnio 21 punktas		
2 straipsnio 17 punktas	2 straipsnio 22 punktas		
2 straipsnio 18 punktas	2 straipsnio 23 punktas		
2 straipsnio 19 punktas	2 straipsnio 24 punktas		
2 straipsnio 20 punktas	2 straipsnio 25 punktas		
2 straipsnio 21 punktas	2 straipsnio 26 punktas		
2 straipsnio 22 punktas	2 straipsnio 27 punktas		
2 straipsnio 23 punktas	2 straipsnio 28 punktas		
2 straipsnio 24 punktas	2 straipsnio 29 punktas		

-	2 straipsnio 30 punktas		
-	2 straipsnio 31 punktas		
2 straipsnio 25 punktas	2 straipsnio 32 punktas		
2 straipsnio 26 punktas	–		
2 straipsnio 27 punktas	2 straipsnio 33 punktas		
2 straipsnio 28 punktas	2 straipsnio 34 punktas		
2 straipsnio 29 punktas	2 straipsnio 35 punktas		
2 straipsnio 30 punktas	2 straipsnio 36 punktas		
2 straipsnio 31 punktas	2 straipsnio 37 punktas		
2 straipsnio 32 punktas	2 straipsnio 38 punktas		
2 straipsnio 33 punktas	2 straipsnio 39 punktas		
2 straipsnio 34 punktas	2 straipsnio 40 punktas		
2 straipsnio 35 punktas	2 straipsnio 41 punktas		
2 straipsnio 36 punktas	2 straipsnio 42 punktas		
2 straipsnio 37 punktas	2 straipsnio 43 punktas		
2 straipsnio 38 punktas	2 straipsnio 44 punktas		
2 straipsnio 39 punktas	2 straipsnio 45 punktas		
2 straipsnio 40 punktas	–		
2 straipsnio 41 punktas	2 straipsnio 46 punktas		
2 straipsnio 42 punktas	2 straipsnio 47 punktas		
2 straipsnio 43 punktas	2 straipsnio 48 punktas		
–	2 straipsnio 49 punktas		
2 straipsnio 44 punktas	2 straipsnio 50 punktas		
2 straipsnio 45 punktas	2 straipsnio 51 punktas		
–	2 straipsnio 52, 53, 54, 55 ir 56 punktai		
–	3 straipsnis		
–	4 straipsnio 1 dalis		
3 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	4 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa		
	4 straipsnio 2 dalies antra pastraipa		
3 straipsnio 1 dalies antros pastraipos įžanginė formuluotė	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos įžanginė formuluotė		

3 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a ir b punktai	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a ir b punktai		
3 straipsnio 1 dalies antros pastraipos c punktas	–		
3 straipsnio 1 dalies antros pastraipos d punktas	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punktas		
3 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos įžanginė formuluotė	–		
–	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos d punkto įžanginė formuluotė		
–	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos d punkto i, ii ir iii papunkčiai		
3 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos a punktas	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos d punkto iv papunktis		
–	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos e punkto įžanginė formuluotė		
3 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos b punktas	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos e punkto i papunktis		
3 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos c punktas	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos e punkto ii papunktis		
3 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos d punktas	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos e punkto iii papunktis		

3 straipsnio 1 dalies – trečios pastraipos e punktas			
–	4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos e punkto iv papunktis		
3 straipsnio 2 ir 3 dalys –			
3 straipsnio 4 dalis	35 straipsnio 6 dalis		
3 straipsnio 5 ir 6 dalys –			
–	4 straipsnio 4 dalis		
–	4 straipsnio 5 dalis		
–	4 straipsnio 6 dalis		
–	4 straipsnio 7 dalis		
–	5 straipsnis		
5 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	6 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa		
5 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	6 straipsnio 1 dalies penkta pastraipa		
–	6 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos		
5 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa	6 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa		
5 straipsnio 1 dalies – ketvirta ir penkta pastraipos			
5 straipsnio 2 dalis –	6 straipsnio 2 dalis 6 straipsnio 2 dalies antra pastraipa		
5 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 3 dalis		
5 straipsnio 4 dalis	6 straipsnio 4 dalis		
5 straipsnio 5 dalis	6 straipsnio 5 dalis		
5 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punktas	6 straipsnio 5 dalies antros pastraipos c punktas		

–	6 straipsnio 5 dalies antros pastraipos b punktas		
5 straipsnio 6 dalis	6 straipsnio 6 dalis		
–	6 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punktas		
5 straipsnio 6 dalies antra pastraipa	6 straipsnio 6 dalies antros pastraipos b punktas		
5 straipsnio 6 dalies trečia pastraipa	6 straipsnio 6 dalies trečia pastraipa		
5 straipsnio 7 dalis	–		
6 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	7 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa		
6 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	7 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa		
	7 straipsnio 1 dalies antra pastraipa		
	–		
6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys	7 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys		
–	7 straipsnio 5, 6, 7 ir 8 dalys		
–			
7 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė, a ir b punktai	8 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė, a ir b punktai		
–	8 straipsnio 1 dalies c punktas		
7 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	8 straipsnio 5 dalis		
7 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa	8 straipsnio 1 dalies penkta pastraipa		
7 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa	8 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa		

–	8 straipsnio 3 ir 4 dalys		
7 straipsnio 2 dalis	8 straipsnio 6 dalis		
7 straipsnio 3 dalis	8 straipsnio 7 dalis		
7 straipsnio 4 dalis	8 straipsnio 8 dalis		
7 straipsnio 5 dalis	8 straipsnio 9 dalis		
7 straipsnio 6 dalis	8 straipsnio 10 dalis		
7 straipsnio 7 dalis	–		
7 straipsnio 8 dalis	–		
7 straipsnio 9 dalis	–		
7 straipsnio 10 dalis	8 straipsnio 2 dalis		
7 straipsnio 11 dalis	–		
	8 straipsnio 11, 12 ir 13 dalys		
7 straipsnio 12 dalis	8 straipsnio 14 dalis		
7a straipsnio 1 dalis	9 straipsnio 1 dalis		
7a straipsnio 2 dalis	9 straipsnio 3 dalis		
7a straipsnio 3 dalis	9 straipsnio 4 dalis		
–	9 straipsnio 2 dalis		
–	9 straipsnio 5, 6 ir 7 dalys		
7a straipsnio 4 ir 5 dalys	9 straipsnio 8 ir 9 dalys		
–	9 straipsnio 10 dalis		
7a straipsnio 6 ir 7 dalys	9 straipsnio 11 ir 12 dalys		
7b straipsnio 1 ir 2 dalys	10 straipsnio 1 ir 2 dalys		
–	10 straipsnio 3 ir 4 dalys		
–	11 straipsnio 1 ir 2 dalys		
–	11 straipsnio 3 ir 4 dalys		
8 straipsnio 1 ir 2 dalys	11 straipsnio 5, 6 ir 7 dalys		

8 straipsnio 3 ir 4 dalys	–		
–	11 straipsnio 8 dalis		
8 straipsnio 5 dalis	11 straipsnio 9 dalis		
–	11 straipsnio 10 dalis		
8 straipsnio 6 dalis	11 straipsnio 11 dalis		
8 straipsnio 7 dalis	11 straipsnio 12 dalis		
–	12 straipsnis		
9 straipsnis	13 straipsnis		
9a straipsnis	14 straipsnis		
9b straipsnis	15 straipsnis		
9c straipsnis	16 straipsnis		
10 straipsnis	17 straipsnis		
10a straipsnis	18 straipsnis		
11 straipsnis	19 straipsnis		
12 straipsnis	20 straipsnis		
–	21 straipsnis		
–	22 straipsnio 1 dalis		
12 straipsnio 1 dalis	22 straipsnio 2 dalis		
12 straipsnio 2 dalies įžanginė formuluotė ir a punkto i–v papunkčiai	22 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a–g papunkčiai		
12 straipsnio 2 dalies b punktas	22 straipsnio 2 dalies antros pastraipos h papunktis		
–	22 straipsnio 3 dalies trečia pastraipa		
–	22 straipsnio 3 dalies trečios pastraipos a ir b punktai		
12 straipsnio 2 dalies b punkto i ir ii papunkčiai	22 straipsnio 3 dalies trečios pastraipos c ir d punktai		
–	22 straipsnio 3 dalies trečios pastraipos e punktas		

–	22 straipsnio 4–9 dalys		
–	23 straipsnis		
–	24 straipsnis		
13 straipsnis	32 straipsnis		
14 straipsnio 1 dalis	25 straipsnio 1 dalis		
–	25 straipsnio 2 dalis		
14 straipsnio 2 dalis	25 straipsnio 5 dalis		
14 straipsnio 3 dalis	25 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa		
–	25 straipsnio 3 dalies antra pastraipa		
14 straipsnio 4 dalis	25 straipsnio 4 dalis		
–	25 straipsnio 6 dalis		
–	26 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5 ir 6 dalys		
14 straipsnio 5 dalies įžanginė formuluotė ir a punktas	26 straipsnio 7 dalies įžanginė formuluotė ir a punktas		
14 straipsnio 5 dalies b, c ir d punktai	–		
–	26 straipsnio 7 dalies b, c ir d punktai ir antra pastraipa		
14 straipsnio 5 dalies antra ir trečia pastraipos	26 straipsnio 7 dalies trečia ir ketvirta pastraipos		
14 straipsnio 6 dalies a punktas	26 straipsnio 8 dalies a punktas		
14 straipsnio 6 dalies b punktas	–		
14 straipsnio 6 dalies c punktas	26 straipsnio 8 dalies b punktas		
–	26 straipsnio 8 dalies c punktas		

14 straipsnio 6 dalies antra ir trečia pastraipos	26 straipsnio 8 dalies antra ir trečia pastraipos		
14 straipsnio 7, 8 ir 9 dalys	26 straipsnio 9, 10 ir 11 dalys		
–	26 straipsnio 12 dalis		
14 straipsnio 10 ir 11 dalys	26 straipsnio 13 ir 14 dalys		
15 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	27 straipsnio 1 dalis		
15 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos	–		
–	27 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys		
15 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa	27 straipsnio 5 dalis		
15 straipsnio 2 ir 2a dalys	–		
15 straipsnio 3, 4 dalys ir 5 dalies pirma pastraipa	27 straipsnio 6, 7 ir 8 dalys		
15 straipsnio 5 dalies antra pastraipa	–		
15 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa	–		
15 straipsnio 6 dalies antra pastraipa	27 straipsnio 9 dalis		
15 straipsnio 7 dalis	27 straipsnio 10 dalis		
15 straipsnio 9 dalies pirma pastraipa	27 straipsnio 11 dalis		
15 straipsnio 9 dalies antra pastraipa	–		
16 straipsnio 1 ir 2 dalys	–		

–	28 straipsnio 1, 2, 3 ir 5 dalys		
16 straipsnio 3 dalis	28 straipsnio 4 dalis		
17 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	–		
17 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	30 straipsnio 3 dalis		
17 straipsnio 2 dalis	22 straipsnio 7 dalis		
17 straipsnio 3 dalis	–		
17 straipsnio 4 dalis	–		
17 straipsnio 5 dalis	22 straipsnio 10 dalis		
18 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė	29 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė		
18 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiai	29 straipsnio 1 dalies a ir b punktai		
–	29 straipsnio 1 dalies c ir d punktai		
18 straipsnio 1 dalies b punktas	29 straipsnio 2 dalis		
18 straipsnio 1 dalies c punktas	29 straipsnio 3 dalis		
–	29 straipsnio 4 dalis		
18 straipsnio 1 dalies d punkto i ir ii papunkčiai	29 straipsnio 5 dalies a ir b punktai		
–	29 straipsnio 5 dalies c punktas		
18 straipsnio 2 dalies a ir b punktai	29 straipsnio 6 dalies a ir b punktai		
18 straipsnio 2 dalies c ir d punktai	–		
–	29 straipsnio 6 dalies c punktas		
–	29 straipsnio 7 dalis		
18 straipsnio 3 dalis	29 straipsnio 8 dalis		
19 straipsnio 1 dalies a punktas	22 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa		

19 straipsnio 1 dalies b punktas	7 straipsnio 7 dalies pirma pastraipa		
19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	22 straipsnio 9 dalies antra pastraipa		
19 straipsnio 2 dalis	–		
20 straipsnio 1 ir 2 dalys	30 straipsnio 1 ir 2 dalys		
–	30 straipsnio 3, 4 ir 5 dalys		
20 straipsnio 3, 3a, 3b ir 3c dalys	30 straipsnio 6, 7, 8 ir 9 dalys		
20 straipsnio 3d dalis	30 straipsnio 10 dalies pirma pastraipa		
–	30 straipsnio 10 dalies antra pastraipa		
20 straipsnio 4, 5, 6 ir 7 dalys	30 straipsnio 11, 13, 14 ir 15 dalys		
–	30 straipsnio 12 dalis		
–	30 straipsnio 16 dalis		
–	30 straipsnio 17 ir 18 dalys		
21 straipsnis	31 straipsnio 1 dalis		
IV priedo 3 išnaša	31 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys		
–	31 straipsnio 5 dalis		
IV priedo 3 išnaša	31 straipsnio 6 ir 7 dalys		
22 straipsnio 1 ir 2 dalys	33 straipsnio 1 ir 2 dalys		
–	33 straipsnio 3 dalis		
23 straipsnis	34 straipsnis		
24 straipsnio 4a, 5 ir 6 dalys	35 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys		
24 straipsnio 7, 8, 9, 10 ir 12 dalys	–		

24 straipsnio 13 ir 14 dalys	35 straipsnio 4 ir 5 dalys		
24 straipsnio 15 dalies įžanginė formuluotė	35 straipsnio 7 dalies įžanginė formuluotė		
24 straipsnio 15 dalies a punktas	–		
24 straipsnio 15 dalies b punktas	35 straipsnio 7 dalies a punktas		
–	35 straipsnio 7 dalies b, c, d, e, f, g ir h punktai		
–	35 straipsnio 7 dalies antra pastraipa		
24 straipsnio 8 dalis	35 straipsnio 7 dalies trečia pastraipa		
25 straipsnis	–		
26 straipsnis	–		
28 straipsnis	36 straipsnis		
–	37 straipsnis		
27 straipsnio pirma pastraipa	38 straipsnio pirma pastraipa		
27 straipsnio antra pastraipa	–		
27 straipsnio trečia pastraipa	38 straipsnio antra pastraipa		
–	–		
28 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	36 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa		
28 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	–		
28 straipsnio 1 dalies trečia ir ketvirta pastraipos	36 straipsnio 1 dalies antra pastraipa		
28 straipsnio 2 dalis	36 straipsnio 2 dalis		
29 straipsnis	39 straipsnis		
–	39 straipsnio antra pastraipa		

–	39 straipsnio trečia pastraipa		
30 straipsnis	40 straipsnis		
–	I priedas		
I priedas	II priedas		
II priedas	III priedas		
III priedas	IV priedas		
IV priedas	–		
V priedas	V priedas		
VI priedas	VI priedas		
–	VII priedas		
VII priedas	VIII priedas		
VIIa priedas	IX priedas		
VIII priedas	X priedas		
IX priedas	XI priedas		
X priedas	XII priedas		
XI priedas	XIII priedas		
XII priedas	XIV priedas		
XIII priedas	XV priedas		
XV priedas	–		
–	XVI priedas		
–	XVII priedas		